

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αριθμ. αξιών	Όνοματα έκθετων	Επαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
257	Άνθη Βενιζέλου	Αττικής	Αθηναίων	Προσκεφάλαιον κεντητόν	1	60	
	»	»	»	Παντόφλας κεντητάς	ζεύγος 1	30	
258	Στυλιανός Ι. Κοτζιάς	»	»	Τζάπαν	1	10	
	»	»	»	Ύνιον πεδινόν	1	10	
	»	»	»	» όρεινόν	1	7	
	»	»	»	Καπτήρα δίκοπον	1	5	
	»	»	»	Σκαλιστήριον	1	5	
	»	»	»	Κλαδοκόπτην	1	4	
359	Ευάγγ. Βουλγαρης	»	»	Πιεστήριον γαλλικόν	1	125	
	»	»	»	Γερμανικόν κόπτην	1	50	
	»	»	»	Πιεστήρια μικρά	2	35	
	»	»	»	» χρυσώματος	1	25	
	»	»	»	» τοῦ βραχίματος	1	20	
	»	»	»	Πτυριώνας	2	80	
	»	»	»	Δοχεῖον μέγα καπνοῦ	1	30	
	»	»	»	Βάζα μικρότερα	2	40	
	»	»	»	» φαρμακείου	6	10	
	»	»	»	Στήθοσκόπια	2	16	
	»	»	»	Βάζα	2	40	
	»	»	»	Ταμβακέραν	1	4	
260	Έμμ. Βελοῦδιος	»	»	Λαούτα	2	450	
	»	»	»	Βιολίον με τόξον	1	140	
	»	»	»	»	1	75	
	»	»	»	Μανδολίνον	1	75	
	»	»	»	»	1	65	
	»	»	»	Έλλ. κιθάραν	1	80	
	»	»	»	Κιθάραν μικράν	1	50	
	»	»	»	Πατάτας	όκάδ. 2		
	»	»	»	Φυστήκια	2		
	»	»	»	Οἶνον	φιάλ. 4		
261	Ίω. Ανδριανόπουλος	»	»	Φόρμαν	1	160	
	»	»	»	Φέμελιν	1	80	
	»	»	»	Τουσλούκια	ζεύθος 1	110	
262	Κοσμάς Λευκαδίτης	»	»	Συγγράμματα	2		
263	Γ. Φλώρος	»	»	Δίμας δι' άγαματοποιούς	6	6	
	»	»	»	Ευλοφάγον	1	50	
	»	»	»	Ύπ έerin pour chéminé	2	50	
264	Παρθεναγ. Άδελφών Έλέους	»	»	Κώδωνα	όκ. 49	7	
265	Άργύρης Παπαηλίας	»	»	Στατήρα μεγάλον	1	50	
	»	»	»	Παλάντζαν	1	10	
	»	»	»	Στατήρα μικρόν	1	6	
266	Κωστής Λαγάνας	»	»	Σχοινίον	κουλ. 1	6	
	»	»	»	Σχοινίον ψιλόν	1	3	
	»	»	»	Μουτάρι τοῦ ελαιοτριβείου	1	12	
	»	»	»	Ύφασμα τράγινον	κομμ. 2	15	
	»	»	»	Τσουβάλι	1	6	
267	Ίω. Άθανασίου	»	»	Κασέλαν ξυλίην	1	20	

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αριθμ. αξιών	Όνοματα έκθετων	Επαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων και έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
268	Γεώργ. Ίωάννου	Αττικής	Αθηναίων	Βάζα ξύλινα	4	14	
	»	»	»	Κηροπήγια ξύλινα	ζεύγος 1	4	
	»	»	»	Στηθοσκόπιον	1	4	
	»	»	»	Βάζον ξύλινον φαρμακείου	1	2	
269	Κ. Βικέλας	»	»	Έλαιον εκ Ναυπλίου	φιάλ. 1		
270	Γ. Β. Πουλόπουλος	»	»	Λέβητα	1	82	95
	»	»	»	Λέβητας μικρούς	3	26	15
	»	»	»	Λέβητας μικρούς χαλκίνους	3		
271	Ν. Νικητόπουλος	»	»	Κέντημα δια μαξηλάρι	1		
272	Μυρσίνη Βερναρδάκη (δια Κ. Βερναρδάκη)	»	»	Πανι	κόμ. 1		
273	Θεόδ. Τσαγκογεώργης	»	»	Βελέντζαν με φλόκον	1	35	
	»	»	»	Κάππαν	1	30	
	»	»	»	Σινδόνιον με ούγιας	»	1	40
	»	»	»	Πανι δαμωτόν	»	1	15
	»	»	»	Πανι	»	1	20
274	Πέτρος Μόσνερ	»	»	Κλειδαριαν τής πόρτας	1	1000	
	»	»	»	»	1	100	
	»	»	»	Κλειδαριάς τής κασέλλας	2	100	
	»	»	»	Λουκέτον	1	90	
275	Αίκατ. Ζυγομαλά	»	»	Προσκεφάλαιον κεντητόν	1		
276	Α. Γ. Δουρούτης	»	»	Διάφορα είδη μετάξης			
	»	»	»	Έλαιον	φιάλ. 1		
	»	»	»	Διάφορα δείγματα αλεύρου	σάκκ. 6		
277	Μαρίτσα Φαμπρικέζη μαθητ. τοῦ παρθεναγωγείου Αικ. Χριστομάνου	»	»	Προσκεφάλαιον κεντητόν	1		
278	Άμαλία Σακελαρίου ώσαύτ.	»	»	»	1		
279	Μαργώ Ζωγράφου ώσαύτως	»	»	»	1		
280	Γεώργ. Βέλικερ	»	»	Χάμουρα δια ζώα τής άμάξης	τακίμ. 1	800	
281	Μυρσίνη Βερναρδάκη μαθητ. παρθεναγ. Σουρμελή	»	»	Κέντημα με τρίχας α ή άγία Σοφία	1		
282	Έλ. Σουρμελή	»	»	Πολυτρόναν με κέντημα	1		
283	Έλ. Σταύρου	»	»	Κέντημα	1		
284	Γ. Τσακίρης	»	»	Σταφίδα Δίγλου			
285	Μάρκος Γκιόκας	»	»	Βερνίκι	φιάλ. 3		
286	Ειρήνη Λινδερμάτερ	»	»	Προσκεφάλαιον κεντητόν	1		
287	Χρ. Άθανασόπουλος	»	»	Μπαούλον	1	35	
288	Ίω. Πύρλας	»	»	Ύγρόμετρον	1		
	»	»	»	Λίθον στεατίτην	τεμ. 1		
289	Καλλιόπη Ι. Πύρλα	»	»	Πανι μεταξωτόν	κομμ. 1		
290	Άννα Κασάνδρου	»	»	Κεντήματα	2		
291	Άδελφοί Σκαρλάτου	»	»	Συλλογήν γλυκυσμάτων			
	»	»	»	Φρούτα και καρπούς εκ ζακχαρ.			
292	Σπ. Δ. Ρουσόπουλος	»	»	Μνημειζ	3	9200	
	»	»	»	Τζάκια	2	7000	
	»	»	»	Σχέδιον χάρτινον μνημείου	1		
293	Ίάκωβος Μπλακατές	»	»	Σχέδιον αρχιτεκτονικής	κιβώτ. 1		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
294	Χρ. Ι. Μαλακατές	Αττικής	Αθηναίων	Προτομές γυψίνους	3	140	
295	Σπύρ. Ευσταθίου	»	»	Σελάχιον	1	6	
	»	»	»	Φυσεκλικιον διπλοῦν	1	10	
	»	»	»	Τσαρούχια	ζεύγος 1	20	
296	Αικατ. Μεταξά	»	»	Τάπητα κεντητόν	1		
297	Π. Σαλωνιτίδης	»	»	Τάπητα έργον ἐν Τριπόλει	1	125	
298	Ίω. Σωτηριάδης	»	»	Μέλι	βάζον 1		
299	Ίω. Ματιάς	»	»	Κεντητόν τραπεζομάνδυλον	1		
300	Κ. Π. Ζαχαρίας, ὑποδηματ.	»	»	Ἰποδήματα φελῶν κοκκίνων	ζεύγος 1		
301	Ἐπ. Σάβλος Κανάλης	»	»	Ἐπιτάφιον ξύλινον σκαλισμένον	1	4000	
302	Κωνστ. Μπετινής	»	»	Τραπέζιον με σκαλίματα Μωσαϊκά	1	2000	
303	Νικ. Καραουλάνης	»	»	Ἰποδήματα	» 1	5	
304	Ἄδελφοί Σ. καὶ Ι. Μαλάκαι	»	»	Νομισματομυστικὸθήκη	1	10000	
305	Μ. Ζ. Ζανίδης	»	»	Κίτρα εἰς φιάλας ὑαλίνους	2		
306	Π. Πανταζής, μαθητὴς τοῦ σχολείου τῶν τεχνῶν	»	»	Σχέδια τοπογραφίας	4		
307	Π. Δεμπέσης, ὡσαύτως	»	»	Σχέδια τυπογραφικῆς	2		
308	Δ. Ἀρτινός	»	»	Σχέδιον ἀγαματογραφίας	1		
309	Γ. Καλλιτεράνης	»	»	»	1		
310	Μ. Δ. Καταρτζής	»	»	Δεσποτικὸν θρόνον	1	2000	
311	Β. Τομπρόπουλος	»	»	Σχέδια προτομῶν	2		
312	Ν. Μπινιέρης	»	»	Σχέδιον γραφικῆς	1		
313	Γ. Τριανταφύλλου	»	»	» ἀγαματογραφίας	1		
314	Σ. Κίτρος	»	»	» προτομῆς	1		
315	Μ. Τσαματόπουλος	»	»	» ἀρχιτεκτονικὸν	1		
316	Ι. Ν. Κουμέλης	»	»	»	3		
317	Κ. Τουρνιτζίης	»	»	»	3		
318	Ν. Μοροζίνης	»	»	» τοιχογραφίας	3		
319	Ίω. Χαλεπάς	»	»	Ἔργα γλυπτικῆς	2		
320	Χ. Μαλακατές	»	»	Ἔργον γλυπτικῆς	1		
321	Ίω. Σέστιαν, γάλλος	»	»	Σουλταρικόν	1	120	
322	Μ. Καίσαρης, μαθητὴς τοῦ σχολείου τῶν τεχνῶν	»	»	Ἔργα γλυπτικῆς	2		
323	Θ. Ἀνδρονίκου, ὡσαύτως	»	»	Σχέδιον στ. γραφικῆς	1		
324	Ίάκωβος Δραγάσης	»	»	»	1		
325	Ν. Φέρμπος	»	»	»	1		
326	Ε. Χάουκολ	»	»	Ἔργα γλυπτικῆς	2		
327	Ἡλ. Σάρκας	»	»	Σχέδιον στ. γραφικῆς	1		
328	Θ. Σάρκας	»	»	»	1		
329	Ίω. Βασαράγκας	»	»	» Ἐρμού προτομῆν	1		
330	Ι. Μάρκου	»	»	»	1		
331	Ίω. Κολινιάτης	»	»	Ἔργον γλυπτικῆς, Ἡραν	1		
332	Κ. Γ. Πρινάκης	»	»	Λιθογραφίαν καὶ ξυλογραφίαν	2		
333	Ἄντ. Πέτας	»	»	Ἔργα γλυπτικῆς	9		
334	Α. Λάντζας	»	»	Σχέδιον στ. γραφικῆς	1		
335	Ἄντ. Καραγιάννης	»	»	Ἔργα ξυλογραφικά	3		
336	Δ. Σουταβίτης	»	»	Ἔργον τηλεγραφικόν	1		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
337	Β. Λάντζας μαθ. σχ. τεχν.	Αττικής	Αθηναίων	Ύδρογραφικόν, ναὸς Ὀλυμπ. Διὸς	1	300	
	»	»	»	» » Ἀπτέρ. Νίκης	1	300	
	»	»	»	» Θέατρον Ἡρώδου	1	300	
	»	»	»	» ἡ θέα τῶν Ἀθηνῶν	1		
	»	»	»	» τῆς Ἀκροπόλ.	1		
	»	»	»	» ναὸς τῆς Αἰγίνης	1		
	»	»	»	» Παρθενῶνος	1		
338	Ι. Λάκης	»	»	Βούτυρον ἀλμυρόν	οκάθ. 2		
	»	»	»	Τυρί τουλούμια	1		
	»	»	»	Τυρί κεφάλια	3		
	»	»	»	Γιαγούρτι			
339	Ν. Λαζαρίκος	»	»	Ἔργα χωρομετρίας	5		
340	Α. Συνοδινός	»	»	Ῥουμπινὲ καὶ πριόνιον διὰ σίδηρ.	1		
341	Ν. Νικητόπουλος	»	»	Ῥουμπινὲ καὶ στρόφιγκα	1		
342	Π. Κυριακοῦ	»	»	Σφυρίον, βυδολόγον, μεγγενίδιον	3		
343	Χ. Μετερτζίος	»	»	Σφυρίον καὶ μεγγενίδιον	2		
344	Ε. Πέρβελης	»	»	Σφυρίον καὶ διαβήτην	2		
345	Χ. Χρήστου	»	»	Γωνίαν καὶ διαβήτην	2		
346	Γ. Γρηγοριάδης	»	»	Διαβήτην	1		
347	Σ. Σκουλούδης	»	»	Διαβήτην	1		
348	Σ. Αἰτάκης	»	»	Ἐκκεντρον καὶ βυδολόγον	2		
349	Γ. Μένδλερ	»	»	Διαβήτην	1		
350	Γ. Βούλγαρης	»	»	Ἐλαιογραφήματα εἰκόνων	2		
351	Π. Ἄντωνίου	»	»	Κλειδάς	2		
352	Τηλέμαχ. Τυόπουλος καὶ Γ. Παπαγεωργίου	»	»	Γαϊάνθρακας Κύμης			
353	Π. Μωραϊτῆς, φωτογράφος	»	»	Εἰκόνας φωτογραφικ. καὶ ἄλλαμ. μετὰ φωτογραφιῶν			
354	Κ. Πρινόπουλος	»	»	Σχέδια τοιχογραφίας, ἧτοι 3 ἐκ- κλησιῶν, 1 αὐλαίας ὠδείου, 12 οἰκοδομῶν διὰ κοσμήσεις ἐσωτερικῆς	16		
355	Στ. Βαρούτης	»	»	Ἄγαλμα ἡ Ψυχῆ, μαρμαρίνον	1	2500	
	»	»	»	Γύψινον ὁ Βάκχος	1		
	»	»	»	Γύψινον ὁ Σαμψών	1		
356	Θ. Α. Φραγκίσκος	»	»	Γυναικείαν φούνταν	1	80	
	»	»	»	Κουδονίστραν	1	40	
	»	»	»	Κορδόνια μεταξωτά	πήχ. 25	18	
	»	»	»	» Ἑλληνικά	» 11	15	
	»	»	»	Συρίτια χρυσᾶ	» 3	4	
	»	»	»	Ανθυμασχάλια	ζεύγος 1	65	
	»	»	»	Κορδόνια χρυσᾶ	πήχ. 8	40	
	»	»	»	Φούνταν παραλόχρυσον	1	32	
	»	»	»	Ἐπωμίδας στρατηγῶν	ζεύγος 1	80	
	»	»	»	» λογαγῶν, ὑπολ. ταγμ.	» 3	ἐκ. 35	
	»	»	»	Λοφεῖα πυροβολικοῦ καὶ πεζικοῦ	2	» 10	
	»	»	»	» στρατιωτῶν	1	3	
	»	»	»	Φράντζα	2 2/8	30	

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Αριθμὸς ἔργων	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
	Ὁ ἴδιος	Ἀττικῆς	Ἀθηναίων	Καμ-ζίκι χρυσοῦν	1	20	
	»	»	»	Ἄνθυμασχάλια χωροφυλακῆς	ζεύγος	15	
	»	»	»	Τεπέν	1	3	
	»	»	»	Σπαθεστήρ κίτρινος	1	20	
357	Γ. Τρούγκας	»	»	Καφέ ψιμένον	βάζα	2	3 50
358	Ν. Ἀλβέρτος	»	»	Ευλογραφήματα	2		
359	Ἐλισάβετ Ζάγαρη	»	»	Κλῆμα ἐκ κηροῦ	1	100	
	»	»	»	Κῆπον	1	1000	
360	Ν. Π. Μενιδιάτης, μηχανικ.	»	»	Μηχανικὴν κλίμακα	1		
	»	»	»	Ἔργα διάτορα μηχαν. καὶ κλειδ.			
	»	»	»	Στολὴν λινὴν	1		
	»	»	»	Ἄργυροῦν κέντημα	1		
361	Φίλιππος Γενοβέζος	»	»	Τραπεζίον σωμακῆ	1	250	
	»	»	»	Κολόναν	1	150	
	»	»	»	Βάζα	2	200	
362	Π. Ε. Ἀζάπης	»	»	Ἡλιακὸν ὥρολόγιον ἐπίχρυσον μετὰ πυξίδος	1	100	
363	Κ. Φωστηρόπουλος	»	»	Βιβλίον δοκίμιον ἀγροτ. οἰκονομ.	1		
	»	»	»	» περὶ καλλ. τοῦ θάμβρακος	1		
	»	»	»	» περὶ ἰαπωνικῆς στροκομίας	1		
364	Κλεονίκη Μιχαλοπούλου	»	»	Χειροτέχνημα μετὰ μαργαρίτας	1	500	
365	Α. Καβανιάρη, διευθύντρια τοῦ Ἄρσακείου	»	»	Κέντημα ἐργόχειρον	1		
366	Μιχ. Πασχαλίδης	»	»	Ἀναβρυτήριον μαρμάρινον	1		
367	Ἰω. Κόσσοσ	»	»	Προτομὴν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλ.	1	6000	
	»	»	»	» τῆς Α. Μ. τῆς βασιλ.	1	2000	
	»	»	»	Ἄγαλμα Ῥήγα Φεραίου	1	1800	
368	Ἰω. Σπανόπουλος	»	»	Φρασιόλους πηγαίους	3		
369	Κούρτελης, ἐκδ. ἀ' Γλίσσου	»	»	Περιοδικὸν σύγγραμ. ἀδ' Ἰλισσοῦ	τομ.	3	
370	Κ. Πολυχρονόπουλος	»	»	Εἰκόνας ἐπὶ πεντελικῷ μαρμάρου	4	160	
	»	»	»	» μνημεῖα ἀρχαῖα	4	80	
	»	»	»	Καλαθάκια Σερίφου	4	5	
	»	»	»	Ῥάβδους ἐξ ἐλαίας Κερκύρας	10	30	
	»	»	»	Καλαθάκια ἐκ κογγυλίων τῆς Σαλαμίνας	2	15	
	»	»	»	Κομβολόγια ὁμοίως	10	10	
371	Ν. Γεώρτζης	»	»	Διάφορα ζύλα λουστραρισμένα	2	12000	
372	Λεωνίδας Ἀρόσης	»	»	Ἀγάλματα μαρμάρινα	7		
	»	»	»	» γύψινα	1		
373	Α. Ν. Βαρβέρης	»	»	Καλλιγραφικὸν ἔργον, ἢ κορνίζαν	1		
374	Γ. Γάληνός	»	»	Στολὴν ἵπτικῷ μετὰ πανταλόνι...	1		
375	Χρ. Καρδίτσης	»	»	Ἐπάπλωμα μεταξωτὸν	1	125	
376	Bauer	»	»	Κίτρα	7		
	»	»	»	Οἶνον	φιάλ.	3	
	»	»	»	Ἐλαιον	»	1	
	»	»	»	Πορτοκάλια, λεμόνια			
377	Φ. Σμιθ	»	»	Ἀστάχεις σίτων	εἶδη	158	

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Αριθμὸς ἔργων	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
378	Φραγ. Ῥόσης καὶ Μαρτίνης	Ἀττικῆς	Ἀθηναίων	Ἄμαξαν	1		
	Σάντας	»	»	Μαζηλάριον	1	3	
379	Εἰρ. Καλέργενα	»	»	Πετζέταν	1	6	
	»	»	»	Σακκούλαν κρητικὴν	1	5	
380	Χρ. Σβολόπουλος	»	»	Μπαούλον πέτσινον μετὰ μυστικὸν ἐντὸς καὶ ἐν τῷ ἀνοίγματι	1	150	
381	Γεώρ. Μεταξᾶς	»	»	Συλλογὴν χρωματιστῶν, μετὰ ζῆς, μαλλίων καὶ προβιῶν			
382	Μ. Μαλλιᾶς	»	»	Οἶνους τετραετείς	φιάλ.	4	
	»	»	»	Σάπωνα	πλάκ.	2	
383	Κ. Κάσαβέτης	»	»	Ἐλαιον Κηφισίας	φιάλ.	2	
384	Γ. Παπαϊωάννου	»	»	Φέσια κόκκινα διαφόρου μεγέθ.	10		
	»	»	»	Φέσιον ἄσπρον	1		
	»	»	»	Φέσια μόνον πλεγματά	3		
	»	»	»	Νῆμα	κουβ.	1	
385	Σπ. Χατσηγιαννακόπουλος	»	»	Εἰκόνας ἐλαιογραφίας	3		
386	Ἰω. Κωνσταντινάκης (ἔργα τοῦ ἐκ Κερκύρας Γ. Αὐλωνίου)	»	»	Εὐλίην Ζαχαροθήκην	1		
	»	»	»	Εὐλίην κουταλάκι	1		
	»	»	»	» δισκάρι	1		
387	Π. Α. Παυλίδης	»	»	Κροίθραν μέλιτος	φιάλ.	1	
	»	»	»	Μέλι	βάζα	2	
388	Γ. Φασούλης	»	»	Συλλογὴν σπερμάτων διαφόρων ὀπωρῶν καὶ ἀνθέων	εἶδη	57	
389	Ἀγαμέμνων Μεταξᾶς (ἔργα Εὐρυδικῆς Α. Μεταξᾶ)	»	»	Προσόφιον χρυσοκέντητον	1	350	
	»	»	»	Ζώνην	1	150	
390	Γ. Στάτης ἢ Λάγιος	»	»	Χάμουρα πέτσινα	ζεύγος	1	400
391	Ἄνασ. Γούδας	»	»	Ἀντίτυπα «Παραλλήλων Βίων»	2		
392	Ἄριστ. Νάστος	»	»	Διάφορα πήλινα ἀγγεῖα	1		
393	Γεώρ. Τομπάζης	»	»	Βάρκαν	1		
394	Μαριγώ Βερναρδάκη	»	»	Δανδέλαν μεταξωτὴν	πήχ.	43	
395	Ἀναστασία Βερναρδάκη	»	»	Καλκίνους πλάκας, κεγαραγμένας δι' ἠλεκτρισμοῦ, παρισώσας τὰς ἑλλην. θαλάσσας καὶ τὴν Προποντίδα ἔργον Ἰάσωσος Ζωχίου	2		
396	Ἀριάδνη Βερναρδάκη	»	»	Εἰκόνας	2		
397	Ναυτικὸν ἀπομαχ. ταμεῖον	»	»	Εἰκόνα	1		
398	Ἰ. Ουργεῖον Στρατιωτικῶν...	»	»	Μελάνην τυπογραφικὴν	δοχ.	1	
399	Δομβρίδης	»	»	Ἑλληνικ. ἐνδυμασίαν δι' ἄσπρου χρυσοῦ	1		
400	Δ. Χατζηδιάκος	»	»	Ἑλλην. ἐνδυμασίαν ὑπασπ. τοῦ βασιλέως διὰ κητρίνου χρυσοῦ	1		
401	Χ. Τσαντίλης, ἑλληνογράφ.	»	»	Κοφέτα καὶ διάφορος κομπόσα	βάζ.	13	
	»	»	»	Εἰκόνα λιθόγραφον τοῦ στρατοπέδου Καραϊσκάκη	1		
402	Π. Σαρρῆς	»	»				
403	Θ. Νικολαΐδης Φιλαδέλφους (ἔργον Θ. Βρυζάκη)	»	»				

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αξίων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
404	Γ. Σκόκος (έργα Α. Ν. Βαρ- βέρη)	Άττικής	Αθηναίων	Εικόνα του βασιλέως	1		
				» τής βασιλίσσης	1		
405	Άδελφοί Νικολόπουλοι ..	»	»	Λοφία χρυσῶν βαλάνων	2	20	
	»	»	»	Έπώμια λοχαγῶν	2	60	
	»	»	»	Κόσμημα καπνοσακκούλας	1	3	50
	»	»	»	Τσικλιά ἱμπρισίμι	32	23	
	»	»	»	Καπνοσακκούλαν μεταξωτήν ..	1	15	
	»	»	»	Μπιμπιλαν	πτήχ. 3 1/2	14	
	»	»	»	Καλτσοδέτας	ζεύγος 1	18	
	»	»	»	Χρυσὴν καπνοσακκούλαν	1	20	
	»	»	»	Καλτσοδέτας	» 1	13	
	»	»	»	Μπιμπιλαν	πτήχ. 3 1/2	10	50
	»	»	»	Μπιμπιλαν	» 7	32	25
	»	»	»	Φούνταν μεταξωτήν	1	15	
406	Ίω. Μερζάκης	»	»	Κολοκύνθας μαϊμούς κοκκινοκόλ.	2		
407	Ίω. Ζαφειρόπουλος	»	»	Καλεμκαιριά	7	75	
408	Λουμπιτζα Τουρνάκη	»	»	Κέντημα ἐκ τριχῶν, παριστάνον μέρος τής Πετρουπόλεως ..	1		
409	Δεσποινὴ Δασκαλάκη	»	»	Κουβέρταν	1	100	
410	Α. Βουσαάκης	»	»	Θεικὴν μαγνησίαν			
	»	»	»	Έλαιον ἐκ κίτρου			
	»	»	»	» πορτοκαλίαν			
	»	»	»	Βυροδεψικὴν κινήνην			
	»	»	»	Τρυγικὸν σίδηρον μετὰ ποτάσης			
	»	»	»	Ύδωρ τοῦ Selts			
	»	»	»	Λεμονάδην Gageuse			
	»	»	»	Διάφορα προϊόντα πίσεως			
411	Σ. Παυλίδης	»	»	Κοφίτα	βάζα 7		
	»	»	»	Κομπόστας	φιάλ. 6		
	»	»	»	Ρσόλια διάφορα	» 19		
	»	»	»	Άθόδεσμας	κιβώτ. 1		
	»	»	»	Φρούτα καὶ μπουμπόλια	» 1		
	»	»	»	Πυροβολικὸν ἐκ τσοκολάτας...	» 1		
	»	»	»	Φρούτα γόμας καὶ ὀπλοστάσια			
	»	»	»	ἐκ τσοκολάτας	» 1		
	»	»	»	Πλάκα τσοκολάτας καὶ κακάβα	1		
	»	»	»	Πλάκα με φιστίγια	1		
	»	»	»	Καραμέλας	φιάλ. 3		
412	Ύπουργεῖον Οἰκονομικῶν ..	»	»	Χάρτας γαιολογικοὺς τοῦ βασι- λείου τής Ελλάδος	2		
	»	»	»	Ὀρυκτολογικοὺς χάρτας	ἀντ. 50		
	»	»	»	Καταλόγους τῶν ὀρυκτῶν τοῦ βασιλείου τής Ελλάδος	» 50		
413	Θεόδωρος Ὀρφανίδης, καθη- γητῆς τής Βοτανικῆς ..	»	»	Συλλογὴν διαφορῶν καμελλίας...	40		
	»	»	»	» φυτῶν καλλωπισμοῦ..	εἶδη 100		
	»	»	»	» δρακαινῶν	» 10		
	»	»	»	» βρομηλιοειδῶν φυτῶν	» 12		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αξίων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
	Θεόδωρος Ὀρφανίδης, καθη- γητῆς τής Βοτανικῆς ..	Άττικής	Αθηναίων	Διάφορα ἱατρικὰ φυτὰ ζῶντα ἤτοι Βανίλλην ἀρωματικὴν	1		
	»	»	»	Καρδάμωμον	2		
	»	»	»	Τσίτου	εἶδη 3		
	»	»	»	Πέπερι μέλαν	1		
	»	»	»	Ταμαρίνδους ἰνδικὰς	3		
	»	»	»	Συλλογὴν σπανίων φυτῶν Βρα- ζιλιανῶν ψευδοπαρσιτῶν, ἐκ τῆς τάξεως τῶν ὄρχοειδῶν..	30		
	»	»	»	Τριβλίον με καρποὺς φράουλας..	1		
	»	»	»	Συλλογὴν ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν (ἤτοι λεμονοπορτοκαλιῶν) ..	» 20		
414	Ὁ ἔφορος τοῦ δημοσίου δεν- δροκομείου	»	»	Τέσσαρας ἀνανάσας εἰς καρπὸν..	4		
	»	»	»	Φυτὰ καλλωπισμοῦ	» 100		
	»	»	»	Διάφορα καρποφόρα δένδρα ..	» 50		
	»	»	»	Ἰαπωνικὰς μορέας, εἶδος νεωστὶ εἰσαχθὲν ἐν τῷ δενδροκομείῳ			
	»	»	»	Φυτὰ διάφορα	20		
	»	»	»	Καρποὺς πιστακίων τής Συρίας, καλλιεργηθέντων ἐν τῷ δεν- δροκομείῳ, ἐκ τῆς ἐσοδίας τοῦ 1869 καὶ 1870	δοχ. 2		
	»	»	»	Καρποὺς διαφόρων ἐσπεριδοει- δῶν (ἤτοι λεμονοδένδρων) ..	εἶδη 15		
	»	»	»	Νέον κλωστικὸν φυτὸν τής Κί- νας μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξα- χθεισῶν ἰνῶν			
	»	»	»	Καπνὸν τής Χαβάνης καὶ τῆς Μανίλλης, καλλιεργηθέντα ἐν τῷ δημοσίῳ δενδροκομείῳ ..	κιβώτ. 2		
	»	»	»	Διάφορα εἶδη περιέργων κολο- κυνθῶν			
415	Ὁ ἔφορος τοῦ Βοτανικοῦ κήπου	»	»	Φυτὰ ἱατρικῆς χρήσεως	50		
	»	»	»	Φυτὰ καλλωπισμοῦ	30		
	»	»	»	Διάφορα σαρκώδη φυτὰ	150		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνομα και επώνυμον	Όνομασία			
		Όρυκτου	Επαρχίας	Δήμου χωρίου	Θέσεως
416	Ύπουγειον Οικονομικῶν ..	Μυλόπετρα Pierre à monlin ..	Μήλου	Μήλου	Ρεῦμα
	»	Γύψος Gypse ..	»	»	Χάλακας
	»	Πῶρος (παρίον) Tuf trachi figie ..	»	Κιμῶλου	Ἄγ. Μηνᾶς
	»	Θειοφόσπετρα. Tuf sulfureux ..	»	Μήλου	Φιρίλιγκου
	»	Θετον χυτόν. Soufre ..	»	»	»
	»	Μίλτος. Ocre rouge ..	»	»	Ἀμυγδαλιές
	»	Πῶρος ..	»	Κιμῶλου	»
	»	Ρύαξ. Lave obsidienique ..	Θήρας	Θήρας	Γεώργιος
	»	Σμύρις. Eménil ..	Νάξου	Κορωνίδος	Ἐρνίδι
	»	»	»	»	Ἀμάλια
	»	Μίλτος. Ocre rouge ..	Μήλου	Μήλου	Ἄκρ. Βάνι
	»	Μετάλλευμα μαγγανησίου. Manga- nèse noir oxydé ..	»	»	»
	»	Πηλός. Argile blanche molle ..	»	»	Λαγκαδι
	»	Πλυντρίς ..	»	»	Τουρκολιμ.
	»	Μίλτος ..	»	»	Παλαιοχώρι
	»	Κιμωλίτης ἢ σαπωνόχλωμα ..	»	Κιμῶλου	Ἐνιά
	»	Ἀπολίθωσις ἰχθύος. Pétrification de poisson ..	Καρυστίας	Κοτυλαίου	Ἄλικη
	»	Μαγειρικόν ἄλας. Sel marin ..	Λευκάδος	Λευκάδος	Νύχια
	»	Ὀψιδίης. Obsidienne ..	Μήλου	Μήλου	Σπηλαζάκη
	»	Ἀπολίθωσις τεμαχίου πύκου. Pé- trification d'un morceau de pin	Ἄττικῆς	Λαυρίου	Δραγομέστου
	»	Πυρίτης λίθος. Στουρνάρσπετρα ..	Βονίτης	Ἄστακοῦ	Φυροπόταμο
	»	Πλυντρίς ..	Μήλου	Μήλου	Ῥεῦμα
	»	Μυλόπετρα ..	»	»	Μεγανῆσι
	»	Λιθογραφικὴ πλάξ. Pierre litho- graphique ..	Λευκάδος	Λευκαδίων	Μαντουῶς
	»	Μαγνησίτης ἢ λευκόλιθος ..	Χαλκίδος	Κυρονηλέων	Λιμ. Λινορίου
	»	Ἰλῆρα ..	Καρυστίας	Σύρου	Ἐγκαύτη
	»	Μάρμαρον ..	Γυθείου	Λαγείας	»
	»	»	»	Γυθείου	»
	»	Μάρμαρον ἐρυθροῦν ..	»	Σπούταρι	»
	»	» νεφροειδές ..	Ἄττικῆς	Ἀθηναίων	»
	»	Ὀφίτης. Serpentin ..	Τρηζηνίας	Τροϊζήνος	»
	»	Μάρμαρον ἐρυθροῦν ..	Γυθείου	Λαγείας	»
	»	» θραυσματοπαγές ..	Καρυστίας	Σκύρου	»
	»	Μάρμαρον ..	»	»	»
	»	Μάρμαρον ἐρυθροῦν ..	Γυθείου	Λαγείας	»
	»	»	»	»	»
	»	Ὀφίτης ..	Καρυστίας	Σκύρου	»
	»	Μάρμαρον ..	Γυθείου	Λαγείας	»
	»	»	Ἄττικῆς	Ἀθηναίων	»
	»	»	»	»	»
	»	» ὑπόλευκον. Blanchâtre	Γυθείου	Λαγείας	»
	»	Μαγνήτης ..	Σύρου	Σερίφου	»

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα ἐκθετῶν	Όνομασία			
		Όρυκτου	Επαρχίας	Δήμου χωρίου	Θέσεως
	Τὸ ἴδιον ..	Γαληνίτης ..	Σύρου	Κέας	Πελοῦσι
	»	Σμύρις ..	Νάξου	Κορωνίδος	»
	»	Γαληνίτης ..	Ἄττικῆς	Λαυρίου	Βρωμοπούσι
	»	Μαγγανίτης ..	Μήλου	Μήλου	Ἄκρ. Βάνι
	»	Πλάξ λιθογραφικὴ ..	Λευκάδος	Λευκαδίων	Μεγανῆσι
	»	»	»	»	»
	»	Ἄκονας Ναξιακῆς σμύριδος ἐν δυσι κιβωτίοις ..	»	»	»
	»	Μετάλλευμα σιδήρου ..	Καρυστίας	Κυμαίων	Χιλλί
	»	Πλάξ λιθογραφικὴ ..	Λευκάδος	Λευκαδίων	Μεγανῆσι
417	Ἰάκωδος Μαλακατῆς ..	Μάρμαρον ..	Τήνου	Πανόρμου	Χούζουλα
	»	Μάρμαρον ἐρυθροῦν ..	Ναυπλίου	Ναυπλείων	Ἄγ. Ἡλίας
	»	»	Τήνου	Πανόρμου	Πλανήτης
	»	»	»	»	Διαλισκάρι
	»	»	»	»	Καλύκας
	»	»	»	»	Ἀποκοφτό
	»	»	»	»	»
	»	Ἄβᾶχιον ..	Λακεδαιμόνος	»	»
	»	Μάρμαρον ..	Νάξου	Λευκῶν	Ἄγ. Ἰωάννης
	»	»	Θήρας	Ἴου	»
418	Ἑλλ. μεταλλευτικὴ ἐταιρεία	Χρωμίτης ..	Χαλκίδος	Κυρονηλαίων	Ξεροπόταμον
	»	Γαϊάνθρακες ..	Καρυστίας	Κοτυλαίων	»
	»	»	»	»	»
	»	Γαληνίτης ..	Νάξου	Ἰλλίανος	»
	»	Χαλκοῦχος σίδηρος ..	Χαλκίδος	Κυρονηλαίων	»
	»	Μαγνήτης ..	Σύρου	Σερίφου	»
419	Μεταλλευτικὴ ἐταιρεία «Πε- ρικλῆς» ..	Γαληνίτης. Galène ..	Ἄττικῆς	Λαυρίου	»
	»	Μολυβδοῦχον μετάλλευμα. Min de plomb ..	»	»	»
	»	Ὄξυανθρακικὸς μόλυβδος. Carbona- de de plomb ..	»	»	Πλάκα
	»	Ἐνθεῖος καὶ ἀνθρακικὸς μόλυβδος..	»	»	»
	»	Μετάλλευμα ..	»	»	»
	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»
420	Σχολὴ τῶν τεχνῶν ..	Πῶρος ..	»	Αἰγίνης	»
	»	Μάρμαρον ..	Τήνου	Πανόρμου	Χούζουλα
	»	»	»	Νάουσσα	»
	»	Ἀπολίθωσις ἰχθύος ..	Καρυστίας	Κοτυλαίων	»
421	Σκαλκῶτος Βερνάρδος ..	Μάρμαρον ..	Ἄττικῆς	Ἀθηναίων	Κοκκιναρά
	»	»	»	»	Σκαλοπάτι
	»	»	»	»	»
	»	»	Τήνου	Πανόρμου	Πλανήτης
	»	»	Ἄττικῆς	Ἀθηναίων	Πεντέλης
422	Ἰω. Χαλεπᾶς ..	»	Τήνου	Πανόρμου	Χούζουλα
	»	»	»	»	Σομακί

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετων	Όνομασία			
		Όρυκτοῦ	Επαρχίας	Δήμου χωρίου	Θέσεως
	Ό ίδιος	Μάρμαρον	Νάξου	Ναούσης	Πλανήτης
423	»	»	Τήνου	Πανόρμου	
	Ε. Λάνδερερ	Απολίθωσις ιχθύος	Θήρας	Ανάφης	
	»	Χρωμίτης	Καρυστίας	Σκοπέλου	Κέας (!)
424	Δήμος Νωνάκριδος	Μάρμαρον θραυματοπαγές	Σύρου	Καλαβρύτων	
	»	»	»	»	Χελμός
425	» Σύρου	»	Σύρου	Έριμουπόλεως	
426	» Χαλκιδέων	Χρωμίτης	Χαλκίδος	»	»
427	» Καρυστίων	Αμίαντος	Καρυστίας	»	
428	» Στυρών	»	»	»	»
429	» Αμοργού	Σμύρις	Θήρας	»	
	»	»	»	»	»
430	» Μεγάρων	Κιμωλία γη. Craie	Μεγαρίδος	»	
431	» Αιγαίων	Μαγγανίτης	Χαλκίδος	»	»
432	» Δαφνησίων	Κανόσχιστος	Δοκρίδος	»	
433	» Λαμπείας	Γαϊάνθραξ	Ηλείας	»	»
434	» Θήρας	Θηραϊκόχωμα	Θήρας	Φυρών	
435	» Πανόρμου	Μάρμαρον	Τήνου	»	»
	»	»	»	»	
436	» Κερπινής	»	Καλαβρύτων	»	»
	»	Γαϊάνθραξ	»	»	
437	» Τρικόλωνων	Μάρμαρον υπόγειον	Γορτυνίας	»	»
438	» Περαιάς	Γαϊάνθρακες	Αττικής	»	
439	Έμ. Μηταράκης	Χρωμίτης	Καρυστίας	Σκύρου	»
	»	»	»	»	
440	Κ. Κρίσπης	Γαληνίτης	Νάξου	Ωλίας	»
	»	»	»	»	
441	Δεκινάλας, Ιατρός	Θηραϊκόχωμα. Pouzzolane	Θήρας	Θήρας	»
442	Δήμος Κυρονηλαίων	Μαγνησίτης	Χαλκίδος	»	
443	» Σκύρου	Μίλτος	Καρυστίας	»	»
444	» Κερκυραίων	Δείγματα μαρμάρων	Κερκύρας	»	
445	Σπ. Ανεμογιάννης	Μάρμος λίθος (marne)	Παζών	Παζών	»
	»	»	»	»	
446	Γεώργιος Δήμου	Τυπώχωμα	Καλαμών	Καλαμών	»
447	Έπ. Δημούλλιας	Ένθειος και άνθρακικός χαλκός. Cuivre sulfuré et malachite	Λαμίας	Λαμίας	
448	Άδελφοί Φυτάλι	Μάρμαρον	Τήνου	Πανόρμου	»
449	Ζήνος Χ. Λουκά	»	Αττικής	Αθηναίων	
450	Άγνωστος	Κροκιάτης ή Λακεδαιμόνιος λίθος. Verdeantico	Λακεδαιμόν.	Κροκιάων	»
	»	Όχρα	»	»	
	»	»	»	»	»
	»	Μάρμαρον	Αττικής	Αθηναίων	
	»	Έξανθράκωμα (kok)	Κερκύρας	Κερκυραίων	»
451	Ι. Κόσος	Γύψος	Καρυστίας	Σκύρου	

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετων	Όνομασία			
		Όρυκτοῦ	Επαρχίας	Δήμου χωρίου	Θέσεως
	Ό ίδιος	Μάρμαρον	Καρυστίας	Σκύρου	Λατομεία
	»	Μάρμαρον θραυματοπαγές	»	»	
452	Ι. Βαπτιστής Σεργιέρης	» άμειψίχρουν	Γουθίου	Λαγείας	»
	»	Γαληνίτης. Galène	Αττικής	Λαύριον	
	»	Μολυβδόυχον σύμμιγμα άρχ. έκβολάδων. Conglomérat deshal des anciennes	»	»	»
	»	Μολυβδόυχος άργυλος άρχ. έκβολάδων. Argile plombifere des haldes anciennes	»	»	
	»	Όρυκτόν άργιλούχον έξ άρχαίων έκβολάδων. Minerai argileux des haldes	»	»	»
	»	Όρυκτά έκπλυθέντα έξ άρχαίων έκβολάδων. Minerais lavés des haldes antiques	»	»	
	»	Όρυκτόν έξ άρχαίων έκβολάδων. Minerai des haldes anciennes.	»	»	»
	»	Μολυβδόυχον σύμμιγμα έξ άρχαίων έκβολάδων. Conglomérat des anciennes haldes	»	»	
453	Ιλαρίων Ρού και Σα	Χώματα σκωριοϋχα. Terres de scories	»	»	»
	»	Σκωρία πεπλυμένη. Scories lavées	»	»	
	»	Απόξεσμα μολυβδόυχον έξ άποκάρματος. Crasses blanches	»	»	»
	»	Σκωρίαί μεσογειών. Corries des intérieurs	»	»	
	»	Σκωρίαί παραθαλάσσιοι. Scories du littoral	»	»	»
	»	Καμινικόν μολυβδόυχον άποκάμμα. Crasses de Raffinage	»	»	
454	Ιλ. Ρού και Σα, και Σεργιέρης	Σχιστόλιθος μαρμαριγής. Micachiste	»	»	»
	»	Νέον πέτρωμα της Πλάκας. Roche de plaka	»	»	
	»	Γιτανόλιθος. Calcaire	»	»	»
	»	Σιδηρούχος τιτανόλιθος. Calcaire ferrifere, fer carbonaté spathique	»	»	
	»	Γρανίτης λίθος. Granit	»	»	»
	»	Λίθος άμφιβολικός. Roche amphibolique et serpentineuse	»	»	
	»	Πόσφυρος. Porphyr	»	»	»
	»	Λίθος τεταγένους διαπλάσεως (παρία), Diluvium ou dépôts quaternaires	»	»	

Αριθμὸς ἀρθρῶν	Ὄνοματα ἐκθετῶν	Ὄνομαστικά		
		Ὄρυκτοῦ	Ἐπαρχίας	Δήμου χωρίου Θέσεως
Οἱ ἴδιοι	Μεταλλεύματα ἀργυροῦχοι μολύβδου. Galène de Camarésa ..	Ἀττικῆς	Λαύριον	
»	Μεταλλεύματα ἀνθράκων καὶ ἐνθείου μολύβδου. Galène et carbonate de Camarésa ..			
»	Ἀρχαῖαι ἐκβολαὶδες. Minerais des anciennes haldes ..			
»	Ὄρυκτὰ ἐκπλυθέντα ἐξ ἀρχαίων ἐκβολαδῶν. Produit du lavage en activité de Camarésa ..			
»	Μεταλλεύματα ἀργυροῦχοι μολύβδου. Minerai de plomb argentifère de Camarésa ..			
»	Μεταλλεύματα ἀργυρ. μολύβδου ..			
»	Σύμφυρμα μεταλλευμάτων μολύβδου ἀργυροῦχοι. Conglomerat de minerais de Sinterine ..			Συντηρήνης
»	Ἐκβολαὶδες ἀρχ. μεταλλευμάτων Μερτσέκου ..			
»	Ἐκβολαὶδες ἀρχ. μεταλλευμάτων Μεγάλων πεύκων ..			
»	Ἐκβολαὶδες ἀρχ. μεταλλ. ἐργαστηρίων			
»	Μολυβδόχοι καὶ ἀργυροῦχοι ἀργυροῦχοι ἐξ ἀρχαίων ἐκβολαδῶν ..			
»	Ἀργυλλοῦχα ἐξ ἀρχ. ἐκβολαδῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ὀπιοπλίνθων ..			
»	Μεταλλεύματα ἀργυροῦχα μολύβδου καὶ ψευδαργύρου (zinc) ἐργαστηρίων ..			
»	Νέον ὄρυκτὸν Μερτσέκου ..			
»	Μεταλλεύματα ἀργυροῦχοι μολύβδου Καρύστου ..			
»	Μεταλλεύματα ἀργυροῦχοι μολύβδου Ἀντιπάρου ..			
»	Μεταλλεύματα χρωμίου ἐκ τῆς νήσου Σκύρου ..			
»	Σκαρία παραθαλάσσιοι ..			
»	» μεσογειῶν ..			
»	Σύμφυρμα σκωρίας ..			
»	Χώματα σκωριοῦχα ..			
»	Σκωρία πεπλυμένη ..			
»	Μόλυβδος σκληρὸς (aigre) ἀργυροῦχοι (Ἑλλάς) ..			
»	Μολυβδίτης λίθος (matte de plomb)			
»	Νέα σκωρία ἢ ἔλκυσμα. Scorie de rebus ..			

Αριθμὸς ἀρθρῶν	Ὄνοματα ἐκθετῶν	Ὄνομαστικά		
		Ὄρυκτοῦ	Ἐπαρχίας	Δήμου χωρίου Θέσεως
Οἱ ἴδιοι	Κονία μολυβδόχοι ἐκ τοῦ καπναγωγῆ τῆς συμπυκνώσεως (condensation raffinée brique) ..		Ἀττικῆς	Λαύριον
»	Ἀργυροῦχοι μολυβδῶς μαλακοί (raffiné) ..			
»	Πλίνθος (brique) ἐκ τῆς μολυβδόκονιας ..			
»	Κύπελον ἢ πυθμὴν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καμίνων ..			
»	Brasque d'un four à manche en activité ..			
»	Καμινικὸν μολυβδόχοι ἀπόκαρμα. Crasse de raffinage ..			
»	Μόλυβδος σκληρὸς ἐξ ἀποκαρματος			
»	Ὀροθέσιον ἀρχαίων μεταλλουργικῶν ἐργαστηρίων. Colonne limite d'une usine ancienne ..			
»	Ἀρχαία χελώνη μολύβδου. Ancien Saumon de plomb ..			
»	Μόλυβδος ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομῶν ..			
»	Λύχνοι ἀρχαῖοι τῶν μεταλλείων ..			
»	Ἀρχαῖα μεταλλευτικὰ ἐργαλεῖα ..			

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
455	Γ. Βασιλειάδης	Αττικής	Πειραιώς	Έλαιοπιστήριο τέλειον	1		
	»	»	»	Υδραντική μηχανή αριθμ. 2 μετά κιβωτίου δι' ύδωρ ..	1		
	»	»	»	Αντλία δικύλινδρον διά πλοία μετά τριπόδων διά τοποθέ- τησιν	1		
	»	»	»	Πυροβόλον όρειχάλκινον μετά διευθέτου	1		
	»	»	»	Στήλην εκ χυτού σιδήρου	1		
	»	»	»	Ανάκλιτρα αναπτυτικά	2		
	»	»	»	» διά κήπους	1		
	»	»	»	Τεμάχιον εκ χυτοσιδ. ως δείγμα	1		
	»	»	»	3 ζεύγη όφθαλμ. πλοίων	10	τεμ.	
	»	»	»	Άροτρα αριθ. 1	2		
	»	»	»	» αριθ. 2	1		
	»	»	»	» άμπέλων	1		
	»	»	»	» δι' αυλακας	1		
	»	»	»	Υποσκαλιστήριον	1		
	»	»	»	Σπορέα	1		
	»	»	»	Σβάρναν	1		
	»	»	»	Αναστρεπτήρα αριθ. 1 μετ' ήνιου χαμηλού	1		
	»	»	»	Όμοιον αρ. 1 μετ' ήνιου ύψηλού	1		
	»	»	»	Πλάσιγκα άρότρου	3	τεμ.	
	»	»	»	Κρουόν δεξαμενής	1		
	»	»	»	Μηχανή εκκοκιστική άραβοσίτ.	1		
	»	»	»	Λέβητα σάπωνος	1		
	»	»	»	Ανάκλιτρον με ξυλίην βάχιν...	1		
	»	»	»	» με σιδηράν	1		
	»	»	»	Θρανίον	1		
	»	»	»	Πιστήριον επιστολών	1		
	»	»	»	Υαλοπλαίσιον (ζαμλίκι)	1		
	»	»	»	Βαρούλκον δι' άγκύρας πλοίων..	1		
	»	»	»	Μαγνητόν δι' οικίας	1		
	»	»	»	Αντλία διά κατάβρεγμα με διπλήν ενέργειαν	1		
	»	»	»	Κροστάτην εκ χυτού σιδήρου..	1		
	»	»	»	Καθέκλαν σιδηράν	1		
	»	»	»	Κλίμακα έλικοειδή	1		
	»	»	»	Άλεξιθραχιστάτης εκ χυτού σι- δήρου	1		
	»	»	»	Κιγκλίδας	3		
	»	»	»	Τροχαλία διαφορικήν	1		
	»	»	»	Βελόνας πλοίων εξ όρειχάλκου..			
	»	»	»	Τρίποδον δι' ύψωσιν βαρών διά τροχαλίαν	1	ζεύγος	
	»	»	»	Τραπεζίον εκ χυτού σιδήρου ..	1		
	»	»	»	Θέσιν διά γωνίαν	1		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
	Γ. Βασιλειάδης	Αττικής	Πειραιώς	Βλήματα πυροβόλου	κομμ. 3		
	»	»	»	Ξύλα καθεκλών	δέμα 1		
	»	»	»	Ψαθί	» 2		
	»	»	»	Πιστήριον σταφυλών	1		
	»	»	»	» ελαιών	1		
	»	»	»	Κρίκον μηχανή προς ύψωσιν βαρών	1		
	»	»	»	Προτομήν τής Α. Μ. του βασι- λέως σιδηράν	1		
456	Ευτέρπη Σκυλίτση, διδα- σκάλισσα τών χειροτεχν. του παρθεναγ. Πειραιώς.	»	»	Πέδιλα χρυσοκέντητα	ζεύγος 1		
	»	»	»	» μεταξοκέντητα	» 1		
	»	»	»	Γυναικείον ύπακάμισον κεντητόν	1		
	»	»	»	Ανδρικόν	1		
	»	»	»	Πλεκτόν κέντημα εκ τριχών κεφαλής εντός κορνίζης	1		
	»	»	»	Πλεκτόν κόσμημα	1		
457	Φαιναρέτη Γ. Αναστασοπούλου	»	»	Μαξιλάρια	2		
	»	»	»	Υπολάμπια	ζεύγη 2		
	»	»	»	Τάπητα	1		
458	Πολυχρόνης Κορνητιάδης	»	»	Οινόπνευμα	φιάλ. 1		
	»	»	»	Όλιον γλυκόν	» 1		
	»	»	»	Ρακήν μαστίχην	» 2		
459	Άδελφοί Διαμαντίδου	»	»	Κεράμους και πλίνθους	κυβ. 1		
	»	»	»	Σπόγγον	τεμ. 1		
460	Ι. Σκαδούνος	»	»	Διάφορα ζυμαρικά	κυβ. 1		
461	Α. Κολούρης και Α. Τζα- νέτος	»	»	Καθίσματα διάφορα	14		
462	Α. Βαρνάκης και άδελφοί..	»	»	Δερματόκολλαν			
463	Ν. Ζέρβας	»	»	Ζυμαρικά	κυβ. 1		
464	Κωνσ. Παναγιωτόπουλος ..	»	»	Μηχανή μακαρονίων	1		
465	Μηχανουργείον Αγαμέμνων.	»	»	Πιστήρια φαρμάκων	2		
	»	»	»	Έλαιοτριβεύον	1		
	»	»	»	Γρίλλον	1		
	»	»	»	Μονοβέλον	1		
466	Λουκάς Ράλλης	»	»	Κυκλία μετάξης του έν Πειραιεί μεταξουργείου του	3		
467	Άγγελος Α. Ράλλη	»	»	Χειροτεχνήματα διάφορα	12		
468	Ζωίτσα Σωνιέρου	»	»	Κορνίζαν εκ νήματος χειροτέχ.	1		
469	Άδελφοί Βολανάκη	»	»	Νήματα και δείγματα αυτών...	22		
	»	»	»	Βάταν	1		
	»	»	»	Φυτήλια	δκ. 12		
470	Νικόλαος Λεούσης	»	»	Σάπωνα	κιβώτ. 1		
471	Άρσος Παπα-Φώτου	»	»	Άνθοδέμην εκ κηρού, κλ.	1		
472	Γ. Άγγελόπουλος, καταστημ. άλευρομηχανών	»	»	Βάμβακα πιεσμένον	δέμα 1		
	»	»	»	Άλευρον Α' ποιότητος	σάκκ. 1		
	»	»	»	» Β'	» 1		

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
473	Αναγν. Κόλια Γκίκας, δήμαρχος Κροπίας	Αττικής	Κροπίας	Πινιώτας	2		
	»	»	»	Μέλι	όκ. 3 1/2	ήοκ. 1	20
	»	»	»	Μελόπηταν	» 3 1/2	»	2 40
	»	»	»	Τυρί	» 3 1/2	»	2
	»	»	»	Λαθούρι	» 5	»	33
	»	»	»	Κριθάρι	» 5	»	22
	»	»	»	Σιτάρι	» 5	»	33
474	Δήμος Μεγαρέων	Μεγαρίδος	Μεγαρέων	Ρητινήν	» 4	7	10
	»	»	»	Μέλι	» 3	6	
	»	»	»	Οΐνον	φιάλ. 5	3	50
	»	»	»	Έλαιον	όκ. 1	2	60
	»	»	»	Σίτον	» 3	1	
475	Έλευθ. Οικονόμος	»	»	Κιμωλίαν γην	τεμ. 3	1	
476	Έλ. Κουκούλας, πρωτοπαπ.	»	»	Μέλι	όκ. 2	5	
	»	»	»	Κηρόν	δράμ. 75	1	50
477	Π. Α. Θεοδοσίου	»	»	Κηρόν λευκόν	» 50	1	
478	Δήμος Σαλαμίνος	»	Σαλαμίνος	Μέλι	όκ. 3	3	60
	»	»	»	Ρητινήν	» 3	1	20
	»	»	»	Κάνιστρον άχυρόπλεκτον	» 1	5	
	»	»	»	Τάπητα	» 1	70	
479	Ασήμω Π. Καράκι	»	»	Ταγάρι	» 1	15	
480	Σωτήρ. Μαγκούφης	»	»	Σπόγγον	δράμ. 50	5	
481	Παρασκευάς Πάλλας	»	»	Μέλι	όκ. 2 1/2	3	
482	Αίκ. Σ. Μαγκούφης	»	»	Μάλλιον χράμι	» 1	30	
483	Αφροδίτη Ι. Αλεξίου	»	»	Τραπεζομάνδυλον πλεκτόν	» 1	15	
484	Αναστ. Α. Γλύπτης	»	Έλευσίνος	Νάφθον	» 2	4	
485	Δήμος Έλευσίνος	»	»	Ρητινόπισσαν	» 5	2	
486	Δήμος Ειδυλίας	»	Ειδυλίας	Βούτυρον	» 2	8	
	»	»	»	Έλαιον	» 2	3	
	»	»	»	Τυρόν	» 2	3	80
	»	»	»	Σίτον σκληρόν	» 5	2	
487	Θρασύβουλος Βελέντζας	Θηβών	Θηβαίων	Σίτον	» 5	ή οκ. 4	40
	»	»	»	Κριθήν	» 5	»	23
	»	»	»	Φακιάς	» 5	»	40
	»	»	»	Ρεβύθια	» 5	»	40
	»	»	»	Κρόμμυα	» 3	»	15
	»	»	»	Κοκκάρι	» 2	»	35
	»	»	»	Μελάνθην	» 2	1	
	»	»	»	Τυρόν	» 3:350	2	
	»	»	»	Κρομμυδόσπορον	δρ. 100	1	
	»	»	»	Μοσχόσιτον	όκ. 2	»	50
	»	»	»	Οΐνον	φιάλ. 5	2	
	»	»	»	Μαλλία λευκά	ποκάρ. 2	»	2
	»	»	»	» μαύρα	» 2	»	1 60
	»	»	»	Σακκί	» 1	5	
	»	»	»	Ταγάρι	» 1	1	60
	»	»	»	Καπίσρι	» 1	80	
	»	»	»	Τριχιάν	» 1	1	40

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ ΟΜΟΝ

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων και έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
	Θρασ. Βελέντζας	Θηβών	Θηβαίων	Σαγιάκι	πήχ. 4	2	20
	»	»	»	Αστάχαις σίτου	κιβώτ. 1		
48 488	Απόστ. Γεωργίου, διδάσκ.	»	»	Καπνοσύριγγας εκ σηπίου	» 2	25	
48 489	Έπαρχος Θιβών	»	»	Μέλι	όκ. 5	ή οκ. 2	90
	»	»	»	Γλυκάνισον	» 2	»	1 50
	»	»	»	Σπόρους ύδροπέπονους	είδη 2		
	»	»	»	Κηρόν	δρ. 130	2	60
49 490	Δήμος Λεβαδείων	Λεβαδείας	Λεβαδέων	Κριθήν	όκ. 5	»	35
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 5	»	30
	»	»	»	Σισάμιον	» 5	»	80
	»	»	»	Σίτον	» 5	»	38
	»	»	»	Κυάμους	» 5	»	40
	»	»	»	Πανίον σγουρωτόν	πήχ. 10	9	
	»	»	»	Γλυκάνισον	όκ. 5	»	1 45
49 491	Δήμος Όρχομενίων	»	Όρχομενίων	Σίτον δίμηνον	» 5	»	34
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 5	»	40
49 492	Δήμος Αραχώθης	»	Αραχώθης	Τάπητα	» 1	70	
	»	»	»	Τάπητας	» 2	120	
	» (Διά λαγ/σμόν Έπιτροπής Ολυμπίων)	»	»	Έλαιον	όκ. 2	ήοκ. 1	60
	»	»	»	Οΐνον	φιάλ. 5		
49 493	Ηλ. Κατωγιάς	»	»	Μαλλια προβάτεια	ποκάρ. 2	»	2
49 494	Νικόλ. Εύρωπαίος, έμπορος	»	Λεβαδέων	Όρύζιον	όκ. 5	»	80
49 495	Χ. Δημόπουλος	»	»	Βάμβακα	» 2	»	2 90
	»	»	»	Σπόρους βάμβακος	» 1	»	30
	»	»	»	Νήμα	πακέτ. 4	»	11
49 496	Ηγούμενος Όσίου Λουκά	»	»	Άσκον τυρόν του Παρνασσού	» 1		
	»	»	»	Φορμαγέλας	» 3		
49 497	Συμβούλιον μονής Ιερουσαλ.	»	»	Άσκον τυρόν του Παρνασσού	» 1		
	»	»	»	Φορμαγέλας	» 6		

ΝΟΜΟΣ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.

49 498	Δήμος Μεσολογγίου	Μεσολογγ.	Μεσολογγ.	Σίτον	όκ. 5	ή οκ. 2	32
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 5	»	20
	»	»	»	Σταφίδα Κορινθιακήν	» 5	»	60
	»	»	»	Φυτά βάμβακος	» 5	»	60
	»	»	»	Αμύγδαλα	» 5	»	60
	»	»	»	Φύλλα καπνού	» 2		
	»	»	»	Καπνόν κομμένον	» 1	4	
	»	»	»	Φυτά καπνού	» 1		
	»	»	»	Μαλλία	ποκάρι 1	»	1 80
49 499	Θεμιστοκλής Δεληγεώργης	»	»	Βάμβακα Μεσολογγίου	» 1		
	»	»	»	Πανίον	» 1		
50 500	Ν. Σωτηρόπουλος, δήμαρχ.	»	Αιτωλικού	Πανίον	πήχ. 70	ήπήχ.	92
	»	»	»	Σικαλην ρίζαν	» 2	60	
50 501	Βασίλειος Νιανιάρης	»	»	Σινδόνας	» 2	18	
	»	»	»	Τραπεζομάνδυλα	» 2	18	
	»	»	»	Πανίον	» 33	δ π. 1	50

ΝΟΜΟΣ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσόν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
502	Ι. Ε. Σταΐκος	Μεσολογγ.	Αἰτωλικοῦ	Οἶνον ἑνδεκαετῆ	φιάλ. 1		
	»	»	»	Ἀσχάχεις θρίζης			
503	Δῆμος Ἀγρινίου	Τριχωνίας	Ἀγρινίου	Σῖτον	ὄκ. 5	ἢ ὄκᾶ	40
	»	»	»	Σίκαλην	» 2	»	20
	»	»	»	Κεχρί	» 3	»	25
	»	»	»	Καπνόν	» 2		
	»	»	»	Κηρὸν	δρ. 100	» 8	
	»	»	»	Ἀμύγδαλα	» 100	»	80
	»	»	»	Σίκαλην	δέσμην 1		
	»	»	»	Ψάθην	» 1		
504	Κέντρος Εὐαγ. Κέντρον ..	»	»	Εἰκόνα Εὐαγγέλη Ζάππα	1		
505	Δῆμος Θέρμου	»	Θέρμου	Σῖτον	ὄκ. 2	»	50
	»	»	»	Βαλανίδια	» 2	»	23
	»	»	»	Κικκίδια	» 2	»	2
506	Δῆμος Παμφίας	»	Παμφίας	Γαϊάνθρακας	»		
	»	»	»	Ἀραβόσιτον	» 5	»	30
507	Ἰω. Τσικιᾶς, βυροδέψης ..	Βάλτου	Ἀμβρακίας	Πρόθειον δέρμα ἐρυθροῦν κατει- γασμένον	1		
	»	»	»	Τράγειον μέλαν δέρμα	1		
	»	»	»	Δέρματα βόδς	ζεύγη 2		
508	Δῆμος Ἀμβρακίας	»	»	Βαλιανοκαρπὸν	ὄκ. 5		
	»	»	»	Σῖτον	» 5		
509	Γ. Εὐλινος	»	»	Τσαρούχια τελατίνια	ζεύγος 1		
510	Δ. Σ. Στράτος, ὑπάρχος ..	»	»	Μέλι	ὄκ. 5		
511	Δῆμος Ἐξέας	»	Θυάμου	Βαντιέρα ξυλίνη μετὰ τῶν λοιπ. Τσιμπούκιον	κομ. 5		
	»	»	»	Τάσιον	1		
512	Βασίλειος Αὐδῆς, κτηματίας	»	»	Κουκιά	ὄκ. 5		
513	Σπ. Αὐδῆς, ἔμπορος	»	»	Καπνόν	» 5		
514	Δῆμος Ναυπάκτου	Ναυπακτ.	Ναυπάκτου	Σῖτον	» 5		
	»	»	»	Ἀραβόσιτον	» 5		
	»	»	»	Φασόλια	» 5		
	»	»	»	Κηρὸν	δρ. 130	2	60
515	Δῆμαρχος Ναυπάκτου	»	»	Χρυσόξυλον	τεμ. 1		
516	Δῆμος Προσχίου	»	Προσχίου	Κουκούλια	δρ. 200		
517	Δῆμος Ἀποδοτίας	»	Ἀποδοτίας	Τῆτον	» 50		
518	Σπ. Κωσάκης, οἰκον. ἔφορος (διὰ λογισμὸν τῆς Ἐπι- τροπῆς τῶν Ὀλυμπίων).	»	Ναυπάκτου	Τυρὸν	ὄκ. 2	» 2	
	»	»	»	Βούτυρον	» 1 1/4	» 5	
	»	»	»	Μαλλία	» 1	» 2	
	»	»	»	Κριθῆν	» 3	» 30	
	»	»	»	Βρώμην	» 3	» 25	

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσόν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
519	Κ. Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ	Φθιώτιδος	Ἰπάτης	Ἐπικλίνιον	1	80	
	»	»	»	Προσκεφάλαια	4	48	
	»	»	»	Τάπητα	1	105	
	»	»	»	Προσκεφάλαια	2	24	
520	Δ. Δῆμος Ἰπάτης	»	»	Τριφυλόσπορον	ὄκ. 20		
	»	»	»	Μεταλλικὰ ὕδατα	φιάλ. 4		
521	Δ. Δῆμος Λαμίας	»	Λαμίας	Ἑλληνικὰς στολὰς μαλλίνας ..	2		
	»	»	»	Βελόντζαν ἐρυθρὰν	1		
	»	»	»	Βούτυρον	ὄκ. 30		
522	Τ. Τέγος Περιβολιώτης	»	»	Ἐριον	» 2		
523	Δ. Δημ. Τομαρᾶς	»	»	Μάλλινον σκουτί	πήχ. 10	20	
524	Δ. Νικ. Σπηλιώτης	»	»	Μάλλινα τσουράπια	ζεύγ. 5	15	
525	Β. Γεώργιος Σπύρου	»	»	Τζαρούχια	» 2		
	»	»	»	Παλάσκαν	1		
	»	»	»	Σελάχι	1		
526	Δ. Δῆμος Πετρεατῶν	»	Πετρεατῶν	Καπνὸν εἰς φύλλα	δέματ. 2		
527	Δ. Δῆμος Σπερχειάδος	»	Σπερχειάδ.	Εὐλον καστανάς	τεμ. 1		
	»	»	»	Εὐλον ὀξέας	» 1		
528	Δ. Δῆμος Φαλάρων	»	Φαλάρων	Σῖτον	ὄκ. 5	2	
	»	»	»	Φακὰς	» 5	2	
	»	»	»	Κριθῆν	» 5	1	50
	»	»	»	Ἐλαίας πρασίνοισ	φιάλ. 2	2	50
	»	»	»	Ἀραβόσιτον με κώνους	στελ. 7		
	»	»	»	Σπόγγους		15	
	»	»	»	Χράμια	2	100	
	»	»	»	Μαξηλαροθήκας μεταξωτάς ..	2	30	
	»	»	»	Πετσέταν	1	6	
529	Κ. Π. Ἀγαθοκλῆς, καταστη- ματάρχης βαμβακοκλ...	»	Λαμίας (Στυλίδος)	Βάμβακα ἐκκοκισμένον			
	»	»	»	Νήματα διαφόρων ἀριθμῶν ..			
	»	»	»	Ἄλευρα διαφόρων εἰδῶν	πακ. 21		
53630	Δ. Τσαμπόπουλος, ἰατρός ..	Λοκρίδος	Ἀταλάντης	Ἐλαιον	ὄκ. 2		
53531	Α. Θ. Οἰκονόμου, κτηματ..	»	Δρυμίας	Βάμβακα ἐκκοκισμένον	» 2		
53532	Δ. Καραμερτσάνης, ὑφαντῆς	»	»	Προσφια μικρὰ	ζεύγος 1		
53533	Δῆμος Δρυμίας	»	»	Σῖτον	ὄκ. 5		
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	1		
53534	Δῆμος Δαφνησίων	»	Δαφνησίων	Σῖτον	» 5		
	»	»	»	Πορίον	τεμ. 1		
	»	»	»	Γαϊάνθρακας	» 3		
	»	»	»	Ἐλαιον			
53535	Δῆμος Θρονίων	»	Θρονίων	Σῖτον	ὄκ. 5		
53536	Δῆμος Ἐλατείας	»	Ἐλατείας	Κοκκινόσιτον	» 5		
	»	»	»	Κριθῆν	» 5		
	»	»	»	Κριθαρόσιτον	» 4		
53537	Δῆμος Θερμοπυλῶν	»	Θερμοπυλ.	Σῖτον	» 5		
53538	Δῆμος Ἀταλάντης	»	Ἀταλάντης	Σῖτον	» 5		
53539	Δῆμος Νέας Πέλης	»	Νέας Πέλης	Μέλι	» 5		

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
540	Έπαρχ. επιτροπή (δι' οίκον. εφόρου)	Λοκρίδος	Αταλάντης	Κριθήν	όκ. 5		
	»	»	»	Σίτον	» 5		
	»	»	»	Σινδόνας	» 4		
	»	»	»	Προσόψια μεγάλα	ζεύγ. 12	241	76
	»	»	»	» μικρά	» 12		
541	Έφορος Λοκρίδος (διά λογαριασμών κεντρ. επιτροπής)	»	»	Μαλλία	σακ. 1		
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 1		
	»	»	»	Καπνόν	δέμα 1		
	»	»	»	Σίτον	όκ. 5		
	»	»	»	Κριθήν	» 5		
542	Κεντρική Έπιτροπή	»	»	Διφύλλους τάπητας (έργον Έλ. Δεθα έκ Νέας Πέλης)	» 2	100	
	»	»	»	Ταινίαν τάπητος	πήχ. 54	6 π.	7
	»	»	»	Δίφυλλον τάπητα (έργον Σουλτάνας Δ. Στελοφύδη)	» 1	70	
	»	»	»	Ταινίαν τάπητος	» 54	» 7	
	»	»	»	Βλαχσκοῦτι (έργον Ν. Νάκου)	» 36 1/2	» 2	50
	»	»	»	» (» Τσάμη)	» 43	» 2	50
	»	»	»	Τάπητας (έργον Σκόδρας)	» 2	160	
543	Δήμος Λαρυμνης	»	Λαρυμνης	Κριθήν	όκ. 5		
544	Δήμαρχος Λαρυμνης	»	»	Εύλον ναυπηγήσιμην	τεμ. 1		
	»	»	»	Κορμόν	» 1		
	»	»	»	Εύλον οικοδομήσιμη	» 1		
	»	»	»	Κορμόν	» 1		
	»	»	»	Ρητινήν	όκ. 5		
545	Εὐθ. Β. Πλάκας	Εὐρυτανίας	Καρπενησ.	Κλαδευτήρια	» 2	4	50
546	Δήμος Καρπενησίου	»	»	Αστάχεις σικάλεως	δέσμην 1		
547	Κ. Γιαννόπουλος	»	»	Τουλούμιον τυρί	όκ. 6 1/2	9	
548	Γ. Τσιτάρας	»	»	Σίτον	» 4		
	»	»	»	Εύλον	τεμ. 1		
	»	»	»	Καρύδια	όκ. 3		
	»	»	»	»	» 2 1/2		
	»	»	»	Τουλούμιον βούτυρον	» 5		
	»	»	»	Φισόλια λώπια	» 4 1/2		
	»	»	»	Τουλούμιον τυρί	» 5		
549	Δήμος Αιγυτίου	Δωρίδος	Αιγυτίου	Σίτον	» 4		
550	Δήμος Τολοφώνος	»	Τολοφώνος	»	» 5		
	»	»	»	Κρόμμυα	» 2		
551	Δήμος Κροκυλίου	»	Κροκυλίου	Σίτον	» 1		
	»	»	»	Σίτον ἕτερον εἶδος	» 1		
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 1		
	»	»	»	Ύφασμα μάλλινον ἀκατέργαστον	πήχ. 1/2		
	»	»	»	»	» 1/2		
	»	»	»	» κατεργασμένον σκαλτσασκούτι	» 1/2		
552	Νικ. Αναγνωστόπουλος ..	»	»	Κοχλιάριον ἐκ κέρατος κριού ..	» 1		
553	Κωνσ. Μ. Παπᾶ-Πέτρου...	Παρνασσίδ.	Γαλαξειδίου	Πρότυπον ἐμπορικοῦ πλοίου ..	» 1		
554	Π. Α. Τσικινόπουλος	»	»	Ποιημάτια	» 1		

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
55555	Δήμος Αιγαίων	Χαλκίδος	Αιγαίων	Σίτον	όκ. 4		
	»	»	»	Έλαιον	φιάλ. 2		
	»	»	»	Οἶνον	» 4		
	»	»	»	Νεύτιον	» 2		
	»	»	»	Ρητινήν	» 1		
	»	»	»	Λευκόλιθον	όκ. 10		
	»	»	»	Μαγγανέζιον	» 5		
	»	»	»	Ρούδιον	» 1		
55556	Δήμος Μεσσαπίων	»	Μεσσαπίων	Έλαιον	φιάλ. 2		
	»	»	»	Μέλι	» 1		
	»	»	»	Σίτον	όκ. 5		
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 5		
55557	Δήμος Αηλαντίων	»	Αηλαντίων	Βούτυρον	όκ. 2		
	»	»	»	Χρυσόξυλον	τεμ. 1		
	»	»	»	Πηξάριον	» 1		
	»	»	»	Κάρυα	όκ. 5		
5558	Δήμος Κηρονηλέων	»	Κηρονηλέων	Σίτον	» 5		
	»	»	»	Κριθήν	» 5		
	»	»	»	Ρόβην	» 5		
	»	»	»	Βρώμη	» 5		
	»	»	»	Αραβόσιτον	» 5		
	»	»	»	Έρυθρόδανον	» 2		
	»	»	»	Νάφθαν	φιάλ. 1		
	»	»	»	Ρητινήν	όκ. 5		
	»	»	»	Χρώμιον	» 50		
	»	»	»	Χρωμιούχον	» 50		
	»	»	»	Μαγνησίτην ή λευκόλιθον	» 75		
5559	Ὁ δήμαρχος Κηρονηλέων ..	»	»	Πεύκην	τεμ. 2		
	»	»	»	Αρν	» 2		
	»	»	»	Πλάτανον	» 2		
	»	»	»	Μηλέαν	» 2		
	»	»	»	Έλάτην	» 2		
	»	»	»	Μοσχοελαίαν	» 2		
	»	»	»	Χρυσόξυλον	» 2		
5560	Δήμος Χαλκιδέων	»	Χαλκιδέων	Έλαιον	φιάλ. 1		
	»	»	»	Οἶνον μοσχάτον	» 5		
	»	»	»	» ρητινίτην	» 5		
	»	»	»	Ριζάριον	όκ. 2		
	»	»	»	Σίτον	» 5		
	»	»	»	Έρεβίνθους	» 5		
	»	»	»	Κουκκία	» 5		
	»	»	»	Κριθήν	» 5		
	»	»	»	Φακὰς	» 5		
	»	»	»	Φάβαν	» 5		
	»	»	»	Κλειδωνιάν	» 1		
	»	»	»	Ζώνας μεταξωτάς	» 2		
	»	»	»	Σημιαίαν τοῦ δήμου	» 1		
5561	Γ. Αποστολόπουλος	»	»	Τσαρούχια	ζεύγος 1	10	

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
562	Γεώργιος Κοντογιάννης ..	Χαλκίδα	Χαλκιδέων	Τομάρι διαφόρων χρωμάτων ..	4	16	
563	Μιχ. Θεοδώρου ..	»	»	Σαρδέλας ..	βαρ. 1	15	
	»	»	»	Καψιά ..	» 1	15	
564	Βασίλειος Βουδούρης ..	»	»	Χρώμιον ..	ζατήρ. 1		
565	Γ. και Π. Φιλάρετοι ..	Επροχωρίου	Επροχωρίου	Ριζάρια ..	όκ. 2		
	»	»	»	Έλαιας ..	βάζον 1		
	»	»	»	Οϊνον μοςχάτον ..	φιάλ. 1		
566	Ν. Ρακόπουλος ..	»	»	»	» 1		
	»	»	»	Έλαιον ..	» 1		
567	Έλευθέριος Αποστολίδης ..	»	»	Καπνόν ..	όκ. 5		
	»	»	»	Έλαιον ..	φιάλ. 1		
568	Μιχ. Μόστρας ..	»	»	Ριζάρια ..	όκ. 2		
569	Λάμπρος Ρήγας ..	»	»	Οϊνον μοςχάτον ..	φιάλ. 2		
570	Δημ. Μιχελής ..	»	»	Σίτον ..	όκ. 5		
571	Ιω. Γεωργίου ..	»	»	Οϊνον μοςχάτον ..	φιάλ. 2		
572	Γεώργιος Χρονόπουλος ..	»	»	Έλαιον ..	»		
573	Έκ των λουτρών Αϊδιψού ..	»	Αϊδιψίων	Μεταλλικά ύδατα Αϊδιψού ..	»		
574	Δήμος Σκοπέλου ..	Σκοπέλου	Σκοπέλου	Οϊνον μαύρον ..	» 6		
	»	»	»	» λευκόν ..	» 2		
	»	»	»	Έλαιον ..	» 5		
	»	»	»	Σίτον ..	όκ. 5		
	»	»	»	Κριθήν ..	» 5		
	»	»	»	Σύκα Ξυρά ..	» 5		
	»	»	»	Κυάμους ..	» 5		
	»	»	»	Δαμάσκηνα ..	» 5		
	»	»	»	Κοκκινόχωμα (Μίλτον) ..	βαρέλ. 1		
	»	»	»	Περικνημίδας θαμβαιεράς ..	ζεύγη 3		
	»	»	»	» μαλλίνους ..	» 3		
	»	»	»	Μανικέτια χρυσοκέντητα ..	» 1		
575	Δήμος Γλώσσης ..	»	Γλώσσης	Οϊνον μαύρον ..	φιάλ. 4		
	»	»	»	Δαμάσκηνα ..	όκ. 3		
	»	»	»	Φάβαν ..	» 5		
576	Γ. Δ. Μακρής ..	»	»	Οϊνον μαύρον ..	φιάλ. 4		
577	Δήμος Σκιάθου ..	»	Σκιάθου	» μοςχάτον ..	» 3		
	»	»	»	Έλαιον ..	» 5		
578	Ιωάννης Ρήγας ..	»	Γλώσσης	Κριθήν ..	όκ. 5		
579	Αγγελική Γ. Γεωργιάδου ..	»	Σκοπέλου	Περικνημίδας θαμβαιεράς ..	ζεύγος 1		
580	Άδελφοί Ι. Άδάμ ..	»	»	Μαχαίρια ..	2		
581	Ούρανία Ν. Γεωργιάδου ..	»	»	Καλλιγραφήματα ..	φυλλ. 1		
582	Έλένη Δ. Κωνσταντινίδου ..	»	»	»	» 1		
583	Κωνστ. Μανωλάκης ..	»	»	Σάπωνα κοινόν ..	όκ. 2		
584	Δ. Ζαλαμπύρης, ύποδηματ.	Καρυστίας	Κυμαίων	Ύποδήματα με ελαστικόν ..	ζεύγος 1	20	
585	Αϊκατ. Π. Λυκιαρδοπούλου.	»	»	Άνθοδέσμες τεχνιτάς ..	» 2	100	
586	Δήμος Δυστίων ..	»	Δυστίων	Σίσαμον ..	όκ. 1		
	»	»	»	Φυτόν σισάμου ..	δέσμ. 1		
	»	»	»	Ρόβην ..	όκ. 5		
	»	»	»	Ρυτά ρόβης μετά ρίζης ..	δέσμ. 1		
	»	»	»	Βίκον ..	όκ. 5		

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
	Δήμος Δυστίων ..	Καρυστίας	Δυστίων.	Φυτά βίκου ..	δέσμ. 1		
	»	»	»	Βρεβύθους ..	όκ. 1		
	»	»	»	Φακιάς ..	» 1		
	»	»	»	Φασόλια ..	» 2		
	»	»	»	Έλαιον ..	φιάλ. 1		
	»	»	»	Βούτυρον ..	όκ. 2		
	»	»	»	Οϊνον ..	φιάλ. 5		
587	Άσπνή Δ. Μ. Άστέρη ή Στρουπονιάτη ..	»	Κυμαίων	Τραπεζομάνδυλον μεταξωτόν χρυσούφαντον ..	1		
	»	»	»	Τάπητα μάλλινον ..	1	150	
	»	»	»	Τραπεζομάνδυλον μεταξ. λευκόν	πήχ. 5	6 π. 6	
	»	»	»	Πετσέταν σκέπασμα δίσκου ..	» 2	10	
	»	»	»	Πανί μεταξωτόν λευκόν ..	» 1	20	
	»	»	»	Μανδύλιον λευκόν μεταξωτόν ..	» 1	10	
	»	»	»	» έτερον ..	» 1	5	
588	Δήμαρχος Κοτυλαίων ..	»	Κοτυλαίων	Γαϊάνθρακας ..	κιβώτ. 1		
	»	»	»	Βέργινα ..	κοφίν. 4		
589	Δήμαρχος Σκύρου ..	»	Σκύρου	Μάρμαρον ..	σακκ. 1		
	»	»	»	Χρώμιον ..	» 1		
	»	»	»	Φάβαν ..	όκ. 5		
	»	»	»	Ριζάριον ..	» 2		
	»	»	»	Μυζήθρακν ..	» 2		
	»	»	»	Μαλλία ..	δρ. 300		
	»	»	»	Τυρία ..	όκ. 2		
	»	»	»	Έρυθρόδανον ..	» 2		
	»	»	»	Λαθούρι ..	» 5		
590	Τηλέμαχος Ζιόπουλος και Γ. Παπαγεωργίου ..	»	»	Χρώμιον Κύμης ..	κιβώτ. 1		
591	Γραμματική Θ. Παπαχρή- στου Ψαρζ ..	»	»	Πανί μεταξωτόν λευκόν ..	πήχ. 6	6 π. 5	
	»	»	»	Πετσέτας μεταξωτάς του δίσκου	» 3		
592	Δήμος Στύρων ..	»	Στύρων	Βούτυρον ..	όκ. 2		
	»	»	»	Άμίαντον λίθον ..	» 25		
593	Δήμος Καρυστίων ..	»	Καρυστίων	Ροδόμηλι ..	» 2 1/2		
	»	»	»	Βούτυρον ..	» 2		
	»	»	»	Κεφαλοτύρι ..	» 1		
	»	»	»	Καπνόν ..	» 3		
	»	»	»	Σίκαλην ..	» 5		
	»	»	»	Βρόμην ..	» 5		
	»	»	»	Κρόμμυα ..	» 2		
	»	»	»	Σπόρον κρομμύων ..	δρ. 100		
594	Χρ. Α. Οικονόμου ..	»	»	Τάπητα ..	1	60	

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑ Σ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
595	Κ. Κόκκινος	Ναυπλίας	Ναυπλιέων	Κεφαλοτύρι	1	2	
596	Θεόδ. Α. Μαργέλος	»	»	Οινόπνευμα	φιάλ. 2	ή οκ. 1	50
	»	»	»	Οϊνον	» 4	» 2	
	»	»	»	»	» 4	» 2	
597	Μιχ. Ευλάμπιος	»	»	Οϊνον	» 12	» 2	
	»	»	»	Φυστίκια	» 3	» 3	
598	Γ. Μαντατόπουλος	»	»	Παπάζιον χρυσοῦν	1	40	
599	Π. Ιωάννου	»	»	Ζώνην χρυσήν	1	30	
600	Β. Κωνσταντόπουλος	»	»	Ένωτια	ζεύγος 1	55	
601	Φ. Ταμπσκοπούλου	»	»	Έπιστολοφυλάκιον	1	14	
602	Αικ. Κυδωνάκη	»	»	Προσκεφάλαιον	1	15	
	»	»	»	Υποκάμισον	1	6	
603	Εύφρ. Κυδωνάκη	»	»	Σκέπασμα πολτρώνας	1	4	
604	Άνδρ. Παπούλιας	»	»	Βάμβακα	σακ. 1	» 80	
	»	»	»	Σίτον	» 1	» 35	
	»	»	»	Ταμβάκον			
605	Ν. Καραγιαννόπουλος	»	»	Οϊνον	φιάλ. 4	» 1	60
	»	»	»	Μαστίχαν οινόπνευμα	» 2	» 1	80
	»	»	»	Βάμμα	» 2	» 1	80
	»	»	»	Μένταν	» 2	» 2	
606	Άδελφοί Βακαλόπουλοι	»	»	Ζώνας μεταξωτάς	2	35	
	»	»	»	Μεταξωτόν μαῦρον	πήχ. 4	ό π. 4	50
607	Π. Ι. Φαρμακόπουλος	»	»	Σταφίδα ἀγήγαρτον			
608	Άριστ. Λογοθέτης	»	»	Σῦκα κατ' ἀπομίμησιν τῶν τῆς Σμύρνης	κουτι 1		
609	Άνδρ. Πάτσος	»	»	Οϊνον	φιάλ. 4	ή οκ. 60	
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	1	» 2	
610	Άλέξ. Τσολίνας	»	»	΄Ρακι	» 2	» 1	40
	»	»	»	Άγγέλικαν (οινόπνευμα)	» 2	» 1	40
	»	»	»	Βάμμα	» 2	» 1	50
	»	»	»	΄Ροσόλι	» 1	» 2	40
	»	»	»	Φασκομηλιάν	» 1	» 1	40
611	Δημ. Προεστόπουλος	»	»	Διάφορα σαλατικά	» 5	» 1	50
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	1		
612	Μιχ. Χρονόπουλος	»	»	Οινόπνευμα	» 4	4	50
613	Γεωργική σχολή Τιρίνου	»	Τιρίνου	Συλλογήν διαφόρων δημητριακῶν σπόρων	σακ. 152		
	»	»	»	Φακάς			
	»	»	»	Καπνόν			
	»	»	»	Κηρόν και μέλι			
614	Ι. Κ. Άποστολόπουλος	»	»	Οϊνον	φ. 200		
	»	»	»	Άροτρον Εὐρωπαϊκόν ἐγχωρίου κατασκευῆς	1	50	
615	Δῆμος Λήσσης	»	Λήσσης	Καπνόν	όκ. 2	» 4	
616	Δῆμος Μηδείας	»	Μηδείας	»	» 2	» 4	
	»	»	»	Κριθήν	» 5	» 25	
	»	»	»	Σίτον	» 5	» 40	

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑ Σ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
617	Διεύθυνσις όπλοσασίου Ναυπλίας	Ναυπλίας	Ναυπλιέων	Πιστόλια όπισθογεμῆ	2	166	53
	»	»	»	Σφαιρότυπον αὐτῶν	1	10	75
	»	»	»	Στροφεῖον και κιβώτιον αὐτοῦ	1	3	
	»	»	»	Φυσέκια μετάλλινα	50	7	50
	»	»	»	Δείγματα σκαλιστικῆς εἰς πλάκας	3	130	
	»	»	»	Όβούζιον τῶν 12 πεδ. αὐλ. καν.	1	6	50
	»	»	»	» τῶν 4 »	1	5	40
	»	»	»	Σάλπιγγες πυροβολικοῦ (έργον Ι. Ιωάννου ἐπιλογοῦ)	2	45	
	»	»	»	Βομβαρδάνιον τοῦ ἰδίου	1	263	75
	»	»	»	Σφαιροφόρον πεδ. πυρ. τῶν 12	1	6	90
	»	»	»	» » » 4	1	5	40
	»	»	»	Κωδονίσκουσ τραπέζης	2	12	80
	»	»	»	Κτέναν γυναικεῖαν κεφαλῆς	1	23	43
	»	»	»	Υψόμετρον πεδ. αὐλ. τῶν 12...	1	13	94
	»	»	»	» » » 4...	1	13	
	»	»	»	» όρεινόν » 4...	1	11	
	»	»	»	» φρουρίων	1	13	60
	»	»	»	Σφαιρότυπον πολύματον γαλλικ. αὐλακ. φύσεως	1	140	65
	»	»	»	Διευθέτην πεδ. αὐλ. τῶν 4	1	1244	66
	»	»	»	» όρεινόν » 4	1	416	67
	»	»	»	Προσύρτην πεδινόν αὐλ. τῶν 4 μετὰ κιβωτίου	1	864	7
	»	»	»	Δίφρυμον όρεινόν	1	60	70
	»	»	»	Υδρίαν σιδηράν πεδ. διευθ. τῶν 4	1	10	20
	»	»	»	Κλείθραν	1	30	
	»	»	»	Κλείθραν	1	12	
	»	»	»	Κιβώτια όρ. πολεμοφοδίων Ν. Σ.	2	90	98
	»	»	»	Όρεοκάμινον πλήρη	1	456	78
	»	»	»	Πελέκεισ πελεκοφόρουσ μετὰ προστομίων και θηκῶν αὐτῶν	2	39	49
	»	»	»	Τρίπουν κροτελωτόν μετὰ ἀλυσίου και τροχαλιῶν	1	645	34
	»	»	»	Άλύσσιον ἀνασταλτικόν	1	17	24
	»	»	»	Σαγμαρίον όρεινόν κυλίδαντος και κανονίου	1	153	50
	»	»	»	Σαγμαρίον όρεινόν κιβώτιον	1	135	50
	»	»	»	» κοινά φορτηγά	2	128	99
	»	»	»	Τεμάχια σφυριλατίσιμα σιδηρά.	6	4	20
	»	»	»	Εμβολοσφογγυτήρια πεδ. τῶν 4	2	17	7
	»	»	»	» » » 4	2	15	7
	»	»	»	Βυστάγραν αὐλακ. » » 4	1	4	71
	»	»	»	Μοχλοῦσ	2	3	34
	»	»	»	Λαιμοδέτην ἡμιόνου	1	6	
	»	»	»	Άγωγέα σταύλου	1	12	
	»	»	»	Πρότυπον ζημοτηρίου μηχανῆν.	1	200	
	»	»	»	Καψύλια	100	7	50

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια		
						Δραχ.	Λ.	
618	Διεύθυνσις όπλοσασίου Ναυπλίας	Ναυπλίας	Ναυπλιέων	Πυροσωλήνα	1	28		
	»	»	»	Κανόνα μετρικών	1	9	3	
	»	»	»	Διευθέτην φρουρ. και παρ. των 18	1	550		
	»	»	»	Έσχάραν αυτού και έσχάριον..	1	82	23	
	»	»	»	Κώδωνα ύψηλόν (έργον του άρχιτέκτονος Α. Μπαρή	1	15		
	Δήμος Άργείων	Άργους	Άργείων	Σίτον δίμηνον	όκ. 3	ή όκ. 40		
	»	»	»	Μαυρογάμι (σίτος)	» 3	» 40		
	»	»	»	Κριθήν	» 3	» 25		
	»	»	»	Κυάμους	» 3	» 35		
	»	»	»	Έρεβύθους	» 3	» 40		
	»	»	»	Φακός	» 3	» 35		
	»	»	»	Κίμιον	» 1	1 30		
	»	»	»	Οΐνον μέλανα γαλ. κατασκευής	» 2 1/2	» 1 20		
	»	»	»	» » συνήθη »	» 1 1/2	» 50		
	»	»	»	Έλαιον	» 1 1/2	» 1 60		
	»	»	»	Σίκαλην καλάμι	δέσμην 1			
	619	Χαρ. Μυστακόπουλος	»	»	Λινόρι	» 1		
		»	»	»	Κίμιον	» 2		
»		»	»	Σαρώματα διπλά μεγάλα	4	έκασ. 80		
»		»	»	» » μικρά	2	» 50		
»		»	»	» μονά μεγάλα	2	» 50		
»		»	»	Σταφίδα σουλτανίνη	όκ. 5	ή όκ. 1		
620	Μ. Πασχαλινοπούλου	»	»	Σίσαμον	ρίζας 5			
	621 Ν. Διαμαντόπουλος, ύφαντ.	»	»	Βαμβακίαν	» 3			
	622 Διαμαντ. Τσάπαλης	»	»	Βούτυρον	όκ. 3	» 5		
	623 Δημ. Σταθόπουλος	»	»	Καρχαρόπανον δίμητον στενόν..	πήχ. 115	όπηχ. 68		
	624 Ι. Κ. Μπαλαμπάνος	»	»	» » πλατύ...	» 155	» 58		
	625 Θεοφάνη Δαρωνά	»	»	Σταφίδα σουλτανίνη	όκ. 3	3		
	626	Δήμος Ίναχίας	»	Ίναχίας	Πανία διάφορα (Τά ήγόρασεν ή	πήχ. 370	196	70
		»	»	»	» » έπιτροπή Όλυμ-	» 210	132	
		»	»	»	Πανίον..... πίων).	» 110		
		»	»	»	Κάρον	1	250	
»		»	»	Έργόχειρον κέντημα δια τριχών κεφαλής	1			
627	Δήμος Ίσιών	»	Ίσιών	Μέλι	όκ. 5			
	»	»	»	Κηρόν	δρ. 200			
	»	»	»	Σίτον	όκ. 5			
	»	»	»	Κριθήν	» 5			
	»	»	»	Καπνόν	» 5			
628	Μονή Φανερωμένης	Κορινθίας	Κορίνθου	Βούτυρον	» 2			
	629 Άγ. Γεωργίου	»	»	Μαλλία πρόβεια	ποκ. 2			
	630 Δήμος Ζαχόλης	»	Ζαχόλης	Σίτον	όκ. 3			
631	»	»	»	Μέλι	φιάλ. 1			
	»	»	»	Οΐνον	» 2			
631	»	»	»	Έλαιον	» 1			
	»	»	»	Οΐνον	» 1			
631	Δήμος Νεμέας	»	Νεμέας	»	2			

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
632	Δήμος Πελλήνης	Κορινθίας	Πελλήνης	Κριθήν	σακκ. 1		
633	»	»	»	Σίτον	» 1		
	Σ. Τρίπου οίνοποιία	»	»	Οΐνον του 1868	φιάλ. 10		
634	»	»	»	» του 1869	» 22		
	Γεώργ. Λεοναρδόπουλος	»	Συκιώνος	Ποιήματα			
635	Δήμος Κρανιδίου	Σπετσών	Κρανιδίου	Σίτον	όκ. 5		
	»	»	»	Κριθήν	» 5		
	»	»	»	Έλαιον	φιάλ. 3		
636	Δήμος Διδύμων	»	Διδύμων	Σίτον	όκ. 5		
637	Δήμος Έρμιόνης	»	Έρμιόνης	Υδωρ Αγίων Αναργύρων	φιάλ. 4		
638	Κ. Γιαννόπουλος, δήμαρχος	»	Σπετσών	Μέλι	» 2		
639	Κωνστ. Ηλ. Μπάμπας	»	»	Σπόγγον εύμεγέθη έλλ. θαλάσσης	1		
640	Δ. Κωνσταντουλάκης, ύφαν.	Υδρας και Τροιζηνίας	Υδρας	Ζώνας μεταξωτάς	» 2		
641	Δουζίνας	»	»	Οΐνον	» 3		
642	Ζωή Γκίκα	»	»	Ψιττακόν έργόχειρον	1		
	»	»	»	»	1		
643	Δήμαρχος Μεθάνων	»	Μεθάνων	Κορμισκον ξυλοκερατέας	1		
	»	»	»	Έλαιον	» 1		
644	Διεύθυνσις του Β. Ναυστάθμου	»	Τροιζήνος	Πυροβόλον χαλβιδιον βραδωτόν κατά μίμησιν Άμστρογγ με διευθέτην κατά σύστημα νέον (έργον Γουλιέλμου Δάμεν μηχανικού)	1		
	»	»	»	Πυροβόλον όρειγάλκινον ναυτικόν με τον διευθέτην του (έργον Λουδοβίκου Πόρτζ τεχνίτου).	1		
	»	»	»	Σωτήριον σκάφος λέμβου (έργον Πάνου Κομπότη).	1		

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ.

645	Άλ. Νικόπουλος, δήμαρχος	Μαντινείας	Τριπόλεως	Ίμπρίκια	5		
»	»	»	»	Λέβητα	1		
»	»	»	»	Κλειδαρίαν	1		
»	»	»	»	Τσίφτην	1		
646	Δήμος Τριπόλεως	»	»	Βόμβακας μετάξης			
	»	»	»	Πετσι κατεργασμένον			
647	Μήτσος Γεωργιάδης	»	»	Οΐνον	φιάλ. 6		
648	Άριστ. Πύρλας	»	»	»	» 4		
649	Γρηγόριος Πετρόπουλος	»	»	»	» 6		
	»	»	»	» άνευ ρητίνης	» 2		
»	»	»	»	» μετά ρητίνης	» 1		
650	Ίω. Μπότης	»	»	Πετσι κατεργασμένον			
651	Γεώρ. Μαντσούνης	»	»	»			
652	Ίω. Άθανασίου	»	»	Πετσι κατεργασμένον			
653	Παναγ. Κόκκινος	»	»	»			
654	Χρ. Στεφανόπουλος	»	»	Άρακίν			
	»	»	»	Κριθήν			

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
655	N. Αναστασόπουλος	Μαντινείας	Τριπόλεως	Καλλιμαύχιον	1		
656	Μαρία Σταύρου, υφάντρ. (διά λ/σμον Έπιτρ. Ολυμπίων)	»	»	Τάπητας	2		
657	Άδελφοί Κούτζα	»	»	Μπερδέδες	4	800	
658	Βασιλική Κατσαούνη	»	»	Χρυσοκέντητον πορτοφόλιον	1		
659	Έλισάβετ Μουσαγιά	»	»	Χρυσογαΐτανον	1		
660	Δήμος Φαλλάνθου	»	Φαλλάνθου	Κανατάκια μικρά	8		
	»	»	»	Τουλούμι τυρί	1		
661	Δήμος Νάσσωνος	»	Νάσσωνος	Φουμαγέλας	1		
662	Δήμος Τεγέας	»	Τεγέας	Άραβόσιτον	1		
	»	»	»	Κουρκία	1		
	»	»	»	Ρόβην	1		
663	Δήμος Τρικολώνων	Γορτυνίας	Τρικολώνων	Σίτον	5	5	5
	»	»	»	Έρεβύνθους	1		
	»	»	»	Μάρμαρον	1	τεμ.	
664	Δήμος Νυμφασίας	»	Νυμφασίας	Σίτον	5	5	5
	»	»	»	Κανάτια ξύλινα ήνωμένα	2		
665	Κωνστ. Σταυρόπουλος	»	Θεισώας	Άβάχιον ξύλινον χρωματισμένον	1		
666	Άνδρομάχη Εύθ. Κουρή	»	»	Μεταξωτά μανδύλια	2		
667	Δ. Ζέρβας, δήμαρχος	Μεγαλοπ.	Μεγαλοπ.	Σίτον	5	5	5
	»	»	»	Κριθήν	5		
	»	»	»	Σίκαλην	5		
	»	»	»	Σμιγόν	5		
	»	»	»	Καλαμβόκιον	5		
	»	»	»	Άραβόσιτον	5		
668	Π. Καρυώτης, δήμαρχος	»	Φαλαισίας	Σίτον	5		
	»	»	»	Κριθήν	5		
	»	»	»	Σμιγόν	5		
	»	»	»	Σίκαλην	5		
	»	»	»	Άραβόσιτον	5		
	»	»	»	Καλαμβόκιον	5		
	»	»	»	Κηρόν	100	δρ.	
669	Γ. Σιώρης, δήμαρχος	»	Λυκοσούρας	Σίτον	5	5	5
	»	»	»	Σίκαλην	5		
	»	»	»	Φακήν	5		
	»	»	»	Άραβόσιτον	5		
	»	»	»	Καλαμβόκιον	5		
	»	»	»	Μυζήθραν	2		
	»	»	»	Κώνους άραβοσίτου	1		
	»	»	»	Άστιάχεις καλαμβοκίου	1		
670	Α. Γ. Λεκός, δήμαρχος	Κυνουρίας	Λιμναίων	Μέλι	2		
	»	»	»	Κηρόν	300	δρ.	
671	Εύφημία Α. Καρδαρά	»	»	Σημιαίαν Λιμναίων (έργον Έλισσ. Νικολοπούλου)	1		
672	Έλ. Καλμπερής	»	Γλυπίας	Μέλι	5	5	5
	»	»	»	Μυζήθραν	1		
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	1		
	»	»	»	Μαλλία	2		

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
673	Γεωργία Ν. Σκεδαρέση	Πατρών	Πατρέων	Γυναικείον νυκτικόν ένδυμα λευ- κόν με κεντήματα	1		
	»	»	»	Νυκτικόν σκέπασμα κεντημένον με περιάλυμμα	1		
674	Φωτεινή Παπάζογλου	»	»	Χρυσοκέντητον έπιτάφιον	1		
675	Άνδρομάχη Γκίκα	»	»	Τάπητα επί καναβά, κεντημένον με μετάξαν και μαλλία	1		
676	Έλισάβ. Στ. Τάσσου	»	»	Θρονίον επί καναβά κεντητόν...	1		
677	Η ίδια και Αικ. Κρομούδα	»	»	Εικόνα επί μεταξωτού κεντημέ- νην, έχουσαν τόν Ιησούν εύ- λογούντα	1		
678	Χορίκλεια Μ. Μαμάκη	»	»	Προσκεφάλαιον επί καναβά, κεν- τημένον με μαλ. και χάνδρας	1		
679	Άναστ. Πασχάλη, διευθύ- τρια ιδιωτικού παρθενα- γωγείου	»	»	Κόγχην κεντημένην (Έργα Μα- Υποκάμισον κεντητόν) ριγώς 'Α- προσκεφάλαιον (γαστασίου)	1		
680	Άγγελική Τσεριτίδου	»	»	Μανδύλιον	1		
	»	»	»	Σκαρπαθίαν	1		
681	Βασιλ. Σταματιάδου μαθήτρ.	»	»	Σκαμνίον άδστον κεντημένον	1		
682	Παρασκευή Κοντοπούλου	»	»	Προσκεφάλαιον	1		
683	Βασιλική Διπλαροπούλου	»	»	»	1		
684	Άννα Φιλίππου	»	»	Κόγχην	1		
685	Θ. Γ. Καλεβράς	»	»	Έπιθαλάσσιον φρούριον Ναυπλίας διά ζακχάρως	1		
686	Ι. Λαζαρίδης	»	»	Μηχανήν μεγάλην προς καθαρι- σμόν του σταφιδοκαρπού και διαφόρων άλλων σιτηρών	1		
	»	»	»	Έτέρα μηχανήν	1		
687	Αικατ. Ι. Μελισσαροπούλου	»	»	Τραχηλιάς	2		
	»	»	»	Μανηκέτια	1	ζεϋγος	
688	Διονύσιος Άμπελιόπουλος	»	»	Σχέδια μηχανής διά κόψιμον καπνού	1		
689	Ιω. Καρπούνης (διά Ιάκω- βον Κλίσφαλ)	»	»	Οΐνον	4	φιάλ.	
690	Δήμος Πατρέων	»	»	Οΐνον σταφίδας κορινθιακής άνευ ρήτινης	2		
	»	»	»	Οΐνον όμοίως με ρητινήν	2		
	»	»	»	» ζανθόν	4		
	»	»	»	» μελανόν	4		
	»	»	»	Σίτον	200	δρ.	
	»	»	»	Κηρόν ακατέργαστον	200	δρ.	
	»	»	»	Γλυκάνισον	1	40	ήοκ. 1
	»	»	»	Ριζάριον	2		90
	»	»	»	Άμύγδαλα	6		1
	»	»	»	Πετιμέζι	2		2
691	Ν. Καμπασούλης, κτηματ.	»	»	Τάπητα	1	180	
692	Β. Ι. Άνδρικοπούλου	»	»	Σταφίδα σουλτανίαν	5	ήοκ. 1	20
693	Θ. Α. Λάγκουρας, έμπορος	»	»	»	3	» 1	20
694	Π. Κωστάκης	»	»	»			

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνόματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
695	Σπήλιος Μιχαλόπουλος ..	Πατρών	Πατρέω,	Σταφίδα Κορινθιακήν	όκ. 5		
696	Ιω. Δουβουνιώτης	»	»	» »	» 19		
697	Σπύρος Γ. Πατίσης, ευροσδ.	»	»	Δέρματα χρωματισμένα	2	12	
698	Ηλ. Καράμπελας	»	»	Γλυκάνισον	» 1	1	20
699	Ν. Παναγιωτόπουλος	»	»	Σπόρον τριφυλλίου	» 1	3	
700	Γ. Ρουμελιώτης	»	»	Μέλι	2	ή οκτ	90
701	Αθ. Κονταρόπουλος	»	»	Φούνταν χουσοκέντητον	1	80	
702	Ιω. Μπερλής, κιβωτοποιός..	»	»	Χαλινόν ἵππου	1	25	
703	Νούσας Φραντσόλας	»	»	Ταμβάκον	δρ. 100	2	
704	Ν. Αναστασίου	»	»	»	» 200	4	
705	Κ. Αργυρόπουλος	»	»	Μαχαίρια	2	15	
706	Γεράσ. Κόγκος, έργοστασ.	»	»	Νήμα	πακέτ. 8		
	»	»	»	Όπὸν γλυκυρρίζης	όκ. 5	1	80
707	Έπαμ. Κοτμάς	»	»	Έλαιον	φιάλ. 5	1	80
708	Ιω. Λουρόπουλος	»	»	Οίνοπνεύματα διάφορα	» 5		
709	Α. Σ. Άγαπητός, τυπογράφ.	»	»	Διάφορα βιβλίου τυπογραφείου			
710	Γερ. Βάλαμος, μηχανικός..	»	»	Σχέδιον Παλατίου	φύλλ. 2		
711	Α. Λυκούδης, ιερογράφος..	»	»	Εικόνας Θεοτόκου και Προδρόμου	2		
712	Παναγ. Ρίζος	»	»	Διάφορα οίνοπνεύματα	» 6		
713	Έταιρία «Άδελφοί Χ. Λιά- κου»	»	»	Ζυμωρικά διάφορα	κιβώτ. 2		70
714	Έταιρία «Δικίφων και Κα- ράμπελας»	»	»	» »	» 1		70
715	Ι. Π. Τσικλητήρας και Γε- ωργίτσα Π. Φωτεινού..	»	»	Νήμα	πακέτ. 2	36	
716	Διονύσιος Φραγκόπουλος ..	»	»	Σταφίδα Κορινθιακήν	όκ. 20		
717	Άνδρ. Σαρδελιάνος	»	»	» »	» 10		
718	Β. Κουτσούκος, όρειχαλκεύς	»	»	Κώδωνα Έκκλησίας	1		
719	Ι. Κινοούριος, ζαχαροπλάς.	»	»	Λουκούμα	» 5	5	
	»	»	»	Ζαχαράτα	» 5 1/2	10	
720	Έταιρία «Έλληνική οίνο- ποιία» εν Πάτραις	»	»	Οίνους διαφόρους	φιάλ. 80		
721	Δήμος Δύμης	»	Δύμης	Βαλανίδιον	όκ. 8	30	
	»	»	»	Άραβόσιτον	» 5	20	
	»	»	»	Σίτον	» 4	32	
	»	»	»	Κριθήν	» 5	20	
	»	»	»	Μέλι	» 5	90	
	»	»	»	Σταφιδοκαρπὸν	» 4	80	
722	Δήμος Έρινεοῦ	»	Έρινεοῦ	Σίτον	» 5	35	
	»	»	»	Κριθήν	» 5	20	
	»	»	»	Μέλι	» 5	90	
723	Αθ. Λιμπερόπουλος	»	»	Σίτον	» 5	35	
724	Δήμος Τριταίων	»	Τριταίων	Μέλι	» 3	90	
	»	»	»	Βούτυρον	» 2	5	
	»	»	»	Σίτον	»		
725	Δήμος Φαρῶν	»	Φαρῶν	Σίτον	» 5	32	
	»	»	»	Κριθήν	» 5	20	
726	Σωτήριος Λόντος	Αιγιαλείας	Αιγίου	Σταφίδα Αιγίου			

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνόματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
						Δραχ.	Λ.
7 727	Δήμος Αιγίου	Αιγιαλείας	Αιγίου	Σίτον			
	»	»	»	Σταφιδοκαρπὸν			
	»	»	»	Βάμβακα			
	»	»	»	Λεμόνια			
	»	»	»	Ρόδια			
	»	»	»	Κίτρα			
	»	»	»	Κυδάνια			
	»	»	»	Οἶνον	φιάλ. 4		
	»	»	»	Έλαιον	» 2		
	»	»	»	Ρητίνην	δοχ. 1		
7 728	Δήμος Ηλιδος	Ηλείας	Ηλιδος	Έρια πρόβεια			
	»	»	»	» αϊγῶν			
	»	»	»	Άραβόσιτον			
	»	»	»	Βρώμην			
	»	»	»	Κυάμμους			
	»	»	»	Κρόμμυα			
	»	»	»	Σκόροδα			
7 729	Γεώργιος Διούρδης	»	Πηνεϊτών	Κηρὸν			
	»	»	»	Άστάχεις σίτου			
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Έρια πρόβεια			
	»	»	»	Μέλι μετὰ κηριθῶν			
7 730	Δήμος Πηνεϊτών	»	»	Εύλον κοκιροβυθίας	τεμ. 7		
	»	»	»	Κλώνους	» 8		
	»	»	»	Κώνους άραβόσιτου			
7 731	Δήμος Ωλένης	»	Ωλένης	Εύλον πεύκης	» 1		
7 732	Δήμος Λαμπείων	»	Λαμπείων	Ύφασμα εκ σπάρτου			
	»	»	»	Γαϊάνθρακας			
	»	»	»	Κριθήν			
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Φασόλια			
	»	»	»	Σίκαλιν			
7 733	Π. Βρανίτης	»	Βουπρασιών	Κηρὸν			
	»	»	»	Βαλανίδιον			
7 734	Π. Αύγερινός, δήμαρχος ..	»	Λετρίνων	Αμύγδαλα			
	»	»	»	Πανίον μετὰ ζωτῶν			
	»	»	»	» βαμβακερὸν			
	»	»	»	Μέλι			
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Κουκούλια	σακκ. 1		
	»	»	»	Μεταξάν	δέσμ. 1		
	»	»	»	Βούτυρον	δοχ. 1		
	»	»	»	Κηρὸν			
73 735	Δήμος Λετρίνων	»	»	Σταφίδα σουλτανίαν	κιβώτ. 1		
	»	»	»	» Κορινθιακήν			
	»	»	»	» Περσικήν			
	»	»	»	Κώνους άραβόσιτου			
73 736	Άνδρ. Διπλάρης	»	»	Έλαιον			

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνόματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
737	Γ. Κ. Γιαννόπουλος	Ηλείας	Λετρίνων	Όϊνον			
	»	»	»	Σταφίδα σουλτανίαν			
	»	»	»	» περσικην			
	»	»	»	» κορινθιακην			
738	Δήμος Μυρτουντίων	»	Μυρτουντ.	Ύδωρ μεταλλικόν	φιάλ. 8		
	»	»	»	Βούτυρον	δοχ. 1		
	»	»	»	Μέλι	» 1		
	»	»	»	Κηρίθρας	» 1		
	»	»	»	Λινάριον	δέσμ. 1		
	»	»	»	Λινόσπορον	σακκιδ. 1		
	»	»	»	΄Ρίζας άραβοσίτου	δέσμ. 1		
	»	»	»	΄Ρίζας καπνού	» 1		
	»	»	»	Μαλλίνην άνδρομίδαν	1		
739	Μονή Αγίου Αθανασίου	Καλαβρύτ.	Νωνάκριδος	Τάπητα	1		
740	Ιω. Ζατίης	»	Κερπινής	Όϊνον λευκόν	φιάλ. 1		
	»	»	»	Κουκούλια	δρ. 100		
	»	»	»	Τραχανάν			
	»	»	»	Έβινον, είδος γαιάνθρακος			
741	Δήμος Άροανείας	»	Άροανείας	Μέταξαν (έργον Ι. Τσούκα)	» 17		
	»	»	»	Σίτον			
742	Δήμος Λαπαθών	»	Λαπαθών	Τυρόν φουρμαγέλαν	κομ. 32		
743	Δήμος Κλειτορίας	»	Κλειτορίας	Βούτυρον	φιάλ. 1		
744	Άριστείδης Διαμαντόπουλος	»	Νωνάκριδος	»	» 1		
	»	»	»	Μέλι	» 1		
745	Δήμος Κραθίδος	»	Κραθίδος	Έλαιον	δκ. 2		
	»	»	»	Σίτον	» 3		
746	Δήμος Καλλιφωνίας	»	Καλλιφων.	Φασόλια	» 2		
747	Δασονομειον Καλαβρύτων	»	Καλαβρύτ.	Διάφορα ξύλα του δάσους	κομ. 6		
748	Προκόπιος	»	»	Σταφίδα			
749	Παχόμιος	»	»	Μέλι	φιάλ. 1		
750	Ηγνάτιος	»	»	Φασόλια	σακκ. 1		
751	Γεννάδιος	»	»	΄Ροδοζάχαριν	δοχ. 1		

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

752	Δήμος Σπάρτης	Λακεδαίμ.	Σπάρτης	Άνθόνερν	φιάλ. 1		
	»	»	»	Έλαιον	» 1		
753	Ν. Νικολόπουλος	»	»	Κουκούλιον ίαπωνικόν			
754	Χρ. Πολυδωράκης	»	»	Σίκαλιν	σακκ. 1		
755	Σπ. Κοπανίτσας	»	»	Έλαιας λευκάς	κουτι 1		
	»	»	»	» χονδράς	φιάλ. 1		
756	Ν. Σταθόπουλος	»	»	Φράπας κιτρίνας	» 2		
757	Π. Μανέτας	»	»	» πρασίνοϋς	» 2		
758	Δήμος Καστορίου	»	Καστορίου	Έλαιον	» 1		
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Σανίδα εκ πεύκης			

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνόματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
759	Δήμος Πελλάνης	Λακεδαίμ.	Πελλάνης	Μέλι	φιάλ. 1		
	»	»	»	Όϊνον	» 1		
	»	»	»	Κριθήν			
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Φακὰς			
	»	»	»	Κηρόν			
760	Γ. Παπαθανασίου	»	»	Μαυροκόκκι	σακκ. 1		
	»	»	»	Βούτυρον	βάζον 1		
761	Δήμος Μελιτινης	»	Μελιτινης	Μέλι			
762	Δήμος Φελλίας	»	Φελλίας	»			
	»	»	»	Κηρόν			
	»	»	»	Καρύδια			
	»	»	»	Χρυσόξυλα			
763	Δήμος Βρυσείων	»	Βρυσείων	Σωμάκι			
764	Δ. Α. Ευδης	»	Σελασίας	Τάπητα	1	60	
765	Α. Μαρκόπουλος	»	»	Κηρόν			
766	Ν. Κυριακόπουλος	»	»	Μέλι			
767	Γ. Αθανασόπουλος	»	»	Κριθήν			
	»	»	»	Σίτον			
768	Δήμος Σελασίας	»	»	Μέλι	φιάλ. 1		
769	Δήμος Τρινάσου	»	Τρινάσου	Φασόλια ψιλά			
	»	»	»	Σίσαμον			
	»	»	»	Βάμβακα			
	»	»	»	Σίτον			
	»	»	»	Άραβοσίτον			
770	Δήμος Γερονθρών	»	Γερονθρών	Τάπητα	1	70	
771	Δήμος Κροκεών	»	Κροκεών	Λίθον	1		
772	Π. Δ. Πετρόπουλος	»	»	Βαλανίδια			
	»	»	»	Κικκίδια			
773	Σ. Κοπανίτσας	»	Θεραπεϊών	Σταφίδα Κορινθιακήν	δκ. 1		
774	Κ. Σαλταφέρης	»	»	» σουλτανίαν	» 1		
775	Ν. Μανουσόπουλος	»	»	΄Ρητινήν	φιάλ. 1		
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	1		
776	Δ. Ματέλας	»	Οιούντος	Μαλλία πρόβεια			
777	Δήμος Μονεμβασίας	Έπ. Λιμηράς	Μονεμβασ.	Βάμβακα	δκ. 2	2	
	»	»	»	Σίτον	» 6	2	40
	»	»	»	Κουκκία	» 5	1	50
	»	»	»	Κηρόν	δρ. 180	3	60
	»	»	»	Σημάιαν του δήμου	1		
	»	»	»	Ύφασμα μεταξωτόν	πήχ. 3	10	80
	»	»	»	» βαμβακερόν	» 2 1/2	6	
	»	»	»	Κάλτσας	ζεύγη 3	6	
	»	»	»	Μέλι	φιάλ. 2	2	
	»	»	»	Έλαιον	δκ. 1 1/2	2	
778	Δήμος Άσωποϋ	»	Άσωποϋ	Σύκα σταυρούς	5	3	
	»	»	»	Κηρόν	δρ. 130	2	60
	»	»	»	Μέλι	δκ. 2	2	80
	»	»	»	Καπνόν	δέσμ. 3	9	

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Επαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
779	Δήμος Ζάρακος	Επ. Λιμηρᾶς	Ζάρακος	Μέλι	όκ. 2	2	80
	»	»	»	Σίτον	» 5	2	
780	Δήμος Έλους	»	Έλους	Καπνόν	» 5	20	
	»	»	»	Φασόλια λευκά	» 2 1/2	75	
	»	»	»	Σίτον	» 1 1/2	60	
781	Ιω. Καπιταίνης	»	»	Μέλι κηρίθραν	» 5 1/2	7	70
	»	»	»	Σίτον	» 2 1/2	1	
	»	»	»	Κηρόν	δρ. 200	4	
	»	»	»	Κρηθήν	όκ. 4	80	
	»	»	»	Κεφαλοτύρι	» 1 1/2	2	40
782	Γ. Θ. Μπουκλάκος	Οιτύλου	Άρουπόλ.	Έλαιον	δοχ. 1		
	»	»	»	Μέλι	» 1		
	»	»	»	Καύρια	σακκ. 1		
	»	»	»	Λούπινα θρασμένα	» 1		
	»	»	»	Άβραστα	» 1		
783	Ι. Δ. Μαυρίκος (διά λ/σμόν Έπιτροπής Ολυμπίων)	»	Άβίας	Τάπητα	» 1	125	
	»	»	»	Ύφασμα μάλλινον	πήχ. 10		
	»	»	»	Μέλι	φιάλ. 3		
	»	»	»	Έλαιον	» 3		
	»	»	»	Κηρίθραν μέλιτος	θάζον 1		
	»	»	»	Τάπητα διαφόρων χρωμάτων	» 1		
	»	»	»	» μικρόν	» 1		
	»	»	»	Έλαιον	φιάλ. 3		
	»	»	»	Λεμονόλαδον	» 1		
	»	»	»	Άσκόν τυρι	» 1		
	»	»	»	Μυζήθρας	» 2		
	»	»	»	Σίτον	όκ. 2		
	»	»	»	Έργαλεία ύφαντικά	κομ. 7		
	»	»	»	Ύδροθαρέλιον ξύλινον	» 1	2	
	»	»	»	Ύδροκάνατον	» 1	1	
784	Έπαρχος Γυθείου	Γυθείου	Γυθείου	Μάρμαρα	κιβ. 2		
785	Έπιστάτης του φάρου	»	»	Συλλογήν όρυκτων	» 1		
786	Δήμαρχος Κυθρίων	Κυθρίων	Κυθρίων	Μέλι	άγγ. 1		
	»	»	»	Έλαιον	φιάλ. 2		
	»	»	»	Σίτον	σακκ. 1		
	»	»	»	Τυρόν	» 1		
787	Μίνως Καλοκαιρινός	»	»	Σάπωνα	όκ. 17		

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

Αύξων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Επαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
788	Κατάστημα Καλογραιών	Καλαμών	Καλαμών	Καναπελίει μεταξωτόν	πήχ. 60	ή π. 8	
	»	»	»	Κουρτίαν	» 80	» 1	30
	»	»	»	Καμπελέτο	» 40	» 4	50
	»	»	»	Μπαρέζι	» 48	» 2	50
	»	»	»	Μανδύλια διπρόσωπα	» 6	έκ. 14	
	»	»	»	Μανδύλια λευκά	» 12	» 5	80
	»	»	»	» χρωματιστά	» 12	» 5	80
	»	»	»	» λευκά μικρά	» 24	» 4	
	»	»	»	» » μικρότερα	» 24	» 2	50
	»	»	»	Ποδιάς μεταξωτάς	» 12	έκ. 5	80
	»	»	»	Λαιμοδέτας	» 12	έκ. 4	
	»	»	»	Συνδόνια μεταξωτά δύο	» 40	ή π. 4	
	»	»	»	Φόρεμα χρυσοκέντητον	» 25	» 15	
789	Παναγιώτα Α. Κοκκινάκη	»	»	Φόρεμα καμπελωτον βουλωτόν	» 24	» 6	
	»	»	»	» σκέτον	» 17	» 4	
	»	»	»	» μπαρέζι	» 40	» 3	50
	»	»	»	Κουρτίαν	» 100	» 2	
	»	»	»	Φόρεμα μπαρέζι	» 40	» 3	
	»	»	»	Ποδιάς κεντητάς	» 3	έκ. 16	
	»	»	»	Σαλπάρια χρυσοκέντητα	» 12	» 6	
790	Κανέλλα Παπαδοπούλινα	»	»	Παπλωματοκαρδίαν	» 12	ή π. 6	
	»	»	»	Μπαρέζια φορέματα 4	» 96	» 2	50
	»	»	»	Κουρτίαν	» 100	» 2	
	»	»	»	Ζωνάρια	» 2	έκ. 20	
	»	»	»	Σάλπας	» 10	» 6	
	»	»	»	Ποδιάς	» 6	» 6	
	»	»	»	» χρυσοκεντήτους	» 6	» 10	
	»	»	»	Πανίον δι' υποκάμισα	» 50	ή π. 4	
	»	»	»	» δια συνδόνια	» 50	» 4	
791	Αικατερίνη Δεληγιάννη	»	»	Μπαρέζια φορέματα 2	» 24	» 2	50
	»	»	»	Σάλπας	» 10	έκ. 6	
	»	»	»	Τσάμπας έκ μεταξής και χρυσοῦ	» 25	» 4	
792	Σταυριανή Γιούργα	»	»	Καμπελωτον σπινάτον	» 22	ή π. 8	
	»	»	»	Κουνοπωλόγον	» 100	» 2	
	»	»	»	Πικέ δια γελέκια	» 24	» 7	
	»	»	»	Μπαρέζιον φόρεμα	» 23	» 2	80
	»	»	»	Μακάτια	» 14	» 8	
	»	»	»	Τσάμπας χρυσάς	» 20	» 3	
793	Χρυσ. Έμ. Μπουκαράκη ή Ντρέμη	»	»	Μπαρέζιον	» 48	» 2	50
	»	»	»	Κουρτίαν	» 80	» 2	
	»	»	»	Μανδύλια	» 12	έκ. 3	
794	Δήμος Καλαμών	»	»	Σημαίαν του δήμου	» 1		
795	Ηλίας Ηλιόπουλος	»	»	Όϊνον όμηρ. μετά σιδήρ. και κίνας	φιάλ. 1	10	
	»	»	»	» » κίνας	» 1	7	
	»	»	»	Άνθρακούχον ιώδιον	» 1		
	»	»	»	Βιτροδεφικην κινίνην	» 1		
796	Θεόδ. Μαρκόπουλος	»	»	Μέταξαν	κομ. 4	100	
	»	»	»	Κουκούλια	δρ. 200		

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
797	Έταιρία Φέλις	Καλαμών	Καλαμών	Μέταξαν	κομ. 4	120	
	"	"	"	"	μάτσ. 1	100	
	"	"	"	Έλαιον	φιάλ. 4	ήδκ. 1	25
798	Α. Εύμορφόπουλος	"	"	Μέταξαν χονδρήν από αδύνατα κουκούλια	δρ. 192	"	70
	"	"	"	Μέταξαν χονδρήν από κουκούλια διπλά	"	96	" 48
	"	"	"	Μέταξαν ψιλήν εξ Ίαπωνικών κουκούλιων	"	55	" 120
	"	"	"	Μέταξαν ψιλήν εξ Ίταλ. κουκούλ.	"	69	" 140
	"	"	"	Βουτούκια (κουκούλια) λευκά	δέσμ. 1	"	20
	"	"	"	" " κίτρινα	"	1	" 30
799	Διά λογιζμόν τής επιτροπής	"	"	Πατάτες	όκ. 5	"	30
	"	"	"	Φασόλια χονδρά	"	5	" 45
	"	"	"	" ψιλά	"	5	" 50
	"	"	"	Βρώμη	"	5	" 35
	"	"	"	Σίκαλη	"	5	" 35
	"	"	"	Σίτον	"	5	" 40
	"	"	"	Κουκκία	"	5	" 60
	"	"	"	Άραβόσιτον	"	5	" 30
	"	"	"	Βάμβακα	"	2	" 80
	"	"	"	Σίσαμον	"	1	" 1
800	Ηγούμενος Μονής Δημόδας	"	"	Κηρόν	δρ. 200	"	8
	"	"	"	Έλαιον	φιάλ. 1	"	1 50
	"	"	"	Μέλι	"	1	" 1
801	Γ. Ν. Δήμου	"	"	Χώμα διά χυτήρια	κιθώτ. 1	"	"
802	Δημ. Κάρτζονας	"	Άμφισ	Έλαιον	φιάλ. 3	"	1 50
	"	"	"	Σμηγόν	σακκ. 1	"	" 25
803	Ίωάννης Βασιλάκης	"	Άλαγωνιάς	Κηρόν	δρ. 150	"	8
	"	"	"	Μέλι	φιάλ. 2	"	1 60
	"	"	"	Σίτον	σακκ. 1	"	" 28
	"	"	"	Σμηγόν	"	1	" 25
	"	"	"	Βρίζαν	"	1	" 20
	"	"	"	Στέλεχον σικάλεως	"	"	"
804	Σταύρος Οικονομόπουλος	"	Θουρίας	Όνους διαφόρους	φιάλ. 5	"	40
	"	"	"	Σύκα άπολυτά	κιθώτ. 5	"	" 32
	"	"	"	" σταυρούς	"	5	" 35
805	Α. Κ. Λυμπερόπουλος	Μεσσήνης	Ίθώμης	Σύκα όρμαθούς	"	4	" 30
	"	"	"	" σταυρούς	"	5	" 32
	"	"	"	Σταφίδα Κορινθιακήν	σακκ. 1	"	" 45
	"	"	"	Καλαμδόκιον	"	1	" 25
	"	"	"	Σίτον	"	1	" 30
	"	"	"	Βρώμη	"	1	" 20
	"	"	"	Σμηγόν	"	1	" 25
	"	"	"	Κριθήν	"	1	" 25
	"	"	"	Έλαιον	φιάλ. 2	"	1 50
	"	"	"	Όϊνον	"	4	" 40
	"	"	"	Μέλι	"	2	" 1

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

Αύτων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
806	Μονή Βουλκάνου	Μεσσήνης	Ίθώμης	Έλαιον	φιάλ. 4	ήδκ. 1	50
	"	"	"	Μέλι	"	"	"
807	Δήμος Παμίσου	"	Παμίσου	Μέταξαν	δρ. 115	"	100
	"	"	"	Βάμβακα	όκ. 2	"	" 80
	"	"	"	Ίπποσκευήν	"	1	" 25
	"	"	"	Περικνημίδας	ζευγος 1	"	" 7
	"	"	"	Λεμόνια	όκ. 2	"	" 25
	"	"	"	Έπίσαγμα	"	1	" 20
	"	"	"	Σίσαμον	"	"	"
	"	"	"	Σημαϊάν του δήμου (έργον Ιωάν- νας Πανοπούλου δημοδιδασ.)	"	1	"
808	Δημ. Μερλόπουλος, δήμαρχ.	"	"	Σταφίδα Κορινθιακήν	"	6	" 52
	"	"	"	Σύκα	"	6	" 37
	"	"	"	" σταυρούς	"	15	" 40
	"	"	"	" όρμαθούς	"	5	" 37
	"	"	"	Σίσαμον	"	2	" 85
	"	"	"	Άραβόσιτον εις κώνους	"	"	"
	"	"	"	Άραβόσιτον εις κόκκους	"	5	" 25
	"	"	"	Άμύγδαλα	"	5	" 60
	"	"	"	Σπόρον μελιτσάνας	δρ. 100	"	"
	"	"	"	" ντομάτας	"	100	"
	"	"	"	Πεπονόσπορον	"	100	"
	"	"	"	Βαμβοκόσπορον	όκ. 1	"	" 30
	"	"	"	Ίρίζαν θαμνικήν	"	1	"
	"	"	"	" σισαμίαν	"	1	"
	"	"	"	Στελέχη άραβόσιτου με 7 κώνους	"	"	"
	"	"	"	Κρόμμυα	"	2	" 15
	"	"	"	Σκόροδα	δέσμ. 1	"	" 60
	"	"	"	Πέπονα	"	1	" 12
	"	"	"	Ύδροπέπονα	"	1	" 6
	"	"	"	Γλυκοκολοκύνθην	"	1	" 10
	"	"	"	Όϊνον	φιάλ. 5	"	" 1
	"	"	"	Οινόπνευμα	"	2	" 1
	"	"	"	Έλαιον	"	2	" 1 40
809	Ίωάννης Κυπαρίσης	Πυλίας	Πυλίων	Σίτον	όκ. 2	1/2	"
	"	"	"	Σταφίδα Κορινθιακήν	"	2	"
	"	"	"	Όϊνον	φιάλ. 1	"	"
810	Εύστ. Καλογερόπουλος	"	"	Έλαιον	"	1	"
811	Θ. Λεβαχίδης	"	"	Άσβεστον	δοχ. 1	"	"
	"	"	"	Πορίον	"	"	"
	"	"	"	Σίτον	"	"	"
	"	"	"	Σίκαλην	"	"	"
	"	"	"	Σίσαμον	"	"	"
812	" και Ν. Οικονομίδης	"	"	Έλαιον λεμονίου	φιάλ. 1	"	"
813	Θεόδ. Αλεξόπουλος	"	"	Σίτον	"	"	"
	"	"	"	Άραβόσιτον	"	"	"
814	Παυσανίας Παπαδόπουλος	"	"	Πορίον	"	"	"
815	Ν. Νέστωρ	"	Βουφράσον	Σίτον	"	"	"

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

Αριθμὸς ἀξιωματῶν	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
816	Εὐστ. Δραγῶν	Πυλίας	Βουφράσου	Σῖτον			
	»	»	»	Σμηγόν			
817	Α. Ἡλιόπουλος	»	»	Σμηγόν			
	»	»	»	Ἀραβόσιτον			
	»	»	»	Φασόλια χονδρά			
818	Δῆμος Μεθώνης	»	Μεθώνης	Κορινθιακὴν σταφίδα	ἀγγ. 1		
	»	»	»	Φασόλια	σακκ. 2		
	»	»	»	» πράσινα			
	»	»	»	Οἶνον μέλανα	φιάλ. 1		
	»	»	»	Οἶνον λευκόν	» 1		
819	Δῆμος Κολωνίδων	»	Κολωνίδ.	Ἴλαιον			
	»	»	»	Κορινθιακὴν σταφίδα	ὄκ. 17		
	»	»	»	Κεράμους			
	»	»	»	Πήλινον ἀγγεῖον	1	125	
	»	»	»	Πίθον	1		
820	Γ. Σαρατσάκης	»	Κορώνης	Κρόμμυα			
821	Δῆμος Κορώνης	»	»	Σίσαμον			
822	Ι. Σουρλαῖτης, δεσμώτης	»	»	Καπνοσύριγμα	1		
823	Δῆμος Βώλακος	Ὀλυμπίας	Βώλακος	Κοκκάριον			
	»	»	»	Ξύλα μετὰ καρπῶν κουταριῶν			

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

824	Δῆμος Σύρου	Σύρου	Σύρου	Μάρμαρον λευκὸν ἐκ τοῦ δημοτικού λατομείου	τεμάχ. 1		
	»	»	»	Γραμίτην	» 1		
	»	»	»	Ἐλελίφασκον	δέσμ. 1		
825	Ι. Ξανθάκης, δήμαρχος	»	»	Παλαιὸν ἐγχώριον οἶνον	φιάλ. 3		
826	Γ. Α. Δαλέζιος	»	»	Ἄσπρα σῦκα ἐγχώρια	ὄκ. 3	3	
827	Αντ. Βαρθαλίτης	»	»	Παλαιὸν ἐγχώριον οἶνον	φιάλ. 1	5	
828	Γιαννοῦλης Παλαιολόγος	»	»	Ὀγκον κηροῦ ἀκατεργάστου	δρ. 200	5	
829	Ι. Ν. Ρούσος	»	»	Ζώνην μαλλίνην	1	4	50
	»	»	»	Φασόλια	ὄκ. 1 1/2		90
	»	»	»	Μέλι	» 1 1/2	3	
	»	»	»	Φασόλια	» 1		90
	»	»	»	Κριθὴν	» 2		36
831	Μάρκος Ν. Δαλέζιος	»	»	Σῖτον	» 3:300	1	110
832	Ἄγγελος Ι. Στεφάνου	»	»	Μέλι ἀνάμικτον κηρῶ	δοχ. 1	6	
833	Ι. Τούντας	»	»	»	» 1	6	
834	Λεονάρδος Βαρβαράκης	»	»	»	» 1	6	
835	Γεώρ. Α. Ρούσος	»	»	Κριθὴν	ὄκ. 2		36
836	Γεώρ. Α. Προβελέγγιος	»	»	Μέλι	δοχ. 1	3	
837	Ἰωσήφ Π. Μακρονίτης	»	»	Σῦκα ἄσπρα	ὄκ. 3:300	3	75
838	Ἄγγελος Χρυσόγελος	»	»	Πηλίνην ὑδρίαν ἀγγειοπλαστ.	1		30
839	Νικ. Ι. Βαμβακάρης	»	»	Καλαθίσκους	2	5	
840	Γ. Α. Φρέρης	»	»	Σῦκα ἄσπρα	» 1:300		175

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

Αριθμὸς ἀξιωματῶν	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
841	Γαβριήλ Ν. Βουτζίνος	Σύρου	Σύρου	Κριθὴν	ὄκ. 1 1/2		35
842	Γεώρ. Μ. Βουτζίνος	»	»	Μέλι	» 1		3
843	Γεώρ. Γ. Δαλέζιος	»	»	Ὀγκον κηροῦ ἀκατεργάστου	» 1 1/8	10	75
	»	»	»	Κριθομέλι	» 1		6
	»	»	»	Μαῦρον ἐγχώριον οἶνον	φιάλ. 3	4	50
	»	»	»	Γυμνοκριθὴν	ὄκ. 1 1/2		75
	»	»	»	Κριθὴν	» 15/8		35
	»	»	»	Φασόλια	» 1 1/8		90
	»	»	»	Κουκκία	» 7/8		40
	»	»	»	Ἀραβόσιτον	» 1		50
	»	»	»	Σῖτον	» 1 1/2		70
	»	»	»	Σίσαμον	» 5/8		50
844	Ἰγνατία Α. Δαλέζιου	»	»	Ζώνην μάλλινην	1	3	50
	»	»	»	Περιπόδια βαμβακερά	ζεύγος 1	2	
845	Αντ. Ν. Δαλέζιος	»	»	Μαῦρον ἐγχώριον οἶνον	φιάλ. 1	1	50
846	Γ. Γ. Δαλέζιος	»	»	Ψάσμα λινόν			
847	Ν. Ξανθάκης	»	»	Μυζήθραν (κοπανιστήν)	1		3
848	Ἰω. Πετριδῆς	»	Ἐρμουπόλ.	Σπόγγους	ὄκ. 3	200	
849	Κ. Κόνιας	»	»	Σαμάριον	1		70
850	Α. Ἐλευθερίου	»	»	Κλειδαρίαν	1		10
851	Π. Ι. Φράγκου	»	»	Μικκάρδες	6	21	50
852	Π. Ἰωάννου	»	»	Καλεμκερία		104	50
853	Γ. Κυτριλάκη	»	»	Κουβέρταν χειροτέχνημα	1		300
	»	»	»	Παπαγάλον κεντητόν	1		
	»	»	»	» ἐπὶ πέτρας σκαλιστῆς	1		
	»	»	»	Ἰχθίας ἀνάγλυχα	2		
	»	»	»	Καρκίνον	1		
	»	»	»	Ἀνάγλυρον	1		
	»	»	»	Σαλιάρης		3	
854	Ι. Κελεπῆ	»	»	Οἰνοπνεύματα	φιάλ. 6		15
855	Μ. Καλογεράκης	»	»	Σανδάλια	ζεύγος 1		20
856	Ἰω. Κάνης	»	»	Κουρτίαν	1		20
857	Ε. Καλουτῆς	»	»	Βύρσας			40
858	Α. Πλαχάκη	»	»	Εἰκόνα	1		300
859	Δ. Α. Μπέση	»	»	Βύρσας			25
860	Ν. Marego	»	»	Ὀδόντας τεχνητοῦ		1000	
861	Ἀθ. Σέλητη	»	»	Καπέλα γυναικεία	3		120
862	Ν. Κελεπῆς	»	»	Οἰνοπνεύματα	φιάλ. 16		80
863	Σ. Χρυσός	»	»	Ζυμαρικά			60
864	Δ. Εὐαγγελίδης	»	»	Καλεμκερία			60
865	Ζ. Κορκόδηλος	»	»	Κορβέταν	1		750
866	Δ. Ἀθηναῖος	»	»	Προσκεφάλαιον	1		100
867	Ε. Λεοντίδης	»	»	Οἰνοπνεύματα	» 6	16	50
868	Κ. Ἀλεξίου	»	»	Εἰκόνα	1		300
869	Γζέτζης	»	»	Κεντήματα			
870	Α. Ἀρτεμίου	»	»	Κάθισμα	1		20
871	Ε. Βασιλείου	»	»	»	1		10
872	Ἀδελφοὶ Τζεθουράκη	»	»	Σανδάλια	ζεύγη 6		

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
873	Α. Βερδέσης	Σύρου	Έρμουπόλ.	Ροσόλια	φιάλ. 5	115	40
	»	»	»	Λουκούμια	κουτία 3		
	»	»	»	Κουφέτα	κιβώτ. 1		
874	Γ. Πολυχρονιάδης	»	»	Μεταξουργικά έργα		200	
875	Ν. Σταματελάκης	»	»	Λουκούμια	» 1		
876	Στάκ	»	»	Μηχανήν αεροφώτου	1		
877	Ν. Σπαθής	»	»	Δοχείον πηξίδος	1		
878	Ν. Δελαπόρτας	»	»	Μεταξίνα είδη χρωματιστά			
879	Ίω. Δαπόλας	»	»	Κοφέτα			
880	Α. Τραπέζης	»	»	Χρώματα			
881	Μ. Κατζιμαντής	»	»	»			
882	Ν. Φαρμακίδης	»	»	Εικόνα Βουβουλίνας	1		
	»	»	»	Σχεδιογράφημα Καραϊσκάκη	1		
883	Γ. Δαμιανός	»	»	Δείγμα φωτογραφιών			
884	Γ. Κολοκοτρώνης	»	»	Καπνά κομμένα	τενεκ. 2		
885	Π. Σαμψωνίδης	»	»	Έργον βιβλιοδετικόν			
886	Α. Διδαχόπουλος	»	»	Δοχείον πηξίδος	1		
	»	»	»	» καφέ	1		
	»	»	»	» πηξίδος	1		
887	Π. Μαλκότης	»	»	Φανόν	1		
888	Α. Καραβατσέλος	»	»	Βιβλία, δείγμα τυπογραφίας			
889	Αθ. Παπογλιάδης	»	»	Καπνόν κομμένον		75	
890	Ρουσόκης	»	»	Ζώνην μεταξωτήν	1	20	
891	Π. Κουμιζέλης	»	»	Διάφορα εργόχειρα		180	
892	Χ. Ζερπίνης	»	»	Έλληνικην σημαίαν	1	20	
893	Έλ. Εύαγγελίδου	»	»	Εργόχειρα		120	
894	Γοζαδίνου	»	»	Καλλιγραφίας	5		
895	Α. Στεφάνου	»	»	Ποιήσεις			
896	Ν. Στεργίου	»	»	Άργυροῦν σκεῦος	1	200	
897	Περθεναγωγ. Έλ. Μαγκάκη	»	»	Βραχιόλιον πλεκτόν (έργα Μα- Μανδιλιάκι... (ρίας Έλευθερίου)	1	200	
	»	»	»	Καπέλλα γυναικεία	2	65	
898	Μαριγώ Περσάκη	»	»	Σανδάλια	ζεύγη 3	11	
899	Μιχ. Κυπαρίσης	»	»	Κηρὸν εἰργασμένον			
900	Ίω. Τριανταφυλλάκος	»	»	Καντυλέρια από στύψιν	2	310	
	»	»	»	Γάστραν από στύψιν	1		
	»	»	»	Δείγμα δανδέλλας			
901	Μ. Ευλάδεια	»	»	»			
902	Μ. Κουτζομάνη	»	»	Καθίσματα	4		
903	Β. Μαντζούνης	»	»	Ανάγλυφον ἀγαλμάτιον	1	500	
904	Νατάλις Βαχόντιος	»	»	Αγάλματα, ανάγλυφ., πρόπλασμα	8		
905	Γεώργιος Βιτάλης	»	»	Άγαλμα Ὀθωνος	1		
906	Α. Κοζαδίνος, μακαρονοπ.	»	»	Πάστας διαφόρους	κιβώτ. 1		
907	Έμμ. Ξηράκης, σαπώνοπ.	»	»	Σάπωνα	» 1		
908	Άδελφοί Μαρινάκη	»	»	Δέρματα διάφορα κατεργασμένα			
909	Σίγγελ	»	»	Τράπεζαν Μωσαϊκὴν	1		
910	Π. Καλοντάς	»	»	Δέρματα κατεργασμένα	δέματ. 3		
911	Έμμ. Σαλοῦστρος	»	»	» λευκά	κομμ. 3	103	12

Αύξων αριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
912	Ίω. Κουκουτάκης	Σύρου	Έρμουπόλ.	Δέρματα κατεργασμένα ερυθρά	κομμ. 3	130	50
	»	»	»	Δέρμα κατεργασμένον μαῦρον	» 1	26	
	»	»	»	Βακέτας κατεργασμένας μαύρας	» 2	85	
	»	»	»	Τελατίνια κατεργασμένα μαύρα	» 2	72	
	»	»	»	» ερυθρά	» 4	129	43
	»	»	»	Βακέτας κατεργασμένας μαύρας	» 2	49	50
	»	»	»	» λευκάς	» 3	51	
	»	»	»	Βιδέλλα κατεργασμένα λευκά	» 3	30	88
	»	»	»	» μαῦρα	» 4	45	
	»	»	»	Τομάρια χρωματιστά	» 2	12	
	»	»	»	» μαροκίνι	» 1	5	50
	»	»	»	Σαγρέδες λευκοί	» 3	13	50
	»	»	»	» μαῦροι κουκουδάτοι	» 2	9	
	»	»	»	» λίσσοι	» 2	10	
913	Έργοςάσ. Έλλ. Ἀτμοπλοίας	»	»	Ἀτμομηχανήν δυνάμειος ἴππ.	15	1	7000
	»	»	»	Πισστήριον ὑδραυλικόν δι' ἔλαιον	1	2150	
	»	»	»	Μηχανήν διὰ κόψιμον καπνοῦ	1	930	
	»	»	»	» διὰ στύψιμον καὶ σιδή- ρωμα ρούχων	1	150	
	»	»	»	Ἄντλιαν τοῦ ἀτμοῦ	1	600	
	»	»	»	Ἐλαφρὸν ὀρεινὸν μορτάριον	1	580	
	»	»	»	Βερνίκι opate	φιάλ. 1		
	»	»	»	» damare	» 1		
914	Κ. Στεργίου	»	»	Σάπωνα			
915	Μιχ. Ναύτης	»	»	Εικόνα κεντητὴν Νικολάου Αὐ- τοκράτορος	1		
916	Α. Μονογιούδης	»	»	Σαμάριον	1		
917	Αἰκατ. Τσερλέντη	»	»	Χράμια	2		
	»	»	»	Πετσέταν	1		
918	Κυραῖς Μαρίχη	»	»	Εικόνα (ἔνωσιν, Χοβάτ πασάν, Εἴθεδιν, καὶ τὸν Ἄγγλον κα- τάσκοπον)	1		
919	Δῆμος ἔρμουπόλεως	»	»	Σημαίας (ἔργον σχολῆς κορα- σίων)	2		
920	Ίω. Ἀγκᾶς	»	»	Ἀμύγδαλα			
921	Ἄδελφοί Ἄγ. Ἰωσήφ	»	»	Ἄνθος Ὀρτενσίας			
922	Δημ. Σακτούρης	»	»	Πλοῖον «Ἀρκάδιον»	1		
923	Μαριτσιχί	»	»	Ἔργα ἐκ ξύλου	κιβώτ. 2		
	»	»	»	Περιθώριον	1		
924	Δελαπόρτας	»	»	Κασκέτα	4		
	»	»	»	Καπέλα	4		
925	Γ. Καλαποδόπουλος	»	»	Ἀριθμητικὰς ἐμπορικὰς	2		
	»	»	»	Ἀκίνδυνα φάσφορα	κουτι 1		
926	Γ. Κουκούλης	»	»	Ἄλφαβητάριον νέον	1		
927	Ι. Γ. Σμύρος	»	»	Οινόπνευμα μαστίχαν	φιάλ. 1		
928	Α. Ἐλευθερίου	»	»	Ἡρώδον σχέδιον	1		
929	Ν. Παγίδας	»	»	Πρώτυπον πλοίου	1		
930	Παῦλος Ἀνδριανόβιτς	»	»	Κορνίζαν	1		

Αριθμὸς ἀδείων	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
931	Χαρίκλ. Β. Ἀθηναίου	Σύρου	Ἐρμούπολ.	Προσκεφάλαιον	1		
932	Πολυμν. Πολυκάρπου	»	»	Παντούφλας	ζεύγος 1		
933	Α. Κουμιζέλη	»	»	Ἰποκάμισον	1		
934	Δ. Ε. Σάλτη	»	»	Χειροτέχνημα ἐκ τριχῶν	1		
935	Αἰκ. Χ. Εὐαγγελίδου	»	»	Γραμματοθήκη	1		
	»	»	»	Ἰποκάμισον	1		
936	Γ. Παναγάκος	»	»	Ζαχαρωτὰ διάφορα	κιβώτ. 1		
937	Δῆμος Κέας	Κέας	Κέας	Κριθὴν	ὄκ. 5		
	»	»	»	Σῖτον	» 5		
	»	»	»	Λάθυρον	» 5		
	»	»	»	Μέλι	» 5		
	»	»	»	Κηρὸν	δρ. 100		
	»	»	»	Οἶνον	φιάλ. 5		
	»	»	»	Τυρὸν	ὄκ. 2		
	»	»	»	Βαλανίδια	» 5		
938	Κάρολος Νάζος	Τήνου	Περαίας	Οἶνον	» 2		
939	Δῆμος Πανοριτῶν	»	Πανοριτῶν	Μέλι, μελόπηκταν	εἶδη 3		
	»	»	»	Μάρμαρα	εἶδη 3		
940	Ναὸς Εὐαγγελιστρίας	»	Τήνου	Κηρὸν λευκὸν	»		
941	Ἰω. Κωστάζος	»	»	Πυροβόλον ξύλινον	1		
942	Φρ. Μαρκουζῆς	»	»	Σῖτον	ὄκ. 3		
	»	»	»	Τυρὸν	»		
943	Κυρία Δήβη	»	»	Ἀνθοδέσμη	1	60	
	»	»	»	Μαξηλαράκι	1	20	
	»	»	»	Ἀνθοδέσμη	1	60	
	»	»	»	Μαξηλαράκι	1	30	
944	Ζαχαρίας Κ. Καρῆς	»	»	Ἄσμα σχολείου	1		
945	Δῆμος Σωσθενίων	»	Σωσθενίων	Ἐρεθίνθους	» 2		
946	Δῆμος Ἄνδρου	Ἄνδρου	Ἄνδρου	Ἰδιῶν ἀποικίων	φιάλ. 6		
	»	»	»	Οἶνον τοῦ 1869	» 5	2	50
	»	»	»	Ἴλαιον τοῦ 1869	» 3	3	20
	»	»	»	Λεμόνια	ὄκ. 10	2	
	»	»	»	Βαλανίδια	» 2		28
	»	»	»	Σῦκα	» 5	1	80
	»	»	»	Ἄρακᾶν	» 5	1	50
	»	»	»	Σμηγόν	» 5	1	80
947	Ε. Καραμιάκη	»	»	Κουκούλια	δράμ. 85	6	
948	Ἀλέξιος Τάτσι, σανδαλοπ.	»	»	Σῦκα	ὄκ. 5	5	
	»	»	»	Ἰποδήματα	ζεύγη 2	42	
949	Ἀγγελικὴ Ι. Α. Νέρη	»	»	Μαξηλαροσδύματα	κομμ. 2	40	
950	Ι. Κοντογεώργης, βυροδέψ.	»	»	Δέρμα κατεργασμένον	1	15	
951	Ζωρζ. Δανιῆλος, κρεωπώλης	»	»	Δέρμα ἀκατέργαστον	1	7	
952	Δημ. Ἀθηναῖος, ξυλουργός	»	»	Καθίσματα ἐκ καρύας ἐγχωρίου	2	16	
953	Δῆμος Κορθίου	»	Κορθίου	Κάνιστρον	1		50
	»	»	»	Τυρὸν	ὄκ. 1:325	2	
954	Ι. Π. Καίρης, κτηματίας	»	»	Σῖτον	» 3	1	35
955	Θ. Π. Καίρης	»	»	Σῦκα	» 4	1	60
	»	»	»	Κηρίβραν	» 1	1	50

Αριθμὸς ἀδείων	Ὄνόματα ἐκθετῶν	Ἐπαρχία	Δῆμος	Εἶδη προϊόντων ἢ ἔργων	Ποσὸν	Ἄξια	
						Δραχ.	Λ.
956	Ἀνδ. Γ. Γλόκας	Ἄνδρου	Κορθίου	Ἴλαιον	φιάλ. 1	1	10
957	Δῆμος Γαυρίου	»	Γαυρίου	Κηρὸν	δρ. 200	4	
	»	»	»	Πήραν μάλλινον	1	12	
	»	»	»	Μέλι	ὄκ. 5	8	
958	Ἀντ. Ἐξαδάκτυλος, κτημ.	»	»	Γαϊώμηλα	» 5		75
	»	»	»	Κρομύδια	» 2		25
	»	»	»	Σπόρον κρομυδίων	δρ. 100	1	
959	Λεονάρ. Α. Γαβαλιάς, κτημ.	»	»	Οἶνον	φιάλ. 5	2	
960	Αἰκ. Μ. Κουτσουδάκη	Μήλου	Μήλου	Πισίρια	» 3	30	
	»	»	»	Στραματοπάνον	π. 5 1/2	15	
	»	»	»	»	» 15	30	
	»	»	»	Σινδόνιον μάλλινον	1	100	
	»	»	»	Ἐπικλίνιον λευκὸν	1	100	
961	Ν. Μάλλης, δήμαρχος	»	»	Τυρὸν	»	2	
	»	»	»	Μέλι	»	1	40
	»	»	»	Σῖτον καὶ κριθὴν	»		53
962	Ἑλένη Μαλανδράκη	»	»	Τάπητα μάλλινον	1	200	
963	Γεώργιος Ν. Κονταρίνης	»	Σικίνου	Ἴλαιον	ὄκ. 2 1/2	3	
	»	»	»	Μέλι	» 2	3	
	»	»	»	Σμηγόν	» 5	1	70
	»	»	»	Ἀμύγδαλα	» 2	2	40
	»	»	»	Σίσαμον	» 2	2	80
964	Ι. Ν. Κονταρίνης (διὰ Καλυψῶν Μάναλη)	»	Φολεγάνδρ.	Πανίον	πήχ. 50	40	
	»	»	»	Προσόψια	» 2	6	
	»	»	»	Τραπεζομάνδυλον	» 24	28	80
965	Ἐμμ. Ι. Κονταρίνης	»	»	Τσουράπια	ζεύγη 2	4	
	»	»	»	Φανέλλας	» 2	10	
	»	»	»	Σῖτον	ὄκ. 5	2	
	»	»	»	Κριθὴν	» 5	1	
	»	»	»	Σμηγόν	» 5	1	10
	»	»	»	Φασόλια	» 5	2	
	»	»	»	Κυάμμους	» 5	2	
	»	»	»	Ἐρεθίνθους	» 5	2	
	»	»	»	Ἄρακᾶν	» 5	2	
	»	»	»	Σίσαμον	» 1	2	
	»	»	»	Ἴλαιον	» 2 1/2	5	
	»	»	»	Οἶνον	» 2 1/2	1	25
	»	»	»	Τυρὸν	» 2	4	
	»	»	»	Ἀνθόνερον	» 2	5	
	»	»	»	Βούτυρον	» 2	12	
	»	»	»	Μέλι	» 5	7	50
966	Δῆμος Σιφνίων	»	Σιφνίων	Κριθὴν	» 5	1	25
	»	»	»	Ἄσταχεις	δέσμ. 1		
	»	»	»	Μέλι	ὄκ. 5	10	
	»	»	»	Κηρίβρας	» 3	12	
	»	»	»	Κηρὸν	δρ. 100	2	50
	»	»	»	Ἴλαιον	ὄκ. 2	3	
	»	»	»	Σημείαν	» 1	25	

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξία	
						Δραχ.	Λ.
967	Δήμος Ναξίων	Νάξου	Ναξίου	Δέρματα κατεργασμένα	2		
	»	»	»	Βάμβακα	5	5	
	»	»	»	Ρίζας βάμβακος	4		
968	Χ. Ι. Στεκούλης	»	»	Οίον	φιάλ. 5		
	»	»	»	Σμηγόν	5		
	»	»	»	Βαλανίδιον	2 1/2		
	»	»	»	Έλαιον	2		
	»	»	»	Τυρόν	2 1/2		
	»	»	»	Άσπράχαι	1		
969	Ίωσήφ Δεκιγάλας	»	»	Μαλλία	200		
970	Λουκάς Ι. Δεκιγάλας	»	»	Οίον άπειράνθου	3		
971	Μιχ. Σωμαρίπας	»	»	Κίτρα	5		
972	Όρυχεια Αμάλια	»	»	Όρυκτόν σμύριδος	1		
973	Όρυχεια Ρινίδι	»	»	»	1		
974	Όρυχεια Μαχαιρά	»	»	»	1		
975	Κεντρική έπιτροπή Νάξου..	»	»	Φασόλια	5		
976	Γ. Δετούδης	»	»	Οινόπνευμα	7		
977	Δήμος Βίβλου	»	Βίβλου	Κριθήν	5		
	»	»	»	Άρακάν	5		
	»	»	»	Μέλι	200		
978	Κ. Κούφας, δήμαρχος	»	»	Κίτρα	4		
979	Δήμος Άπειράνθου	»	Άπειράνθου	Οίον	5		
980	Δημ. Αύλητης, κτηματίας	»	»	Γαϊώμηλα	5		
	»	»	»	Κρόμμυα	2		
	»	»	»	Οινόπνευμα	2		
981	Πέτρος Μ. Μαυρογένης	»	Πάρου	Καρύδια εύθραστα	1		
	»	»	»	Σίτον	2		
982	Μάρκος Π. Μαυρογένης	»	»	Ρόδια			
983	Ίω. Δ. Άργυρόπουλος	»	»	Σίτον	2		
	»	»	»	Έρεβύνθους	2		
	»	»	»	Φασόλια	2		
	»	»	»	Κριθήν	2		
	»	»	»	Μακρόσιτον	2		
984	Στυλιανός Φαρούπος, ίερέυς.	»	»	Βάμβακα έρυθροῦν	2		
985	Πέτρος Βιάζης	»	»	Ύφασμα εξ έρυθροῦ βάμβακος ..	2		
986	Δήμος Ναούσης	»	Ναούσης	Περικνημίδας	2	6	
	»	»	»	Ήμιπερικνημίδας λευκάς	1	2	
987	Φ. Μπαρμαρίγος, κτηματ.	»	»	Τυρόν	1	2	
	»	»	»	Έλαιον	1 1/2		
988	Π. Γ. Πιπτής, μεταπράτης	»	»	Τυρόν	1		
989	Μονή Δογγοβέρδης	»	»	Μέλι	2 1/2		50
990	Δημ. Σαληριώτης	»	»	Σίτον βολιανόν	5		35
991	Ι. Μ. Σορότος	»	»	Οίον βισάντο	3		
992	Ίάκωβος Γάσπαρης	»	»	Οίον κοινόν του 1861	5		
	»	»	»	» βισάντο του 1852	5		
993	Μαρία Ι. Βάλθη	»	»	Περικνημίδας	2		
	»	»	»	Κάλυμμα τής κεφαλής	1		
994	Αεγκαδάς	»	»	Οίον	16		

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξία	
						Δραχ.	Λ.
995	Δήμος Άμοργού	»	Άμοργού	Έλαιον	2		
	»	»	»	Μέλι μετά κηριθρών	1		
	»	»	»	Τυρόν δύο ειδών	3		
	»	»	»	Σμύριδα	2		
	»	»	»	Χειρόκτια μετάξινα	3		
	»	»	»	Ήμιχειρόκτια	1	2	50
	»	»	»	Περικνημίδας βαμβακεράς	1	3	50
	»	»	»	Τσουράπια μάλλινα	1	1	10
	»	»	»	Μαστίχην κοτύιον	5		
996	Δήμαρχος Θηρεσίας	»	Θηρεσίας	Βάμβακα	2		
	»	»	»	Σπόρον βάμβακος	2		
	»	»	»	Ίρίζαν	1		

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.							
997	Ούνούριος Ίερομόναχος ..	Κερκύρας	Κερκύρας	Οίον λευκόν (γλεῦκον)	4		
	»	»	»	» μέλανα	1		
998	Μαρίνος Μαντζαβίνος, ζωγρ.	»	»	Έλαιογραφήματα			
	»	»	»	Τόν Μάρκον Βότσαρην προσερ- χόμενον προς μετάληψιν τών άχράντων μυστηρίων	1	5000	
	»	»	»	Τό ίερόν λείψανον του άγ. Σπυ- ριδώνος	1	1200	
	»	»	»	Τόν μυστικόν δειπνον	1	1300	
	»	»	»	Τόν Ρωμόλον και Ρώμον	1	1200	
	»	»	»	Τό έσωτερικόν του έν Ρώμη ναού του άγίου Πέτρου	1		
	»	»	»	Τήν βάπτισιν του Γεωργίου ..	1		
	»	»	»	Τόν άγ. Ιωάννην τόν Πρόδρομον	1	1200	
999	Ιωάννης Βίλλας, καθηγητής	»	»	Ύδατογράφημα	1		
1000	Σπ. Πατρίκιος, καλλιγράφος	»	»	Δοκίμιον καλλιγραφίας	1		
1001	Φραγκ. Ίριέλλης, αρχιτέκ.	»	»	Ύδατογραφήματα			
	»	»	»	Άπεικόνισμα του Παρθενώνος ..	1		
	»	»	»	» του έν Κερκύρα νο- σοκομείου	1		
	»	»	»	Τόν τοπογραφ. χάρτην Κερκύρας	1		
1002	Γεώρ. Μουσακούλας, βιομήχ.	»	»	Ψίχτρας δι' ύποδήματα	7	8	
	»	»	»	Ευστρίδαν δι' έππους	1	12	
	»	»	»	Ψηκτρίδας διά τήν κόμην	2	6	
	»	»	»	» κορίθρα διά τά έριούχα	2	8	
	»	»	»	» διά πέλους	1	9	
	»	»	»	» διά τράπεζαν			
	»	»	»	έστιατορίου	1	10	
	»	»	»	Χρωστήρα προς λεύκανσιν	1	3	
	»	»	»	» προς χρωματισμόν	1	1	80
	»	»	»	Θήκην με σιλβωτρον δι' ύποδήμ.	1	2	50

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Αύθρων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξία	
						Δραχ.	Λ.
1003	Κλάρα Μερκάτη	Κερκύρας	Κερκύρας	Κέντηρα περιλαίμιον	1		
	»	»	»	» ρινόμακτρον	1		
1004	Σοφία Κόντη	»	»	» γυναικείον χιτώνα	1	218	
1005	Μαρ. Καλογεροπούλου	»	»	» περιτραχήλιον	1		
1006	Ιωάννα Κουτούβαλη	»	»	Μανδύλιον	1		
1007	Έλ. Καλογεροπούλου	»	»	»	1		
1008	Πέτρος Τρίφος, πιλοποιός . .	»	»	Πίλους διαφόρους εντός θηκών . .	θήκας 5	122	80
1009	Έβδίκος Λαμβελέτας »	»	»	Πίλους εντός θηκών	5	92	
1010	Δ. Δρακονταΐδης, βιομήχαν.	»	»	Έναύσματα (φώσφορα) θήκας με- γάλης	12		
	»	»	»	Έναύσματα θήκας μικράς	36		
1011	Άρσένιος Πανδής, ιερέας . .	»	»	Σύγγραμμα περί άγρονομίας . .	1	30	
1012	Ίγνάτιος Γούλας, σιδηρουργ.	»	»	Έργαλειον διά σίσιφιξιν έλικίων	1	24	
	»	»	»	Βερνίκιον διά σίδηρον	φιάλ. 1	6	
1013	Κατάστημα άγγειοπλαστικής	»	»	Ποικίλα πήλινα άγγεϊα	37	17	
1014	Κ. Γ. Μπολέτσας, βιομήχ.	»	»	Δέρματα βόεια κατεργασμένα . .	τεμάχ. 2	10	50
	»	»	»	» μόσχεια »	» 4	15	
1015	Άντ. Δημολίτσας, »	»	»	Έλαιον εξ έλαιοςών δι' άτμομηχ.	φιάλ. 1		
1016	Τσακούτης και Διβώ διά Παβίαν αποβιάσαντα . .	»	»	Κοσμήματα άργυρά και χρυσά . .	45	681	50
1017	Δημήτριος Κρητικός	»	»	Ύφασματα λινά, νήμα, σπόρος . .			
	»	»	»	Διάφορα ριζάρια			
1018	Ν. Μαρτίνης, όρειχαλκός . .	»	»	Έξαρτήματα κλίνης εκ χυτού ο- ρειχάλκου	9		
	»	»	»	Έξάρτημα διά πυλώνα	1		
1019	Γεώργιος Ταλιαδάκης	»	»	Περχειρίδιον χρυσοῦν μετά λι- θων (έργον Π. Πανδῆ χρυσ.)	1		
1020	Βικέντιος Βάρικας, όπλουρ.	»	»	Ύφασματα εξ έλαιας	4 εκ. 3		
	»	»	»	Όπλον προς κυνηγεσίαν	1	200	
	»	»	»	Θήκη αυτού	1	24	
1021	Δρ. Μιχ. Ίδρωμένος	»	»	Χειροτέχνημα γυναικείον (έργον Θηρείας Πίκκολη)	1		
1022	Φραγ. Γούλφ	»	»	Κιβώτιον ταξειδίου	1	132	
	»	»	»	» έτερον	1	102	
	»	»	»	Γραμματόπηραν δερματίνην . .	1	21	
1023	Φ. Καρθούνης, καφεπώλης	»	»	Ύφασματα διαφόρων ειδών . . .	φιάλ. 5		
1024	Σπ. Νεράντσας, βιομήχανος	»	»	Ποικίλα πήλινα άγγεϊα	11		
	»	»	»	Εύλα ναυπηγήσιμα	είδη 3	5	32
	»	»	»	Περιείλημα θαλάσσιον	1		
1025	Άνας. Βασιλάς, όρειχαλκ.	»	»	Διάφορα σκεύη εκ κλ. και οικίας	10	182	22
	»	»	»	Κρουνοῦς θρύσειων	4		
1026	Άνδρ. Αργυρόπουλος	»	»	Πήλινα άγγεϊα άρχ. απομιμήσεως	4		
1027	Ι. Βαπτιστής Δελτινιώτης,	»	»	Άμόργην έσχάτης ποιότητος . .	φιάλ. 1		
	καθηγητής	»	»	Έλαιον εξ άμόργης διά χημικού μέσου	» 1		
	»	»	»	Στεατίτην εκ του αυτού έλαιου	» 1		
	»	»	»	Συγκριτικής ανατομίας ζωϊκά τι- να μέρια απολιθωμένα χημικ.	2		

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

Αύθρων αριθμός	Όνοματα έκθετων	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξία	
						Δραχ.	Λ.
1028	Χριστόδ. Κορκουτσάκης . .	Κερκύρας	Κερκύρας	Οινόπνευμα μαστίχης	φιάλ. 1		
1029	Αύγουστος Κόλλας, φωτογρ.	»	»	Φωτογράφημα κατά φυσικόν μέ- γεθος	1	84	
	»	»	»	Άγιαν Λουκίαν έγκόλαμα επί χαλκού	1	1800	
	»	»	»	Πανόραμα τῆς Κερκύρας	1	48	
	»	»	»	Φωτογράφημ. κεχρωματισμένα . .	2	72	
	»	»	»	Λιθογράφημα, λιτανεία άγ. Σπυ- ρίδωνος	1	3	
1030	Παρθεναγωγείον τῆς κ. Εύγ. Μπαλάνου	»	»	Κεντήματα διαφόρων ειδών (έρ- γα τών μαθητριών Δ. Αρλιώ- του, Ν. Κασφία)	5		
	»	»	»	Μανδύλιον (έργον Α. Λοβέρδου).	1		
1031	Ι. Ατάρδ, λεπτοουργός	»	»	Θρανίον κομψώς εξειργασμένον . .	1	30	
	»	»	»	Άνακλιτήριον	1	72	
1032	Δρ. Λουδ. Σκάρπας	»	»	Έργα του βιβλιοδέτου Μιάτση.	βιβλ. 2		
	»	»	»	Σπόγγος	2		
	»	»	»	Άμαντίτην	1		
	»	»	»	Κηροπήγιον εξ έλαιας (έργον Γ. Καίτη)	1		
	»	»	»	Ταμβακοθήκη εκ χαρτου (έργον δεσμώτου)	1		
	»	»	»	Κύνα τεταρτιευμένον (έργον Αλ- κινού Ζανώνη)	1		
1033	Το έν Κερκύρα Σωφρονηστή- ριον	»	»	Θρανία	4	37	50
	»	»	»	Στρατιωτικά υποδήματα . . .	ζεύγη 2	17	
	»	»	»	Πλίνθους όπτας	3		
	»	»	»	Όστείνα έργα	είδη 20	26	20
	»	»	»	Καπνοσύριγγα εκ ξύλου	1	6	
1034	Άλκινόος Ζανώνης, ταριχ.	»	»	Σύμπλεγμα διαφόρων ζώων . .	34	180	
	»	»	»	Άλώπεκα	1	20	
	»	»	»	Θώαν	1	20	
	»	»	»	Κογχύλας απολιθωμ. διαφόρους	1	12	
	»	»	»	Δοράς πτηνών	5	10	
1035	Σπ. Κολόμβος, αρχιτέκτων.	»	»	Πρότυπον πλοίου δι' άτμοκινή- του μηχανῆς	1	300	
1036	Βικέντιος Γόγκης και Σα . .	»	»	Σάπωνα	κιβώτ. 1		
1037	Θερμ. Μεταλλινός και Άλέξ. Κυριάκης, άργυροχόοι . .	»	»	Κοσμήματα άργυρά ποικίλα . .	21	91	41
1038	Κουράγος, Σουάμ, και Κε- φολονίτης	»	»	Ζύθον (ale)	φιάλ. 12	10	
1839	Θεόφιλος Σ. Καμδύσης . .	»	»	Ζύθον (porter)	» 12	10	
	»	»	»	Ύποδήματα ήμιτελή διά βαπτο- μηχανῆς	δείγμ. 2		
	»	»	»	Ύποδήματα ήμιτελή γυναικεία . .	» 1		
1040	Κάρ. Βιώτης και Μοντάλδος	»	»	Σκεύη δ' εκκλησίαν και οικίαν.	16	215	50
1041	Στ. Κοκωτός, βιομήχανος . .	»	»	Άτμομηχανήν δυνάμειος 4 ίππων (τόν τροχόν και τὸ υποστή- ριγμα έπρομηθεύθη εκ Σύρου)	1	3000	

Αριθμ. άρθρου	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
1042	Δομένικος Μορέτης	Κερκύρας	Κερκύρας	Προτουήν γυναικός μετά φενάκης, πλοκάμο, πλιθίου, ένωτίων, και στηθοβελώνης	1	315	
	»	»	»	Πιλίδιον μετά μικρού πτηνού	1	40	
	»	»	»	Έτερον τριούτον	1	29	
	»	»	»	Πλοκάμους	2	80	
	»	»	»	Τριχωτόν γυναικείον κόσμημα κεφαλής	1	40	
	»	»	»	Πλόκαμον	1	23	
1043	Δημήτριος Ζαλίνας	»	»	Σμιδικλήν	κιβώτ. 1	ή ακά 90	
	»	»	»	Άλευρον	»	90	
	»	»	»	Δίπτυρα	»	1 8	
	»	»	»	»	»	1 17	
	»	»	»	Πίτυρον χονδρόν	»	17	
	»	»	»	Ζυμαρούριγγας και κολλυρίδας	»	1 8	
	»	»	»	Κοπτόν	»	1 8	
1044	Δρ. Ίωσήφ Πελετιέ, Βιομήχ.	»	»	Κηρόν κατεργασμένον	»	1	
1045	Παρθεναγωγείον Φιλεκπαίδευτικής Έταιρίας	»	»	Κέντημα (Έργον Πηνελόπης Ηνωθ διδασκαλίσσης)	1		
1046	Ευδοξία Γσακίλοπούλου (μα-	»	»	Σημαίαν Κερκυραίων	1		
1047	Άγγ. Φερρεντίου . . θήτρια)	»	»	Κέντημα φρούριον Κερκύρας	1	120	
1048	Πηνελόπη Δρίτσα, δημοδιδασκάλισσα	»	»	Πανεράκι κεντημένον	1	39	
1049	Σπ. Πετροβίτης, λεπτοουργός	»	»	Διπλήν τράπεζαν μωσαϊκῶ τρόπω	1	1400	
1050	Έταιρία Λ. Δελβινιώτου και Σας	»	»	Έλαιον εξ ελαιωστών δι' άτμομηχανής	φιάλ. 1		
1051	N. Αρμένης	»	»	Ζύθον ζυγγιθέρως	»	5 εκίστη 45	
1052	Άντ. Μοντάλδος, ορειχάλκ.	»	»	Σκεύη εκκλησίας και οικογενείας	26	336	
1053	Αριστ. Βαρούχας, ώρολογοποιός τῆς Α. Μ	»	»	Άργυρά και επίχρυσα κοσμήματα διάφορα	116	2144	
1054	Παρθεναγωγείον τῶν Άδελφῶν τοῦ Έλέους	»	»	Γεωγραφικόν χάρτην κεντητόν επί συρικού ύφάσματος	1		
	»	»	»	Ύψασμα	1		
	»	»	»	Ύψασμα	3		
	»	»	»	Ύψασμα	4		
	»	»	»	Προσκεφάλαιον	1		
	»	»	»	Πανόραμα Κερκύρας έν ίχνογραφία κεντητόν	1		
1055	Μιχ. Ι. Δεσίλας, χημικοφάρ.	»	»	Έλαιον ήπατος Όνίσκου μετά πρωτοϊωδούχου σιδήρου	φιάλ. 2	2 50	
1056	Ματθ. Ράκης, πιλοποιός	»	»	Πίλους	2	48	
1057	Δρ. Σπ. Κατσαίτης, διευθυντής τοῦ Γυμνασίου	»	»	Εικονογραφίας (Έργα τῶν μαθητῶν)	3		
1058	Κατάστημα αερόφωτος	»	»	Πίσσαν και άνθρακας εκ γαιανθράκων	κιβώτ. 2	ή λίτρ. 6	
1059	Μαρίκ Παδοβά	»	»	Εικόνα Ίεροσολύμων	1		
1060	Γεώρ. Κάλος, λιθοξόος	»	»	Έγκλάμμα εις λίθον	1		
1061	Κωνστ. Προβατάς, βιβλιοδ.	»	»	Δείγματα βιβλιοδετικής	βιβλ. 2		

Αριθμ. άρθρου	Όνοματα έκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
1062	Αυτ-άδελφοι Κόλλα, φαρμ.	Κερκύρας	Κερκύρας	Λεριοφόρα ύδατα τεχνητά	φιάλ. 4		
	»	»	»	Φάρμακα ύπ' αὐτῶν κατασκευασμένα	δοχ. 6	12	
	»	»	»	Ύδωρ κολωνίας	φιάλ. 1		
	»	»	»	Διβαντίδα	»	1	
	»	»	»	Έλαιον ήπατος όνίσκου	»	6	
	»	»	»	Κηρόν ακατέργαστον και κατεργασμένον			
	»	»	»	Έλαιόλαδον			
1063	Σπ. Σέλας, βιομήχανος	»	»	Τράπεζαν λιθίνην μετά τρίποδος εκ χυτοῦ σιδήρου και έξαρτήματος κικκλίδας	1	120	
	»	»	»	Τράπεζαν εκ χυτοῦ σιδήρου	1		
1064	Λουδοβίκος Φρέδης, χαλκογ.	»	»	Χαλκογραφικά έργα	5		
1065	Σταυράκος Τριβυζάς	»	»	Ζώνην μεταξωτήν	1	30	
	»	»	»	» χρυσοκέντητον	1	30	
1066	Έπαρχιακή Έπιτροπή τῶν Όλυμπίων	»	»	Σάρτσαν	τεμάχ. 2		
	»	»	»	Φυτόν χρήσιμον εις βαφήν			
	»	»	»	Κολοκύνθαν	1		
	»	»	»	Πέπονα Λευκίμητης	1		
	»	»	»	Ύδροπέπονα	1		
	»	»	»	Άλας κοινόν έγχώριον		ή ακά 4	
	»	»	»	Άμύγδαλα, καρύδια, γαιώμηλα.			
	»	»	»	Μικρά και μεγάλα γλυκά			
	»	»	»	Κομβολόγιον εκ βοείου όστέος (Έργον δεσμοτῶν)	1		
1067	Γεώρ. Αύλωνίτης, γεωργός	»	»	Μονοστέλεγον κανδύλαν συνεχομένην άδιατητήως μεθ' όλων τῶν έξαρτημάτων και τῶν έγκολαπτῶν περικοσμημάτων αὐτῆς	1	1000	
	»	»	»	Μάχιραν Ξυλίνην σκαλιστήν	1	150	
1068	Ι. Βισκόντης	»	»	Όδοντοφόρον σιαγῶνα	1	400	
1069	Ίωσήφ Ν. Κοδέγας	»	»	Στοιμάδας μουσικῶν όργάνου βαρυάου	16	16	
	»	»	»	Γλωσσίδας τοῦ αὔλου	18	9	
	»	»	»	Τεμάχια τινά ακατέργαστα διά τοιαύτην κατασκευήν			
1070	Πέτρος Παφαλοβίτης	»	»	Συλλογήν μαρμάρων Κερκύρας			
1071	Σπ. Σ. Πουλιάνης	»	»	Βρίξαν	λίτρας 5	5	
1072	Λεωνίδας Βοβολίτης	»	»	Έλαιογραφίαν ε ή Ένωσις τῆς Έπανήσου	1		
1073	Νικόλαος Δρίτσας	»	»	Διαφόρα δοκίμια καλλιγραφίας.			
1074	Άχιλλεύς Άλεξάνης	»	»	Δείγματα κηροῦ καθαροῦ	κ.βώτ. 1		
	»	»	»	» ακαθάρτου			
	»	»	»	Κηρία			
1075	Νίνα Σκιαδαρέση	»	»	Χάρτην τῆς Εύρώπης κεντητόν	1		
1076	Α. Λοβέρδου	»	»	»	1		

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
1077	Μ. Κουτούβαλη	Κερκύρας	Κερκύρας	Εικόνα κεντητήν	1		
1078	Κυρία Charlton	»	»	Κέντημα εικόνας παιδίου	1		
1079	Δήμος Καρυάς	Λευκάδος	Καρυάς	Οΐνον	φιάλ. 4		
1080	Χωρίον Έγκλουβί	»	»	Τυρόν	όκ. 3		
	»	»	»	Φακάς	» 5		
	»	»	»	Άλας έγχώριον	» 30		
1081	Νίνα Πετσάλη (διά Κ. Άλ. Σταματοπούλου)	»	»	΄Ρινόμακτρα	2		
1082	Ι. Κατσέμης	Παξών	Παξών	Έλαιον	φιάλ. 1	ή όκ. 80	
1083	Ζαχάρω Βελλιανίτη	»	»	»	» 1	» 80	
1084	Σπ. Στ. Άνεμογιάννης	»	»	Μάρμαρ	τεμ. 2		
1085	Θ. Ηλιόπουλος	»	»	΄Υφασμα εκ σπάρτου	πήχ. 1		35

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

1086	Δ. Β. Τραυλός, δήμαρχος...	Κραναιάς	Πρόννων	Γ΄ην άργιλόπλαστον (σινικίην)..			
	»	»	»	Γ΄ην κιτρίνην άργιλώδη	τεμ. 2		
	»	»	»	Γύψον	» 2		
	»	»	»	Κεφαλοτύριον	1	2	
1087	Άρ. Κουρκουμέλης	»	»	Χειρόμυλον	1	9	
1088	Μιχ. Καγκάδης	»	»	Βαλανίδια Ξηρά μεγάλα			
	»	»	»	» μικρά άωρα			
1089	Στ. Σπαθής	»	»	Λαβίδα σταυρού Ξηλίην	1	18	
1090	Έλένη Σ. Μεταξά	»	Λιθαθοῦς	Βέρλαν (τραχηλιάν)	1		
	»	»	»	Μανήκες	ζεύγος 1	54	
	»	»	»	Κάρτι θάξι	» 1		
	»	»	»	Φιόρο	» 1		
1091	Άρτεμησία Δ. Μεταξά	»	»	Βουρνούζιον	1	110	
1092	Μαρ. Δ. Μεταξά Λασκαράτο	»	»	Κάλυμμα άνακλίντρου	1	36	
1093	Καλομοίρα Α. Μεταξά	»	»	Σάλιον	1	80	
	»	»	»	Πορταβήξι	3	10	
1094	Δήμαρχος Κρανίων	»	Κρανίων	Άγριόξυλα του όρους	τεμ. 12		
1095	Γ. Μαντζαβίνος Κολέντη	Κεφαλλην.	Κεφαλλην.	΄Ροσόλια	φιάλ. 40		
1096	Άδελφοί Δεσάντη	»	»	» διάφορα	» 36		
1097	Γ. Μαντζαβίνος Κολάντης	»	»	Πέπονας	3		
	»	»	»	Δίπυρα κουλούρια	20	έκασ. 15	
	»	»	»	Οΐνους διαφόρους	» 20		
	»	»	»	Ζωμόν χρυσομύλων	» 5		
	»	»	»	Σταφίδα μοςχάτην	όκ. 6 1/2		
1098	Ευαγ. Γ. Λουτζής (διά Σπι- γέλη)	»	»	΄Ροσόδια διάφορα	φιάλ. 24		
1099	Άνδρέας Προκόπη	»	»	΄Ροσόδια διάφορα	» 22		
	»	»	»	Άνθοδέσμη εκ Ζαχαρέως	1		
1100	Δήμαρχος Ιθάκης	Ιθάκης	΄Ιθάκης	Σημαίαν του δήμου (έργον Άνας- Καραβία)	1		
1101	Έρακλής Δ. Βλασόπουλος	»	»	Άσκόν τυρού	1		
1102	Άναστασία γ΄ηρ ιερώς Ευ- σταθίου Βλασοπούλου	»	»	Οΐνους διαφόρους	» 6		

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

Αύξων ἀριθμός	Όνοματα εκθετών	Έπαρχία	Δήμος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Άξια	
						Δραχ.	Λ.
1103	Σπ. Φιλιώτης, έμπορος	Ζακύνθου	Ζακύνθου	Σάπωνα			
1104	Δημ. Καταβάτης	»	»	»			
1105	Σπ. Δημίρης	»	»	»			
1106	Καρ. Ήνος	»	»	Ταμβάκον	βάζα 3		
1107	Β. Γιώργος	»	»	Έλαιον	φιάλ. 3		
1108	΄Ριχάρδος Στίβεντς	»	»	»	» 1		
1109	Δήμαρχος Ζακύνθου	»	»	΄Αλάστρον			
1110	Ν. Νίκος, οικόνογράφος	»	»	Εικόνα Άρκαδίου	1		
1111	Ιω. Ταμβάκης	»	»	Εικόνας	3		
1112	Έπιτροπή Ολυμπίων	»	»	΄Υφάσματα Ζακύνθου		285	14
1113	Δημ. Άργασάρης	»	»	΄Υφάσματα μεταξωτά	18		
1114	Κλεοπ. Κουλουμβάρδου	»	»	»	15		
1115	Αικατ. Φωτεινοπούλου	»	»	» βαμβακερά	10		
1116	Σπ. Καιροφύλαξ	»	»	Σάπωνα			
1117	Δ. Καλυθωκάς, ζωγράφος	»	»	Εικόνας	3		
1118	Διονύσιος Μπελέτης	»	»	Μπουφέ	1	400	
1119	Δήμαρχος Ναφθίων	»	Ναφθίων	Άσφαλτον			

ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.

Αριθμ. άρθρων	Όνοματα εκθετών	Τόπος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
					Δραχ.	Λ.
1120	Έμμ. Μουφύλιος, ευρωστέφ.	Κωνσταντινούπολ.	Δέρματα διάφορα	8		
1121	Δ. Ανδρεάδης	»	Εικόνα χαλκεία	1	λίρας όθωμ.	30
1122	Ασπασία Παπαδοπούλου	»	Εικόνας ζωγραφικής	2		
1123	Σοφία Ν. Λεβαντή	»	Προσκεφάλαιον χρυσοκέντητον	1	δραχμάς	300
	»	»	Εικόνα Αγ. Σοφίας τριχοκέντητ.	1	»	250
1124	Σουλτάνα Περιστερή	»	Προσκεφάλαιον μικρόν μπιμπι- λόσμιτον	1	»	350
1125	Ελισάβετ Χρυσοστόμου	»	Μπιμπίλιαν		λίρας όθωμ.	2
1126	Ελισάβετ Θεραπευανή	»	Υποκάμισον εκ λεπτού ύφασμα- τος με διάφορα κεντήματα	1	δραχμάς	120
1127	Αρίστη και Αίκατ. Μιχ. Νι- κολαΐδου	»	Μπιμπίλιαν	πήχ. 5	λίρας όθωμ.	5
1128	Μαρία Κολλητοῦ	»	Ανθοδέσμη εκ μπιμπίλιαν	1	»	20
1129	Ευδοξία Σπυριδωνος	»	Προσκεφάλαιον κεντιμ. με χρυ- σόν και χάνθρας	1	»	3
1130	Ευφρ. Χ. Κυριάκου	»	Καλερικαιρία	4	»	2
1131	Ελένη Θραμπούσκου	»	Κέντημα δι' υποκάμ. εις ταινίαν		»	2
1132	Αμαλία Ζαφειρίου	»	Καλλιγραφημα	1		
1133	Ερφίλη Χατζόγλου	»	»	1		
1134	Αλ. Πισπάτης, Ιατρός	»	Σύγγραμμα «οί Αθήγγαιοι»			
1135	Ιάκωβος Βαράφας	»	Οίνον	φιάλ. 4		
1136	Βασίλ. Καριόπουλος	»	Φωτογραφικὰς εικόνας ήτοι Πανόραμα Κωνσταντινουπόλεως. Τό ένδον τής Αγ. Σοφίας	1	φράγκα	80
	»	»	»	1	»	100
1137	Ελένη Σιγαλάκη	»	Χιτώνα γυναικειόν κεντητόν επί πατίσας	1	δραχμάς	130
1138	Ανέτα Φιλιππούση	»	Προσκεφάλαιον με κέντημα κλά- δων άνθοφόρων	1	λίρας όθωμ.	5
1139	Θεόδ. Β. Κριμίτσας	»	Οινόπνευμα μαστίχην	» 1	δρ. 8 τὸ γαλόνι	
	»	»	Liqueur κυμίνου	» 1		
	»	»	» περγαμότου	» 1	» 5	»
	»	»	» oltou	» 1	» 5	»
1140	Ν. Μουρούζας	»	Χαλβά	τενεκ. 4		
	»	»	Λουκούμια από φυτίκια	κουτ. 1		
	»	»	» μαστίχαν	» 1		
	»	»	» άπλά	» 1		
1141	Άγγελ. Καλογερά, διευθύντ. του έν Πέρα παρβενζω- γείου τών κορασιών	»	Περιχειρίδας πλεκτάς (μανικέτ.) Τραχηλιάν πλεκτήν	ζεύγος 1	λίρ. όθωμ.	2 ½
1142	Ευφροδίκη Δρομοκαίτη, μα- θήτρια τής αὐτῆς σχολῆς	»	Έδυμα προσκεφαλαίων κεντη- μένων επί πατίσας	1	»	6 ½
1143	Άσπ. και Αγ. Καλογερά, δι- ευθύντρια του παρβεναγ.	»	Μανδουλοθήκη κεντητήν	1	»	3
1144	Ιω. Καρδερίνης	»	Σταλακτήρα	1	δραχ.	100
1145	Γ. Λευαυτής, καλαποδάς	»	δείγματα καλαποδιών	6		
1146	Λουκία Γρ. Ασδέρη	»	Τραχηλιάν πλεκτήν	1		
	»	»	Περιχειρίδας πλεκτάς	ζεύγος 1		
1147	Εύθαλία Μαυρομάτη	»	Ρινόμακτρον κεντητ. εκ πατίσας	1	δραχμάς	150

ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ.

Αριθμ. άρθρων	Όνοματα εκθετών	Τόπος	Είδη προϊόντων ή έργων	Ποσόν	Αξία	
					Δραχ.	Λ.
1148	Μαριώρα Όθωναίου	Κωνσταντινούπολις	Σαντζάκια			10
1149	Θεόδωρος Δάμογλου	»	Πύραυλον (μαγγάλι) χαλκούν	1		
	»	»	Σαχνια με καπάκια	7		
	»	»	Ί ποίμα του καφέ	3		
	»	»	Ποτρία με καπάκια	2		
1150	Πρόξενος Βραΐλας	Βραΐλα	Βασιλικόν έμβλημα (έργον Ιαάνη νου Γιαννουλάκου)	1		
1151	Έμμ. Πραξίας	Σμύρνη	Προτομήν Αλ. Σούτσου εκ γύψου	1		
1152	Νικόλαος Θεοδώρου	»	Θεικόν αιθέρα			
	»	»	Οινόπνευμα			
	»	»	Νιτρικόν όξύ δύο ειδών			
	»	»	Βημβακοπυρίτιδα			
	»	»	Μελάνην δύο ειδών			
	»	»	Φωτογραφίαν «ὸ Κολοκοτρώνης εν Λέρνη»	1		
1153	Ιωσήφ Φωτιάδης	»	Σάπωνα			
1154	Κωνστ. Ραυτόπουλος	»	Διάφορα είδη ζυμαρικά			
1155	Μιχ. Νικολαΐδης	»	Ευλογηφικὰς εικόνας	βιβλ. 1		
1156	Λεωνίδας Καλιμέρης	»	Πίλοις	2		
1157	Νικόλαος Παλαιολόγος	»	Σάπωνα			
1158	Άδελφοί Γαβριήλ	»	Καθαρόν άλας			
1159	Κυριάκος Φουντουδης	Χίος	Μαστιγόρακον	φιάλην 1		4
	»	»	Μητόνερον	» 1		1 50
	»	»	Πικραμυγαλόρακον	» 1		2 50
	»	»	Ροδόσταμον	» 1		2 50
	»	»	Ανθόρακον	» 1		2 50
	»	»	»	» 1		2 50
	»	»	Πορτοκαλλόρακον	» 1		2 50
	»	»	Ήδυτομόρακον	» 1		4
	»	»	Αθόνερον	» 1		3
	»	»	Ματτιγόνερον	» 1		3
	»	»	Μαρόρακον	» 1		4
	»	»	Τριανταφυλλόρακον	» 1		2 50
	»	»	Κιτρορακον	» 1		2 50
	»	»	Ανθόλαδον	» 1		10
	»	»	Μητόλαδον	» 1		5
1160	Φραγκώ Στ. Βασιλειάδου	»	Κόφινον	» 1		4
1161	Δ. Φτιαρογιάννης και Α. Παπα	»	Έργον λιθογραφικόν	» 1		22
1162	Αημ. Σκαράκης	»	Ω.ολόγιον ίδιας κατασκευῆς	» 1		80
1163	Ζωρζής Καλουτάς	»	Δέρμα	» 1	ή ακ. 4	50
1164	Μαριετώ Μπεζέρη	»	Γλυκά μαστίχης	» 1	»	3
	»	»	» λεμονάκια	» 1	»	3
	»	»	» άνθών	» 1	»	3
	»	»	» βαρδασών	» 1	»	5
1165	Σταυριανός Άρμολούσης	»	Κανάτια	» 3	έκασ.	25
1166	Α. Μπεάτης	Άλεξάνδρεια	Φωτογραφίας άρχ. Αιγύπτου. Τὸ άντίτιμον έχαρίσθη εις τήν επί του ένθ. στόλου επίτροπήν	» 40		400
1167	Ματθαῖος Μαγαζίνης	Ζάρα Δαλματίας	Μικροκίνον	φιάλας 6		

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

ΤΗΣ ΤΕΛΕΞΕΩΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Τ Ω Ν

Ο Λ Υ Μ Π Ι Ω Ν.

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν (1 Νοεμβρίου), ἡμέραν προαδιορισθεῖσαν διὰ Β. Διατάγματος, θέλει τελεσθῆ ἡ ἐν ἑναρξί τῆς δευτέρας περιόδου τῶν Ὀλυμπίων.

Κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν π. μ. θέλουσι παρευρεθῆ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀνεγερθὲν κατάστημα τῆς ἑκθέσεως:

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰπουργικοῦ συμβουλίου καὶ οἱ λοιποὶ Ἰπουργοὶ τοῦ Κράτους.
2. Οἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ κύριοι Βουλευταί.
3. Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Σ. Ἀρχιερέων καὶ τοῦ Βασιλικῆ Ἐπιτρόπου.
4. Οἱ φέροντες τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Β. Τάγματος τοῦ Σωτήρος, ὁ στρατηγός, οἱ ἀντιστράτηγοι, ὁ ἀντιναύαρχος, οἱ ὑποστράτηγοι καὶ οἱ ὑποναύαρχοι.
5. Οἱ γενικοὶ γραμματεῖς τῶν ὑπουργείων καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ γενικοῦ Λογιστηρίου.
6. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου.
7. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ὁ παρ' αὐτῷ γενικὸς ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας.
8. Ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν κοσμητῶρων τῶν τεσσάρων σχολῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου.
9. Ὁ φρούραρχος Ἀθηνῶν καὶ οἱ διοικηταὶ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων.
10. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἐφετείου.
11. Ὁ νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.
12. Ὁ διευθυντὴς τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.
13. Ὁ διοικητὴς καὶ οἱ ὑποδιοικηταὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ὁ παρ' αὐτῇ Β. Ἐπίτροπος.
14. Ὁ ἐφορος τῆς δημοσίας καὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης.
15. Ὁ πρόεδρος τοῦ ἰατροσυνεδρίου.
16. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων.
17. Ὁ κεντρικὸς Ταμίης.
18. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος.
19. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ῥιζαρίου σχολῆς.
20. Ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου τῶν τεχνῶν.
21. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ τυπογραφείου.
22. Ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν μεταλλείων καὶ ὀρυκτῶν τοῦ Κράτους.
23. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπίου.
24. Ὁ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ Πρωτοδικείου.
25. Οἱ γυμνασιάρχαι.
26. Ὁ γενικὸς ἐφορος τῶν ἀρχαιοτήτων.
27. Ὁ ἐφορος τοῦ βοτανικοῦ κήπου καὶ τοῦ ἔθνικοῦ δενδροκομείου.
28. Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.
29. Οἱ δήμαρχοι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς μετὰ τῶν προέδρων τῶν οικείων δημοτικῶν συμβουλίων.
30. Οἱ ἑλληνοδίκαι, οἱ πρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν κατ' ἐπαρχίας ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπῶν, ὅσοι ἤθελον παρευρεθῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν.
31. Οἱ ἕνεκα ὑπηρεσιῶν τῶν διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἔθνικῆς βιομηχανίας ἰππόται τοῦ Β. Τάγματος τοῦ Σωτήρος.

Τὴν 10 ὥραν π. μ. ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἱερέων καὶ διακόνων θέλει ψάλλει ἀγιασμόν.

Τὴν 11 ὥραν π. μ. αἱ Α.Α. Μ.Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα μετὰ τῆς βασιλικῆς θεραπείας θέλουσι μεταβῆ εἰς τὸ κατάστημα.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν κληροδοτημάτων Ἐπιτροπὴ μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτῆς θέλει ὑποδεχθῆ τὰς Α.Α. Μ.Μ. πρὸ τῆς εἰσόδου καὶ ὀδηγήσει αὐτάς εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ ὀρισμένον τόπον, παιανίζουσης τῆς μουσικῆς.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν κληροδοτημάτων Ἐπιτροπῆς θέλει ἐκφωνήσει σύντομον λόγον.

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ λόγου αἱ Α.Α. Μ.Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα θέλουσι περιέλθει τὸ κατάστημα καὶ ἐπισκεφθῆ τὰ ἐκθέματα ἢ δὲ μουσικῆ θέλει παιανίζει ἐν τῷ μεταξύ διάφορα ἄσματα. Μετὰ ταῦτα αἱ Α.Α. Μ.Μ. θέλουσιν ἀναχωρήσει προπορευομένης τῆς ἐπιτροπῆς μέχρι τῶν προθύρων τοῦ καταστήματος.

Οἱ κύριοι Ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων δυνάμεων, οἱ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει διαπεπιστευμένοι, θέλουσιν εἰδοποιηθῆ διὰ τὰ παρευρεθῶσιν, ἐὰν σύρραστοῦνται, εἰς τὴν τελετὴν ταύτην ὃ ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν διωρισμένος ὑπάλληλος θέλει ὑποδεχθῆ αὐτοὺς καὶ ὀδηγήσει εἰς τὸν προδιωρισμένον δι' αὐτοὺς τόπον.

Τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείων θέλει κανονίσει τὰ περὶ στρατιωτικῆς παρατάξεως.

Ἐξεδόθη τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1870 παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

ΛΟΓΟΣ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ Δ. ΧΡΗΤΙΔΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗΝ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ἐγκαινιασθείσης τὴν 1 Νοεμβρίου 1870 ἐν Ἀθήναις.

Β ΒΑΣΙΛΕΥ!

Τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Υ. Μ. ἐγκαινιάζομεν σήμερον τὴν Β' περίοδον τῶν Ὀλυμπίων.

Ἰδρυτὴς τῶν τούτων ἐστάθη ὡς εἶναι πασίγνωστον, ὁ αἰδίδιμος Εὐαγγέλης Ζάππας, τὸ γνήσιον τοῦτο τέκνον τῆς εὐάνδρου καὶ φιλοπάτριδος Ἠλείου, τοῦ ὁποῦ τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν ἢ βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους πρὸ μι μικροῦ ἀνέγραψεν εἰς τὰς βίβλους αὐτῆς καὶ ἐτίμησε μὲ τὴν πάνδημον καὶ ὁμογνώμονα ψῆφόν τῆς.

Ἄπλοῦς σὺν στρατιωτικῆς τῆς πατρίδος τὸ πρῶτον ὁ αἰδίδιμος Εὐαγγέλης, ἀφοῦ ὑπηρετήσεν αὐτοπροσώπως τὴν Πατρίδα ἐν κῆ καὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῆς κινδύνων, ἐπράπη μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης, ὑπέβαλεν ἑαυτὸν εἰς νέας στερήσεις καὶ κακουχίας, καὶ μετὰ μόθου καὶ ἄνευ κεφαλαίων ἐδημιούργησε διὰ τῆς οἰκονομίας κολλοσιαίαν περιουσίαν, τὴν ὁποῖαν ὀλόκληρον προσήνεγκεν εἰς τὴν Πατρίδα ὑπὸ μόνον τὸν εὐγενῆ ὄρον τὸν νὰ χρησιμοποιοῦσιν οἱ κόποι του εἰς τὴν υἰοθέτησιν καὶ προαγωγὴν τῆς βιομηχανίας ἐν Ἑλλάδι.

Οὕτω τὰ Ὀλύμπια ἐσυστήθησαν ἐν τῇ Πατρίδι ἡμῶν ὑπὸ τοῦ πατριώτου Ζάππα πρὸς ἕνα κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὸν σκοπὸν, εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ ὁποῦ, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, συντρέχει μετὰ Ζήλου ὁ ἐξαδέλφιος καὶ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης ἐκείνου Κωνσταντῖνος Ζάππας, ἀνὴρ ἐμπειρόμενος, ἐπίσης ὡς ἐκεῖνος, ὑπὸ τὸ ἀκραίφονος πατριωτισμοῦ, διακρινόμενος δι' αὐστηρῶν καὶ ἀμέμπτων ἠθῶν καὶ παρέχων ἐγγυήσεις οὐ μόνον εὐευσυνείδητου καὶ πεφωτισμένης διοικήσεως τῆς κληροδοτηθείσης εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλης περιουσίας τοῦ ιδρυτοῦ, ἀλλὰ καὶ δίδων ἐλπίδας, ὅτι θέλει προσθέσει πρὸς αὐξήσιν τοῦ κληροδοτήματος καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ οὐ καλοῦ καὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας.

Ἐὰν με μετὰ δέκα ἀκριβῶς ἔτη πανηγυρίζομεν, Βασιλεῦ, τὴν Β' Ὀλυμπιάδα συνεπέα τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1869 Διαταγμάτων τῆς Υ. Μ. ἐν ᾧ ὁ ἰδρυτὴς τῶν Ὀλυμπίων ὥρισε τὴν περιοδικὴν τέλεσιν αὐτῶν κατὰ τετραετίαν, τὴν τοῦτο προῆλθεν ἕνεκα ἐκτάκτων περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνητῶν τὸν τὸν τόπον ἄξιον ὁμῶς παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι οὐδεμία περίστασις ἴσχυσεν ἢ νὰ οὐδετερώσῃ ἢ νὰ ἐκφυλίσῃ τὴν τὸν θεσμόν, διότι ὁ θεσμὸς εἶναι πατρογονικὸν κληροδοτήμα, εἶναι σεβαστὸν μνημεῖον τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρετῶν τῶν προγόνων μας.

Ὅπως ὡς δὲ δικαιωματικῶς ἐκληρονομήσαμεν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν καὶ τὴν ἱστορίαν των, οὕτως υἰοθετήσαμεν καὶ τὸν θεῖον θεσμόν τοῦτον, ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν ἐκείνων, αἵτινες δίδουσι τὸ μέτρον τῆς ἀναπτύξεως τῶν λαῶν κατὰ τὴν ῥώμην τοῦ σώματος, τὴν καλλιέργειαν τοῦ νοῦ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα. Μία μόνη διαφορὰ χωρίζει ἢ ἡμᾶς ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν προγόνων μας, ἐκεῖνοι εἰς τὰς ἐθνικὰς τῶν Ὀλυμπίων πανηγύρεις ἐκ τῆς ἀσκήσεως ὡς τοῦ σώματος προέβησαν εἰς τὴν λατρείαν τῶν μουσῶν ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐδηματίσαμεν ἔτι μακρότερον καὶ θετικώτερον, διότι εἰς τοὺς σωματικούς ἀγῶνας καὶ τὴν θεωρητικὴν τῆς διανοίας ἀσκήσιν περιελάβομεν καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἣτις εἶναι ἢ θετικώτερα καὶ κοινωνικώτερα ἔκφρασις τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἢ διαδιαφορὰ αὐτῆ μετὰ τῶν ἀρχαίων δὲν εἶναι ἐγωϊστικὴ τις ἐκ μέρους ἡμῶν διάκρισις, ἀλλὰ φυσικὴ συνάπεια τῆς προόδου ὑλικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν.

Τὰ ἔθνη σήμερον δὲν συνδέουσι πλέον τὰς σχέσεις των ὡς τὸ πάλαι δι' ἀγῶνων καὶ θεαμάτων μόνον,

ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων θετικωτέρων μέσων δι' αὐτῶν προάγονται καὶ συσφίγγονται πρὸς ἄλληλα. Διὰ τὴν ἐπομένως οἱ δεσμοὶ ἄλυτοι πρέπει νὰ κατασταθῶσι χρήσιμα πρὸς ἄλληλα, καὶ νὰ παρουσιάζονται εἰς τὴν μεγάλην ἀγορὰν τῶν λαῶν οὐχὶ ὡς κηρήνες, ἀλλ' ὡς μέλισσαι.

Ἀλλὰ τί ἐπιδιώκεται, θὰ μ' ἐρωτήσωσιν ἴσως, ἐν ταῖς ἐκθέσεσι; Ποῖος ὁ καρπὸς αὐτῶν; Ὁ καρπὸς, ἀπαντῶμεν, εἶναι πολυτίμος· εἰς τὰς πανηγύρεις ταύτας συναντῶνται οἱ τῶς ἀγνωστοὶ πρὸς ἀλλήλους λαοὶ καὶ δίδουσι τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν· ἐν αὐταῖς σπουδάζει ἕκαστος ὅ,τι μέχρι τῆς χθὲς ἠγνόει· ἐκεῖ ἕκαστος εὐρίσκει τὰς ἀφορμὰς τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης· ἐκεῖ ἀναγκάζεται νὰ ὑψωθῇ ὑπερᾶνω τῆς σκοτεινῆς παραδόσεως, ἥτις τὸν ἐκράτει δεσμώτην· καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἔχοντες ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν τὰ πράγματα, αὐτοὺς τοὺς πρακτικοὺς ὁδούς τῆς συγκρίσεως, μαθαίνουν τοὺς λόγους, δι' οὓς προοδεύουν ἢ μένουσιν ὀπίσω, καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν δύνανται νὰ βελτιώσωσιν τὴν τύχην τῶν.

Ἀλλ' ὁ κοινὸς ἄνθρωπος ἀγαπᾷ ἐν γένει τὰ κείμενα, καὶ ὅταν δὲν ἔχη ἀφορμὰς, αἴτινες νὰ τὸν καταναγκάζωσιν, ἀρέσκειται εἰς τὰ παρόντα, εἰς τὰς παραδόσεις. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰς τὰ ἀρτιπυγῆ ἔθνη αἱ περὶ κυβερνήσεις λαμβάνουσι τὴν πρωτοβουλίαν πρὸς τὰς μεγάλας καὶ εἶπαι ὅτε ἐπιζημίους μεταρρυθμίσεις, ἀρκεῖ νὰ ὦσιν ἀναγκαῖαι διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ πολίτου. Πειθαναγκάζουσι τοὺς λαοὺς, ἐὰν ᾖναι ῥαθυμοὶ, καὶ τοὺς χειραγωγοῦσι, πότε εἰς συνάφειαν μὲ τοὺς ἀδελφούς των, πότε εἰς ἐπιωφελεῖ ἐπιμιζίαν μὲ τὰ ξένα ἔθνη, μὲ ἓνα λόγον τοὺς ἀνατρέφουσι μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ἡ παρούσα κατάστασις, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ, εἶναι πάντοτε ἐπιδεκτικὴ βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως.

Ὅταν ὁ λαὸς πεισθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἀκατάπαυστον ἔρευναν καὶ τὴν σύγκρισιν ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους εὐρίσκειται τὸ μέγα ἐλαττήριον τῆς προόδου του, τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης του, τότε ἀρξεται νέα ἐποχὴ διὰ τὰς κοινωνίας, τότε τὰ μέλη αὐτῶν οἰκοθεν ὁμῶνται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν καὶ ἐκτὸς τῆς πατρίδος των· τότε σχηματίζονται ἐταιρίαι ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ, αἴτινες ἀνύψωσαν τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐκλείας των. Ἐὰν δὲν ἐπειθετο τὸ ὑποπονηθὲν τῆς Γαλλίας εἰς τὴν ὀπισθοδρομικὴν πλειονοψηφίαν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων τῆς, ἡ παγκόσμιος ἐκθεσις τοῦ 1851 δὲν ἦθελεν ἐγκαινισθῆ ἐν Λονδίῳ ἀλλ' ἐν Παρισίοις.

Εἶναι δειλὴ καὶ, ἄς μοὶ συγχωρηθῇ ἡ ἐκφρασις, ἀγροίκος ἡ γνώμη τῶν πρεσβυόντων, ὅτι τὰ πάντα πρέπει νὰ γίνωνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτοῦ, μὲ τὰ μέσα αὐτοῦ καὶ ἀνεὶ ἀναμιζέως τινος τῆς κυβερνήσεως εἰς τὰ ἀφορώντα αὐτὸν, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖναι ἡ ἡλικία τῆς κοινωνίας. Καὶ ποῖαν ἄλλην κυρίαν ἀποστολὴν ἔχουν αἱ κυβερνήσεις ἐπὶ τῶν ἀρτισυστάτων κοινωνιῶν ἢ τὸ νὰ προϊστάνται ἐπὶ τῆς βιομηχανίας αὐτῶν καὶ νὰ προβουλεύονται καὶ νὰ χειραγωγῶσιν αὐτὰς εἰς τὸν προορισμόν των; Ὅταν παύσῃ μία κυβέρνησις ἢ ἓνας νομάρχης νοτήμων, ἔπρεπε νὰ αἰσθάνηται ὁ λαὸς, ὅτι ἔλλειψε μία δεξιὰ χεὶρ, ἓνας νοῦς δημιουργικός. Ἐπρεπε νὰ τὸ αἰσθάνηται ἡ βιομηχανία ἐν γένει τοῦ τόπου καὶ νὰ συνοδεύῃ αὐτοὺς μὲ τοὺς ἐπαίνοους τῆς καὶ νὰ εὐχεται τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν. Ἐνῶ σήμερον πίπτει ἐν ὑπουργεῖον καὶ διαδέχεται αὐτὸ ἕτερον, ἀνακαλεῖται ὁ νομάρχης καὶ διορίζεται ἕτερος, καὶ ἡ κοινωνία καὶ ἰδίως ἡ βιομηχανία αὐτὴ οὐδὲν αἰσθάνεται, οὔτε ἔννοει τὸν λόγον, δι' ὃν ἔπεσαν οἱ πρῶτοι καὶ ἦλθον οἱ δεύτεροι.

Ἡ κυβέρνησις λοιπὸν εἰς τὰ ἀρτισύστατα ἔθνη πρέπει νὰ κρατῇ τὴν σημαίαν πάσης σπουδαίας ἐπιχειρήσεως, ὅπου μάλιστα τὰ ἰδιωτικὰ κεφάλαια δειλιοῦν νὰ περιπλεχθῶσι, χωρὶς νὰ δεσμεύηται ἀπὸ ἰδέας συστηματικὰς, χωρὶς νὰ ἀσπάζεται οὔτε τὸ δόγμα τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας οὔτε τὸ τῆς ἀπολύτου προστασίας· ἀλλ' ἔχουσα ὡς σκοπὸν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἄς ἀποσκοπῇ μὲν πρὸς ταύτην ὡς εἰς ἄλλον φάρον λιμένος, ἄς μὴ δειλῇ δὲ νὰ κάμνη λυξοδρομίαν, ὅπως ὁ ἔμπειρος πλοίαρχος πράττει ἐνώπιον τῶν σκοπέλων καὶ τῶν ἐναντίων ἀνέμων, ὅπου τὸ ἀληθὲς συμφέρον τοῦ τόπου τὸ ἐπιτάττει.

Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ καλῶς, ὅτι δὲν εἶναι μόνον ὠφέλιμος διὰ τὰς κυβερνήσεις καὶ τοὺς λαοὺς ἡ πρόδοσις εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν· ἀλλ' εἰς τὴν παρούσαν τεραστίαν ἀνάπτυξιν τῶν πολυειδῶν ἀναγκῶν τῶν νέων κοινωνιῶν ἡ πρόδοσις κατέστη καὶ ἀνάγκη ἀπαραίτητος. Ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ἰδίως τὰ μικρὰ καὶ πτωχὰ, κινδυνεύουν καὶ μέχρις αὐτῆς τῆς πολιτικῆς των ὑπάρξεως, ἐὰν δὲν ἤξεύρουσιν νὰ συμβαδίζωσι μὲ τὰ ἔθνη, τὰ ὅποια ἐξευγενισθέντα βαθίζουσι ἀκαταπαύστως τὴν ὁδὸν τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν μέσων τοῦ καλῶς ζῆν, ἐὰν δὲν κατορθώσωσι μὲ ἄλλας λέξεις νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἐθνῶν καὶ ἀλληλεγγύη ὑπάρχει πράγματι διὰ τὰ ἔθνη οὐχὶ ἢ ἐν ταῖς συνθήκαις καὶ ταῖς ἄλλαις πολιτικαῖς σχέσεσι τυπικῶς ἀνακηρυττομένη, ἀλλ' ἐκεῖνη, ἥτις ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων γεννᾶται καὶ παγιοῦται καὶ διαϊωνίζεται, ἦγουν ὅταν παράγῃσι προϊόντα ἀναγκαῖα πρὸς χρῆσιν τῶν ἄλλων λαῶν, καὶ ὅταν καταναλίσκωσιν οὗτοι τὰ παραγόμενα ὑπὸ τῶν ἄλλων.

Ἄλλ' ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀνίκανοι εἶναι πρὸς ἓνα τηλικούτον προορισμόν οἱ λαοί, οἵτινες κατεδίκασαν αὐτοὶ ἑαυτοὺς εἰς τὰς ἐξεις καὶ τὴν πρακτικὴν ἐνός σκοτεινοῦ παρελθόντος, ὅτε ἡ κερκὶς καὶ ἡ ψαλὶς δὲν ἐκινουῦντο

εἰμὴ διὰ τῆς ἀνθρωπίνης χειρὸς, καὶ ὅτε ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχεν ἄλλο μέσον βιοποριστικὸν εἰμὴ τὰ ἀσθενῆ δέκα δάκτυλα τῶν χειρῶν του. Ἄν διὰ χειρὸς, λέγει ὁ ἐκδότης τῶν ἐτυμολογικῶν τῶν διεθνῶν ὀρκωτῶν τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τοῦ 1867, ἔπρεπε νὰ κατασκευασθῇ τὸ ἐκ βάμβακος νῆμα, τὸ ὁποῖον ἐντὸς ἔτους κατασκευάζει ἡ Ἀγγλία διὰ τῶν ἰδιοκινήτων ἐπιτηδευμάτων ἢ μηχανημάτων τῆς (Self-acting), ἤθελον χρειασθῇ χεῖρες ἀνθρώπων 91,000,000 ἢτοι ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας, τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν τεραστίαν μέθοδον τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἀνάγκη νὰ προσφύγωσιν οἱ λαοί, καὶ οὕτω, ὡς εἴρηται, δὲν εἶναι πλέον αἱ μεμονωμένοι καὶ ἀσθενεῖς χεῖρες, ἀλλ' αἱ μηχαναὶ, τῶν ὁποίων πρῶτοπειρα ἀλλ' ἰκανὰ δείγματα, φέροντα ἅπαντα τὴν σφαγίδα τῆς εὐφύας, κείνται ἤδη ὑπὸ τὰς ὄψεις μας.

Ἡ μηχανικὴ σήμερον εἰσῆλθεν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χρεῖας τῶν κοινωνιῶν. Δι' αὐτῆς βάλλει κατ' ἔτος ἡ Εὐρώπη εἰς κυκλοφορίαν ἑνδεκα ἕως δώδεκα δισεκατομμυρίων ἀξίας ὑφάσματα, ἅτινα ἐνδύουσιν τοὺς λαοὺς, προσφέρουσι ἐργασίαν εἰς τοὺς ἐργάται, ἀμοιβὴν ἀρκοῦσαν εἰς τὰ κεφάλαια, εὐπορίαν εἰς τοὺς ἐργολάβους καὶ διηνεκὴ ἐπισώρευσιν τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου. Διὰ τῆς μηχανικῆς ἢ γεωργία, ἢ μεταλλουργία καὶ ἢ ὀρυκτολογία ἠνέωσαν τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν καὶ κατεδίκασαν ἀνεπιστρεπτὴ τὴν δουλείαν. Πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχον δούλοι καθ' ἑκάστην κηρύττονται ἐλεύθεροι.

Ὁφείλομεν ἐνταῦθα νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἀπὸ τινος χρόνου ἀνεφάνη καὶ παρ' ἡμῖν τάσις ἀκατάσχετος, ὀργῶσα οὐ μόνον πρὸς εἰσαγωγὴν διαφόρων ἀτμοκινήτων καὶ ὑδροκινήτων μηχανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν διαφόρων ὀρυκτῶν καὶ μετάλλων· μετροῦμεν σήμερον μηχανὰς ἰκανὰς, συστηθείσας ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας.

Τοιαῦτα εἰσιν ὡς προχειρῶς ἐμάθομεν·

Ἐπτὰ βαμβακοκλωστήα ἀτμοκίνητα καὶ ὑδροκίνητα, μὲ ἀτράκτους 5,600. Δύο ἕτερα εἶναι ἐν τῷ ἰδρῶσθαι μὲ ἀτράκτους ὑπὲρ τὰς τρισχιλίας.

Ἐκκοκιστικὰ ἐργοστάσια τοῦ βάμβακος 18, ἐξ ὧν ἄτμηρη 2.

Πιστορικὰ τοῦ βάμβακος μηχαναὶ 3, ἐξ ὧν αἱ 2 ἀτμήρεις.

Ἀτμόμυλοι ἀλεύρου 18.

Κατάστημα οἴνου μηχανικὸν ἐν καὶ ἕτερον θείου.

Ἐβλιπτικὰ ἐλαίου μηχαναὶ 11, ἐξ ὧν ἄτμηρη αἱ 9.

Μεταξουργεῖα 10, ἐξ ὧν ἄτμηρη 4.

Καταστήματα ὑφαντικῆς μεταξωτῶν ἰκανὰ, ἐξ ὧν 4 τὰ τελειότερα.

Ἀλωνιστικὰ μηχαναὶ 4, ἐξ ὧν ἡ 1 ἀτμήρης.

Ἄσπρα εὐρωπαϊκὰ πρὸ καιροῦ εἰσελθόντα οὐκ ὀλίγα εἶναι ἐν χρῆσει εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ κράτους.

Ὡσαύτως ὑδρομύλοι ἀλεύρου μετ' εὐρωπαϊκῶν μηχανῶν οὐκ ὀλίγοι.

Βυρσοδεφεῖα συστηματικὰ 8, ἐξ ὧν ἄτμηρη 3.

Χυτήρια σιδήρου 5, ἐξ ὧν ἄτμηρη 3.

Ἐπιπλοποιεῖα ἰκανὰ, ἐν οἷς μετὰ τέχνης οὐ τῆς τυχοῦσης κατασκευάζονται ἐπιπλα διάφορα.

Κατάστημα ἐν σπουδαίον ἀμαζοποιίας.

Καταστήματα κλωστικῶν σιδηρῶν 7.

Διάφορα ἐργοστάσια λαξεύσεως μαρμάρων.

Καταστήματα φεσοποιίας ἀξία λόγου.

Χημικὰ ἐργοστάσια 3, ἐξ ὧν 2 ἀτμήρη.

Σαπωνοποιεῖα ἰκανὰ.

Χαλκογραφίας μηχανικῆς κατάστημα 1.

Κατάστημα 1 πρὸς κατασκευὴν ψηκτρῶν παντὸς εἶδους.

Παραλείπονται αἱ ἄλλαι βελτιώσεις, αἴτινες ἐπετελέσθησαν εἰς τε τὰς τέχνας, τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰς μεθόδους, ἰδίως δὲ εἰς τὴν τυπογραφίαν, τὴν βιβλιοδεσίαν, τὴν βαπτικὴν, τὴν ὑποδηματοποιίαν, τὴν βαρβικὴν, τὴν κηροποιίαν, τὴν ζυμαρικὴν, τὴν ζαχαροπλαστικὴν, τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, τὴν κάρβουνην, τὴν οἰκοδομικὴν καὶ διαφόρους ἄλλας.

Ἐὰν μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τοῦ οὐσιώδους κλάδου τῶν μετάλλων καὶ ὀρυκτῶν, εὐρίσκομεν καὶ ἐνταῦθα ἄλλας σπουδαίας κατακτήσεις. Ἐν βραχεὶ διαστήματι χρόνου ἐσχηματίσθησαν 35 ἐταιρίαι πρὸς ἐκμετάλλευσιν, καταργασίαν καὶ ἐμπορίαν μετάλλων καὶ ὀρυκτῶν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν ἡ κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως παρεχώρησεν εἰς αὐτὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Εὐβοίας, Λαμίας, Ἀττικῆς καὶ ἐν ταῖς νήσοις Μήλου, Κέας καὶ Ἀλονήσου ἕκτασιν χώρου ἐκ στρεμμάτων 213,565 καὶ

μετρ. 717 πρὸς ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐξόρυξιν θείου, ἀργυρούχου μολύβδου, χρωμίου, λευκοσίτου, χαλκοῦ, γαιανθράκων, μαγνητίου, μαγνητικοῦ, ἀνθρακικοῦ καὶ ὀξειδωμένου σιδήρου.

Αἱ ἐταιρίαι αὗται ἤρχισαν μὲν νὰ σχηματίζωνται ἀπὸ τοῦ 1862, ἐπολλαπλασιάσθησαν δὲ ἀπὸ τοῦ 1867 καὶ ἐξακολουθοῦσι μέχρι σήμερα ἔφεραν δὲ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα αἱ ἐταιρίαι τοῦ χρωμίου, τοῦ λευκούχου, τοῦ ἀργυρούχου μολύβδου, τῶν ὁποίων ἰκανὴ ἐξαγωγή γίνεται ἤδη, ἀμείβουσα ἀρκούντως τοὺς κόπους καὶ τὰ κεφάλαια αὐτῶν.

Ἄψασαι, ὀφείλω νὰ μὴν τὸ ἀποκρύψω, ἀξιεπαίνους καταβάλλουσι προσπάθειας καὶ δαπάνας, ἀλλ' ἢ ὑπερέχουσα πασῶν καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ κατὰ τὴν εὐμέθοδον καὶ τολμηρὰν διεύθυνσιν καὶ κατὰ τὰς δαπάνας εἶναι ἡ ἐκμεταλλευτικὴ ἐταιρία, τῆς ὁποίας ἐὰν στεφανωθῶσιν οἱ ἀγῶνες καὶ κατορθωθῇ, ὡς ἐλπίζεται, ἡ κατασκευὴ σιδήρου, θὰ ᾔηται οὐ μόνον διὰ τὰ μέλη αὐτῆς μεγάλη ἡ δόξα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα θὰ πηγάζῃ ἐντεῦθεν μέγας πλοῦτος, καὶ προσέτι ἡ σπουδαιότερα θάσιν τοῦ σταθεροῦ ἐξευγενισμοῦ καὶ προόδου αὐτῆς.

Δὲν δύναμαι ἐνταῦθα νὰ κλείσω τὸ ἰσοζύγιον, χωρὶς νὰ ἀποτίσω δημοσίᾳ τὸν ὀφειλόμενον φόρον θαυμασμοῦ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν τέχνην, μεθ' ἧς ἀνακαμινεύονται ἐν Λαυρίῳ αἱ πρὸ αἰῶνων ἐκεῖ τεταμμένα σκωρία, λείψανον τῆς ἀτελοῦς κατὰ τοῦτο τέχνης τῶν ἀρχαίων χρόνων καὶ κληροδότημα πολυτίμων τῶν προγόνων μας.

Καὶ μὲν τοῦτο καὶ τοι ἐν τῇ δὲ τῆς ἀναπτύξεως στερεῶ τῷ θήματι βαδίζοντες, δὲν δυνάμεθα ἀρκούντως νὰ ἐπαναπαυθῶμεν, διότι εἴμεθα μὲν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου.

Βεβαίως μεταξὺ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος τῆς ἐγκαινιασθείσης κατὰ τὸ 1859 καὶ τῆς ἐνεστώσης ἡ ἀπόστασις εἶναι μεγάλη ὁ τόπος ἔκτοτε ἔκαμε γιγαντιαίας προόδους, καὶ τὸ μέτρον αὐτῶν κείται ἤδη ὑπὸ τὰς ὄψεις μας καὶ θὰ τὸ μάθωμεν μετ' ὀλίγον λεπτομερέστερον ἐκ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν Ἑλλανοδικῶν· ἀλλ' αἱ πρόοδοι τῶν λαῶν δὲν ἐξετάζονται μόνον ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ὄρων τῆς συγκρίσεως, ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ὅταν δὲν δυνάμεθα εἰς οὐδένα σχεδὸν κλάδον τῆς βιομηχανίας νὰ διαγωνισθῶμεν μετὰ διαρκῆ ἐπιτυχίαν πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη, πρέπει πλέον νὰ ζητήσωμεν ἄλλην ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ἀπολειπόμεθα; ἔχομεν χρεῖαν ἄλλων μαρτύρων διὰ νὰ διδαχθῶμεν τὸν λόγον δι' ὃν εἴμεθα πτωχοί; δι' ὃν τόσον ὀλίγον ἐνδιαφέρεται ἡ Εὐρώπη, ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη, διὰ τὴν Ἑλλάδα;

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκθέσει οὐδὲ πάντα τὰ ἔργα καὶ προϊόντα τῆς τέχνης καὶ τῆς βιομηχανίας, οὐδὲ πᾶσαι αὐτῶν αἱ ποιότητες συγκαταλέγονται, καὶ κατὰ τοῦτο εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ρίψω κατὰ μέγα μέρος τὴν εὐθύνην εἰς τὰς ἀρχὰς ἐκείνας, αἵτινες δὲν ὑπεστήριξαν τὰς ἀκαμάτους καὶ ἀφιλοκεροῦς προσπάθειας, ἃς ἡ ἐπι τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ ἀπειθῶς κατέβαλε· δικαιούμαι μάλιστα νὰ κηρύξω εἰς ἐπήκουον πάντων ὅτι, ἐὰν τυχαία τις εὐνοϊκὴ περίστασις, τὴν ὁποίαν οἱ πλείους μαντεύουσι, δὲν ἤρχετο εἰς ἐπικουρίαν, ἡ παρούσα ἐκθεσις ἢ δὲν ἐγίνετο παντάπασιν, ἢ τελομένη ἤθελε κινήσει τὸν οἶκτον καὶ τὴν ἀνανάκτησιν διὰ τὴν ἀδικίαν, ἥτις ἤθελε γίνεαι εἰς τὴν ἐθνικὴν εὐφροίαν, ἐὰν ἡ ἐκτίμησις αὐτῆς ἐστηρίζετο εἰς προϊόντα καὶ ἔργα, ἅτινα ἐκ τύχης ἤθελον συγκεντρωθῆ εἰς τοῦτον τὸν περίβολον.

Τὸ γεγονός ὅμως τοῦτο δὲν πρέπει ποτὸς νὰ μᾶς παρηγορήσῃ, διότι καὶ ἐὰν ὅλα τὰ προϊόντα καὶ ἔργα τῆς ἑλληνικῆς δραστηριότητος μετὰ τῆς ἀρίστης αὐτῶν ποιότητος εἰσέρχοντο εἰς τοῦτον τὸν περίβολον, ἡ πραγματικὴ μας κατάστασις ὀλίγον μετεβάλλετο, διότι ἡ ἀτέλεια τῆς βιομηχανίας μας οὐδὲν ἤτοον ἤθελε γένῃ καταφανής. Καὶ διατὶ νὰ τὸ κρύψωμεν; ἀποροῦμεν μηχανῶν· δὲν ἔχομεν τελειοποιημένα ἔργαλεῖα· ἀγνοοῦμεν τὰς νέας μεθόδους· εἴμεθα μὲ ἓνα λόγον εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ βιομηχανικοῦ κόσμου.

Διὰ ταῦτα τὴν ἐνεστώσαν ἐκθεσιν δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς μέσον ἐπιδείξεως, ὡς ὅρον συγκρίσεως ὅχι. Ἐν ταύτῃ πρέπει κυρίως νὰ σπουδάσωμεν τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τοῦ τόπου. Πρέπει νὰ διδαχθῶμεν, ὅτι πέραν τοῦ δέοντος καθυστεροῦμεν τῶν ἄλλων ἐξευγενισμένων λαῶν, πρὸ πάντων δὲ πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν μεθ' ὅλου τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὅποιον ἐμπνέει ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἱερὸς ἔρωσ, τὰ μέγα δι' ὧν θὰ κατορθώσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς εἰς πεπολιτισμένους λαὸς, ἡ κερκὶς νὰ ὑφαίνη καὶ ἡ ψάλις νὰ κόπτῃ ἰδιοκινήτως (Self-acting).

Πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀνάγκη νὰ ἀποβλέψωμεν καὶ λαὸς καὶ κυβέρνησις. Εἰς τὴν βιομηχανίαν πρέπει νὰ τροπώμεν ἐν αὐτῇ νὰ ζητήσωμεν τὸ μέλλον, τὴν εὐμερέαν τῆς πατρίδος. Ἄς λάβῃ ἡ κυβέρνησις ἐπὶ χειρὸς τὴν σημαίαν· ἐκεῖ ἃς μᾶς χειραγωγῆσῃ, ἃς μᾶς ἐνισχύσῃ, ἃς μᾶς ἀνοίξῃ στάδιον, προστατεύουσα δι' ὅλων τῶν μέσων τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν καὶ ἰδίως τὴν εἰσαγωγὴν παντὸς εἶδους μηχανῶν· δι' αὐτῶν θὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν ὁ πλῆθυσμός τοῦ τόπου εἶναι λίαν ἠραιωμένος· δι' αὐτῶν θὰ καταλάβωμεν ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ οἰκογενείᾳ τὴν ἀνήκουσαν ἡμῖν θέσιν.

Καὶ οὐδεὶς ἃς μὴ μοι ἀντιτάξῃ τὴν τετριμμένην πρόφασιν· ἀπάταιονται κεφάλαια, καὶ τοιαῦτα δὲν ἔχομεν. Τὰ κεφάλαια διαμαρτύρονται μονονοχί κατὰ τῆς σραλερᾶς ταύτης δοξασίας. Τὰ κεφάλαια δὲν εἶναι

ἐπέσαστα· δημιουργοῦνται ἐν τῷ τόπῳ· εἶναι αὐτόχθονα· ἀρκεῖ νὰ θέλῃ ἐν ἔθνος, μία οἰκογένεια, ἐν ἄτομον, καὶ δὲν θὰ βραδύνη νὰ σχηματίσῃ κεφάλαια. Καὶ τίς ἀγνοεῖ ὅτι τὰ κεφάλαια γίνονται καταγωγὴν ἔχουσι τὴν οἰκονομίαν, καὶ μόνον τὴν οἰκονομίαν; ἃς τεθῇ ἡ κυβέρνησις τοῦ βασιλέως ἐπὶ κεφαλῆς τῆς οἰκονομίας, ὅπως σήμερον φαίνεται ὅτι εἶναι ἀποφασισμένη νὰ βαδίσῃ ἃς δώσῃ αὐτῇ τὸ παράδειγμα τῆς λιτότητος, τῆς ἀληθοῦς οἰκονομίας, καὶ μετ' ὀλίγον καὶ κυβέρνησις καὶ ἄτομα θὰ δημιουργήσωσι κεφάλαια· ἡ Ἑλλὰς θὰ κατασταθῇ χώρα κατοικουμένη ὑπὸ πλουσίων, χώρα ἐπιδεκτικὴ πάσης βελτιώσεως, ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς. Τὸ παράδειγμα κατερχόμενον ἀνωθεν θὰ γοητεύσῃ ἀπάσας τὰς καρδίας, θὰ στρατολογήσῃ εἰς ὅλας τὰς κλάσεις, θὰ δημιουργήσῃ μείζιστον κόμμα οἰκονομίας, τὸ ὅποιον θὰ κατισχύσει τοῦ ὀλεθρίου συρμοῦ τῆς σπατάλης, καὶ δὲν θὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος καὶ ἡ Ἑλλὰς θέλει κατασταθῇ χώρα κεφαλαίων, διὰ τῶν ὁποίων θέλει δυνηθῆ νὰ ἐκμεταλλεύσῃ δι' ἑαυτῆς καὶ ὑπὲρ ἑαυτῆς τοὺς θησαυροὺς, τοὺς ὁποίους κρύπτουν εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς τὰ μεταλλεῖα καὶ ὄρυκτά αὐτῆς, θέλει ἔλθῃ εἰς ἐπικουρίαν σπουδαίαν τῆς ἀγωνιώσεως ναυτιλίας τῆς, ἥτις, καὶ οὕτως ἔχουσα, συμπληρῆσθαι ἀκόμη κατ' ἔτος τὸ σημαντικὸν ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου μας. Ναί! διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς κεφαλαίων θέλει δυνηθῆ ἡ πατρίς νὰ ἐβάλῃ εἰς ὄργανον τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, ὑποστηρίζουσα δραστηρίως τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα τῶν κατοίκων τῆς, τὸ ὅποιον πρὸ αἰῶνων ἐξακολουθεῖ νὰ κρατῇ ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων λαῶν.

Πρὶν τελειώσω, βασιλεῦ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ συστήσω θερμῶς εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς Υ. Μεγαλειότητος καὶ εἰς τὴν ἰδιόζουσαν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων ἰδίως δὲ τὰ δύο μέλη αὐτῆς, εἰς ἃ πρὸ πάντων ὀφείλεται ἡ κατὰτάξις (installation) καὶ διακόσμησις τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς! Ζήτω ἡ Βασίλισσα.

Ζήτω ἅπανα ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια!

ΛΟΓΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΥΠΟ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ Β. ΒΟΡΤΗΝ ΤΩΝ ΙΔΡΥΘΕΝΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΖΑΠΠΑ.

ΛΟΓΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ

Περὶ τῆς πνευματικῆς προόδου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ὑπὲρ πολιτικῆς αὐτοῦ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἕως τῆς σήμερον· συνταχθεὶς κατ' ἐντολὴν τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου καὶ ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ β. ἑορτῇ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγέλου Ζάππα ἰδρυθέντων Ὀλυμπίων ὑπὸ Φιλίππου Ἰωάννου, καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

Ἄφου ἡ Ἑλλὰς μετὰ μακροχρόνιον νέκρωσιν ἐξηγήθη κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν ἐκ τοῦ πολιτικοῦ τάφου εἰς νέαν ζωὴν, εἶπετο κατὰ λόγον φυσικὸν νὰ ἀναζήσωσιν ἐν αὐτῇ καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων θεσμῶν καὶ δημοσίων ἰδρυμάτων ἐκεῖ, ὅσα εἰς πλήρωσιν οὐχὶ ἐφημέρων ἀλλ' αἰδίων χειρῶν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ὅπωςδήποτε συντελοῦντα δεικνύονται εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀείποτε χρήσιμα. Ἀνέζησεν ἤδη ἐν Ἀθήναις ὁ Ἄρειος Πάγος, ὡς ὑπέρτατον δικαστήριον πρὸς τὰς περιστάσεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς πολιτείας ἀρμοδίως ἐρρυθμισμένος. Ἀνέζησεν ἡ ἐξελλίσσουσα καὶ κρατύνουσα τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας Ἀκαδημία περιβεβλημένη νέον σχῆμα καὶ πρὸς τὰς νῦν ἐπιστημονικὰς χρεῖας προσσηκόντως μεθρημοσμένη. Ἀνέζησεν ἡ πολιτικὴ ἐκκλησία, ἐν ἣ ὁ νόμος καὶ τὰ κοινὰ τῆς πολιτείας συμφέροντα συζητοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ καὶ ψηφίζονται, συντεταγμένη συμφωνώτερον πρὸς τὰ μαθήματα τῶν παρελθόντων αἰώνων, πρὸς τὴν πείραν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεωτέρων πολιτειῶν. Ἀναζῶσι δὲ νῦν καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες πρὸς τὸν νέον τῶν λαῶν βίον καὶ τὰς νέας τῆς Ἑλλάδος περιστάσεις καὶ χρεῖας ἐπιτηδείως εὐθετηένοι. Ὀφείλεται δὲ τοῦ ἀρχαίου τούτου θεσμοῦ ἡ καθ' ἡμᾶς ἀναβίωσις εἰς τὴν θεμελίον καὶ νοήμονα φιλοπατρίαν ἐνὸς φιλαγῆθου καὶ ἀξιεπαίνου ἁμογενοῦς, τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγέλου Ζάππα, ὅστις, ἀφου πολλὰ ἔτη συνηγωνίσθη μετὰ τῶν ἁμογενῶν τοῦ ἐν Ἑλλάδι διὰ τῶν ὅπλων τὸν κάλλιστον καὶ λαμπρότατον τῶν ἀγῶνων, μετὰ τὸ τέλος τούτου, ὅτε ἡ πατρίς ἀπαλλαγθεῖσα τῆς βαρβαροῦ δεσποτείας καὶ ἐν εἰρήνῃ βασιλευομένη δὲν εἶχε πλέον χρεῖαν τοῦ πυροβόλου καὶ τῆς σπάθης αὐτοῦ, μετέβη εἰς τὴν ἀλλοδαπήν· καὶ ἐκεῖ διὰ τῆς νοημοσύνης, τῆς φιλοπονίας καὶ οἰκονομικότητος του δυνήθει· νὰ συλλέξῃ πλοῦτον ἱκανόν, δὲν μετεχειρίσθη αὐτὸν ὡς οἱ πολλοὶ εἰς τρυφὴν καὶ εὐπάθειαν, ἀλλὰ καὶ μακρόθεν ἀποδλέπων πάντοτε μετὰ στοργῆς υἱικῆς εἰς τὴν φιλότατην πατρίδα του ἀπεφάσισε νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν εἰς ταύτην αἰωνίως ὠφέλιμον διὰ σκοπίμου διαθέσεως τοῦ ρηθέντος προϊόντος τῶν πολυχρονίων του πόνων. Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὸν φιλαγῆθον ἄνδρα! αἰωνία εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν ἄξιον συνεπαρχιώτην καὶ μιμητὴν τῶν Καπλαῶν, τῶν Σωσιμῶν, τῶν Ριζαῶν, τῶν Ἀρσακῶν, τῶν Τσιτσιῶν καὶ τῶν ἄλλων γενναιοφρόνων τέκνων τῆς καλλιγόγου Ἠπείρου, ὧν ἡ μνήμη θέλει ζῆσθαι ἐν εὐλογίαις, ἐφ' ὅσον ζῆ ἡ Ἑλλὰς καὶ ζῆ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων τῆς εὐγνωμοσύνης τὸ αἶσθημα.

Ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία τῶν δημοσίων ἀγῶνων καὶ ὁ σκοπός;

Ἐξετάζοντες τοὺς ἀρχαίους πανηγυρικοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀγῶνας, ὧν τὸ κλέος διηρώνισεν ἡ λιγύφθογγος τοῦ Πινδαροῦ λύρα, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ αἰτία αὐτῶν δὲν ἦτον ἀπλῆ· ἀλλὰ, ἐν ᾧ ἄμεστον σκοπὸν εἶχον τὴν τιμὴν Θεοῦ

τινος πανηγυριζομένου ἢ ἥρωος καὶ τὴν ψυχικὴν τῶν πανηγυριζόντων τέρψιν καὶ διάχυσιν, ἐμμέσως ἀπέβλεπον, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς ἐπειτα χρόνους, εἰς σκοπὸν ἀπώτερον καὶ βιωφελέστερον, τὴν ἀσκησιν τῶν ἀνθρώπων εἰς ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα ἔχοντα μεγίστην πρὸς τε αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηθεύοντας καὶ πρὸς τὴν ὅλην πολιτικὴν κοινωνίαν ἀξίαν. Ἐνῶ, δηλονότι, ὁ ἀνθρώπος εἶναι πρὸς τοὺς ὁμοίους του φύσει κοινωνικός, ἀρέσκειται φύσει καὶ εἰς τὴν παρ' αὐτοῖς εὐδοκίμῃσιν καὶ τὴν παρ' αὐτῶν εὐφροσύνην ἢ δὲ ἐπιθυμία τοῦ εὐδοκίμειν παρὰ τοῖς ὁμοίοις καὶ πανηγυρικῶς εὐφρομεῖσθαι γίνεται ἰσχυρὸν ψυχολογικὸν ἐλαττήριον πρὸς τὰ ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα ἐκείνα, ἅτινα διὰ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν ἔλκουσιν ἐπὶ τοὺς ἐπιτηθεύοντας τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. Τῶ ὄντι ὁ διὰ πόνων συνεχῶν καὶ ἀσκήσεως ἀποδείξας ἑαυτὸν ὑπέρτερον τῶν ἄλλων ἐν μεγάλῳ τινὶ καὶ κοινωφελεῖ ἔργῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων ἐν πανηγύρει τιμώμενος, αἰσθάνεται πολὺ μεγαλητέραν τὴν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ χαρὰν· γευθεὶς δ' ἀπαξ τῆς πνευματικῆς ἐκείνης ἡδονῆς μωπιζέται πάντοτε ὑπὸ τῆς διεγειρομένης νέας ἐπιθυμίας αὐτῆς πρὸς πόνους μεγαλητέρους καὶ καθίσταται χάριν αὐτῆς καὶ τῶν κινδύνων ὀλιγορρότερος.

Ἐὰν συγκρίνωμεν τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους πανηγυρικούς ἀγῶνας πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς τιθεμένους, εὐρίσκομεν οὐσιώδη τινὰ διαφορὰν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, προερχομένη ἐκ τούτου, ὅτι εἰς ἄλλα μὲν πράγματα ἀπενέμετο τότε ἡ μεγίστη ἀξία, εἰς ἄλλα δὲ ἀπονέμεται νῦν. Κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους αἰῶνας, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἄνευ χειρῶν ἐπινοητῶν ἔζων φυσικωτέρων καὶ ἀπλουστέραν ζωὴν καὶ ἦσαν ὑπὸ τῆς ἐννοίας τοῦ δικαίου δυσωγώτεροι, χειροκρατικώτεροι δὲ καὶ ἐτοιμώτεροι εἰς χρῆσιν τῆς βίας, ἡ ῥώμη καὶ τῶν σωματικῶν δυνάμεων ἢ ἀνάπτυξις εἶχον φυσικῶ τῶ λόγῳ μεγίστην ἀξίαν, ὡς καθιστῶντα τὸν ἄνθρωπον ἐπιτηθεϊότερον καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ παντοίων κινδύνων νὰ σώζῃ, ὑπισχυόμενα δὲ εἰς τὸν ἔχοντα αὐτὰ κράτος καὶ δόξαν. Διὸ εἰς τὴν σωματικὴν ἀσκησιν ἀπέβλεπον κυριώτερον οἱ πανηγυρικοὶ τῶν ἀρχαίων ἀγῶνες· ἢ δὲ ἐν αὐτοῖς νίκη καὶ ἡ ἔνεκα ταύτης ἀπονιμομένη δημοσία τιμὴ ἐνομιζόντο τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθυμιῶν ὄρος ἀκρότατος, ὡς ἀλλάχθηεν τε καὶ ἐκ πολλῶν χωρίων τοῦ Πινδάρου μανθάνομεν (α). Σπανιότερον δὲ ἐπιθετο ἀγῶν μουσικῆς, κηθαρωδίας καὶ αὐλῆσεως (β). Βραδύτερον δὲ, καθόσον τὰ ἦθη ἐξημεροῦντο καὶ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀνεπτύσσεται, εἰσῆχθησαν καὶ ἐπιδείξεις λόγων, ἥτοι ποιήσεως, ῥητορικῆς, ἱστορίας καὶ ἄλλων ἐπικτητῶν προτερημάτων (γ).

Εἰς δὲ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, ὅτε διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ ἐξήμερωσις τῶν ἠθῶν προεχώρησεν, ἡ ἐννοία τοῦ δικαίου ἔλαβε πλειοτέραν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων δύναμιν, ἢ πρὸς εὐζωίαν ῥοπή καὶ ἡ σπουδὴ πρὸς παρασκευὴν τῶν μέσων αὐτῆς ἠξήθη, ἢ δὲ πρόοδος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς μηχανικῆς παρέχει καθ' ἡμέραν ἕπλα πολυμικὰ τελειότερα, ἅτινα θεωροῦντες ἀναβοῶμεν πολὺ δικαιότερον τὸ τοῦ Ἀρχιδάμου ἐκεῖνο: *Ἡράκλειος ἀπόλων ἀνδρὸς ἀρετά*. Εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς, λέγω, χρόνους ἡ ῥώμη καὶ τῶν σωματικῶν δυνάμεων ἢ ἀθλητικῆ ἀνάπτυξις ἀπέβαλον μέγα μέρος τῆς προτέρας αὐτῶν ἀξίας. Ἡ τέχνη προοδεύουσα πάντοτε ὑπὸ τῷ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ ὀδηγομένη ὑπὸ τῆς γνώσεως τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ τῆς σκοπίμου χρήσεως τῶν ταύτης δυνάμεων, εὔρε μέγα νὰ δαμάσῃ τὴν ῥώμην, νὰ δεσμύσῃ αὐτὴν εἰς τὸ θριαμβευτικὸν ἄρμα τῆς καὶ σύρη ὀπισθὲν τῆς, ὅπως ποτὲ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ πτόμα τοῦ Ἑκτορος. Ἡ βιομηχανία, καταστάσα τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν ὁ πλοῦτος, ἡ ἰσχύς καὶ ἡ δόξα, ἐλκύει τὰ μάλιστα τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ διεγείρει τὴν ἀμίλλαν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους. Ἐντεῦθεν καταφαίνεται, διὰ τὴν οἱ δημοῖοι ἀγῶνες ἐδέθησαν εἰς τὸν ἡμέτερον αἰῶνα νὰ ἀλλάξωσι καὶ ἠλλαξάν μορφήν καὶ κατεύθωσιν· διὰ τὴν ἀντὶ ἐπιδείξεως ῥώμης, εὐκαμψίας καὶ εὐκινησίας σωματικῆς προετιμήθη ἡ ἐπίδειξις ὑπεροχῆς ἐν τέχναις ὠφελίμοις εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ ἐν ἐπιστήμῃσι φωτιζούσαις καὶ ὀδηγούσαις τὰς τέχνας εἰς τὴν πορείαν τῶν. Ἐντεῦθεν ἐτι καταφαίνεται καὶ ἡ σύνεσις τοῦ ἀειμνήστου ἱδρυτοῦ τῶν νέων παρ' ἡμῖν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, ὅστις σκοπὸν αὐτοῦ κυριώ-

(α) Ἴδε Πινδάρου Ἰσθμ. α. ἐπιφ. γ. ἐτι Ὀλυμπ. γ. ἐπιφ. γ. ἐτι Πυθ. α. τέλος.

Ἴδε προσέτι καὶ τὸ ἱστορούμενον περὶ τοῦ περιοδικοῦ Διαγόρου τοῦ Ροδίου παρὰ Κικέρωνι Tusc. I. 46, καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ Πελόπ. κεφ. 34.

Ἐπειδὴ ἡ ῥώμη καὶ αἱ σωματικαὶ δυνάμεις εἶχον κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους αἰῶνας μεγέστην ἀξίαν, διὰ τοῦτο καὶ νόμοι ἴδιοι ἐκάστης πόλεως, π. χ. οἱ τοῦ Λυκούργου, ἐπέβαλλον εἰς τοὺς νέους τὴν σωματικὴν ἀσκησιν.

(β) Ἴδε Σπτάβ. βιβλ. θ. κεφ. 3. Πausan. βιβλ. 1 κεφ. 3. ἐτι Πυθιον. εἰδ. 16. δι' οὗ ὑμνεῖται ὁ Ἀκραγαντινὸς Μίδας νικῆσας ἐν αὐλῆσει.

(γ) Ἴδε Πausan. βιβλ. 5. κεφ. 17 Πλάτων Ἰππικὴν σελ. 363 καὶ 368. Ἀθήν. βιβλ. εἰδ. κεφ. 12. Δουκιαν. περὶ Ἡρόδοτου. Πλούτ. βίαι τῶν δέκα ῥητόρ. σελ. 836.

τερον εἴθε τὴν διεγερσιν τῆς ἀμίλλης τῶν ὁμογενῶν περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας καὶ τὴν δι' αὐτῶν προαγωγὴν τῆς εὐμερίας τοῦ ἔθνους. Κατανοήσας δὲ ὁ ἀνὴρ ὅτι ἡ πρόοδος τῶν βιοποριστικῶν ἐπιτηδεύματων συναρτάται σφυρικτὰ μετὰ τῆς διανοητικῆς προόδου αὐτῶν ὥρισε νὰ βραβεύηται κατὰ πᾶσαν Ὀλυμπιακὴν πανήγυσιν ἐξαιρέτῳ τι φιλολογικὸν φιλοπόνημα, καὶ προσέτι νὰ συντάσσεται ἐκάστοτε καὶ ἀπαγγέλλεται δημοσίᾳ λόγος Ὀλυμπιακός, δηλωτικὸς τῆς διανοητικῆς τῶν Ἑλλήνων καθ' ἐκάστην Ὀλυμπιαδα προόδου.

Κατὰ τὰ περὶ τῶν νέων Ὀλυμπιακῶν διατεταγμένα ὁ πρῶτος Ὀλυμπιακὸς λόγος ὀφείλει νὰ περιλάβῃ πενηκονταετίαν ὀλόκληρον ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς Ἑλληνικῆς αὐτονομίας ἔτους ἕως τῆς σήμερον· τὸν δὲ λόγον τοῦτον κληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου νὰ παρασκευάσῃ καὶ ἀπαγγείλῃ σήμερον, ἐδέχθη τὴν ἐντολήν μετὰ δισταγμοῦ, δυσπιστῶν μὲν εἰς τὰς δυνάμεις μου, ἐπιβαρῶν δὲ εἰς τὴν ἐπιεικίαν τοῦ εὐμενοῦς ἀκροατηρίου μου.

Ἴνα δηλωθῇ ἡ πνευματικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους πρόοδος ἀπὸ τοῦ ὠρισμένου χρονικοῦ σημείου, προαιπτεῖται ἡ γνώσις τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν σημεῖον πνευματικῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Χρεῖα ἄρα πρὸς πάντας ἄλλοις νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τοὺς θλιβεροὺς τῆς δουλείας χρόνους καὶ διέλθωμεν αὐτοὺς δι' ἐνὸς βλέμματος, ἵνα ἴδωμεν πῶς εἶχον τότε τὰ τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους.

Ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωῆς κρύπτεται εἰς τὰ νέφη τῶν προγενεστέρων τῆς ἱστορίας αἰῶνων τὴν δ' ἀκμὴν αὐτῆς ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ μελετῶμεν μετὰ θαυμασμοῦ εἰς τὰ διασωθέντα μέχρις ἡμῶν ἀθάνατα αὐτῆς προϊόντα. Ἀφοῦ ἡ ῥηθῆσα πνευματικὴ τοῦ ἔθνους ζωὴ προβάσα κατὰ μικρὸν εἰς ἀκμὴν θαυμασίαν πηρήγαγε τοὺς ἀρίστους ἐκείνους καρπούς, οἵτινες αἰῶνας πολλοὺς διέβρυσαν καὶ καθήδονα καὶ νῦν εἶτι διατρέφουσι καὶ ἠδύνουσι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, μεταδοθεῖσα δὲ διὰ μὲν τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν εἰς πολλοὺς τῶν λαῶν τῶν κατοικούντων τὰς παραλίους χώρας τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ πόντου, διὰ δὲ τῶν κατακτήσεων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τὰ ἔθνη τῆς ἐνδοτέρας Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, ἐξέτεινε μακρὰν τὰ ὅρια τοῦ ἑλληνισμοῦ (δ), ἤρχισεν ἀπὸ τῆς γ' πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος νὰ παραμάζῃ κατ' ὀλίγον καὶ νὰ μαραίνηται. Ὅμως ἡ βραδεία παρακμὴ καὶ ὁ μαρasmus δὲν ἐπῆνεργαν τὸν θάνατον· ἀλλὰ, καὶ ἀφοῦ ἡ ἐστία τῆς πνευματικῆς ἐκείνης ζωῆς μετετοπίσθη ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ κατόπι εἰς τὸ Βυζάντιον, εἶχεν αὐτὴ ἀκόμη δύναμιν ἰκανὴν νὰ συνέχῃ καὶ ζωοποιῇ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ ἐξἑλληνισθέντας καὶ εἰς ἐν μέγα πολιτικὸν σῶμα συναφθέντας λαοὺς, νὰ ἀποκροῦν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὰς παντοίας φθοροποιὰς τῶν βαρβαρικῶν λαῶν ἐπιδράσεις (ε).

(δ) Τότε ἠθέουσαν ἐπ' εὐρύτερου κύκλου ὅτι ὁ Ἰσοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ, (κεφ. γγ.) εἶπε περὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων, ὅτι καλλιεργήσασα τοὺς λόγους καὶ τὴν ἐπιστήμην, καὶ γενομένη τούτων διδάσκαλος πεποιήσασα τῶν Ἑλλήνων ὄνομα μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι, καὶ μάλλον Ἑλληνεῖται καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείας (τῶν Ἑλλήνων) ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετασχόντας.

(ε) Αἱ μαθήσεις, αἱ συνιστῶσαι κυρίως τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἦσαν α') αἱ περὶ λόγους, δηλαδὴ ἡ ποίσις, ἡ ῥητορικὴ, ἡ ἱστορία καὶ β') ἡ φιλοσοφία, ἀφ' ἧς ἐπειτα, ὡς ἀπὸ πανδεχοῦς ἐπιστήμης, ἀπεχωρίσθη ἡ καθαρὰ καὶ ἐφηρμοσμένη μαθηματικὴ καὶ ἡ φυσικὴ, ἢ τὴν γεωγραφίαν, τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὴν ἰατρικὴν περιέχουσα. Ἡ παρακμὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ἤρχισεν ἀπὸ τῶν περὶ τοὺς λόγους μαθησεων καὶ τῆς κυρίως καλουμένης φιλοσοφίας· αἱ δὲ λοιπαὶ μαθήσεις, μάλιστα ἡ μαθηματικὴ καὶ ἡ ἰατρικὴ μετὰ τῶν κλάδων αὐτῶν, ἀναπτυχθεῖσαι πλειότερον κατὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν ἐποχὴν, ἤρχισαν βραδύτερον νὰ μαραίνωνται. Ἐπὶ δὲ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαι παρέκμασαν. Ὁ πνευματικὸς ἀγρὸς ἀμελῶς καὶ ἐπιπολαιῶς γεωργούμενος ἀπέβαλεν οὕτω τὴν παραγωγικὴν του δύναμιν, ὥστε οὐδεὶς γενναῖος καρπὸς παρήγαγε πλέον, οὐδὲν νέον ἐπιστημονικὸν πόνημα ἀνεφαίνετο περιέχον προσθήκην τινὰ εἰς τὰς προτέρας ἐπιστημονικὰς γνώσεις. Πᾶσα σχεδὸν ἐπιστημονικὴ ἐνέργεια περιωρίζετο εἰς ἐγχειρίδια καὶ ἐπιτομὰς, εἰς ἐρμηνεύσεις, ὑπομνηματισμούς καὶ σχολιάσεις τῶν ἀρχαιοτέρων πονημάτων. Ἡ ἱστορία, ἐφόσον τὸ γενναῖον φρόνημα ἐσώζετο εἰς τὸν ἐπικρατοῦντα τῆς νέας Ῥώμης λαόν, τὸ δὲ ἀρχαῖον στρατιωτικὸν τῶν Ῥωμαίων πνεῦμα διέμενεν ἐτι εἰς τοὺς πολυμιγεῖς αὐτῆς στρατοὺς, εἶχε τροφὴν ἰκανὴν καὶ διετήρει ἰκανῶς τὴν σημασίαν ἑαυτῆς καὶ ἀξίαν· ἀπέβαλε δ' αὐτὴν, καθόσον ἡ ζωτικὴ τοῦ συνόλου δύναμις ἐξησθῆναι, οἱ ἐν ἀρχαῖς ἐχαινοῦντο ὑπὸ τρυφῆς ἢ διεφθέρησαν, τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ ἐταπεινώθη. Ἡ ῥητορικὴ μείνασα ἄνευ πολιτικοῦ βήματος καὶ ἄνευ ἀγωνιστηρίου δικανικοῦ, περιωρίζετο εἰς τὸν ἀμβωνά. Ἡ δὲ ποίσις ἀποβαλοῦσα τὴν ἀρχαίαν τῆς πτέρωσιν ἡσυχολεῖτο εἰς ταπεινάς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀτυχεῖς μιμήσεις ἀρχαιοτέρων ἑλληνικῶν ποιημάτων μετὰ δὲ τὰς σταυροφορικὰς στρατείας καὶ τὴν ἐγκατάστασιν σταυροφορικῆς κυρείας εἰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς Βυζαν-

Ολέθριος ἰδίως εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴν εἰδείχθη ὁ ὀρμητικὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν πρώτων ὀπαδῶν τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας, ἧτις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐβδόμου μ. Χ. αἰῶνος ὑπ' ἀνδρὸς εὐφραντασιώτου ἐν Ἀραβίᾳ πλασθεῖσα διεδόθη μὲ τεραστίαν ταχύτητα εἰς τὴν Ἀραβικὴν χερσόνησον, τὴν Συρίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς ἐξῆς βορείους χώρας τῆς Ἀφρικῆς, πολεμοῦσα πανταχοῦ τὸς προγενεστέρους θρησκείας οὐχὶ διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ τῶν ὄπλων, καὶ πολλαπλασιάζουσα διηνεκῶς οὐχὶ διὰ τῆς πειθοῦς, ἀλλὰ διὰ τοῦ τρόμου τοῦ προσυλῦτους τῆς. Ὁ θρησκευτικὸς τῶν Μωαμεθανῶν ἐνθουσιασμὸς, ἀποκρούων πᾶν ὅ,τι ἐνομιζέτο ἀσύμφωνον πρὸς τὴν νέαν θρησκείαν, κατεπολέμη τὴν ἄλλοτρίαν ἐπιστήμην πανταχοῦ, ὅπου οἱ φιλοπόλεμοι ἐκείνης ὀπαδοὶ ἐξέτεινον διὰ τῶν ὄπλων τὸ κράτος τῶν (ζ).

Τοῦ κακοῦ τούτου ἰατρία τις ἠλπίσθη ἐκ τῶν ἐπιγενομένων σταυροφορικῶν στρατειῶν. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς αὕτη ἀπέβη ματαία· διότι ἡ παράσπονδος καὶ πρὸς τὴν κατ' ἀρχὰς ἐπιδειχθεῖσαν ἀγνήν χριστιανικὴν πρόθεσιν ἐναντία διαγωγὴ τῶν φιλαρπάγων καὶ χειροκρατικῶν Σταυροφόρων, οἵτινες ἤρπασαν καὶ κατεκράτησαν πολλὰς τῆς Βυζαντινῆς ἀρχῆς ἐπαρχίας, ἐπὶ ἐξήκοντα δὲ ἔτη καὶ αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν, ἐξισθένεωσεν πολὺ τὴν συνεκτικὴν δύναμιν τοῦ συνόλου τῶν συγκροτούντων τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν λαῶν καὶ διευκόλυνε δυσχερῶς τὴν βραδύτερον συμβῆσαν παντελῆ ταύτης διάλυσιν. Οὕτως ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἐπολεμήθη μὲν ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων, ἐμμέσως ὁμως ἐλαβεν ἐξ αὐτῶν μέγα τραῦμα.

Ὀλιγωτέρα πρὸς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴν κατέστη ἡ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ θρησκοληψία βραδύτερον, ὅτε συνεζεύχθη μετὰ τῆς ἀγριότητος τῶν τουρκικῶν ἐκείνων φυλῶν, αἵτινες ἀπὸ τῶν πέραν τοῦ ἕλξου καὶ Ἰαζάρτου τόπων τῆς μέσης Ἀσίας πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμὰς ὀρμηθεῖσαι καὶ εὐρυάτας χώρας καταλαβοῦσαι ἤλθον εἰς ἐπαρῆν μὲ τοὺς ἐξ Ἀραβίας κατακτητὰς τῆς Περσίας καὶ ὀπαδοὺς τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐγειναν προσήλυτοι καὶ ἰσχυροὶ ταύτης πρόμαχοι. Τῶν ῥηθεισῶν φυλῶν μοῖραί τινες μετὰ πολλὰς περιπετείας, ἃς ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐνωθεῖσαι ὑπὸ τὸν μέγαν Ὀθωμανὸν κατέστησαν ὑπ' αὐτὸν καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἐν τῇ ἐλάσσονι Ἀσίᾳ ἐπικινδυνότατοι καὶ ἀδιάλλακτοι πολέμοι τοῦ Βυζαντινοῦ βασιλείου, ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ἀντίμαχοι τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωῆς οὕτω δεινοί, ὥστε ἤθελον βεβαίως ἐπενέγκει εἰς ταύτην τὸν θάνατον, ἐὰν ὁ θάνατος ἦτον εἰς αὐτὴν πεπωμένος, ἦτοι ἐὰν ἦτο προωρισμένον ἐν τῇ Βουλῇ τοῦ Ἰψίστου νὰ ἀπολέσῃ ἡ ἀνθρωπότης πᾶν ὅ,τι ἀνθρωπιστικὸν καὶ σοφὸν ὁ Ἑλληνικὸς νοῦς ἐφευρε, πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ ὑψηλὸν ἡ ἑλληνικὴ φαντασία ἐδημιούργησεν.

Οἱ φιλοπόλεμοι ἐκεῖνοι λαοὶ οἱ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Ὀθωμανοῦ ἢ Ὀθμανοῦ, ὀθωμανοὶ ἢ ὀθμανοὶ ἐπωνομασθέντες, κραταιωθέντες ἐν τῇ ἐλάσσονι Ἀσίᾳ διὰ τῶν ὄπλων καὶ ὠφελοῦμενοι ἔνθεν μὲν ἐκ τῆς γεροντικῆς ἀτονίας γείτονος βασιλείου χλιστεῦς καὶ ὑπὸ πολλῶν παλαιῶν καὶ νέων τραυμάτων ἐξασθενήσαντος, ἔνθεν δὲ ἐκ τῆς ἀλληλομαχίας καὶ πρὸς τοὺς κινδυνεύοντας ἀνατολικούς χριστιανούς ἀδιαφορίας (η) τῶν τῆς χριστιανικῆς Βυ-

τινῆς αὐτοκρατορίας μεταλαβοῦσα κατ' ὀλίγον τοῦ ἱποποτικῶν πνεύματος παρήγαγε καὶ τινὰς μεθερμηνεύματα ἢ ἀπομιμήματα τῆς ῥωμανικῆς τοῦ μέσου αἰῶνος ποιήσεως, περὶ ὧν ἴδε ἐμπροσθεν τὰ περὶ προόδου ἐν τῇ ποιήσει. Καὶ αὕτη ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα, ἡ ἀπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐν τῇ Βυζαντινῇ αὐτοκρατορίᾳ ἐπικρατήσασα διεφθείρετο κατ' ὀλίγον παρὰ τῶν ἀγραμμάτων λαῶν διὰ τῆς καθημερινῆς πρὸς τοὺς ἀλλογλώσσους ἐπιμιξίας καὶ ἐπτωχύνετο καθ' ὕλην τε καὶ κατ' εἶδος, ἀποβάλλουσα κατὰ μικρὸν τὸν ἀρχαῖον τῶν συνωνύμων λέξεων πλοῦτον καὶ τὴν μεγάλην ποικιλίαν τῶν τύπων, δι' ὧν αἱ ποικίλαι τῶν ἐνοιῶν ἀναφοραὶ περισταίνονται. Οὕτω δὲ ἐσχηματίσθη κατ' ὀλίγον δημώδης τις διάλεκτος χρῆσιμος εἰς κοινὴν ὁμιλίαν καὶ διεκρίθη ἀπὸ τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἧτις ἔμεινε γλώσσα γραπτῇ παρὰ μόνοις τοῖς πεπαιδευμένοις εὐχεστῶς. Ἡ ῥηθεῖσα δημώδης γλώσσα καταφρονουμένη μέχρι τινὸς ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων δὲν ἠξιώθη, καθόσον γνωρίζομεν, τῆς ἐν γραφῇ χρήσεως, εἰμὴ κατὰ τὸν ἰ. αἰῶνα καὶ ἐξῆς.

(ζ) Ἀποτέλεσμα λυπηρότατον καὶ τεκμήριον τοῦ πρὸς τὴν ἄλλοτρίαν ἐπιστήμην πολεμίου πνεύματος τῶν Μωαμεθανῶν ὑπῆρξεν ἡ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθήκης πυρπόλησις, περὶ ἧς νεώτεροὶ τινες ἱστορικοὶ ἀνευλόγου ἰσχυροῦ ἀμφιβάλλουσι.

(η) Τὴν παράδοξον ταύτην ἀδιαφορίαν οὐχὶ μόνον δὲν κατακρίνουσιν οἱ δυτικοὶ συγγραφεῖς, ἀλλὰ καὶ περὶ κρότατα καταφέρονται κατὰ τῶν δυστυχῶν Βυζαντινῶν, ὅτι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀγοράσωσι τὴν ἀμφίβολον βοήθειαν τῶν δυτικῶν χριστιανῶν διὰ τῆς παραδοχῆς τῶν παπικῶν ἀξιώσεων, ἦτοι τῆς ἀπαρνήσεως τῆς ἰδίας αὐτῶν θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Παράδοξον! Κατακρίνουσιν οἱ δυτικοὶ ἡμῶν ἀδελφοὶ ὅ,τι εἶναι τὰ μάλιστα ἀξίον ἐπαίνου. Ἐὰν οἱ Βυζαντινοὶ δὲν ἐπίστευον ἀληθῶς εἰς τὰ δόγματα τῆς ἐκκλησίας τῶν, ἡ ἐπίμονος ὑπ' αὐτῶν ἀπόκρουσις τῶν παπικῶν κηνοτομιῶν ἠθέλην εἶσθαι ἀληθῶς παραλόγου πείσματος δεῖγμα καὶ ἐπομένως μεγίστης κατακρίσεως ἀξία· ἐὰν δὲ ὄντως ἐπίστευον, ὡς εἶναι βέβαιον, πότεροι εἶναι ἀληθῶς ἀξιοὶ κατακρίσεως;

ῥώπης ἰσχυρῶν ἡγεμόνων, ἀφήρπασαν πρῶτον ἄλλην μετ' ἄλλην τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπαρχίας αὐτοῦ· ἐπειτα δὲ ἀντλοῦντες νέαν αἰεὶ δύναμιν καὶ νέον θάρρος ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν τῶν, δι' ὧν καὶ ἡ ἀκόρεστος αὐτῶν πλεονεξία αἰεὶ μᾶλλον ἠξάνετο, διεβησαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ δι' ἄλληπαλλήλων πολέμων καὶ ἀρπαγῶν τὸ Βυζαντινὸν βασίλειον καταλύσαντες κατέστρεψαν καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν σωζομένην τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων μητρόπολιν τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξ ἧς ὡς ἐκ φανοῦ ἀμαυροφεγγοῦς διεχέοντο ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς ἀμυδραὶ τινες ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ἀκτίνες.

Τὴν κατακτητικὴν τῶν Ὀθωμανῶν πορείαν κατὰ τε τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, πρὸ τε τῆς ἀλώσεως τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ μετ' αὐτὴν, ἐσήμαινον πανταχοῦ ἀναστάσεις καὶ ἐρήμωσις, βέβηματα αἵματος καὶ ἐρείπια. Ἡ πνευματικὴ τῶν ὑποζυγομένων λαῶν ζωὴ μισουμένη ἢ καταφρονουμένη ὑπὸ τῶν ἀγερώχων κατακτητῶν διὰ τὴν πρὸς τὰς θρησκευτικὰς τῶν δοξασίας ἀντίθεσιν, κατετιέζετο σφόδρα μέχρι ἀποπνίξεως. Ἐνόητε προσωπικὴ ἠπιότης ἢ πολιτικοὶ ὑπολογισμοὶ τοῦ δυνάστου ἡλάττου ἐπὶ μικρὸν τὴν κατάθλιψιν συμπερόντα δὲ κυβερνητικὰ καθίστων μετριωτέρων τὴν φανεράν κατὰ τῶν ἑλληνικῶν φώτων καταφορὰν τῶν κρατούντων ἢ καὶ ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ περιποιοῦνται τινὰς τῶν πεπαιδευμένων ὑπηκόων τῶν, ὧν τὰς γνώσεις ἐκρίνον χρήσιμους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν· ἀλλ' ἡ κατὰ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀπέχθεια διετηρεῖτο πάντοτε ἐν τῷ δυναστεύοντι ἔθνει, ταχέως δὲ πάλιν ἐξηθλητο διὰ παντοίων καταπίεσεων, ὧν σκοπὸς ἦτο ἡ ἀπόσβεσις παντός φωτός ἀμαυροῦντος τὸ ἐκ τῆς Μέκκας διαχεόμενον, ὅπερ ἐπίστευετο ὑπ' αὐτοῦ προωρισμένον νὰ φωτίσῃ, ὡς εἰς πνευματικὸς ἥλιος, τὸν κόσμον ὀλόκληρον.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε καὶ ὅπου αἱ ἑλληνικαὶ μαθήσεις δὲν κατεδιώκοντο ἀμέσως ὑπὸ τῶν δυναστῶν, οὔτε ἐπιβιοῦνται ἐπιπολοῦντο, οὔτε σχολεῖα κατηργούντο, ἦκει τοῦ σιδηροῦ αὐτῶν ζυγοῦ ἡ βαρῦτης καὶ ἡ ὑπερβαλλικὴ παῶν τῶν τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους κατάθλιψις νὰ ἀποναρκώσῃ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ζωὴν. Ἡ περιγραφή τῆς ἐκπτώσεως καὶ τῶν δεινῶν παθημάτων τῶν χριστιανικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου λαῶν, οὐδὲ τύχη σκληρὰ ὑπέβαλεν εἰς τὸν σιδηροῦν ζυγὸν φυλῆς βαρβάρου, ἐχθρᾶς τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ πρὸς τὰς ἑλληνικὰς χάριτας ἀναισθήτου, εἶναι τοῦ παρόντος μου θέματος ἄλλοτρία. Διὸ παραλείπων αὐτὴν ἀρκούμαι μόνον νὰ μνημονεύσω ἐνσῶθα, ὅτι πλείστοι τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν σοφῶν, οἱ μὲν ὀλίγον πρὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ Βυζαντινοῦ, οἱ ὄν προαισθανόμενοι ὡς τὰ χειμοφυγόντα πτηνὰ τὸν ἐπικείμενον εἰς τὸ γένος βαρὺν χειμῶνα, οἱ δὲ μετὰ τὴν ἀλωσιν, φεύγοντες τὴν ἀξιοθρήνητον αὐτοῦ τύχην, καταλιπόντες μετὰ δακρύων τὸ πατρῶον ἔδαφος μετέβησαν εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς ἄλλας τῆς Εὐρώπης χώρας, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν Ὀμηρον, τὸν Ἡσίοδον, τὸν Διοχύλον, τὸν Σοφοκλέα, τὸν Εὐριπίδην, τὸν Ἡρόδοτον, τὸν Θουκυδίδην, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ἄλλους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος σοφοῦς, ὅπως πάλαι ποτὲ οἱ περὶ τὸν Αἰνεῖαν ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὴν ξενεσίαν τοὺς Ἑρμῆτιους θεοὺς τῶν (θ). Ἡ ῥηθεῖσα φυγὴ τῶν Ἑλλήνων σοφῶν καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μετοικίσις ἐξημίσθη βεβαίως τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ προσκαιρῶς κέρδος δὲ μέγα καὶ διηνεκὲς προεξένησεν εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην καὶ δι' αὐτῆς εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ, ὅποια χωρὶς τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου γεγονότος ἠθέλην εἶσθαι ὡφελήθη! Αἱ γνώσεις, ἃς οἱ φυγάδες ὁμογενεῖς μετένεγκαν τότε εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ἦσαν κεφάλαια πνευματικὰ, ἄτινα μετακομισθέντα ἐν κεντρῷ τοῦ κινδύνου ἐκεῖ καὶ κατατεθέντα εἰς μέρος ἀσφαλές, ἀνελάμβονεν ἐπειτα καὶ νῦν ἔτι ἀναλαμβάνομεν μετὰ τόκου πολλαπλασίου.

Ἄρα ἐκεῖνοι οἱ κατὰ μίμησιν τῶν σεβασμίων μαρτύρων τῆς χριστιανικῆς πίστεως προτιμήσαντες νὰ πάθωσι πάνθ' ἂν παρὰ νὰ ἀπαρνηθῶσι τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τῶν, ἢ μᾶλλον οἱ δυτικοὶ αὐτῶν ὁμόθρησκοι, οἵτινες δυνάμει (ἂν ἠδύνατο) νὰ σώσωσι χριστιανούς κινδυνεύοντας ἐξ ἀπίστων καὶ ἀγρίων κατακτητῶν τὸν ἔσχατον κίνδυνον δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐκτελέσωσιν ὅ,τι ὑπηγόρευεν ἡ χριστιανικὴ πίστις, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ φιλανθρωπία, ἀλλ' ἀπήτουν παρ' ἐκείνων μετ' ἀκάμπτου ἰσχυρογνωμοσύνης ὡς ἀντάλλαγμα τῆς βοήθειας τῶν τὴν ἀπάρνησιν τῆς θρησκευτικῆς τῶν συνειδήσεως Ὀλίγιστοι τῶν δυτικῶν χριστιανῶν ἐδέχθησαν εἰς τὰς περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης κρίσεις τῶν ἀμερόληπτου καὶ δίκαιου πρὸς τοὺς ἀνατολικούς μεταξὺ δὲ τῶν ὀλιγίστων τούτων κατατάσσεται ὁ τότε σοφὸς ὅσον δίκαιος καὶ φιλαλήθης καθηγητῆς κύριος Ε. Ἐγгерος. (Ἴδε I Hellenisme en France par E. Egger Tom. I. p. 91).

(θ) Οἱ ἐπισημότεροι τῶν πρὸ τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ μετ' αὐτὴν προσφυγόντων εἰς τὴν δύσιν σοφῶν Ἑλλήνων ἦτον Δημήτριος ὁ Κυδωνίος καὶ Μανουὴλ ὁ Χρυσολοῦρας (μεταβάντες κατὰ τὸ 1393 εἰς Βενετίαν), Βησαρίων ὁ Καρδινάλιος, Θεόδωρος ὁ Γαζής, Ἰωάννης ὁ Ἀργυροπούλος, Ἀνδρόνικος ὁ Κάλλιστος, Δημήτριος ὁ Χαλκοκονδύλης, Ἰωάννης καὶ Κωνσταντῖνος οἱ Λασκάρεις, Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος ἐκ Κρήτης, Μανουὴλ ὁ Μοσχόπουλος, Μιχαὴλ ὁ Ἀποστόλιος, Ἐρμάννυμος ὁ ἐκ Σπάρτης.

ὅσον ὀλεθρία καὶ ἂν ὑπῆρξεν εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴν ἢ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατάκτησις καὶ ἡ ἀκόλουθος δεινὴ καταπίεσις, δὲν ἐπήγαγεν ὅμως τὸν θάνατον εἰς αὐτήν. Ἡ Ἑλλὰς ὁμοιάζει γόνιμον γῆν κρόπτουσαν ἐντὸς ἑαυτῆς ἀνεξολόθητα φυτικῆς ζωῆς σπέρματα. εἰς ἐκείνης τὴν ἐπιφάνειαν καταβόσκει πολλακίς παμφύγον πῦρ καὶ κατακαίει μέχρι ῥίζης τὰ καλύπτοντα αὐτὴν καὶ κατακοσμούντα φυτὰ καὶ ὑψίκομα δένδρα, ἀρκεῖ δὲ πάντοτε ὀλίγη τις ἀπὸ τῶν νεφῶν νοτιά καὶ ὀλίγη θερμότης ἡλιακὴ, ἵνα ἐκ τῶν κεκρυμμένων ἐν αὐτῇ σπερμάτων ἀναβλαστήσῃ καὶ καλύψῃ αὐτὴν νέος κόσμος φυτῶν ἀγλαῶν, οὕτω καὶ ἡ Ἑλλὰς, καὶ περ καταβουκοῦσα ὑπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ πυρός καὶ ἐρημωθείσα, διετήρησεν ὅμως ἐν ἑαυτῇ ἱκανὰ πνευματικῆς ζωῆς σπέρματα, εἰς ὧν τὴν ἀναβλάστησιν ἤρκει πάντοτε ὀλίγη δρόσος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀσθενῆς τις ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπίδρασις. Σχολεῖα ταπεινά, ὅποια συνεχώρουν αἱ δεινὰ περιστάσεις τοῦ ἔθνους, μικρὰ καὶ λυπρὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων φυτῶρια ἀναφαίνονται ἐναχρῶ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας καὶ μετὰ τὴν πόρθησιν αὐτῆς καὶ ἐρήμωσιν, κρηπτόμενα πολλακίς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν κρατούντων εἰς τόπους δυσβάτους, εἰς ἐρημικὰ μοναστήρια, παραμυθούντα τὴν πνευματικὴν πείναν καὶ δίψαν τῶν δυστυχῶν ἀπογόνων τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους, τῶν κατατεθλιμμένων μαθητῶν τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ τοῦ Ναζιανζηνοῦ Γρηγορίου. Αὐξάνει δὲ τῶν ῥηθέντων σχολείων ὁ ἀριθμὸς, καθὼς ἐλαττοῦται ἡ παρὰ τῶν κρατούντων δεινὴ τοῦ λαοῦ πίεσις. Ἄνδρες ἑλληνικῆς παιδείας ἱκανῶς μέτροι, διδάσκαλοι τῶν ἑλληνικῶν λόγων καὶ τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, παραδόξως ἐγείρονται ἐν τῇ χώρᾳ τῇ κατακλυσθείσῃ ὑπὸ τῆς βαρβαρότητος, κατ' ἀρχὰς μὲν σπανιότεροι, προχωροῦντες δὲ τοῦ χρόνου συχνότεροι. Ἐφαίνετο ὅτι οὗτοι ἀνίσταντο ἐκ λίθων μεταμορφούμενοι καὶ ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰς διὰ τοῦ βαρβαρικοῦ κατακλυσμοῦ ἐρημωθείσας χώρας τὸ κατὰ τὸν παλαιὸν μῦθον θαυματουργηθὲν ἐπὶ Δευκαλίωνος. Ἦθελον ἀποπλανηθῆ πολλὸ τοῦ κυρίου μου θέματος ἐὰν ἐπεχείρουν νὰ ἀριθμῶμαι ἐνταῦθα τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας ἀπὸ τῆς κατακτήσεως ἕως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἰδρυθέντα ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἐξ ὧν ἐν τῷ μακρῷ τῆς δουλείας σκότει διεχέετο παραμυθητικὸν τι φῶς εἰς τὸ ἡμέτερον γένος, νὰ καταλέξω δὲ τοὺς πεπαιδευμένους ἐκείνους ὁμογενεῖς, οἵτινες διὰ τῆς ζωῆς διδασκαλίας ἢ διὰ τῶν συγγραμμάτων τῶν διετήρησαν ἐν τῷ μακρῷ καὶ δεινῷ ἐκείνῳ γειμῶνι τῆς ἑλληνικῆς παιδείας τὰ ζώπυρα. Διὸ παραπέμπων τοὺς θέλοντας νὰ γνωρίσωσι τὰ περὶ αὐτῶν εἰς εἰδικὰ τινα ὁμογενῶν καὶ ἀλλοδαπῶν συγγράμματα (1), ἀρκούμαι ἐνταῦθα νὰ εἶπω συντόμως ὅτι, προχωροῦντος τοῦ χρόνου, καθὼς ἡ ἀγριότης τῶν κατακτητῶν διὰ τῆς καθημερινῆς πρὸς τοὺς ὑποκειμένους χριστιανούς ἐπιμειξίας καὶ συμβιοτεύσεως ἠλαττοῦτο, κῦζάνετο τούτων τὸ θάρρος, ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἀνεπτύσσετο, τὰ δημόσια σχολεῖα ἐπληθύνοντο, οἱ δὲ λόγιοι ἄνδρες, οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ συγγραφεῖς ἐπολλαπλασιάζοντο κατὰ λόγον. Νίκαι τῶν χριστιανικῶν τῆς Εὐρώπης δυνάμεων, ἐμπνέουσαι εἰς ταύτας καθημέραν θάρρος πλείοτερον, κατέστειλον οὕτω τῶν Ὀθωμανῶν τὴν παράβολον τόλμην καὶ ἔπαρσιν, ὥστε ἡ Ὀθωμανικὴ ἀρχὴ εὗρισκεν ἕκτοτε φρονιμώτερον νὰ δεικνύεται πρὸς τοὺς ὑποκειμένους χριστιανούς ἡπιωτέρα καὶ συγκαταβατικώτερα πρὸς τὰς δικαιοτάτας αὐτῶν περὶ ἰδρύσεως αἰῶν καὶ σχολείων αἰτήσεις, πρὸς δὲ ἐδεικνύετο πρότερον χαλεπὴ λίαν καὶ δύσκαμπτος. Εἰς τὰ πλείστα τῶν ῥηθέντων σχολείων περιωρίζετο ἡ διδασκαλία εἰς μόνα τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν ἱεράν κατήχησιν· ἀλλὰ κατ' ὀλίγον εἰσήχοντο εἰς τινὰ αὐτῶν, τὰ εὐπωρότερα (οἷον εἰς τὸ τῶν Ἰωαννίνων, τὸ τοῦ Πατριαρχείου, τὸ τῆς Χίου, τὸ τῆς Σμύρνης, τὸ τῶν

(1) Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς: α') *Νεοελληνικὴ Φιλολογία* κτλ. Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ, ἐν Ἀθήναις 1854. Ὁ φιλόπονος οὗτος ἀνὴρ παρεσκευάσεν ἤδη νέαν πληρεστέραν καὶ τελειότεραν ἐκδοσιν τοῦ αὐτοῦ ὠφελίμου συγγράμματος. β') *Σχεδιάσμα* Ματθαίου Κ. Παρανίκα περὶ τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει καταστάσεως τῶν γραμμάτων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1868. γ') *Νεοελληνικὴ Φιλολογία* Κωνσταντίνου Ν. Σάβα, σύγγραμμα βραβευθὲν ἐν τῷ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1867. Ἐν Ἀθήναις 1868. Καὶ τὰ τρία ταῦτα συγγράμματα εἶναι πρὸς τὸν σκοπὸν χρῆσιμώτατα. Ἴνα δὲ καταστῶσιν ὅσον δυνατὸν πληρέστερα καὶ τελειότερα, εὐχτὸν εἶναι οἱ πανταχοῦ λόγιοι ὁμογενεῖς νὰ κοινοποιήσωσιν ἐγγράφως πρὸς τοὺς φιλοπόρους αὐτῶν συγγραφεῖς εἴ τι εὕρισκουν ἑλλιπῆς ἢ διορθώσεως χρεῖαν ἔχον. Σημειωτέον προσέτι ὅτι πολλαὶ εἰδήσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας εὕρισκονται ἐν τῇ πρὸς τὸν Κρούσιον ἀλληλογραφίᾳ Θεοδοσίου τοῦ Ζυγομαλά τῇ ἐν τῷ συγγράμματι *Turcogræcia*, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ Μελετίου σποράδην, ἐν τῷ 16. τόμῳ τῆς ἱστορίας τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων ὑπὸ Κ. Κούμα, ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τῆς Ἡπείρου ὑπὸ Α. Ἀραβαντινοῦ, ἐν τῷ *Essai historique sur l'état des Grecs depuis la conquête musulmane, par Villemain*· εἰ ἐν τῷ *Hellenion*, 1 Hefte von Dr. Carl Iken, Leipzig 1822, ἐν τῇ *Leukothea* 1 und 2 Band, ὑπὸ τοῦ ἰδίου 1825. Ἐκ τῶν ῥηθέντων δύο συγγραμμάτων, πῆς *Νεοελληνικῆς Φιλολογίας* Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ καὶ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου Ν. Σάβα καταφαίνεται ὅτι τὰ πλείστα τῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας συνταχθέντων καὶ τυπωθέντων βιβλίων ἦσαν ἐκκλησιαστικά.

Κυθωνίων) καὶ ἡ διδασκαλία τῆς λατινικῆς γλώσσης, τῆς ῥητορικῆς, τῆς φιλοσοφίας, τῶν μαθηματικῶν καὶ τῶν στοιχείων τῆς φυσικῆς. Οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας ἰδρύνοντο καὶ διετηροῦντο πρὸς παιδευσιν τῶν νέων Ἑλλήνων σχολεῖα εἰς τὰς τότε περιστάσεις ἀρμόδια, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐν Εἰρώπῃ ἢ καὶ ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν οἷς ἐδιδάχθησαν πολλοὶ Ἕλληνες διαπρέψαντες, ἔπειτα ὡς διδάσκαλοι, ἱεροκήρυκες, συγγραφεῖς, πολιτικοί. Τῶν σχολείων τούτων ἀρχαιότατον ὑπῆρξεν τὸ ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Λέοντος τοῦ I. τῷ 1513 ἰδρυθὲν ἑλληνικὸν φροντιστήριον τὸ ἐπονομασθὲν τοῦ ἀγίου *Marcellini* (κ). Βραδύτερον δὲ ἔλαβον ὑπαρξιν τὰ ἐξῆς: α) τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Ἐνετίᾳ Ἑλληνικῆς κοινότητος κατὰ τὸ 1593 ἔτος κατασταθὲν καὶ μέχρι τοῦ 1701 ἰδρυθὲν ἑλληνικὸν σχολεῖον· β) τὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπὸ Θωμᾶ Φλαγγίνης τοῦ Κερκυραίου ἰδρυθὲν καὶ ἀπὸ τοῦ 1664 ἕως τοῦ 1795 διαμείναν Φλαγγινιανὸν φροντιστήριον. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τρία ἐν Παλαιᾷ ἰδρύματα χάριν παιδεύσεως ὠρισμένου ἀριθμοῦ νέων Ἑλλήνων ὑφ' Ἑλλήνων ἰδρυθέντα· τὸ τοῦ Κυπρίσιου Πέτρου Γαρρᾶνου, τὸ Γερασίου τοῦ Παλαιοκάπη καὶ τὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουτουλίου. Καὶ εἰς τὰς διαφορὰς δὲ τῆς Εὐρώπης ἀκαδημίας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας οἱ νέοι Ἕλληνες μεταβαίνοντες ἐδιδάσκοντο ὁ ὑψηλότερα μαθήματα καὶ εἰδικὰ ἐπιστήμας, μάλιστα δὲ ἰατρικὴν, δι' ἧς εὐχερέστερον μετὰ τὴν ἐπάνοδόν ἢ τῶν τιμῶν καὶ δυνάμιν παρὰ τοῖς κρατοῦσιν ἠλπίζον ν' ἀποκτήσωσι καὶ εἰς τὴν πατρίδα τῶν ὠφελιμώτεροι, νὰ δειχθῶσιν. Οὕτως ἡ πνευματικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ζωὴ κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς δεσποτίας διατηροῦμένη καὶ κατ' ὀλίγον κρατυνομένη ἔλαβεν αἰρηθῆναι περὶ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐκ τῆς γαλλικῆς μεταπολιτεύσεως νέαν ἰσχὺν καὶ νέαν κατεύθυνσιν.

Ἡ ῥηθέντα μεταπολιτεῦσις διὰ τῆς βαρβαρικοῦ ἀστυγίας τῆς ἐξεγείρασα ἐν Εὐρώπῃ (1789) ἀπὸ μακροχρονίου ληθάργου καὶ ἀρχοντίας καὶ λαοῦ ἀρχομένου διεκέρυξεν εἰς πᾶσαν τὴν ὑψηλίαν νέαν πολιτικὰς ἀρχὰς, τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος. Τὸ δὲ μέγα τοῦτο καὶ διαπύριον κήρυγμα ἀκουσθὲν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξείψυεν ἐν τῷ στήθει τῶν Ἑλλήνων πόθους δικαίους ἀπὸ πολλοῦ κοιμωμένου καὶ ἀνεζωπύρητος γλυκυτάτας ἐλπίδας. Ἡ διὰ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου αὐξηθεῖσα τότε τῶν Ἑλλήνων κοινωνία πρὸς τοὺς τῆς δυτικῆς· Εὐρώπης λαοὺς καὶ ἡ ἐντεῦθεν προσελθούσα βελτιώσις τῆς οικονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως διήγειρε τὴν ἐθνικὴν τῶν φιλοτιμίαν, ἀνέφλεξε τὴν φιλομάθειαν τῶν καὶ ἀνηρέθισε πάντας εἰς συντονωτέραν πρὸς τὸ ποιοῦμενον ἐνέργειαν. Ἐκτοτε ἐπολλαπλασιάσθησαν μετὰ πλείοτερας σπουδῆς τὰ σχολεῖα καὶ ἐβελτιώθησαν φιλοτιμώτερον τὰ ὑπάρχοντα δι' ἐισαγωγῆς μαθημάτων ὑψηλοτέρων. Ἐκτοτε οἱ νέοι ἤρχισαν μετὰ τὴν ἐν τοῖς σχολείοις τῆς πατρίδος τῶν περάτων τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων νὰ μεταβαίνωσι πολὺ συχνότεροι εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἵνα ἀπὸ τῶν πολυευμένων ἐκείνων πηγῶν ἀρύονται ἀφρονώτερα τῆς σοφίας τὰ νάματα καὶ τελειοποιῶνται εἰς τὴν φιλολογοίαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὰς μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, ἢ ἵνα σπιτουδάσωσι περὶ τὴν ἱεράν τῶν ἀσκληπιαδῶν τέχνην. Ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὴν πατρίδα οἱ μὲν ἐφώτιζον τοὺς ὁμόγενεῖς τῶν διὰ τῆς προφορικῆς ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλίας ἢ διὰ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων τῶν, πρὸς ἕκδοσιν τῶν ὁποίων καὶ τυπογραφεία εἰς τινὰ τῶν ἐν Τουρκίᾳ πόλεων ἰδρύνθησαν, οἱ δὲ ἄλλως πως ἐγίνοντο εἰς τοὺς ὁμογενεῖς τῶν ὠφέλιμοι. Διὰ τῆς ῥηθείσης ζωηροτέρας πνευματικῆς τῶν Ἑλλήνων κινήσεως παρεσκευάσθη τὸ μέγα ἔργον τῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος ἀναγεννήσεως (λ). Πολιτικὴ νῦν κατεῖχεν ἔτι τὴν

(κ) Εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ ἑλληνικὸν φροντιστήριον πολλοὶ τῶν ἐπισήμων λογίων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐπαιδεύθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν. Ἀρκεῖ νὰ μνημονεύσω ἐνταῦθα τὸν Ἐρμόδωρον, Ματθαῖον τὸν Δεδάρην, Ἀρσένιον τὸν Ἀποστόλιον, Πέτρον τὸν Ἀρκούδιον, Ἰ. Ματθαῖον τὸν Καρυόφυλλον, Λεονάρδον τὸν Φιλαρᾶν, Λέοντα τὸν Ἀλλάτιον, Μάρκον τὸν Μουσοῦρον. Ἡ Ἑλλὰς πολλὴν καὶ δικαίως ἤθελεν ὀφείλει εὐγνωμοσύνην πρὸς τε τὸν ἰδρυτὴν τοῦ ῥηθέντος φροντιστηρίου καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, ἐὰν ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἦτο ἀγνός καὶ δὲν ἀπέβλεπε πρὸς κυρίως εἰς θήρευσιν προσηλυτῶν καὶ διατάραξιν τῆς ἐν τῷ ἡμέτερῳ γένει θρησκευτικῆς ὁμονοίας. Ἡ κλόνισις τῶν θρησκευτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πεποιθήσεων ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν οὗτος ὑπὸ κατακτητῶν πολεμίων τοῦ χριστιανισμοῦ δεινῶς ἐπιέζετο, ἦτο ἀξιοκατάκριτος πράξις, ἧς τὰ ἐνδεχόμενα ὀλεθρία ἀποτελέσματα δὲν ἔλαβον, ὡς φαίνεται, ὑπ' ὀφιν ἐν Ῥώμῃ, ὅπου αἱ παπικαὶ ἀξιώσεις ἔχουσιν ὑπερτέραν ἀξίαν παρ' αὐτὸν τὸν χριστιανισμόν.

(λ) Τὰ ἐπισήματα τῶν σχολείων καὶ ἀδρότερον φῶς εἰς τὸ ἑλληνικὸν γένος, ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς ἀλλογλωσσούς τινὰς καὶ ὁμοζύγους λαοὺς διαχέοντα ὑπῆρξεν τὰ ἐξῆς: Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικὸν σχολεῖον, ὅπερ μικρὸν μετὰ τὴν ἄλωσιν ἰδρυθὲν μέχρι σήμερον διαμένει, ἐπ' ὀλίγα ἔτη μόνον εἰς τὴν κατὰ τὸν Βόσπορον Ἐφρᾶν Κρήνην μετατεθέν· τὰ ἐν Ἰωαννίνοις τέσσαρα σχολεῖα, ἧτοι 1) τὸ ἀρχαιότατον ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἱεροῦ Σπασοῦ ἐπὶ τῆς νήσου, 2) τὸ Γκιουμαῖον, ἰδρυθὲν κατὰ τὸ 1675 ἔτος δαπάνῃ Λέοντος Γκιουμά καὶ μέχρι τοῦ 1821 διατηρηθὲν, ἐπονομασθὲν δὲ σχολεῖον τοῦ Μπαλάνου ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ σχολαρχήσαντος Μπαλάνου τοῦ Βασιλοπούλου, 3) τὸ Μαρουσαῖον, ἰδρυθὲν κατὰ τὸ 1712 ἔτος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μαρουσαίων καὶ

πατρίδα τῶν ἀρχαίων διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλὰ, καθὼς τὰ μέλη τῶν ὀφεικῶν ὀρίθων πυκνούμενα κατὰ τὸ περιόρθρον προμηνύουσι τὴν προσέγγισιν τῆς ἡμέρας, οὕτω καὶ τὰ ἄσματα τῶν Μουσῶν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος πυκνότερα τότε καὶ σαφέστερα ἀκούμενα προήγγελλον εἰς τοὺς λαοὺς αὐτῆς τὴν ποθεινὴν ἀνατολήν τοῦ ἡδυτάτου φωτός τῆς ἐλευθερίας καὶ διήγειρον εἰς τὰς καρδίας πάντων τὸ ἐκ φόβου καὶ ἐλπίδος μεκτόν ἐκεῖνο τῆς προσδοκίας αἴσθημα. Τέλος ὁ ἥλιος τῆς κέ. τοῦ Μαρτίου τοῦ αὐακ' ἔτους ἀνέτειλεν. Ὁ ἥλιος αὐτῆς ἐκεῖνης τῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους, καθ' ἣν πρὸ αἰώνων δεκαοκτώ εἶχεν εὐαγγελισθῆ τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν ἀπὸ τοῦ ἀρχοντος τοῦ κόσμου τούτου σωτηρίαν του, ἐπιλάμψας εἰς τὴν Ἑλλάδα εὐηγγέλισεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν γένος τὴν ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς δυναστείας ἐλευθερίαν του. Μυριάδες πολλαὶ χριστιανῶν ἀπὸ τεσσάρων αἰώνων ὑπὸ βαρὺν ζυγὸν πιεζόμενοι ἐχαιρέτισαν τὸν ἥλιον τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης πλήρεις ἐνθουσιώδους χαρᾶς. Ἡ σημαία τοῦ Σταυροῦ πανταχοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀνεπετάσθη καὶ πανταχοῦ ἀντήχησαν τοῦ Φεραίου Τυρταίου τὰ πολεμιστήρια ἄσματα, προοίμια δεινοῦ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνος· ἀγῶνος ὀλίγων πρὸς πολλοὺς, ἀσπλῶν πρὸς ὀπλισμένους, ἀδυνάτων πρὸς ἰσχυροὺς, ἀγῶνος περὶ ζωῆς καὶ θανάτου ὁλοκλήρου τοῦ γένους. Ἀπὸ τῆς ἀξιωματικότητος ἐκεῖνης ἡμέρας ἤρχισεν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ γένει νέα πνευματικῆς ζωῆς ἐποχὴ, ἧς ἡ σύντομος ἐπιθεώρησις εἶναι ἡ κυρία πρόθεσις τοῦ παρόντος λόγου. Ἰνα χωρήσωμεν εἰς τὸ ἔργον ἐν τάξει, θέλομεν ἐκθέσθαι μετὰ πάσης συντομίας α' τὰ περὶ σχολείων, ἐν οἷς κυριώτερον ἐνεργεῖται ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις τῶν ἐθνῶν· ἔπειτα θέλομεν μεταβῆ εἰς κεφαλαιώδη ἐκθεσιν τῆς ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου γενομένης προόδου τοῦ γένους ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ, τῷ ἀναγκαίῳ ὄργανῳ πάσης μαθήσεως, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νεωτέρᾳ φιλολογίᾳ, ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ, ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις, ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ καὶ βιομηχανίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην πρόδον χρησιμεύουσιν ὡς μέσα τυπογραφεῖα, βιβλιοθήκαι, συλλογαί, ἑταιρίαι καὶ ἀγωνοθεαίαι, θέλωσι λεχθῆ καὶ περὶ αὐτῶν συντόμως ἐν τῷ προσήκοντι τόπῳ τὰ δέοντα.

Α'. Περί σχολείων.

Καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦ δεινοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος πᾶσα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἡ προσοχὴ ἐστράφη

διαμεῖναν μέχρι τοῦ 1795, 4) τὸ τοῦ Καπλάνη, ὅπερ καὶ σχολεῖον τοῦ Ψαλίδα ἀπὸ τοῦ σχολαρχήσαντος Ἀθανασίου Ψαλίδα ἐπωνομάσθη, διατηρηθὲν ἀπὸ τοῦ 1797 ἕως τοῦ 1821 ἔτους. Τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Ἄθω-μίου λαμπρὸν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον· τὸ ἐν Δημιτσάνῃ τῆς Πελοποννήσου, περὶ οὗ ἴδε τὴν τοῦ καθηγητοῦ Εὐθυμίου Καστόρη διατριβὴν, ἐν Ἀθήναις 1849· τὸ ἐν Βυζίνῃ (1773—1821)· τὸ ἐν Μηλιαῖς τοῦ Πηλίου ὄρους ἰδρυθὲν ὑπὸ Γρηγορίου Κωνσταντᾶ καὶ Ἀνθίμου Γαζῆ· τὸ ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θεσσαλίας· ἔτι τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει, τὸ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ, τὸ ἐν Χίῳ, τὸ ἐν Σμύρῃ, τὸ ἐν Κυδωνίαις τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Δακίας, τὸ ἐν Ἰασιῳ. Ἐκ δὲ τῶν ἀνδρῶν, ὅσοι διὰ ζωῆς διδασκαλίας ἢ διὰ συγγραμμάτων ἢ δι' ἀμφοτέρων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς 17. ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως συνετέλεσαν εἰς τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, παρεσκεύασαν αὐτὸ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ πρὸς νέαν πολιτικὴν ὑπαρξίν, μνημονεύομεν ἐνταῦθα τοὺς ἐπιφανεστέρους· Νικόλαον Μαυροκορδάτον υἱὸν σοφὸν σοφοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, Μεθόδιον Ἀνθρακίτην ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀναστάσιον Γόρδιον ἐξ Ἀγρᾶφων, Μακάριον καὶ Δανιὴλ Κεραμέα τοὺς Πατμίους, Ἀλέξανδρον Ἑλλάδιον Λαρισσαῖον, Γεώργιον Ἰπομενᾶν Τραπεζούντιον, Βικέντιον Δαμῶδον Κεφαλλῆνα, Νικόλαον Λογοθέτην ἐκ Γαλαξειδίου, Νικόλαον Ζαρζούλιν ἐκ Μετσόβου, Νεόφυτον Κωσσοκαλυβίτην Πελοποννήσιον, Ἀντώνιον Μοσχόπουλον ἐκ Κεφαλληνίας, Μπαλᾶνον τὸν Βασιλόπουλον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Κοσμᾶν καὶ Κωνσταντίνον τοὺς ἐξ Ἰωαννίνων, Γεώργιον Σουδουρῆν, Ἀντώνιον Κατίφορον Ζακύνθιον, Γεράσιμον Γουναῦν καὶ Ἀγάπιον Λεονάρδον καὶ Ἀγάπιον Ἀντωνόπουλον τοὺς ἐν Δημιτσάνῃ σχολαρχήσαντας, Ἰωάννην τὸν Μοισιόδακα, Μανασσῆν Ἡλιάδην, Ῥήγαν τὸν Φεραῖον, Εὐγένιον τὸν Βούλγαρον, Νικηφόρον τὸν Θεοτόκην, Παναγιώτην τὸν Παλαμᾶν ἐκ Μεσολογγίου, Λάμπρον τὸν Φωιᾶδην ἐξ Ἰωαννίνων, Ἰωάννην Πέζαρον ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, Νικόλαον Κασσαβέτην καὶ Ἰωάννην Χουνῆν τοὺς Ζαγορηίους, Γρηγόριον Κωνσταντᾶν, Δανιὴλ τὸν Φιλιππίδην, Ἄνθιμον τὸν Γαζῆν, Στέφανον τὸν Δούγκαν, Δημήτριον τὸν Ἀλεξανδριδῆν, Ἀθανάσιον τὸν Πάριον, Ἀδαμάντιον τὸν Κοραῆν, Κωνσταντῆνον τὸν Κούμαν, Κωνσταντῆνον καὶ Στέφανον τοὺς ἀδελφοὺς Οἰκονόμους, Νεόφυτον τὸν Δούγκαν, Νεόφυτον τὸν Βάμβαν, Κωνσταντῆνον τὸν Βαρδαλάχον, Κωνστ. τὸν Ἀσώπιον, Νικόλαον τὸν Μαυρομαμάτην ἐξ Ἀκαρνανίας, Γρηγόριον τὸν Σαρᾶρον, Θεόφιλον τὸν Καίτην, Βενιαμῖν τὸν Λέσβιον, Σπυριδῶνα Βλαντῆν, Ἀθανάσιον Σταγειρίτην, Δημήτριον καὶ Νικόλαον τοὺς Δαρδάρεις, Ἀνδρέαν τὸν Μουστοξείδην ἐκ Κερκύρας, Ἀθανάσιον τὸν Χριστόπουλον, Ἰάκωβον Ρίζον τὸν Νερούδον, Θεόκλητον τὸν Φαρμακίδην ἐκ Θεσσαλίας, Στέφανον τὸν Κανέλαν, Δωρόθεον τὸν Πρώϊον, Γεώργιον τὸν Γεννάδιον, Νικόλαον τὸν Λογάδην, Κωνσταντῆνον τὸν Κοκκινάκην, Ἀργύριον Παπᾶ Ρίζου, Βερθολομαῖον Κουλουμουσιανόν, Ν. Χρυσόγεγον.

κατὰ λόγον φυσικὸν εἰς τὰ τοῦ πολέμου καὶ τὴν διὰ τῶν ὀπλων ἐπίτευξιν τοῦ ποθεινοτάτου σκοποῦ. Ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ καὶ μεγάλου κινδύνου, ὅστις καὶ αὐτὸν τὸν ἱερὸν κλῆρον ἐξώπλιζε κατὰ τοῦ ἐξηγριωμένου τῆς πίστεως ἔχθρου τοῦ ἀφέλκοντος ἀπὸ τῶν ἱερῶν θυσιαστηρίων καὶ ἀκρίτους κατατομούντος ἢ ἀπαγχονίζοντος σεβασμίους ἀρχιερεῖς καὶ γέροντας πατριάρχας, δὲν ἐδύναντο νὰ μείνωσιν ἀπαθεῖς οὔτε οἱ διδάσκαλοι, οὔτε οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων· ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἔσπευσαν, ὅσοι ἦσαν ἐν ἡλικίᾳ, νὰ ἀποθέσωσι τὰ βιβλία καὶ τὸν κάλαμον καὶ νὰ λάβωσιν εἰς τὰς χεῖρας τὰ ὄπλα. Ὁ ἀλαλαγμὸς τῶν μαχῶν καὶ ὁ κρότος τῶν πυροβόλων κατέπνιξαν πανταχοῦ τὴν μελιχλίαν φωνὴν τῶν Μουσῶν. Πάντα σχεδὸν τὰ σχολεῖα ἔμειναν ἔρημα· ἔπειτα δὲ καὶ κατεκράσαν τὰ πλεῖστα μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς βιβλιοθηκῶν πανταχοῦ, ὅπου κατὰ τὸν ἐνεαετῆ πόλεμον τὰ στίφη τῶν πολεμίων ἐδυνήθησαν νὰ προβῶσιν ἐρημοῦντα τὴν χώραν. Μόλις τρία ἢ τέσσαρα σχολεῖα, εἰς ἀσφαλεστέρους τινὰς τῆς Πελοποννήσου τόπους διατηρηθέντα, καὶ διπλάσια περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους (ἐπὶ τῆς Σύρου, τῆς Ἄνδρου, τῆς Νάξου, τῆς Σίφου, τῆς Σκοπέλου, τῆς Ἰδρας) ἔφεγγον ἔτι ἀμυδρῶς ὡς διψαλέα λυχνάρια ἐν τῷ σκότει. Ἄλλ' ἂν ὁ ἐνεαετῆς πόλεμος κατέλυεν ἐν Ἑλλάδι τὰ σχολεῖα καὶ ἔφθειρε τὰς μικρὰς ἐν αὐτοῖς βιβλιοθήκας, δὲν ἐξέλιπεν ὅμως οὐδὲ τότε πᾶσα διδασκαλία· ἀλλ' ὅπου τὰ ὀλοθρευτικὰ τῶν πολεμίων πληθῆ δὲν προσήρχοντο, ἢ ὅθεν ἀπεχώρουν μετὰ τὴν τελεθεῖσαν ἐρήμωσιν, ὅπου ἐδύναντο νὰ συνέλθωσιν ὀλίγοι φυγάδες παῖδες καὶ νὰ εὕρωσι φυγάδα τινὰ διδάσκαλον, εἰς τὰ ἐρείπια τῶν πυρπολαθεισῶν πόλεων, κωμῶν καὶ χωρίων, εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰ σπήλαια, ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δένδρων, ἐκεῖ νύ-ποσχεδιάζετο καὶ σχολεῖον καὶ διδασκαλία. Τοιαῦτα σχολεῖα αὐτοσχέδια καὶ περιπλανῆ δὲν ἦσαν ὀλίγα ἐν τῇ ἀγωνιζομένῃ Ἑλλάδι· οἱ δὲ δυστυχεῖς παῖδες οἱ ἀρκοῦμενοι τότε πρὸς ἀνάπτυσιν τῆς σωματικῆς τῶν πενήτης εἰς τὴν κριθίνον ἄρτον, εἰς βολβούς καὶ λάχανα καὶ ἀγρίους κερπούς, δὲν ἐδεικνύοντο δυσκολώτεροι πρὸς τὴν αὐτοσχέδιον ἐκείνην τροφήν τὴν προσφερομένην παρὰ τοῦ διδασκάλου εἰς ἀνάπαυσιν τῆς πνευματικῆς αὐτῶν πείνης.

Καὶ ἄλλως δὲ ἐτρέφετο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος καὶ ἐκρατύνετο ἡ πνευματικὴ τοῦ γένους ζωὴ. Τὸ ὑπὸ τῆς πρώτης ἐθνικῆς συνελεύσεως (ἐν Ἐπιδαύρῳ 1822) εἰσαχθὲν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλεύθερον πολιτεύμα, ἡ νέα νομοθεσία, αἱ συχναὶ ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις, τὰ καθ' ἡμέραν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν εἰς τὸν λαὸν ἐκιδιδόμενα διατάγματα, ἡ ἐφημεριδογραφία, πάντα ταῦτα ἦσαν ἀξιώλογα μέσα διδασκαλίας καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ, διορθώσεως δὲ καὶ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσας αὐτοῦ. Δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῆς νέας πολιτικῆς τοῦ ζωῆς καὶ πείρας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐδιδάχθη τότε πολλὰ, ἄγνωστα πρότερον καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς του. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, μάλιστα οἱ πολιτικοὶ, οἱ ῥήτορες καὶ οἱ ἱστορικοὶ, κατέστησαν ἐξ αὐτῶν τῶν νέων πραγμάτων καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους καταληπτότεροι. Πολλὰ νεκρὰ πρότερον ἔνοιαι ἐφάνησαν ὅτι ἔλαβον ζωὴν, ἐνεδύθησαν σάρκα καὶ διεδραματίζοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἄλλο δὲ τι κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένον συνετέλεσεν ὁμοίως εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πρόδον. Ὁ πανταχοῦ τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἐγεθεις διωγμὸς κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀόπλων καὶ φιλησύχων, καὶ ὁ καθημερινὸς τῆς ζωῆς τῶν κίνδυνος ἠνάγκασε πλείστους νὰ φύγωσι τὴν αἰμοχαρῆ ἀγριότητα τῶν κρατούντων καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς διαφόρους τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης τόπους. Ἐκεῖ δὲ πολλοὶ τῶν φυγάδων νέων ἄλλοι εἰς ἄλλην ἐπεδόθησαν ἐπιστήμην, ρυθμίζοντες τὴν σπουδὴν τῶν πρὸς τὰς νέας περιστάσεις τοῦ γένους τῶν καὶ παρασκευαζόμενοι εἰς ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος τῶν, ἧς προσεδόκων μετὰ πεποιθήσεως τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ τῷ ὄντι πολλοὶ τούτων μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν μαθημάτων τῶν ἐπανεληθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰδείχθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῆς χρησιμώτατοι.

Τὴν πνευματικὴν ζῆμιαν τὴν προελθοῦσαν εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν καταστροφῆς τῶν σχολείων ἀνεπλήρωσεν ἰκανῶς καὶ ὠφέλιαν ἔτι προσέθηκεν ἡ ἐκ θείας οἰκονομίας κατὰ τὸ 1823 ἔτος ἐν Κερκύρᾳ ἰδρυθεῖσα Ἰόνιος Ἀκαδημία καὶ ἡ ταύτην παρακολουθήσασα ἰδρυθεῖσα γυμνάσιον καὶ σχολεῖον Ἑλληνικῶν ἐπὶ τῆς γέγονος Ἐπτανήσου. Τοιοῦτου ἀνωτάτου διδασκαλείου ἡ θεμελιώσις ὠρίζετο μὲν ἐν τῷ πολιτικῷ τῆς Ἐπτανήσου συντάγματι τοῦ 1817 ἔτους, ἀλλ' εὗρισκε τῶσαύτας ἐναντιότητας ἐκ τῆς ἰδιωφελούς γνώμης τῶν ἐν αὐτῇ ἀριστοκρατικῶν, ὥστε ὁ ἐν τῷ συντάγματι ὀρισμὸς ἤθελε μείνη γράμμα νεκρὸν ἄνευ τῆς ἀρετῆς, τῆς ἐλευθεριότητος καὶ τῆς ἀκαμάτου σπουδῆς τοῦ φιλέλληρος Ἄγγλου Κόμητος Φριδερικίου Νόρβου Γυϊλφόρδου, τοῦ καὶ ἀρχοντος τῆς παιδείας ἐν Ἐπτανήσῳ μικρὸν πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀποδειχθέντος. Εἰς τὸν μέγαν ἐκείνον καὶ ἀείμνηστον τῆς Ἑλλάδος φίλον καὶ εὐεργέτην ὀφείλεται ἡ ἰδρυσις τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς προσελθοῦσα τότε εἰς τὸ ἔθνος μεγάλη πνευματικὴ ὠφέλεια. Ἐκεῖνος διὰ τοῦ φιλεπιστήμονος καὶ φιλελληνικοῦ ζήλου του καὶ τῆς ἐλευθεριότητός του προπαρεσκεύασε τὸ ἔργον, πέμψας δι' ἰδίας δαπάνης εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης πολλοὺς Ἑλληνας, ἵνα διδασκῶσιν ἐκεῖ ἄλλος ἄλλην ἐπιστήμην καὶ χρησιμεύσωσιν ὡς καθηγηταὶ τῆς μελετωμένης Ἀκαδημίας (μ). Ἐκεῖνος ἔπειτα διὰ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπιβόης του καὶ τῆς πρὸς τοὺς ἐκεῖ πολιτικῶς

(μ) Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον κοσμήσας καθη-

ισχύοντες φιλικής σχέσεώς του κατώρθωσεν ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ μεγάλου Κάνιγγος νὰ ἀρθῶσι τὰ πώλυειδῃ ἐμπόδια τὰ ὑπὸ τῆς τοῦ μεγάλου Ἀρμυροστοῦ Μαιτλάνδου καὶ πολλῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἀριστοκρατικῶν παρεμβάλλομενα, καὶ νὰ προσταχθῇ ὑπὸ τῆς προσηγορίας κυβερνήσεως ἡ ἐπίσημος ἵδρυσις καὶ ἐγκαινίσις τοῦ ῥηθέντος ἀνωτάτου ἑλληνικοῦ διδασκαλείου. Ὁ αὐτὸς φιλέλληνας ἀνὴρ καὶ τὴν πλουσίαν ἐαυτοῦ βιβλιοθήκην εἰς χρῆσιν τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων καὶ διδασκομένων μετεκόμισεν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὄργανα φυσικῆς καὶ χημείας εἰς ἰδίῳν ἠγόρασε καὶ εἰς ἄλλας χρείας τῆς Ἀκαδημίας χρηματικῶς συνέτρεχε, καὶ εἰς πολλοὺς ἀπόρους αὐτῆς φοιτητῆς ἀψιλή μνηνιαία χορηγήματα παρείχε, δαπανῶν εἰς ταῦτα πάντα ὅλην τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ πρόσοδον. Ἦστραπτεν ὑπὸ χαρᾶς τοῦ φιλέλληνος πρεσβύτου τὸ σεβασμίον πρόσωπον, ὅτε ἐγκαινιζομένης τὸ πρῶτον τῆς νέας Ἀκαδημίας παρέστη εἰς τὴν ἀξιωμαθιμότερον ἐκείνην τελετὴν εἰς τὸ μέσον τῶν καθηγητῶν, τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς Ἑπτανήσου πολιτῶν, ὡς ἀρχῶν τῆς Ἀκαδημίας, περιβεβλημένοι ἀρχαίαν ἑλληνικὴν χλαμύδα.

Ἡ Ἰόνιος Ἀκαδημία συνέστη κατ' ἀρχὰς ἐκ δύο σχολῶν τῆς φιλοσοφικῆς (τῆς περιλαμβανοῦσης πλὴν τῆς ἰδίως καλουμένης φιλοσοφίας τὰς μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν φιλολογίαν) καὶ τῆς θεολογικῆς. Εἰς ταύτας προσετέθησαν ἔπειτα ἡ νομικὴ καὶ ἡ ἰατρικὴ. Ἡ φιλοσοφικὴ σχολὴ ἦτο πάντοτε πληροστέρα τῶν τριῶν ἄλλων καὶ διὰ τοῦτο εἶχε φοιτητῆς πλειοτέρους, ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι, καὶ ἰδίως ἡ νομικὴ καὶ ἡ ἰατρικὴ, διὰ τὴν τότε δυσκολίαν τῆς ἐρέσεως ἀρμόδιων καθηγητῶν καὶ συμπληρώσεως τῶν συγκροτούντων αὐτὰς μαθημάτων, ἦσαν μὲν ἐπιτήδεια νὰ παρασκευάσωσιν ἰκανῶς τοὺς φοιτητῆς εἰς τὸ μέλλον αὐτῶν ἐπάγγελμα, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἀπαρτίσωσιν τὴν διδασκαλίαν (v). Εὐθύς ἀφοῦ διεδόθη ἡ φήμη τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδη-

γητῆς Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος, ὁ Χριστοφόρος Φιλητᾶς, ὁ Ι. Καραντηνός, ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ Θ. Μανουῖσος, ὁ Ν. Μανιάκης καὶ ἄλλοι.

(v) Ἐνταῦθα καταλέγονται οἱ καθηγηταὶ τῶν τεσσάρων σχολῶν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, σημειουμένου ἐν παρενθέσει καὶ τοῦ χρόνου τοῦ διορισμοῦ ἑκάστου.

Α') Τῆς φιλοσοφικῆς Ἰωάννης Καραντηνός (1825) καθηγητῆς τῆς μαθηματικῆς καὶ ἔφορος τῆς Ἀκαδημίας. Τοῦτον διεδέχθη Ἰωάννης Κουντουρῆς (1833) μετὰ δὲ τοῦτον διωρίσθησαν Μοσσοῦτης Ἰταλός (1836), Ἀνδρέας Μαυρομάτης (1847), Σπυρίδων Κατσαίτης (1857). Σταματέλος Πυλαρηνός τῆς φυσικῆς (1825), μετ' ὃν Φρ. Ὀριόλης Ἰταλός (1836). Ἀθανάσιος Πολίτης τῆς χημείας (1825). Ι. Δελβινιώτης τῆς φυσικῆς καὶ προπαρασκευαστῆς τῆς χημείας (1850). Στυλιανός Σπαθῆς τῆς βοτανικῆς (1825). Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος (ὁ ἔπειτα προσκληθεὶς εἰς τὸ ἐνταῦθα Πανεπιστήμιον) τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἱστορίας (1825).

Χριστοφόρος Φιλητᾶς τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας (1825).

Γεώργιος Γρασσάτας τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς φιλολογίας (1831). Κωνσταντῖνος Σακελλάριος τῆς ἀρχαιολογίας.

Νικόλαος Πίκολος τῆς φιλοσοφίας (1825). Τοῦτον μετ' ὀλίγον ἀναχωρήσαντα διεδέχθη ὁ Γεώργιος Ἰωαννίδης, ὅστις ἐδίδασκε καὶ τὴν ῥητορικὴν. Βραδύτερον δὲ (1852) διωρίσθη ὁ Πέτρος Βράϊλας.

Ἰωάννης Οἰκονομίδης τῆς ἑλληνικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς φιλολογίας (1857).

Δημήτριος Κάλβος (1836) τῆς φιλοσοφίας.

Ἰωάννης Λουσιανός τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας (1825).

Ἐδίδαξαν προσέτι τὴν ἀγγλικὴν φιλολογίαν οἱ ἐξῆς: Γουλιέλμος Γουίλ, Βάκερ, Βῶεν.

Β') Τῆς θεολογικῆς Θεόκλητος Φαρμακίδης (1825). Κ. Τυπάλδος, ὁ ἔπειτα Σταυρουπόλεως (1831). Νεόφυτος Βάμβας (1831). Ἀθανάσιος Πολίτης, ὁ ἔπειτα ἀρχιερεὺς Κερκύρας (1837). Βαρθολομαῖος Κουτουμουσιανός (1836) διδάξας ἱεράν ἱστορίαν καὶ ἐρμηνευτικὴν.

Βραδύτερον ἀνεπλήρωσαν τοὺς ἀπεθόντας Ν. Βάμβαν καὶ Κ. Τυπάλδον οἱ ἐξῆς: Φ. Κάντας ἱερεὺς τῆς Δογματικῆς (1839), Ῥόζος Ματζαβίνος (1841). Εὐστ. Βουλισμάς ἱερομ. (1857) ἱεράς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Γ') Τῆς δὲ νομικῆς

Πασχάλιος Καρυῖσος (1825) τῶν γεν. ἀρχῶν τοῦ Δικαίου καὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ Δικαίου.

Λεοπόλδος Ἰδὸς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου (1825).

Ἰωάννης Τουρληνός νομικῆς.

Ἰερώνυμος Σαντώριος τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (1831).

Νικόλαος Μανιάκης νομικῆς (1836).

μίας ἤρχισαν νὰ συρρέωσιν εἰς Κέρκυραν ἐκ τε τῆς Ἑπτανήσου καὶ τῆς δεινῶς τότε κλονομένης Ἑλλάδος καὶ εἶτι πανταχόθεν, ὅπου κατοικοῦν Ἕλληνες, νέοι φιλομαθεῖς διψῶντες τὴν ἐπιστήμην καὶ νὰ κατατάσσωνται εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῆς, σπεύδοντες νὰ σβέσωσι τὴν δίψαν τῶν ἐκ τῶν ναμάτων τῆς ἀναβλύσεως ἐκεῖ νέας πηγῆς. Ἰδίως εἰλκυον τὰς ψυχὰς τῶν φοιτῶντων τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ μάλιστα αἱ φιλολογικαὶ παραδόσεις τοῦ σοφοῦ Ἀσωπίου, ὅστις πρῶτος εἰσήγε τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν γερμανικὴν ἀκριβεστέραν ἔρευναν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Οἱ ῥηθέντες νέοι διδασκόντες ἰκανῶς ἐν Κερκύρᾳ, οἱ μὲν φιλολογίαν ἑλληνικὴν καὶ ῥωμαϊκὴν, οἱ δὲ μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, οἱ δὲ νομικὰ, καὶ μεταθέντες εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἐχρησίμευσαν μετὰ τῶν συγχρόνων ἢ ὀλίγον βραδύτερον ἐκ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Εὐρώπης ἐπανεληθόντων ὡς πρῶτα ἐπιτήδεια ὄργανα εἰς ῥύθμισιν τῆς δημοσίας παιδείας, καὶ ἀρμοδιωτέραν διακόσμησιν τῆς ἀρτιγενούς ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐξ αὐτῶν μάλιστα ἐλήφθησαν ἐν Ἑλλάδι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνωτέρων παιδευτηρίων καὶ γυμνασίων διδάσκαλοι καὶ καθηγηταί· ἐξ αὐτῶν οἱ πρῶτοι τῆς Θεμίδος λειτουργοί, ἐξ αὐτῶν οἱ ἐπιτραπέντες τὰ τῆς ἀνωτέρας πολιτικῆς ὑπηρεσίας. Ἄνευ αὐτῶν οὔτε ἡ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Καποδιστρίου προεδρεία (ἀπὸ τῆς ἀρχῆς περὶ τοῦ 1828 ἔτους ἕως τῆς 27 Σεπτεμβρίου τοῦ 1831), οὔτε ἔπειτα (ἀπὸ τῆς ἀρχῆς περὶ τοῦ 1833 ἔτους) ἡ βασιλεία ἤθελε δυνηθῆ νὰ διατυπώσῃ ταχέως ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον τὸ ἀρτιπαγὲς κράτος (ξ). Διὰ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀειμνήστου λόρδου Γουίλφορδου (τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1827 ἔτους) ἐστερήθη ἡ Ἰόνιος Ἀκαδημία τοῦ ἰσχυροῦ προστάτου καὶ ἐλευθεριωτάτου αὐτῆς εὐεργέτου· διὸ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ ἐκείνου ἤρχισε κατὰ μικρὸν νὰ μαραίνηται, ἀμελοῦσης ἔκτοτε τῆς Ἰονίου κυβερνήσεως νὰ ἐγγέῃ εἰς αὐτὸν ἰκανὸν ἔλαιον. Συνετέλεσε δὲ βραδύτερον εἰς πλειότερον μαρasmus τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας ἡ κατὰ τὸ 1837 ἔτος ἐν Ἀθήναις ἵδρυσις τοῦ Ὀθωνείου Πανεπιστημίου, ὅπερ τελειότερον διοργανωθὲν καὶ ὑπὸ Βασιλείας φίλης τῶν φώτων καὶ τῆς προόδου ἀφρονώτερον ποτιζόμενον κηξήθη ταχέως ὡς δένδρον παρά τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων πεφυτευμένον, κηξήθη ταχέως καὶ ἐκαρποφόρητε καὶ εἴλκυσε πανταχόθεν τοὺς νέους τοὺς ὀρεγομένους νὰ γευθῶσι τῶν ψυχωτῶν τῆς ἐπιστήμης καρπῶν.

Πλὴν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας ἰδρύθη ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὸ καλούμενον Ἱεροσπουδαστήριον, ἐν ᾧ πολλοὶ νέοι τὰ προσήκοντα μαθήματα ἐδιδάχθησαν. Τούτων οἱ μὲν ἀσπασθέντες ἔπειτα τὸ δι-

Ῥακκέτης Γουέρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου (1836).

Λαντζίλης Ἰταλός νομικῆς (1836).

Νικόλαος Δελβινιώτης νομικῆς (1851).

Ἀναστάσιος Λαζαράτης τοῦ Ἰονίου ἀστ. δικαίου (1849).

Α. Βραχλιώτης τοῦ ποινικοῦ δικαίου (1862).

Σπυρίδων Μουτσοζύδης, ἱστορ. τοῦ δικαίου (1862).

Ὄθων Πυλαρηνός τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τῆς πολιτ. οἰκονομίας (1862).

Δ') Τῆς δὲ ἰατρικῆς

Γεώργιος Θερεϊανός τῆς νοσολογίας καὶ θεραπείας (1831).

Στ. Γ. Μαράτος χειρουργίας καὶ κλινικῆς αὐτῆς (1831).

Ἄγγ. Κογεβίνης χειρουργίας καὶ κλινικῆς (1845).

Χρστ. Λαβράνος βοτανικῆς, ζωολογίας καὶ ὀρυκτολογίας (1850).

Χ. Τυπάλδος Πρετεντέρης γενικῆς καὶ εἰδικῆς νοσολογίας καὶ κλινικῆς καὶ παθολ. ἀνατομίας (1851).

Κωνσταντῖνος Ζαβιτζάνος τῆς ἀνατομίας, μαιευτικῆς καὶ φυσιολογίας (1843).

Σπυρίδων Ἀρβανιτάκης τῆς γενικῆς νοσολογίας (1843).

Ὀλίγους μῆνας πρὸ τῆς καταλύσεως τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας ἀπεδείχθησαν καθηγηταὶ αὐτῆς καὶ οἱ ἐξῆς: Ἠλίας Πολίτης τῆς χημείας, Δελβινιώτης τῆς νοσολογίας, Μακρῆς Πάξιος τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας.

(ξ) Ἐκ τῶν μαθητευσάντων ἐν Κερκύρᾳ μνημονεύω ἐνταῦθα

1) τοὺς ἐξῆς: Ἰωάννην Ψαρᾶν, Χρῆστον Βάφαν, Δημ. Δεσποτόπουλον, Γεράσιμον Ζωχιόν, Γεώργιον Χρυσόβερην, Γ. Κόνδην, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ἐν Ἑλλάδι ὡς καθηγηταὶ γυμνασίων.

2) τοὺς ἐξῆς: Γεώργιον Βέλλιον, Κωνστ. Γουλεμπῆν, Σπυρ. Τριανταφύλλην, Νικόλαον Ἰωαννίδην, Ἀριστείδην Μπαλάνον, Ἀθ. Πετσάλην, Ἰωάννην Κυπαρίσσην, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς λειτουργοὶ τῆς Θεμίδος. Προσθετόν δ' εἰς αὐτοὺς καὶ Λέοντα τὸν Μελάν καὶ Κ. τὸν Πλατὺν καὶ ἄλλους, οἵτινες μετὰ τὴν ἐν τῇ Ἰονίᾳ Ἀκαδημία μαθήτευσιν τῶν μετέβησαν πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐπιστημονικῆς τῶν παιδείσεως εἰς Πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης.

3) τοὺς στρωτικῶς ἢ ἄλλως πως ὑπηρετήσαντας τὴν πατρίδα, τὸν Κωνστ. Γενοβέλην, τὸν Μ. Τολμίδην, τὸν Ἰω. Πασχάλην, Κωνστ. τὸν Πιτάκην τὸν πρὶν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων, τὸν ἰατρὸν Α. Πάλλην.

δασκαλικὸν ἐπάγγελμα ὠφέλησαν καὶ ἔτι ὠφελοῦσι τοὺς παῖδας· οἱ δὲ χειροτονηθέντες ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς ὑπερέστησαν ἢ ὑπηρετοῦσιν ἔτι τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ὀδηγοῦντες τὸ πνευματικὸν αὐτῶν ποίμνιον εἰς νόμους σωτηρίους.

Προσέτι καὶ σχολεῖα ἑλληνικὰ καὶ γυμνάσια ἰδρύθησαν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις νήσοις τῆς Ἰονίου ἀρχῆς, ἅτινα πολὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν τοῦ Ἑπτανησίου λαοῦ παιδείαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν οἰκείωσιν τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως μετὰ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἣν οὗτοι, καὶ περὶ Ἕλληνας οἱ πλεῖστοι τὴν καταγωγὴν, εἶχον συνειθίσαι ἀπὸ τῆς Ἑνετικῆς κατακτήσεως νὰ καταφρονῶσιν ὡς χωρικήν, προτιμώντες εἰς τὴν πρὸς τοὺς ὁμοίους τῶν ἡμιλίαν τὴν γλῶσσαν τῶν κρατούντων ὡς γλῶσσαν ἐπίσημον. Προσθετόν δὲ ὅτι καὶ ἡ δημοτικὴ παιδεία προήχθη κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον ἐν Ἑπτανήσῳ διὰ τῆς ἀλληλοδιδασκατικῆς μεθόδου, ἣν εἰσήγαγεν ἐκεῖ ἐκ Γαλλίας Ἀθανάσιος ὁ Πολίτης. Ταῦτα ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἐπράχθησαν ἐν Ἑπτανήσῳ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ αἵματηροῦ καὶ μεγάλου ἀγῶνος τοῦ γένους.

Ἀφοῦ ἑπταετίαν ὄλην οἱ Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῶν ὑπάρξεως γενναίως ἀγωνιζόμενοι πολλὰ καὶ μεγάλα κατάρθωσαν καὶ ὑπέστησαν, διὰ δὲ τῶν κατορθωμάτων καὶ παθημάτων τῶν διήγειραν τῶν χριστιανικῶν λαῶν τὴν συμπάθειαν, τριῶν κραταιῶν καὶ φιλανθρώπων ἐθνῶν οἱ κραταιοὶ καὶ φιλόφρονες ἀφαιρέσαν νὰ ἐνεργήσωσιν ἀπὸ κοινῆς καὶ δραστηρίως τὴν κατάπαυσιν τῶν πολυχρονίων τῆς Ἑλλάδος δεινῶν καὶ νὰ στελεῶσιν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ Αἰγαῖον τοὺς στόλους τῶν. Τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς φιλανθρώπου ἐκείνης καὶ ἀληθῶς χριστιανικῆς ἀποφάσεως ἀνήγγειλε λαμπρῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον (τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1827) ὁ κρότος τῶν πυροβόλων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν τῷ λιμένι τῆς Πύλου, ὅπου ἡ ναυτικὴ τῶν πολεμίων δυνάμις συνεντρίβη καὶ ἡ ἡμισέληνος ἀπηνευρώθη ὑπὸ τῆς ἠλιοφανοῦς λάμπσεως τοῦ σταυροῦ. Οἱ Ἕλληνας ἐκτοτε ἀνεθάρρησαν καὶ τὸν φόβον τῶν κινδύνων διεδέχθη μέλλοντος αἰσίου βεβαιότερα ἐλπίς καὶ μετὰ τῆς ἐλπίδος ἡ φροντίς περὶ τῆς ἐξ ἀνάγκης ἕως τότε ἀμεληθείσης παιδείσεως τῶν εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια διαιωμένων τέκνων τῶν.

Μετὰ τρεῖς περίπου μῆνας ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐκείνου τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης κοινοπραγίματος (τῇ 11 Ἰανουαρίου 1828) κατέπλευσεν εἰς Αἴγιον ὁ πρὸ πολλοῦ (ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει τῆς Τροιζῆνος) ἐκλεχθεὶς Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννης Καποδίστριας, καὶ ἀναδεχθεὶς τὴν κυβερνήσιν χώρας ἡρημωμένης ὑπὸ πολέμου ἑπταετοῦς καὶ δεινῶς ἔτι ὑπ' αὐτοῦ κλονομένης, ἔειπε τὸν νοῦν πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν τελείαν ἀπὸ τῶν θρασυῶν ἀπαλλαγὴν καὶ πολιτικὴν αὐτῆς διοργάνωσιν, δὲν ἡμέλεισεν ὅμως τῆς δημοσίας παιδείσεως, ἀλλ' ἐπράξε καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ὅ,τι συνεχώρον αἱ περιστάσεις. Ἐδείχθησαν δ' αὐταὶ ἐπιτηδειότεραι μετὰ τὴν εἰς Πύλον ἔλευσιν (τῇ 17 Αὐγούστου 1828) τοῦ γενναίου γαλλικοῦ στρατοῦ, ὅτε τὸ ἐδαφος τῆς Πελοποννήσου ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῶν ἀπαύστως ἐπιτιρησάντων καὶ ἐρημοῦντων αὐτὸ πολεμίων σιφῶν, οἱ δὲ κάτοικοι ἐδυνήθησαν νὰ ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τοῦ μακροχρονίου εἰς τὰ ὄρη καὶ δάση διασκορπισμοῦ τῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῶν, νὰ ἀνοικοδομήσωσιν αὐτοσχεδῶς τὰς πυρποληθείσας οἰκίας τῶν καὶ καλύψαι καὶ νὰ κατοικήσωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ ὑπὸ τὴν στέγην αὐτῶν. Πρὸ πάντων καὶ κυριώτερον ἐφρόντισε τότε ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος ἀνὴρ περὶ καταβολῆς τοῦ θεμελίου πάσης τοῦ λαοῦ διδασκαλίας, ἥτοι περὶ τῆς δημοτικῆς παιδείας, ἣς τὴν βελτίωσιν εἶχεν ἤδη παρσκευάσει διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀλληλοδιδασκατικῆς μεθόδου ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς Γεώργιος Κλεβούλος (ο). Ἐπειτα ἐφρόντισε καὶ περὶ ἰδρύσεως ἀνωτέρων σχολείων καὶ ἔτι περὶ τῆς προσηκούσης διδασκαλίας τῶν νέων ἐκείνων, οἵτινες παρσκευάζοντο πρὸς τὴν ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῷ στόλῳ ὑπηρεσίαν (π). Ἐξ ἀνώτατον τῶν τότε ἐν Ἑλλάδι παιδευτηρίων κατέστησεν ἐν Αἰγίνῃ τὸ κληθὲν *Κεντρικὸν Σχολεῖον*, οὗ διευθυντὴν ἔταξε τὸν μακαρίτην διδάσκαλον Γεώργιον τὸν Γεννάδιον (ρ). Τὸ κεντρικὸν τοῦτο σχολεῖον τόπον

(ο) Γεώργιος Κλεβούλος ἐκ Φιλοππουπόλεως σπουδάζας περὶ τὰς μαθηματικὰς καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, ἐδιδάχθη ἐν Παρισίοις καὶ τὴν ἀλληλοδιδασκατικὴν καλουμένην μέθοδον, καθ' ἣν συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁδηγὸν διδασκαλίας καὶ πίνακα καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν κατὰ τὸ 1819 ἔτος εἰς τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ ἀμμάζουσαν τότε ἑλληνικὴν ἀποικίαν, καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

(π) Πρὸς διδασκαλίαν τῶν στρατιωτικῶν ἐδημιουργήθη τότε ἡ ἐν Ναυπλίῳ *Σχολὴ τῶν Ἐπιπέδων* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γάλλου Ποζιέρου. Πρὸς δὲ τὴν τῶν ναυτικῶν ὥρισθῆ ἐπὶ τοῦ δικρότου, τῆς Ἑλλάδος, εἰς διδάσκαλος τῶν ἑλληνικῶν καὶ μαθηματικῶν, εἰς δὲ ἔμελλε μετὰ μικρὸν νὰ προστεθῆ καὶ ἕτερος τῆς ναυτικῆς.

(ρ) Ὁ διευθύνων τὸ σχολεῖον Γεννάδιος ἐδίδασκε τὰ ἑλληνικὰ ἔχων δεύτερον διδάσκαλον διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις Κωνσταντῖνον τὸν Οἰκονομίδην. Εἰς αὐτοὺς προσετέθη βραδύτερον καθηγητῆς τῶν ἑλληνικῶν Ἰωάννης ὁ Βενθόλος ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης. Τὰ δὲ μαθηματικὰ ἐδίδαξε πρῶτον Ἰωσήφ ὁ Διστομίτης, ὃν διεδέχθη ἔπειτα ὁ Δημήτριος Δουραμάνης. Γεωγραφίαν δὲ καὶ φιλοσοφικὴν προπαιδείαν ἐδίδασκε Νικόλαος ὁ Χορτά-

ἔχον γυμνασίον ἑλλήπους ἔτι παρσκευάσεν ἰκανῶς πολλοὺς νέους πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ ἄλλους πρὸς ἀνωτέραν ἐν τῷ ἔπειτα ἰδρυθέντι Πανεπιστημίῳ παιδείαν. Προσέτι ἔλαβεν ὁ συνεπὲς ἀνὴρ πρόνοιαν νὰ στείλῃ νέους τινὰς εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἵνα διδασκῶσιν ἐκεῖ μὲνθήματα ὑψηλότερα. Ταῦτα ἐδυνήθη νὰ πράξῃ ὁ ἀείμνηστος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἀναπτύξεως, μικρὰ μὲν κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἔπειτα ἐπὶ τῆς βασιλείας πραχθέντα, μεγάλα ὅμως ὡς πρὸς τὰς τότε περιστάσεις, πρὸς τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου, τὴν γενικὴν πτωχείαν καὶ γυμνότητα τοῦ λαοῦ καὶ τὰς μεγάλας οἰκονομικὰς τοῦ κοινῆς δυσχερείας. Ταῦτα ἀπελέγγουσιν ἰκανῶς τὰς μομφὰς ἐκείνων, ὅσοι ἐπιπολαίως κρίναντες τὸν ἀνδρα, ἢ προτιμήσαντες τῆς ἱερᾶς ἀληθείας τὴν ἀνάπαυσιν τῶν παθῶν τῶν καὶ τὸ συμφέρον τῆς πολιτικῆς τῶν μερίδος, δὲν εὐλαβήθησαν νὰ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὸν δυσμενῆ πρὸς τὰ φῶτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν διὰ θεσιν. Ὅσοι ἠδίκησαν ἐν τῷ βίῳ τὸν συνεπὲς καὶ φιλοπάτριδα ἀνδρα ἄς ἐξιλεώσωσι νῦν τὴν τεθλιμμένην σκιά του, ἀποδίδοντες εἰς αὐτὸν δικαιοσύνην τοῦλάχιστον μετὰ θάνατον· τοιαύτη δικαιοσύνη ἀπόδοσις προξενετικὴν εἰς αὐτοὺς τούτους, ἀποδεικνύουσα καρδίαν ἐπιδεικτικὴν ἠθικῆς διορθώσεως.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς εὐτυχέστεραν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐποχὴν, τὴν τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς βασιλείας ἐν τῇ Ἑλλάδι. Διὰ τῆς εἰς αἰῶνας ἀξιομνημονεύτου ταύτης πράξεως, ἣν εἰλικρινῶς καὶ πατρικῆ περὶ πατριώσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πρόνοια εἰς τὰς τρεῖς προστατίδας αὐτοῦ δυνάμεις ἐνέπνευσεν, ἐπλήρωσαν αὐταὶ τὰς μακροχρονίους τῶν Ἑλλήνων εὐχὰς καὶ συνεπλήρωσαν τὸ μέγα καὶ χριστιανικὸν καὶ φιλόφρονον ἔργον τῶν. Ὁ ἐκλεχθεὶς (σ) καὶ προσκληθεὶς νέος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐνάετος Ὄθων, υἱὸς βασιλέως σοφοῦ καὶ λίαν φιλέλληνας, ἐμπενευσμένος ὑπὸ τοῦ πατρὸς του θερμότητι καὶ ἀκριφειοστάτην πρὸς τὸ ἑλληνικὸν γένος ἀγάπην, ἀναδεχθεὶς μετ' ἀφοσιώσεως τὸ μέγα καὶ δυσχερέστατον ἔργον τῆς πολιτικῆς συντάξεως καὶ ῥυθμίσεως βασιλείου ἀρτιπαγοῦς καὶ ὑπὸ πολυετοῦς ἀγρίου πολέμου ἡρημωμένου, κατέπλευσεν εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Ἄργους καὶ εἰσηλθεν εἰς Ναύπλιον τῇ 25 Ἰανουαρίου τοῦ 1833 ἔτους, παρακολουθούμενος ὑπὸ τε τῶν μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας καὶ ὑπ' ἄλλων σοφῶν Γερμανῶν ἐχόντων καὶ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ ῥυθμίσωσι πρὸς τὸ βέλτιστον τὰ τε ἄλλα τοῦ βασιλείου καὶ τὰ τῆς δημοσίας παιδείσεως. Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως Ὄθωνος νέα πνευματικὴ ζωὴ διεχύθη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θεμισθεὶς ἐδείχθη ἡ δραστηριότης τῶν μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν πρὸς διοργάνωσιν τοῦ βασιλείου ἐργαζομένων· πολλοὶ δ' ἐπαίνου ἀξία ἡ πρὸς τὸ ἔθνος εἰλικρινεία τῶν συντακτῶν ἐκείνων τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας καὶ ῥυθμιστῶν, οἵτινες δὲν ἐνόμισαν μὲν ἀρμόδιαν εἰς τὸν τότε βαθμὸν τῆς πολιτικῆς τοῦ λαοῦ ἀναπτύξεως τὴν ἄμεσον καὶ πλήρη καθιέρωσιν συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ἔθικαν ὅμως πανταχοῦ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τὰς βάσεις ἐπ' ὧν ἔμελλε βραδύτερον ἐν ἀρμολιωτέρῳ καιρῷ νὰ ἐγερθῆ στερεῶς τὸ συνταγματικὸν οἰκοδόμημα (τ). Τὰ τῆς δημοσίας παιδείσεως ἐνομοθετήθησαν καὶ ἐῤῥυθμίσθησαν ἄριστα κατὰ τὸ ἀξιόλογον γερμανικὸν σύστημα, βαθείας θεωρητικῆς ἐρεύνης καὶ πείρας μακρᾶς προῖον, ὅπερ καὶ Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι καὶ Ἴταλοι ἐπαίνοισι καὶ κρίνουσιν ἐν ταῖς περὶ δημοσίας παιδείσεως διατριβαῖς τῶν μιμήσεως ἀξίων. Πρώτιστος πᾶν τῶν ἐξεδῆθη (τῇ 6 Φεβρουαρίου 1833) ὁ περὶ δημοτικῆς παιδείσεως νόμος καὶ μετὰ τούτου (10 Μαΐου 1834) ὁ περὶ ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν συλλογῶν καὶ περὶ ἀρχαιοτήτων εἶτα (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1836) ὁ περὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων (υ)· ἔπειτα (τῇ 14 Ἀπριλίου 1836) ὁ τοῦ Πανεπιστημίου βραδύτερον δὲ (τῇ 25 Ἰανουαρίου 1843) ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ῥιζαρίου σχολῆς. Διὰ τούτων πάντων ῥυθμισθεῖσιν

κῆς. Βραδύτερον μετὰ τὴν ἔλευσιν τῆς βασιλείας, ἐν ἔτει 1834, ὅτε τὸ ῥηθὲν σχολεῖον μεταῤῥυθμισθὲν εἰς γυμνάσιον μετετέθη εἰς Ἀθήνας, προσετέθησαν ὁ Ἰωάννης Ψαρᾶς καθηγητῆς τῶν ἑλληνικῶν, ὁ Ἑρρίκος Οὐλερίχης Γερμανὸς, καθηγητῆς τῶν λατινικῶν, ὁ Λουδοβίκος Πομερέτος τῆς γαλλικῆς καὶ ὁ Ἰάκωβος Βλάκ τῆς ἀγγλικῆς. Ὁ δὲ Χ. Βάφας διεδέχθη τὸν Δουραμάνην μετατεθέντα εἰς τὸ τῆς Σύρου γυμνάσιον. Εἰς δὲ τὸ συνημμένον μετὰ τοῦ γυμνασίου ἑλληνικὸν σχολεῖον κατέστησαν διδάσκαλοι οἱ πρῶτον μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰωάννης Πατάκης, Γεώργιος Γεράκης, Ἀθανάσιος Κωστόπουλος, Νικόλαος Κράνιος.

(σ) Ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἐξελέχθη μὲν κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπὸ τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων, ἐκυρώθη δὲ ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐν Προνοίᾳ ἐθνικῆς συνελεύσεως τῇ 27 Ἰουλίου 1832.

(τ) Ἀμαθεῖς ἢ μοχθηροὶ τινες καὶ πλήρεις ἀλόγου πάθους καθηλάκνησαν ἐνίοτε τῶν νόμων καὶ διατάξεων τῆς ἀντιβασιλείας· ἀλλὰ τὰ πράγματα τρανῆ ἐκφέροντα φωνὴν ἀπέδειξαν καὶ ἀποδεικνύουσι τὴν ὑπεροχὴν τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν γνώσεων τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ἐξ ὧν ἡ ἀντιβασιλεία συνίστατο καὶ τὴν ἀδελότητα τῶν ἐπικριτῶν αὐτῶν.

(υ) Συγχρόνως μετὰ τοῦ περὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων νόμου ἐξεδόθη καὶ ὁ α' τοῦ Πανεπιστημίου ὄργανισμός· ἀλλ' οὗτος δὲν ἐξετελέσθη, μετεῤῥυθμίσθη δ' ἔπειτα διὰ τοῦ τῆς 14 Ἀπριλίου τοῦ 1836 ἔτους.

προσηκόντως τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους διδασκαλίας, ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις, ἥς τὸ παράδειγμα ἠκολούθησαν ἔπειτα καὶ αἱ ἔθνικαὶ συνελύτεις καὶ αἱ βουλαι, ἐδείξε καὶ προθυμίαν μεγάλην καὶ χρισμάτων ἀφειδίαν εἰς δυνατὴν αὐτῶν ἐκτέλεσιν. Ἔνεκα τούτου ἐπειψεν εἰς Γερμανίαν περὶ τοὺς πενήτηντα παῖδας καὶ νεανίσκους προσήκοντας εἰς τὰς ἐπιστημώτερας τῆς Ἑλλάδος οἰκογενείας, ἵνα παιδευθέντες ἐκεῖ τελειότερον καὶ διδαχθέντες διαφόρους ἐπιστήμας καταστήσῃ μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπανοδὸν τῶν χρόσιμου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος τῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς βασιλείας χαραχθεῖσαν ὁδὸν βαδίζει καὶ νῦν ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις ἡ δημοσία τοῦ ἔθνους παιδεύσει προήχθη ἕκτοτε καὶ προάγεται καθημέραν, ὡς δεικνύεται ἐκ τῆς ἐξῆς συντόμου περὶ ἐκάστου τῶν κυριωτέρων κλάδων αὐτῆς ἐκθέσεως.

Α. Περὶ τῆς δημοτικῆς παιδείσεως.

Πρωτίστη φροντίς τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἡ περὶ τῆς δημοτικῆς ἤτοι στοιχειώδους παιδείσεως. Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ὀλιγόριθμα κατ' ἀρχὰς ὄντα, ἐπολλαπλασιάσθησαν κατ' ὀλίγον καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς διδασκαλία συνεπληρώθη καὶ προήχθη ἐπὶ τὸ τελειότερον. Ἐξετάθη δὲ βαθμικὸν ἡ δημοτικὴ παιδείσις δι' ἰδρύσεως ἰδίων σχολείων καὶ εἰς τὸ θύλου γένος, οὐτινος μικρότατον μόνον μέρος, καὶ τοῦτο ἐν μόναις ταῖς πόλεσιν, ἐδιδάσκετο πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως γράμματα. Ἡ ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Κλεοβούλου, ὡς προελέχθη, εἰσαχθεῖσα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλληλοδιδασκτικὴ μέθοδος ἐκρίθη ἐπιτηδαιοτέρα πρὸς τὴν δημοτικὴν παιδεύσειν παρ' ἡμῖν, ὡς καθιστῶσα δυνατὴν τὴν διδασκαλίαν πολλῶν μαθητῶν διὰ διδασκάλων ὀλίγων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ βασιλέως Ὁθωνος μικρὸς ἦτο ἐν Ἑλλάδι ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτικῶν διδασκάλων τῶν γυνωσκόντων τὴν ῥηθείσαν μέθοδον καὶ ἐχόντων τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς τὸ ἐπάγγελμά των γνώσεις, ἰδρῦθη πρὸς παρασκευὴν τοιούτων δημοτικῶν διδασκαλείων καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ φιλέλληρος Γερμανοῦ Δ. Κόρκ, τοῦ καὶ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὃν ἀρμόστησαντα διεδέχθη μετὰ μικρὸν ὁ μακαρίτης Ἰωάννης Κοκκίνης. Οὗτος διὰ τῆς συνέσεως καὶ δραστηριότητός του προήγαγε τὴν δημοτικὴν παιδεύσειν, συνδύσας σκοπιμῶς βραδύτερον τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν μέθοδον μετὰ τῆς συνδιδασκτικῆς, καὶ ἄλλα τινὰ τῆς διδασκαλίας μεταρρυθμίσεις ἐπὶ τὸ βέλτιον. Τούτου κατ' εἰσήγησιν συνέστη κατὰ τὸ 1837 ἔτος ἡ *Φιλοπαιδευτικὴ Ἑταιρεία*, ἥτις ἴδιον προθεῖσα σκοπὸν τὴν πρότερον λίαν ἡμελημένην παιδεύσειν τοῦ γυναικείου γένους πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς ταύτην ἐνήργησεν. Εἰς τὴν Φιλοπαιδευτικὴν Ἑταιρίαν ὀφείλεται ἡ ἐν Ἀθήναις ἰδρυσις καὶ μέχρι τοῦ νῦν διατήρησις τοῦ ἀξιολόγου τῶν κορασιῶν διδασκαλείου, ἐν ᾧ ἀπὸ τριακόντα καὶ τριῶν ἐτῶν πλείστα Ἑλληνίδες, αἱ μὲν ἐκ τῶν ἐντός, αἱ δὲ ἐκ τῶν ἐκτός τοῦ βασιλείου, τὰ προσήκοντα μαθήματα διδάχθησαι, παρεσκευάσθησαν ἐπιτήδειαι κορασιῶν διδάσκαλοι, ὧν αἱ μὲν ἀποδειχθεῖσαι διδάσκαλοι σχολείων ἐν ταῖς πόλεσι καὶ πολίχναις τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἐδίδαξαν προσήκόντως, ἡ ἔτι διδάσκουσι χιλιάδας πολλὰς κορασιῶν αἱ δὲ προσκληθεῖσαι εἰς πόλεις ἢ πολίχνια τῆς ὀθωμανικῆς ἀρχῆς κατοικοῦμενα ὑφ' Ἑλλήνων διέδωκαν ἡ ἔτι διαδίδουσιν εἰς τὰ κοράσια τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν τὰ ἀγαθὰ τῆς παιδείας. Τῆς Φιλοπαιδευτικῆς Ἑταιρείας μέγιστος εὐεργέτης, εἰδείχθη ὁ φιλογενέστατος καὶ ἐν ἰατροῖς ἕξρχος Ἀπόστολος Ἀρσάκης, ὅστις ἰδίᾳ ἀδρᾶ θάπανην ὠκοδόμησε τὸ ἐν Ἀθήναις ἐπώνυμον αὐτοῦ παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ νῦν αἶτε διδάσκαλοι κορασιῶν παρασκευάζονται καὶ πολλὰ ἄλλα νεάνιδες τελειότερον παιδεύονται.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνθέρσεως περὶ δημοτικῆς παιδείσεως νομοθεσίας καὶ τῆς ἀπ' ἀρχῆς ἕως τῆς σήμερον διηνεκοῦς σπουδῆς τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως πρόκεινται προφανέστατα. Ἐν ᾧ πρὸ τοῦ ἀνωκα' ἔτους μόναι αἱ πόλεις καὶ τὰ πολίχνια τῆς Ἑλλάδος, ὀλίγιστα δὲ χωρία εἶχον σχολεῖα δημοτικά, οὐδεὶς τῶν 280 δήμων τοῦ βασιλείου στερεῖται νῦν σχολείου τοιούτου, ἀλλὰ πολλοὶ ἔχουσι δύο καὶ τρία καὶ τινες ἔτι πλείοτερα ὥστε κατὰ τὴν περυσινήν ἐπίσημον τοῦ Ἰπουργείου τῆς παιδείας ἐκθεσιν ἀριθμοῦνται νῦν καθ' ὅλον τὸ βασιλεῖον 1141 σχολεῖα δηματικά, ἐξ ὧν 914 ἀρσένων, 199 δὲ κορασιῶν. Ἐν ᾧ δὲ πρὸ τοῦ ἀνωκα' ἔτους ἐκ μὲν τῶν ἀνδρῶν μόλις 5—6 ἑκατοστημόρια, ἐκ δὲ τοῦ θήλεος γένους μόλις ἐν ἑκατοστημόριον (φ) ἐγίνωσκον ἐν Ἑλλάδι τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν, διδάσκονται νῦν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς περυσινῆς ἐπιστήμου ἐκθέσεως τοῦ Ἰπουργείου τῆς δημοσίας παιδείσεως, 59 μὲν ἑκατοστημόρια τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀρσένων, ἥτοι ὑπερδεκαπλάσια τῶν τότε, 13 δὲ ἑκατοστημόρια τοῦ θήλεος γένους (χ) ὅτι πολὺ ἔτι μένει νὰ ἐνεργηθῇ, ἵνα ἡ ἐκ τῶν γραμμα-

(φ) Ἐξαιρουμένων τῶν μεγαλητέρων πόλεων, ὅπου δὲν ἦσαν σπάνιαι αἱ γυναῖκες αἱ γινώσκουσαι γράμματα, ἔμενον αὐταὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη ὅπως ἀδίδακτοι. Ἐν τῇ πατρίδι μου Ζαγορά, ἥτις ἠριθμεῖ ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους κατοίκους, μία μόνη γυνὴ πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐγνώριζε νὰ ἀναγινώσκει καὶ γράφει.

(χ) Ἄς τεθῇ τὸ ὅλον τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου 1,340,000· ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρσένων 670,000 καὶ ἴσος ὁ τῶν θηλέων. Ἐὰν ἔτι τεθῇ, ὅτι 2 1/2 ἑκατοστημόρια τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων ἀποθηήσκουσι

τῶν διπλῆ ὕρασις δοθῇ εἰς πάντας τοῦ βασιλείου τοὺς κατοίκους ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας, πολλὰ δὲ τῶν τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἔχουσι θελοῦσας χρεῖαν (ψ)· ἀλλὰ συγκρίνοντες τὴν παρούσαν αὐτῆς ἐν τῷ ἑλληνικῷ βασιλείῳ κατάστασιν πρὸς τὴν πρὸ τῆς πολιτικῆς τοῦ ἡμετέρου γένους ἀναβιώσεως εὐρίσκομεν τοσαυτὴν πρόδον, ὥστε πλήρεις χρηστοτέρων ἐλπίδων ἀποβλέπομεν εἰς τὸ μέλλον.

Β. Περὶ τῆς μέσης παιδείσεως.

Παραλλήλως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐβάδισεν εἰς τὰ πρόσω καὶ ἡ μέση παιδείσις, εἰς ἣν ἐπέστησαν ὁμοίως τὴν προσοχὴν τῶν ἡ τε κυβερνήσις καὶ τὸ ἔθνος.

Ἐπὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος ὀλίγαι τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχίαι εἶχον σχολεῖα ἑλληνικὰ καὶ ταῦτα ἐλλιπέστατα καὶ ἄνευ ὀριζμένης διοργανώσεως. Ἐδίδασκε δ' ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν συνήθως εἰς μόνον διδάσκαλος πάσας τὰς τάξεις ὅσα μαθήματα αὐτὸς ἔκρινε χρήσιμα, ἡ ἡδύνατο νὰ διδάξῃ. Γυμνάσιον οὐδὲν οὐδαμῶς ἀκόμη ὑπῆρξεν, ἀλλ' ἐν μόνον σκιαγράφημα γυμνασίου, τὸ ἐν Αἰγίνῃ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Γενναδίου διευθυνομένου *κεντρικῶν σχολείων*. Τοῦτο κατὰ πρότερον ἐφρόντισε νὰ ἀπαρτίσῃ τότε ἡ νέα κυβέρνησις (ἴδε σημ. ρ), στερουμένη ἔτι ἀριθμοῦ καθηγητῶν ἱκανοῦ εἰς σύστασιν ἄλλων. Ὀλίγων δ' ἔπειτα, ἐλθόντων ἐξωθεν καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων ὁμογενῶν ἐπιτηδείων εἰς τὴν ἐν γυμνασίοις καθηγησίαν, συνέστησαν ἐξ αὐτῶν καὶ συνεπληρώθησαν κατ' ὀλίγον τρία νέα γυμνάσια· τὸ τῆς Σύρου, τὸ τῆς Ναυπλίας καὶ τὸ τῶν Πατρῶν, αἵτινα ἐββουμίσθησαν σκοπιμῶς κατὰ τὸν περὶ τὸ τέλος τοῦ 1836 ἔτους ἐκδοθέντα περὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων νόμον. Βραδύτερον δὲ, καθόσον παρεσκευάζοντο διδασκόμενοι ἐν Ἑλλάδι νέοι καθηγηταί, ἡ ἐπανηρχοῦτο ἐξ Ἑυρώπης· οἱ χάριν τελειότερας μαθήσεως μεταβάντες ἐκεῖ νεανίσκοι, ἐβελτιούτο δὲ καὶ ἡ οἰκονομικὴ τοῦ τε δημοσίου καὶ ἐκάστου τῶν πολιτῶν κατάστασις, κηζάνετο τῶν τε ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν γυμνασίων ὁ ἀριθμὸς. Τί τὸ ἐντεῦθεν; Οὐδέμια μὲν τῶν νῦν 59 ἐπαρχῶν τοῦ βασιλείου μένει ἄνευ σχολείου ἑλληνικοῦ, ἀλλὰ πολλὰ αὐτῶν ἔχουσι διπλᾶ καὶ τριπλᾶ καὶ πλείοτερα· οὐδεὶς δὲ νομὸς στερεῖται γυμνασίου, ἀλλ' ὁ τῆς Ἀττικῆς ἔχει τρία. Ἀρθμοῦνται δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος καθ' ὅλον τὸ βασιλεῖον, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἐπτανήσου, ἑλληνικὰ μὲν σχολεῖα 114, ἐν οἷς διδάσκουσι 238 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 5,000 περίπου μαθηταί, (ἐξ ὧν ἀλλοδαποὶ 150)· γυμνάσια δὲ 15, ὧν οἱ καθηγηταὶ συμποσοῦνται εἰς 94, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς 1,800 περίπου, (ἐξ ὧν ἀλλοδαποὶ 250).

Πλὴν τῶν ῥηθέντων δημοσίων σχολείων καὶ γυμνασίων ὑπάρχουσι ἐν Ἀθήναις καὶ Σύρῳ καὶ Πάτραις ἑνδεκα ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια, τὰ μὲν πλήρη, τὰ δ' ἑλλιπῆ, διοργανωμένα καὶ ταῦτα κατὰ τὸν νόμον, ἐν οἷς διδάσκονται μαθηταὶ περὶ τοὺς 560. Προσέτι ὑπάρχουσι πλὴν τοῦ προῤῥηθέντος Ἀρσακείου παρθεναγωγείου ἑνδεκα ἄλλα ἰδιωτικὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ τῶν ἀρσένων ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται μαθηταὶ περὶ τὰς χιλίας.

Ἐκ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις διδασκόμενων μαθητῶν ἐξετάζονται κατ' ἔτος καὶ λαμβάνουσι τὸ ἀπολυτήριον περὶ τοὺς 250, ἐξ ὧν 220 σχεδὸν μεταβαίνουσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον πρὸς ἐκμάθησιν ἐιδικῆς τινος ἐπιστήμης ἢ πρὸς ἐπαύξησιν τῶν γνώσεών των, οἱ δὲ λοιποὶ τρέπονται εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἢ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἢ εἰς ἄλλα βιοποριστικὰ ἐπιτηδεύματα.

κατ' ἔτος, ἔπεται ὅτι εἰς 40 ἔτη ἐκλείπουσι τόσοι ἄνθρωποι ὅσοι καὶ γεννῶνται, καὶ νέα γενεὰ διαδέχεται τὴν προτέραν. Ἐὰν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι 5 ἔτη κατὰ μέσον ὄρον διαρκεῖ ἡ εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα φοιτήσις τῶν ἀρσένων παίδων, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 6 ἢ 7 ἕως τοῦ 11 ἢ 12, καὶ ὅτι πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ φοιτῶσιν ὄντως εἰς τὰ ῥηθέντα σχολεῖα, ἔπεται ὅτι φοιτᾶ εἰς αὐτὰ πάντοτε τὸ 1/8 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν, ἥτοι 676,000:8=84.000 περίπου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ῥηθείσαν τοῦ Ἰπουργείου τῆς Δημοσίας Παιδείσεως ἐκθεσιν τοῦ ἔτους 1869 εὐρέθη ὅτι φοιτῶσιν εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδιωτικῶς, 49,234, ἥτοι 59 περίπου ἐκ τῶν 100 ἐπομένως μένωνσιν ἀδίδακτοι 41 περίπου ἐκ τῶν 100.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκθεσιν τοῦ Ἰπουργείου τῆς Δημοσίας Παιδείσεως εὐρέθη ὅτι εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδιωτικῶς, φοιτῶσι κοράσια 10,800, εὐρίσκεται δι' ὁμοίου ὑπολογισμοῦ ὅτι φοιτᾶ περίπου τὸ 1/8 τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἡλικίᾳ φοιτήσεως, ἥτοι τῶν 84,000, δηλονότι φοιτῶσι περίπου 13 τῶν 100, μένουσι δὲ ἀδίδακτα 77 περίπου τῶν 100.

(ψ) Ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν δημοτικῶν διδασκάλων ἀπαιτεῖται πλείοτερα προσοχὴ εἰς τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ φιλόπονον αὐτῶν. Ὁ νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως τῶν παίδων καὶ τῶν κορασιῶν εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐστηρότερον, ἵνα μὴ μέναι τόσοι παῖδες καὶ τόσα κοράσια ὅπως ἀδίδακτα. Αἱ ἐφορίαι πρέπει νὰ ὀριθώσιν ἀρμοδιώτεραι, ἡ δὲ δι' ἐποπτῶν ἐπισκόπησις τῶν σχολείων νὰ ἐνεργηταὶ συχνότερα. κ. ἄλ. δ.

Εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα προσθετέον καὶ 3 ὑποδεέστερα ἱερατικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται 70 περίπου νέοι τὰ εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν χωριῶν ἀναγκαῖα μαθήματα. Εἰς δὲ τὰ γυμνάσια προσθετέον τὴν *Ῥιζάρειον ἐκκλησιαστικὴν σχολὴν* τὴν κατὰ τὸ 1842 ἔτος ἐν Ἀθήναις ἰδρυθεῖσαν, ἣτις ὑπερτερεῖ αὐτῶν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἀντὶ τεσσάρων τάξεων ἔχει πέντε· καὶ αἱ μὲν τέσσαρες αὐτῶν συμφωνοῦσι πρὸς τὰς τῶν γυμνασίων, πλὴν ὅτι εἰς τὰς δύο ἀνωτέρας διδάσκονται καὶ τινὰ ἐκκλησιαστικὰ μαθήματα· ἡ δὲ πέμπτη καὶ ἀνωτάτη εἶναι καθαρῶς θεολογική. Ἡ σχολὴ αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν εὐσεβῆ φιλογένειαν τῶν δύο ἀδελφῶν *Ῥιζάρων Μάνθου* καὶ *Γεωργίου*, οἵτινες καθ' ὅλον τὸν βίον κοπιᾶζοντες καὶ οἰκονομοῦντες ἠτοίμασαν ἱκανὸν χρηματικὸν κεφάλαιον πρὸς τὸν φηθέντα ἱερὸν σκοπὸν. Οἱ ἐν τῇ *Ῥιζαρείῳ σχολῇ* διδασκόμενοι παρασκευάζονται πρὸς τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα διὰ τῆς ἀκροάσεως τῶν εἰς τοῦτο ἀναγκαιότερων μαθημάτων. Ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι τελειότερας θεολογικῆς διδασκαλίας μεταβαίνουν μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν ἐν αὐτῇ μαθημάτων εἰς τὴν θεολογικὴν τοῦ Πανεπιστημίου σχολῆν.

Τοσαύτη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων αὐξήσις καὶ τοιαύτη αὐτῶν ἐπὶ τὸ τελειότερον ρύθμισις, καὶ προσέτι τοσούτων γυμνασίων ἢ ἰδρυσῶν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις, ὅπου πρὸ τοῦ αὐα' ἔτους οὐδὲν τοιοῦτον ὑπῆρχεν, ἀποδεικνύουσι τραπῶς τὴν ἔκτοτε μεγάλην πνευματικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πρόδοον (ω). Ἀλλ' ἰσχυρῶς δὲ καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι ἐλέγθη πρότερον περὶ τῆς δημοτικῆς παιδείας. Πολλὰ δηλονότι καὶ ἡ μέση παιδεία ἔχει ἔτι ἐλλείμματα· πολλὰ ἐν αὐτῇ ἔχουσι συμπληρώσεως ἢ ἐπανορθώσεως χρεῖαν. Πλειότερα μὲν ἀπαιτεῖται προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὸν προβιβάσμον τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, αὐστηροτέρα ἐξέτασις τῶν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων εἰς τὰ γυμνάσια μεταβαίνοντων μαθητῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπολυομένων ὡς ὀρίμων ἤδη πρὸς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν, συγχωρότερα τῶν τε ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν γυμνασίων παρὰ τοῦ ὑπουργείου δι' ἀνδρῶν ἐμβριθῶν ἐποπτεία, ἐν συντόμῳ ἀκριβεστέρα τοῦ νόμου ἐκτέλεσις. Ἐνόσφ οὗτος δὲν τηρεῖται ἀκριβῶς, ἀλλ' οἱ ἰσχυροὶ ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, μάλιστα εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ τοὺς προβιβάσμονες, ὀλεθρίαν τινὰ ἠθικὴν πίεσιν, ἢ νωθρότην καὶ ἀνικανότην, διερχομένην διὰ πάντων τῶν κατωτέρων βαθμῶν τῆς δημοσίας παιδείας, θέλει προβιβάζεσθαι ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν καὶ θέλει εἰσερχεσθαι εἰς τὸ ἀνώτατον διδακτικὸν καθίδρυμα πρὸς μεγάλην ζημίαν καὶ αὐτῶν τῶν προβιβαζομένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν καὶ ὅλης τῆς κοινωνίας.

Γ' Περὶ τῆς Πανεπιστημιακῆς παιδείας.

Ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν λόγοις καὶ ἐπιστήμαις ἀρχαίαν τῆς Ἑλλάδος εὐκλειαν καὶ περὶ τῆς πληρώσεως τῶν ἀληθῶν χρεῶν καὶ δικαίων ἐπιθυμιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους φροντίζουσα ἀπεφάσισε καὶ ἐπιθέσθαι οἷον κορωνίδα τοῦ ὅλου παιδευτικοῦ οἰκοδομήματος τὸ Πανεπιστήμιον. Ἰδρύθη δὲ τοῦτο ἐν Ἀθήναις διὰ Β. Διατάγματος τῆ 21 Δεκεμβρίου τοῦ 1836 ἔτους καὶ διωργανώθη κατὰ τὸν τύπον τῶν Πανεπιστημίων τῆς Γερμανίας, περιέχον τέσσαρας σχολὰς, τὴν *Θεολογικὴν*, τὴν *Νομικὴν*, τὴν *Ἰατρικὴν* καὶ τὴν *Φιλοσοφικὴν* διηρημένῃ εἰς τρία τμήματα, τὸ *φιλολογικόν*, τὸ *μαθηματικόν* καὶ τὸ *φυσικόν*. Ἐγένετο δὲ ἀρχῆ τῶν παραδόσεων ἐν αὐτῷ τῇ 14 Ἀπριλίου τοῦ 1837 ἔτους.

Πρόωρον ἐκρίθη ὑπὸ πολλῶν τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἐκπαιδευτικὸν καθίδρυμα ἐν Ἑλλάδι, ὅπου οὔτε νέων πριθμὸς ἱκανὸς ὑπῆρχεν ἔτι προτετελεσμένων προσηκόντως πρὸς ἀκαδημαϊκὰς ἀκροάσεις, οὔτε καθηγηταὶ ἱκανοὶ πρὸς πλήρη ἐπιστημονικὴν διδασκαλίαν καὶ ἀρκούντως εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον ἐνησκημένοι, ὥστε ἦτο χρεῖα

(ω) ἵνα μὴ ἐκταθῆ ὑπὲρ τὸ μέτρον ὁ λόγος, παραλείπομεν ἐντεῦθεν τὴν κατάλεξιν τῶν ἀπὸ τοῦ αὐα' ἔτους διδασκάντων καὶ τῶν διδασκόντων ἐν τοῖς ἑλληνικαῖς σχολαῖς καὶ γυμνασίοις τῆς Ἑλλάδος, ἐν οἷς ἀριθμοῦνται πολλοὶ διὰ τε τὴν διδασκαλικὴν αὐτῶν ἱκανότητα καὶ τὸν ὑπὲρ παιδείας τῶν νέων Ἑλλήνων ζῆλον ἀξιοὶ μνήμης αἰωνίου καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ γένους. Ἐκ τῶν πολλῶν μνημονεύομεν ἐνταῦθα ὀλίγους τοὺς ἐξῆς· τοὺς γυμνασιάρχας *Γεώργιον Γεννάδιον*, *Λεόντιον Ἀναστασιάδην*, *Ι. Σερούτιον*, *Ἀλέξανδρον Ῥαδινόν*, *Α. Μ. Ἄλσελμον*, *Χαραλάμπην Παμπούκην*, *Ν. Χορτάκην*, *Κ. Πιττακόν*, *Γ. Σουρίαν*, *Ἀριστείδην Κυπριανόν*, *Χ. Βάφαν*, *Γ. Γεράκην*, *Γ. Παυλίδην*, *Δ. Α. Μιχαλόπουλον*· τοὺς καθηγητὰς γυμνασίων *Ι. Ψαρᾶν*, *Δ. Δουραμάνην*, *Φαρδούλην*, *Σταῦρον* καὶ *Ἠλίαν* τοὺς *Σταθοπούλους*, *Α. Κωστόπουλον*, *Ζαχαρίαν Παναγιωτίδην*, *Κ. Οἰκονομίδην*, *Γρηγόριον Παπαδόπουλον*· τοὺς σχολάρχας *Ν. Χρυσόγελον*, *Βύστράτιον Πετρίδην*, *Νικηφόρον Παμπούκην*, *Γ. Φιλοπατρίδην*, *Ἀστέριον Φιλίππου*, *Σπεράντσαν*, *Π. Παλαμάν*, *Κοσμάν Θεσπρωτῶν*, *Ἰωάννην Πατάκην*, τὸν διδάσκαλον *Ν. Κράνιον*.

Ζητούμεν δὲ διὰ τὴν παράλειψιν τῶν λοιπῶν συγγνώμην.

καὶ αὐτοσχεδιασθῶσιν οἱ πλείστοι. Ἄλλ' ἡ φιλοτιμία καὶ ὁ ζῆλος καὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν διδασκόμενων κατώρθωσεν ἐντὸς ὀλίγου ὅ,τι ἐφαινετο δυσχερέστατον. Κατὰ τὴν α' καὶ β' τῶν μαθημάτων περίοδον ἀνεπλήρωσαν τὴν ὀλιγότητα τῶν ἐκ τῶν γυμνασίων ἀπολυθέντων καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον προσελθόντων μαθητῶν πολλοὶ τῶν ὑπουργηματικῶν καὶ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς κυβερνήσεως ἐργαζομένων, φλεγόμενοι ὑπὸ πόθου πληρεστέρας μαθήσεως. Τὸ μικτὸν ἐκεῖνο ἐκ νεανίσκων καὶ ἀνδρῶν ἀκρατῆριον, ὅπερ συνέβηεν ἰδίως εἰς τὰς παραδόσεις τῶν γενικῶν μαθημάτων, ἀνεκάλει μετὰ γλυκυθυμίας εἰς τὴν μνήμην τοῦ παρατηρητοῦ τοὺς ἀρχαίους ἐκεῖνους τῆς Ἑλλάδος χρόνους, ὅτε τὴν εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ἀκροάσεις φοίτησιν δὲν ὤριζεν ἡ ἡλικία, ἀλλ' ὁ πόθος τῆς γνώσεως. Οἱ δὲ καθηγηταί, καὶ περ πρὸς πολλὰς δυσχερεῖας μαχόμενοι, τὰς μὲν ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιστήμης προερχομένας, τὰς δὲ ἐκ τῆς πτωχείας τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης στερουμένης πλείστον ὄρον τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, ἔτεινον ὅμως μετὰ σπουδῆς εἰς τὰ πρόσω, καὶ διδάσκοντες ἐγένοντο καθ' ἡμέραν ἐπιτηδεύτεροι εἰς διδασκαλίαν καὶ πλάσταν τῆς γλώσσης ἐπιτυχέστεροι.

Καθηγηταὶ τριάκοντα καὶ δύο ὄλοι, ἀποδειχθέντες τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου τριετίας ἐδίδασκον κατ' ἀρχὰς τὰ τῶν τεσσάρων σχολῶν μαθήματα (α). Ὑστερον δὲ, ἀπὸ τοῦ 1841 καὶ ἐξῆς,

(α) Οἱ κατὰ τὴν α' τριετίαν ἀποδειχθέντες καθηγηταὶ εἶναι οἱ ἐξῆς, ὧν οἱ παραιτηθέντες ἢ μετατεθέντες ἢ ἄλλως ἀπαλλαγθέντες σημειοῦνται διὰ τοῦ *, οἱ δὲ ἀποθανόντες διὰ τοῦ †.

Α'. Τῆς μὲν *Θεολογικῆς σχολῆς* 1) *Μισαὴλ Ἀποστολίδης* †, 2) *Θεόκλητος Φαρμακίδης* †, 3) *Κωνσταντῖνος Κοντογόνης*.

Β'. Τῆς δὲ *Νομικῆς* 1) *Γεώργιος Ῥάλλης* ἐπίτιμος καθηγητῆς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, 2) *Ἰωάννης Α. Σούτσος* καθηγ. τῆς πολιτικῆς Οἰκονομίας, 3) *Γεώργιος Α. Μαυροκορδάτος* καθηγ. τοῦ γαλλικοῦ δικαίου †, 4) *Περικλῆς Ἀργυρόπουλος* καθηγ. τοῦ διοικητικοῦ δικαίου †, 5) *Γοδοφόδος Φέδερ* ἐπίτιμ. καθηγ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας *, 6) *Αἰμίλιος Ἐρτσου* καθηγ. τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου †, 7) *Σπυρίδων Πήληκας* καθηγ. ἐπίτιμοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἔπειτα δὲ τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ τῆς ποινικῆς δικονομίας †.

Γ'. Τῆς δὲ *Ἰατρικῆς* 1) *Ἀλέξιος Πάλλης* ἐπίτ. καθηγ. τῆς ἰατροδικαστικῆς καὶ τοξικολογίας, 2) *Ἰωάννης Ὀλύμπιος* καθηγ. τῆς χειρουργίας †, 3) *Νικόλαος Κωστῆς* καθηγ. τῆς μαιευτικῆς καὶ τῆς φαρμακολογίας †, 4) *Ἰωάννης Βούρος* καθηγ. τῆς εἰδικῆς παθολογίας καὶ θεραπείας *, 5) *Ἀναστάσιος Λευκίας* καθηγ. τῆς γεν. παθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς †, 6) *Δημήτριος Α. Μαυροκορδάτος* καθηγ. τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας †, 7) *Γεώργιος Δαμιανὸς* διάδοχος τοῦ κατὰ τὸ 1839 ἔτος ἀποθανόντος *Δημητρίου Μαυροκορδάτου*, 8) *Ἐρρίκος Τράμπερ* ἐπίτ. καθηγ. τῆς χειρουργίας *, 9) *Ἰωάννης Νικολαΐδης Λεβαθεὺς* ἐπίτ. καθηγ. τῆς ὑγιεινῆς καὶ φυσιολογίας *. Ἐπειδὴ ὁ Γ. Δαμιανὸς διεδέχθη τὸν τελευτήσαντα *Δημήτριον Μαυροκορδάτον*, ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς δὲν ὑπερέβη τότε τοὺς 8.

Δ'. Τῆς δὲ *φιλοσοφικῆς* 1) *Κωνσταντῖνος Σχινᾶς* καθηγ. τῆς ἱστορίας †, 2) *Θεόδωρος Μανούτης* ἐπίτ. καθηγ. τῆς πολιτειογραφίας, ἔπειτα δὲ τακτικὸς καθηγ. τῆς γεν. ἱστορίας †, 3) *Νεόφυτος Βάμβας* καθηγ. τῆς φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς †, 4) *Γεώργιος Γεννάδιος* ἐπίτ. καθηγ. τῆς ἑλλν. φιλολογίας †, 5) *Κωνσταντῖνος Νέγγρης* καθηγ. τῶν μαθηματικῶν *, 6) *Κυριακὸς Δομνάνδος* ἐπίτιμος, ἔπειτα τακτικὸς καθηγητῆς τῆς φυσικῆς ἱστορίας †, 7) *Γεώργιος Βούρης* καθηγ. τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς μαθηματικῆς φυσικῆς †, 8) *Λουδοβίκος Ῥόος* ἐπίτιμος, ἔπειτα δὲ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας †, 9) *Ἐρρίκος Οὐλερίχος* ἐπίτιμος ἔπειτα τακτικὸς καθηγητῆς τῆς λατινικῆς φιλολογίας †, 10) *Ξαβέριος Ἀνδρεῶν* καθηγ. τῆς χημείας καὶ πειραματικῆς φυσικῆς *, 11) *Δ. Φράας* ἐπίτ. καθηγητῆς τῆς βοτανικῆς *. Εἰς τοὺτους προστεθήσαν κατὰ τὸ 1839 ἔτος οἱ ἐξῆς, 12) *Φίλιππος Ἰωάννου* καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας, 13) *Ἰωάννης Βενθύλος* καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας †.

Ὑστερον, ἀπὸ τοῦ 1841 ἔτους καὶ ἔπειτα μέχρι τοῦδε διωρίσθησαν εἰς τέσσαρας σχολὰς καὶ ἄλλοι καθηγηταὶ οἱ ἐξῆς:

Α'. *Εἰς τὴν Θεολογικὴν*, 1) *Δαμιανὸς Λιθερόπουλος* καθηγητῆς τῆς δογματικῆς †, 2) *Διονύσιος Κλεόπας* καθηγητῆς τῆς δογματικῆς καὶ χριστιανικῆς ἠθικῆς †, 3) *Παναγιώτης Ρομπότης* πρωτοεὐδὲς καθηγητῆς τῆς δογματικῆς, 4) *Ἀλέξανδρος Λυκούργος* καθηγητῆς τῆς συμβολικῆς, ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος Σύρου *, 5) *Θεόκλητος Βίμπος* καθηγ. τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης, ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας *, 6) *Ἀναστάσιος Διομήδους Κυριακοῦ* καθηγ. τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ συμβολικῆς, 7) *Νικόλαος Λαμαλᾶς* καθηγ. τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνείας εἰς τὴν *Κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην*, 8) *Νικηφόρος Καλογεράς* καθηγητῆς τῆς ποιμαντορικῆς,

ἀπεδείχθησαν πολλοὶ ἄλλοι, οἱ μὲν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀποθησκόντων ἢ ἀπαλλασσομένων τῆς καθηγεσίας, οἱ δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας. Ἀριθμούνται δὲ πάντες οἱ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς σήμερον ἀποδείχθέντες καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διδάξαντες ἐν αὐτῷ ἐννεήκοντα καὶ ὀκτώ, ὧν τριάκοντα μὲν ἀπέθανον, δεκαεπτὰ δὲ παρητήθησαν, ἢ μετέβησαν εἰς ἄλλην θέσιν, ἢ ἄλλως ἀπηλλάγησαν τῆς καθηγεσίας· μένουσι δὲ νῦν καθηγηταὶ ζῶντες καὶ διδάσκοντες ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πενήκοντα καὶ εἰς..

Φοιτηταὶ δὲ τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ μὲν τὰ πρῶτα ἔτη ἠριθμοῦντο περὶ τοὺς διακοσίους· ἔπειτα δὲ, πληθυνομένων κατ' ὀλίγον, ἀνέβη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν πρὸ 15 ἐτῶν εἰς ἑξακοσίους σχεδόν· ἀπὸ δὲ ὀκταετίας ἠξήθησαν διαμίας εἰς χιλίους διακοσίους περίπου· ἀριθμὸν ὑπέρογκον, ὅστις κατὰ λόγον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων ἐξετάζομενος ὑπερβαίνει πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἄλλαις χώραις τῆς Εὐρώπης φοιτῶντων εἰς τὰ Πανεπιστήμια. Ἡ μεγάλη καὶ αἰφνιδία αὕτη αὕξησις προῆλθε κυρίως ἐκ τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν πολιτικὴν

9) Παναγιώτης Παυλίδης καθηγητῆς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνείας εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ τῆς ἑβραϊκῆς. Β. Ἐἰς δὲ τὴν Νομικὴν, 1) Στέφανος Γαλάτης ἐπίτιμος καθηγητῆς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου*, 2) Πέτρος Σ. Στροῦμπος ἐπίτ. καθηγ. τῆς ἀστυκῆς δικονομίας †, 3) Παῦλος Καλλιγᾶς ἐπίτιμος ἔπειτα δὲ τακτικὸς καθηγητῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, 4) Πέτρος Παπαρρηγόπουλος ὁμοίως, 5) Βασίλειος Οἰκονομίδης ἐπίτ. καθηγ. τῆς ἀστυκῆς δικονομίας, 6) Νικόλαος Σαρίππος καθηγ. πρότερον τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, νῦν δὲ τοῦ ἐθνικοῦ προσεθνῶς δικαίου καὶ τῆς ποινικῆς νομοθεσίας, 7) Κωνσταντῖνος Φρεαρίτης τακτικὸς καθηγ. τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, νῦν δὲ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, 8) Διομήδης Κυριακοῦ ἐπίτιμος ἔπειτα τακτικὸς καθηγητῆς τοῦ συνταγματικοῦ καὶ τοῦ ἐθνοπροσεθνῶς δικαίου †, 9) Μιχαὴλ Ποτλῆς καθηγητῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου †, 10) Μάρκος Βενιέρης ἐπίτιμος καθηγητῆς τοῦ γαλλικοῦ δικαίου καὶ τῆς συγκριτικῆς νομοθεσίας*, 11) Ἐμμανουὴλ Κόκκινος καθηγητῆς τοῦ ποιν. δικαίου, 12) Νικόλαος Δαμασκηνός καθηγητῆς τακτικῶς τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, 13) Ὁθων Πυλαρινός καθηγητῆς τῆς πολιτ. Οἰκονομίας*.

Γ. Ἐἰς δὲ τὴν Ἱατρικὴν, 1) Κωνσταντῖνος Μαυρογιάννης καθηγητῆς τῆς κλινικῆς ἱατρικῆς †, 2) Νικόλαος Πετσάλης καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς †, 3) Γεώργιος Πρινάρης καθηγητῆς τῆς γενικῆς νοσολογίας καὶ θεραπείας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἱατρικῆς, 4) Γεώργιος Α. Μακκᾶς καθηγ. τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ τῆς κλινικῆς, 5) Μιλτιάδης Βενιζέλος καθηγ. τῆς μαιευτικῆς, 6) Θεόδωρος Ἀφεντούλης καθηγ. τῆς γενικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φαρμακολογίας, 7) Διονύσιος Αἰγινήτης καθηγ. τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπείας, 8) Ανδρέας Ἀναγνωστάκης καθηγ. τῆς ὀφθαλμιατρικῆς καὶ ὠτιατρικῆς, 9) Στέφανος Σταυρινάκης καθηγ. τῆς τοπογραφικῆς ἀνατομίας καὶ διευθυντῆς τοῦ ἀνατομικοῦ καὶ παθολογικοῦ μουσείου*, 10) Κωνσταντῖνος Βουσακῆς καθηγ. τῆς φυσιολογίας, 11) Δημήτριος Γ. Ὀρφανίδης καθηγ. τῆς ἀστυκλινικῆς, 12) Σταμάτιος Κρίωνος καθηγ. τῆς φαρμακογραφίας καὶ φαρμακευτικῆς*, 13) Αντώνιος Βιτσάρης καθηγ. τῆς ἱατρικῆς ἱστορίας, τῶν ψυχικῶν νοσημάτων, καὶ τῶν παιδῶν, 14) Σπυρίδων Μπαλάνος καθηγ. τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῶν σφιλτικῶν νοσημάτων, 15) Παναγιώτης Γ. Κυριακός καθηγ. τῆς γενικῆς νοσολογίας καὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ μεθοδολογίας τῆς ἱατρικῆς, 16) Χαράλαμπος Πρετεντέρης Τυπάλδος καθηγ. τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ τῆς κλινικῆς, 17) Θεόδωρος Ἀρεταῖος καθηγ. τῆς χειρουργίας, 18) Κωνσταντῖνος Π. Δεληγιάννης καθηγ. τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας, 19) Αντώνιος Μπάστας καθηγητῆς τῆς ἐγχειριστικῆς †.

Δ. Ἐἰς δὲ τὴν Φιλοσοφικὴν, 1) Ἐδουάρδος Μάσσων καθηγητῆς τῆς ἱστορίας*, 2) Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος καθηγ. τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ διευθυντῆς τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου, 3) Ἀλέξανδρος Βενιζέλος καθηγ. τῆς χημείας †, 4) Φραγκίσκος Πυλαρινός καθηγ. τῶν ἑλληνικῶν φιλοσοφημάτων καὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, 5) Δημήτριος Στροῦμπος καθηγ. τῆς φυσικῆς, 6) Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς καθηγ. τῆς ἀρχαιολογίας, 7) Ἡρακλῆς Μητσόπουλος καθηγ. τῆς φυσιογραφίας, 8) Στέφανος Κουμανούδης καθηγ. τῆς λατινικῆς φιλολογίας, 9) Νικόλαος Κοντζᾶς καθηγ. τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, 10) Θεόδωρος Ὀρφανίδης καθηγ. τῆς βοτανικῆς, 11) Ἰωάννης Ι. Παπαδάκης καθηγ. τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας, 12) Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος καθηγ. τῆς ἱστορίας, 13) Εὐθύμιος Καστόρχης καθηγ. τῆς λατινικῆς φιλολογίας, 14) Ἰωάννης Ρουσοπόπουλος καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, νῦν δὲ τῆς ἀρχαιολογίας, 15) Γεώργιος Παπασιλιώτης ἐπίτ. καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, 16) Δημήτριος Μαυροφρύδης καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας †, 17) Δημήτριος Ν. Βερναρδάκης καθηγ. τῆς ἱστορίας*, 18) Βασίλειος Λάκων καθηγ. τῶν μαθηματικῶν, 19) Ἀναστάσιος Γεννάδιος καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, 20) Σπυρίδων Φιντικλῆς καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, 21) Δημήτριος Σμιτέλος ὁμοίως, 22) Ἀναστάσιος Χρηστομάνος καθηγ. τῆς χημείας, 23) Χριστόφορος Φιλητᾶς καθηγ. τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας †, 24) Γεώργιος Μιστριώτης καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.

μεταβολὴν χαλαρώσεως τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων· ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ φροντιστῇ περὶ τῆς προσήκουσας διορθώσεως, ἵνα προληφθῶσι τὰ ἐντεῦθεν εἰς τε τὰς οἰκογενείας καὶ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἐπαπειλούμενα κακὰ. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐπισήμους καταλόγους τοῦ Πανεπιστημίου παρατηροῦμεν ὅτι εἰς διάστημα ἐτῶν ἀκαδημαϊκῶν 33, ἀπὸ ἀ. Σεπτεμβρίου 1837, ὅτε ἤρχισαν τακτικῶς τοῦ Πανεπιστημίου αἱ παραδόσεις, ἕως τέλους τοῦ παρελθόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους (1869—70) ἐνεγράφησαν εἰς μὲν τὸν κατάλογον τοῦ Πανεπιστημίου φοιτηταὶ 5,222, εἰς δὲ τὸ μαθητολόγιον τοῦ προσηρητημένου φαρμακευτικοῦ σχολείου μαθηταὶ 304, τὸ ὅλον 5,526, ἐξ ὧν 232 μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολὴν, 2286 εἰς τὴν Νομικὴν, 1664 εἰς τὴν Ἱατρικὴν, 1047 εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν καὶ 297 εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον (β'). Ἐκ τοῦ ῥηθέντος ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπεράτωσαν τὰ μαθήματά των μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους καὶ ἐξετασθέντες ἔλαβον τὸ δίπλωμα ἢ πτυχίον ἐν ὄλῳ 1679, ἐξ ὧν 10 μὲν ἀπεδείχθησαν πρῶτοι τῆς Θεολογίας, 552 διδάκτορες τῆς Νομικῆς, 177 τελειοδιδάκτοι τῆς Νομικῆς, 605 διδάκτορες τῆς Ἱατρικῆς, 66 διδάκτορες τῆς Φιλοσοφίας (59 τοῦ φιλοσοφικοῦ τμήματος, 6 τοῦ μαθηματικοῦ καὶ 1 τοῦ φυσικοῦ), 32 τελειοδιδάκτοι τῆς Φιλοσοφίας (26 τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος καὶ 6 τοῦ μαθηματικοῦ), 47 διδάσκαλοι καὶ 190 φαρμακοποιοὶ (γ').

Ἐπειδὴ πρὸς τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν ἀπαιτοῦνται καὶ πολυεῖδεις ὄργανων καὶ φυσικῶν σωμάτων συλλογαὶ ἢ ταμεῖα, ἐλήφθη καὶ περὶ τούτων ἡ προσήκουσα φροντίς, καὶ νῦν ἔχει τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον τὰ ἐξῆς ταμεῖα· τὸ τῶν ὀργάνων τῆς φυσικῆς, τὸ φυσιογραφικὸν ἤτοι τὸ τῆς ὄγκιολογίας, τῆς γεωλογίας, τῆς φυτολογίας καὶ τῆς ζωολογίας, τὸ ἀνατομικὸν καὶ παθολογικόν, τὸ φαρμακολογικόν καὶ τὸ νομισματολογικόν. Ταῦτα δὲν εἶναι μὲν ἀκόμη πλήρη καὶ πλούσια, ἀρκούσιν ὅμως εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν καὶ πλουτίζονται κατ' ὀλίγον διὰ νέων προσκτήσεων. Εἰς τὰ ῥηθέντα ταμεῖα προσθετέον τέσσαρα ἄλλα πολλοῦ λόγου ἀξία ἐν Ἀθήναις ἱδρύματα, πρὸς τε τὴν διδασκαλίαν χρήσιμα καὶ ἄλλως εἰς τὴν κοινωνίαν ὠφελιμώτατα· α') τὸν βοτανικὸν κήπον, β') τὸ μαιευτήριον, γ') τὸ ὀφθαλμιατρεῖον, ὅπερ ὀφείλεται εἰς τὴν εἰσῆγησιν τοῦ ἀειμνήστου καὶ φιλανθρωποτάτου αὐλικοῦ ἱατροῦ Βερνάρδου Ρέξερ καὶ τὴν προστασίαν τῆς

(β') Ἐκ τῶν 5,526 φοιτητῶν ἀριθμοῦνται ἡμεδαποὶ μὲν 3,752 ἐξ ὧν 513 Ἑπτανήσιοι· ἄλλοδαποὶ δὲ 1,774 ἐξ ὧν 140 ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, 112 ἐκ Ὁράκης, 206 ἐκ Μακεδονίας, 348 ἐξ Ἠπειροῦ καὶ Ἀλβανίας, 211 ἐκ Θεσσαλίας, 160 ἐκ Κρήτης, 21 ἐκ Κύπρου, 294 ἐκ τῶν παρακειμένων εἰς τὴν ἐλάσσονα Ἀσίαν νήσων, 200 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, Συρίας καὶ Αἰγύπτου, 40 ἐκ τῶν ἐν Δακίᾳ ἀποίκων Ἑλλήνων καὶ Δάκων, 16 ἐκ τῶν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἀποίκων Ἑλλήνων, ἐν οἷς καὶ τινες ἀλλογενεῖς, 10 ἐκ τῶν ἐν Ῥωσίᾳ ἀποίκων Ἑλλήνων καὶ Ῥώσσοι, 2 Ἄγγλοι, 2 Γάλλοι, 3 Σκανδιναβοὶ, 5—6 Σέρβοι καὶ Βούλγαροι συνηριθμήθησαν μὲ τούς Μακεδόνας καὶ Ὁράκας.

(γ') Ἐκ τῶν 10 πρυτανῶν τῆς Θεολογίας 7 μὲν ἦσαν ἡμεδαποὶ (ἐν οἷς 2 Ἑπτανήσιοι), 1 Ἠπειρώτης, 1 Δάξ καὶ 1 Ῥώσσοι. Ἐκ δὲ τῶν 552 διδασκτῶν τῆς Νομικῆς ἀριθμοῦνται 468 ἡμεδαποὶ (ἐν οἷς 22 Ἑπτανήσιοι), 8 Κωνσταντινουπολίται καὶ Ὁράκες, 6 Μακεδόνες, 20 Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοὶ, 5 Θεσσαλοὶ, 11 Κρήτες, 3 Κύπριοι, 28 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων, 1 ἐκ Δακίας, 1 ἐξ Αὐστρίας καὶ 1 Ἰταλός.

Ἐκ δὲ τῶν 177 τελειοδιδάκτων τῆς Νομικῆς 156 ἡμεδαποὶ (ἐν οἷς 5 Ἑπτανήσιοι), 1 Κωνσταντινουπολίτης, 2 Μακεδόνες, 6 Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοὶ, 3 Θεσσαλοὶ, 5 Κρήτες, 4 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρ' αὐτὴν νήσων.

Ἐκ τῶν 605 διδασκτῶν τῆς Ἱατρικῆς ἀριθμοῦνται 427 ἡμεδαποὶ (ἐν οἷς 21 Ἑπτανήσιοι), 20 Κωνσταντινουπολίται, 17 Μακεδόνες, 45 Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοὶ, 27 Θεσσαλοὶ, 28 Κρήτες, 2 Κύπριοι, 33 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων, 3 ἐκ Δακίας, 3 Ἰταλοὶ.

Ἐκ τῶν 66 διδασκτῶν τῆς Φιλοσοφίας εἶναι 49 ἡμεδαποὶ, 1 Κωνσταντινουπολίτης, 1 Μακεδών, 9 Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοὶ, 1 Θεσσαλός, 2 Κρήτες, 2 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, 1 Γάλλος.

Ἐκ τῶν 32 τελειοδιδάκτων τῆς Φιλοσοφίας ἀριθμοῦνται 28 ἡμεδαποὶ καὶ 4 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρ' αὐτὴν νήσων.

Ἐκ τῶν 47 ἑλληνικῶν διδασκτῶν εἶναι 30 ἡμεδαποὶ, 3 Κωνσταντινουπολίται καὶ Ὁράκες, 4 Μακεδόνες, 1 Ἠπειρώτης, 1 Θεσσαλός, 2 Κρήτες, 6 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων.

Ἐκ δὲ τῶν 190 φαρμακοποιῶν ἀριθμοῦνται 162 ἡμεδαποὶ (ἐν οἷς 6 Ἑπτανήσιοι), 3 Κωνσταντινουπολίται, 1 Μακεδών, 7 Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοὶ, 5 Θεσσαλοὶ, 1 Κρήτης, 9 ἐκ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων, 1 ἐξ Αὐστρίας καὶ 1 Ἰταλός.

πρώην βασίλισσας Ἀμαλίας, τῆς εἰς πᾶν ἀγαθὸν καὶ κοινωφελὲς προθύμως παρεχούσης τὴν ἀρωγὴν τῆς, καὶ δ' τὸ ἀστεροσκοπεῖον, ὅπερ ἡ γενναῖοφρων φιλοπατρία τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Γεωργίου Σίνα ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου πρὸ δισχιλίων καὶ τριακοσίων ἐτῶν ὁ Μέγας οὐρανοσκοπῶν εὔρε τὸν ἐνεακαιδεκάτη κύκλον, καὶ ὤρισεν ἀκριβέστερα τοῦ χρόνου τὰ μέτρα (δ'). Τοιαῦτα ἰδρύματα οὕτως ὑπῆρχον οὔτε ἦσαν δυνατὰ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν μακρὸν τῆς δουλείας χρόνον.

Δ'. Περὶ ἐιδικῶν σχολείων.

Πλὴν τῶν πνευματικῶν ἐκείνων χειρῶν, εἰς ὧν τὴν πλήρωσιν χρησιμεύουσι τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, τὰ μεσαιὰ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας χρεῖαι, οἷον ἡ τῆς βιομηχανικῆς, τῆς καλλιτεχνικῆς, τῆς πολεμικῆς, τῆς ναυτικῆς διδασκαλίας. Δὲν παρημελήθη δ' ἐν Ἑλλάδι οὐδὲ τοιούτων σχολείων ἢ ἰδρύσεως, δι' ὧν αἱ χρεῖαι αὗται πληροῦνται.

Σχολεῖον στρατιωτικόν. Τὸ ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου ἰδρυθὲν ἐν Ναυπλίᾳ *στρατιωτικὸν σχολεῖον*, τὸ τῶν εὐελπίδων καλούμενον, μετατεθὲν κατὰ τὸ 1834 εἰς Αἴγινα, κατὰ δὲ τὸ 1837 εἰς Πειραιᾶ, ἐβύθμισθη ἐπὶ τὸ τελειότερον. Προαγόμενον δ' ἔκτοτε ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀρμοδίων ἀνδρῶν παρεσκεύασε πολλοὺς νέους ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ, ἔχοντας τὰς ἀπαιτούμενας εἰς τὴν σπουδαιότητα στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν γνώσεις καὶ παρέχοντας τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἂν ἡ χρεῖα καλέσῃ, θέλουσι δειχθῆ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἀξιοτῶν πατέρων τῶν καὶ στέψη μὲ νέας δάφνας τὸ μέτωπον τῆς ματρίδος τῶν. Ἄς συχωρηθῇ δ' ἐνταῦθα εἰς γηραιὸν καθηγητὴν τῆς φιλοσοφίας, ἱκανὰ ἔτη ἐν τῇ νεότητι τοῦ βασιλεύσαντος ὑπὲρ τῆς κινδυνεύουσας πατρίδος τὰ ὅπλα νὰ ἐκφράσῃ μίαν μόνην εὐχὴν. Εἶθε οἱ ἐν τῷ ῥηθέντι σχολεῖῳ διδασκόμενοι νέοι, ἐφ' ὧν ἡ πατρίς καὶ ἡ βασιλεία στηρίζουσι τὰς ἐλπίδας τῶν, νὰ ἐνοτηθῶσι μετὰ τῶν διδασκόμενων μαθημάτων καὶ τὴν πάσης προσοχῆς ἀξίαν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ εἰς τὸν ὄρκον πίστεως εἶναι ἡ πρωτίστη τοῦ στρατιώτου ἀρετὴ, ὅτι εἰς ἄλλους προσήκει ἢ περὶ τῶν πολιτικῶν φροντίς, εἰς αὐτὸν δὲ ἡ τήρησις τῆς τάξεως καὶ ὑπεράσπισις τῆς πατρίδος ὑπὸ τὸν νομίμως τεταγμένον ἀρχηγόν.

Παραλλήλως πρὸς τὸ *στρατιωτικὸν σχολεῖον* ὄφειλε νὰ ἰδρυθῆ καὶ ἐν ἰσοστάσιον *ναυτικόν*. Τοιοῦτο σχολεῖον ἀπῆλθον καὶ ἀπαιτοῦσιν αἱ περιστάσεις τοῦ ἔθνους, ὑπ' αὐτῆς τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τοῦ προωρισμένου εἰς τὴν ναυτιλίαν, ἔχοντος πρὸς ταύτην ἐκ παλαιῶν ἰδιόζουσαν κλίσιν καὶ δεξιότητα καὶ διὰ ταύτης κυριώτερον δυναμένου νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν πολιτικὴν του ὑπαρξίν καὶ νὰ κρατηθῆ. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν δὲν ἐδόθη μέχρι τοῦδε εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς ἐθνικῆς παιδείσεως τόση προσοχὴ, ὅση ἤρμοζεν. Εἶθε δὲ νὰ παραχθῇ εἰς τὸ ἔξῃς ὅ,τι ἕως τῆς σήμερον ἡμελήθη, ἵνα ἀποκτήσῃ ἡ Ἑλλὰς τὴν ἀναγκαίαν εἰς αὐτὴν ναυτικὴν δύναμιν. Μοί φαίνεται κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὅτι ἀκούω τὸν πολλὰκις ὑπὸ τινῶν ἐπαναλαμβανόμενον λόγον ἢ *ναυτικὴ δύναμις ἀπαιτεῖ δαπάνην ὑπέρογκον*. Πρὸς τοῦτον ἀποκρίνομαι. Ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία εἶναι δαπανηρὰ ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν πάσης δαπάνης ἀντάξιον. Ὁ δούλος οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον δι' ἑαυτὸν δαπανᾷ ἀναγκάζεται ὅμως νὰ ζῇ ἀθλίως κατὰ θέλησιν ἄλλοτριαν καὶ νὰ ἐργάζεται διηνεκῶς ὑπὲρ ἄλλων. Ἐνῶ κατὰ τὰ ῥηθέντα *ναυτικὸν σχολεῖον* παράλληλον πρὸς τὸ *στρατιωτικόν* καὶ ὄρισμένον εἰς παρασκευάσιν ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ μένει ἀτέλεστος ἔτι εὐχὴ, ὑπάρχουσιν ἐξ μικρὰ ναυτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται 80—90 νέοι τὰ στοιχειωδέστατα τῆς ναυτικῆς μαθήματα τὰ εἰς τὸ ἔργον ἐμπορικοῦ πλοιάρχου ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα.

Σχολεῖον πολυτεχνικόν. Ἀπὸ τοῦ 1837 ἰδρυθὲν ἐν Ἀθήναις μικτόν τι σχολεῖον, σκοπὸν ἔχον πρακτικὴν τινα διδασκαλίαν τῶν πρώτων στοιχείων τῆς *ζωγραφικῆς*, τῆς *πλαστικῆς*, τῆς *γλυπτικῆς*, τῆς *ἀρχιτεκτονικῆς*, τῆς *ξυλογραφικῆς*, καὶ διὰ τοῦτο *πολυτεχνικὸν σχολεῖον* ὀνομασθέν. Ἰδρυτὴς καὶ πρῶτος αὐτοῦ διευθυντῆς ὑπῆρξεν ὁ ἀγαθὸς Βαυαρὸς ὑπολοχαγὸς Ζέντγερς. Τοῦτον μετὰ τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843 ἀπελθόντα ἐκ τῆς Ἑλλάδος διεδέχθη ὁ φιλότιμος καὶ διὰ τὰς ἐμπέδους ἀρχιτεκτονικὰς γνώσεις του οὐχὶ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Εὐρώπῃ γινώσκων κύριος Λύσανδρος Καυταντζόγλου. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τούτου τὸ ῥηθὲν σχολεῖον ἐβύθμισθη ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερον, ἢ διδασκαλίαν εὐρύθη καὶ κατέστη τελειότερα, διαγωνίσματα καὶ βραβεῖα παρὰ φιλογενῶν ἀγωνοθετῶν (ε) ὄρισθησαν εἰς τοὺς μαθη-

(δ') Πρῶτος διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀστεροσκοπεῖου ὑπῆρξεν ὁ μακαρίτης Γεώργιος Βούρης, ὃν διεδέχθη ὁ ἀξίος καθηγητῆς Ἰωάννης Παπαδάκης. Μετὰ τοῦτον ὄρισθη ὑπὸ τοῦ φιλογενεστάτου ἰδρυτοῦ διευθυντῆς τοῦ ῥηθέντος ἰδρύματος ὁ νῦν διευθύνων αὐτὸ σοφὸς καὶ φιλόπονος κ. Ἰούλιος Σμίθιος.

(ε) Ἰδιαιτέρως μνημῆς ἀξίος εἶναι ἐνταῦθα ὁ μακαρίτης Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος, ὅστις ἐφ' ἱκανὰ ἔτη παρεῖχε χιλίας δραχμὰς εἰς βράβεισιν ἔργων καλλιτεχνικῶν τῶν μαθητῶν τοῦ πολυτεχνικοῦ σχολεῖου.

τεύοντα, προΐοντα ζωγραφικῆς, πλαστικῆς, γλυπτικῆς καὶ ξυλογραφικῆς παρήχθησαν λόγου ἄξια, ἐπαινεθέντα ὑπὸ κριτῶν ἀρμοδίων καὶ τινὰ ἐν τῇ τοῦ Λονδίνου παγκοσμίῳ ἐκθέσει εὐδοκίμησαντα. Καὶ νῦν δὲ τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Σκαλιστήρη διευθυνόμενον βαίνει πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ὑπισχέται εἰς τὸ μέλλον τελειότερα ἔργα. Ἐκ τοῦ ῥηθέντος σχολεῖου ὠφελήθη πλείοτερον μὲν καὶ ἀμέσως ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐμμέσως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι τῆς Ἑλλάδος πόλεις, ὅπου μαθηταὶ αὐτοῦ μεταβάλλοντες ἐργάζονται ὡς ἀρχιτέκτονες, ἢ γλύπται, ἢ πλάσται, ἢ ζωγράφοι.

Τὴν χρεῖαν πολυτεχνικοῦ σχολεῖου εὐρυτέρου καὶ τελειότερου, ἀξίου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀρχαίας ἐπὶ καλλιτεχνία εὐκλείας τοῦ ἔθνους, συνιδῶν πρὸ ἐτῶν ὁ ἀειμνήστος ὁμογενὴς Νικόλαος Στουρνάρης κατέλιπεν ἐκ τῆς περιουσίας του διὰ διαθήκης πρὸς ἴδρυσιν τοιούτου περὶ τὰς ἐξακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, εἰς ἃς ἔπειτα προσετέθη ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου θεῖου του Μ. Τσιτσοῦ ποσότης πολλὴ μεγαλύτερα. Διὰ τῆς γενναίας ταύτης εἰς τὸ δημόσιον δωρεᾶς οἰκοδομεῖται ἀπὸ οὐκ ἔτι ἔτην καὶ ἐγγίξει εἰς τὸ τέλος λαμπρὸν ἀρχαιοπρεπὲς οἰκοδόμημα, σχεδιασθὲν καὶ ἐκτελούμενον ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιτέκτονος Λυσάνδρου Καυταντζόγλου καὶ κομοῦν τὴν πρωτεύουσαν. Ὅταν ἡ οἰκοδομὴ αὕτη περατωθῇ, θέλει λάβει τὸ νῦν Πολυτεχνεῖον νέον ὀργανισμὸν τελειότερον καὶ χρησιμεύσῃ εἰς περαιτέραν ἀνάπτυσιν τοῦ αἰσθήματος τοῦ καλοῦ καὶ ἐπίδοσιν τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Ἰκτινίου, τοῦ Φειδίου, τοῦ Ἀγορακρίτου, τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος καλλιτεχνῶν.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων ἤδη περὶ τῶν παντοβαθμίων καὶ παντοειδῶν σχολείων δηλοῦται ἱκανῶς ἡ μεγάλη τοῦ γένους πνευματικὴ πρόοδος ἀπὸ τοῦ ἀνωκ' ἔτους καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαταστάσεως τῆς βασιλείας μέχρι τῆς σήμερον. Καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς δουλείας οὔτε Πανεπιστήμιον ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι, οὔτε γυμνάσιον, οὔτε ὁ νῦν μέγας τῶν ἑλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων ἀριθμὸς, οὔτε ἡ ἐν τοῦτοις διδασκαλία ἦτο οὕτω πλήρης καὶ εὐδόκιμος καθὼς νῦν. Καὶ τὰ ὀλίγα δὲ ἐκεῖνα ἀνώτερα σχολεῖα, ἅτινα εἰς ὀλίγας τινὰς τῶν μεγάλων πόλεων ἐκτὸς τοῦ νῦν ἑλληνικοῦ βασιλείου τότε ἰδρύθησαν, οἷον τὸ τῶν Ἰωαννίνων, τὸ τῆς Χίου, τὸ τῆς Σμύρνης, οὔτε μόνιμα ἦσαν, οὔτε ἀρτια (ς'). Ἐν συντόμῳ τὰ πρὸ τοῦ ἀνωκ' ἔτους σχολεῖα ὡμοίωζον λυχνάρια διψαλῆα καὶ ἀμυδρά, σπάνια ἀναπτύμενα ἐν τῷ σκότει καὶ ἡ αἰφνιδίως ὑπ' ἀνέμου ἢ κατ' ὄλιγον δι' ἔνδειαν ἐλαίου σβυνόμενα.

Ε'. Περὶ βιβλιοθηκῶν καὶ τυπογραφείων.

Ὡς μέσα πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάπτυσιν τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ζωῆς ἀπαιτοῦνται οὐχὶ μόνον σχολεῖα παντοειδῆ, κατώτερα καὶ ἀνώτερα, περὶ ὧν ἤδη ἐλέχθησαν ἱκανὰ, ἀλλὰ καὶ βιβλία καὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἐπομένως τυπογραφεῖα, περὶ ὧν μένει νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν βιβλιοθηκῶν.

Βιβλιοθήκαι. Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ὅτε καὶ ἡ ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλία καὶ καθόλου ἡ παιδεία τοῦ ἔθνους περιωρίζετο ἐντὸς ὀρίων στενῶν, οὐδεὶς ἢ ὀλίγοις τοῖς ἡσθάνοντο τὴν χρεῖαν βιβλιοθήκης μεγάλης. Διὸ ὀλίγα τῶν τότε σχολείων καὶ ὀλίγα τινὰ μοναστήρια εἶχον βιβλιοθήκην, ταύτην δὲ μικρὰν καὶ τὸ πλείστον ἐκ βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν συγκειμένων (ς'). Μεγαλητέρας βιβλιοθήκας (4—8 χιλ. τόμων) εἶχον τὸ πατριαρχικὸν σχολεῖον, τὸ τῆς Χίου, τὸ τῆς Σμύρνης, τὸ τῶν Ἰωαννίνων, τὸ τῶν Μηλιῶν, τὸ τῶν Κυδωνιῶν, τὸ τοῦ Βουκουρεστίου, τὸ τοῦ Ἰασίου, τὸ τῆς Πάτμου, τὸ τῆς Δημητσάνης.

Νῦν δὲ μόνη ἡ ἐν Ἀθήναις δημοσία βιβλιοθήκη, μετ' ἧς ἠνώθη πρὸ μικροῦ καὶ ἡ τοῦ Πανεπιστημίου, περιέχει περὶ τὰς 100 χιλ. τόμων καὶ πλουτίζεται καθημέραν διὰ νέας ἀγορασίας καὶ νέων δωρεῶν Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων. Πλὴν δὲ τῆς ῥηθείσης βιβλιοθήκης ὑπάρχουσιν ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαι μικρότεραι ἢ τῆς Βουλῆς ἐκ τόμων 5,000, ἢ τῆς Ῥιζαρίου σχολῆς ἐκ τόμων 4,000 περίπου.

Καὶ ἐν Κερκύρᾳ δὲ ὑπάρχει βιβλιοθήκη ἀξιόλογος, ἢ τῆς πρώην Ἰονίου δημοκρατίας, περιέχουσα ὑπὲρ τὰς

(ς') Ἡ λατινικὴ γλῶσσα δὲν ἐδιδάσκετο οὔτε εἰς τὰ ῥηθέντα ἀνώτερα σχολεῖα. Ἐκ δὲ τῶν πραγματικῶν καλουμένων μαθημάτων ἐδιδάσκοντο τὰ μαθηματικὰ (κυρίως τὰ στοιχειώδη), φιλοσοφικὴ τις προπαιδεία, ῥητορικὴ καὶ ἐνιαχοῦ στοιχεῖα δογματικῆς θεολογίας· στοιχεῖα δὲ φυσικῆς σπανιότατα· ἐν μόνῳ τῷ ἀνωτέρῳ σχολεῖῳ τῆς Χίου ἐδιδάχθη κατ' ἐξαιρέσιν καὶ στοιχειώδης χημεία. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν ἐδιδάχθη ὀλίγον χρόνον ἢ γαλλικὴ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου φιλέλληνος Δαυῖδ ἐν τῷ αὐτῷ σχολεῖῳ τῆς Χίου.

(ς') Κατὰ τὸν Μαρτίνον Λήκ, ἐν τῇ μονῇ τῆς Ρεντίνης ἐπὶ τῶν Ἀγράφων εὐρίσκειτο καλὴ βιβλιοθήκη (ἴδε Recherche in Greece, London 1814).

35,000 τόμων, ἐν δὲ Ἀνδριταίνῃ τῆς Ἀρκαδίας ἢ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Νικολοπούλου κληροδοτηθεῖσα, συγκειμένη ἐκ τόμων 6,000 σχεδόν.

Προσέτι καὶ τὰ γυμνάσια τοῦ βασιλείου ἔχουσι βιβλιοθήκας μικρὰς, χρησίμους εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς διδάσκοντας καὶ διδασκόμενους.

Τυπογραφεῖα. Ἐν τῷ νῦν Ἑλληνικῷ βασιλείῳ οὐδὲν τυπογραφεῖον πρὸ τοῦ αὐα' ἔτους ὑπῆρξε πλὴν ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ. Τὸ μὲν ἐν Κερκύρᾳ καταστάθην κατὰ τὸ αὐα' ἔτος μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως (ἴδε Βρετοῦ νεοελληνικὴν φιλολογίαν μέρος β' ἀρ. 31), ἐχρησίμευε κυρίως εἰς τύπων τῶν ἑλληνιστῶν καὶ ἰταλιστῶν ἐκδιδομένων νόμων καὶ διαταγμάτων αὐτῆς. Τὸ δ' ἐν Ζακύνθῳ βραδύτερον κατὰ τὸ αὐβ' καταστάθην δὲν διέμεινε, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἠνώθη μετὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ.

Ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις χώραις τῆς ὀθωμανικῆς ἀρχῆς κατεστάθησαν μὲν ἐνίοτε ὑφ' Ἑλλήνων τυπογραφεῖα ἑλληνικά, ἀλλὰ τὰ μὲν διὰ διωγμῶν, τὰ δὲ δι' ἀτροφίαν ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν ὀλίγον χρόνον διετηρήθησαν ἢ ὀλίγα βιβλία εἰς φῶς προήγαγον (ἦ). Πολλὴ διαρκέστερα καὶ γονιμώτερα ὑπῆρξαν τὰ ἐκτὸς τῆς ὀθωμανικῆς ἀρχῆς ὑφ' Ἑλλήνων ἰδρυθέντα τυπογραφεῖα, ἧτοι τὰ ἐν Ἐνετιᾷ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ιε' αἰῶνος ἕως τοῦ αὐα' ἔτους ἄλλοτε ὑπὸ ἄλλων ἰδρυθέντα καὶ διατηρούμενα, τελευταῖον δὲ ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰωαννίνων Νικολάου Γλυκεῶς, Πάνου Θεοδοσίου καὶ Δημητρίου Θεοδοσίου, ἐν οἷς πλείστα βιβλία, μάλιστα ἐκκλησιαστικά, ἐτυπώθησαν (θ').

Μετὰ δὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ἰδρύθησαν κατ' ἀρχὰς ἐν Ἑλλάδι μικρὰ τινὰ τυπογραφεῖα, ἀρκοῦντα μόνον εἰς ἐκδοσιν ἐφημερίδων ἢ τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων τῆς κυβερνήσεως (ι).

Ἀπὸ δὲ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς βασιλείας ἔλαβον ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ὑπαρξίν πολλὰ ἄλλα τυπογραφεῖα καὶ τελειότερα. Ἀριθμοῦνται δὲ νῦν τὰ ὑπάρχοντα τριάκοντα μὲν καὶ ἑπτὰ ἐν Ἀθήναις, ἰσάριθμα δὲ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἑπτανήσου. Ἄλλ' ἐξ αὐτῶν ὀλίγιστα (4—5) εἶναι πλήρη, ἐπιτήδεια εἰς τύπων βιβλίων (κ'), τὰ δὲ πλείστα χρησιμεύουσι κυρίως εἰς ἐκδοσιν ἐφημερίδων.

ζ'. Περὶ ἐπιστημονικῶν ἐταιριῶν.

Πλὴν τῶν σχολείων, τῶν συλλογῶν, τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν τυπογραφείων, συντελοῦσι πολὺ εἰς τὴν πνευματικὴν τῶν ἐθνῶν πρόδον καὶ ἐταιρίαι καὶ ἀθλοθεσίαι ἐπιστημονικαί· διότι διὰ μὲν τῶν ἐταιριῶν πολλὰ καὶ δυνάμεις εἰς μίαν ἐπιστημονικὴν συνεργίαν ἐνούμεναι κατορθοῦσιν εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ὅ,τι εἰς ἐκά-

(ἦ) Τὸ ἐπὶ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως κατὰ τὸ αὐαζ' ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰδρῦθὲν πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον, κατεστράφη μετ' ὀλίγον ἐξ ἐπιβουλῆς τῶν Ἰησοῦτων. Τὸ δὲ κατὰ τὸ αὐβμ' ἔτος ἐπὶ Πατριάρχου Σαμουὴλ καὶ τὸ κατὰ τὸ αὐβς' ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ ε' ὀλίγον χρόνον διέμειναν μαρνανθέντα ἐξ ἀτροφίας. Διατηρεῖται δὲ νῦν τὸ κατὰ τὸ αὐαζ' καταστάθην. Ἐφήμερα προσέτι ὑπῆρξαν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ αὐβκ' καὶ τὸ κατὰ τὸ αὐβθ' ἔτος ἐν Σμύρνῃ ἰδρῦθὲν. Μακροβιώτερα δὲ ἐδείχθησαν τὰ ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν δύο παριστρίων ἡγεμονιῶν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἡγεμονευσάντων Ἑλλήνων καταστάθηντα, ἧτοι τὸ ἐν Ἰασιῷ, διατηρηθὲν ἀπὸ τοῦ αὐαθ' ἕως τοῦ αὐακ', καὶ τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ, διαμείναν ἀπὸ τοῦ αὐαζ' ἕως τοῦ αὐακ', ἐξ ὧν ἰκανὰ βιβλία ἐξήλθον εἰς φῶς. Καὶ ἐν Μοσχόπολει τῆς Μακεδονίας ἰδρῦθη τυπογραφεῖον ἑλληνικὸν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιη' αἰῶνος ὀλίγον ζῆσαν χρόνον. Τὸ δὲ κατὰ τὸ αὐακ' ἔτος ἐν Κυθωνίαις τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας ὑπὸ Κωνσταντίνου Τόμπρα καταστάθην καὶ τὸ συγχρόνως εἰς Χίον ἐξ Εὐρώπης κομισθὲν ἀπωλέσθησαν εἰς τὴν μετ' ὀλίγον τρομερὰν καταστροφὴν τῶν ἀμαζουσῶν ἐκείνων ἑλληνικῶν πόλεων.

(θ') Τὸ κατὰ τὸ αὐββ' ἔτος ὑπὸ Γεωργίου Βεντότη ἐν Βιέννῃ ἰδρῦθὲν τυπογραφεῖον διέμεινε μόνον ἕως τοῦ αὐαί'.

(ι) Τοιαῦτα εἶναι 1) τὸ ἐν Ὑδρᾷ κατὰ τὸ αὐαβ' ἔτος ὑπὸ τῶν προκρίτων τῆς νήσου ἰδρῦθὲν, ἐν ᾧ ἐξεδίδετο ἢ ὑπὸ τοῦ φιλέλλητος Ἰωσήφ Κιάπε συντασσομένη ἐφημερίς ὁ *Φίλος τοῦ Νόμου* 2) τὸ ἐν Ἀθήναις αὐαγ' ἰδρῦθὲν ὑπὸ τοῦ φιλέλλητος Ἄγγελου Στανῶπ, ἐν ᾧ ἐτυπούτο ἢ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ψύλλα συντασσομένη *Ἐφημερίς τῶν Ἀθηνῶν* 3) τὸ ἐν Μεσολογγίῳ, ἐν ᾧ ἐτυπούτο ἢ ὑπὸ τοῦ φιλέλλητος Μάττερ συντασσομένη ἐφημερίς τὰ *Ἑλληνικὰ Χρονικά* 4) τὸ ἐν Ναυπλίῳ αὐαδ', ἐν ᾧ ἐτυπούτο ἢ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Θ. Φαρμακίδου συντασσομένη *Γενικὴ Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος*.

(κ') Τοιαῦτα εἶναι τὸ ἔθνικόν ἢ Δημόσιον, τὸ τοῦ Κορομηλά, τὸ τοῦ Χ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφειος, τὸ τοῦ Σ. Κ. Βλαστοῦ, τὸ τοῦ Στεργίου Ραφτάνη ἐν Ζακύνθῳ, τὸ νεοῖδρῦθὲν Περὶ ἡ καὶ Βαμπᾶ τοιοῦτο ὑπῆρξε καὶ τὸ ὀλιγοχρόνιον τοῦ Γκαροπλά.

στὴν αὐτῶν καθ' ἐκέρχην ἐνεργεῖσαν ἤθελεν εἶσθαι δυσχερέστατον ἢ ἀδύνατον· τὰ δ' ἐν ἀθλοθεσίαις βραβεῖα τὰ διδόμενα δημοσίως εἰς τοὺς δι' ἐπιτυχούς τινος προϊόντος τοῦ πνεύματος δειχθέντας ἀξίους αὐτῶν ὑπεκκάλουσι τὴν φιλοτιμίαν καὶ διεγείρουσι τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀμίλλαν τῶν δυναμένων νὰ παραγάγωσιν ὅμοια προϊόντα. Τοῦτο δὲν διέλαθε τοὺς ζηλωτὰς τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους προόδου· ἀλλ' ἐπεμελήθησαν οὗτοι νὰ συσταθῶσι καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐταιρίαι ἐπιστημονικαὶ καὶ ἰδρῦθῶσιν ἀθλοθεσίαι τοιαῦται. Ἐκ τῶν ἐταιριῶν τούτων παραλείπομεν ἐνταῦθα τὴν *Φιλοπαιδευτικὴν*, περὶ ἧς ἤδη ἐλέχθησαν ἰκανὰ μνημονεύομεν δὲ μόνον τρεῖς ἄλλαι· τὴν *Φυσιογραφικὴν*, τὴν *Ἰατρικὴν* καὶ τὴν *Ἀρχαιολογικὴν*.

Α'. Ἡ μὲν *Φυσιογραφικὴ ἐταιρία*, συσταθεῖσα ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1836 ἔτος, σκοπὸν προέθηκε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διαδώσῃ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς εὐρείας καὶ τερπνῆς ἐκείνης ἐπιστήμης, ἧς τὰ πρῶτα θεμέλια κατέβαλον ἐν αὐτῇ πρὸ αἰῶνων δύο μεγάλοι τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἄνδρες, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Θεόφραστος. Ἰδίως δὲ ἐπέβλεπεν ἡ ῥηθείσα ἐταιρία εἰς τὴν ζήτησιν καὶ συλλογὴν τῶν ἑλληνικῶν ζώων, φυτῶν καὶ ὄρυκτων καὶ τὴν σύστασιν φυσιογραφικοῦ μουσείου, χρησίμου εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν τῶν τριῶν τῆς φυσιογραφίας κλάδων τῆς ὄρυκτολογίας, τῆς φυτολογίας καὶ τῆς ζωολογίας. Καὶ ὄντως πολὺ συνετέλεσεν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ῥηθείσα ἐταιρία· ἤθελε δὲ παραγάγει πλείστους καρποὺς, ἐὰν πρὸ δέκα περιπτῶν ἐτῶν δὲν περιέπιπεν εἰς μαρασμὸν ἐκ τῆς ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὁμογενῶν τῶν δυναμένων νὰ ἐμψύχωσιν αὐτὴν διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν. Ἡ Φυσιογραφικὴ ἐταιρία παρέδωκε κατὰ τὸ 1858 ἔτος τὰς ὄρυκτολογικὰς καὶ ζωολογικὰς συλλογὰς τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Εἶθε δὲ νὰ ἀναλάβῃ ἐκ τοῦ νῦν ληθάργου αὐτῆς ἀνακαλουμένη εἰς νέαν ζωὴν καὶ ἐνεργεῖαν διὰ γενναίας τινος τῶν εὐπόρων καὶ φιλοτίμων ὁμογενῶν συνδρομῆς (λ').

Β'. Ἡ δὲ *Ἰατρικὴ ἐταιρία* ἰδρύθη ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου τοῦ 1835 ἔτους, ἔχουσα σκοπὸν καθόλου τὴν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν τῶν μελῶν αὐτῆς περὶ παντὸς ἀναφερομένου εἰς τὴν ἀνθρωποσωτήριον τῶν Ἀσκληπιαδῶν τέχνην καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀνακοίνωσιν τῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς πείρας αὐτῶν· ἰδίως δὲ τὴν ἐρευναν τοῦ κλίματος τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νοσημάτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας αὐτῶν, τὴν ἐξέτασιν νόσων τινῶν ἐπιχωριαζουσῶν ἐν Ἑλλάδι, τὴν χημικὴν σύνθεσιν καὶ ἰατρικὴν ἐνεργεῖαν τῶν ἐν αὐτῇ ἰαματικῶν ὑδάτων, προσέτι δὲ τὴν δι' ἀθλοθεσίας καὶ βραβεῶν διεγερσιν τῆς ἀμίλλης τῶν ἰατρῶν εἰς λύσιν διαφόρων σπουδαίων ἰατρικῶν ζητημάτων. Προήδρευσε δ' αὐτῆς πρῶτος ὁ τοῦ βασιλείως ἀρχίατρος Βερνάρδος Ρέζερ.

Πρῶτῃ ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις ὤρισε (τῇ 5 Μαρτίου αὐμ') νὰ διδῇ βραβεῖον κατ' ἔτος χρυσοῦν μετάλλιον 400 δραχμῶν εἰς τὸν νικῆσαντα ἐν τῷ διαγωνίῳ, ὅπερ ἤθελεν ὀρίζει ἡ ἐταιρία ἐκάστοτε. Τὸ βραβεῖον τοῦτο προσεκάλεσε τὴν συγγραφὴν ἰκανῶν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων διατριβῶν, ἐξ ὧν τινες ἐβραβεύθησαν (μ').

Ἐπειτα (ἐν ἔτει αὐβ') ὤρισθη ὑπὸ τοῦ ἐν Πετροῦπόλει φιλογενούς κυρίου Δημητρίου Μπερναρδάκη χιλίοδραχμον βραβεῖον πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν συγγραφέων ἢ μεταγλωττίζόντων βιβλία ἰατρικὰ λόγου ἀξία. Καὶ τοῦτο τὸ ἀγωνοθέτημα συνετέλεσεν εἰς τινὰς ὠφέλιμους διατριβὰς καὶ μεταφράσεις, ὧν τινες ἠξιώθησαν τοῦ βραβεῖου (ν') ἐπαυθῆ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1862 ἔτους.

Μετὰ ταῦτα (περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αὐαζ' ἔτους) ὁ ἐν Πετροῦπόλει κατὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀξιωματικὴν ἀγαθότητα καὶ φιλοπατρίαν διαπρέπων ὁμογενῆς ἰατρὸς καὶ νῦν ἀύλικός σύμβουλος κύριος Γεώργιος Συμβουλίδης ὤρισε κατ' ἔτος 500 δραχμὰς εἰς ἐκδοσιν φιλοπονιματός τινος ἰατρικοῦ, τοῦ ἐκάστοτε ἐν τῷ διαγωνισμῷ εὐδοκμοῦντος. Τὸ ῥῆθὲν ποσὸν ἀνεβιβάσθη κατὰ τὸ 1863 ἔτος εἰς χιλίας δραχμὰς κατ' ἔτος καὶ ὤρισθη εἰς βράβειον τοῦ ἐν ἐτησίῳ διαγωνισμῷ νικῶντος ἰατρικοῦ συγγράμματος. Κατὰ δὲ τὸ αὐαδ' ἔτος

(λ') Πρῶτος τῆς Φυσιογραφικῆς ἐταιρίας πρόεδρος ὑπῆρξεν ὁ Κάρολος Βίμπερ ἀρχίατρος τοῦ Ὄθωνος· μετ' αὐτὸν δὲ προέδρευσαν αὐτῆς ὁ Β. Ρέζερ, ὁ Κ. Δομνάνδος, ὁ Ι. Βούρος, ὁ Νικ. Κωστῆς, ὁ Φίλιππος Ἰωάννου, ὁ Ι. Ὀλύμπιος, ὁ Α. Λινδερμάρ, ὁ Η. Μητζόπουλος.

(μ') Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 9 Ἰανουαρίου 1847 ἐβραβεύθη ἡ περὶ ληξιπυρέτου ἐνεργείας διατριβὴ τοῦ ἐν Παρισίοις ἰατροῦ κυρίου Ριογγ' ἐπὶ ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἰατροῦ κυρίου Ν. Δαλλαπόρτα.

(ν') Τοῦ ῥηθέντος βραβεῖου μέρος μὲν ἀπενεμήθη εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἰατρὸν κύριον Ζαλλώνην ἕνεκα τοῦ πονήματος αὐτοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου *κλινικαὶ παρατηρήσεις*· μέρος δὲ εἰς τὸν κύριον Ἰωάννην Ἰωάννου ἕνεκα τῶν φιλοπονηθέντων ὑπ' αὐτοῦ στοιχείων τῆς *χημείας*· μέρος δὲ εἰς τὸν ἰατρὸν Α. Γεωργαντᾶν ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταγλωττίσεως τῶν *στοιχείων ἐιδικῆς παθολογίας* τοῦ Monnerét.

μετεβλήθη τὸ ἀθλοθέτημα ἀπὸ ἐτησίου εἰς τριετές καὶ ὠρίσθησαν τρισχίλια μὲν δραχμαὶ εἰς βράβειον τοῦ ἐκάστοτε νικῶντος φιλοπονήματος, τριακόσια δὲ εἰς ἀμοιβὴν τῶν κριτῶν· τέλος κατὰ τὸ 1869 ἔτος, παρόντος ἐνταῦθα αὐτοῦ τοῦ ἀγωνοθέτου, μετεβλήθη τὸ ἀγωνοθέτημα εἰς διετές, καὶ ὠρίσθησαν δισχίλια μὲν δραχμαὶ εἰς βράβειον τοῦ ἐκάστοτε δοκιμαζομένου συγγραμματος, τετρακόσια δὲ εἰς ἀμοιβὴν τῆς κρινούσης ἐπιτροπείας. Τὸ ἀγωνοθέτημα τοῦ κυρίου Συμβουλίδου διαμένει νῦν μόνον ἐκ τῶν τριῶν· προεκάλεσε δὲ ἰκανὰς διατριβὰς καὶ συγγράμματα, ἐξ ὧν τινὰ ἠξιώθησαν τοῦ βραβείου (ξ').

Γ'. Ἡ δὲ Ἀρχαιολογικὴ εἰταιρία συστάσα διὰ Β. Διατάγματος τῆ 15 Ἰανουαρίου 1837, μετεβλήθη πρῶτον τῆ 13 Ἰουνίου 1847 καὶ ἔπειτα τῆ 20 Ἀπριλίου 1862. ἔχει δὲ σκοπὸν κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτῆς ὀργανισμὸν νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν, συλλογῆν, συντήρησιν, ἐπισκευῆν καὶ ἐπιστημονικῆν ἔρευναν τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἰδίως τῶν ἑλληνικῶν, ἔτι δὲ εἰς τὴν δημοσίευσιν ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων. Ὅστις γινώσκει, πόσον συνετέλεσαν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος, ἐπομένως εἰς τὴν κατάληψιν καὶ ὀρθότεραν ἐκτίμησιν τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων καὶ ποιητῶν, αἱ ἀπὸ μιᾶς περιήπου ἑκατονταετηρίδος γενόμεναι ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἑλλάδι ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι, ἐννοεῖ τὴν χορίαν καὶ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς συστάσεως καὶ διατηρήσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς εἰταιρίας. Καὶ περ ὀλίγους ἔχουσα πόρους πολλὰ ὅμως καὶ λόγου ἀξία ἔργα ἐξέτελεσεν ἡ ῥηθένσα εἰταιρία ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῆς προεδρίας τῶν ἀειμνήστων Ἰακώδου Ῥίζου Νερούλου, Ἰωάννου Κωλέτου καὶ Γεωργίου Γλαράκη καὶ τῆς γραμματείας τοῦ δραστηρίου κυρίου Ἀλεξάνδρου Παγκαθῆ. Ἀλλὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς δεκαετοῦς προεδρίας τοῦ τρίτου προέδρου αὐτῆς ἕνεκα τῆς μακρᾶς αὐτοῦ νόσου ἐμαρῆθη βαθμηδὸν οὕτως, ὥστε οὐδὲν σχεδὸν ζωῆς σημεῖον παρεῖχεν. Ἀνεξωποιοῦθη δὲ πάλιν κατὰ τὸ 1858 ἔτος διὰ τοῦ ζήλου λογίων τινῶν καὶ ἄλλων φιλαρχαίων Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ τοῦ τότε ἐκλεχθέντος νέου προέδρου, τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Νικολάου Κωστῆ, καὶ τοῦ γραμματεύσαντος καθηγητοῦ κ. Εὐθυμίου Καστόρη. Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν καὶ οἱ πόροι ἠξιώθησαν ἰκανῶς· ὥστε καὶ ἀναγκαῖαι τινες μνημεῖων ἀρχαίων ἐπισκευαὶ καὶ ἀνασκαφαὶ πλείωται ἐγένοντο, δι' ὧν πολλὰ λόγου ἀξία προϊόντα τῆς ἀρχαίας τέχνης προήλθον εἰς φῶς (δ). Καὶ ἀρχαῖα δὲ πολλὰ ἠγοράσθησαν εἰς πλουτισμὸν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου, ἐξ ὧν ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαιολογίας μεγάλως ὠφελεῖται καὶ πολλὰ σκοτεινὰ ἀρχαῖα ζητήματα σαφηνίζονται. Εἴθε τὰ ῥηθέντα μνημεῖα τοῦ εἴους τῶν ἡμετέρων προγόνων νὰ ἐμπνέωσιν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀληθῆ ἐκείνην φιλοτιμίαν, ἧτις δὲν συνίσταται εἰς κενὰς ἐπὶ πατραγαθὰ καυχῆσεις, ἀλλ' εἰς φιλόπονον καὶ σταθερὰν μίμησιν τῶν προγονικῶν ἀρετῶν.

Ζ'. Περὶ ἄλλων τινῶν ἀθλοθεσιῶν.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν κατεστάθησαν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλαι τρεῖς ἀθλοθεσίαι· ἡ ποιητικὴ, ἡ φιλοσοφικὴ καὶ ἡ φιλολογικὴ, αἵτινες συνετέλεσαν καὶ συντελοῦσι τὸ μέρος των εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους ἀνάπτυξιν.

Α'. Τῆς μὲν ποιητικῆς ἀθλοθεσίας πρῶτος ἀθλοθέτης ἐδείχθη κατὰ τὸ 1850 ἔτος ὁ ἐν Τεργεστῇ φιλογενῆς καὶ φιλόμουσος κ. Ἀμβρόσιος Στεφάνου Ῥάλλης, ὅρισεν κατ' ἔτος χιλιοδραχμὸν βραβεῖον ἀπονεμητέον εἰς τὸν συντάκτην ποιήματος νεοελληνικοῦ, ὅπερ ἤθελε κριθῆ βραβεύσεως ἀξίον ὑπὸ ἐπιτροπείας καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐκλεγμένους ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου καὶ προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως. Ἡ ἀθλοθεσία αὕτη πολλῶν νέων τὴν ἀμιλλαν διεγείρασκ προεκάλεσε τὴν σύνταξιν πολλῶν ποιημάτων, ὧν τινὰ λόγου ἀξία· διετηρήθη δὲ μέχρι τοῦ 1860 ἔτους. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐβραβεύθησαν ἐκ τῶν ῥηθέντων ποιημάτων ἑπτὰ (π').

(ξ') Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆ 16 Ἀπριλίου 1866 ἀπνευμάθη βραβεῖον δραχμῶν 1500 εἰς τὸν ἰατρὸν κ. Ῥεῖνῶλδον ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως βιβλίων τινῶν τοῦ Ἱπποκράτους καὶ ἕτερον ἴσου ποσοῦ εἰς τὸν ἰατρὸν Παῦλον Ἰωάννου ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφῆς ἀνατομίας. Ἐν δὲ τῇ συνεδριάσει τῆς 27 Ἀπριλίου 1869 ἐβραβεύθη τὸ φυσιολογικὸν πόνημα τοῦ ὑψηλοῦ κυρίου Καρχαμήτσα· ἐξεφράσθη δὲ εὐχῆ, ἵνα ὁ ἀγωνοθέτης ἐγκρίνῃ νὰ διανεμηθῇ τὸ ὑπολειπόμενον ποσὸν δραχμ. 1200 εἰς βράβειον τῆς ὀργανικῆς χημείας τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννου Ἰωάννου καὶ τῆς φαρμακευτικῆς τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Κ. Ζαβιτζάνου.

(δ) Ἐπεσκευάσθη π. χ. μέρος τοῦ ἀετώματος τοῦ Θεσίου, ἀνεκαλύφθη δὲ δι' ἀνασκαφῆς ἡ Ἄττάλειος στοὰ, τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, τὰ παρὰ τὸν ἅγιον Δημήτριον τὸν Κεκτηφόρον πολλοῦ λόγου ἀξία ἀρχαῖα, ἐξ ὧν πολλὰ ἀναφέρονται εἰς τοὺς παρὰ τοῖς ἀρχαίους Ἀθηναίους ἐφῆβους, τὰ παρὰ τὸ Αἴπυλον ἐν τῷ Κερκρικῷ νεκρικῷ μνημεῖα καὶ ἄλλα πολλά.

(π') Τὰ βραβευθέντα ποιήματα εἶναι τὰ ἐξῆς:

Κατὰ τὸ 1851 ἔτος τὸ Μεσολόγγιον ὑπὸ Γ. Χ. Ζαλακώστα.

» » 1853 » οἱ Ἀρματοῦλοι καὶ κλέπται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Κατὰ δὲ τὸ 1862 ἀνευῆθη ἡ ποιητικὴ ἀθλοθεσία ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅροις διὰ χορηγίας τοῦ φιλογενοῦς καὶ φιλοκάλου ἐμπόρου κ. Ἰωάννου Γ. Βουτσινᾶ, ὅστις εἰς τὸ χιλιοδραχμὸν βραβεῖον προσέθηκε καὶ δραχμὰς πεντακοσίας εἰς μικρὰν ἀμοιβὴν τοῦ δυσχεροῦς καὶ ἀγχοῦστοῦ ἔργου τῶν κρινόντων τὰ προσαγομένα ἐκάστοτε ποιήματα. Καὶ ἡ νέα αὕτη ποιητικὴ ἀθλοθεσία πολλῶν ποιημάτων ἐγένεον αἰτία, ἐξ ὧν ὀκτώ μέχρι τοῦδε ἠξιώθησαν τοῦ βραβείου (ρ').

Β'. Ἐτέρα ἀθλοθεσία φιλοσοφικὴ ἐτέθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1860 ἔτους ὑπὸ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ φιλομούσου ἐμπόρου κ. Θεοδώρου Π. Ῥοδοκανάκη, ὅρισαντος κατὰ διετίαν χιλιοδραχμὸν βραβεῖον εἰς τὸν συντάκτην φιλολογικῆς διατριβῆς, ἧτις πραγματευομένη περὶ θεμάτων ὀριζομένου ἐκάστοτε ὑπὸ τριμελοῦς ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιτροπείας ἤθελε κριθῆ ὑπὸ ταύτης ἀξία βραβεύσεως.

Καὶ ἡ ἀθλοθεσία αὕτη παρήγαγεν ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ χρόνῳ εὐάρεστα ἀποτελέσματα, κινήματα φιλοπόνοῦς τινὰς καὶ φιλοτίμους νέους Ἑλλήνας εἰς μελέτην φιλολογικῶν τινῶν ζητημάτων ἀξίων τῆς ἡμετέρας μάλιστα προσοχῆς. Τέσσαρες δὲ διατριβαὶ συναχθεῖσαι περὶ θεμάτων ὑπὸ τῆς ῥηθείσης ἐπιτροπείας ὀρισθέντων ἐβραβεύθησαν μέχρι τοῦδε (σ').

Γ'. Τρίτη ἀθλοθεσία σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἠθικὴν καὶ χριστιανικὴν τοῦ λαοῦ διάπλασιν ἐτέθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὑπὸ τοῦ γενναίου καὶ ἐναρέτου ναυάρχου Κωνσταντίνου Νικοδήμου τοῦ ἐκ Ψαρῶν, ὅστις παρέστη πάντοτε ἐαυτὸν ἀξιομίμητον παράδειγμα μετριοφροσύνης, ἀφιλοκερδείας, χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ πιστῆς τῶν καθόντων πληρώσεως. Καὶ τοῦ Νικοδήμου ἡ ἀθλοθεσία, ἀπόρροια τῆς ἀγαθῆς τοῦ ἀνδρὸς ψυχῆς, ὠφέλησεν ἰκανῶς μέχρι τοῦδε καὶ ὑποσχέται μεγαλητέρα ὠφέλειαν εἰς τὸ μέλλον (τ').

Δ'. Τετάρτη ἀθλοθεσίαν, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἀσκήσιν τῶν νέων ἡμῶν ποιητῶν εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν καὶ τὴν διάπλασιν ἐπιδείξιων ὑποκριτῶν καὶ ὑποκριτριῶν τοῦ θεάτρου, ὥρισε διὰ τῆς διαθήκης του ὁ πρὸ μικροῦ τελευτήσας ἐν Ἀθήναις μακαρίτης Γεώργιος Λασάνης Μακεδῶν· ἀλλ' ἡ ἀθλοθεσία αὕτη δὲν θέλει ἐνεργηθῆ, εἰμὴ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς συζύγου καὶ κληρονόμου τοῦ ἀθλοθέτου.

Κατὰ τὸ 1854 ἀποσπάσματα (ἐκ τοῦ ἀπάτριδος) ὑπὸ Θ. Ὀρφανίδου.

» » 1855 ὁ Πύργος τῆς Πέτρας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

» » 1856 ἡ Εἰκασία ὑπὸ Δημητρίου Βερναρδάκη.

» » 1858 Χίος δοῦλη ὑπὸ Θ. Ὀρφανίδου.

» » 1860 ὁ Ἀρματοῦλος ὑπὸ Γρηγορίου Σταυρίδου.

(ρ') Κατὰ τὸ 1862 ἐβραβεύθη τὸ ποίημα Ἀριστοφάνης καὶ Σωκράτης, Ἀλεξάνδρου τοῦ Βυζαντίου.

1865. Φίλιππος ὁ Μακεδῶν, Ἄντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου.

1866. Δύο ποιήματα· α) τὸ ἐπιγεγραμμένον ἐκ τῶν ἐνότων, Ἀγγέλου Βλάχου, β) οἱ Στόνοι, Δημητρίου Κ. Παπαρρηγοπούλου.

1868. Ἡ κωμῶδις ὁ Λογαρὸς τῆς Ἐθνοφυλακῆς, Ἀγγ. Βλάχου.

1869. Ὁ Σκντοτόμος, Ἄντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου.

1870. Ἀντίβας ἐν Γόρτυρι, Κ. Βερσῆ, καὶ τὸ Φρόνημα τῶν πρώτων Χριστιανῶν, Ἄντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου.

(σ') Ἡ τριμελής ἐπιτροπεία συνέστη κατ' ἐκλογὴν αὐτοῦ τοῦ ἀγωνοθέτου ἐκ τῶν καθηγητῶν Κωνσταντίνου Ἀπωπίου, Εὐθυμίου Καστόρη καὶ Φιλίππου Ἰωάννου. Καὶ κατὰ μὲν τὴν α. περίοδον ἐτέθη θέμα τὸ καθ' Ὀμηρον πολίτευμα τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων καὶ ἐβραβεύθη ἡ διατριβὴ τοῦ τότε φοιτητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γεωργίου Μιστριώτου, μόνου ἀποδυνθέντος εἰς τὸν ἀγῶνα. Κατὰ δὲ τὴν β. περίοδον (αὐξά—αὐξγ') ὁ καθ' Ὀμηρον οἰκιακὸς βίος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐβραβεύθη ὁ αὐτὸς Γ. Μιστριώτης. Κατὰ δὲ τὴν γ. (αὐξγ—αὐξέ) ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἀν ἀρμυροτέρων τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν ποιητῆς εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ἀν τηρεῖται ἐν αὐτοῖς ἐνότης. ἠξιώθη δὲ τοῦ βραβείου τὸ πόνημα τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν Ἀγγέλου Βλάχου. Κατὰ δὲ τὴν δ. περίοδον (αὐξέ—αὐξζ) ὠρίσθη θέμα ἡ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς παιδείας παρ' Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως τοῦ αὐκᾶ ἔτους. Ἐβραβεύθη δὲ ἡ πραγματεία τοῦ Κωνσταντίνου Σίθ. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐ. περιόδου (αὐξζ—αὐξθ'), ἦτοι τῆς μυθολογίας καὶ τῆς τοῦ θεοῦ λατρείας καθ' Ὀμηρον, οὐδεμία ἐξάλλη διατριβή.

(τ') Ἐν τῇ ἀθλοθεσίᾳ ταύτῃ ἐβραβεύθη μέχρι τοῦδε ἠθικὸν τι πόνημα τοῦ χρηστοῦ νέου Δημητρίου Κ. Παπαρρηγοπούλου, ἐπιγεγραμμένον περὶ τῶν καθόντων τοῦ ἀνθρώπου ὡς χριστιανοῦ καὶ ὡς πολίτου (1864), καὶ ἕτερον τοῦ ἑλληνοδιδασκάλου Μ. Βρατζάνου ἐπιγεγραμμένον ὁ Μαυρογένης (1869).

Παραλείπομεν ἐνταῦθα ὀλίγας τινὰς ἄλλας ἀθλοθεσίας, ἀπαξ μόνον τεθείσας καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον συντελεστικὰς εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους πρόοδον (υ').

Περὶ τῶν σχολείων καθόλου ἢ τῶν ἀθλοθεσιῶν κρίνω ἐνταῦθα ἀναγκαῖον νὰ σημειώσω ὅτι πολλὴ μὲν προσοχὴ παρά τε τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐδόθη μέχρι τοῦδε εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς θεωρητικὰς γνώσεις, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τοῦ προσήκοντος εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας. Ἡ παραμέλησις τούτων εἶναι κακόν, οὐτινος τὰ λυπηρὰ παρεπόμενα ἤρχισεν ἀπὸ τινος χρόνου νὰ αἰσθάνηται μετ' ἀνησυχίας ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία· ἀνάγκη δὲ νὰ ληφθῇ τάχιστα πρόνοια περὶ διορθώσεως τῆς πλημμελείας ταύτης τῆς δημοσίας παιδείας καὶ περὶ προλήψεως πάσης ἐντεῦθεν ἐπαπειλουμένης μεγαλητέρας τοῦ κοινου βλάβης. Ἡ πολιτικὴ κοινωνία εἶναι ὀργανισμός. Καθὼς ἄρα ἡ ὑπερτροφία οὐτινοσδήποτε συστήματος τοῦ ἐνοργάνου σώματος, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πάντων τῶν ὀργάνων τιμωτάτου, γεννᾷ νοσήματα ἐπικίνδυνα εἰς τὸ ὅλον, οὕτω καὶ ἡ ὑπὲρ τὸ προσήκον μέτρον ἀνάπτυξις μιᾶς τινος τῶν πολιτικῶν τάξεων διαταράσσει τὸν ρυθμὸν τοῦ ὅλου καὶ παράγει ὀλέθρια πολιτικὰ ἀβρώστηματα. Διὸ caveant consules!

Διάδοσις τῆς ἐν Ἑλλάδι πνευματικῆς κινήσεως εἰς τοὺς ἔξω ὁμογενεῖς.

Ἡ νέα πνευματικὴ κίνησις καὶ πρὸς τὴν παιδείαν ὁρμὴ, ἣν ἡ ἐλευθερία παρήγαγεν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ βασιλείῳ, δὲν περιορίσθη οὔτε δυνατὸν ἦτο νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ φυσικὸν τινα νόμον διεδόθη κατ' ὀλίγον καὶ πέραν αὐτῶν εἰς ἐκείνας τῆς γείτονος Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας τὰς ἐπαρχίας, αἵτινες κατοικοῦνται ὑφ' ὁμογενῶν καὶ ὁμοθρήσκων. Ἡ δυναστεύουσα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκείναις φυλὴ ἐδιδάχθη ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος νὰ τιμᾷ πλείοτερον τὴν πρότερον καταφρονουμένην καὶ δεινῶς ὑβριζομένην ἑλληνικὴν φυλὴν, ἣς τὴν ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν καὶ τὴν πνευματικὴν ὑπεροχὴν κατὰ τὸν μακρὸν ἐκείνου ἀγῶνα ἐγνώρισεν· διὸ ἤρχισεν νὰ δεικνύηται πρὸς ταύτην ἀνεκτικώτερον ὄψωσόν καὶ ἡμερωτέρα. Ἄν καὶ ἡ διὰ φόρων πίεσις τοῦ λαοῦ οὐδαμῶς ἠλαττώθη, ἀλλὰ καὶ ἐπηρεάσθη πολὺ, ἡ φιλοπονία ὅμως τῶν χριστιανῶν καὶ νοσημοσύνη ἐπαρκεῖ παραδόξως εἰς τε τὰς βαρεῖας φορολογίας καὶ εἰς πορισμὸν τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας, ἣν διψᾷ πανταχοῦ ὁ Ἕλληνας, ὅπως τὸ ὕδωρ ὁ θερίζων ἐν καύσωνι θερινῷ. Διὸ ἀπὸ τσσαρακονταετίας ἤρχισεν νὰ πολλαπλασιάζωνται πανταχοῦ ἐν ταῖς ῥηθείσαις ἐπαρχίαις τὰ τε δημοτικὰ καὶ τὰ ἀνωτέρω σχολεῖα, νὰ ἰδρύνωνται δὲ καὶ κορασίων διδασκαλεῖα, ὅπως πρότερον ἄγνωστα. Νέοι δὲ διδάσκαλοι, οἱ πλείστοι παρεσκευασμένοι ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἑλλάδος, μεταδίδουσιν ἐκεῖ τὰς γνώσεις, αἳ ἐνταῦθα ἀπέκτισαν. Ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ καὶ Ἡπείρῳ πολλὰ σχολεῖα δημοτικὰ, τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν μέθοδον ἐρρυθμισμένα, τὰ δὲ πλείστα ἰδιόρρυθμα, πολλὰ δὲ ἀνώτερα ἦτοι ἑλληνικὰ, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ κορασίων διδασκαλεῖα καὶ παρθεναγωγεῖα, ἰδρῦθησαν καὶ φιλοτίμως διατηροῦνται (φ'). Ὁμοῖα εὐάρεστα

(υ') Τοιαῦτα εἶναι 1) ἡ τοῦ Κωνσταντίνου Τσοκάνου περὶ τῆς Ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐν ἣ ἐβραβεύθη τὸ πῶμα τοῦ μακαρίτου Δημητρίου Μαυροφρύδου· 2) ἡ τῶν ἀξιοτίμων ἀδελφῶν Μελά περὶ Χριστιανικῆς ἠθικῆς, ἐν ἣ οὐδεὶς παρέστη διαγωνιστής· 3) ἡ ἀνωνύμου τινὸς δεσποίνης περὶ τῶν κατὰ τοῦ πάπα γραψάντων, ἐν ἣ ἐβραβεύθη ἡ διατριβὴ τοῦ Γεωργίου Π. Κρέμου.

(φ') Ἡ Θεσσαλία κατοικουμένη ὑπὸ 370,000 ψυχῶν περίπου, ἐξ ὧν 40,000 περίπου ὀθωμανοὶ, οἱ δὲ λοιποὶ χριστιανοὶ, διαιρεῖται εἰς τὰ ἑξῆς τμήματα·

1) Τὸ τῆς Λαρίσης συνιστάμενον ἐκ χωρίων 80. Τούτου ἡ πρωτεύουσα Λάρισα ἔχει 4 σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ ἀρσένων μὲ μαθητὰς 200 περίπου, 1 σχολεῖον κορασίων μὲ μαθητριάς 60 περίπου, 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 30 περίπου. Ἐκ δὲ τῶν χριστιανικῶν χωρίων αὐτοῦ ἕξ μόνον ἔχουσι σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ, τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουσι σχολεῖα ἰδιόρρυθμα.

2) Τὸ τοῦ Τυρνάβου ἐκ χωρίων 30. Τούτου ἡ πρωτεύουσα ἔχει 2 ἀλληλοδιδασκτικὰ ἀρσένων σχολεῖα μὲ μαθητὰς 140 περίπου, 1 κορασίων μὲ μαθητριάς 60 περίπου, καὶ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 25 περίπου.

3) Τὸ τῆς Ἀγείας ἐκ χωρίων 20. Τούτου ἡ πρωτεύουσα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων μὲ 70 περίπου μαθητὰς, 1 κορασίων μὲ 40 σχεδὸν μαθητριάς καὶ 1 ἑλληνικὸν μὲ 25 περίπου μαθητὰς.

4) Τὸ τοῦ Μπαμπᾶ καὶ Κισσίων συνιστάμενον ἐκ χωρίων 40. Τούτου αἱ δύο μεγαλήτεροι κῶμαι, ἡ Ῥαψχὴν καὶ τὰ Ἀμπελάκια, ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων μὲ μαθητὰς 50 περίπου ἐκάτερον, ἀνὰ 1 κορασίων μὲ μαθητριάς 40 καὶ ἀνὰ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 30 περίπου ἐκάτερον.

5) Τὸ τῆς Ἐλασσόνας ἐκ χωρίων 16. Τούτου αἱ τέσσαρες μεγαλήτεροι κῶμαι, τὸ Διδάδι, ἡ Σαρρυσσάνη,

φααινόμενα παρήγαγεν ἡ ῥηθείσα πνευματικὴ ἐν Ἑλλάδι κίνησις, διαδοθεῖσα κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἀπωτέρας τῆς

ἡ Δισκάττα, καὶ τὸ Γρεβενὸν ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων καὶ μαθητὰς 200 περίπου πάντα ὁμοῦ, οὐδὲν κορασίων, καὶ ἀνὰ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 20—30 ἕκαστον.

6) Τὸ τῆς Τρίκκης συνιστάμενον ἐκ χωρίων 240. Τούτου αἱ μεγαλήτεροι τρεῖς κῶμαι, Τρίκκη, Ζάρκος καὶ Καλαμπάκα ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 70, 40 καὶ 40 περίπου καὶ ἀνὰ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 40, 20 καὶ 20 περίπου.

7) Τὸ τῆς Καρδίτσας συνιστάμενον ἐκ χωρίων 200. Τούτου αἱ τρεῖς μεγαλήτεροι κῶμαι, ἡ Καρδίτσα, ὁ Μισενικόλας καὶ ἡ Ρεδίνα ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 40, 30 καὶ 30 περίπου· αἱ δὲ δύο πρῶται καὶ ἀνὰ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 20 περίπου ἐκάτερον.

8) Τὸ τῶν Φερσάλων ἐκ χωρίων 60. Τούτου μόνη ἡ πρωτεύουσα τὰ Φέρσαλα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων μὲ μαθητὰς 40 περίπου καὶ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 25—30.

9) Τὸ τοῦ Δομοκοῦ (Θαυμακιῶν) ἐκ χωρίων 20, οὗ ἡ πρωτεύουσα μόνη, ὁ Δομοκός, ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς περίπου 20.

10) Τὸ τοῦ Ἀλμυροῦ ἐκ χωρίων 16. Τούτου ἡ πρωτεύουσα, ὁ Ἀλμυρός, ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 50 περίπου καὶ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς 20 περίπου. Ὁ δὲ Πλάτανος ἔχει μόνον 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 50 περίπου.

11) Τὸ τῶν Φερῶν (Βελεστίνου) ἐκ 12 χωρίων. Τούτου ἡ πρωτεύουσα καὶ τέσσαρες ἄλλαι κῶμαι, τὰ Κανάλια, ἡ Κάπουρνα, ὁ ἅγιος Γεώργιος, τὸ Κεραμίδιον καὶ τὸ Βένετον, ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ μαθητὰς περίπου 200.

12) Τὸ τοῦ Βόλου (τοῦ Πηλίου) συνιστάμενον νῦν ἐκ χωρίων 27. Τούτου οἱ κάτοικοι εἶναι οἱ μάλιστα ἀνεπτυγμένοι τῶν ἄλλων Θεσσαλῶν. Πᾶσαι δὲ σχεδὸν αἱ κῶμαι ἔχουσι σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ, εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 1800 παῖδας· ἐπτά δὲ ἔχουσι καὶ σχολεῖα κορασίων, ἐν οἷς διδάσκονται περὶ τὰ 400 κοράσια. Δώδεκα δὲ αἱ εὐρωτότεροι (ὁ νέος Βόλος, ὁ παλαιὸς Βόλος, ἡ Μακρηνίτσα, ἡ Πορταρία, ἡ Δράκαια, ὁ ἅγιος Λαυρέντιος, ὁ ἅγιος Γεώργιος, αἱ Μηλῖαι, ἡ Ἐργαλαστὴ, ἡ Τσαγκαράδα, ὁ Κισσός καὶ ἡ Ζαγορὰ) ἔχουσι ἀνὰ 1 σχολεῖον ἑλληνικὸν καὶ μαθητὰς φοιτῶντας εἰς αὐτὰ ὑπὲρ τοὺς 460. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τὰ Τρίκερα, ἅτινα ἔχουσι 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον. Πλὴν τῶν ἄνω ὀνομασθέντων ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείων ἔχουσι τὰ πλείστα τῶν ἄλλων ἐπαρσένων σχεδὸν χριστιανικῶν χωρίων τῶν ἑνδεκα (1—11) τμημάτων τῆς Θεσσαλίας σχολεῖα δημοτικὰ ἰδιόρρυθμα, ἦτοι κοινὰ γραμματοδιδασκαλεῖα, ἐν οἷς διδάσκουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἱερεῖς περὶ τοὺς 5000 παῖδας τὸ ἀναγινώσκουσιν, γράφουσιν καὶ ἀριθμεῖν.

Πάντα σχεδὸν τὰ σχολεῖα τῆς Θεσσαλίας, δημοτικὰ καὶ ἀνώτερα διατηροῦνται διὰ προαιρετικῶν συνεισφορῶν τῶν Ἑλλήνων κατοίκων, τῶν δὲ ἑλληνικῶν τὰ πλείστα εἶναι ἀτελῆ, ἔχοντα μόνον ἓνα διδάσκαλον.

Ἐν δὲ Ἡπείρῳ διακρίνονται τὰ ἑξῆς τμήματα·

1) Τὸ τῶν Ἰωαννίνων. Τούτου ἡ πρωτεύουσα ἔχει 4 ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα ἀρσένων μὲ μαθητὰς περὶ τοὺς 400, 2 κορασίων μὲ μαθητριάς περὶ τὰς 200, 1 γυμνάσιον (τὴν καλουμένην Ζωσιμαίαν σχολὴν, ἰδρῦθεισαν ἐν ἔτει 1828), εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 300 μαθητὰς. Πάντα ταῦτα τὰ σχολεῖα διατηροῦνται διὰ κληροδοτημάτων. Ἐπὶ δὲ τῆς νήσου τῶν Ἰωαννίνων ὑπάρχει ἐν ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείων ἔχον 40 περίπου μαθητὰς.

2) Τὸ τοῦ Ζαγορίου συνιστάμενον ἐκ χωρίων χριστιανικῶν 45. Ταῦτα, ὀλιγίστων ἐξαιρουμένων, ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων καὶ 1 ἑλληνικὸν διατηρούμενα τὰ πλείστα ἐκ κληροδοτημάτων. Εἰς πάντα τὰ σχολεῖα, δημοτικὰ καὶ ἑλληνικὰ, φοιτῶσι περὶ τοὺς 1700 μαθητὰς.

3) Τὸ τῶν Κουρηνῶν συνιστάμενον ἐκ χωρίων 84. Ἐκ τούτων ἐπτά ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων καὶ 1 ἑλληνικὸν, ἐν οἷς διδάσκονται περὶ τοὺς 400 μαθητὰς. Τὰ δὲ λοιπὰ χωρία ἔχουσι μόνον ἰδιόρρυθμα δημοτικὰ σχολεῖα, ἦτοι κοινὰ γραμματοδιδασκαλεῖα.

4) Τὸ τῆς Τσαρκαβίτης, εἰς ἃ περιλαμβάνονται τὰ πλείστα τῶν χωρίων τῆς Λάκκας Σουλίου. Ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσιν, εἰμὴ δημοτικὰ σχολεῖα ἰδιόρρυθμα.

5) Τὸ τοῦ Μαλακασίου συνιστάμενον ἐκ χωρίων. Τούτου ἡ πρωτεύουσα κῶμη, τὸ Μέτσοβον, ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρσένων καὶ 1 κορασίων, εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 110 μαθητὰς καὶ μαθητριάς· ἐτι δὲ 1 σχολεῖον ἑλληνικὸν μὲ μαθητὰς ὑπὲρ τοὺς 20. Τρεῖς ἄλλαι κῶμαι ἔχουσι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον· τέσσαρες δὲ ἄλλαι ἀνὰ 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν. Τίνα τῶν ἄλλων χωρίων τοῦ τμήματος ἔχουσι σχολεῖα καὶ ὅποια, ἀγνοεῖται. Τὰ τοῦ Μετσόβου διατηροῦνται ἐκ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Τοσίττα.

ὀθωμανικῆς ἀρχῆς χώρας, ὅπου ἐκτείνεται ὁ ἑλληνισμός· ἤτοι εἰς τὴν Μακεδονίαν (χ'), τὴν Θράκην καὶ μάλιστα

6) Τὸ τῆς *Κορίνθου*. Τούτου ἡ πρωτεύουσα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον, διατηρούμενα διὰ χορηγίας τοῦ ἐπισκόπου καὶ διὰ συνδρομῆς· φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὰ ὑπὲρ τοὺς 120 μαθητάς. Ἐπτά ἄλλαι κῶμαι ἔχουσι τοιαῦτα σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται μαθηταὶ ὑπὲρ τοὺς 400.

7) Τὸ τῆς παλαιᾶς *Παγωγαριᾶς*. Τούτου ἡ κώμη Βισιανὴ ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον, εἰς ᾧ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς 70 μαθητάς· τὸ δὲ Δελθινάκιον ἔχει μόνον 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μὲ 60 μαθητάς περίπου.

8) Τὸ τῆς *Παραμυθίας*. Τούτου ἡ πρωτεύουσα Παραμυθία καὶ ἕξ ἄλλαι κῶμαι (Πάργα, Ράτσα, Πλησίβιτσα, Φοινίκιον, Φινιάται, Καστρί) ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἐν οἷς μαθητεύουσι περὶ τοὺς 370 παῖδας.

9) Τὸ τῆς *Ἄρτης*. Τούτου ἡ πρωτεύουσα Ἄρτα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων μὲ μαθητάς περὶ τοὺς 230, 1 κορασιῶν μὲ μαθητρίδας περὶ τὰς 70 καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς περὶ τοὺς 40· ἡ δὲ Πρέβεζα ἔχει ὁμοίως 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων, 1 κορασιῶν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον, εἰς ᾧ φοιτῶσι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι ἐν ὅλῳ 170 περίπου. Τὰ ῥηθέντα σχολεῖα τῆς Ἄρτης καὶ Πρεβέζης διατηροῦνται ἐκ κληροδοτημάτων καὶ τινος ἐπιχορηγήσεως τῶν ἐγγύς μοναστηρίων.

10) Τὸ τοῦ *Ἀργυροκάστρου*. Τούτου ἡ μὲν πρωτεύουσα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων, 1 κορασιῶν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον· μαθητάς δὲ καὶ μαθητρίδας 100 περίπου· τὸ δὲ Λάμποβον ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν, διατηρούμενα ἐκ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ε. Ζάππα, εἰς ᾧ φοιτῶσι μαθηταὶ περὶ τοὺς 60. Τρεῖς δὲ ἄλλαι κῶμαι· Καστορίτης, Σελεῖον καὶ Πέπελις ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ μαθητάς περὶ τοὺς 100.

11) Τὸ τοῦ *Βερατίου*. Τούτου ἡ πρωτεύουσα ἔχει 2 ἀλληλοδιδασκτικὰ ἀρσένων, 1 κορασιῶν καὶ 2 ἑλληνικὰ σχολεῖα, διατηρούμενα διὰ προαιρετικῆς συνδρομῆς· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων εἰς αὐτὰ ἀγνοεῖται.

Εἰς ταῦτα προστίθεται καὶ ἡ Πρεμετῆ, ἣτις ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ 1 ἑλληνικὸν, μαθητάς δὲ περὶ τοὺς 120.

Σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα ὅτι πλὴν τῶν ἄνω ὀνομαζομένων κωμῶν ἢ χωρίων πλεῖστα ἄλλα χωρία ἐν Ἠπείρῳ ἔχουσι σχολεῖα δημοτικὰ ἰδιόρρυθμα.

(χ') Ἡ *Μακεδονία* διαιρεῖται εἰς εἴκοσι τμήματα τὰ ἐξῆς:

1) Τὸ τῆς μέσης *Ἀλβανίας* (ἢ ἑλληνικῆς *Ἰλλυρίας*). Ταύτης αἱ ἐξῆς 8 πόλιναι καὶ κῶμαι· Δυρράχιον, Καβαῖα, Τύραννα, Ἐλβασάνιον, Βελίτσα, Στρούγα καὶ Κοριτσά, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον· ἡ δὲ Ἀχρίς τρία. Φοιτῶσι δὲ εἰς πάντα ὅμοῦ περὶ τοὺς 800 παῖδας. Κορασιῶν σχολεῖα ἔχει μόνη ἡ Ἀχρίς καὶ ἡ Κοριτσά ἀνά 1 καὶ μαθητρίδας περὶ τὰς 70 ἐν ἑκατέρῳ. Αἱ αὐταὶ πόλιναι καὶ κῶμαι, ἐξαιρουμένων τριῶν (τῆς Καβαίας, τῶν Τυράνων καὶ τῆς Βελίτσας) ἔχουσι ἀνά 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα περὶ τοὺς 150 μαθητάς.

2) Τὸ τῶν *Βιτωλίων*. Ταύτης ὀκτὼ πόλεις, πόλιναι ἢ κῶμαι, ἡ Ρέσσα, Μαλοβίστα, Σοπέσιον, Κρούσοβον, Μεγάροβον, Τύρναος, Νιτσόπολις, Πρίλαπον, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον· τὰ δὲ Βιτώλια 4. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα ὅμοῦ περὶ τοὺς 1400 παῖδας. Κορασιῶν δὲ σχολεῖα ἔχουσι μόνον ἡ Ρέσσα καὶ τὰ Βιτώλια, ἐν οἷς διδάσκονται περὶ τὰ 240 κοράσια. Ἑλληνικὰ δὲ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται περὶ τοὺς 170 μαθητάς, ὑπάρχουσι ἐν τῷ τμήματι 4· ἤτοι ἐν Μαλοβίστῃ, Κρούσῳ, Μεγαρόβῳ καὶ Βιτωλίῳ.

3) Τὸ τῆς *Φλωρίνης* (Δυγκηστίδος). Ταύτης τρεῖς μόναι κῶμαι· ἡ Φλωρίνη, ἡ Νεβέσκα καὶ τὸ Πισοδέριον, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον· φοιτῶσι δ' εἰς ταῦτα περὶ τοὺς 200 παῖδας.

4) Τὸ τῆς *Καστορίας* (Ὀρεσιδός). Ταύτης ἡ πρωτεύουσα Καστορία ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων μὲ μαθητάς 280 περίπου, 1 κορασιῶν μὲ μαθητρίδας 150 περίπου καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς 60 περίπου. Δύο δὲ ἄλλαι κῶμαι, τὸ Βογαζικὸν καὶ ἡ Σελίτσα, ἔχουσι μόνον ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητάς 150 περίπου ἑκάτερον.

5) Τὸ τῆς *Σιατίσσης* (Ἐλιμίας). Ταύτης ἕξ πόλιναι ἢ κῶμαι· ἡ Σιατίστη, τὸ Γρεβενόν, ἡ Μπλάτσα, ἡ Κοζάνη, τὸ Βελβεδόν καὶ ἡ Καταφυγή, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον· φοιτῶσι δ' εἰς μὲν τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ πάντα ὅμοῦ περὶ τοὺς 1030 παῖδας, εἰς δὲ τὰ ἑλληνικὰ περὶ τοὺς 190. Καὶ ἡ μὲν Κοζάνη ἔχει καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον κορασιῶν μὲ 50 περίπου μαθητρίδας· τὰ δὲ Σέρβια, κώμη τοῦ αὐτοῦ τμήματος, ἔχει μόνον 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς 80 περίπου.

6) Τὸ τοῦ *Κίτρου Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος* (Πιερίας). Τούτου τρεῖς μόναι κῶμαι· τὸ Κολενδρόν, τὸ

τὴν Κων/πολιν καὶ τὰ περίε αὐτῆς, εἰς τὰ παράλια τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τὰς παρακειμένας νήσους (ψ')

Λιτόχωρον καὶ τὸ Βλαχολίβαδον, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητάς ἐν πᾶσιν 170 περίπου. Τὸ δὲ Λιτόχωρον ἔχει καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ 15—20 μαθητάς.

7) Τὸ τῶν *Βοδενῶν* (Ἡμαθία). Τούτου τρεῖς πόλιναι ἢ κῶμαι· τὰ Βοδενά, ἡ Νάουσα καὶ ἡ Βιβρόρια, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρσένων μὲ μαθητάς ἐν πᾶσι 430 περίπου, καὶ ἀνά 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς ἐν πᾶσι 100 περίπου. Τὰ δὲ Βοδενά ἔχει καὶ 1 σχολεῖον κορασιῶν μὲ μαθητρίδας 60.

8) Τὸ τοῦ *Ὀστρόβου* (Ἐορδαίας) καὶ 9) τὸ *Καρατζόβας* καὶ *Μογλενῶν* (Ἀλμωπίας). Ταῦτα στεροῦνται σχολείων ἀλληλοδιδασκτικῶν καὶ ἀνωτέρων.

10) Τὸ τῆς *Βελεσσῦ* καὶ *Στρουμίτης* (Παιονίας). Αἱ δύο αὗται πόλιναι καὶ ἡ κώμη Δωριανὴ ἔχουσι μόνον ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς ἐν πᾶσι 240 περίπου.

11) Τὸ τῶν *Σκοπίων* (Δαρδανίας). Τούτου μόνη ἡ πρωτεύουσα, τὰ Σκόπια, ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς 20—30 περίπου.

12) Τὸ τῆς *Ἰαντιῶς* (Βοττιαίας). Καὶ τούτου μόνη ἡ πρωτεύουσα ἔχει 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς ἑκατὸν περίπου.

13) Τὸ τῆς *Θεσσαλονίκης* (Μυθονίας). Τούτου ἡ μὲν πρωτεύουσα ἔχει 3 ἀλληλοδιδασκτικὰ ἀρσένων, εἰς ᾧ φοιτῶσι 550 περίπου παῖδες, 1 κορασιῶν μὲ μαθητρίδας περίπου 450 καὶ 1 γυμνάσιον μὲ μαθητάς 150 περίπου. Ἐπτά δὲ ἄλλαι κῶμαι· Κουλιανία, Βάλτζα, Λειβάτιον, Δρεμιγλαῦα, Νεοχώριον, Λαγκαδία καὶ Καπουτσίτσα, ἔχουσι μόνον ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον. Φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὰ περὶ τοὺς 450 παῖδας.

14) Τὸ τοῦ *Ἀβρέ-χισῶν* καὶ *Καλκαζίου* (Κρηστινίας). Τούτο στερεῖται ἀλληλοδιδασκτικῶν καὶ ἀνωτέρων σχολείων· ἔχει δὲ μόνον σχολεῖα δημοτικὰ ἰδιόρρυθμα.

15) Τὸ τοῦ *Σωχοῦ* (Βισαλτίας). Τούτου τρεῖς κῶμαι· Σωχός, Νιγρίτα καὶ Νεοχώριον, ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητάς ἐν πᾶσι 230 περίπου. Ἡ δὲ Νιγρίτα ἔχει καὶ 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ μαθητάς 30—40.

16) Τὸ τῆς *Χαλκιδικῆς*. Καὶ τούτου κῶμαι ἑπτὰ τὰ Βασιλικὰ, ἡ Ἄπονομή, ἡ Κασσάνδρεια, ὁ Πολύγυρος, ἡ Γαλατιστή, τὸ Λερίχοβον καὶ ἡ Ἰερισσός, ἔχουσι ἀνά 1 σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν, εἰς ᾧ φοιτῶσι παῖδες περὶ τοὺς 700. Μόναι δὲ ἡ Ἄπονομή καὶ ὁ Πολύγυρος ἔχουσι καὶ ἀνά σχολεῖον ἑλληνικὸν μὲ μαθητάς 30 περίπου ἑκάτερον.

17) Τὸ τῆς *Βεργίας* καὶ *Κουμανόβου* (Μαυδικῆς). Καὶ τούτο στερεῖται ἀλληλοδιδασκτικῶν καὶ ἀνωτέρων σχολείων.

18) Τὸ τοῦ *Μελνίκου* καὶ *Πετριτζίου* (Σιντικῆς). Ἡ πόλις Μελνίκου καὶ ἡ κώμη Πετριτζίον ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον, ἀμφότερα μὲ μαθητάς 160 περίπου. Τὸ δὲ Μελνίκον ἔχει καὶ κορασιῶν σχολεῖον, ἐνῷ διδάσκονται μαθήτριαι 50 περίπου.

19) Τὸ τῶν *Σερῶν* (Σιροπαίου Ὀδομαντικῆς). Ἡ πόλις αὕτη ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ ἀρσένων 2, ἐν οἷς διδάσκονται 300 παῖδες σχεδόν· 1 σχολεῖον κορασιῶν, εἰς ᾧ φοιτῶσι 150 περίπου μαθήτριαι, καὶ 1 ἑλληνικὸν μὲ μαθητάς 80 περίπου.

20) Τὸ τῆς *Λίγας*, *Ζίγης* καὶ *Καβάλλας* (Ἡδωνίδος). Τούτου αἱ ἐξῆς πόλεις καὶ κῶμαι· Ζίγνα, Ἄλιστράτη, Δράμα καὶ ἡ Καβάλλα ἔχουσι ἀνά 1 ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον καὶ μαθητάς 450 περίπου ἐν πᾶσιν. Αἱ αὐταὶ δὲ, πλὴν τῆς Ζίγης, ἔχουσι καὶ ἀνά 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον. Εἰς ταῦτα φοιτῶσιν 70 μαθηταὶ περίπου.

Σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα ὅτι πλὴν τῶν ἄνω ὀνομασθέντων σχολείων ὑπάρχουσι εἰς πολλὰ χωρία καὶ σχολεῖα δημοτικὰ ἰδιόρρυθμα, εἰς ᾧ φοιτῶσιν περὶ τοὺς 1000 παῖδας.

(ψ') Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων τῆς Θράκης, τῶν παραλίων τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων δὲν ἐλάβομεν ἀκόμη ἀκριβεῖς πληροφορίας· γνωρίζομεν ὅμως καθόλου ὅτι καὶ ἐκεῖ ἡ παιδεία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ προέβη κατ' εὐχρὴν καὶ προβαίνει ἀπαύστως, μάλιστα ἐν τῇ πόλει τῶν Κυθωνίων καὶ τῆς Σμύρνης καὶ ἐπὶ τῶν νήσων Μιτυλήνης, Χίου καὶ Σάμου, ὅπου οὐχὶ μόνον δημοτικὰ καὶ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἰκανὰ ὑπάρχουσι, ἀλλὰ καὶ γυμνάσια καλῶς κατὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐρρυθμισμένα φιλοτιμῶς ἰδρυθῆσαν καὶ διατηροῦνται. Ὅμοιον γυμνάσιον ἰδρύθη πρὸ ἰκανῶν ἐτῶν καὶ διατηρεῖται καὶ ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου καὶ φιλαγθοῦ Πατριάρχου αὐτῆς Κυρίλλου.

Ἡ δὲ Κωνσταντινούπολις μετὰ τῶν προσαρτημάτων αὐτῆς, ἤτοι τῆς Περσίας (Γαλατὰ), τοῦ Σταυροδρομίου, τῶν Ταταούλων, τῶν παραλίων κωμῶν τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν τριῶν Πριγκιπωνήσων, περιέχει νῦν περὶ τὰς 250,000 Ἑλλήνων, συνφιμισμένων εἰς ἐνορίας 48. Ἰπῆρχον μὲν ἐνταῦθα καὶ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἰκανὰ

ἔτι δὲ εἰς τὴν πολυπαθῆ καὶ συχνάκις δάκνουσαν τὰς ἀλύσεις τῆς Κρήτης (ω). Πανταχοῦ, ὅπου ἀκούεται ἐλ-

σχολεῖα δημοτικὰ καὶ ἀνώτερα καὶ ὑπεράνω πάντων ἡ καλουμένη πατριαρχικὴ ἢ μεγάλη τοῦ γένους σχολῆ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀναζωπυρήσεως τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἤρχισαν καὶ τὰ πρότερον ὑπάρχοντα σχολεῖα νὰ βελτιῶνται πολὺ καὶ νέα πολλὰ κατώτερα καὶ ἀνώτερα νὰ ἰδρύνονται. Κατὰ τοὺς στατιστικοὺς (ἀπογραφικοὺς) πίνακας τοὺς συνταχθέντας ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπείας καὶ ἐκδοθέντας κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος (1870) ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀριθμοῦνται σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ πόλει μετὰ τῶν προσαρτημάτων αὐτῆς σχολεῖα κατώτερα καὶ ἀνώτερα 104, τὰ μὲν γενικὰ, τὰ δὲ ἐνοριακὰ· δηλονότι·

Ἀλληλοδιδασκτικὰ μὲν ἀρσένων 56, εἰς 2 φοιτῶσι περὶ τοὺς 5,600 παῖδας, ἐν οἷς ὀλίγα κοράσια. Μετὰ τούτων δὲ συναριθμοῦνται ὀλίγα τινὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἐνοριῶν ἰδιόρρυθμα.

Ἀλληλοδιδασκτικὰ δὲ καὶ ἀνώτερα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σχολεῖα κορασίων 17, ἐν οἷς διδάσκονται μαθήτρια 2,360.

Ἑλληνικὰ δὲ σχολεῖα περὶ τὰ 27, ἐν οἷς μαθητεύουσι 1,200 παῖδες περίπου.

Ἀνώτερα δὲ ἰδιωτικὰ ἀρσένων ἐκπαιδευτήρια 6, ἐν οἷς διδάσκονται 150—200 μαθηταί.

Ἀνώτεροι δὲ σχολαὶ γυμνασίων τάξιν κατέχουσαι τρεῖς· 1) ἡ ἐν Φαναρίῳ πατριαρχικὴ ἢ μεγάλη τοῦ γένους σχολῆ, εἰς ἣν φοιτῶσι μαθηταί περὶ τοὺς 400· 2) ἡ ἐν Χάλκῃ θεολογικὴ, ἣτις ἔχει μαθητὰς περὶ τοὺς 60· 3) ἡ ἐν Χάλκῃ ἐμπορικὴ, ἐν ἣ μαθητεύουσιν 60 περίπου μετράκια.

Ὁ ὅλος ἄρα ἀριθμὸς τῶν διδασκομένων εἰς τὰ διάφορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν περὶ τὴν σχολεῖα, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν φοιτῶντων εἰς ὀλίγα τινὰ ἰδιόρρυθμα δημοτικὰ σχολεῖα, ἀναβαίνει εἰς 9,700 περίπου.

Τὰ ῥηθέντα σχολεῖα, ὅσα εἶναι δημόσια, διατηροῦνται κυρίως διὰ συνεισφορῶν προαιρετικῶν.

Ἐν τισὶ τῶν ῥηθέντων σχολείων ὑπάρχουσι καὶ βιβλιοθήκαι, καὶ ἡ μὲν τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς συνίσταται ἐκ τόμων 6000 περίπου, ἡ δὲ τῆς θεολογικῆς ἐκ τόμων 4500, ἡ δὲ τῆς ἐμπορικῆς ἐκ τόμων 1200.

(ω) Ἡ Κρήτη κατοικεῖται ὑπὸ 270 περίπου χιλιάδων κατοίκων, ὧν τὰ δύο τρίτημόρια εἶναι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι. Διαίρουσιν δὲ εἰς ἐπαρχίας, ὧν ἐκάστη ἔχει σχολεῖα δημοτικὰ καὶ ἀνώτερα ὡς ἐξῆς·

1) Τὰ Χανιά πρωτεύουσα τῶν δυτικῶν ἐπαρχιῶν ἔχει 1 σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 250, 1 σχολεῖον κορασίων μὲ μαθητριάς 200, 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον πλήρες μὲ μαθητὰς 160 καὶ 1 γυμνάσιον μὲ μαθητὰς 50.

2) Ἡράκλειον πρωτεύουσα τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν ἔχει 1 σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς ὑπὲρ τοὺς 250, 1 σχολεῖον κορασίων μὲ μαθητριάς ὑπὲρ τὰς 200, 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον πλήρες μὲ μαθητὰς ὑπὲρ τοὺς 100, 1 γυμνάσιον ἀτελὲς μὲ μαθητὰς 30.

3) Ῥέθυμον (Ῥέθυμνα) πρωτεύουσα τῶν μέσων ἐπαρχιῶν ἔχει 1 σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν μὲ μαθητὰς 170 περίπου, 1 σχολεῖον κορασίων μὲ μαθητριάς 120, 1 ἑλληνικὸν σχολεῖον πλήρες μὲ μαθητὰς 60, 1 γυμνάσιον ἀτελὲς μὲ μαθητὰς 20.

Ἐπαρχία Κίσαμος κατοικουμένη ὑπὸ δεκαεπτὰ χιλιάδων χριστιανῶν καὶ δισχιλίων ὀθωμανῶν ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 12, ἀνὰ 1 εἰς ἕκαστον τῶν ἐξῆς χωρίων, Γρυμπίλων καὶ Καμισιανῶν, Σπηλαιῆς, Γουεῶν, Βουμέλων, Πανθεῖμου, Ῥοδωποῦ, Καστέλλου, Καλυβιανῆς, Μεσογειῶν, Τοπολιῶν, Περιβολίων, Δρεπανείας, Ποταμίδος, Βάλτου· ἔτι δὲ 4 ἰδιόρρυθμα εἰς ἄλλα τινὰ χωρία καὶ 1 ἑλληνικὸν εἰς Γρυμπίλια. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα ταῦτα μαθηταί περὶ τοὺς 800.

Ἐπαρχία Σέλιον κατοικουμένη ὑπὸ 9600 περίπου χριστιανῶν καὶ τρισχιλίων περίπου ὀθωμανῶν ἔχει 8 ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα εἰς τὰ χωρία Τσιπιανὰ, Τυσκιανὰ, Ἐπανοχώριον, Καμπανόν, Λιβαδῶν, Ῥοδοβάνι, Καλάμι, Κακοδίκι, 2 ἰδιόρρυθμα εἰς Κέδρον καὶ Τεμένια, καὶ 1 ἑλληνικὸν εἰς Τυσκιανὰ. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα τὰ ῥηθέντα σχολεῖα μαθηταί περὶ τοὺς 400.

Ἐπαρχία Κυθῶνια ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 6 εἰς τὰ χωρία Λάκκου, Ἀκρωτήριον, Πύργον, Πλατανίαν, Γαλατῶν, Χαλέπαν καὶ Κάμπους καὶ ἰσάριθμα ἰδιόρρυθμα εἰς τινὰ ἄλλα χωρία· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 350.

Ἐπαρχία Ἀποκόρωνος ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 5 εἰς τὰ χωρία Φρέν, Κεφαλαῶν, Βαφέν, Καλύβιας, Ἀσι-γωγίαν καὶ ἰσάριθμα ἰδιόρρυθμα εἰς ἄλλα τινὰ χωρία· μαθητὰς δὲ ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 300.

Ἐπαρχία Σφακία ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 4 εἰς τὰ χωρία Ἐμπρόσγιαλον, Ἄσκυφον, Καλλικράτη, Κομιτάδας· ἀλλαχοῦ δὲ ἰδιόρρυθμα 2· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι ἔχει περὶ τοὺς 100.

Ἐπαρχία Ῥεθύμνη (Ῥέθυμνα) ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 5 εἰς τὰ χωρία Ἀτσιπόπουλον, μεγάλην

ληνικὴ φωνὴ ἢ τῶν κατοίκων τὸ φρόνημα ἐλληνίζει, ἐπενήργησεν ὠφελίμως ἐπὶ τῶν πνευμάτων ἢ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος· πανταχοῦ ὁ ἐνταῦθα μετὰ τῆς ἐλευθερίας ἀναλάμψαι πνευματικὸς πυρσὸς ἐξηκόντισε τὰς φωτιστικὰς του ἀκτίνας.

Πλὴν τῶν πολλῶν καὶ πολυειδῶν σχολείων, ἅτινα εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ὀθωμανικῆς ἀρχῆς τὰς ὑφ' Ἑλλήνων κατοικουμένας ἰδρυθέντα χρησιμεύουσιν ὡς ἐπιτήδεια μέσα τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους προόδου, συντελοῦσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν οὐχὶ ὀλίγον καὶ ἐπιστημονικαί τινες ἐταιρίαι ἢ σύλλογοι. Τοιοῦτοι εἶναι κυριώτερον δύο· ὁ Φιλολογικὸς σύλλογος καὶ ὁ Ἱατρικὸς, ἀμφότεροι συσταθέντες ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ὁ μὲν Φιλολογικὸς σύλλογος συσταθεὶς ἐν ἔτει αὐξ' σκοπὸν ἔχει τὴν ἀναζωπύρωσιν τῆς φιλομαθείας καὶ διάδοσιν τῶν γραμμῶν καὶ ἐπιστημῶν εἰς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Τουρκίας. Ὀφείλεται δὲ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τριῶν πεπαιδευμένων ὁμογενῶν· τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ Ἡρακλέους Βασιιάδου, τοῦ ἐπίσης εὐδοκίμως τὰς Μούσας καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν θεραπεύοντος, τοῦ σοφοῦ ἱατροῦ Σ. Μαυρογένους καὶ τοῦ τότε προξένου τῆς Ἑλλάδος Ἀριστείδου Παλαιολόγου· ἅμα δὲ εἰς τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν τοῦ ἀειμνήστου αὐτοκρατορικοῦ ἱατροῦ Στεφάνου Καραθεοδωρῆ καὶ τὴν πρόθυμον συνδρομὴν πολλῶν φιλαγάθων καὶ ἀξιοτίμων ὁμογενῶν (α').

Ὁ Φιλολογικὸς σύλλογος παρήγαγε μέχρι τοῦδε πολλὴν ὠφέλειαν, διεγείρων πρὸς φιλολογικὰς, ἱστορικὰς καὶ καθόλου ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας τὰ πνεύματα διὰ τῶν ἐν ταῖς συναθροίσεσιν ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀναγινωσκομένων ἐκάστοτε λόγων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συζητήσεων· ἔτι δὲ δι' ἀγνοησιῶν καὶ βραβεύσεων (β').

Ἐπισκοπὴν, ἅγιον Κωνσταντῖνον, Ἀργυρούπολιν, Πηγὴν ἰδιόρρυθμα δὲ δέκα εἰς ἄλλα χωρία. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα ταῦτα τὰ σχολεῖα μαθηταί περὶ τοὺς 380.

Ἐπαρχία ἅγιος Βασίλειος ἔχει σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ 6 εἰς τὰ χωρία Σέλια, Λευκόγεια, Κεραμέα, ἅγιον Πνεῦμα, Μελάμπας, Ῥοδάκηνον, καὶ ἰσάριθμα ἰδιόρρυθμα ἀλλαχοῦ· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 400.

Ἐπαρχία Ἀμάριον (Πικρί) ἔχει σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ 4 εἰς τὰ χωρία Μοναστηράκι, Μύρωνα, Βυζάρι καὶ ἰδιόρρυθμα ἀλλαχοῦ πέντε· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 140.

Ἐπαρχία Ἀβλοπύργου ἔχει σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ 4 εἰς τὰ χωρία Μαγαρίτας, Μελιδόνι, Ἀνώγεια, Γαράζον, Ἐπισκοπὴν, καὶ ἰδιόρρυθμα 5 εἰς ἄλλα τινὰ χωρία· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 220.

Ἐπαρχία Μαλεβόκιον ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 3 εἰς τὰ χωρία ἅγιον Μύρωνα, Κρουσῶνα, Κιθαρίδα, καὶ 7 ἰδιόρρυθμα εἰς ἄλλα τινὰ χωρία. Φοιτῶσι δ' εἰς πάντα περὶ τοὺς 350 μαθητὰς.

Ἐπαρχία Τέμενος ἔχει 2 σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ εἰς Ἀρχάνας καὶ Δάφνας καὶ 5 ἰδιόρρυθμα εἰς ἄλλα τινὰ χωρία· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 200.

Ἐπαρχία Πυργιώτισσα ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 3 εἰς Πομπήταν, Σύβαν, Τυμπάκι καὶ ἀλλαχοῦ ἰδιόρρυθμα 5· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 200.

Ἐπαρχία Καρούριον ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 2 εἰς Χάρακα καὶ Γέργεριν καὶ ἀλλαχοῦ ἰδιόρρυθμα 5· μαθητὰς δὲ περὶ τοὺς 120.

Ἐπαρχία Μοροφάτι ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὸν 1 εἰς μεγάλην Βρύσιν, καὶ ἀλλαχοῦ ἰδιόρρυθμα 2· μαθητὰς δὲ περὶ τοὺς 80.

Ἐπαρχία Μαμαρβάλλοι ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 5 εἰς τὰ χωρία Βραχάνιον, Νεοχώρι, Χειμεριακόν, Φουρνήν, Κριτσάν, καὶ ἰδιόρρυθμα 3 εἰς Λατσιάδα, Βουλισμένην καὶ Μίλατον· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 400.

Ἐπαρχία Λασιθίων ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον 1 καὶ ἰδιόρρυθμα 3· μαθητὰς δὲ περὶ τοὺς 170 ἐν πᾶσι.

Ἐπαρχία Ριζὸν ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ 2 καὶ ἰδιόρρυθμα 2, μαθητὰς δὲ περὶ τοὺς 200.

Ἐπαρχία Ἱερά Πέτρα ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 4 καὶ ἰσάριθμα ἰδιόρρυθμα· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 170.

Ἐπαρχία Σίτεια (Ἡτεία) ἔχει σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ 4 καὶ ἰδιόρρυθμα 7· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 350.

Ἐπαρχία Πεδιάς ἔχει ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα 7 καὶ ἰδιόρρυθμα 10· μαθητὰς δ' ἐν πᾶσι περὶ τοὺς 800. Πάντα τὰ ῥηθέντα σχολεῖα διατηροῦνται δι' ἐκούσιων συνεισφορῶν τῶν Ἑλλήνων κατοίκων.

(α) Ἐνταῦθα μνημονοῦμεν ἐκ τῶν πολλῶν τοὺς ἐξῆς κυρίους· Γ. Κωνσταντινίδην, Κ. Καλλιᾶδην, Ξ Ζωγράφον, Α. Βαφειᾶδην, Γ. Σοφοκλέα καὶ Α. Δαλαπόρταν.

(β) Ἐτέθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τοῦ Φιλολογικοῦ συλλόγου θέματα καὶ ὠρίσθησαν βραβεῖα πέντε, τὰ ἐξῆς·

1) Περιγραφή τῆς Ἠλείου καθόλου ὑπ' ἀγνοητέτου τοῦ κ. Ἀριστείδου Ζωγράφου. Δύο διατριβαὶ ἐγρά-

Ὁ δὲ ἱατρικὸς σύλλογος ἐξ ἐπιστημόνων ἱατρῶν Ἑλλήνων τε καὶ ἀλλογενῶν μετὰ τὸν φιλολογικὸν συσταθεὶς δὲν διέμεινε πολὺν χρόνον αὐθύπαρκτος, ἀλλὰ ταχέως μετ' ἐκείνου συνεχωνεύθη.

Εἴθε οἱ δυνάμενοι τῶν ὁμογενῶν νὰ προθυμηθῶσι νὰ ἐγγέωσι πάντοτε ἀπειδέστερον ἔλαιον εἰς τοὺς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἀναφθέντας τῆς ἐπιστήμης φανούς, ἵνα ἐκλάμπῃ ἐξ αὐτῶν τὸ φῶς ἀφρονώτερον καὶ διαχέηται πορφύρωτέρω ἐφ' ἑκατέραν τῶν ἐκεῖ συνερχομένων δῶν ἡερίων.

Καὶ τυπογραφεῖα ἑλληνικὰ ἰδρύθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱκανά, τὰ πλεῖστα χρησιμεύοντα εἰς ἔκδοσιν ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν συγγραμμάτων.

Ἐπιθεώρησις τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἀπὸ τῶν πολυειδῶν σχολείων, τῶν τυπογραφείων, τῶν βιβλιοθηκῶν, τῶν συλλογῶν, τῶν ἐπιστημονικῶν ἐταιριῶν, καὶ καθόλου τῶν μέσων τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους προόδου, ὅσα μέχρι τοῦδε ἐξεθῆκαμεν ἐν συντόμῳ, ἄς μεταβῶμεν νῦν εἰς γενικὴν τινα ἐποψίν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς γλώσσης.

Πρόοδος ἐν τῇ γλώσσῃ.

Ἡ γλῶσσα εἶναι τὸ ἀξιολογώτατον τῶν αἰσθητῶν προϊόντων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, χρησιμεύουσα ὡς μέσον οὐχὶ μόνον τῆς πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐνοσίων ἡμῶν μεταδόσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἀναπτύξεως· διότι διὰ τῶν λέξεων μονιμοποιούνται μὲν αἱ ἐννοιαί, τὰ βέοντα ταῦτα στοιχεῖα τῆς συνειδήσεως, διευκολύνεται δὲ ἡ σύγκρισις αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ εὑρεσις τῶν ποικίλων ἀναφορῶν· ἐπομένως παράγεται τῶν ἐμμέσων γνώσεων ἡ πληθὺς καὶ γεννάται ἡ ἐπιστήμη. Εὐλόγως ἄρα εἰς τὰ ἀξιολογώτερα ἀποτελέσματα τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου γένους ἐνεργείας ἀπὸ τοῦ αἰῶνα ἔτους ἕως σήμερον κατατάσσεται ἡ διάπλασις, ὁ κανονισμὸς καὶ ὁ πλουτισμὸς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης.

Τὸ δόγμα τοῦ Ἡρακλείτου, καθ' ὃ τὰ πάντα πάντοτε βέουσι καὶ οὐδαμοῦ ἐν τῇ φύσει ὑπάρχει ἡρεμία καὶ στάσις, ἀληθεύει περὶ παντὸς αἰσθητοῦ καὶ ὁπωσδήποτε ζῶντος, ἐπομένως καὶ περὶ τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης λεγόμενον. Ἀναγκαῖον ἄρα ἦτο νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὸν νόμον τῆς μεταβολῆς καὶ ἡ κατὰ τε τὸ εὐχρον καὶ κατὰ τὴν ποικιλίαν καὶ τελειότητα τοῦ εἶδος ἀνυπέβλητος γλῶσσα τῶν ἡμετέρων προγόνων. Ἡ ἀρχὴ τῆς γλώσσης ταύτης κρύπτεται οὕτως εἰς τὰ ἀδιάδυτα νῆφα τῶν ἀρχαιοτάτων αἰώνων, ὥστε εἰκασίαι τινὲς μόνον ἐπιτρέπονται εἰς ἡμᾶς (γ'). Τὴν δὲ ἀκμὴν αὐτῆς παριστῶσι τὰ δικασθέντα ποιήματα καὶ συγγράμματα ἀπὸ

φησαν περὶ τοῦ θέματος τούτου, ὧν οὐδετέρω ἐθραβεύθη· ἐπληρέθη δὲ μόνον ἡ τοῦ Παναγιώτου Ἀραβαντινοῦ, εἰς δὲ ὁ ἀγωνοθέτης ἐδώρησε πρὸς ἐμὴν ἡμῶν 30 χρυσᾶ νομίσματα.

2) Περιγραφή τῆς Θεσσαλίας ὑπ' ἀγωνοθέτου τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Εὐγενίου τοῦ Ἐπροποταμηνοῦ. Ἐγράφησαν καὶ περὶ τούτου δύο διατριβαί, ὧν οὐδετέρω ἐκρίθη ἀξία θραβεύσεως.

3) Περιγραφή τῆς Μακεδονίας ὑπ' ἀγωνοθέτου τοῦ αὐτοῦ.

4) Περιγραφή τῆς Θράκης

Ἐπὶ τῶν δύο τούτων θεμάτων οὐδεμία ἀκόμη ἐστάλη διατριβή.

5) Περιγραφή τοῦ Πόντου ὑπ' ἀγωνοθέτου τοῦ ἐν Πετροῦπόλει αὐτοκρατορικοῦ ἱατροῦ καὶ αὐλικοῦ συμβούλου κ. Γεωργίου Συμβουλίδου. Τοῦ ἀγωνοθετήματος τούτου ἡ προθεσμία δὲν ἔληξεν ἀκόμη.

(γ') Κατὰ τὴν πιθωνοτάτην τῶν εἰκασίῶν ἡ ἀρχαία ἐκείνη ἀρίστη φυλὴ, ἥς πνευματικὸν προῦδον ὑπῆρξεν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, χωρισθεῖσα ἐξ ἀμνημονεύτων αἰώνων ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, τῶν ἄλλων ἀρίων φυλῶν, μετ' ὧν ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ στελέχους εἶχε βλαστῆσθαι ἐν τῇ μέσῃ Ἀσίᾳ, καὶ ὁδεύουσα ἀπὸ τῶν μεσογείων πρὸς τὰς παραλίους τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας χώρας, κατόκησε πρῶτον τὰς θερπνὰς ἐκείνας χώρας, αἵτινες Φρυγία καὶ Αἰολίς καὶ Ἴωνία καὶ Λυκία ἔπειτα ὠνομάσθησαν. Ἐκεῖ δὲ ὑπὸ τῆς ἐπιβροχῆς τοῦ εὐαέρου κλίματος καὶ τῆς ποικιλίας τῆς φύσεως ἀνεπτύχθη μὲν αὐτῆς ἡ διάνοια καὶ τοῦ καλοῦ ἡ αἰσθητικότης, συνανεπτύχθη δὲ καὶ ἡ γλῶσσα, τὸ εὐγενέστατον τῆς διανοίας προῦδον ἄμα καὶ ὄργανον· Ἄφου δ' ἔπειτα μεγάλαί τινες τῆς φυλῆς ἐκείνης μοῖραι κατὰ διαφόρους χρόνους, αἱ μὲν διὰ τοῦ Βοσπόρου ἢ Ἑλλησπόντου, αἱ δὲ διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους περαιοθεῖσαι εἰς τὴν Εὐρώπην κατέλαβον τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου μέρη πολλὰ καὶ ὅλην τὴν ἔπειτα ὀνομασθεῖσαν Ἑλλάδα, ἔλαβον καὶ ἡ γλῶσσα κατὰ τὰς διαφόρους χώρας, ὅπου κατοίκησαν, τύπον ἰκανῶς διάφορον. Ἐντεῦθεν δὲ προήλθον διάφοροι αὐτῆς διάλεκτοι, ὧν κυριώτεραι ἀνεφάνθησαν ἡ Αἰολοδορικὴ, ἡ Ἴωνικὴ, καὶ ἡ πασῶν καθυπερτερήσασα Ἀττικὴ, ἥτις ἐκτετιομένη κατ' ὀλίγον κατέπιεν ἢ κατεκάλυψεν ἐπὶ τέλους τὰς ἄλλας.

Ἐμῆρου καὶ Ἡσιόδου μέχρι τῆς καλουμένης Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς. Ἐν τῇ μακρᾷ ταύτῃ ἀκμῇ εὐρίσκειται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διακεκριμένη εἰς τρεῖς διαλέκτους· τὴν Αἰολοδορικὴν, τὴν Ἴωνικὴν καὶ τὴν Ἀττικὴν, ἐξ ὧν αὕτη διὰ τὸ εὐχρον καὶ τῶν τύπων τὴν ὁμοιογένειαν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν πληθύν καὶ ἀξιολογότητα τῶν ἐν αὐτῇ ποιηθέντων καὶ συγγραφέντων καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς πολιτικῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως, ἐπεκράτησε τῶν ἄλλων καὶ κατέστη κυριώτερον ὄργανον τῆς ἑλληνικῆς διανοίας. Καθόσον ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος ἐπικρατοῦσα ἐξετείνετο εἰς τὰς ἑλληνικὰς φυλάς, ἡ δὲ τῶν ἄλλων χρῆσις περιορίζετο εἰς στενώτερα ὄρια, ἀπέβαλλε τινὰ τῶν ἰδιωμάτων τῆς καὶ ἐλάμβανε κατ' ὀλίγον τὸν τύπον ἐκείνου, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἔπειτα κοινὴ τῶν Ἑλλήνων γλῶσσα. Ἄφου δὲ αὕτη διὰ τῶν κατακτήσεων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐξετάθη καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν καὶ διεδόθη ἐκεῖ εἰς λαοὺς ἀλλογλώσσους, ἤρχισε διὰ τῆς παρ' αὐτοῖς χρῆσεως νὰ ἀποβάλλῃ τὴν προτέραν αὐτῆς καθρότητα καὶ νὰ διαφθεῖρηται κατ' ὀλίγον, μεταβαλλομένη μὲν τῆς ἀρχαίας σημασίας τῶν λέξεων, παρεισαγομένη δὲ νέων παρακλίπων ἢ ἀλλοτρῶν, νοθευομένων δὲ τῶν γνησίων τῆς γραμματικῆς τύπων· ἡ δὲ διαφθορὰ προχωροῦσα βαθμηδὸν καθ' ὅλην τὴν Ἀλεξανδρινὴν καὶ Ῥωμαϊκὴν, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν, συνεπληρώθη μετὰ τὰ μέσα ταύτης καὶ παρήγαγε τὴν διεφθαρμένην καὶ πτωχὴν ἐκείνην διάλεκτον, ἥτις παρακολουθοῦσα τὴν συνήθειαν τοῦ λαοῦ ὠνομάσθη *χυδαία* καὶ ἦδη πρὸ τοῦ Φωτίου διεκρίθη ὅλως ἀπὸ τῆς γλώσσης τῶν ὀλίγων πεπαιδευμένων τῆς ρυθμιζομένης ἔτι κατὰ τὴν ἀρχαίαν γραμματικὴν (δ'). Ἡ χυδαία αὕτη καὶ τοῦ προτέρου πλούτου τῶν λέξεων ἐστερημένη διάλεκτος ἐπικρατήσασα κατ' ὀλίγον ἤρχισε κατὰ τὸν αἰῶνα νὰ παραγκωνίζῃ τὴν ἀρχαίαν (τῆς ὁποίας ἡ κατάληψις καὶ χρῆσις διὰ τὴν πλεονάσασαν ἤδη ἀμάθειαν κατέστη δυσκολωτάτη) καὶ γινομένη γλῶσσα γραπτῆ νὰ εἰσαγῆται εἰς τὴν συγγραφήν καὶ τὴν ποίησιν. Παραδείγματα τῆς ἀθλίας ἐκείνης γλώσσης ἔχομεν τὰ πρὸς τὸν βασιλεῖα Μανουὴλ τὸν Κομνηνὸν δύο ἐστιχουργημένα βιβλία Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπροδρόμου, τὰ ποιήματα Ἐμμανουὴλ τοῦ Γεωργιλλᾶ καὶ ἄλλα τινά.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους δουλεία μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου δὲν ἦτο ἐπιτηδεῖα νὰ βελτιώσῃ τὴν γλῶσσαν· διὸ ἡ διαφθορὰ προέβη καὶ παρετάθη σχεδὸν μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα οὔτε κατὰ τοὺς δυστυχεστέρους αἰῶνας τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, οὔτε κατὰ τὸν μακρὸν τῆς πολυδακρύτου δουλείας τοῦ γένους χρόνον ἔπαυσεν ὅλως νὰ διδάσκηται καὶ γράφεται ὑπὸ λογίων τινῶν· ἀλλ' ἔπαυσε πλέον νὰ ᾔνοι γλῶσσα ἐθνικὴ, ὡς μὴ γραφομένη πλέον ὑπὸ τοῦ λαοῦ μηδὲ νοουμένη (ε').

Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἡ ἀνακλήρις τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἀνεγέννησεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος χρηστοτέρας ἐλπίδας, ἀνεζωπυρήθη τούτου ἡ ἔμψυτος φιλομάθεια· ἐστράφη δὲ πρὸ πάντων ἡ προσοχὴ του εἰς τὴν διάπλασιν γλώσσης ἐθνικῆς, ὡς ἀναγκαῖον ὄργανον πάσης μαθήσεως. Τὸ ἀναφῶν τότε περὶ γλώσσης ζήτημα διήρξεσε τοὺς λογίους τοῦ ἔθνους εἰς τρεῖς διαφόρους μερίδας. Οἱ μὲν ἐνόμιζον τὴν χυδαίαν γλῶσσαν, ὅπως εἶχεν, ἐπιτηδεῖαν οὐχὶ μόνον πρὸς ποίησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶσαν φιλολογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν χρῆσιν· οἱ δὲ ἀπεδέχοντο μικτὴν τινα γλῶσσαν, αὐθαίρετον καὶ ἀκανόνιστον, κυκλώνα τινὰ πολυμιγῆ λέξεων καὶ φράσεων πάσης ἡλικίας τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς· οἱ δὲ ὀρθότερον λογιζόμενοι, ἐνέκρινον ἑλλογον τινὰ τῆς χυδαίας γλώσσης ἀνάπλασιν, δι' ἧς αὕτη ἤθελε διορθωθῆ μὲν γραμματικῶς καὶ κανονισθῆ κατὰ τὸ δυνατόν, καθαρισθῆ δὲ ἀπὸ πολλῶν βαρβαρισμῶν, πλουτισθῆ δὲ βαθμηδὸν ἀπὸ τοῦ θησαυροῦ τῆς ἀρχαίας, χωρὶς νὰ καταστῆ εἰς τὸν λαὸν ἀκατάληπτος. Ἡ γνώμη αὕτη, ἐκφρασθεῖσα τὸ πρῶτον γενικῶς πῶς ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Κωνσταντᾶ (ζ'), διετυπώθη ἔπειτα καὶ ὑπεστηρίχθη διὰ λόγων ἰσχυρῶν ὑπὸ

(δ') Πρὸς τὸ ἐρώτημα, πότε ἡ γλῶσσα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπέβαλεν οὕτω τὸν ἀρχαῖόν της τύπον, ὥστε διεκρίθη ὅλως ἀπ' ἐκείνης ὡς γλῶσσα ἰδίᾳ, εἶναι ἡ ἀπόκρισις τόσον δύσκολος, ὅσον καὶ ἡ ἀπόκρισις πρὸς τὸ ἐρώτημα· πότε ἡ μέλαινα τοῦ νέου ἀνθρώπου κόμη μεταβάλλεται τόσον, ὥστε γίνεται καὶ λέγεται *πολιά*. Ἐπισηθὴ, καὶ ἀφού πολλοὶ τρίχες τοῦ ἀνθρώπου λευκανθῶσι, δὲν λέγεται ἀκόμη *πολιάς*, εἶναι φανερόν, ὅτι καὶ ἀφού πολλοὶ ἀπὸ τῆς καθαρότητος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης παρεκτροπαὶ εἰσέφρασαν κατ' ὀλίγον εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἀλεξανδρινῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς, πλεῖστοι δ' ἔπειτα εἰς τοὺς τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, δὲν ἔπαυσαν νὰ ᾔνοι καὶ λέγεται ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀρχαία, ἐφόσον ἐπεκράτει ἔτι ἐν αὐτῇ ὁ ἀρχαῖος γραμματικὸς τύπος.

(ε') Ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπικράτει ἔτι ἐν αὐτῇ ὁ ἀρχαῖος γραμματικὸς τύπος· χρυσόβουλλα ἦτοι διατάγματα αὐτῆς εἰς γλῶσσαν ἀδόκιμον μὲν, ἀλλ' ὅπως δήποτε διαπεπρασμένην κατὰ τὴν ἀρχαίαν γραμματικὴν.

(ζ') Ἰδε πρόλογον εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σοαυτοῦ, ὅπου ὁ Κωνσταντᾶς συνιστῶν θερμῶς τὴν χρῆσιν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τοῖς συγγράμμασι, λέγει, ὅτι αἱ Μοῦσαι ἐνοοῦσι πάσας τὰς γλώσσας, ἡ δὲ πτωχεῖα τῆς νέας ἑλληνικῆς προέρχεται ἐκ τῆς ἀμαθείας τοῦ ἔθνους, οὐτινος φωτιζομένου βαθμηδόν, ἄλλοι πλουτισθῆ καὶ ἡ γλῶσσα.

του σοφού Ἀδαμαντίου Κοραΐ και ὑπερίσχυσε παρὰ τοῖς λογίοις τοῦ ἔθνους οἵτινες, ὀλίγων ἐξαιρουμένων, τὴν παρεδέχθησαν (ή').

Οἱ ἀσπασθέντες τὴν περὶ ἀναπλάσεως τῆς νέας γλώσσης ἀρχὴν τοῦ ἀσιμνήστου Κοραΐ ἤρχισαν ἔκτοτε νὰ γράφωσι κατὰ τὸ παράδειγμα τούτου· οἱ δὲ σοφώτεροι αὐτῶν Κωνσταντῖνος ὁ Κούμας, Νεόφυτος ὁ Βάμβας, και οἱ δύο σοφοὶ ἀδελφοί, Κωνσταντῖνος και Στέφανος οἱ Οἰκονόμοι, συντάξαν κατὰ τὴν δευτέραν δεκάδα τῆς ἐνεσιώσης ἑκατονταετηρίδος, και ἔπειτα ἱκανὰ λόγου ἀξία συγγράμματα. Ἡ αὐτὴ περὶ ἀναπλάσεως τῆς νέας γλώσσης ἀρχὴ, λαβοῦσα μετ' ὀλίγον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τροποποιήσεις τινάς, διετέλεσεν ὁδηγοῦσα εἰς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον τοὺς λογίους Ἕλληνας κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγώνος και μετ' αὐτὸν ἕως σήμερον. Ἐνθὺν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀρκά ἔτους ἡ νέα ἡμῶν γλῶσσα ἱκανῶς διαρθρώθη και ἐρρύθμισθη γραμματικῶς, προσέθη και ὁ πλουτισμὸς αὐτῆς θαυμασίως· διότι ἡ εἰσαγωγὴ ἐλευθέρου πολιτεύματος, ἡ νομοθεσία, ὁ κανονισμὸς και ἡ ἀνάπτυξις τῶν πολλῶν κλάδων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἡ ἕδρασις τοῦ Πανεπιστημίου και ἡ ἐν αὐτῷ διδασκαλία τῶν ἐπιστημῶν, ὧν πολλὰ ἐξετάθησαν πολὺ πέραν τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις στενωπῶν ὁρίων των, τινὲς δὲ ἦσαν ὅπως ἀγνωστοὶ παρ' ἐκείνοις, ἡ θεωρία και πρᾶξις τῶν πολεμικῶν τεχνῶν και τῆς ναυτιλίας, πάντα ταῦτα κατέστησαν ἀναγκαίαν τὴν εὑρεσιν ἡ δημιουργίαν πλείστων νέων λέξεων, μὴτε ἐν τοῖς σωζομένοις συγγράμμασι τῶν ἀρχαίων εὐρισκομένων, μὴτε ἐν τοῖς λεξικοῖς τεθησαυρισμένων. Ὁ νέος οὗτος θησαυρὸς κρύπτεται ἔτι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν πολλῶν, θέλει δὲ καταφανῆ, ὁπόταν ληφθῇ προσηκόντως φροντίς περὶ συστάσεως συλλόγου λογίων ἀνδρῶν πάσης ἐπιστήμης, ὠρισμένου νὰ συναθροίσῃ τὰς μέχρι τοῦδε δημιουργηθείσας νέας λέξεις, ἐκλέξῃ δὲ ἐξ αὐτῶν και ἐκδώσῃ εἰς ἕν λεξικὸν τὰς δοκιμωτέρας (θ'). Καὶ ταῦτα ἱκανὰ περὶ τῆς προόδου τῆς γλώσσης.

Πρόσδος ἐν τῇ ποιήσει.

Μετὰ τὰ ἐκτεθέντα περὶ γλώσσης ἀγεῖ ἡμᾶς ἡ σειρά τοῦ λόγου εἰς σύντομόν τινα ἐπιθεώρησιν τῆς ἐν τῇ ποιήσει προόδου. Ἡ ποιήσις εἶναι θαυμασία τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος πτέρωσις, δι' ἧς ὁ ἀνθρώπος ἀναπέτεται ἀπὸ τῆς φλαυρότητος και ταπεινότητος τοῦ πραγματικῆς τούτου Κόσμου εἰς τὸ αἰθαίριον ὕψος Κόσμου τελειότερου και ἰδεώδους και εὐρίσκει ἐν τούτῳ ὅτι ματαίως ποθεῖ και ζητεῖ ἐν ἐκείνῳ. Ἡ ποιήσις εἶναι ἀδελφὴ τῆς θρησκείας· ἀμφότεραι δὲ εὐγενέστατα γεννήματα τῆς πνευματικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως, και προδηλότερα γνωρίσματα τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς τῶν ἔθνων. Ὅσον λαμπρὰ και πλουσία ὑπῆρξεν ἡ ποιήσις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, τόσον μεγάλη ἡ πτωχεία αὐτῆς και εὐτέλεια κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας (ι'), πολὺ δὲ μεγαλύτερα ἢ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τοῦ γένους. Ὅταν λαός

(ή') Ἐὰν ζητήσωμεν παρομοιώσεις εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν νέων γλωσσῶν, δυνάμεθα εὐλόγως νὰ εἰπωμεν ὅτι, κατὰ μὲν τὴν πρώτην τῶν ῥηθειῶν γνώμων κατεδικάζετο ἡ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ μὲν ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου τῆς ἀναπτύξεως, ὃν κατεῖχεν ἡ ἐκ τῆς λατινικῆς βλαστήσασα γαλλικὴ κατὰ τὸν ιγ' αἰῶνα, ὅτε Γοδεφρῆδος ὁ Βιλλαρδουῖνος ἔγραψε τὴν *Κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως* (la conquete de Constantinople) ἢ κατὰ τὸν ἰδ. ὅτε ἐγράφετο τὰ χρονικά τοῦ Froissart. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν γνώμην ἤθελε λάβει ἡ ἡμετέρα γλῶσσα χαρακτῆρα ἀληθῶς μιζοδόρβαρον και μιζοφυῆ και πολὺ ξενοτροπώτερον ἐκείνου, ὃν ἔδωκεν εἰς τὴν γαλλικὴν ὁ Ῥονσάρδος και ἡ περὶ αὐτὸν Πλειάς. Ἡ δὲ τρίτη γνώμη ἔχει ἀνάλογον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς γαλλικῆς τὴν τοῦ Μαλέσβου και Μονταιγνίου, οἵτινες ἐρρύθμισαν τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν και ἔδωκαν εἰς αὐτὴν τὸν ὁμαλὸν ἐκείνου τύπον, ὃν ἐκαλλώπισεν ἔπειτα κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα ἡ χαριεσσα γραφίς τοῦ Πασκάλου, τοῦ Κορνηλίου, τοῦ Ρακίνα, τοῦ Μολλιέρου, τοῦ Λαβρυέρου, τοῦ Βοσσουέτου, τοῦ Φενελῶνος, τοῦ Μασσιλλῶνος, τοῦ Λαφονταίνου και ἄλλων ἐπισήμων τῆς Γαλλίας συγγραφέων και ποιητῶν και χάριν τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις αὐτῆς κατέστη κοινὴ εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, ὅσοι ἔτυχον ἐλευθερίου ἀγωγῆς.

(θ') Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ φιλόμουσος και γεναιόφρων Σίμων Σίνας ὁ δι' ἀδράς δαπάνης οἰκοδομῶν ἐν Ἀθήναις λαμπρὸν ἀκαδημίας ἑλληνικῆς οἰκοδόμημα θέλει φιλοτιμηθῆ νὰ ἀναδειχθῇ ἐν Ἑλλάδι οἷος ὁ περικληθὲς Ρισχειεύς ἐν Γαλλίᾳ, ἰδρύσας κατὰ τὸ 1635 ἔτος τὴν γαλλικὴν ἀκαδημίαν ἥτοι νὰ συστήσῃ ἀνδρῶν σοφῶν σύλλογον κύριον ἔργον ἔχοντα νὰ ὀρίσῃ γραμματικῶς, καθάρισιν και πλουτίσῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν.

(ι') Ἀπὸ μὲν τῶν πρώτων αἰῶνων τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς μνημονεύομεν ἐνταῦθα ὡς ἀξιολογώτερα τὰ ἐξῆς ποιήματα :

Γρηγορίου Ναζιανζινοῦ τοῦ θεολόγου ποιήματα ποικίλα. Κοίντου Συμωναίου τὰ μεθ' Ὀμηρον (κατὰ τὸν ε' αἰῶνα). Κολούθου Δυκοπολίτου *Ἑλένης ἀρπαγῆν* (κατὰ τὸν ε'). Τρυφιδώρου *Ἰλίου ἄλωσις* (κατὰ τὸν ε').

ὅλος καταπιέζεται φέρων σιδηροῦν ἐπὶ τοῦ τραχήλου κλοιδὸν και σιδηρὰς εἰς τὰς χεῖρας και τοὺς πόδας ἀλύσεις, πᾶσα δ' αὐτοῦ ἡ προσοχὴ δεσμεύεται ὑπὸ τῶν κατεχόντων αὐτὸν δεινῶν και τῶν καθ' ἡμέραν και ὥραν ἐπαπειλουμένων νέων κινδύνων, πῶς δύναται νὰ τηρήσῃ τὴν ζωηρὰν ἐκείνην τοῦ πνεύματος ἐνεργεῖαν και τὴν ἐλευθέραν πτῆσιν τῆς παραγωγικῆς φαντασίας, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ποίησις ; Ἰδοὺ διατὶ αὕτη κατὰ τοὺς πολυστενάκτους τῆς δουλείας τοῦ γένους χρόνους ἀπεμαρᾶνθη. Ἀλλ' ὅμως και ἀπομαρᾶνθεισα ἐν Ἑλλάδι ἡ ποίησις δὲν ἀπέθανε. Μαρτύρια δὲ τῆς ζωῆς αὐτῆς και κατὰ τὴν ἀθλίαν ἐκείνην ἐποχὴν ἔχομεν ποιήματα τινὰ, πολὺ μὲν διάφορα ἀλλήλων κατὰ τὴν γλῶσσαν, πολὺ δὲ ἄνισα κατὰ τὴν ἀξίαν, τὰ μὲν ἀρχαιότερα τῆς γαλλικῆς μεταπολιτευσίως, τὰ δὲ νεώτερα. Ἐκ μὲν τῶν ἀρχαιοτέρων ἐκείνων μνημονεύομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς :

Ἐμμανουὴλ Γεωργιλᾶ (ἄπερ εἶναι και διὰ τὴν πτωχείαν τῶν ἐνοπιῶν και διὰ τὴν ἀθλιότητα τῆς γλώσσης ἔσχατα πάντων).

}	1) <i>Διήγησιν περὶ Βαλίσσαρου.</i>
	2) <i>Θρήνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.</i>
	3) <i>Τὸ θαυατικὸν τῆς Ῥόδου.</i>

Δημητρίου Μόσχου τοῦ Λάκωνος

}	1) <i>Τὰ καθ' Ἑλένην και Ἀλέξανδρον.</i>
	2) <i>Νεαιραρ,</i> κωμῳδίαν.

Βιτζέντζου Κορνάρου Κρητὸς *Ἐρωτόκριτον,* ποίημα ἐπικόν.

Παύλου Σιλεντιαρίου (τοῦ ε' αἰῶνος) 1) *Ἐκφρασιν τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας* 2) *Ἐκφρασιν τοῦ Ἀμβωνος* 3) *ἐπιγράμματα.*

Τὰ ποιήματα ταῦτα συνταχθέντα κατὰ τοὺς χρόνους, ὅτε ἔζη ἔτι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἀλλ' ἐν παρακμῇ, ὑστεροῦσι μὲν κατὰ τὴν γλῶσσαν και τὴν ποιητικὴν ἀξίαν οὐχὶ μόνον τῶν τῆς κλασικῆς ἀλλὰ και τῶν τῆς ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττον, δὲν στεροῦνται ὅμως ἑλληνικῆς χάριτος και ποιητικῆς ἀξίας. Εἰς ταῦτα προσθετόν και τὰ Γεωργίου τοῦ Πισίδου γράψαντος κατὰ τὸν ζ' αἰῶνα, ἄτινα ὅμως εἶναι κατὰ τὴν γλῶσσαν και στιχογραφίαν πολὺ κατώτερα τῶν ἤδη καταλεχθέντων, ποιητικῆς δὲ ἀξίας ἀμοιρα.

Τὰ δὲ ποιήματα τῶν τελευταίων ἑκατονταετηρίδων τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἥτοι τῆς ιβ' και τῶν ἐξῆς, ὅτε ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἔζη πλέον ἐν τῷ λαῷ, ἀλλ' ἡ χρῆσις αὐτῆς περιορισθεῖσα μόνον εἰς συγγραφήν και εἰς ποίησιν κατέστη ἔργον φιλοτιμίας ὀλιγίστων σοφῶν, εἶναι διττά· τὰ μὲν συντεταγμένα κατὰ μίμησιν εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν μᾶλλον ἢ ἥττον ἀδόκιμον, τὰ δὲ εἰς τὴν ἐπικρατήσασαν ἤδη χυδαίαν.

Ἐκ τῶν πρώτων ὀνομάζομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς :

Ἰωάννου Τζέτσου τὰ πρὸ Ὀμήρου, τὰ καθ' Ὀμηρον και τὰ μεθ' Ὀμηρον. Θεοδώρου τοῦ Προδρομοῦ (κατὰ τὸν ιβ' αἰῶνα) τὰ κατὰ Ῥοδάνθην και Ἀροσικλέα διὰ στίχων ἱαμβικῶν. Τὰ δὲ ἱαμβικὰ τετράστιχα αὐτοῦ εἰς τὴν Πεντάτευχον, εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων και τὰ ἐπιγράμματα εἶναι στιχορρηγήματα οὐχὶ δὲ ποιήματα. Τὰ δὲ δύο αὐτοῦ βιβλία πρὸς τὸν βασιλέα Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν, στιχορρηγήματα εἰς χυδαίαν γλῶσσαν εἶναι ὡς ποιήματα λόγου ἀνάξια. Κωνσταντῖνου τοῦ Μανασσῆ (κατὰ τὸν ιβ' αἰῶνα) τὰ κατ' Ἀρίστανδρον και Καλλιθέαν· ἡ δὲ χροικὴ αὐτοῦ ὁδότης διὰ στίχων πολιτικῶν εἶναι στιχορρηγήματα, οὐχὶ ποίημα. Νικίττα Εὐγενιανοῦ τὰ κατὰ Ἀροσίλλαν και Χαρικλέα διὰ στίχων πολιτικῶν. Ἀνωνύμου ὁ Πρέσβυς Ἰππότης. Τὸ δὲ χρονικὸν Ἐρραμιῶνου τοῦ Μοναχοῦ (τοῦ ιγ' αἰῶνος) εἶναι ψιλὸν στιχορρηγήματα εἰς στίχους ἱαμβικούς, ἄνευ ποιητικῆς ἀξίας.

Ἐκ δὲ τῶν δευτέρων, ἥτοι τῶν ἐν χυδαίᾳ γλώσσῃ συντεταγμένων, καταλέγομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς μυθιστορικά :

Ἀνωνύμου *Βέλληθρον και Χρυσάντζαρ.*

» *Αἰθιστρον και Ῥοδάμην.*

» *Φλόριον και Πλατζιαφλόραν.*

» *Ἱστορίαν τοῦ Ἡμπερίου* (Πιέρου) υἱοῦ τῶν βασιλέων τῆς Προβέντζας. Εἰς ταῦτα προσθετόν και τὰ *Χρονικά* τῶν ἐν Ῥωμανίᾳ και μάλιστα ἐν τῷ Μωρέᾳ πολέμων τῶν Φράγκων.

Τῶν καταλεχθέντων μυθιστορικῶν ποιημάτων τὰ μὲν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ συνταχθέντα πλὴν τοῦ Πρεσβύτου Ἰππότου εἶναι ἀδόχθονα τοῦ κήπου τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως βλαστήματα ὁ δὲ Πρέσβυς Ἰππότης και τὰ ἐν χυδαίᾳ γλώσσῃ συντεταγμένα, ὡς και ἄλλα τινὰ παραλειφθέντα ἐνταῦθα, εἶναι μεταφωτεύματα ἐξ ἄλλοδαπῆς, ἥτοι μεταφράσεις ἢ μεταπλάσεις ἐκ τῆς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἱπποτικῆς γαλλικῆς ποιήσεως, ὡς ἀπέδειξε πρὸ μικροῦ ὁ A. Ch. Gidel ἐν τῷ πονήματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφόμενῳ *Etudes sur la littérature grecque moderne* (Paris 1864). Οὐχὶ δὲ μόνον ὑπόθεσιν ἔχουσι ταῦτα ξένην, ἀλλὰ και διάθεσιν ἀδέξιον και γλῶσσαν ἀθλίαν.

Γεωργίου Κορτάτζη Κρητός *Ἐρωφύλην*, τραγωδίαν.

Ἀωνίου Βοσκοπούλου.

Καίσαριου Δαπόντη *Καθρέπτην τῶν γυναικῶν*.

Δημοτικῶν ᾠμάτων τὰ πλείστα, ἅπερ πρότος συνέλεξεν ὁ φιλέλλην Γάλλος Φωριέλος καὶ ἐν οἷς αἰσθη-
ματα θεοσκευτικά, φιλοστογίας, ἀγάπης καὶ πίστεως συζυγικῆς, ἀγνοῦ ἔρωτος, φλογεράς φιλοπατρίας, μίσους
πρὸς τὴν τυραννίαν, ἐκφράζονται φυσικῶς διὰ γλώσσης χυδαίας, ἀλλὰ πλήρους δυνάμεως.

Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὀνομάζομεν ὡς ἐκλεκτότερα τὰ ἐξῆς:

Ῥήγα τοῦ Φεραίου τὰ πατριωτικά ᾠματα.

Μιχαὴλ Περδικάρη τὸν *Ἐρμῆλον*.

Ἰωάννου Βιλαρᾶ *σατυρικά*.

Ἀθανασίου Χριστοπούλου τὸν *Ἀχιλλεῖα*, δράμα, καὶ τὰ *λυρικά*.

Γεωργίου Σακελλαρίου δύο μελοδράματα, *Ὀρφεῖα* καὶ *Εὐρυδικὴν*, *Ὀδυσσεῖα* καὶ *Καλυψὼ*, καὶ διάφορα
ποιήματα.

Ἰωάννου Ῥίζου Νερούλου τὴν *Ἀρπαγὴν τῆς κόρκας*, δύο τραγωδίας *Πολυέτην* καὶ *Ἀσπασίαν*, καὶ
τινα ποιήματα.

Κωνσταντίνου Μάνου τὰ κατὰ *Κλεάνθη* καὶ *Ἀβροκόμην*, ποίημα ποιμεικόν.

Τὰ τελευταῖον καταλεχθέντα ποιήματα παραβάλλομεν ἀρμοδίως πρὸς τὰ πρώϊμα ἐκεῖνα ἄνθη, ἅτινα πρὸ
τοῦ τέλους τοῦ χειμῶνος ἀνοίγοντα προηγουσὶ τοῦ ποθεινοῦ ἔαρος τὴν προσέγγισιν. Τὸ προσδοκώμενον πνευ-
ματικὸν ἔαρ δὲν ἐβράδυνε νὰ φανῆ κατὰ τὸ ἀρκά ἔτος, ἀγόμενον ὑπὸ τῆς θεᾶς Ἐλευθερίας, ἣτις ταχέως διέ-
χυσε πανταχοῦ τὰς ζωτικὰς αὔρας τῆς. Ὑπὸ ταῦτας ἀνέβαλε μὲν ἡ δάφνη τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Θερμοπυ-
λῶν, ἤρχισε δὲ νὰ ἀναθάλλῃ κατὰ μικρὸν καὶ ἡ ἀπομαρνανθεῖσα τοῦ Παρνασοῦ καὶ τοῦ Ἐλικῶνος. Πολλὰ ἔτι οὐ
νέα προϊόντα τῆς ἑλληνικῆς Μούσης προῆλθον εἰς φῶς, ἐξ ὧν ὀνομάζομεν ἐνταῦθα οὐχὶ ὡς μόνον καλὰ, ἀλλ'
ὡς δοκιμώτερα ἢ γνωστότερα, ὀλίγα τινὰ τὰ ἐξῆς:

Ἀλεξάνδρου Σούτσου τὸν *Ἀτίθασον ποιητὴν*, τὸν *Περιπλανώμενον*, τὸ *Παράγραμμα*, τὸν *Ἀθαράσιον*
Διάκον, τὴν *Τουρκομάχον Ἑλλάδα*.

Παναγιώτου Σούτσου τὸν *Ὀδοιπόρον*, τὴν *Κιβάραν*, τὰς τραγωδίας *Εὐθύμιον Βλαχάβαν*, *Γ. Καραϊσκά-*
κη, ἔτι τὸν *Μεσολάρ* καὶ ποικίλα ποιήματα.

Ἀλεξάνδρου Ρ. Ῥαγκαβῆ τὴν *Φροσύνην*, τὴν *Παραμονὴν*, τὸν *Λαοπλάνον*, *Διονύσου πλοῦν* καὶ ποικίλα.

Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου τὰ *Μνημόσυνα*, *Ἀθαράσιον τὸν Διάκον* κτλ.

Δημητρίου Βερναρδάκη τὴν *Εἰκασίαν*, τὴν *Μαρίαν Δοξασατρή*, τοὺς *Κυψελίδας*.

Νικολάου Α. Σούτσου *Ἰφιγένειαν ἐν Ταυρίδι*, καὶ διάφορα.

Θεοδώρου Ὀρφανίδου τὴν *Χίον δούλην*, τὸν *Πύργον τῆς Πέτρας*, τὸν *ἅγιον Μηνᾶν*.

Γεωργίου Ζαλοκώστα τὸ *Χάρι τῆς Γραβιάς*, τὸ *Μεσολόγγιον*, τὸ *Στόμα τῆς Πρεβέζης*.

Ἀγγέλου Βλάχου τὸν *Φειδιαν* καὶ *Περικλεῖα*, τὰς *λυρικάς συλλογὰς*, *στίχους* καὶ ἐκ τῶν ἐνότων.

Ἰωάννου Καρασούτσα ποιήματα ποικίλα.

Ἀλεξάνδρου Βυζαντίου *Σωκράτην* καὶ *Αριστοφάνην*.

Ἠλία Τανταλίδου ἰδιωτικά στιχορρήματα.

Ἰσιδώρου Σκυλίτση *Ἠρώ* καὶ *Λεάνδρον* καὶ ποικίλα.

Σοφ. Καρύδη ποικίλα.

Διονυσίου Σολομοῦ *λυρικά*.

Γεωργίου Γερτσέτη τὴν *Κόρινθον* καὶ τοὺς *γάμους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου* (κ').

(κ') Ποιήματά τινά, ἥτοι ᾠδὰς, ὕμνους, ἐπιγράμματα κλπ. συνταχθέντα ὑπὸ λογίων Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀρ-
χαίᾳ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἀπ' ἀρχῆς τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους ἕως τὴν σήμερον· οἷον Μάρκου Μουσούρου ᾠδὴ εἰς
Πλάτωνα, Ἀντωνίου Ἐπάρχου θρήνος εἰς τὴν Ἑλλάδα, Δαμασκηνοῦ Στουδίτου ἠρωσεγεῖα εἰς τὴν κοίμησιν τῆς
Θεοτόκου, Ἀντωνίου Στρατηγοῦ Κερκυραίου ᾠδαὶ καὶ ἐπιγράμματα διάφορα, Λέοντος Ἀλλατίου ποικίλα ποιη-
μάτια, Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ᾠδὴ εἰς τὴν μεγάλην Αἰκατερίναν καὶ ἕτερα εἰς Ποτέμκιν, Πολυζῶν Κον-
τοῦ ποιήματα διάφορα, Κωνσταντίνου Οἰκονόμου ἐπικηδεῖον εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρον,
Ἀναστασίου Λευκίου εἰδυλλιον ἐγκωμιαστικὸν εἰς τὴν βασίλοπαιδα τῆς Ῥωσσίας Μαρίαν Παυλόβναν, τοῦ αὐ-
τοῦ στέφανος Ὄθωνος, παρελθόντων ἐν τούτῳ τῷ περὶ προόδου τῆς ποιήσεως, ἀρθρῶ ἕνεκα τῆς βραχυτήτος
αὐτῶν. Ἀλλὰ δὲ τινά μακρότερα, οἷον Ἀθανασίου τοῦ Σκληροῦ ὁ *Κρητικὸς πόλεμος* καὶ Δημητρίου Καρακασῆ
Ἰατρικά ποιήματα δὲν ἐμνημονεύθησαν ἕνεκα τῶν πολλῶν γραμματικῶν καὶ μετρικῶν ἀμαρτημάτων αὐτῶν.

Ἄν καὶ τινά τῶν καταλεχθέντων ποιημάτων δὲν καθαρεύουσιν ἑλλειμμάτων, παρεξεταζόμενα ὅμως πρὸς
τὰ τῶν χρόνων τῆς δουλείας εὐρίσκονται τὰ πλείστα ὑπέρτερα ἐκείνων κατὰ τε τὴν οὐσίαν, ἥτοι τὰς ἰδέας
καὶ ἔνοιαν, καὶ κατὰ τὸ ἔνδυμα, ἐμφαίνοντα ἀνάγνωσιν καὶ γνώσιν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας καὶ
νεωτέρας ποιήσεως. Ἐνῶ δ' ἐντεῦθεν κινούμεθα νὰ ἐλπίσωμεν παρὰ τῆς νέας τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν γενεᾶς
γενναϊότερα εἰς τὸ μέλλον, λαμβάνομεν ἐκ τινῶν νέων ποιητικῶν ἔργων ἀφορμὴν νὰ ἐνθυμίσωμεν αὐτοὺς, ὅτε
τὸ ἀληθὲς καλὸν εἶναι ἀχώριστον ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὅτι ἐκεῖνος μόνον εἶναι ἀξίος τοῦ ὀνόματος τοῦ
ἀληθοῦς ποιητοῦ, ὅστις οὐδέποτε ἐν τῇ ποιήσει λησμονεῖ τὸν γενικὸν καὶ μέγαν τῆς ἀνθρωπότητος σκοπὸν,
τὴν πραγμάτων τοῦ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' ἐμπνέεται πάντοτε ὑπὸ Μούσης ἀγνῆς καὶ ὑπηρετεῖ
τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετὴν.

Πρόοδος ἐν τῇ Φιλολογίᾳ, Ἱστορίᾳ, Ἀρχαιολογίᾳ καὶ ταῖς ἐπιστήμαις,
ἐμφαινόμενῃ ἐν τοῖς συγγράμμασι.

Πλὴν τῆς διαπλάσεως καὶ τοῦ πλουτισμοῦ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης καὶ τῆς ἀναβλαστῆσεως τῆς ποιη-
σεως πολλὰ ἄλλα πνευματικὰ προϊόντα παρήγαγεν ἀπὸ τοῦ ἀρκά ἔτους, μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ
Πανεπιστημίου, ἡ ἀναζωπυρηθεῖσα πνευματικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ζωὴ. Πολλὰ μὲν καὶ παντοῖα συγγράμ-
ματα συνετάχθησαν καὶ ἐξεδόθησαν ἤδη, ἀναφερόμενα εἰς τὴν Θεολογίαν, τὴν Φιλολογίαν, τὴν Ἀρχαιολογίαν,
τὴν Ἱστορίαν, τὴν Φιλοσοφίαν, τὰς φυσικὰς καὶ μαθηματικὰς ἐπιστήμας, τοὺς κλάδους τῆς νομικῆς καὶ ἰατρι-
κῆς (λ')· πολλὰ δὲ καὶ παντοῖα ἄλλα συντεταγμένα ἤδη καὶ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ἀπὸ καθέδρας διδασκαλίαν
τῶν τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητῶν ἐλπίζομεν ταχέως νὰ χαριετίσωμεν δημοσιευόμενα. Ἐὰν παραβάλομεν τὸν
ἀριθμὸν τῶν μὴ ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ὅσα ἀπὸ τοῦ ἀρκά ἔτους μέχρι τῆς σήμερον, ἥτοι ἐν ὅλῃ πεντη-
κονταετίᾳ, ὑφ' Ἑλλήνων συνετάχθησαν καὶ ἐξεδόθησαν, πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἴσῳ χρόνῳ κατὰ τοὺς αἰῶνας
τῆς δουλείας συνταχθέντων καὶ ἐκδοθέντων, εὐρίσκομεν ὅτι ἐκεῖνα εἶναι σχεδὸν ὀκταπλάσια τούτων. Οὐχὶ δὲ
μόνον κατὰ τὸ ποσὸν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποιὸν, ἥτοι τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, εὐρίσκονται τὰ νῦν, καθόλου
θεωρούμενα, ὑπέρτερα τῶν τότε. Ἀληθεῖς μὲν περὶ τῶν πλείστων τῶν νῦν συντασσόμενων καὶ ἐκδιδόμενων
ἐν Ἑλλάδι βιβλίων ὅτι ἀλλογορικῶς εἶπεν ὁ Ἀγγιλλῶν περὶ παραπλησίον συγγραφικῆς ἐνεργείας παρατηρη-
θείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐν Εὐρώπῃ. Πάντες, εἶπε, κόπτονσι σήμερον νόμισμα ἐκ τοῦ κυκλοφορομένου χρυσοῦ καὶ
ἀργύρου· οὐδεὶς δὲ σχεδὸν κατέρχεται εἰς τὸ μεταλλεῖον, ἵνα ἐκφέρῃ ἐκεῖθεν ὕλην γέαρ (μ'). Ἀλλὰ τοῦτο
ἀληθεῖς ἐπίσης περὶ τῶν τότε συγγραφομένων βιβλίων λεγόμενον. Σημειωτέον δ' ἔτι ὅτι ἐν τοῖς βιβλίοις, ὅσα
νῦν συντάσσονται καὶ ἐκδίδονται, εὐρίσκονται ἀνάμικτοι μὲ ἀλλοτρίας κρίσεις καὶ πολλὰ ἴδια τῶν Ἑλλήνων
συγγραφέων σκέψεις καὶ δοξασίαι. Εἶναι δὲ, νομίζω, συγγνωστὸν εἰς τοὺς λογίους καὶ ἐπιστήμονας ἀνδρας
ἔθνους πρὸ μικροῦ ἀναγεννηθέντος εἰς πολιτικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ζωὴν καὶ πρὸς πολλὰς προσπαθείας δυσ-
κολίας, ὧν εἶναι νῦν ἀπύλλατοι οἱ τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν συγγραφεῖς, νὰ δανείζωνται παρ' ἄλλων
μικρὸν ἢ μέγα μέρος τῆς ὕλης τῆς συγγραφῆς.

Μετὰ τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων συναριθμοῦνται καὶ τὰ καλούμενα *περιοδικά*.
Ἐφάνησαν δὲ τοιαῦτα ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς βασιλείας ἕως σήμερον ἰκανὰ· τὰ μὲν *εἰδικά*, τὰ
δὲ *γενικώτερα*· καὶ τὰ μὲν παύσαντα, τὰ δ' ἔτι ἐκδιδόμενα (ν').

(λ') Εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ ἀναλάβῃ τις τῶν παρ' ἡμῖν ἐπισημοτέρων τυπογράφων ἢ βιβλιοπωλῶν τὴν
ἐκδόσιν πλήρους καταλόγου τῶν ὑφ' Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ ἀρκά ἔτους ἢ μάλλον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνεστώσης
ἐκατονταετηρίδος ἕως τῆς σήμερον ἐκδοθέντων νέων συγγραμμάτων καὶ ποιημάτων.

(μ') Tout le monde frappe monnaie, aujourd'hui avec l'or et l'argent qui sont en circulation; pre-
sque personne ne descend dans la mine pour en tirer de nouveaux matériaux. Ids Ancillon, Mélanges
de Littérature et de Philosophie. Tome II. 314.

(ν') *Εἰδικά* μὲν περιοδικὰ συγγράμματα ἐφάνησαν ἐν Ἑλλάδι τὰ ἐξῆς: 1) ὁ *Τριπτόλεμος*, γεωργικῆ ἐφη-
μερὶς ἐκδιδόμενη ὑπὸ Παλαιολόγου· 2) ὁ *Ἐρανιστής*, ὑπὸ Ἐμ. Ἀντωνιάδου· 3) ἡ *Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς*,
ἐκδιδόμενη πρότερον ὑπὸ τοῦ ἑφοροῦ τῶν ἀρχαιοτήτων Κ. Πιτάκη, ἔπειτα ὑπὸ ἐπιτροπείας ἀρχαιολόγων· 4)
ὁ *Θεατής*, ὑπὸ Μ. Σχινᾶ· 5) ἡ *Ἐδαγγελικὴ Σάλαξ*, ὑπὸ Γερμανοῦ· 6) ὁ *Ἀσκληπιός*, ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς ἐ-
ταιρίας· 7) ἡ *Ἰατρικὴ Μέλισσα*, ὑπὸ Α. Γούδα· 8) ὁ *Φιλίστωρ*, φιλολογικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ ἐφημερὶς, ὑπὸ
Στ. Κουμανοῦδη καὶ Δ. Μαυροφύδου· 9) ὁ *Ἰπποκράτης*, ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Π. Καλλιδοῦρη· 10) ὁ *Ἐδαγγελ-
κὸς Κήρυξ*, ἐκδιδόμενος πρότερον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Κοντογόγου, νῦν δὲ ὑπ' αὐτοῦ τούτου καὶ τῶν κα-

Μετά τὰ φιλολογικά ἐπιστημονικά συγγράμματα, παρίσταται εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν ὡς ὠφελιμώτατον προτὴν καὶ ἅμα προακτικὸν μέσον τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ζωῆς ἡ *πολιτικὴ δημοσιογραφία*. Λαβοῦσα αὐτὴ ἀρχὴν ἐν μέσῳ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος κατὰ τὸ 1823 ἔτος (ἴδε ὅπισω σημ. 6.) συνετέλεσεν οὐχὶ μικρὸν εἰς τὴν εὐδωσίαν αὐτοῦ, ἐκκαίονσα τὴν φιλοπατριάν τῶν ὁμογενῶν, διεγείρουσα τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀγωνιζομένων καὶ ἀμιλλαν διὰ τῆς μετ' ἐπαίνου διακηρύξεως τῶν κατορθωμάτων των, ὑπερμαχοῦσα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, παραμυθοῦσα τὰς δυστυχίας τοῦ ἔθνους καὶ ἐμπνέουσα θάρρος εἰς πάντας. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας ἐν τῇ Ἑλλάδι ἡ δημοσιογραφία ἀνεπτύχθη μεγάλως. Ὁ κάλαμος τῶν Ἑλλήνων δημοσιογράφων ἠσκήθη καὶ ἔγεινεν ἐμπειρότερος, αἱ ἐφημερίδες ἐπολλαπλασιάσθησαν ἀπ' ὀλίγου δὲ χρόνου ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερηξήθη οὕτως, ὥστε πᾶς σκεπτικὸς παρατηρητὴς λυπεῖται δικαίως βλέπων ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διανοητικῆς ἐργασίας δαπανᾷ τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως τῆς ἐλληνικῆς διανοίας. Ναί· ἡ δημοσιογραφία ἀνεπτύχθη ἤδη μεγάλως· ἀλλὰ κατέστη ἄρα εἰς τὸ ἔθνος πολιτικῶς καὶ ἠθικῶς τόσον ὠφέλιμος, ὅσον ἠλπίζετο; Ἐνῶνται ἄρα πάντοτε μετὰ τῶν φώτων καὶ τῆς προχωροῦσης γνώσεως τὴν ἀγνότητα τοῦ σκοποῦ; Βεβαίως· πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῶν δημοσιογράφων ὑπῆρξαν καὶ νῦν ὑπάρχουσιν ἀξιοπάσης τιμῆς καὶ παντὸς ἐπαίνου. Ἀλλ' εὐχῆς ἔργον μένει νὰ ἐννοήσωσι πάντες ὡς διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ τὴν ὑψηλὴν των κλήσιν καὶ αἰσθανθῶσι τὴν βαρεῖαν εὐθύνην, ἣν ἀναδέχονται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδος διὰ πᾶσαν παρ' αὐτῶν παραπλάνησιν τῆς κρίσεως τοῦ λαοῦ. Ὅπως ὑψηλὸν καὶ σεβαστὸν εἶναι τὸ δικαστήριον τῆς κοινῆς γνώμης, ὅταν φωτίζεται καὶ ὁδηγῆται ὑπὸ δημοσιογραφίας εὐλαχρῶν καὶ φρονίμου! Ὅπως δ' ἔχει τότε ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς πορείας τῆς κυβερνήσεως! Εἶθε ἡ ἐλληνικὴ δημοσιογραφία νὰ δεικνύηται πᾶσα καὶ πάντοτε περιβεβλημένη τὴν ἠθικὴν ἐκείνην δύναμιν, ἣν ἡ φρόνισις, ἡ φιλαλήθεια καὶ ἠθικὴ ἀξία μόναι παρέχουσι καὶ μόναι διατηροῦσι.

Πρόσδος ἐν τῇ βιομηχανίᾳ καὶ ἀνάπτυξις ἠθικῆς.

Ἀπὸ μέρους τοῦδε εἶπομεν ἰκανὰ περὶ τῆς δημοσίας τοῦ ἔθνους παιδεύσεως καὶ τῶν μέσων καὶ προϊόντων αὐτῆς, εἶπετο νὰ ἐκτείνωμεν ἔτι τὸν λόγον, ἵνα δείξωμεν καὶ τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν, ἣν ἡ παιδεία καὶ ἐπιστήμη ἔσχεν ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας, τῆς γεωργίας καὶ καθόλου τῆς βιομηχανίας τοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας πρόσδος εἶναι πασίγνωστος· τὴν δὲ τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἄλλης βιομηχανίας καθιστῶσιν εἰς πάντας οὕτως ὀφθαλμοφανῆ αἱ πολυεῖδεις συλλογαὶ τῆς παρουσίας Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως, ὥστε περιττὴν κρίνομεν ἐνταῦθα πᾶσαν μακρογορίαν περὶ αὐτῶν. Ὁφείλομεν δὲ χάριν τῆς ἀληθείας καὶ προσθέσωμεν εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ρηθέντα περὶ διανοητικῆς τοῦ ἔθνους ἀναπτύξεως, ὅτι μεγάλη μὲν δεικνύεται ἡ διανοητικὴ ἡμῶν πρόσδος ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας αὐτονομίας· ἀλλὰ συγκρίνοντες τὸ μέχρι τοῦδε διουδευθὲν τῆς ὁδοῦ μέρος πρὸς τὸ λειτούμενον εὐρίσκομεν ὅτι ἐκεῖνο εἶναι βραχυτάτον, μακρὰ δὲ πρόκειται ἐμπροσθεν ἡμῶν ἡ ἔτι ἀνυστέα ὁδός. Ἀνάγκη ἄρα νὰ ἐπιτείνωμεν τὰς ἡμετέρας δυνάμεις καὶ ἐπαυξήσωμεν τὴν σπουδὴν εἰς τὸν μέγαν πνευματικὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν τὸ ἡμέτερον ἔθνος φαίνεται ἐκ τῆς φύσεως, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφικῆς του θέσεως κεκλημένον. Πολλὰ καὶ μεγάλα εἶναι ἔτι τὰ ελλείμματα τῆς δημοσίας παιδεύσεως, ὧν ἡ ἀναπλήρωσις ἀπαιτεῖ τὴν σύντονον φροντίδα οὐχὶ μόνον τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν πολιτῶν, καθόσον προσήκει εἰς ἕκαστον.

Ἐπὶ τέλους μένει νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις παντὸς ἀνθρώπου καὶ παντὸς ἔθνους σύγκειται ἐκ δύο μερῶν, τῆς διανοητικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς· διὸ πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐξελίξεως ἀπαιτεῖται νὰ συμπεραίνῃ πάντοτε μετὰ τῆς διανοητικῆς καὶ ἡ ἠθικῆς. Καὶ περὶ μὲν τῆς διανοητικῆς ἐλέγχθησαν ἤδη τὰ προσήκοντα, ἀποδεικνύοντα ὅτι ἰκανῶς προήχθη μέχρι τοῦ νῦν ἐν Ἑλλάδι. Περὶ δὲ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς περιεχομένης ἐν αὐτῇ πολιτικῆς ἀναπτύξεως φαντάζομαι ὅτι ἀκούω πόρρωθεν τὰς πικρὰς κατακρίσεις οὐχὶ μόνον τῶν ἐχθρῶν τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἐκ τῶν φίλων αὐτῆς. Ἡ Ἑλλάς, λέγουσιν, ἠπάτησε τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰς προσδοκίας· δὲν εἰδείχθη ἠθικῶς καὶ πολιτικῶς τοιαυτὴ, ὅποια ἠλπίζετο ὅτι ἠθελε δειχθῆ μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς αὐτονομίας τῆς· ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν αὐτῇ πολιτικὴ

θηγητῶν Νικηφόρου Καλογερά καὶ Α. Σπαθάκη 11) ὁ Ἱερομνήμων, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Λυκούργου 12) ἡ Ἐπιθεώρησις, ἐκκλησιαστικὴ ἐφημερίς, ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ. Εἰς τὰ καταλεχθέντα προσθετέον καὶ τὰ ἐξῆς γενικώτερα περιοδικὰ συγγράμματα τὰ παρέχοντα διδακτικὴν καὶ τερπνὴν ἀνάγνωσιν εἰς τοὺς φιλαναγνώστας· 1) τὴν *Παιθόρα*, ἐκδομένην ὑπὸ Ν. Δραγοῦμῆ· 2) τὴν *Ἐφημερίδα τῶν Φιλομαθῶν*, ὑπὸ Α. Πανταζῆ· 3) τὴν *Χρυσὴν Ἄλδα*, ὑπὸ Βίρ. Ἀσωπίου· 4) τὸν *Ἰλισσὸν*, ὑπὸ Κουρτελοῦ. Τὰ πλεῖστα τῶν ῥηθέντων περιοδικῶν συγγραμμάτων ἀπέθανον κατὰ δυστυχίαν ἐξ ἀτροφίας· ὀλίγα δὲ διατηροῦνται ἔτι.

διχόνοια καὶ ἀταξία, τὸ φιλοτάραχον καὶ φιλομετάβολον, ἡ ἀγνομοσύνη καὶ ἀπιστία, ἡ πανουργία καὶ ἰδιοτέλεια καταγαίνουσιν ὅτι οὐδεμία ἐν αὐτῇ ἠθικῇ βελτίωσις ἐγενετο. Ἀλλ' εἶναι ἄρα τὰ ἡμέτερα τόσον κακὰ, τόσον ἀξία καταδίκης, ὅσον οἱ πικροὶ ἡμῶν κατήγοροι ἀρέσκονται νὰ τὰ παριστάνωσιν; Οἱ οὕτως αὐστηρῶς κρίνοντες καὶ κατακρίνοντες ἔθνος μικρὸν πρὸ μικροῦ ἀπὸ μακροχρόνιου δουλείας ἀπαλλαγθῆν, ἦτο ἀπὸ πολιτικῆς ἀνυπαρξίας εἰς πολιτικὴν ὑπαρξίν ἀναστάν, λησμονοῦσιν ὅτι ἔθνη πολλὰ μεγάλῃτερα καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ πολὺ πρεσβύτερα τοῦ ἐλληνικοῦ δὲν καθαρῶνται τῶν εἰς τοῦτο προσπατομένων ψεγμάτων· λησμονοῦσι προσέτι ὅτι τὰ αἴτια τῆς παρουσίας πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως εἶναι πολλὰ, τὸ δὲ δίκαιον ἀπαιτεῖ νὰ μὴ κρινῆται τις ὑπεύθυνος, εἰμὴ τῶν πλημμελειῶν ἐκείνων, αἵτινες πηγάζουσιν ὅπως ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ βουλήσεως. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁμολογοῦμεν ὅτι μέρος τῆς παρουσίας ἡμῶν πλημμελοῦς καταστάσεως προσερχόμενον ἐκ τῆς ἡμετέρας θελήσεως βρῶνται ἡμᾶς· ἀλλὰ μέγα μέρος αὐτῆς δὲν πρέπει ἄρα νὰ ἀποδοθῆ εἰς περιστάσεις ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τῆς ἡμετέρας βουλήσεως, ὅσιν εἰς τὴν μακροχρόνιον τοῦ ἔθνους δουλείαν, ἥς τὰ ἀποτελέσματα ταχέως καὶ εὐκόλως δὲν ἐξαλείφονται; Ἰδίως δὲ εἰς τὴν πολιτικὴν ἡμῶν ἀνωμαλίαν δὲν συνετέλεσαν ἄρα καὶ δὲν συντελοῦσι τὸ μέρος των (ἅς μοι συγχωρηθῆ νὰ εἶπω) ἡ ἀντιζήλια, τὰ ἀντίθετα καὶ μετὰς περιστάσεις συμμεταβαλλόμενα συμφέροντα καὶ αἱ ἡμαρτημένα περὶ τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων κρίσεις τῶν ἰσχυρῶν ἡμῶν προστατῶν;

Πιστεύομεν ὅτι οἱ φιλοδίκαιοι ἡμῶν κριταὶ σταθμιζόντες τοὺς λόγους τούτους θέλουσιν ἐξενέγκαι δικαιοτέραν περὶ Ἑλλάδος κρίσιν· ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ οἱ ῥηθέντες λόγοι δὲν ἀπολύουσιν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης εὐθύνης καὶ κατακρίσεως, ὀφείλομεν ἐξ ἑτέρου ἡμεῖς νὰ καταβάλλωμεν πᾶσαν σπουδὴν πρὸς ἠθικὴν βελτίωσιν καὶ πολιτικὴν ἐκπτώσιν ῥύθμισιν, ἵνα μὴ παρέχωμεν εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς ἀφορμὴν νὰ συγκρίνωσιν ἡμᾶς πρὸς τοὺς ὑπὸ ζυγὸν ζήσαντας πατέρας ἡμῶν καὶ λέγωσι περὶ ἡμῶν ἀπηλλαγμένων ἤδη ἀπὸ τῶν προτέρων ἐκείνων τῆς τυραννίας δεῖναι καὶ ἐλευθέρως πολιτευομένων τὸ τοῦ Ξενοφῶντος, (Κυρ. Παιδ. 84)· «Χαλεπώτερον εὐρεῖν ἀνδρας τὰ ἀγαθὰ καλῶς φέροντας ἢ τὰ κακὰ· τὸ μὲν γὰρ ὕβριν τοῖς πολλοῖς, τὸ δὲ σωφροσύνην πᾶσιν εἰποιεῖν καὶ προσέτι τὸ τοῦ Τακίτου· «Αἱ εὐτυχίαι πειράζουσι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων μετέντρα ὀζύτερα· διότι τὰ μὲν δυστυχήματα ὑπομένομεν, ὑπὸ δὲ τῶν εὐτυχημάτων ἀναφθεῖρόμεθα» (ζ'). Ναί, ἅς καταβάλλωμεν πᾶσαν σπουδὴν, ἵνα ἀποδείξωμεν ὅτι ἀδικούμεθα ὑπὸ τῶν κατηγῶρων ἡμῶν καὶ ἀναξίως ὀλιγορούμεθα ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν ὅτι ἡ φιλατὴ ἡμῶν πατρίς, ἡ Ἑλλάς, εἶναι μὲν μικρὰ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀξία καταφρονήσεως· εἶναι μικρὰ ἐνεργεῖ, ἀλλ' εἶναι δυνάμει μεγάλη· διότι μεγάλη ἐνοικεῖ ἐν αὐτῇ δύναμις βαθμυδὸν ἀναπτυσσομένη.

Ταύτης τῆς δυνάμεως ἡ προσωτέρα ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόσδος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους εἰς λαμπρότερον μέλλον προσδοκᾶται ἐκ τῆς σπουδαίας συμπράξεως τῆς Θεοφρουρήτου βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'. τὰ δὲ πρὸς τοῦτο φέροντα μέσα θέλει ζητήσῃ καὶ εὐρεῖ ἡ τοῦ βασιλέως σύνεσις, ὁδηγομένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀοράτου τῶν βασιλέων ὁδηγοῦ καὶ Ἰψίστου τῆς Ἑλλάδος προστάτου. Ἐὰν δὲ ὑπόμνησις τις τούτων καὶ παρὰ ταπεινοῦ πολίτου ἀρμόζῃ εἰς τὴν παρούσαν ἐπίσημον εὐκαιρίαν, ἅς μοι συγχωρηθῆ νὰ ἐκφράσω γνώμην οὐχὶ ἰδίαν, ἀλλὰ μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος ἀνδρῶν τὰ τῆς πολιτείας θαθέως μελετησάντων. Ὁ μὲν σοφὸς Πλούταρχος ὁ ἀκριβῶς ἐξερευνήσας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τὴν φύσιν ἀποφαίνεται (ἐν λόγῳ 6.) περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς. «Καρπῶν μὲν εὐφορίαν εὐκρασία ποιεῖ καὶ λεπτότης τοῦ περιέχοντος ἀέρος· τεχνῶν δὲ καὶ φύσεων ἀγαθῶν αὐξήσει εὐμένεια καὶ τιμὴ καὶ φιλοφροσύνη βασιλέως ἐκκαλεῖται». Ναί, ὅπως ὁ εὐκρατος καὶ καθαρὸς ἀὴρ συντελεῖ εἰς τὴν εὐφορίαν τῶν καρπῶν τῆς γῆς, οὕτω καὶ ἡ εὐμένεια καὶ τιμὴ καὶ φιλοφροσύνη τοῦ βασιλέως γίνονται αἴτια τῆς προαγωγῆς τῶν ἀγαθῶν φύσεων, τῆς διαπλάσεως· χαρακτηρῶν γενναίων, τῆς ἀναπτύξεως τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, τῆς ἐλαστικῆς καὶ αὐξήσεως παντὸς ἀγαθοῦ. Δύο δὲ τῆς μεγάλης Ῥώμης ἐμβριθεῖς ὕπατοι, Μ. Γενοῦκιος καὶ Κ. Κούρτιος, κατὰ τὸν κλεινὸν ἱστοριογράφον Τίτον τὸν Δίβιον λέγουσι (βιβλ. δ' κεφ. 2). «Cujus rei premium sit in civitate, eam maxime semper auctibus crescere». Καὶ τῷ ὄντι, ὅ,τι ἐλπίομεν τιμώμενον καὶ βραβευόμενον ἐν τῇ πόλει, εἴτε εἶναι ἀγαθόν, εἴτε κακόν, ἐκεῖνο βλέπομεν καὶ αὐξανόμενον καὶ ἐκτείνόμενον περαιτέρω. Ὅπου τιμᾶται καὶ βραβεύεται ἠτιςδήποτε τέχνη ἢ ἐπιστήμη, ὅτιδήποτε ὠφελίμον ἐπιτήδευμα, ὅτιδήποτε ἐπικτητὸν προτέρημα, ἠτιςδήποτε ἀρετὴ, ἐκεῖ ταῦτα προάγονται καὶ πολλαπλασιάζονται καὶ διαδίδονται περαιτέρω· ὅπου δὲ τὰ ἀντίθετα ἐλαττώματα ἢ αἱ ἐναντίαι κακίαι οὐχὶ μόνον δὲν κολάζονται ἢ δὲν μισοῦνται, ἀλλὰ καὶ τιμῶνται ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ ἀπολαύουσι τῆς εὐνοίας τῶν δυνατῶν, ἐκεῖ ταῦτα ἐλαττοῦνται καὶ αὐξάνονται καὶ ἐκτείνονται καὶ καταλαμβάνουσι κατὰ μικρὸν ὡς ἀκάνθαι καὶ τρίβολοι πᾶσαν τὴν χώραν, καὶ συμπνίγουσιν εἴ τι φυτὸν ἀγαθὸν καὶ εὐκαρπὸν ὑπάρχει ἔτι ἐν αὐτῇ. Τὰς ἀπλουστάτας ταύτας ἀληθείας ἔχων πάντοτε ὁδηγὸς τῆς κυβερνήσεώς του ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν

(ζ') Secundae res acrioribus stimulis animos explorant: quia miseriae tolerantur, felicitate corrumpimur. (Taciti Hist. L. I. 15).

Βασιλεύς, ἐκ δὲ τῆς θερμῆς πρὸς τὴν θετὴν Του πατρίδα ἀγάπης νέαν πάντοτε δύναμιν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀρνούμενος, θέλει δυνηθῆ νὰ ὑπερικήσῃ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας δυσχερείας, αἱ παρέχει ἡ κυβέρνησις βασιλείου νεοπαγοῦς, καὶ ἀναδείξῃ αὐτὸ ἄξιον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς εὐκλείας, ἄξιον τῶν προσδοκιῶν τῶν χριστιανικῶν καὶ φίλων λαῶν. Ἀληθεύει ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ὑπερτάτου ἀρχοντος ἐν τῷ νέῳ ἑλληνικῷ βασιλείῳ εἶναι δυσχερὲς καὶ πολύμοχθον, ἀπαιτοῦν διπνεκὴ σπουδὴν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ κόματον καὶ οὐδεμίαν ἐπιτρέψαν ἀνάπαυσιν· ἀλλὰ μεγάλη θέλει εἶσθαι καὶ ἡ πνευματικὴ ἡδονή, ἣν αὐτὸς θέλει αἰσθάνεσθαι βλέπων καθήμεραν τὰ εὐτυχῆ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων Του, τὸ ἔθνος προοδεῦον καὶ κραταιούμενον ἐν ἀρετῇ καὶ δυνάμει· μεγάλη δὲ θέλει εἶσθαι ἡ δόξα, ἣν ἐκ τῶν πόνων αὐτοῦ θέλει θερίσῃ. Τὸ ὄνομά Του ὡς παγιωτοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου θέλει ζῆση εἰς αἰῶνας εὐλογούμενον ὑπὸ πάντων.

Ζήτω ὁ Βασιλεύς!

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Διὰ τὸ στενὸν τοῦ χρόνου παρελείφθησαν ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ πλὴν τῶν σημειώσεων καὶ μέρη τινὰ τοῦ λόγου.

Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1872 ἐκθέσεως τοῦ κ. Ν. Κ. Οἰκονόμου λογιστοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, περὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐκθεμάτων τῆς Β'. Περιόδου τῶν Ὀλυμπίων 1870.

Περὶ τῶν ἐκθεμάτων ἐν γένει.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸ βιβλίον τῶν ἐκθεμάτων τῆς ἀποθήκης καὶ παραβαλόντες αὐτὸ μετὰ τοῦ συνταχθέντος ἀναλυτικοῦ πίνακος τῶν ἐκθεμάτων τοῦ λαχείου καὶ τοῦ συνταχθέντος πίνακος τῶν πωληθέντων ἐκθεμάτων, ἐσχηματίσαμεν, ἀφ' οὗ ἐπαίσθημεν περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν πλείστων κατὰ τὰς ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ βιβλίου ὑπογραφὰς τῶν διαφόρων ἐκθετῶν, δύο ἐτέρους πίνακας, ἕνα τῶν μεινάντων ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐκθέσεως διαφόρων ἐκθεμάτων καὶ ἕνα γενικὸν περιληπτικὸν ὄλον ἐν γένει τῶν ἐκθεμάτων.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν δεῦτερον περιληπτικὸν τοῦτον πίνακα ἐξάγεται τὸ ἐξῆς ἀποτέλεσμα ὅτι
 Εἰσῆχθησαν μὲν ἐν γένει ἐν τῷ καταστήματι τῆς προκειμένης ἐκθέσεως ἐκθέματα τὸν ἀριθμὸν **5913**
 Ἐξήχθησαν δὲ ἐξ αὐτοῦ

Ὡς ἐπιστραφέντα εἰς τοὺς δικαιούχους ἐκθέτας τὸν ἀριθμὸν	3543
» τεθέντα εἰς τὸ λαχεῖον » »	1243
» πωληθέντα εἰς διαφόρους » »	111
» ἀγορασθέντα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς » »	27
καὶ » μένοντα ἐν τῷ καταστήματι (*) » »	989

Τὸ ὄλον ὡς ἀνωτέρω τὸν ἀριθμὸν..... **5913**

Ὁμολογῶ δὲ πρὸς τούτοις ὅτι, τὰ περὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκθεμάτων ἐν γένει τῆς προκειμένης ἐκθέσεως ἔχουσι καλῶς, οὐδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν λογιστικῆς ἐλλείψεως παρατηρηθείσης.

(*) ΣΗΜ. Τὰ ἐκ τούτων εἰς τοὺς ἐκθέτας ἀνήκοντα ἔκτοτε παρεδόθησαν ἅπαντα.

Τῶν ἐκποιηθέντων γραμματίων τοῦ λαχείου τῆς Β'. Ὀλυμπιάδος 1870 κατὰ τὸ ἀπὸ ἀ. Μαΐου 1871
πρακτικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Αὐτ. ἀριθμ.	Ποσὸν ἐπιπο- νῆ γραμματ.	Ἄξια γραμ- ματίων	Τόπος καὶ ὄνομα	Εἰσπρα- χθέντα	Προμή- θειαι	Προμήθειαι				Ἐμβασιμάτων									
						Κρατηθεῖ- σαι	Μὴ κρα- τηθεῖσαι	Ἔξοδα	Ἐφέλεια	Ζημία									
1	4337	13011	Πρεσβεία Κωνσταντινουπόλ.	12464	40	1301	10	444	..	857	10	102	60						
2	2876	8628	Ἀθηνῶν Διάφοροι	7770	60	863	40	863	40										
3	1748	5244	Ἐθνικὴ Τράπεζα	5034	..	521	40	210	..	314	40								
4	1500	4500	Προξενεῖον Σμύρνης	4162	70	450	..	450	..			6	25	112	70				
5	1356	4068	Γ. Λογιστήριον	3873	60	406	80	194	40	212	40								
6	1140	3420	Οἶκον. ἔφορος Σύρου	3078	30	342	..	342	..										
7	567	1701	Πρακτορεῖον Ἀλεξανδρείας	1692	32	170	10	8	68	161	42	16	80	16	80				
8	300	900	ὑποπροξενεῖον Κυδωνίων ..	803	75	90	..	90	..			6	25						
9	200	600	Κεντρικὸν Ταμεῖον	540	..	60	..	60	..										
10	200	600	Προξενεῖον Θεσσαλονίκης ..	600	..	60	..			60	..								
11	196	588	Πανεπιστήμιον	529	20	58	80	58	80										
12	150	450	Προξενεῖον Χίου	409	25	45	..	45	..					4	25				
13	150	450	ὑποπροξενεῖον Μυτιλήνης ..	405	..	45	..	45	..										
14	150	450	» Βρυτίλας	417	20	45	..	45	..					12	20				
15	101	303	Γενικ. Προξενεῖον Βελιγραδίου	276	..	30	30	27	..	3	30								
16	100	300	ὑποπροξ. Ἀνδριανουπόλεως	270	..	30	..	30	..										
17	100	300	» Βάρνας	261	50	30	..	30	..						8 50				
18	100	300	» Προύσης	270	..	30	..	30	..										
19	100	300	» Ῥόδου	270	..	30	..	30	..										
20	100	300	Προξενεῖον Σάμου	300	..	30	..			30	..								
21	100	300	ὑποπροξενεῖον Σεβρών	300	70	30	..			30	..				70				
22	100	300	Προξενεῖον Βιτωλίων	300	..	30	..			30	..								
23	81	243	Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον	218	70	24	30	24	30										
24	69	207	Νομάρχης Εὐβοίας	201	..	20	10			20	10			6	..				
25	65	195	Γεν. Προξενεῖον Ἰασίου	198	..	19	50			19	50			3	..				
26	56	168	» Βουκουρεστίου	156	96	16	80	16	80					5	76				
27	50	150	ὑποπροξενεῖον Κύπρου ..	150	..	15	..			15	..								
28	50	150	Προξενεῖον Λαρίσσης	150	..	15	..			15	..								
29	50	150	ὑποπροξενεῖον Ἄρτης	67	50	15	..	15	..										
30	50	150	» Πρεβέζης	135	..	15	..	15	..										
31	50	150	» Βόλου	150	..	15	..			15	..								
32	42	126	Ἄρειος Πάγος	126	..	12	60			12	60								
33	30	90	Νομάρχης Μεσολογγίου ..	90	..														
34	28	84	Ἐπαρχος Κυνουρίας	75	60	8	40	8	40										
35	27	81	» Μεγαρίδος	81	..	8	10			8	10								
36	27	81	» Επρωχωρίου	81	..	8	10			8	10								
37	26	78	ὑποπροξενεῖον Ἑλλησπόντου	78	..	7	80			7	80								
38	25	75	Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν	75	..	7	50			7	50								
39	22	66	Ἐπαρχεῖον Καλαβρύτων ..	59	40	6	60	6	60										
40	20	60	» Παζῶν	54	..	6	..	6	..										
41	20	60	» Λευκάδος	60	..	6	..			6	..								
42	17	51	Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν	51	..	5	10			5	10								
43	16	48	Ἐπαρχεῖον Δωρίδος	43	20	4	80	4	80										
				16492	49476	46329	88	4938	60	3100	18	1838	42	131	90	161	71	8	50

Ἀθῆναι τῇ 20 Μαρτίου 1874.

Ὁ Ταμίας Α. Γ. ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ.

ΟΛΥΜΠΙΑ

ΤΟΥ

1870.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ λογιστοῦ Κ. Ν. Οἰκονόμου περὶ τῆς ἐξελέξεως τῆς διαχειρίσεως τῶν
ἐπιθεμάτων τῆς Β'. Περιόδου τῶν Ὀλυμπίων τοῦ 1870.

Κατάστασις τῶν ἐκποιηθέντων γραμματίων τοῦ λαχείου τῆς Β'. Ὀλυμπιάδος 1870.

Πίνακες ἰσολογισμῶν Α. Β. Γ. Δ.

ΑΘΗΝΑΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1872.

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.

Πρακτικόν συνεδριάσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν κληροδοτημάτων Ἐπιτροπῆς λανοδικῶν. Διορισμὸς Ἑλληνοδικῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν	περὶ διορισμοῦ Ἑλ- λαδικῶν	ζ' η'
Ὄνομαστικὸς κατάλογος τῶν Ἑλληνοδικῶν κατὰ Συναγωγὰς	»	η'

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΩΝ.

	ΣΥΝΑΓΩΓΗ Α' — Καλλιτεχνία	Σελίς	1.
ΚΛΑΣΙΣ	1. Ἐλαιογραφήματα	»	6.
	2. Ὑδατογραφήματα	»	9.
	3. Ἔργα γλυπτικῆς	»	2.
	4. Σχέδια ἀρχιτεκτονικῆς	»	9.
	5. Λιθογραφήματα	»	9.
	ΣΥΝΑΓΩΓΗ Β' — Ἐλευθέριαι τέχναι	»	14.
	6. Ἔργα τυπογραφίας καὶ λιθογραφικὰ ἐκτυπώματα	»	14.
	7. Ἔργα βιβλιοδετικῆς	»	15.
	8. Ἔργα ξυλογραφίας καὶ χαρακτικῆς	»	15.
	9. Σχέδια τοιχογραφίας καὶ ἔργα προπλαστικῆς	»	16.
	10. Ἔργα φωτογραφικὰ καὶ ὕλικὸν φωτογραφίας	»	16.
	11. Μουσικὰ ὄργανα	»	16.
	12. Χάρτης γεωγραφικὸς, κτλ.	»	17.
	» Πρόσθετος. Τεχνικὸι ὀδόντες, κτλ.	»	17.
	ΣΥΝΑΓΩΓΗ Γ' — Τὰ πρὸς κατοικίαν χρῆσιμα.	»	18.
	» 13. Ἐπιπλα καὶ λοιπά	»	19.
	» 14. Κεραμικὰ σκεύη παντὸς εἶδους	»	22.
	» 15. Τάπητες καὶ κηρωτὰ πανία, προσέτι δὲ καὶ τινὰ κεντήματα, κτλ., σχετιζόμενα μετὰ τῶν χρῆσιμων τούτων διὰ τὸν οἰκιακὸν βίον προδόντων	»	22.
	» 16. Μαχαιροπέρονα	»	24.

ΚΛΑΣΙΣ	17.	Αργυροχοϊκὰ σκεύη χρῆσιμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ οἰκιακὴν οἰκονομίαν.	Σελίς	25.
»	17.	Ὁρολόγια	»	25.
»	18.	Σκεύη φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως	»	25.
»	19.	Μυρωδικὰ καὶ κοσμητικὰ διάφορα	»	26.
»	20.	Εἶδη τορνευτικῆς κτλ.	»	26.
»	Πρόσθετος.	Ἔργα τορνευτικῆς ἐκ σιδήρου χωνευτοῦ καὶ ὀρειχάλκου	»	27.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ Δ' — Τὰ πρὸς ἐνδοσαν. — Τμῆμα Α'	»	29.
»	21.	Βαμβάκιον καὶ βαμβάκερὰ νήματα	»	32.
»	22.	Λινὰ υφάσματα	»	34.
»	23.	Ἐριοῦφραγτα ἢ μαλλοῦφάσματα	»	35.
»	24.	Πλεκτὰ, πλωτὰ καὶ πτηκτὰ ἢτε γναπτὰ	»	35.
»	25.	Μετάξια καὶ μεταξοῦφάσματα	»	37.
		Τμῆμα Β'	»	41.
»	26.	Τρίχαπτα, μιπιπίλαι χρυσαὶ καὶ μεταξωταί, μανδύλια κεντητὰ, ὑποκάμισα κεντητὰ κτλ.	»	41.
»	27.	Χειρόκτια μεταξωτὰ πλεκτὰ, καστόρινα, δερμάτινα καὶ ράβδοι	»	46.
»	28.	Φενάκαι κτλ. ἐκ τριχῶν κεφαλῆς, τσαρούχια, ὑποδήματα, ἐνδύματα ἑλληνικά	»	46.
»	29.	Χρυσοχοϊκὰ ἀντικείμενα	»	48.
»	30.	Ὀπλα, ὄπλοφορία, χυτήρια, πυριτοβολαὶ κτλ.	»	48.
»	31.	Κιβώτια, σάκκοι δερμάτινοι καὶ τρίχινοι, κάπαι, βελόντζαι κτλ. ἔργα ἀπὸ σαγάνιον	»	48.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ε' — Προϊόντα Γῆς καὶ θαλάσσης. — Τμῆμα Α'	»	50.
»	32.	Ὄρυκτὰ καὶ γαιάνθρακες	»	50.
»	33.	Μεταλλικά	»	60.
»	34.	Μέταλλα καὶ μεταλλικὰ γράμματα	»	62.
»	36.	Σπόγγοι καὶ κηρός	»	64.
»	35.	Δασικά	»	65.
		Τμῆμα Β'	»	77.
»	37.	Καπνὸς, κάρνα βάμβακος, ἔρια, βόμβυκες μεταξωσκωλήκων, βοιχημῆρια ἢ ἐκλευκος, ρίζαι ἐρυθροδάνου, βούδιον καὶ λινοσπόρος	»	77.
»	38.	Χημικὰ καὶ φαρμακευτικὰ προϊόντα	»	92.
»	39.	Ἰαματικά ὕδατα, φυσικὰ καὶ τεχνητὰ φάρμακα	»	102.
»	50.	Τέχναι λευκάνσεως καὶ βαφικῆ	»	103.
»	41.	Βυρσοδεψία καὶ γουναρικά	»	104.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΣΤ' — Συνήθειαι τέχναι	»	109.
»42—55.		Μηχαναὶ, ναυπηγικά κτλ.	»	111.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ζ' — Τροφαὶ	»	114.
»	56.	Σίτος, κριθή κτλ.	»	115.
»	57.	Δίπυρα	»	123.
»	58.	Ἐλαιόλαδον	»	124.
»	59.	Σαρδέλαι, χαψιά	»	126.
»	60.	Γλυποτάται, φασίολοι, ἐρέβινθοι, σταφίς, σῦκα, κάρνα ἀμύγδαλα κτλ.	»	126.
»	61.	Κολλιάνδρον καὶ μελάνθι κτλ., ζαχαρωτὰ κτλ.	»	131.
»	62.	Ὀῖνοι, οἰνοπνεύματα καὶ ζῦθοι	»	134.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ Θ' — Τὰ περὶ τὴν κηπουρικὴν	»	138.
»	71.	Ἄνθη καὶ φυτὰ καλλωπισμοῦ	»	138.
»	74.	Φυτὰ τῶν θερμῶν κλιμάτων	»	138.

ΚΛΑΣΙΣ	72.	Φυτὰ κηπαῖα	Σελίς	139.
»	73.	Δένδρα ὁπωροφόρα	»	140.
»	75.	Ἐργασίαι καὶ δοχεῖα κηπουρικῆς καὶ δεινδροκομίας, ἀναβρυτήρια καὶ ἄλλοι στολισμοὶ κήπων	»	140.
		ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ι' — Ἀντικείμενα χρῆσιμα πρὸς ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βελτίωσιν τοῦ λαοῦ	»	141.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΩΝ.

Συνεδρίασις	Α'	Σελίς	149.
»	Β'	»	150.
»	Γ'	»	152.
»	Δ'	»	153.
»	Ε'	»	155.
»	ΣΤ'	»	156.
»	Ζ'	»	157.
»	Η'	»	159.
»	Θ'	»	161.
»	Ι'	»	162.
»	ΙΑ'	»	163.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ.

Συνεδρίασις	τῆς 17 Φεβρουαρίου 1871	Σελίς	166.
»	τῆς 3 Μαρτίου 1871	»	167.

ΑΓΩΝΕΣ.

Ἀθλητικοὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες	Σελίς	169.
Ἐκθεσαὶ τῶν ἀγωναδικῶν	»	171.
Ποιητικοὶ ἀγῶνες	»	173.
Ἐκθεσαὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος εἰσηγητοῦ	»	175.
Ἀγῶνες λεμβοδρομίας, ἵπποδρομίας καὶ ἀμαξοδρομίας	»	206.
Ἀγῶνες τῆς ἐπὶ σκοπὸν βολῆς	»	207.

ς.

Διαγωνισμός τῶν ζῶων	Σελίς	208.
Ἀγῶνες μουσικοὶ	»	208.
Διαγώνισμα ἐπινοήσεως νέου συστήματος καλλιτεχνίας σταφιδαμπέλων	»	209.

ΛΟΓΟΣ τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου κ. Δ. Χρηστίδου κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐκθέσεως

» 218.

Κατάλογος τῶν βραβευθέντων ἐκθετῶν

» 223.

Πίναξ τῶν διανεμηθέντων βραβείων

» 254.

ΛΟΓΟΣ τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου κ. Ἰωάννου Σούτσου κατὰ τὴν διανομὴν τῶν νομισματοσήμων

» 255.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΣΗΜΑ.

Ἀριθ. 1162

ΑΘΗΝΑΙ, τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1870.

ΠΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐπισυνάψω ἐνταῦθα ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων, ἀφορώντων τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, ἅτινα κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσιν ἀνεκόντως τὰ ἔργα τῶν Ἑλληνοδικῶν τῆς παρούσης ἐκθέσεως, καὶ σὰς παρακαλῶ, Κύριε ὑπουργέ, ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ διορίσητε αὐτοὺς, εἰ δυνατόν, ἐντὸς τῆς ἡμέρας, κατὰ τὸ ἄρθρον ς. τοῦ περὶ συστάσεως τῶν Ὀλυμπίων Β. Διατάγματος.

Ὁ ἀντιπρόεδρος
Α. ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. Φωστηρόπουλος.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ.

Ἐν Αθήναις, σήμερον τὴν τριακοστὴν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου συνελθοῦσα ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν κληροδοτημάτων Ἐπιτροπὴ ἐν τῷ καταστάματι τῆς ἐκθέσεως, καὶ σκεφθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκλογῆς τῶν προσώπων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντα Ἑλληνοδικῶν, ἐξελέξατο ὡς τοιαῦτα τοὺς ἐξῆς.

Εἰς τὸν Κύριον προεδρεύοντα ἀνετέθη νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διορισμοῦ τῶν μνημονευθέντων προσώπων.

Ὁ ἀντιπρόεδρος
Α. ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. Φωστηρόπουλος.

ΤΑ ΜΕΛΗ

Γ. ΜΕΤΑΞΑΣ.	Ε. ΜΑΝΗΤΑΚΗΣ.
Α. Γ. ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ.	Σ. Δ. ΚΡΙΝΟΣ.
Μ. ΡΕΝΙΕΡΗΣ.	Ξ. ΛΑΝΑΕΡΕΡ.

Ἀριθ. 29,958.

ΑΘΗΝΑΙ, τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1870.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1162 ὑμετέρου ἐγγράφου φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν, ὅτι διὰ σημερινῆς ἀποφάσεως μου διορίσθησαν οἱ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς προταθέντες Ἑλληνοδίκαι διὰ τοῦ ὀπισθογράφως κοινοποιουμένου ὑμῖν ἐγγράφου μου.

Ὁ ὑπουργός
Ε ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΞΘΕΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, πρόεδρος.

Κ. Φωστήροπουλος, Γεν. Γραμματέας.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Α' — Καλλιτεχνία.

Γρηγ. Παπαδόπουλος, πρόεδρος.

Α. Θεοφιλάς, εισηγητής.

Α. Boulanger. (α)

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Β' — Έλευθερίοι τέχνη.

Ι. Καρπούνης, πρόεδρος.

Άγγ. Βλάχος, εισηγητής.

Χ. Ν. Φιλαδέλφους.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Γ' — Τὰ πρὸς κατοικίαν χρήσιμα.

Ν. Μεταξάς, πρόεδρος.

Α. Αποστολόπουλος εισηγητής.

Π. Κορωναίος.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Δ' — Τὰ πρὸς ἔνδυση. — Τμήμα Α'.

Ι. Τσάτσος, πρόεδρος.

Ν. Κορέσιος, εισηγητής.

Γ. Μαντζαβίνος.

Τμήμα Β'

Βλάσιος Βαλτινός, πρόεδρος.

Γεώργιος Χατζηφίλος, εισηγητής.

Χ. Εὐαγγελίδης.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ε' — Προϊόντα γῆς καὶ θαλάσσης. — Τμήμα Α'.

Π. Βαλασαμάκης, πρόεδρος.

Α. Βουσακίης, εισηγητής.

Π. Βουγιούκας.

Τμήμα Β'

Κ. Γ. Δουρούτης, πρόεδρος.

Α. Χρηστομάνος, εισηγητής.

Α. Ζωγράφος.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΣΤ' — Συνήθειες τέχνη.

Α. Παλάσκας, πρόεδρος.

Δ. Τουρνάκης.

Δ. Σκαλιστήρης.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ζ' — Τροφά.

Γρύφων Μουτσόπουλος, πρόεδρος. (β)

Αρ. Βαρούκας, εισηγητής.

Δ. Σ. Βαρουξάκης.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Η' — Τὰ περὶ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν. (γ)

Γ. Δαλέζιος, πρόεδρος.

Γ. Γεωργαντιάς, εισηγητής.

Στ. Παπακωστόπουλος.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Θ' — Τὰ περὶ τὴν κηπουρικὴν.

Θ. Δ. Χελδράϊχ, πρόεδρος.

Δ. Χαραλάμπης, εισηγητής.

Χ. Ζαχαρίτζας.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ι' — Ἀντικείμενα χρήσιμα πρὸς ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν βελτίωσιν τοῦ λαοῦ.

Φίλιππος Ἰωάννου, πρόεδρος.

Γ. Ζωχίδης, εισηγητής.

Α. Ι. Σούτσος. (δ)

(α) Δὲν ἔλαβε μέρος.

(β) Παρσιτηθεὶς δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐκθεμάτων τῆς συναγωγῆς ταύτης.

(γ) Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 4 Νοεμβρίου ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων ἀπεφάσισε ν' ἀναβάλῃ τὸν διαγωνισμὸν τῶν ζώων, ἐπειδὴ δὲν ἐνεγράφησαν ἀρκετοὶ ἐκθέται. Ἐνεκα δὲ τούτου οἱ ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης διορισθέντες Ἕλληνο-δῖκαι δὲν ἐργάσθησαν.

(δ) Ἀποβιώσας δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐκθεμάτων τῆς συναγωγῆς ταύτης.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΞΘΕΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ

ΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΩΝ

ΤΟΥ 1870.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Α'.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΑΙ.

Γ. Γ. Παπαδόπουλος, πρόεδρος.

Α. Θεοφιλάς, εισηγητής.

Α. Boulanger.

Εἰσαγωγή.

Ὅρθως λέγεται, ὅτι κατὰ τὸν καθ' ἡμᾶς πολιτισμὸν τὴν εὐήμεριαν τῶν κοινωνιῶν παρασκευάζει ἢ εἰς τὰς βιωφελεῖς αὐτῶν χρείας ἐφαρμογὴ τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, δι' ὧν πολλαπλασιαζομένης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου εὐποριστότερα τὰ ἀναγκαίουτα αὐτῷ ἀποβαίνουσιν. Ὅρθως ἐπίσης λέγεται ὅτι, ὅπως αἱ μικραὶ δυνάμεις δύνονται νὰ διαγωνίζωνται πρὸς τὰς μεγάλας, νέα τις ἐπιστήμη, ἢ πολιτικὴ οἰκονομία, διδάσκει τὴν ἀνάγκην τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Ἄλλ' εὐχόμενοι τὴν παρ' ἡμῖν εὐδωσιν τῶν δύο τούτων ἀρχῶν, καὶ χαίροντες διὰ τὴν κατὰ τὴν παρούσαν Ὀλυμπιάδα πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ εἰς μηχανὰς δι' ἰδιωτικῆς αὐτοβουλίας κατεργασμένου σιδήρου, τοῦ βασιλέως τούτου τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν καὶ τὰς παρεκτροπὰς, αἱ συνεπάγεται ἢ παραμέλησις τῆς θεραπείας τῶν ἠθικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν, οὔτε ὅτι τὸ καλὸν ἐμπνέει τὸ ἀγαθόν, οὔτε ὅτι ἡ καλλιτεχνία ἔχει καὶ πρακτικὸν τινα σκοπὸν. Διότι ἂν εἰς ἕκαστον τεχνούργημα ἢ ὕλη αὐτοῦ δέοντως καταρτίζεται διὰ τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, τὸ σχῆμα ὅμως παρῆχει αὐτῷ ἢ καλλιτεχνία' τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς παραγωγῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης, δυνάμεθα νὰ συνιδώμεν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκθέσει, ἐνθα ἔργα τινά, θαυμάσια κατὰ τὴν ἀπεργασίαν, ἐλαττοῦνται διὰ τὸ ἀκαλλῆς τοῦ σχήματος.

Πρὸς τούτοις λίαν ἐπιπόλαιος παρατηρητῆς εἶναι ὁ μὴ ἐννοῶν τὴν ἐπιβρόχην τῆς καλλιτεχνίας ἐπὶ τὸ ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν φρόνημα τῆς κοινωνίας, καὶ ἐν γένει ἐπὶ τὸν ἠθικὸν αὐτῆς βίον. Ὁ πειρώμενος ν' ἀφαιρέσῃ ἐκ μὲν τῶν Ἀθηνῶν τὸν Παρθενῶνα, ἐκ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, θέλει ἐννοήσει οὐ μόνον τὴν ἐπιβρόχην τῶν μνημείων, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰς καλλιτεχνίαν πρὸ πάντων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην.

Ἄσμενοι λοιπὸν ἠδυνήθημεν νὰ τεκμηριώσωμεν τὴν ἐν μέσῳ τοσοῦτων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν περιπετειῶν ἀξιόλογον καὶ κατὰ τὸν εὐγενῆ τούτον κλάδον πρόοδον τοῦ ἔθνους, παραβάλλοντες τὰ νῦν ἐκθεσιμῆνα καλλιτεχνήματα πρὸς τὰ πρὸ δεκαετίας. Ἄλλ' ἢ ὑπεροχὴ αὕτη, ἣν θέλομεν πειραθῆ νὰ καταδείξωμεν, ἀκριβέ-

στερην ἐπερχόμενοι καθ' ἑξῆς τὰ εἰς τὴν ἡμετέραν κρίσιν ὑποβληθέντα ἔργα, θέλει καταφανῆ σαφέστερον, ἀνδιανοηθῶμεν ὅτι ἰκανὰ διαπρεπῆ καλλιτεχνήματα περιελήφθησαν ἐν τῇ δεκάτῃ συναγωγῇ.

Ἀπεκλείσθησαν πρὸς τούτους ἐκ τῆς ἡμετέρας πρώτης συναγωγῆς καὶ ὅσα ἔργα, μὴ ἀποτελοῦντα αὐτοτελῆ καλλιτεχνήματα, συνδέονται πρὸς χρεῖαν τινὰ ἀνθρωπίνην καὶ παριστώσιν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐφηρμοσμένην τέχνην, οἷον, τὰ ἔργα τῆς κοσμηματογραφίας, τὰ ἐπιτύμβια, κ. τ. λ. Τοῦτο δὲ ἐγένετο πρὸς ὄφελος μᾶλλον τῶν ἐλευθέρων, ὧν τινὰ πλαστικά ἔργα, ὡς μὲν μέρη ἀρχιτεκτονικοῦ τινὸς ὄλου, εἶναι ἀξία ἐπαίνου καὶ βραβεύσεως, παραβιλλόμενα ὁμοίως ἐν γένει πρὸς τὰ κυρίως αὐτοτελῆ καλλιτεχνήματα ἤθελον ἀδικηθῆ.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ φωτίσωμεν τὴν ἡμετέραν κρίσιν διὰ τῆς γνώμης καὶ τῶν παρ' ἡμῖν δοκίμων καλλιτεχνῶν, ὅσοι δὲν εἶχον ἐκτεθειμένα ἔργα, κατὰ τὸν §. 10 τοῦ κανονισμοῦ, παρελάβομεν καὶ δύο ἐπιγνώμονας, τὴν κυρίαν Ἐλένην Ἀλ. Χρυσῆν καὶ τὸν κύριον Ν. Δύτραν, διαπρέποντας μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν τὴν καλλιτεχνίαν ὁμογενῶν. Ἀσμένως δὲ ἀπὸ τοῦδε ἐκφράζομεν αὐτοῖς καὶ δημοσίᾳ τὴν ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν πεφωτισμένην καὶ εὐσυνείδητον αὐτῶν ἐκθεσιν, ἣν ἐκάτερος μετὰ λεπτομερῆ καὶ πολυχρόνιον ἐπίσκεψιν τῶν ἔργων ὑπέβαλεν ἡμῖν.

Τῆς κατὰ §. 33 τοῦ κανονισμοῦ περὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἔργων διατάξεως, ἐν πολλοῖς παραμεληθείσης, ἡμεῖς καὶ τοὶ προτραπέντες, ἀπέσχομεν νὰ ὀρίσωμεν τίμημα ἐκάστῳ τῶν καλλιτεχνημάτων, ὅπερ, ἀν ἐν ἄλλαις συταγωγαῖς ἴσως δυνατὸν νὰ ὀρισθῆ, ἐν τῇ πρώτῃ ὁμοίως ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἀνεφικτός· διότι ἐκ μονομερίας γινόμενη ἢ ἐκτίμησις δὲν ἤθελον ὑποχρεοῖ τοὺς μὴ ὀρίσαντας τίμημα καλλιτέχνας, ὧν πολλοὶ ἀπόντες· πρὸς τούτοις ἄλλα μὲν ἔργα εἶναι ἀπλᾶ ἐξ ὀπτῆς γῆς ἢ γύψου προσχεδιάσματα προπλασμάτων ἐν μικρῷ· ὅθεν τούτων ὡς τοιούτων ἢ ἀξία δὲν δύναται νὰ ὀρισθῆ· πρὸς τούτους δὲ οἱ καλλιτέχνη δὲν ἤθελον πιθανῶς συγκατατεθῆ εἰς ἐκποίησιν αὐτῶν. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ προῖδῃ καὶ ποίας μεταβολῆς ἤθελον ὑποστῆ ἐκάστη τῶν ἰδίων τούτων ἐκπονημένων, ὥστε νὰ ἦναι εὐλογον νὰ ὀρισθῆ ἐκ τῶν προτέρων τίμημα.

Ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἐκ γύψου κυρίως προπλασμάτων δυσκόλως καὶ μάλιστα παρ' ἡμῖν, δύναται νὰ ὀρισθῆ ἢ ἀξία, διότι ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει ποιότητος τοῦ μαρμάρου καὶ ἐκ τῆς ἐιδικῆς ποιότητος τοῦ τεμάχου, δι' οὗ ἤθελε γίνεσθαι ἡ ἀπεργασία. Ἐν πολλοῖς τέλους καλλιτεχνήμασι τὸ τίμημα ἀποβαίνει ὅλως ὀρεκτικόν (prix d'affection), μάλιστα παρ' ἡμῖν· διότι ἡ ἀξία τοιούτων ἔργων ὀρίζεται ἐκ πολλῶν διδομένων, ἅτινα ἐλλείπουσι παρ' ἡμῖν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἠναγκάσθημεν νὰ περιορισθῶμεν εἰς μόνον τὸ τίμημα, οἷον ἐντισι μόνους καλλιτεχνήμασιν αὐτοῖς οἱ ἐκθέται εἶχον ὀρίσει.

Τούτων προταχθέντων, καταλέγομεν τὰ ἐκτεθειμένα καλλιτεχνήματα, προτάσσοντες τὰ πλαστικά, ὑπερέχοντα ὁμολογουμένως ἐν τῇ νῦν ἐκθέσει ὡς πρὸς τὰ ζωγραφικά.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Π λ α σ τ ι κ ῆ ς ἔ ρ γ α.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΔΡΟΣΗΣ, ἐκθέτης, Ἀθηνῶν, πάλαι μαθητὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ πολυτεχνείου, τελειοποιηθεὶς καὶ εὐδοκιμήσας ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ χαρακτηρίζει ῥοπή τις παραστάσεως, καθ' ἣν κατὰ τὴν ἀρχαίαν τέχνην πλαττομένων αὐτῶν, ἀναφαίνεται λίαν ἀξιοσπούδαστος προσπάθεια, ὅπως ἐκφραστῆ τὸ πάθος διὰ τῶν μέσων τῆς νεωτέρας αἰσθητικῆς, δι' ὧν γίνεσθαι μᾶλλον καταληπτὸν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐποχὴν καὶ μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς εἶον.

2. Πηνελόπη, καθήμενη ἐπὶ θρόνου, κρατεῖ ἄτρακτον καὶ ἀγαθίδα· ἔργον περιφανὲς (ronde bosse) ἐκ γύψου.

Καλῶς ἀπεικονίζεται ἡ ἀδημονία διὰ τὴν ἀποτυχίαν καὶ ἡ καρτερικὴ θλίψις· ἡ δὲ κλίσις τῆς κεφαλῆς καὶ ἡ ὄψις καλῶς ἐμφαίνουσι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ πάθος, ὅπερ κατὰ τὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ χεῖλη παρίσταται κατὰ τρόπον νεωτερικώτερον, τῆς ἀρχαίας τέχνης ἠθικώτερον μᾶλλον ἢ φυσικώτερον παριστανούσης τὸ ἄλλο. Αἱ μὲν τῶν μελῶν γραμμαὶ εὐστόχως ἀπεικονίζουσι τὸν ἀπὸ τῆς ἀγωνίας κάματον, καθ' ὃν διακόπτεται τὸ ἀνά χεῖρας ἔργον· αἱ δὲ πτυχαὶ εἶναι ἀεζλωῶς μεγαλοπρεπεῖς καὶ εὐτεχνοὶ καὶ ἡ ἀπεργασία ἀνακαλεῖ καλλίστην ἑλληνικὴν τεχνολογίαν. Ἀλλ' ἠδύνατό τις ἴσως νὰ εὐχρηθῆ τὸ σχῆμα τῶν μερῶν ἦττον ὀγκῶδες καὶ τὴν πρὸς τὴν πύελον συναρμογὴν τοῦ εὐώνυμου ἐπιτυχεστέραν. Ἐν γένει δὲ τὸ εὐώνυμον μέρος εἶναι περικαλλέστερον τοῦ δεξιοῦ, μάλιστα τοῦ κατὰ τὸν λαϊκόν, καθ' ὃ ἡ κεφαλὴ κλίνει.

Τὸ κάλλιστον τοῦτο ἄγαλμα, ὁμολογουμένως μεταξὺ πάντων τῶν ἐκτεθειμένων διακρινόμενον, ὁ Βασιλεὺς

διέταξε νὰ ἐκπονηθῆ ἐκ μαρμάρου, γενναῖον οὕτω παρέχων] δεῖγμα τῆς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς καλλιτεχνίας μερίμνης Αὐτοῦ.

1. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ὡς ἦρωας, γυμνός, ὀρθός, φερῶν κράνος· ἐπὶ τῆς πλίνθου ὁ ἐν Γάζῃ εὐρεθεὶς νάρθηξ· ἔργον περιφανὲς ἐκ γύψου.

Τὸ ὅλον παρίσταται καλῶς, καὶ τὰ μέλη σύμμετρα· ἀλλ' ὁ μὲν θώραξ ἐκ πλαγίου φαίνεται ὀγκωδέστερος· τὸ δὲ ἀνάσκιον τρίγωνον δὲν ἐμφαίνεται σαφῶς· καὶ ἐν γένει τὸ ἦθος τοῦ ἔργου δὲν παριστᾷ ἴσως ἐπαρκῶς τὸν μεγαλεπήβολον τοῦ ἀνδρὸς χαρακτῆρα.

3. Σαπφῶ κρατοῦσα λύραν καὶ βᾶδην ἄδουσα· ἔργον περιφανὲς ἐκ μαρμάρου.

Ἡ στάσις εἶναι χαρίεσσα καὶ πρὸ πάντων ἡ θέσις τῆς εὐώνυμου χειρὸς, αἱ πτυχαὶ εὐγραμμοὶ, τὰ μέλη σύμμετρα, τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς καλόν· ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι ὁ ἱματισμὸς ἔπρεπε ν' ἀναμιμνήσκῃ μᾶλλον τὸν ἀρχαιότερον αἰολικόν, καὶ τὸ ἐν τῇ ὄψει πάθος νὰ ἀνακαλῆ σαφέστερον τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὸν μύχιον τῆς ποιητικῆς στόνον.

4. Ἑλλάς συντριβούσα τὰς ἀλύσεις αὐτῆς, θαινούσα ἐπὶ τῶν ἐρείπιων καὶ προσβλέπουσα τὸν οὐρανόν· ἀνάγλυφον ἐκ μαρμάρου.

Τὸ σῶμα εὐπαγές καὶ καλόν, ἀλλ' ἴσως ἡθὸς τι εὐγενείας τῇ Ἑλλάδι ἀρμοζούσης ἔπρεπε νὰ ἦναι καταφανέστερον. Ἡ κίνησις, ζωηρὰ οὔσα καὶ νεωτερικῆ, καλλίστη ἀποσαίνει κατὰ τὸν εὐώνυμον θραχίονα, δι' οὗ σαφῶς ἀπεικονίζεται ὁ καλλιτέχνης τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Αἱ πτυχαὶ εἶναι ἐν γένει κάλαι καὶ μάλιστα αἱ τοῦ ἱματίου, ἀλλ' ἦττον αἱ κατὰ τὸν εὐώνυμον μερὸν καὶ τὴν κνήμην φαίνονται δὲ ἡμῖν ὅτι καὶ ὁ αὐτόθι ποῦς ἔχει ἀνάγκη νὰ κριβεστέρας ἀπεργασίας. Ἀλλ' ἐπιτυχῆς εἶναι ἡ τῶν συμβόλων ἐκλογή· τῆς αἰγίδος ἀνακαλούσης τὸ ἀρχαῖον κλέος καὶ τοῦ σταυροῦ, τὴν ἀνάστασιν αὐτῆς.

5. Προσχεδιάσμα ἐξ ὀπτῆς γῆς τοῦ ἐν τῷ ἀετώματι τῆς Συναίας Ἀκαδημίας ἐκπονουμένου συμπλέγματος.

Τοῦτο ἔσται ὁμολογουμένως τὸ ἀξιολογώτερον τῶν ἔργων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐθνικῆς πλαστικῆς. Δύο ἄλλα προσχεδιάσματα τοῦ αὐτοῦ ἔργου, ἐπίσης ἐκτεθειμένα, ἐμφαίνουσι τὴν θαθεῖαν τοῦ καλλιτέχνου περὶ τὴν ἰδέαν ταύτην σπουδῆν.

Τὸ κεντρικὸν συμπλέγμα καλῶς καταρτίζεται διὰ τοῦ Διὸς (α) ἐν τῷ μέσῳ καθήμενου, ἐκατέρωθεν δὲ τῆς Παλλάδος καὶ τοῦ Ἡραίου, καὶ ἐξαιρεταί ἔνθεν μὲν διὰ τῆς Ἡρας ζηλοτύπως ἀποβλεπούσης, ἐκείθεν δὲ διὰ τῆς Ἰοῦδος ἐτοιμῶν νὰ φέρῃ τὸ χαρμόσυνον τῆς γεννήσεως τῆς Παλλάδος ἄγγελμα. Κάλιον εἶναι ἴσως ὁ Ζεὺς νὰ κατασταθῆ καταφανέστερος, ὁ φέρων τὴν ἀσπίδα θραχίον τῆς Παλλάδος νὰ στραφῆ πλαγιώτερα· καὶ τὸ καταπίπτον ἱμάτιον τοῦ Ἡραίου ὅλως ν' ἀφαιρεθῆ, ἐπαρκούσης αὐτῷ τῆς ἐξωμίδος. Τὰ λοιπὰ ἐκατέρωθεν ἐπεισοδιακὰ συμπλέγματα, καλὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα, εὐστόχως μετὰ τῆς κυρίας ὑποθέσεως συνδέονται. ἴσως χαριεστέρον ἤθελον ἀποθῆ τὸ σχῆμα τοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ Παρθενῶνι φειδικῆν ἰδέαν ἀνερχομένου Ἡλίου, ἐνταῦθα δὲ πρὸς ἐκφρασιν τῆς αὐτῆς ἰδέας ἀποκαλυπτομένου, ἀν' ἡ χεὶρ δι' ἧς αἶρεται τὸ ἱμάτιον παρασταθῆ ἦττον ὑπερέχουσα· ἀνάλογος δὲ παρατήρησις φαίνεται ἡμῖν εὐλογος καὶ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον Νυκτός.

Τὸ ὅλον ἐκφράζει κάλλιστα καὶ ζῶσαν τὴν μεγαλεπήβολον τῆς γεννήσεως τῆς Παλλάδος ἰδέαν, ἠδύνατο δὲ τις ἴσως νὰ εὐχρηθῆ ἐν τισὶ μειζόνα ἀπλόγητα καὶ ἀρχαιοτροπίαν, καὶ ἱματισμὸν ἐνιαχοῦ ἐλαφρότερον.

6. Προγενεστέρα σπουδῆ τῆς αὐτῆς ἰδέας, προσχεδιάσμα μικρότερον ἐξ ὀπτῆς γῆς.

Ἡ Παλλάς ἐξερχόμενη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν μικρότερα, ὡς εἰκός, τοῦ δέοντος φαινομένη, εἶναι πάντως ἡκίστα πλαστικὴ ἰδέα καὶ μᾶλλον τῇ ποιήσει οἰκεία· ὅθεν συγχαίρομεν τῷ καλλιτέχνῃ ὅτι ἀπέσχεον αὐτῆς. Τὰ δὲ ἐκατέρωθεν ἐπεισοδιακὰ συμπλέγματα, καίτοι καλῶς καθ' ἑαυτὰ ἔχοντα, εἶναι μᾶλλον μειονωμένα, ἦττον μετὰ τοῦ ὄλου συνδεόμενα.

7. Προγενεστέρα σπουδῆ τῆς αὐτῆς ἰδέας, προσχεδιάσμα ἐτι μικρότερον ἐξ ὀπτῆς γῆς.

8. Προτομὴ Γεωργίου Σίνα, ἔργον περιφανὲς, πρόπλασμα ἐκ γύψου· τὸ ὁμολογᾷ εἶναι ἰκανῶς ἐπιτυχές, εἰ καὶ αἱ γραμμαὶ ἐν γένει εἶναι ἀβέβαιαι, διότι ὁ καλλιτέχνης, μὴ γνωρίσας τὸν ἄνδρα, ἀντέγραψεν αὐτὸν ἐξ εἰκότος.

9. Προτομὴ Στεργίου Δούμα, ἔργον περιφανὲς, πρόπλασμα ἐκ γύψου. Κάλιστα πεπλασμένη (modelée) καὶ μετ' ἀκριβείας κατὰ τὸ στερεὸν τῶν μῶν καὶ τὸ ἄβρον τῆς σαρκός, ὅθεν ἡ σκιαύγεια ἐναρμονίως ἀνακαλεῖ τὴν φύσιν· διακρίνεται ὁμολογουμένως μεταξὺ πασῶν τοῦ καλλιτέχνου τῶν προτομῶν.

10. Προτομὴ τοῦ στρατηγικοῦ Βίμπρεν (πατρὸς ἐνὸς τῶν γαμβρῶν τοῦ Σίμα Σίνα).

Τὸ εὐλεμῆ καὶ πᾶσα τῆς ὄψεως ἢ ἐκφρασις εἶναι πλήρης ζωῆς, ἀλλ' ἐστερημένη πάσης ἰξιδώσεως· ἡ δὲ πλάσις στερεῖται ἐν γένει λεπτότητος, καὶ ἐμφαίνει τι ὑπόσκληρον.

11. Ἡ κεφαλὴ τῆς κυρίας Τέκελη· ἀνάγλυφον ἐκ γύψου ἐν ἀσπιδίῳ, τρις ἐκ μαρμάρου ἐκπονηθέν.

Τινὰ τῶν λεχθέντων περὶ τῆς προηγουμένης προτομῆς ἀρμόζουσι καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο.

(α) Ἡ μορφή αὕτη, ἐκπονηθεῖσα ἤδη ἐκ μαρμάρου, εἶναι ἐκτεθειμένη διὰ φωτογραφήματος.

12. Κεφαλή *επαίτου* ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς *Ῥώμῃ*· ἀνάγλυφον ἐν ἀσπιδίῳ ἐκ γύψου.

Τὸ ἦθος τῆς *επαίτειας* δὲν ἀπεικονίζει σαφῶς ἡ ὄψις, ἐν τῷ ἄλλως καλῷ τούτῳ ἔργῳ.

13. Ὁ *Διάκος*, μαχόμενος, καθ' ἣν στιγμὴν μέλλει νὰ συλληφῆ. Ἔργον περιφανές εἰκονιζόμενον διὰ τῆς φωτογραφίας.

14. Ὁ αὐτὸς προσχεδίασμα ἐν μικρῷ, ἔργον περιφανές ἐξ ὀπτικής γῆς, καθ' ἣν στιγμὴν ἀγνοῶν ἔτι, ὅτι ἐθραύσθη τὸ ξίφος του, πειρᾶται νὰ κατενέγκῃ αὐτὸ κατὰ πολεμίου.

15. 16. Ὁ αὐτὸς ὁμοίως.

17. Ἄχιλλεὺς τετραωμένος, ἔλκει τὸ βέλος ἀπὸ τοῦ ἀστραγάλου· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἐξ ὀπτικής γῆς, ἔργον περιφανές.

18. *Λουτροφόρος* (ἦτοι παρθένος φέρουσα ἐν ὑδρία τὸ ὕδωρ τοῦ νυμφικοῦ λουτροῦ)· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἐξ ὀπτικής γῆς· ἔργον περιφανές.

19. *Πηνελόπη* ὄρθια· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ, ἐξ ὀπτικής γῆς, ἔργον περιφανές. Καλῶς ἐκφράζεται διὰ τοῦ σχήματος τῆς κεφαλῆς ἢ μετὰ σκέψεως θλίψις.

20. *Πηνελόπη*, καθήμενὴ ἐν θρόνῳ, προσχεδίασμα ἐν μικρῷ, ἐξ ὀπτικής γῆς, περιφανές. Τὸ πάθος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀνδρεία σαφῶς εἰκονίζονται· ἡ δὲ θέσις τῆς κεφαλῆς παρέχει εἰς τὸ βλέμμα ἰσχυρὰν τὴν ἐκφρασιν τῆς ἔσωτερικῆς πάλης· ἡ *Πηνελόπη* ἐνταῦθα, ὅλως ἀπελπισ, ἀφοῦ ἐξύφανε τὸν ἰσθμὸν, ρίπτεται ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον, ἐν ᾧ ἡ ἑτέρα (ἀριθ. 1) καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κοπῶσει ἐμφαίνει ἀκτινα ἐλπίδος.

21. *Οιδίπους* καὶ *Σφίγξ*, προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἀνάγλυφον, ἐν ἀσπιδίῳ ἐξ ὀπτικής γῆς.

22. *Οιδίπους* καὶ *Ἀντιγόνη*, ὁμοίως. Τὰ δύο ταῦτα ἔργα, καίτοι ἀνεπεξέργαστα, ἐμφαίνουσι καλὸν τινα ἀρχαιότροπον χαρακτήρα.

Γ. ΒΙΤΑΛΗΣ, Τήνου, τελειοποιηθεὶς ἐν Μονάχῳ, ἔθνα ἐξετόνησε τὰ πλεῖστα τῶν ἐκτεθειμένων καὶ ἐνθα εὐδοκίμησεν.

23. (1) *Θησεὺς* γυμνός, φορῶν κράνος, κάθεται ἐπὶ τῆς κολουραίας πέτρας καὶ δένει τὸ πέδιλον, παρ' αὐτῷ δὲ ἐκ τῶν πατρίων συμβόλων, τὸ ξίφος· ἀποδιδμεὶ ἐκ Τροίης· πρόπλασμα περιφανές ἐκ γύψου.

Τὸ ὅλον ἐμφαίνει ἀφελές τι μεγαλεῖον, καλῶς τοῦ οἰκιστοῦ τῶν Ἀθηνῶν προοιωνίζον τὸν μέλλοντα βίον. Σαφές δὲ εἶναι τὸ χαροπὸν τοῦ ἦθους ἐν τῇ ὄψει, καλῶς ἐκφράζεται ἡ νεανική ἀνδρεία· εὐτεχνος ἡ ἀπεργασία καὶ ἐπιτυχῆς ἡ πλάσις. Τὰ ἀπὸ τῆς ὀψύδος μέχρις ἄκρων δακτύλων, μάλιστα αἱ πόδες, εἶναι κάλλιστα καὶ ὄντως Ἑλληνικά, ἄλλ' οἱ βραχίονες φαίνονται βραχύτεροι τοῦ δένοντος, ἡ δὲ ἐξόγκωσις τοῦ εὐωνόμου δελτοειδοῦς παραβιάπτει τὴν ἁρμονίαν τῆς περὶ τοὺς ὤμους γραμμῆς· ἐν γένει δὲ εἶναι κάλλιστον ἔργον.

24. (2) Ὁρφεὺς δαφνοστεφής, ὄρθιος, κρατῶν λύραν, ἐν σχήματι παρασκευαζόμενου εἰς ᾧδὴν. πρόπλασμα περιφανές ἐκ γύψου.

Τὸ σῶμα, ἐπιμελῶς πεπλασμένον καὶ ἀπειργασμένον, ἐμφαίνει καλὴν συμμετρίαν καὶ ἐνότητά· εἰκονίζεται δὲ Ῥωμαλαῖος, διότι οἱ τότε ἄοιδοι ἦσαν καὶ ἥρωες. Ἄλλ' ἡ κεφαλή δὲν φαίνεται ἐν τελείᾳ πρὸς τὸ σῶμα ἁρμονία· ἡ δὲ ποιητικὴ ἰδέα τοῦ καλλιτέχνητος φαίνεται μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐξεφράσθη ἐντελῶς, διότι δὲν παρίσταται ἱκανῶς ἡ ἐμπνευσις, ἐξ ἐναντίας φαίνεται βραδύνοσά πως ἡ ἐξαγγελία τοῦ μέλους.

25. (3) Πάρις γυμνός, ὄρθιος, ἐν φρυγικῷ πύλῳ· παρασκευαζόμενος νὰ τοξεύσῃ τὸν Ἀχιλλεῖα, ἔλκει βέλος ἐκ τῆς φαρέτρας· πρόπλασμα περιφανές ἐκ γύψου.

Εἰς τὸ εὐγραμμὸν καὶ συμμετρικὸν τοῦτο ἔργον, ἡ στάσις τοῦ σώματος καλῶς ἐμφαίνει ἐπικειμένην κίνησιν καὶ πρᾶξιν· εὐπλαστον μὲν εἶναι, ἀλλὰ δὲν ἐμφαίνει ἱκανῶς τὴν ὑπὸ τῆς τέχνης εἰς τὸν Πάριν ἀποδιδόμενὴν ἀδρᾶν χάριν. Ἡ δὲ ὄψις ἔπρεπεν ἴσως νὰ ἐμφαίνῃ σαφέστερον τὸ κάλλος. Ἡ κίνησις ἐμφαίνει μὲν εὐστόχως θάρρος, ἀλλ' οὐχὶ τὴν ὅπως δήποτε οἰκείαν τῷ προσώπῳ τούτῳ δειλίαν· ἡ κίνησις τέλος τῆς χειρὸς ἐλκούσης τὸ βέλος καλῶς ἀνακαλεῖ τὴν γνωστὴν τῆς ἀγροτέρης Ἀρτέμιδος (ἐν Λουπάρῳ, Louvre).

26. (4) *Μαινὰς* καθήμενῃ, ἀμπελοστεφής, κρατοῦσα βότρυ· παρ' αὐτῇ βακχικὸς ἔρωσ πειρώμενος νὰ λάβῃ τὸν βότρυ· πρόπλασμα συμπλέγματος περιφανές ἐκ γύψου. Τὸ ὅλον εἶναι ἀπειργασμένον μὲν ἱκανῶς· χάριτος, καὶ καλῶς ἀνακαλεῖ τὰς ζωηρὰς καὶ εὐθύμους κινήσεις τῆς διὰ τοῦ βακχικοῦ κύκλου ἐμφαινομένης ζωῆς.

27. (5) *Κλεοπάτρα* ὄρθια μετὰ τῆς ἰοσόλου ἀσπίδος· προσχεδίασμα μᾶλλον ἢ πρόπλασμα ἔργον περιφανοῦς ἐκ γύψου. Δεῖται ἀκριβεστέρως ἀπεργασίας· ἴσως δὲ ἡ ὄρθια θέσις δὲν εἶναι ἡ ἁρμοδιωτέρα εἰς ἐκφρασιν τῆς ἰδέας.

28. (6) Ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Ἑκτορος ἀπὸ τῆς Ἀνδρομάχης· πρόπλασμα μεγάλου ἀναγλύφου συμπλέγματος ἐκ γύψου.

Ἡ εὐρεσις εἶναι ἐμφαντικὴ τοῦ πάθους καὶ σαφῶς τὴν ἰδέαν ἀπεικονίζει, αἱ δὲ κινήσεις καὶ ἡ ἐκφρασις τῶν παριστανόμενων εἶναι ἐπιτυχέσταται καὶ περιπαθεῖς. Τὰ σχήματα καὶ αἱ πτυχαι εἶναι εὐγραμμοὶ καὶ ἐναρμόνια. Τὸ δὲ ἔργον πολλὴν πάντως ἐμφαίνει τὴν σπουδήν. Ἄλλ' ἡδύνατό τις νὰ εὐχηθῇ μείζονα λεπτότητα περὶ τὴν ἀπεργασίαν· ἴσως καὶ ὁ κλαυθμηρισμὸς τοῦ Ἀστυάνακτος ἀπαιτεῖ μείζονα ἐξιδέωσιν.

29. (7) Προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἀνδριάντος τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος ὀρθίου, ἐν ἀλουργίδι, γύψινον.

30. (8) Προσχεδίασμα ἐν μικρῷ μνημείου φέροντος τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Καποδιστρίου ὀρθίου· ἐκ γύψου.

Διὰ τὸ ἀτελές τῆς ἀπεργασίας δυσκόλως δύναται τις νὰ ἐξελέγκῃ κρίσιν, τὸ ἔργον ὅμως περιστᾶ χαρακτηῖρα σοβαρῆν.

31. (9) Προσχεδίασμα ἐν μικρῷ μνημείου φέροντος τὴν προτομὴν τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη ἐκ γύψου.

Τὸ ὅλον δὲν στερεῖται μεγαλοπρεπείας τινος καὶ χάριτος, ἀλλ' ἡ ἁρμονία τοῦ κατωτέρου μέρους τοῦ βάρους πρὸς τὸ ἀνώτερον εἶναι λίαν ἐλλειπῆς, διότι τὸ μὲν εἶναι μᾶλλον Ῥωμαϊκόν, τὸ δὲ μᾶλλον εὐθύγραμμον καὶ Ἑλληνικόν. Εὐχόμεθα δὲ μείζονα ἐξιδέωσιν τῆς μορφῆς τοῦ ἀνδρός, κατὰ τὴν ἀπεργασίαν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΣΣΟΣ, Ἀθηνῶν, τῶν δοκιμωτέρων παρ' ἡμῖν γλυπτῶν, τελειοποιηθεὶς ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ πολλὰ ἀξιόλογα καὶ γνωστὰ ἔργα ἐκπονήσας. Ἐξέχει δὲ μάλιστα κατὰ τὴν πλάσιν τῆς προτομῆς.

32. (1) *Ῥήγας ὁ Φεραῖος*, ὄρθιος, ἔργον περιφανές ἐκ Συριῶν μαρμάρου (δραχ. 3000).

Σαφές εἶναι ἐκ τοῦ σχήματος ἡ παράστασις ἀνδρός περὶ ἀποτέρων πραγμάτων σκεπτομένου, ἡ δὲ διάθεσις τοῦ ἱματισμοῦ, ἀπλῆ οὕσα, συναδεῖ πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ πρωτομάρτυρος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἡ θέλωμεν ἐκφράσει τὴν εὐχὴν τελειοτέρας ἐκ φύσεως σπουδῆς, ἂν δὲν παρετηροῦμεν ὅτι τὸ ἔργον δὲν ἐτελειώθη μάλιστα κατὰ τὸ κάτω μέρος.

33. (2) Προτομὴ τῆς Βασιλίσσης ἐκ μαρμάρου Καράρας (δραχ. 1800).

Ἔργον καλόν. Ἄλλ' ἡδύνατό τις νὰ εὐχηθῇ σαφεστέρην τὴν ἐκφρασιν τῆς γλυκύτητος τῆς κατ' ἐξοχὴν χαρακτηρισμοῦ τὴν Βασιλισσαν.

34. (3) Προτομὴ τοῦ Βασιλέως ἐκ μαρμάρου τῆς Καράρας (δραχ. 2000). Ἔργον περικαλλέστερον τοῦ προηγουμένου, ἐν ᾧ καλῶς ἐκφράζεται ὁ χαρακτήρ τοῦ Βασιλέως, ἡ ἐργασία λεπτή καὶ ἐπιτυχῆς· εἶναι ὁμολογουμένως τὸ κάλλιστον τῶν ἐκτεθειμένων ἔργων τοῦ καλλιτέχνητος τούτου τοῦ τοσαύτως καλῶς προτομᾶς ἐκπονήσαντος.

Σ. ΒΑΡΟΥΤΗΣ, Τήνου, λόγου ἀξίος καλλιτέχνης, τελειοποιηθεὶς ἐν Ῥώμῃ, τῇ ὁδηγίᾳ Α. Δρόση.

35. (1) *Ψυχὴ* κρατοῦσα ἐγγχειρίδιον καὶ λύχον ἐκ μαρμάρου (ποιηθεῖσα ἐν Ῥώμῃ ἀνεῦ τῆς συνδρομῆς τοῦ Α. Δρόση, δραχ. 2,500).

Τὸ ὅλον δὲν στερεῖται χάριτος, ἀλλ' ἀπρητεῖτο ἴσως ἀκριβεστέρως σπουδῇ τοῦ ὀστεολογικοῦ καὶ μυολογικοῦ μέρους, ὅθεν τὸ διάγραμμα καὶ αἱ πτυχαι δὲν εἶναι πανταχοῦ ἀνεπίληπτα· ἀλλὰ τὸ ψυχικὸν πάθος τῆς περιεργείας καλῶς καταφαίνεται, καὶ κατὰ τοῦτο ὁμολογουμένως διακρίνεται τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο. Νομίζομεν τέλος ὅτι ὁ γενικὸς τοῦ σώματος χαρακτήρ ἔπρεπε νὰ περιστᾶ τὴν Ψυχὴν νεωτέρην, ὡς συνήθως εἰκονίζεται.

36. (2) *Διόνυσος* ὄρθιος, κρατῶν θύρσον καὶ βότρυ, πάνθηρ· ἔργον γύψινον περιφανές (ποιηθὲν ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν δασκάλων Α. Δρόση).

Ἡ γυναικοπρεπῆς ἐκφρασις ἐπιτυχῶς ἀνακαλεῖ τὰς βακχικὰς τοῦ νεωτέρου ἀττικοῦ ἐργαστηρίου παραστάσεις· ἡ δὲ ἐνότης τοῦ σχήματος εἶναι ἁρμονικὴ, ἡ στάσις χαριστάτη, καὶ τὸ ἦθος, μάλιστα τῆς ὄψεως, γλυκὺ· τὰ δὲ τῆς κεφαλῆς εὐστόχως διατεθειμένα· ἀλλ' ἡ πλάσις ἐμφαίνει χεῖρα χεζῶσαν ἔτι ἀσκήσεως. Εἶναι δὲ ὁμολογουμένως τὸ κάλλιστον τῶν τοῦ καλλιτέχνητος τούτου ἔργων.

37. (3) Προτομὴ *Σατύρου*, ὑπὸ τὸν πόγωνα φαίνονται τὰ φήρεα, πιτυοστεφής ὡν φορεῖ νεβρίδα· ἔργον περιφανές ἐκ μαρμάρου Καράρας.

38. (4) Προτομὴν *Μαιράδος* ἐστεμμένης μὲ ἀμπελον, βότρυς καὶ κισσόν· ἔργον περιφανές ἐκ μαρμάρου Καράρας.

Τὰ δύο ταῦτα ἔργα, καλῶς ἀπειργασμένα κατ' ἀρχαίαν ἰδέαν, λείπονται ἐνιαχοῦ κατὰ τὴν ἀκρίβειαν.

39. (5) *Σαμψών*, φονεὺν Φιλισταῖον διὰ τῆς ὄνειδος σιαγόνος· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ περιφανοῦς συμπλέγματος ἐκ γύψου.

Ἡ κίνησις φαίνεται ζωηρὰ, ἀλλ' ἡ ἰδέα δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἐκπεποιημένη· εὐχόμεθα τὸν ἱματισμὸν καὶ τὸν ὀπισθισμὸν τοῦ Φιλισταῖου συμφωνιότερον πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

40. (6) Ἡ *Ἀλεξάνδρεια*, πόλις, φοροῦσα αἰγίδα, ὑπόκειται Σφίγξ· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἔργον περιφανοῦς ἐξ ὀπτικής γῆς.

41. (7) *Ἀριάδνη* ἐγκαταλειμμένη, ὄρθια· προσχεδίασμα ἐν μικρῷ, ἔργον περιφανές ἐξ ὀπτικής γῆς.

42. (8) Ὁ *Ῥώμος* καὶ ὁ *Ῥωμύλος* ὑπὸ τοῦ Φυσιτύλου παραδιδόμενοι τῇ Λαρεντίᾳ· μικρὸν ἀνάγλυφον προσχεδίασμα ἐν ἀσπιδίῳ ἐξ ὀπτικής γῆς.

43. (9) Ἡ *Εὐσπλάγχχνη*, προσχεδίασμα ἐν μικρῷ ἐξ ὀπτικής γῆς, παρίσταται περιθάλπουσα δύο νήπια· ἡ τεχνολογία εἶναι μᾶλλον νεωτερικὴ.

Μ. ΠΡΑΞΙΑΣ, Σμύρνης.

44. (1) Προτομὴ τοῦ ποιητοῦ *Ἀλεξάνδρου Σούτσου* (δραχ. 2500).

Ἡ ὁμοιότης καὶ ὁ χαρακτήρ καλῶς ἐπετεύχθησαν ἐξ ἀπομάγματος νεκρῆς προσωπίδος. Εὐχῆς δ' ἔργον εἶναι ἢ ἀπεργασία νὰ ἐκπονηθῇ ἀκριβέστερον.

Ἐπειδὴ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ποιητοῦ οὐδεμία δημοσία εἰκὼν σώζεται, καθήκον ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης εἶναι νὰ ἐκπονηθῇ αὕτη ἐκ μαρμάρου τελειότερον.

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ, μαθητῆς Φυταλῶν, Ἀθηνῶν.

45. (1) Ὁμοίωμα ἐργάτου ἐν προτομῇ. Πρόπλασμα πειραγνὸς ἐκ γύψου· ἔργον πρωτόπειρον ἐμφαίνον ἱκανῶς εὐφυῆ.

46. (2) Ἀνάγλυφον ἐν μικρῷ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ζωγράφου τοῦ Παρθενῶνος· ἱπποκόμος δαμάζων ἔππον· πρόπλασμα ἐκ γύψου.

47. (3) Πήλασος, ἀνάγλυφον ἐν μικρῷ ἐξ ἀρχαίου· πρόπλασμα ἐκ γύψου.

48. (4) Ἀνθοδέσμη, ἀνάγλυφον ἐν ἀσπιδίῳ ἐκ μαρμάρου τοῦ Κοκκινάρῃ ἐπὶ θάβρου λυρσοειδοῦς.

Ἀκριβῶς μετὰ χάριτος καὶ μετ' ἐπιμελείας ἀπειργασμένον, τὰ ἄνθη πρὸ πάντων πολλὴν λεπτότητα ἐμφαίνουσι.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, μαθητῆς Φυταλῶν, Ἀθηνῶν.

49. (1) Προτομή τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ· πρόπλασμα ἐκ γύψου.

ἔργον πρωτόπειρον μὲν, ἀλλ' ἐμφαίνον εὐφυῆ καὶ καλὴν διάθεσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν.

50. (2) Ἀνάγλυφον ἐν μικρῷ τῆς ἐσωτερικῆς ζωγράφου τοῦ Παρθενῶνος, μέρος τῆς παναθηναϊκῆς πομπῆς, ὁ ἔφηβος κρατῶν ἔππον ἐκ τοῦ χαλικοῦ· πρόπλασμα γύψινον.

Τὸ ἔργον δεῖται ἀκριβείας· ἀλλ' ἡ πολλὴ ἐν αὐτῷ δυσκαμψία προέρχεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νέος γλύπτης δὲν ἐνόησεν, ὅποια μεταβολαὶ ἀπαιτοῦνται ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς ὑψηλῆς θέσεως τοῦ πρωτοτύπου πλαστικῆς προοπτικῆς.

51. (3) Προτομή μικρὰ Νυδῆς· πρόπλασμα γύψινον.

52. (4) Κεραλὴ Ἡρακλέους ἐκ τοῦ Φαρνεσηκοῦ κολοσσοῦ· πρόπλασμα ἐκ γύψου· ἱκανῶς καλὴ σπουδῆ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΝΗΣ, μαθητῆς Φυταλῶν, Ἀθηνῶν.

53. (1) Προτομή Ἡσῆς, ἀντίγραφον ἐκ πρωτοτύπου Φυτάλη· καλὸν πρόπλασμα ἐκ γύψου.

54. (2) Ἀνάγλυφον ἐν μικρῷ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ζωγράφου τοῦ Παρθενῶνος· ὁ ἔφηβος ὁ δένων τὸ πέδιλον, πρόπλασμα ἐκ γύψου.

Τὸ ἔργον ἐμφαίνει καλὴν διάθεσιν τοῦ νέου τεχνίτου.

55. (3) Ἔτερον αὐτόθεν ἐκ τῆς Παραθηναϊκῆς πομπῆς· πρόπλασμα ἐκ γύψου.

Ε. ΚΑΣΑΡΧΗΣ, μαθητῆς Φυταλῶν, Ἀθηνῶν.

56. (1) Ἀνθοδέσμη, ἀνάγλυφον ἐν ἀσπιδίῳ πρόπλασμα ἐκ γύψου.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΕΓΚΛΗΣ, Ἀθηνῶν.

57. (1) Προτομή Διδὸς Ὀλυμπίου ἐν μικρῷ, ἐκ τοῦ ἐν τῷ Κλημεντίνῳ μουσεῖῳ· ἐκ Σκυρίου μαρμάρου (δρ. 300). Τὸ ἔργον εἶναι ἐπιμελές· ἤθελε δὲ εἶσθαι κάλλιον, ἂν ὁ γλύπτης εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς μεταβολὰς, ὅσας ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ ἡ μορφή μικρυνομένη.

58. (2) Προτομή τοῦ Διάκου, ἐκ Σκυρίου μαρμάρου (δρ. 200)· ἐπίσης ἔργον ἐπιμελές καὶ ἐν πολλοῖς ἀκριβές, ἐμφαίνον φιλοπονίαν καὶ καλὴν διάθεσιν οὐ τὴν τυχαίαν.

59. (3) Προτομή Ψυχῆς, πρόστυπον ἀνάγλυφον (haut relief), ἐκ Σκυρίου μαρμάρου (δραχ. 150)

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ἔργα Γραφικῆς.

Ἐλαιογραφικά.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ, Ἀθηνῶν. Δόκιμος καὶ γνωστὸς ἐκ πολλῶν ἔργων, ὁμογενῆς ζωγράφος, ἀνήκων εἰς τὸ ἐνετικὸν ἐργαστήριον. Ἐκθέτης ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς.

1 Ὁ Ἑταῖος Ἰσραηλίτης (Shylock's ἐκ τοῦ γνωστοῦ δράματος τοῦ Σακαιοπῆρου). Ἡ ἰδέα σαφῶς δηλοῦται, ὁ δὲ Ἰσραηλιτικὸς τύπος καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ γήρατος εἶναι λίαν ἐπιτυχῆ. Ἡ συνεννόησις πρὸ πάντων τῆς κόρης μετὰ τοῦ νεανίσκου εὐστόχως εἰκονίζεται. Ἀλλ' ἡδύνατό τις ἴσως νὰ εὐχηθῇ, κατὰ τὰς ἐξωτερικὰς γραμμὰς τῶν πρωτεύοντων προσώπων, ἐλάσσονα μονοτονίαν καὶ ἐν πολλοῖς μείζονα ἀκριβείαν περὶ τὸ περίγραμμα καὶ τὴν πλάσιν. Συνδυασμὸς χρωμάτων ὑπάρχει, ἂν θεωρήσωμεν τὸν γενικὸν χρωματισμὸν τῆς εἰκόνης ὡς ἴδιον τοῦ καλλιτέχνου σύστημα· ἀλλ' ἀκριβῶς ἐξεταζόμενος ἴσως ἐμφαίνει ἐπιτίψεις τινὰ, ἧς ἄνευ ἢ ἀντίθεσις τῶν χρωμάτων ἤθελεν ἀποβῆ ἁρμονικωτέρα.

Τὸ ἔργον εἶναι ὁμολογουμένως λίαν ἀξιοπαράτητον καὶ ἐν γένει θεωρούμενον τὸ διαπρεπέστερον μεταξὺ τῶν γραφικῶν τῆς νῦν ἐκθέσεως.

2. Εἰκὼν τοῦ στρατηγοῦ X. Πέτρου, ἡμίμορφον (demie figure).

ἔργον ἐπιμελές καὶ ὡς ὁμοίωμα καὶ ὡς εἰκὼν· ἀλλ' ἡ ἁρμονία τοῦ ὄλου ἤθελεν εἶσθαι μείζον ἂν δὲν παρεβλάπτετο ὀλίγον ἐκ τοῦ τόνου τοῦ ὀπισθοφανοῦς (fond).

3. Εἰκὼν τοῦ στρατηγοῦ Καλλιέργη, ἡμίμορφον. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι ὑπερτέρα τῆς προηγουμένης. Ὁ δὲ συνδυασμὸς καὶ ἡ ἀντίθεσις τοῦ μερικοῦ χρωματισμοῦ εἶναι λίαν ἐπιτυχῆ, πλὴν τοῦ κίονος. Ὁ γενικὸς τόνος εἶναι ἑναρμόνιος, ὅθεν καὶ τὸ ἐπίδειγμα (effet) τοῦ χρωματισμοῦ. ἤθελεν ὅμως εὐχηθῆ τις πλάσιν μᾶλλον ἐμφύχον κατ' ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ ἔργα, ὅπερ, ὡς φαίνεται, ἐλλείπει, διότι ἡ ἀντιγραφὴ ἐγένετο ἐκ φωτογραφημάτων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΟΥΚΑΣ, Ἀθηνῶν, δόκιμος ὁμογενῆς καλλιτέχνης ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ τελειοποιηθεὶς.

4. (1) Εἰκὼν τοῦ Μητροπολίτου, ἡμίμορφον.

Ἐπιμελῶς εἶναι ἀπειργασμένη καὶ τὸ ὁμοίωμα ἐπιτυχές· ἀλλ' ἡδύνατό τις νὰ εὐχηθῇ τὰ ἐπίπεδα μᾶλλον ἐξηκριβωμένα. Τούτο δὲ φαίνεται ὅτι καλύπτει τὴν διαφάνειαν τοῦ δέρματος· πρὸς τοῦτους ἢ ἄνευ διακοπῆς ζωηρότης τῶν χρωμάτων τῶν ταινιῶν καθιστᾷ τὸν αὐτόθι χρωματισμὸν ὅπως εἶναι ὑπόκλιρον.

5. (2) Εἰκὼν τοῦ Κ. Ἀσασίου, ἡμίμορφον.

Καλὸν εἶναι τὸ ὁμοίωμα· ἡ πλάσις, ἡ ὁμοιότης τῶν χρωμάτων καὶ ἡ ἔκφρασις εἶναι ἐπιτυχῆ· ἀλλ' ἡδύνατό τις νὰ εὐχηθῇ διάγραμμα ἀκριβέστερον, πλάσιν μᾶλλον ἀπειργασμένην καὶ εὐτεχνωτέραν σύνδεσιν τῆς σκιᾶς πρὸς τὸ φῶς.

6. (3) Εἰκὼν Ἀγαθαγγέλου τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐφημερίου, ἡμίμορφον. Τὸ ἔργον φαίνεται ὅτι ἀποδίδει ἱκανῶς τὴν ὁμοιότητα.

7. (4) Προτομή ἑαυτοῦ Ἡ σκιαζέγια καλὴ, ὅθεν καὶ τὸ ἐπίδειγμα (effet) καλῶς μὲν ἀπειργασμένη, ἀλλ' ἡ πλάσις τῶν μερῶν ὅπως εἶναι ἀβεβαία, ἔργον λόγου ἄξιον.

8. (5) Προτομή τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Ἐπιτυχέστερα πολλῶν ἄλλων τοῦ αὐτοῦ ἐκθέτου ἔργων, μάλιστα ὡς πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν τριῶν τόνων.

9. (6) Προτομή γυναικὸς, ὁμοίωμα· εἰ καὶ τὸ διάγραμμα τῆς ὄψεως δὲν εἶναι πανταχοῦ ἀκριβές, ἡ φωτεινὴ ὅμως δέσμη καλῶς ἐνοήθη· ἡ δὲ πλάσις τοῦ στήθους καὶ τῶν βραχιόνων καλλίστη, ὅπερ δὲν συμβαίνει πανταχοῦ κατὰ τὴν ὄψιν.

10. (7) Προτομή ἀνδρὸς κατ' ἀρχαιοτρόπον ἱματισμὸν, ὁμοίωμα (δραχ. 250).

11. (8) Κεραλὴ ἀνδρὸς ὑπνώτοντος (δραχ. 350).

Ὁ γενικὸς τῆς εἰκόνης τόνος εἶναι ἀριστος· καλλίστην δὲ ἁρμονίαν ἐμφαίνουσι τὰ μέρη πρὸς ἀλλήλα, ἡ πλάσις εἶναι ἀκριβῆς, καὶ αἱ γενικαὶ γραμμαὶ εἶναι κανονικαί, τοῦτο καὶ κατὰ τὰς μερικὰς ἠθέλωμεν ἐνίοτε εὐχηθῆ. ἔργον πολλοῦ λόγου ἄξιον καὶ βεβαίως τὸ κάλλιστον ἔργον τοῦ καλλιτέχνου.

12. (9) Προτομή γυναικὸς, ὁμοίωμα (δραχ. 150) (α)

13. (10) Εἰκὼν ἀδελφῆς κατὰ Ρούβενς (δραχ. 100).

14. (11) Ὁμοίωμα τοῦ ἐν ταῖς εἰκόσι τοῦ Βανδύκ θηριογράφου· ἀντίγραφον ἐκ τοῦ Βανδύκ (δραχ. 200).

15. (12) Εἰκὼν τοῦ Ρεμβράδ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ποιηθεῖσα· ἀντίγραφον ἐκ τοῦ Ρεμβράδ κατὰ τὸ (ἐν Louvre) πρωτότυπον (δραχ. 250).

16. (13) Ἀγροδίτη καὶ Ἔρως κατὰ Ρεμβράδ ἐκ τῆς ἐν Louvre εἰκόνης (δραχ. 250).

17. (14) Προτομή γέροντος γενειῶντος, ὁμοίωμα· μετὰ θάρρους ἀπειργασμένον, ἀλλ' ἀκατέργαστον.

18. (15) Προτομή γραίας, ὁμοίωμα (μετὰ μελαίνης καλύπτρας). Εἶναι μετὰ κόπου ἀπειργασμένον καὶ τὰ χρώματα μᾶλλον ὑλικά, ἢ διαφανῆ· τὸ κάτω τῆς ὄψεως εἶναι ἐπιτυχέστερον.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ, Κερκύρας.

19. (1) Ρῶμος καὶ Ρωμύλος θηλάζοντες ὑπὸ τὴν λύκαιναν. Ὁ δρυοκολάπτης περιπέταται κομίζων εἰς τὸ βῆμα τροφὴν εἰς τοὺς διδύμους, κατὰ Ρούβενς.

20. (2) Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, ἀντίγραφον ἐξ ἀντιγράφου.

21. (3) Ἐσωτερικὴ σκηνογραφία τῆς ἐν Ρώμῃ βασιλικῆς τοῦ Ἀγ. Πέτρου, ἐπιμελῶς ἐσχεδιασμένη.

Δ. ΚΑΛΥΒΟΥΚΑΣ, Ζακύνθου.

22. (1) Ὁ Ἐσταυρωμένος κατὰ Βανδύκ. Ἀντίγραφον ἐξ ἀντιγράφου καλὴν ἐμφαίνον τοῦ ἐκπονήσαντος τὴν διάθεσιν καὶ κλίσιν.

23. (2) Εἰκὼν ἱερέως ἐν Ζακύνθῳ, ἡμίμορφον, ὁμοίωμα.

24. (4) Χωρικὴ φέρουσα κανοῦν μετὰ καρπῶν καὶ ἀνθέων, ἡμίμορφον (δραχ. 400); ἀντιγραφὴ.

(α) Ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἀντιγραφὰς ταύτας ὑπ' ἀριθ. 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21, δὲν εἶχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ πρωτότυπα, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν μετ' ἀκριβείας περὶ τῶν ἀναφερομένων εἰκόνων.

Σ. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ, ἐξ Ἐρμούπολεως.

25 (1) *Βουβουλίνα* ἐν λέμβῳ, Καλλίστη ἰδέα, σαφῶς ἐκ τῆς στάσεως τῆς ἡρώιδος περιφρονούσης τὸν κίνδυνον, ἐμφαινόμενη. Αἱ δὲ προσεκτικαὶ κινήσεις τῶν ἀνδρείων νησιωτῶν καλῶς ἐμφαίνουσι τὴν ἀνυπόμονον καταστολὴν τῆς τόλμης αὐτῶν· τέλος ἢ παρὰ τὴν Βουβουλίναν σημαία τὸν μέλλοντα θρίαμβον προαγγέλλει. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἀπεργασία τῆς εἰκόνος κατὰ πολὺ ἐλλείπεται τῶν κανόνων τῆς τέχνης, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἰδέαν δύναται τις ὁμολογουμένως νὰ θραβεύσῃ.

26. (2) Ἡ ἐν Κερκύρα βάπτισις τοῦ βασιλόπαιδος Γεωργίου.

27. (3) *Μάχη* παρὰ τὴν ἀκρόπολιν, σκιαγράφημα (carton) ἱκανῶς ἐμφαντικὸν ζωῆς.

N. ΝΙΚΑΣ, Ζακύνθου.

28. (1) Τὸ ἐν Ἀρκαδίῳ τῆς Κρήτης ἡρωϊκὸν δράμα ἀντίγραφον ἐκ πρωτοτύπου ἐν Τεργέστῃ σωζομένου, ΛΙΜΠΕΡΗΣ, Ἀθηνῶν.

29. (1) *Ρωμαία χωρική* παίζουσα τὸ σείστρον. Τὸ διάγραμμα ὅπως οὖν καλόν· αἱ κινήσεις χαρίεσαι· ἀλλ' ἂν καὶ ὑπάρχει ἡ ἀρμονία τῶν χρωμάτων, τὸ ὀπισθοφανὲς ὁμοίως κατὰ πολλὰ ἐλλείπεται.

ΒΟΒΟΛΙΝΑΣ, Κερκύρας.

30. (1) Ἡ Ἑλλάς ἐναγκαλιζομένη τὴν Ἐπτάνησον μετὰ τεθραυσμένων ἀλύσεων, ὁ φοῖνιξ ἀναγεννώμενος ἀπὸ τῆς τέφρας αὐτοῦ.

Εἰς τὸ ἔτι ἄπλαστον τοῦτο ἔργον προδίδεται ἱκανῶς ποιητικὴ ἰδέα.

Ἄ γ ι ο γ ρ α φ ι κ ἄ .

B. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

31. (1) Εἰκὼν Θεομήτορος, ἡμίμορφον.

ΛΥΚΟΥΔΗΣ, Πατρῶν.

32. (1) Εἰκὼν τῆς Θεομήτορος κρατούσης τὸν Χριστὸν, ἡμίμορφον.

33. (2) Κεφαλή Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν ἀγγείῳ θεθειμένη.

Αἱ δύο αὗται εἰκόνες ἐμφαίνουσιν ὑπερβυζαντικὴν παράδοσιν καὶ ἀπεργασίαν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑΜΠΑΚΗΣ, Κεφαλλήν, Ζακύνθου.

34. (1) Ὁ Ἄγ. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

35. (2) Ἡ Ἄγ. Θέκλα.

Κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔργα φαίνεται οὐχὶ γόνιμος τις παρεκτροπὴ τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως.

ΣΠ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ἀθηνῶν, πάλαι μαθητὴς τοῦ ἐλληνικοῦ Πολυτεχνείου, ἐνασχοληθεὶς εὐδοκίμως ἐν τῷ Ἄγιῳ Ὄρει εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἀγιογραφίας.

36. (1) Ἡ ἅγία Ἀλεξάνδρα ὀρθία. Καλλίστη ἀπόπειρα ἀναδρομῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν τεχνοτροπίαν τῆς ὀντως Ἑλληνικῆς ἀγιογραφίας. Ἡ ὄψις καλὴ, ἡ στάσις ἀφελῆς, ὁ ἱματισμὸς εὐσχημὸς καὶ ἡ ἀντίθεσις τῶν ἐν αὐτῷ χρωμάτων περικαλλῆς.

37. (2) Ὁ Ἄγιος Γεώργιος καὶ ἡ Ἄγία Ὁλγα. Καλῶς μετνήχθη ἐνταῦθα ἡ χαρίεσσα ἀπλότης τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀγιογραφίας. Τῆς δὲ Ἄγιας Ὁλγας τὸ σχεδιάσμα ἐμφαίνει σεμνὴν τὴν χάριν, καὶ ἡ στολὴ εἶναι μεγαλοπρεπής. Ἡ ἀρμονία τῶν χρωμάτων, μάλιστα πρὸς τὰ κάτω τῆς εἰκόνος, εἶναι λίαν εὐάρεστος.

38. (3) Ἡ ἅγία Τριάς. Ἡ εἰς τὴν ἰδέαν ἀρμόζουσα γαλήνη καλῶς ἐκφράζεται· τοῦ Σωτῆρος ἐν γένει ἡ μορφή εἶναι ἐπιτυχέστερα. Τέλος ἡ ὅλη εἰκὼν ἀνακαλεῖ πῶς τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο τρίμορφον τοῦ ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ ἐν τῷ Ἄγιῳ Ὄρει Παντοκράτορος.

Εἰ καὶ ἐν γένει ὡς πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας εἰκόνας ἠδύνατό τις νὰ εὐχηθῇ μείζονα ἀκρίθειαν περὶ τὴν συμμετρίαν καὶ τὸν συνδυασμὸν τῶν χρωμάτων, εἶναι ὁμοίως λίαν εὐχάριστος ἡ ἐμφάνεια τῶν ἔργων τούτων ἢ οὕτω καλῶς τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀγιογραφίας προσιωπιζομένη, καὶ ἄξιος πάσης ἐνθαρρύνσεως ὁ μετριόφρων οὗτος καλλιτέχνης, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν τέχνης.

Σ κ ι α γ ρ α φ ι κ ἄ .

Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, Ἀθηνῶν, δόκιμος καλλιτέχνης, ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ τελειοποιηθεὶς, καὶ πολλὰ ἔτη διδάσκων ἐν τῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων καὶ τῷ πολυτεχνείῳ.

39. (1) Τὸ τραῦμα (defaite) τοῦ Καραϊσκάκη κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀλιπέδῳ μάχην· σκιαγράφημα μεγαλογραφίας (carton de tableau).

Ἡ σκηνὴ παρίσταται πλήρης ζωῆς καὶ ὁ ἐν καταγέθῃ φωτισμὸς ἀποτελεῖ ἀρμονίαν τινα πρὸς τὴν ταραχὴν τῆς μάχης· ὁ δὲ φωτισμὸς τῆς Ἀκροπόλεως παρίσταται ὡς ἐλπίς κατὰ τὸ πένθιμον τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Καλλίσται δὲ εἶναι αἱ ἀντιθέσεις τῆς ἡρεμίας τῶν γραμμῶν τοῦ τοπίου πρὸς τὴν πάλην τῶν στοιχείων, τῆς ἀγωνιώδους στιγμῆς τοῦ ἥρωος πρὸς τὴν ζωηρὰν τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κίνησιν. Τὸ πρωτεῖον πρόσωπον καὶ τὸ

περὶ αὐτὸ σύμπλεγμα εἶναι λίαν εὐτεχρον καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἀνανεύσεως τοῦ Ὀθωμανοῦ ἱατροῦ Κούρταλη λίαν ἐμφαντικῶς παριστᾷ τὴν περὶ τοῦ τραυματίου ἀπελπισίαν. Κατὰ τὸ λίαν ἀξιοπαρατήρητον τοῦτο ἔργον, καλὴν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας ἐμπνευσὶν ἐμφαίνον, ἠδύνατό τις ὁμοίως νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι τὸ πρωτεῖον πρόσωπον εἶναι ὅπως οὖν ἀπόκεντρον καὶ τὰ ἐπεισοδικὰ συμπλέγματα φαίνονται πῶς συγκεχυμένα, ὅπερ ἡ ἀπεργασία δύναται ἴσως νὰ θεραπεύσῃ.

Ῥ δ α τ ο γ ρ α φ ῆ μ α τ α .

ΛΑΝΤΣΑΣ, Ἀθηνῶν. Ὁ δοκιμώτατος τῶν παρ' ἡμῖν σκηνογράφων, διδάσκων ἐν τῷ ἐλληνικῷ Πολυτεχνείῳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

40. (1) Τὸ ἐπὶ Ῥηγιλλῆ θέατρον (δραχ. 300).

41. (2) Ὁ ναὸς τῆς ἀπτέρου Νίκης (δραχ. 300).

42. (3) Ἐρείπια τοῦ Ὀλυμπίου (δραχ. 300).

43. (4) Ἐρείπια τοῦ ἐν Αἰγίῳ ναοῦ τῆς ἀρχηγέτιδος Ἀθηνᾶς.

44. (5) Γενικὴ ἀποψὶς τῶν Ἀθηνῶν.

45. (6) Ἀποψὶς τῆς Ἀκροπόλεως.

46. (7) Ὁ Παρθενών.

Αἱ τέσσαρες τελευταῖαι εἰκόνες ἠγοράσθησαν ὑπὸ τοῦ κυρίου πρεσβευτοῦ τῆς Ἰταλίας, τοῦ κόμητος Δελαμινέρβα.

Καὶ τὸ διάγραμμα καὶ ἡ σκιαύγεια ἐν πᾶσιν εἶναι λίαν ἀξιόλογα. Ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων ἢ ἀποτελοῦσα τὸν γενικὸν τόνον εἶναι λίαν τερπνὴ· καλὴ δὲ ἡ ἀντίθεσις αὐτῶν κατὰ τὰ φωτιζόμενα μέρη, μάλιστα δὲ κατὰ τὸ τόπιον τοῦ Ὀλυμπίου. Εὐρυσετάτη τέλος εἶναι καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ σημείου, ἀφ' οὗ τὰ τόπια ἀπεικονίσθησαν. Ἀλλ' ἠδύνατό τις ἴσως νὰ εὐχηθῇ τὴν ἀπὸ χρώματος εἰς σκιάν μετάβασιν ἥττον τραχείαν, τοὺς δὲ ἐναερίους τόνους τῶν τοπίων κατὰ τι ἀσθενεστέρους.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ διαπρεπῆ ταῦτα ἔργα δυσκόλως ἐκτιμῶνται κατ' ἀξίαν παρ' ἡμῖν, διὰ τὴν σπάνιν αὐτῶν, ἔργον δικαιοσύνης ἤθελε πράξει ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ, ἂν συνέπραττεν εἰς τὸ νὰ ὀργανισθῇ ὑπὲρ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ἰδιαίτερόν τι λαχεῖον, ἂν δὲν ἤθελον περιληφθῆ εἰς τὸ γενικόν.

ΑΣΠΑΣΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

47. (1) Ἐρως ἐπὶ Λέοντος (L' Amour vaine la force) μελανογραφία (lavis).

Μετ' ἐπιμελείας καὶ χάριτος ἐπεξεργασμένον, ἀκριβῆς ἀντιγραφή ἐξ ἀνεπιτυχῆς πρωτοτύπου· μόνον ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ γυναικείον ἔργον.

Λ. ΛΟΒΕΡΑΟΣ ἐκθέτης, Κερκύρας.

48. (1) Παράγραμμα τῆς Κερκύρας, ἰχνογράφημα.

Λιθογραφία.

Θ. ΒΡΥΖΑΚΗΣ, Ἀθηνῶν, ἐκθέτης Θεμ. Ν. Φιλαδελφεύς.

49. (1) Ὁ Καραϊσκάκης, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Μουνυχίας ἐπιθεωρῶν τὸ ἐν τῷ ἀλιπέδῳ στρατόπεδον αὐτοῦ.

Τὸ κύριον σύμπλεγμα, τὸ ἀνω παριστανόμενον, ἐμφαίνει εὐτεχρον σύνθεσιν, τὰ δὲ κάτω συμπλέγματα ἐπαρκῶς ὀρίζονται.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἀ ρ χ ι τ ε κ τ ο ν ι κ ἄ . (*)

Σ. ΖΕΖΟΣ, υἱὸς τοῦ ἀποβιάσαντος δοκίμου ἀρχιτέκτονος, Ἀθηνῶν.

1. Σχέδιον Μουσείου εἰς δύο κατόψεις, μίαν κυρίαν πρόσψιν καὶ μίαν κατὰ μῆκος τομήν.

Ἡ σχεδίασις ἱκανῶς καλὴ, ἀλλ' ὁ ῥυθμὸς ἀκατάλληλος ὡς πρὸς τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος.

ἠδύνατό τις νὰ θεωρήσῃ ἐλλειπῆ τὸν φωτισμὸν καὶ νὰ εὐχηθῇ μείζονα ἀρμονίαν τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον. Ἀλλὰ δυστυχῶς σχέδια λεπιομερειῶν, οἷα πρέπει νὰ συνοδεύωσι πᾶν λόγου ἄξιον ἔργον, δὲν συνεξετέθησαν, ὅπως ἡ κρίσις περὶ τε τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῶν μερῶν γένηται ἀκριβεστέρα· ἀλλ' ὁ νέος ἐκθέτης φαίνεται ἔχων ὁμολογουμένῃ κλίσιν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, καθ' ὃ εἶναι ἄξιος ἐπαίνου.

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ.

2. Σχέδιον Οἴκου εἰς τρεῖς πλάνας· ἡ παράστασις εἶναι ἀτελής, ἡ διάθεσις ἱκανῶς βεβαιωμένη καὶ ἡ ἀπεργασία ἀνευ λεπτότητος.

(*) Ἰδ. Γραφικὰ ἔργα, ἀριθ. 21.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ.

3. Σχέδιον 'Ηρώων.

'Η παράστασις δυστυχῶς καὶ ἐνταῦθα εἶναι ἀτελής· διότι ὁ ἐκθέτης δὲν κατέβαλεν ἱκανὴν προσοχὴν, ὅπως ἐκπονήσῃ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Ἡ μὲν ἐργασία εἶναι λεπτή, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καταφανῆς ἡ ἑλλειψίς τῆς ἁρμονίας, πρὸς τοῦτοις ἐλλείπουσι καὶ τὰ σχέδια λεπτομερειῶν.

ΒΙΛΔΑΣ, Κερκύρας.

4. Σχέδιον τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Νοσοκομείου.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Πρακτικὰ συμπεράσματα.

Διεξήλθομεν πάντα τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων καλλιτεχνήματα, διότι τοιαύτη ἐδόθη ἡμῖν ἐντολή. Περαιώσαντες δὲ ὅπως δῆποτε τὸ ἔργον ἡμῶν κρίνομεν εὐλογον τὰ ἐπιτάξωμεν τοὺς ἐξῆς παραλλήλους αὐτῶν πίνακας, ἐξ ὧν θέλουσι σαφέστερον καταδειχθῆ τ' ἀφορῶντα τὴν παρ' ἡμῖν καλλιτεχνικὴν ἐνέργειαν συμπεράσματα.

Α'.

Ἔργα πλαστικά, 59.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκπόνησιν		Ὡς πρὸς τὴν ἀπεργασίαν			Ὡς πρὸς τὴν ὕλην			Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα			
Ανάγλυφα	Προτομὴ	Ἀπειρασιμένα	Προτεχνήματα	Προσχεδιάσματα	Μαρμάρου	Γύψου	Ἐξ ὀπτιῆς γῆς	Ὀλόμορφα	Προτομαί	Κεφάλαι	Συμπλέγματα
17	42	12	31	16	12	33	14	36	18	1	4

Β'.

Ἔργα. γραφικά, 48.

Ὡς πρὸς τὴν παράστασιν				Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα.				Ὡς πρὸς τὴν ὕλην.				
Μεγαλογραφίαι (tableaux)	Εἰκόνες	ὁμοιώματα	Σκηνογραφία	Ὀλόμορφα	ἡμίμορφα. (démie-figures)	Προτομαί.	Κεφάλαι.	Ἐλασιογραφίαι	Ἰδατογραφίαι ἐγγράμματοι	Ἰδατογραφίαι μελανόγραφοι	Σκιαγραφίαι	Λιθογραφίαι
11	20	17	1	27	10	9	2	36	7	1	3	1

Γ'.

Ἔργα ἀρχιτεκτονικά. 5.

Ἐλαιογράφος σκηνογραφία 1.

Σχέδια ἀρχιτεκτονικῆς 4.

Δ'.

Καλλιτεχνικαὶ ἰδέαι.

Ἔθνικ. ἱστορ. εἰκόνες				Ἐκκλησιαστικαὶ εἰκόνες			Διάφορα			
Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος	Ἐκ τῆς νεωτέρης ἑλληνικῆς ἱστορίας	Εἰκόνες ἐκ τῆς νεωτέρας ἑλλην. ἱστορίας	Εἰκόνες νεωτέρον ἑλλην. ἡθῶν	Ἑλληνικαί	Γλυπτῆ	Ἐκ τῆς Δύσεως	Ἠθικαὶ ἰδέαι	Εἰκόνες ἐκ τῶν δυτικῶν ἐργαστηρίων	Τόπια ἑλληνικά	Σκηνογραφία
35	22	4	20	8	1	2	4	6	9	1

Ε'.

Ἀνακεφαλαίωσις.

	Ἐκθέται	Ἔργα		
Ἐν τῇ πλαστικῇ	10	59	ἔθνικαὶ ἰδέαι	81
» » γραφικῇ	16	48	ἐκκλησιαστικαί	8
» » ἀρχιτεκτονικῇ 4	4	5	τόπια	9
» » σκηνογραφικῇ 1	1	5	ἑναὶ ἰδέαι	14
	31	112		112

Ἐκ τῶν 31 ἐκθετῶν 30 εἶναι ἄνδρες καὶ μία μόνη εἶναι γυνὴ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐκ τῶν πινάκων τούτων δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν τὰ ἐξῆς συμπεράσματα.

α. Κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν καθ' ἡμᾶς καλλιτεχνῶν ἐπικρατοῦσιν αἱ ἔθνικαὶ ἰδέαι (81: 112), ὅπερ εἶναι ὁμολογουμένως κάλλιστόν τι σύμπτωμα καλλιτεχνικῆς ζωῆς.

β. Τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ὁ βίος εἶναι παρ' ἡμῖν συχνάκις εὐγενὲς ἐλαττήριον καλλιτεχνικῆς ἐνεργείας (35: 81), ὡς πρὸς τὸ δλον δὲ (35: 112). Εὐλόγως, διότι οὐ μόνον λίαν γόνιμος εἶναι ἡ ἐν τῇ ἔθνικῇ συνειδήσει σχέσις τοῦ ἀρχαίου πρὸς τὸν νεώτερον βίον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἡ σπουδὴ εἶναι ὁ ἀσφαλέστερος πάσης τέχνης ὁδηγός.

γ. Ὁ δὲ μεσαιωνικὸς βίος τῆς Ἑλλάδος μόλις καὶ λίαν μετρίως παρίσταται δι' ἐκκλησιαστικῶν τιῶν εἰκόνων (8: 81, ἢ 8: 112) τῶν ὑπ' ἀριθ. 35, 36 καὶ 37 ἔργων ἀναφερομένων μᾶλλον εἰς τὴν προηγουμένην παρὰ τῆσιν.

δ. Ὁ νεώτερος ἑλληνικὸς βίος καὶ πρὸ πάντων ὁ ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτονομίας ἀγῶνος κατέχει ἀξιόλογον θέσιν 26: 81· 26: 112, ὅπερ λίαν παρήγορον.

ε. Τὰ γλυπτικὰ ἔργα, πλεῖστα ὄντα, καὶ ὑπερέχουσι τῶν γραφικῶν (59: 47)· ἐν δὲ τῇ Γ' συναγωγῇ ἡ ἀσυμμετρία αὕτη οὐδὲν ὑπάρχει, διὰ τὴν ἐν τῇ σχολῇ τῶν τεχνῶν εὐλογον ἐπικράτησιν τῶν κλάδων τῆς γραφικῆς.

Ἐν μὲν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι ἐπεκράτει ἡ γλυπτικὴ, διότι ἡ τέχνη, δημοσία οὖσα, ἔπρεπεν, ὡς εἶδος, νὰ παράγῃ τεχνουργήματα, μᾶλλον μνημειώδη· ἀλλὰ σήμερον, παρ' ἡμῖν εἰς μὲν τὴν γλυπτικὴν ἀφορμὰς παρέχουσι πρὸ πάντων τὰ νεκρικὰ μνημεία, ἐν οἷς ἀσμένως βλέπομεν οὐσιωδῶς παραλαμβανομένην τὴν πλαστικὴν.

πολλὰς δὲ ἐξ ἐναντίας τῆς γραφικῆς ἀφορμὰς ἀπέκοψεν ἢ φωτογραφία.

ς'. Ἀλλὰ λίαν ἀξιοπαρατήρητος εἶναι ἡ σχεδὸν τελεία ἔλλειψις ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων (4: 112), καὶ μάλιστα προοπτικῆς σκηνογραφίας (1: 112). Ἄν μὲν περιελαμβάνοντο τὰ ἐν τῇ Γ'. συναγωγῇ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια, ἢ ἀναλογία ἤθελε βεβαίως αὐξήσει· ἀλλὰ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἤθελον εἶσθαι μαθητῶν, καὶ ἡ ἔλλειψις πρακτικῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἐμπνεύσεων ἤθελεν οὐχ ἦττον ὑρίστασθαι. Ἰσως πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν τὴν ἔλλειψιν ταύτην εἰς τὰ αἰτία τὰ κωλύσαντα τὴν παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξιν τῆς ἀστυκῆς ἀρχιτεκτονικῆς, εἰ καὶ δύο περικαλλέστατα μνημεῖα ἀνεγείρονται σήμερον ἐν Ἀθήναις, ἡ Συναία Ἀκαδημία καὶ τὸ πολυτεχνεῖον.

Ἐπερχόμενοι τὰ τε γραφικὰ καὶ τὰ πλαστικὰ ἔργα τῆς ἐκθέσεως θέλομεν εὐκόλως παρατηρήσει, ὅτι ματαιῶς ἠθέλομεν ζητήσει εἰς τὰ γραφικὰ κοινότητα τινα τεχνοτροπίας ἢ ἀπεργασίας, ἥτοι στοιχεῖά τινα παρασκευαζομένου ἐθνικοῦ ἐργαστηρίου. Μόλις κατὰ τὰ ἀγιογραφικὰ ἔργα τοῦ κυρίου Χατζηγιαννοπούλου φαίνεται ῥοπή τις εἰς κατασκευὴν ἐργαστηρίου ἐθνικῆς ἀγιογραφίας, βάσιν ἐχούσης τὰς ἀρχὰς τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, οἷα ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τῶν ἀγιογράφων τῶν πρώτων αἰώνων, καὶ οἷας ἐλέπομεν εἰς θαυμάσιά τινα λείψανα ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει.

Ἐξ ἐναντίας ἀποβλέποντες εἰς τὰ πλαστικὰ ἔργα οὐχὶ δυσκόλως ἀνακαλύπτομεν κοινὰ τινα στοιχεῖα τεχνοτροπίας καὶ ἀπεργασίας. Ἀλλὰ ποῦ ἀλλαχοῦ δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τὸ λίαν εὐχάριστον τοῦτο σύμπτωμα, ἢ εἰς τὰ ἐρημικὰ ἐκεῖνα λείψανα τῆς τῶν προγόνων πλαστικῆς, ἅτινα ἐμπνέουσιν ἀσφαλέστερον καὶ συνεχέστερον τοὺς παρ' ἡμῖν καλλιτέχναις;

Τέλος, ἂν διανοηθῶμεν ὅτι ἰκανὰ καλλιτεχνήματα, ὧν τινα λόγου ἄξια, περιελήφθησαν εἰς τὴν Γ'. συναγωγὴν, ὅτι διὰ τὸ κατεσπευσμένον τοῦ χρόνου πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν εὐδοκίμωντων καλλιτεχνῶν οὐδὲν προσήνεγκον ἔργον εἰς τὴν ἐκθεσιν· οὐδὲ οἱ γλύπται ἀδελφοὶ Φυτάλαι, ὧν ὁ περπολιστὴς καὶ ἀγωνιστὴς ἤθελεν δεόντως διαπρέψει, οὐδὲ ὁ ἰω. Κόσσοι, ὁ τὸσαῦτα διαπρεπῆ ἔργα ἐκπονήσας, οὐδὲ ὁ Φιλιππίτης, ὅστις δὲν ἤθελε λείψει νὰ καταλάβῃ λίαν ἐντιμὸν θεσιν· οὐδὲ οἱ ζωγράφοι, διότι, πλὴν τοῦ κ. Χατζηγιαννοπούλου, πάνυ ὀλίγα καὶ τίτου ἐκθέτος, οὐδὲ ὁ Ν. Λύτρας ὁ ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ ἐπαινεθεὶς ἐπὶ καλλίστοις ἔργοις, οὐδὲ ὁ Γ. Μαργαρίτης, οὐδὲ ἡ κυρία Ἐλένη Ἀλτ. Χρυσίνη, ἡ πλεόν τοῦ δέοντος ὑπὸ τὴν καλύπτραν δυστυχῶς τῆς μετριοπροσύνης κρυπτομένη, οὐδὲ ὁ Χέλμης, οὐδὲ ὁ Σκόπας ἐνεφάνισάν τι ἔργον· ἂν ταῦτα, λέγω, διανοηθῶμεν, θέλομεν πεισθῆ, ὅτι ὅσον παρήγορον καὶ ἂν ἦναι τὸ θέαμα τῆς ἡμετέρας συναγωγῆς, ἢ καλλιτεχνικῆ ὁμῶς ἐνέργεια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ εἶναι ἰκανῶς ἀνωτέρα, ἢ ὅσον παρὶστὰ αὐτὴν ἡ ἐκθεσις.

Ἄν δὲ ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πλὴν τῶν δύο μετωπίων τῆς Συναίας ἀκαδημίας καὶ πολλῶν μικροτέρων, ἐν οἷς ὁ Α. Δρόσος πλάττει ἐξαιρετὰ περιφανῆ ἔργα, πλάττονται ἔτι συγχρόνως καὶ τέσσαρες κολοσσοί, οἱ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀκαδημίας ἰδρυθησόμενοι, ὁ δὲ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ὑπὸ τῶν Φυτάλων, ὁ δὲ τέλος Ρήγα τοῦ Φεραίου ὑπὸ τοῦ ἰω. Κόσσοι, πρὸ τοῦ πανεπιστημίου· ταῦτα λέγω, ἂν διαλογισθῶμεν, θέλομεν ἀσμένως βεβαιωθῆ, ὅτι ὁ καλλιτεχνικὸς βίος σπουδαίως παρ' ἡμῖν διεγείρεται, καὶ ὅτι ματαίαν ποτὲ ἐλπίδα δὲν ἐξέφραζε τὸ «ταχ' αὐριον ἔσσετ' ἄμεινον.»

Τ Μ Η Μ Α Ε'.

Οἱ βραβευόμενοι καὶ ἐπαινούμενοι·

Ὁ συνάδελφος ἡμῶν κύριος Boulanger ἀπεχώρησε δυστυχῶς τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπείας κατ' αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἡμῖν ἀνατεθειμένου ἔργου. Ἀλλ' εὐτυχῶς ἢ ἀποχώρησις αὐτὴ δὲν προήλθεν ἐξ αἰτίων διαφωνίας τινος, οὐδὲ ὅλως εἰς τὴν κοινὴν συνεργασίαν ἀναφερομένων. Ὄθεν προέδωκεν εἰς τὸ ἔργον καθ' ἑαυτοὺς καὶ ὁμόψηφοι κατὰ πάντα οἱ ὑποφαινόμενοι.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ προτεταγμένῃ ἐκθέσει σαφῆς ἀποβαίνει ἡ ἡμετέρα περὶ τῶν βραβευτέων καὶ ἐπαινετέων ἔργων κρίσις· διὸ καταλέγοντες τὰ βραβεῖα καὶ τοὺς ἐπαινους ἀναφερόμεθα ἀπλῶς εἰς τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει λεχθέντα, πρὸς ἀποφυγὴν περιττῆς ταυτολογίας. Ὄθεν ἀπονέμομεν·

Π λ α σ τ ι κ ῆ ς.

Α'. Νομισματώσημον χρυσοῦν πρώτης τάξεως·

Εἰς τὸν Α. ΔΡΟΣΗΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1. Πηγελόπη, διὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5. σύμπλεγμα τοῦ μετωπίου τῆς Συναίας ἀκαδημίας, διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9. προτομὴν Στερ. Δούμπα, καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 20. προσηδιάσματι τῆς Πηγελόπης ἰδέαν.

Β'. Ἀργυροῦν πρώτης τάξεως·

1) Εἰς τὸν Γ. ΒΙΤΑΛΗΝ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 23. Θησαύ, διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 28 ἀποχωρισμὸν τοῦ Ἐκτορος ἀπὸ τῆς Ἀρόδρομάχης, καὶ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 25 Πάριν.

2) Εἰς τὸν Γ. ΚΟΣΣΟΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 προτομὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, καὶ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 32 Ρήγαρ τὸν Φεραῖον.

Γ'. Ἀργυροῦν δευτέρας τάξεως·

Εἰς τὸν Σ. ΒΑΡΟΥΤΗΝ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 36 Διόνυσον καὶ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 35 Ψυχὴν.

Δ'. Χαλκοῦν·

1) Εἰς τὸν Μ. ΠΡΑΞΙΑΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 44 πρόθεσιν τῆς προτομῆς τοῦ ποιητοῦ Α. Σούτσου.

2) Εἰς τὸν Π. ΣΤΑΥΡΑΚΗΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 48 ἀνθοδέσμη.

Ε'. Ἐπαινον·

1) Εἰς τὸν ΣΤΑΥΡΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 προτομὴν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 52 κεφαλὴν τοῦ Φαρσεσιανοῦ Ἡρακλέους.

2) Εἰς τὸν ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΜΕΓΚΛΗΝ, διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 προτομὴν τοῦ Διάκου.

Γ ρ α φ ι κ ῆ ς.

Α'. Νομισματώσημον χρυσοῦν δευτέρας τάξεως·

Εἰς τὸν Κ. ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 εἰκόνα τοῦ Ἐνετοῦ Ἰσραηλίτου (Schylock), καὶ διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ στρατηγοῦ Καλλεργῆ.

Β'. Ἀργυροῦν πρώτης τάξεως·

1) Εἰς τὸν Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 39 σκιαγραφίαν τοῦ τραύματος τοῦ Καραϊσκάκη.

2) Εἰς τὸν Κ. Β. ΛΑΝΤΣΑΝ διὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 40, 41, 42' ὕδατογραφικὰ τόπια.

3) Εἰς τὸν Ι. ΔΟΥΚΑΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 μεγάλην ὑπνώττοτος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 7 προτομὴν ἑαυτοῦ, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 εἰκόνα τοῦ Κ. Ἀσωπίου.

Γ'. Ἀργυροῦν δευτέρας τάξεως·

1) Εἰς τὸν ΣΠ. ΧΑΣΖΗΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΝ διὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 36, 37 καὶ 38 ἀγιογραφίας τῆς Ἁγίας Ἀλεξάνδρας, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος.

2) Εἰς τὸν Θ. ΒΡΙΖΑΚΗΝ διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 λιθόγραφον εἰκόνα τοῦ στρατοπέδου τοῦ Καραϊσκάκη.

Δ'. Χαλκοῦν·

1) Εἰς τὴν ΑΣΠΑΣΙΑΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 47 μελανογραφίαν τοῦ Ἐρωτος ἐπὶ Λέοντος.

2) Εἰς τὸν Μ. ΜΑΤΖΑΒΙΝΟΝ, διὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 σκηνογραφίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς ἐν Ρώμῃ βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

3) Εἰς τὸν Δ. ΚΑΛΥΒΟΥΚΑΝ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 22 ἐσταυρωμένον.

4) Εἰς τὸν Σ. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΝ διὰ τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 25 εἰκόνα τῆς Βουβουλίνης ἰδέαν.

Ἀ ρ χ ι τ ε κ τ ο ν ι κ ῆ ς.

Ἐπαινον·

Εἰς τὸν Σ. ΖΕΖΟΝ διὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 σχέδιον μουσείου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Δεκεμβρίου 1870.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Α'. Συναγωγὴ περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς κλάσεις·

ΚΛΑΣΙΣ	1.	Ἐλαιογραφήματα.
»	2.	Ἵδατογραφήματα.
»	3.	Γλυπτικῆς ἔργα.
»	4.	Σχέδια ἀρχιτεκτονικῆς.
»	5.	Λιθογραφήματα καὶ χαλκογραφήματα.

ΞΥΝΑΓΩΓΗ Β'.
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΙ ΤΕΧΝΑΙ.

ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΑΙ.

Ἰω. Καρπούρης.

Ἄγγελος Βλάχος, εισηγητής.

Χ. Ν. Φιλαδέλφεις.

Ἡ πρὸς ἐξέτασιν καὶ κρίσιν τῶν ἐν τῇ Β'. συναγωγῇ τῆς ἐφετεινῆς Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως ἐκτεθειμένων ἔργων διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἑλληνοδικῶν εὔρεν ὑποβεβλημένα εἰς τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς, πλὴν τῶν ἐν ταῖς 7 κλάσεσιν τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1869 κανονισμοῦ τῶν Ὀλυμπίων κατατασσομένων, καὶ ἄλλα, μὴ δυνάμενα μὲν νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τινὰ τῶν κλάσεων τούτων, περιλαμβανόμενα ὅμως ἐν τῇ ἀντιστοίχῃ συναγωγῇ (groupe) τοῦ καταλόγου τῆς παγκοσμίου παρισιανῆς ἐκθέσεως τοῦ 1867, ἐξ οὗ μετεφράσθη καὶ ὁ τῶν ἐφετεινῶν Ὀλυμπίων. Τοιαῦτα δὲ εἰσὶν, ἐν παραδείγματι, τὰ καλλιγραφήματα, τὰ εἰς τὴν ἰατρικὴν χρήσιμα ὄργανα καὶ παρασκευάσματα, οἷον τεχνητοὶ ὀδόντες, κτλ. Οὕτω δὲ φυσικῶς καὶ ἀναγκαιῶς ἔλαβε καὶ ταῦτα ὑπὸ ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ.

Ἐξέσω ὁμως αὐτῇ νὰ παρατηρήσῃ νῦν ἐνταῦθα, ὡς ἐν εὐκαιρῷ τόπῳ, ὅτι ἡ ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Arts Liberaux συγκατάταξις ἔργων τυπογραφικῶν, βιβλιοδετημάτων, ξυλογραφιῶν, φωτογραφιῶν, μουσικῶν ὀργάνων κλπ., ὡς καὶ ἡ ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις τοῦ 1870 κατ' ἀπομίμησιν ἐκεῖνου ὀνομασία πάντων ἐκεῖνων τῶν ἔργων ὡς προϊόντων ἐλευθερίων τεχνῶν, σφάλλει διὰ δύο σπουδαίους λόγους· α.) διότι ἐλευθερίοι τέχναι, Arts Liberaux παρὰ Γάλλοις, καὶ freie Künste παρὰ Γερμανοῖς, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ αὐτὸ ποῦτο αἰ ὠραῖαι τέχναι, αἵτινες ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Καλλιτεχνία ἀποτελοῦσιν ἰδίαν συναγωγὴν· β.) διότι αἱ ὑπὸ τὴν συναγωγὴν τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν συγκαταταχθεῖσαι κλάσεις οὔτε κοινόν τι χαρακτηριστικὸν ἔχουσι πολλάκις, οὔτε δύνανται πολλαὶ αὐτῶν νὰ θεωρηθῶσιν ἐλευθεριώτερα περιέχουσαι ἐπαγγέλματα ἄλλων εἰς ἄλλας συναγωγὰς καταταχθέντων. Κατὰ τὴν ἐν παραδείγματι, εἶνε ἐλευθεριώτερον ἐπαγγέλμα ἡ στοιχειοχυτικὴ τῆς ὠρολογιοποιίας, κατατασσομένης εἰς τὴν τρίτην συναγωγὴν· κτλ.

Τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐνόμισαν ἀναγκαῖον νὰ ὑποβάλωσιν οἱ ἐπὶ τῆς Β'. συναγωγῆς ἑλληνοδίκαι, ἵνα ληφθῇ ὑπὸ ὄψιν, ἂν κριθῇ βᾶσιμος καὶ δεδικοιολογημένη, ἐν τῇ μελλούσῃ τρίτῃ Ὀλυμπιακῇ περιόδῳ.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἐξέτασιν τῶν ἐκθεμάτων ἐκάστης κλάσεως τῆς εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν ὑπαχθείσης συναγωγῆς.

Κ Λ Α Σ Ι Σ ΣΤ'.

Ἔργα τυπογραφίας καὶ λιθογραφικὰ ἐκτυπώματα.

Προϊόντα τυπογραφικὰ, ἦτοι βιβλία, φυλλάδια, ἐφημερίδας, κτλ. ἐξέθησαν ἐν τῇ ἐφετεινῇ Ὀλυμπιακῇ ἐκθεσὶ οἱ κ. κ. Περρῆς Βαμπᾶς, Ἰ. Ἀγγελόπουλος, Ν. Πάσσαρης, Κ. Ἀντωνιάδης, ἐξ Ἀθηνῶν, Α. Σ. Ἀγαπητὸς ἐκ Πατρῶν, καὶ Α. Καραχασέλος ἐκ Σύρου. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ κ. Μηλιάδης, ὡς δείγμα ἰδίως τοῦ τύπου τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκτεθείσης σειρᾶς τυπογραφικῶν στοιχείων.

Λιθογραφικὰ δὲ ἐκτυπώματα ἐξέθησαν οἱ κ. κ. Δημ. Φυκιαρογιάννης ἐκ Χίου, καὶ Γ. Κόλμαν ἐξ Ἀθηνῶν.

Ὡς πρὸς τὰ τυπογραφικὰ προϊόντα μετὰ λύπης αὐτῶν παρετήρησαν οἱ ἑλληνοδίκαι, ὅτι αἱ ἀληθεῖς καὶ πραγματικαὶ πρόοδοι τῆς τυπογραφικῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1859, τοῦ χρόνου δηλ. τῆς πρώτης Ὀλυμπιακῆς περιόδου, δὲν ἐκπροσωποῦνται ὅσον καὶ ὅπως εἶδει ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις τοῦ 1870· τοῦτο δὲ ἴσως διότι πολλὰ καὶ ἐκ τῶν καλλητέρων ἰδίως Ἀθηναϊκῶν τυπογραφειῶν οὐδὲν ἐξέθησαν, ἀγνοοῦμεν τίνος ἕνεκεν. Ἔργα ἰδίως μεγάλα, οἷον λεξικά, συγγράμματα πολύτομα, ἐν οἷς κάλλιον καὶ ἀκριβέστερον δύναται νὰ παρατηρηθῇ οὐ μόνον ἡ καθαρότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμαλότης τοῦ τύπου, ἡ περὶ τὴν σελιδοποίησιν ἀκρίβεια, ἡ περὶ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν χάρις καὶ καλαισθησία, λείπουσιν ἐκ τῆς ἐφετεινῆς ἐκθέσεως. Καὶ ἐν πολλοῖς δὲ τῶν ἐκτεθέντων παρετή-

ρησαν οἱ ἑλληνοδίκαι ἀνωμαλίαν ἐν διαφοροῖς βιβλίοις ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐκθέτου, ποῦ μὲν καθαρώτερον τὸν τύπον, προφανῶς διὰ καινοεργετέρων στοιχείων γενομένου, ποῦ δὲ ἦττον καθαρὸν, ὡσαύτως τὰ στοιχεῖα εἶχον πλέον παλαιωθῆ· ἐντός ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου ἀλλαχού μὲν μελανώτερα τὰ γράμματα, ἀλλαχού δὲ ἦττον ζωηρά· τοὺς ἀριθμοὺς τῶν σελίδων καὶ τὰς σειρὰς αὐτὰς τῶν δύο σελίδων ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου μὴ ἀκριβῶς ἀνταποκρινόμενας, καὶ ἄλλας ὁμοίας ἀτελείας. Διὰ ταῦτα οἱ ἑλληνοδίκαι ἀναγκάζονται νὰ ἀπονεύμωσι δύο μόνον ἐπαίνους, εἰς δύο τῶν ἐκθετῶν, τὸν κ. Περρῆν Βαμπᾶν, καὶ τὸν κ. Ν. Πάσσαρην, εὐχόμενοι πληρестέραν καὶ τελειότεραν τὴν ἐν τῇ μελλούσῃ Ὀλυμπιακῇ περιόδῳ ἐκπροσώπησιν τῶν προόδων τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι.

Εἰς τὸν κ. Α. Μηλιάδην ὅμως, ἐκθέτην σειρᾶν ὁλόκληρον ἑλληνικῶν καὶ γαλλικῶν χαρακτῆρων καὶ ἄλλα τυπογραφικὰ κοσμήματα, ἀπονεύουσιν οἱ ἑλληνοδίκαι ἀργυροῦν βραβεῖον Α'. τάξεως, οὐ μόνον διὰ τὴν καλὴν κατασκευὴν τῶν τυπογραφικῶν αὐτοῦ στοιχείων, ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν κατ' ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν διάδοσιν τῶν προϊόντων τοῦ στοιχειοχυτικῆς αὐτοῦ καταστήματος.

Ὡς πρὸς τὰ λιθογραφικὰ ἐκτυπώματα, μετρίαν εὐρομην καὶ ἐν τούτοις τὴν ἀπὸ τοῦ 1859 πρόδον· τὸ φαινόμενον ὅμως τοῦτο δικαιολογεῖ, φρονούμεν, ἀρκούντως ἡ ἔλλειψις τῆς ἀνάγκης τῶν τοιούτων ἔργων καὶ ἡ σχετικὴ αὐτῶν ἀζητησία.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων βραβεύει ἡ ἐπιτροπὴ διὰ χαλκοῦ βραβεῖου τὰ ἔργα τοῦ κυρίου Κόλμαν, οὕτινος τὸ ἐργαστήριον εἶνε τὸ ἀρχαιότερον τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ, καὶ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς διάδοσιν τῆς λιθογραφικῆς ἐν Ἑλλάδι.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'.

Ἔργα βιβλιοδετικῆς.

Προϊόντα βιβλιοδετικῆς ἐξέθησαν ἐφέτος οἱ κ. κ. Ἰ. Ὀρεσίτροφος, Μ. Νικολαΐδης, καὶ Π. Πετρωφῆς ἐξ Ἀθηνῶν, Π. Σαμψωνίδης καὶ Ν. Βλαχάκης ἐκ Σύρου, καὶ Μ. Μιάτσης καὶ Κ. Προβατᾶς ἐκ Κερκύρας. Μεταξὺ πάντων τούτων διακρίνονται, ὡς καταφαίνοντα πραγματικὴν πρόδον τῆς βιβλιοδετικῆς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς τελευταίας Ὀλυμπιακῆς περιόδου τὰ ἔργα τοῦ κ. Πετρωφῆ, εἰς ὃν καὶ ἀπονεύουσιν οἱ ἑλληνοδίκαι χαλκοῦν βραβεῖον. Ἐπαινοῦσι δὲ κατόπιν τούτου τὰ ἔργα τοῦ κ. Μ. Νικολαΐδου.

Ἰπὸ τὴν κλάσιν ταύτην φαίνονται ἐσημειωμένα ἐν τῷ ἐπιδοθέντι εἰς τοὺς ἑλληνοδικὰς χειρογράφῳ καταλόγῳ καὶ ἄλλα τινὰ προϊόντα, ἰκανῶς πρὸς τὴν βιβλιοδετικὴν ἀσχετὰ τὰ πλεῖστα, ἅτινα οὐχ ἦττον κρίνομεν ἐνταῦθα, ὡς ἐνταῦθα καταταχθέντα. Τοιαῦτα εἰσὶν: Μελάνη πρὸς ἀντιγραφὴν ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν κ.τ.λ. τοῦ Ν. Θεοδώρου ἐκ Σμύρνης· γραμματοποιιστήριον τοῦ Γ. Βασιλειάδου ἐκ Πειραιῶς· δοχεῖον χάρτινον τοῦ Α. Σκάρα ἐκ Κερκύρας· χρωστήρες τοῦ Κ. Μουστακούλια· μεταλλικὸν χρῶμα τοῦ Μ. Κατσιμάδου ἐκ Σύρου, καὶ ἀβάκια ξύλινα Κ. Σταυροπούλου ἐκ Γόρτυνος.

Ἐκ πάντων τούτων οἱ ἑλληνοδίκαι διακρίνουσι δι' ἐπαίνου τοὺς χρωστήρας τοῦ Κ. Γ. Μουστακούλια, καὶ τὸ γραμματοποιιστήριον τοῦ Γ. Βασιλειάδου, εὐχόμενοι ὅμως μικροτέραν ἐν τῷ μέλλοντι τὴν τοῦ τελευταίου τιμὴν.

Κ Λ Α Σ Ι Σ Η'.

Ἔργα ξυλογραφίας καὶ χαρακτικῆς.

Τὰ ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ ἐκτιθέμενα εἰσὶν ἐν χαλκογράφῳ καὶ τέσσαρες μῆτραι χαλύβδινα τοῦ Α. Φρέδη ἐκ Κερκύρας· ἐγκόλαμμα εἰς λίθον τοῦ Γ. Κάλου ἐκ Κερκύρας· ἀνοθέση μαρμαρίνη τοῦ Φ. Μαλακατῆ ἐξ Ἀθηνῶν· ἔργα λιθογλυπτικῆς τοῦ Κ. Κιτριλάκη ἐκ Σύρου· ἀνάγλυφον ἀγαλμάτιον τοῦ Ν. Βακοντίου ἐκ Σύρου· πλάκες ἐγγλυφοὶ τοῦ Β. ὀπλοστασίου Ναυπλίου· δύο χάλκινα πλάκες κεχαραγμέναι, παριστώσαι τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας καὶ τὴν προποντίδα, ἔργον τοῦ Κ. Ἰάσωνος Ζωχιοῦ, ἐκτιθέμεναι ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου· πλάξ χαλκῆ κεχαραγμένη ἔχουσαν τὴν ἁγίαν Λουκίαν ὑπὸ Αὐγούστου Κόλλα ἐκ Κερκύρας· ἀνάγλυφον χαλκοῦν, κατεσκευασμένον τὸ μὲν διὰ γαλβανοπλαστικῆς, τὸ δὲ διὰ τῆς χειρὸς, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀνδρέαδου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· ἀνάγλυφον ξύλινον παριστῶν τὸν Σοφοκλῆ, καὶ ἔμβλημα γύψινον κεχρωματισμένον ὑπὸ Α. Πέτα ἐξ Ἀθηνῶν· καὶ Β. ἔμβλημα ἐκ γύψου τοῦ ἐν Βραΐλα ἑλληνικοῦ προξένου.

Ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ περιέχεται τὸ ἀληθῶς ἐξέχον μεταξὺ πάντων τῶν ἐκθεμάτων τῆς Β'. συναγωγῆς, οὐ μόνον διὰ τὸ ἀκρίβες, τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ τὸ ἐπισταμένον τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἰδίως διὰ τὴν εἰσαγωγὴν νέας μεθόδου, τῆς διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, εἰς τὴν χαρακτικὴν. Τοῦτο δὲ εἶνε αἱ χαλκαὶ πλάκες, αἱ παριστώσαι τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας καὶ τὴν προποντίδα, χαραχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Ἰάσ. Ζωχιοῦ· τούτων ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἐντελῶς κατεργασμένη, καὶ συνεξετέθη μετ' αὐτῆς καὶ εἰς τῶν ἐξ αὐτῆς ἐκτυπωθέντων χαρτῶν, ἡ δὲ ἄλλη εἶναι ἄκριβη μόνον καὶ λείπεται αὐτῇ ἐτι ἡ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐπενέργεια.

Εἰς τὰ ἐξαιρετά ταῦτα ἔργα ἀπονέμονται οἱ ἑλληνοδίκαι τὸ χρυσοῦν βραβεῖον Β'. τάξεως, εὐχόμενοι ἐκ μέσης καρδίας τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς ἄλλους κλάδους τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Κατόπιν τούτων ἀπονέμει ἡ ἐπιτροπὴ ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως εἰς τὸν Αὐγουστον Κόλλαν διὰ τὴν ἐπὶ χαλκῆς πλακῶς καλλιτέχνως κεχαραγμένην ἀγίαν Λουκίαν του, καὶ ἐπαιεῖ τοὺς κκ. Α. Φρέδην διὰ τὰς χαλυβδίνας μήτρας του, Γ. Κάλον διὰ τὸ ἐγκόλαμμα εἰς λίθον, καὶ Ἀνδρεάδην διὰ τὴν ἀνάγλυφον χαλκῆν αὐτοῦ εἰκόνα.

Κ Λ Α Σ Ι Σ Θ'.

Σχέδια τοιχογραφίας καὶ ἔργα προπλαστικῆς.

Τὰ ἐκθέματα τῆς κλάσεως ταύτης εἰσὶ σχέδια τοιχογραφίας τοῦ κ. Πρινοπούλου σχέδια μηχανῆς κοψίματος τοῦ καπνοῦ τοῦ Δ. Ἀμπελοπούλου σχέδια ἐκκλησιῶν τοῦ Ι. Μαλακατέ' σημαία μετὰ ζωγραφιστῶν ἐμβλημάτων τοῦ δήμου Σιφνίων, καὶ ἀγγεῖα πηλίνα κατ' ἀπομίμησιν ἀρχαίων τοῦ Ἀνδρέου Ἀργυροπούλου.

Μεταξὺ πάντων τούτων διακρίνει ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐπαιεῖ τὰ τοιχογραφικὰ σχέδια τοῦ κ. Πρινοπούλου, τὰ σχέδια τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ κ. Μαλακατέ, καὶ τὰ κατ' ἀπομίμησιν ἀρχαίων ἀγγεῖα ἐξ ὁπτῆς γῆς τοῦ Ἀνδ. Ἀργυροπούλου.

Εἰς τὴν κλάσιν ταύτην ὑπήχθησαν καὶ συγκατετάχθησαν μετὰ τῶν ἄλλων ἐκθεμάτων αὐτῆς, ἀγνοούμεν τίνος ἕνεκα, καὶ τὰ παρὰ τῶν κκ. Ι. Μαλακατέ καὶ Ι. Χαλεπᾶ κατεσκευασμένα ἐπιτύμβια μνημεῖα.

Μεταξὺ τούτων διακρίνουσιν οἱ ἑλληνοδίκαι τὸ τοῦ κ. Μαλακατέ, τὸ φέρον ἀνάγλυφον τὸν Ἀσκληπιὸν προσφέροντα πῶμα εἰς ἀσθενοῦσαν γυναῖκα, διὰ τὸ ἐπιμεμηλημένον καὶ καλλιτέχνον τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀναγλύφου, καὶ ἀπονέμονται εἰς αὐτὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως καὶ ἐκ τῶν τοῦ κ. Χαλεπᾶ τὸ φέρον ἐπ' αὐτοῦ πενθοῦντα ἀγγεῖον, εἰς ὃ ἀπονέμονται βραβεῖον χαλκοῦν.

Τῆς κλάσεως ταύτης ἐπίσης ἐθεωρήθησαν ἐκθέματα τὰ καλλιγραφικὰ ἔργα τοῦ κ. Α. Βαρβέρη, Δ. Καλαβρέντζου, Ν. Δρίτζα, Σ. Πατρικίου, καὶ Ι. Βίλλα, καὶ τῶν κυριῶν Γ. καὶ Ἀποσ. Κουμζέλη, Ἀμαλίας Ζαφειρίου, Οὐρανίας Γεωργιάδου, Ἐλ. Κωνσταντινίδου, Ἐριφίλης Χατζόγλου καὶ Ν. Δ. Κουμάνη.

Ἐπίσης δ' ἐνταῦθα ὑπήχθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Πολυχρονόπουλου ἐκτεθέντα ζωγραφήματα ἐπὶ μαρμάρου, καὶ ὁ τὰ σχήματα καὶ τὰ ὕψη τῶν ὁρέων παριστῶν πίναξ τοῦ κ. Γ. Μαντζούνη. Μεταξὺ τούτων διέκριναν οἱ ἑλληνοδίκαι τὰ καλλιγραφικὰ ἔργα τῶν κκ. Α. Βαρβέρη, καὶ Σ. Πατρικίου, εἰς οὓς ἀμφοτέρους ἀπονέμονται χαλκοῦν βραβεῖον, τὸ τοῦ Δ. Καλαβρέντζου, ὃ ἐπαινοῦσι, καὶ τὰ ἐζωγραφημένα μάρμαρα τοῦ κ. Πολυχρονόπουλου εἰς ὃ ἀπονέμονται βραβεῖον χαλκοῦν.

Κ Λ Α Σ Ι Σ Ι'.

Ἔργα φωτογραφικὰ καὶ ὑλικὸν φωτογραφίας.

Τὰς ἀληθεῖς καὶ μεγάλας προόδους τῆς φωτογραφίας ἐν Ἑλλάδι ἀτελέστατα ἐκπροσωπομένης ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ 1859 παριστῶσιν ἀρκούντως τὰ ἐν τῇ ἐρετικῇ ὀλυμπιακῇ περιόδῳ ἐκτεθέντα φωτογραφήματα. Τοιαῦτα ἐκθέτουσιν οἱ κκ. Αὐγ. Κόλλας ἐκ Κερκύρας, Β. Καργόπουλος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Ν. Θεοδώρου ἐκ Σμύρνης, Γ. Δαμιανὸς ἐκ Σύρου, Μπεάτης ἐκ Καΐρου, Γ. Ν. Στρατηγόπουλος ἐξ Ἀθηνῶν, Α. Βλαχάκης ἐκ Σύρου, Μαργαρίτης καὶ Κωνσταντίνου ἐξ Ἀθηνῶν, Γ. Κολόμβος ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ Π. Μωραΐτης ἐξ Ἀθηνῶν.

Τὰ μεταξὺ δὲ πάντων τούτων διακρινόμενα ἔργα διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐκτελέσεως, τὴν καθαρότητα τῶν γραμμῶν, τὴν φυσικότητα καὶ ἀρμονίαν τῆς φωτοσκιάσεως, καὶ ἐπὶ πᾶσι τῆς ἀνευέπιδιορθώσεως (retouche) τελειότητά των εἰσὶ τὰ ἔργα τοῦ κ. Π. Μωραΐτου εἰς ὃν καὶ ἀπονέμονται οἱ ἑλληνοδίκαι τὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Α' τάξεως.

Τούτοις ἐπονται τὰ ἔργα τοῦ κ. Μπεάτη εἰς ὃν ἀπονέμεται ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως, καὶ τὰ τοῦ ἐργαστηρίου τῶν κκ. Μαργαρίτου καὶ Κωνσταντίνου καὶ εἰς οὓς ἀπονέμεται ἐπίσης ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως.

Ἐπαινοῦνται δὲ τὰ ἔργα τῶν κκ. Β. Καργόπουλου, Ν. Στρατηγόπουλου, καὶ Γ. Κολόμβου.

Ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ ἐκθέτουσιν καὶ οἱ κκ. Μ. Ἀρνέτης πλαίτια διὰ φωτογραφίας καὶ Ν. Θεοδώρου οἰνόπνευμα καὶ θαμβακοπυρίτιδα πρὸς χρῆσιν φωτογραφικῆν. Οὐδὲν αὐτῶν δυστυχῶς εὗρεν ἄξιον λόγου ἢ ἐπιτροπῆ, τὰ μὲν πλαίτια διὰ τὸ ἀτεχνον πάντῃ τῆς κατασκευῆς των, τὸ δὲ οἰνόπνευμα διότι τριβόμενον ἐν τῇ παλάμῃ καταλείπει ὀσμὴν ζυμελαίου, καὶ τὴν θαμβακοπυρίτιδα ὡς μὴ διαλυομένην ἐν τῷ αἰθέρι.

Κ Λ Α Σ Ι Σ ΙΑ'.

Μουσικὰ ὄργανα.

Ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ ἐκθέτει ὁ κ. Μακρόπουλος διζόφρα ἐγχορδα ἦτοι ἐντατὰ ὄργανα ὅμοια ὁ κ. Ἐμμ. Βαλούδιος, καὶ ὁ κ. Γ. Σταθόπουλος τὸ ὄπλοστασιον Ναυπλίας σάλπιγγας καὶ βαρυσάλπιγγα (bombardone)

ὁ Μ. Μάγγελ ὀξύαυλον (clarino) νέου μηχανισμοῦ, καὶ ὁ Καδίγος ἐπιστοιμίδας καὶ γλωσσίδα διὰ πνευστὰ ξύλινα ὄργανα.

Μεταξὺ πάντων τούτων διακρίνονται τὰ ἐγχορδα ὄργανα τοῦ Μακροπούλου οὐ μόνον διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτῶν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐμμελές τοῦ ἤχου των, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν λεπτότητα καὶ φιλοκαλίαν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν τεχνικῆς ἐπεξεργασίας. Ἐξέχουσι δὲ μεταξὺ αὐτῶν τὸ μικρὸν βιολίον, ἢ ἐκ ξύλου ἐλαίας κιθάρα καὶ τὸ μανδολίνον.

Εἰς τὸν Γ. Μακρόπουλον ἀπονέμονται διὰ ταῦτο οἱ ἑλληνοδίκαι τὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Α' τάξεως.

Μετὰ τούτων ἀπονέμεται τὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως εἰς τὸν Ἐμμ. Βελοῦδιον οὐ μόνον διὰ τὴν σχετικῶς καλὴν κατασκευὴν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντων ὀργάνων, καὶ ἰδίως τῆς μεγάλης καὶ ἰδιοσχῆμου αὐτοῦ κιθάρας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πολλὰ μέχρι τούδε προτόντα τοῦ καταστήματός του, ὅπερ οὐκ ὀλίγον συντέτεινεν εἰς τὴν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν διάδοσιν τῆς ὀργανοποιητικῆς.

Τὸ αὐτὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Β'. τάξεως ἀπονέμονται οἱ ἑλληνοδίκαι εἰς τὸ Β. Ὀπλοστάσιον Ναυπλίας λυποῦνται δὲ οἱ ἢ μὴ ἐντελής ἀκρίβεια τῶν ἤχων τῆς παρ' αὐτοῦ ποιηθείσης βαρυσάλπιγγος (bombardone), καὶ ἢ ἐν μέρει ἐλαττωματικῇ κατασκευῇ τῶν εἰς παραλλαγὴν τοῦ ἤχου χρησίμων καὶ ἐντός τῶν κλειδῶν στροφόμενων διατρήτων κυλίνδρων ἐμποδίζει αὐτοὺς νὰ τῷ ἀπονεύμωσιν ἀνώτερον τούτου βραβεῖον.

Λυποῦνται ἐπίσης οἱ ἑλληνοδίκαι, ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ἀξίας τοῦ παρὰ τοῦ κ. Μάγγελ ἐκτεθέντος ὀξύαυλου, καθὼ ἀτελοῦς, καὶ χωρὶς τῶν ἀναγκαίων ὑποκλειδίων δερμάτων ἐκτεθέντος.

Κ Λ Α Σ Ι Σ ΙΒ'.

Χάρται γεωγραφικοὶ κλπ.

Ἐνταῦθα ὑπάγεται ὁ ναυτικὸς χάρτης τῆς ἑσῶ θαλάσσης τοῦ κ. Ι. Ζωγιοῦ, περὶ οὗ ἐκρίθησαν ἦδη τὰ εἰκότα ἐν τῇ 8 κλάσει, καὶ οἱ παρὰ τοῦ κ. Κόλλαν ἐκτεθειμένοι γεωγραφικοὶ χάρται, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὡς καὶ ὁ γεωλογικὸς χάρτης τῆς Ἑλλάδος τοῦ κ. Βουγιούκα.

Οἱ ἑλληνοδίκαι ἀπονέμονται χαλκοῦν βραβεῖον εἰς τὸν κ. Κόλλαν, καὶ ἔπαινον εἰς τὸν χάρτην τοῦ κυρίου Βουγιούκα.

Κ Λ Α Σ Ι Σ ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ.

Ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ εὐρέθησαν κατατεταγμένα τὰ ἐξῆς ἔργα : Τεχνητοὶ ὀδόντες καὶ μίγμα δι' ἔμφραξιν ὀδόντων τοῦ Α. Μπερέλλη τεχνητοὶ ὀδόντες τοῦ Ν. Μαρρέγκου, καὶ ὅμοιοι τοῦ Ι. Βισκόντη μηχανὴ ὑδροθεραπευτικὴ τοῦ Ν. Μορμωράκη ὑγρόμετρον τοῦ ἱατροῦ Πύρλα στατήρες τοῦ Α. Παπαηλιού ζῶα καὶ πτηνὰ τεταριγευμένα τοῦ Α. Ζανῶνη, καὶ τέλος, ἄνθη καὶ κλήμα ἀμπέλου ἐκ κηροῦ τῶν κυριῶν Ἐλ. καὶ Ἀθ. Ζάγαρη.

Τὸ ἀληθῶς ἐξέχον καὶ διακρινόμενον ἐν τῇ κλάσει ταύτῃ ἔργον διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ἐντέλειαν συνάμα τῆς ἐξεργασίας εἶνε ὁ τεχνητὸς ἐκ κηροῦ ἄνθων καὶ τὸ ὅμοιον κλήμα ἀμπέλου τῶν κυριῶν Ζάγαρη, ἀπομιμούμενα ἀμφοτέρωτα μέχρις ἀπάτης τὴν φύσιν, οὐχὶ μόνον διὰ τὸ σχῆμα ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν χρωματισμὸν καὶ τὴν λεπτότητα τῶν τε φύλλων καὶ τῶν πετάλων.

Εἰς ταῦτα ἀπονέμονται οἱ ἑλληνοδίκαι τὸ ἀργυροῦν βραβεῖον Α' τάξεως.

Μεταξὺ τῶν τεχνητῶν ὀδόντων διέκρινεν ἡ ἐπιτροπὴ τοὺς παρὰ τοῦ κ. Ν. Μαρρέγκου ἐκτεθειμένους, διὰ τὴν καλὴν αὐτῶν κατασκευὴν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς ἀνω ἐπὶ τῆς κάτω σιαγόνας, καὶ ἀπονέμει εἰς αὐτὸν τὸ χαλκοῦν βραβεῖον.

Ἐπαιεῖ τοὺς Α. Μπερέλλη καὶ Ι. Βισκόντην.

Ἀπονέμει δὲ ἐπίσης ἔπαινον εἰς τὴν ὑδροθεραπευτικὴν μηχανὴν τοῦ Ν. Μορμωράκη.

Οὕτω μετ' ἐπιστάσεως καὶ αὐστηρότητος μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ἀμιγροῦς τῆς ἀναγκαίας πρὸς τὴν ἀρτιγενῆ βιομηχανίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπιεικείας ἐξετάσαντες καὶ κρίναντες τὰ εἰς αὐτοὺς ὑποβληθέντα ἐκθέματα τῆς Β'. συναγωγῆς οἱ ἑλληνοδίκαι, ἀπένευον ἐκ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν ὑπαρχόντων 2 χρυσοῦν βραβείων, 20 ἀργυρῶν, 30 χαλκῶν καὶ 40 ἐπαίνων, 1 χρυσοῦν, 10 ἀργυρᾶ, 8 χαλκᾶ καὶ 18 ἐπαίνους.

Προκειμένου δὲ τέλος νὰ γνωμοδοτήσῃ ἡ τῶν ἑλληνοδικῶν ἐπιτροπὴ περὶ τῶν διὰ τὸ λαχεῖον ἀγορασέων ἐκθεμάτων τῆς Β'. συναγωγῆς, προτείνει ὡς τοιαῦτα τὰ ἐξῆς: Τὰ φωτογραφήματα τοπίων τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Μπεάτη τὰ φωτογραφικὰ πανοράματα Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τὰ φωτογραφήματα ἀθηναϊκῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Π. Μωραΐτου τὸ φωτογραφικὸν πανόραμα Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Καργόπουλου τὴν ἐξ ἐλαίας κιθάραν τοῦ Μακροπούλου τὴν μεγάλην κιθάραν τοῦ Βελοῦδιου τοὺς χάρτας τοῦ Κόλλαν, καὶ τὴν ὑδροθεραπευτικὴν μηχανὴν τοῦ Μορμωράκη.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Δεκεμβρίου 1870.

ΕΥΝΑΓΩΓΗ Γ.
ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ ΧΡΗΣΙΜΑ.

ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΑΙ.

Ν. Κ. Μεταξάς, λοχαγός, πρόεδρος.

Ι. Σ. Αποστολόπουλος.

Πολυχρόνης Κορωναίος. (*)

Ἡ μεγάλη καὶ ἱερά τῆς τελείας ἀποκαταστάσεως τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν διακαῶν αὐτοῦ πόθων ἰδέα, ἡ ἐνσαρκωθεῖσα ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς Ἑλλήνου ἀκραίφως ἀγαπῶντος τὴν πατρίδα, ἦτον ἐπόμενον σπουδαίως καὶ ἀδικλείπτως νὰ ἐπασχολῇ τὴν Ἑλληνικὴν διάνοιαν, ἀφ' ἧς μάλιστα ἐποχῆς δι' ἀνυπολόγιστων καὶ παντοίων ἐν γένει ἐθνικῶν θυσιῶν κατωρθώθη ἡ ἀνεξαρτησία μικρᾶς γωνίας ἐκ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος, ἀπὸ τεσσάρων καὶ ἐπέκεινα αἰῶνων μεταπεσοῦσης, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐκ τοῦ φωτὸς εἰς τὸ σκότος, καὶ ἐκ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὑπὸ τὸν μᾶλλον ἐπαχθῆ ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ. Ἐκτοτε τὸ ἔθνος μόλις ἀναγεννώμενον ἀπέδειξε παρρηθὺς δι' ἔργων οἷον εἶχεν ὄργασμὸν εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψίστης αὐτοῦ ἀποστολῆς, ἧς κατήρξαντο μὲν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἐθεμελίωσαν μετὰ ἐννεαετῆ ἡρωικῶν ἀγῶνα, παρέδωκαν δὲ ἡμῖν, ὅπως φέρωμεν εἰς πέρας ἐν εὐνομίᾳ καὶ τελείᾳ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπῃ.

Ἄλλ' εἰ καὶ κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο τῆς ἀνεξαρτησίας μας διάστημα ποικίλαι ἐπελθοῦσαι συμφοραὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ὀλοσχερῆ τῶν πόθων μας ἐκπλήρωσιν, εἰ καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οὐδεμιᾶς προστασίας ἡ φιλότατη ἡμῶν πατρίς ἔτυχεν, ἡ φυσικὴ ὁμῶς ἐκάστου Ἑλλήνου πρὸς τὴν πρόοδον τάσις κατ' οὐδὲν ἀνεχαίτισθη, ἀλλ' ὁμολογουμένως σπουδαῖα πρὸς ταύτην βήματα ἐποίησεν. Ἡ ναυτιλία μας, τὸ ἀκμάζον ἐμπόριον, ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ ἡ εἰσαχθεῖσα ἄρτι ἐν Ἑλλάδι βιομηχανία πρόκεινται ζῶσαι καὶ ἀψευδεῖς ἀποδείξεις.

Ἡ Ἑλλὰς εἰς ἀρίστην γεωγραφικὴν θέσιν κειμένη, καὶ προωρισμένη ἕνεκα τῆς θέσεως ταύτης τὸ κέντρον τῆς Ἀνατολῆς ν' ἀποτελῇ, ἔχει ἀνάγκην ἰδίως τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας, τῆς ἐδραιότητος ταύτης τῶν κοινωνικῶν βάσεων, ὅπως δι' αὐτῆς προοδοποιήσῃ τὴν ἀγούσαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τούτεστιν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν πόθων τῶν Ἑλλήνων.

Ταῦτα πάντα κατανοήσας καὶ ὠρίμως σκεφθεὶς ὁ ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας παντοιοτρόπως ὑπὲρ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἀγωνισθεὶς μεγάλῳρρον καὶ ἀληθῶς Ἑλληνόφρων ἀγνὸς πατριώτης Εὐαγγέλης Ζάππας (οὗ τὸ ὄνομα εἶη εὐλογητὸν εἰς αἰῶνας!) ἐνεπνεύσθη ὑπὸ εὐγενούς καὶ ὄντως ὑψηλῆς ιδέας καὶ εἰς νοῦν ἐβάλετο νὰ πραγματοποιήσῃ διὰ τῆς κολοσσιαίας περιουσίας αὐτοῦ τὰς εὐχὰς τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, ἰδρύων ἐν Ἑλλάδι τὰ Ὀλύμπια, δι' ὧν ἀναντιρρήτως προώρισται νὰ εἰσαχθῶσι καὶ ἀναπτυχθῶσι βαθμηδὸν ἐν αὐτῇ ἡ βιομηχανία καὶ ἡ γεωργία, φρονῶν εἰκότως, ὅτι ταῦτά εἰσι τὰ συντελεστικώτερα μέτρα, δι' ὧν ἡδύνατο ἡ Ἑλλὰς ἐκ βάθρων ν' ἀναμορφωθῇ, καὶ ἐν βραχυτάτῳ ἐπιτηδεῖως διευθυνομένη ν' ἀνυψωθῇ ἀνηκόντως εἰς τὸν ἀληθινὸν πολιτισμὸν, δι' οὗ καὶ μόνου πᾶν ἔθνος ἐφελκύνει πρὸς ἑαυτὸ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν μέριμναν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, καὶ τὴν συμπάθειαν τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἀνατρέπον ἄρδην καὶ πᾶσαν ἄδικον περὶ Ἑλλάδος ἐν Εὐρώπῃ δοξασίαν.

Καὶ ὄντως αἱ προσδοκίαι τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου δὲν ἐψεύσθησαν· μόλις δεκαετηρὶς παρήλθιν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπίων τῆς Α'. περιόδου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν δυσχερειῶν ἀνέλπιστα ἔργα ἡ Ἑλληνικὴ εὐφυΐα τέχνης καὶ βιομηχανίας ἀνέδειξεν· ἀπλῆ μόνον θεὰ τῶν κατὰ τὴν περίοδον τῶν Ὀλυμπίων τούτων ἐκθεμάτων εἶναι ἱκανῆ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ν' ἀποδείξῃ.

(*) Ἡ ἔκθεσις αὕτη δὲν ὑπεγράφη παρὰ τοῦ κ. Πολυχρόνη Κορωναίου, μέλους καὶ τούτου τῆς ἐπὶ τῶν προϋόντων καὶ ἔργων τῆς Γ'. Συναγωγῆς, ὡς μὴ ἐργασθέντος.

Τὰ αἰσθήματα λοιπὸν ταῦτα τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς πατρίδος ἀπάξασαντες ἔχοντες διηλεκτῶς πρὸ ὀφθαλμῶν, ὀφείλομεν, ἐπιθυμοῦντες πράγματι τὴν ἀληθινὴν εὐημερίαν καὶ προαγωγὴν τῆς πατρίδος ἡμῶν, νὰ ἐξακολουθήσωμεν ἐργαζόμενοι ἀνεκδότως καὶ φιλοπόνως πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας καὶ τῶν λοιπῶν βιοποριστικῶν ἔργων.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐκ καθήκοντος μετὰ σεβασμοῦ προτάξαμεν ὡς φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν μεγάλῳρρον καὶ αἰμίμηστον πατριώτην Εὐαγγέλην Ζάππαν, εὐχόμενοι καὶ αὐθις ὅπως ἅπαντα τὰ τέκνα τῆς φίλης πατρίδος ἀπὸ τοῦ μεγαλητέρου μέχρι τοῦ τελευταίου ἀσπασθῶσι μετ' ἀφοσιώσεως τὰς θείας τοῦ ἀγωνοθέτου ἀρχὰς ἐπ' ἀγαθῇ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος.

Αἱ κλάσεις τῶν προϊόντων καὶ ἔργων τῶν ἐν τῷ οἰκιακῷ βίῳ χρησίμων τῆς Γ'. Συναγωγῆς, καὶ τῶν ὁποίων ἡ κρίσις εἰς ἡμᾶς ἀνετέθη, εἰσὶ δέκα, ἐξ ὧν αἱ μὲν ὀκτώ ὑπ' ἀριθ. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 καὶ 20 ἐμπεριέχονται ἐν τῷ τῶν Ὀλυμπίων κανονισμῷ, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, τούτεστιν, ἡ 17', καὶ ἡ πρόσθετος, δὲν περιλαμβάνονται ἐν τῷ κανονισμῷ ἄτε μὴ ἐγκαίρως προβλεφθεῖσαι, ἀλλ' ἐπειδὴ περιλαμβάνουσι τῆς αὐτῆς χρήσεως εἶδη, προσετέθησαν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει ἀρμοδίων ἀναγκαιῶς εἰς τὴν συναγωγὴν μας.

Εἰσὶ δὲ πᾶσαι ὡς πρὸς τὴν ὕλην αὗται:

ΚΛΑΣΙΣ	ΠΓ'.	Περιλαμβάνουσα τὰ ἐπιπλα καὶ διάφορα ἄλλα κοσμήματα-
»	ΙΔ'.	Τὰ κεραμικὰ σκεύη παντὸς εἶδους καὶ τὰ προστεθέντα εἰς ταύτην ὑδροδοχεῖα ἐκ ξύλου κλ.
»	ΙΕ'.	Τοὺς τάπητας, τὰ κηρωτὰ πανία, καὶ πολλὰ κεντήματα σχετιζόμενα μετὰ τῶν χρησίμων τούτων διὰ τὸν οἰκιακὸν βίον προϊόντων.
»	ΙΣ'.	Τὰ μαχαιροπήρουνα.
»	ΙΖ'.	Τὰ ἀργυροχρῶν σκεύη χρῆσιμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν.
»	ΙΖ'.	Τὰ ὠρολόγια.
»	ΙΗ'.	Τὰ σκεύη φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως.
»	ΙΘ'.	Τὰ μυρωδικὰ καὶ κοσμητικὰ διάφορα.
»	Κ'.	Τὰ ἐκ ξύλου εἶδη τορευτικῆς, καὶ
» ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ Τὰ διάφορα τορευτικῆς ἔργα ἐκ σιδήρου χωνευτοῦ καὶ ὀρειχάλκου.		

Μετὰ τῆς δεούσης δ' ἐπιστάσις ἐξετάσαντες καὶ ἐκτιμήσαντες τὰ εἰς τὴν συναγωγὴν ἡμῶν ἐκθέματα, προσλαμβάνοντες ὅπου εἶδει καὶ εἰδικούς πραγματογνώμονας, μετὰ πλήρους εἰλικρινείας καὶ πεποιθήσεως προτείνουμεν ὁμοψήφως κατὰ τὴν σειρὰν καὶ τάξιν τοῦ καταλόγου ὡς ἄξιους βραβεῖου τοὺς ἐξῆς:

ΚΛΑΣΙΣ ΠΓ'.

Ἐπιπλα καὶ λοιπά.

Χρυσῶν Β'. τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ κ. Γεώργιον Βασιλειάδην διὰ τὰ ἐκ χωνευτοῦ σιδήρου στεγρῶς καὶ ἐπιτηδεῖως λίαν κατεσκευασμένα αὐτοῦ ἔργα τὰ εἰς τὴν κλάσιν ταύτην ἀναγόμενα, ἰδίως δὲ

α.) Διὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 18 ἀνάκλιτρον ὡς ἀναπαυτικώτερον καὶ κομψότερον τῶν συνήθων·

β.) Διὰ τὴν κυκλοτερῆ μικρὰν τράπεζαν καὶ

γ.) Διὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 16 καὶ 17 ἐπίσης κομψὰ καὶ ἀρκούντως ἀναπαυτικὰ ἀνάκλιτρα.

Ὁ κ. Βασιλειάδης εἶναι ἄλλως τε ἀνώτερος παντὸς ἐπαίμου διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προσπάθειαν, ἣν κατέβαλε καὶ ὁσημέραι καταβάλλει πρὸς βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένου ἐργοστασίου, ὅπερ ἐκ σιδηρουργείου καὶ ξυλουργείου ἀποτελούμενον κατὰ τὸ 1861 τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ τούτου ἐν Πειραιεὶ συνέστη, καὶ τὸ ὅποιον κατὰ τὸ 1868 πυρποληθὲν, ἐκ νέου τῇ τε τούτου συντόνῳ προσπάθειᾳ, ἐν μέρει δὲ καὶ συνδρομῇ τῆς Σ. Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς τέφρας αὐτοῦ ἀνεκαινίσθη καὶ ἐπὶ τὸ τελειότερον διεμορφώθη.

Τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ μέχρι τῆς σήμερον ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου του παραχθέντα ἐκ σφυρηλάτου καὶ χωνευτοῦ σιδήρου πολλαπλὰ κατασκευάσματα, ἰδίᾳ δὲ τὰ ἐκ ξύλου καθίσματα καὶ ἀνάκλιτρα, ἅτινα ἐγκριθέντα καὶ πολλαπλασιασθέντα ἐν τῷ Κράτει ἐπὶ πλείστον τὴν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγωγὴν ἠλάττωσαν, καὶ τῶν ὁποίων οὐχὶ σμικρὰ ἐξαγωγή εἰς Τουρκίαν, Ἡγεμονίας καὶ ἀλλαχοῦ ἐγένετο, ταῦτα λέγομεν, εἰσὶν ἱκανὰ τεκμήρια τῶν μεγάλων ἀφ' ἐνός τοῦ κ. Βασιλειάδου προσπαθειῶν καὶ τῆς σπουδαιότητος ἀφ' ἐτέρου τοῦ ἐργοστασίου, ὅπερ εὐελπιστοῦμεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλει παράγει ἔργα ἐκ χωνευτοῦ σιδήρου καὶ ὀρειχάλκου ἐφάμιλλα πρὸς τὰ τῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἐργοστασίων.

Τὰ διάφορα ὑλικά τοῦ σιδηρουργείου ἐπρομηθεύοντο ἄλλοτε ὡς καὶ νῦν ἐξ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, τοῦ δὲ

ξυλουργείου ἢ μὲν ξυλεία ἐκ Τουρκίας, ἢ δὲ ψιλάη κατ' ἀρχὰς ἐκ Γαλλίας, εἶτα δὲ μετὰ πολλὰς δυσκολίας ἐκ τοῦ ἑσωτერიοῦ.

Καίτοι δὲ, ὅπως γένηται προσέτι χρῆσις καὶ τῆς ἐγγωρίου ξυλείας ἐν τῷ ἐργασταίῳ τούτῳ, πολλὰ ἐγένοντο ἀπόπειραι, ἐματαιώσαν ὅμως τὰς προσπάθειάς ταύτας ἢ δυσκολία τῆς μετακομίσεως, διότι παρετηρήθη ὅτι ἡ μόνη πρὸς μεταφορὰν αὐτῆς δαπάνη ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τῆς ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγομένης, καὶ τοῦτο ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν μὴ δυνάμενοι ἐνταῦθα νὰ διέλθωμεν ἐν σιωπῇ, μετὰ λύπης παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη πολλῶν κικῶν τῇ Ἑλλάδι πρόξενος ἐγένετο, διότι αὕτη παρακωλύει ἕως τῶρα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας, αὕτη παραλύει τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν, καὶ μαραίνει τὸ ἐμπόριον, καὶ διότι αὕτη, ἐπὶ τέλους, ὑποβάλλει τὴν ἐπάρατον ληστείαν.

Ἐν ᾧ εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὸν πεπολιτισμένον κόσμον σήμερον διὰ τῆς καταστρώσεως σιδηροδρόμων ἢ συγκοινωνία διευκολύνθη καὶ αἱ ἀποστάσεις ἐματαιώθησαν, ἢ ἡμετέρα πατρίς, ἢ ἕνεκα τῆς φυσικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ τῶν ἀπείρων αὐτῆς προϊόντων προωρισμένη τὸ σπουδαιότερον πρόσωπον ἐν τῇ ἐμπορίᾳ νὰ διαδραματίσῃ, αὕτη, λέγομεν, ὡς πρὸς τὰ μέσα ταῦτα τῆς συγκοινωνίας ἢ μικρὰν, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, οὐδεμίαν βελτίωσιν ἔσχεν. Εἶναι καιρὸς λοιπὸν οἱ τὰ τῆς πολιτείας ἡμῶν ἰθύνοντες πρὸ παντὸς ἄλλου ὠρίμως νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου τῆς προαγωγῆς μέσου, καθ' ὅσον μάλιστα δι' αὐτοῦ ἡ δημοσία ἀσφάλεια θὰ παγιωθῇ, ἢ εὐμερὶα ἡμῶν θὰ αὐξήσῃ, καὶ τὸ ἔθνος εἰς τὸν πρὸς ὄρον του θὰ φθάσῃ.

Ἀργυροῦν Α'. τάξεως. Εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀδελφοὺς Σπυρίδωνα καὶ Ἰάκωβον Μαλάκη, ἐκ Κεφαλληνίας, διὰ τὸ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθὲν μεθ' ἱκανῆς λεπτοφυικῆς ἐπιτηδεύτητος ἔργον, ὅπερ νομισματαποθήκην καὶ μυστικοθήκην παρ' αὐτῶν καλούμενον δύναται διὰ πολλοὺς σκοποὺς νὰ χρησιμεύσῃ, διότι ἐμπεριέχει γραφεῖον, ἀποθήκην ἀρχαίων νομισμάτων, μικρὰν ἀρχαιοθήκην, ταμεῖον ἀσφαλέστατον, καὶ πολλὰς ἀποκρύφους συρτοθήκας πρὸς τοποθέτησιν προχείρων καὶ πολυτίμων ἐγγράφων καὶ διότι δύναται ἕνεκα τῆς σμικρότητος τοῦ ὄγκου τοῦ, μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ 1,50 μέτρα κυβικά, ἐν τῶν λαμπροτέρων κοσμημάτων ἐν πολυτελείᾳ αἰθούσαις ν' ἀποτελέσῃ.

Τὸ πολυδαίδαλον τοῦτο τῶν κυρίων Μαλάκη κατασκευάσμα, εἰ καὶ ἄλλως δαπανηρὸν, καὶ μᾶλλον πολυτελείας ἔργον, ἐκρίναμεν ὅμως ἄξιον θρασυτέως καὶ διὰ τὴν ἢ παρέχει πρωτοτυπίαν, διότι ἅπαν τὸ σύστημα ἀνοίγει καὶ κλείει χωρὶς νὰ γίνηται χρῆσις κλειδῶν, ἀλλὰ μόνον δι' εὐφυστάτου καὶ ὄλων ἀποκρύφου μηχανισμοῦ λίαν ἐξασφαλιστικοῦ τῶν ἐν τῷ γραφεῖῳ καὶ τῆς συρτοθήκης τεθειμένων, καὶ διότι τὸ ὅλον ἔργον κατασκευάσθη ἐκ δέκα καὶ ἕξ ἐγγωρίων ξύλων, ἤγουν, ἐλάτης, καρύας, φιλύρας, καστανάς, πίξου, φηγοῦ, σχίνου, σφενδάμου, μηλέας, βερικοκιάς, κέδρου, κερασσίας, τερσθίνου, ἐλαίας, ἀπιδέας καὶ ξυλοκρατάς, ἅπερ οἱ κύριοι Μαλάκη ἐπιτηδείως συναρμύσαντες ἐπροθυμοποιήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου νὰ μεταχειρισθῶσιν οἰονεὶ διὰ τοῦτο τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐγγωρίου ξυλείας, θέλοντες νὰ καταδείξωσι καὶ εἰς τὴν ταύτης περιποίησιν καὶ ἐπαύξεισιν τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς νὰ προτρέψωσιν.

Ἡ προθμία αὕτη τῶν κυρίων Μαλάκη εἶναι ὄντως ἐπαινετὴ καὶ ἱκανὴ οὐ μόνον τὴν προσοχὴν τῶν ὁμοτέχων τῶν νὰ διεγείρῃ, ὅπως χρῆσιν ποιῶσι τῶν ὑπὸ τῶν κυρίων Μαλάκη ὑποδεικνυομένων ξύλων καὶ πλείστων ἄλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν περὶ τῆς προαγωγῆς καὶ εὐμερῆς τῆς πατρίδος μεριμνῶντων, ἵνα φροντίσωσι περὶ τῆς ἀναπτυξέως τοῦ σπουδαίου τούτου τῆς Ἑλλάδος προϊόντος, ἀναλογιζόμενοι ὅτι πολλὰς χιλιάδας δραχμῶν καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξάγομεν πρὸς ἀγορὰν ξυλείας κατὰ πολὺ ἐνίοτε ὑποδεστέρας τῆς παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἡμελημένης.

Ἐν τέλει δὲ παρατηροῦμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ νομισματαποθήκη, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀξίας, δυσκόλως ἐν Ἑλλάδι δύναται νὰ ἐκποιηθῇ, οὔτε εἰς τὸ πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς βιομηχανίας συσταθὲν λαχεῖον νὰ συμπεριληφθῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐπειδὴ οἱ κύριοι Μαλάκη μετὰ ἕξ ἄλλων συναδέλφων τῶν ἐν μέσῳ πολλῶν δυσχερειῶν ὀλοκλήρους μῆνας πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἔργου ἐδαπάνησαν, εἶναι καλὸν ἢ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων ἐπιτροπῇ νὰ φροντίσῃ ὅπως δι' εἰδικοῦ τινος λαχεῖου ἢ δι' οἰουδῆποτε ἄλλου μέσου νὰ ἐκποιηθῇ τὸ κομψότατον τοῦτο ἔργον, ὅπερ χαρακτηρίζει τὴν εὐφάν τῶν κυρίων Μαλάκη καὶ καταδεικνύει τὸν βαθμὸν εἰς ὃν προήχθη ἢ ἐν Ἑλλάδι λεπτοφυγία.

Ἀργυροῦν Β'. τάξεως. Κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Μπετίνην, κατασκευάσαντα ὡσεὶδῆ ἐκ διαφόρων ἐκλεκτῶν ξύλων τράπεζαν καλλιτεχνικωτάτην, ἐπικεκοσμημένην διὰ διαφόρων ἀπεικονισμάτων ἀρχαίων ναῶν Μωσαϊκῷ τῷ τρόπῳ.

Κατὰ δεύτερον λόγον, εἰς τὸν ἐν Κερκύρα κ. Σπυρίδωνα Πετροβίτσην, ὅστις μετ' ἐξιδιασμένης τέχνης, καὶ ἄκρας ἐπιμονῆς κατεργάσθη ὡσεὶδῆ διπλῆν τράπεζαν διὰ διαφόρων ψηφιδωτῶν κεκοσμημένην.

Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ κ. Σύγκελ συναρμύσαντα ἐντὸς μέλανος κυκλοτεροῦς μαρμάρου ψηφιδωτῶν ἐκ πολλῶν ποικιλοχρῶν τεμαχίων μαρμάρων λίαν φιλοκάως, καὶ μετὰ διακεκριμένης ἐπιτηδεύτητος, χρῆσιμου δι' ἐπιγάλυψιν τραπέζης, καὶ φέροντος ἐν τῷ μέσῳ ἀπεικόνισμα ἀρχαιότητος, κατεργασθὲν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Φίλιππον Γενοβέζον, κατασκευάσαντα πᾶν ἐπιτυχῶς μίαν τράπεζαν, μίαν στήλην καὶ δύο ἀνθοδοχεῖα ἐκ μίγματος κατ' ἀπομίμησιν πορφύριτου λίθου.

Εἰς τὸν ἐν Κερκύρα κ. Σπυρίδωνα Σῆλς κατασκευάσαντα ὠραίαν λιθίνην τράπεζαν μετὰ τρίποδος ἐκ χωνευτοῦ σιδήρου, καὶ θρανίον ἐξ ὀρειγάλου, ἀπλοῦν, εὐσχημον καὶ εὐμετακόμιστον, ἐκτεθὲν ὑπὸ Α. Ροδοστάμου ἰδιοκτήτου αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς ἐν Πειραιεὶ κκ. Η. Κουλοῦρην καὶ Ἀντώνιον Τζανέτον διὰ τὰ ἐν τῷ ξυλουργεῖῳ αὐτῶν κατασκευασθέντα καθίσματα καὶ θρανία, ἅτινα εἰσι πᾶν τεχνιέντως ἐξεργασμένα.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἰάκωβον Μαλακατὲ διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ φιλοκάως σχεδιασθείσας, καὶ μετὰ ἐξαιρετικῆς τέχνης ἐν τῷ ἐργασταίῳ Σ. Δ. Ρουσοπούλου ἀπεργασθείσας δύο μαρμαρίνου; ἐστίας.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κυρίαν Χίλλ διὰ τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ὁδήγησιν αὐτῆς ἐξεργασθὲν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς Ἀμερικανικῆς αὐτῆς σχολῆς ὠραίον πτυχωτὸν πρόβλημα. Εἰς τῶν ἀβάκων τοῦ προβλήματος φέρεται ἐπιγραφὴν ἠθλοτικὴν τοῦ χρόνου τῆς καθιδρύσεως τῆς σχολῆς δύο ἔτη πρὸ τῆς εἰς Βασίλειον δημιουργίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ σχολὴ δὲ αὕτη διετηρήθη δαπάναις τῆς ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἐπισκοπικῆς ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ὁ νεαρῶτατος κλάδος τῆς ἐκεῖ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας.

Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ περιεκοσμήθησαν κατὰ τὸ δυνατόν τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας τῆς Ἑλλάδος διὰ κεντημάτων τῶν νῦν χρόνων γενομένων κατ' ἀπομίμησιν προτύπων γλυμμάτων ἐν τε τῷ Παρθενῶνι καὶ τῷ Ἑρεχθεῖῳ. Τούτοις δὲ προστάχθησαν κλήματα ἀμπέλου καὶ ἐλαίας, ἀμφοτέρω φυτὰ διαπρέποντα ἐν τοῖς μυσθημασίων τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐν γένει.

Ἡ τῆς Ἀθηνᾶς κεφαλὴ καὶ ἡ γλαυρὴ ἐτέθησαν ὡς τὰ ἐμβλήματα τῆς περιωνύμου πόλεως τῆς θεᾶς τῆς σοφίας. Ὁ σύνδεσμος τῆς Ἀμερικανικῆς σημαίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς εἰκονίζουσι τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἔθνων διαρκῆ ἀγάπην.

Ἐπαυρον. Εἰς τὰς μαθητριάς τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς Καλλιόπην καὶ Ἑλένην Δασκαλάκη, Εἰρήνην Μύσχοβικ, Ἀμαλία Καναβατζόγλου, Ἑλένην Δασκαλάκη, Αἰκατερίνην Δασκαλάκη, Σοφίαν Καρατζᾶ, Μάρθαν Σουρμελῆ, Αἰκατερίνην Σκουζέ, Εὐαγγελίαν Πέππα, Εὐδοξίαν Σακκελαρίου καὶ Μαρίαν Ζωγράφου, τὰς ἐπεξεργασθείσας τὸ πτυχωτὸν τοῦτο πρόβλημα.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ζακύνθῳ κ. Διονύσιον Μπελέτην ἐξεργασθέντα μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας κυλικεῖον (buffet) χρησιμώτατον διὰ τὸν οἰκιακὸν βίον καὶ ἀρκούντως κομψόν.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Κωνσταντῖνον Παπαγεωργίου διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐξεργασμένα τρία πλαίσια (κορνίζας) διὰ γλυπτῶν ὠραίων κοσμημάτων.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Α. Δ. Κουκάκη διὰ τὰς δύο στερεὰς καὶ ἱκανὰ κοσμήματα φερούσας σιδηρὰς αὐτοῦ κλίνας.

Εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀδελφοὺς Δεφιτῆ διὰ τὴν κατασκευασθεῖσαν παρ' αὐτῶν σιδηρᾶν κλίνην μετρίου μεγέθους, κομψοτάτην καὶ κεκοσμημένην δι' ἐπιχρῶσων εἰκονισμάτων.

Εἰς τὸ ὄργανοτροφεῖον Χατζῆ Κώνσζα, ἐκέσσαν μικρὰν ὡσεὶδῆ τράπεζαν ἐκ καρύας, καὶ εἰς τὸν τούτου μαθητὴν Κ. Ι. Νάσον κατασκευάσαντα νιπτῆρα ὁμοίως ἐκ καρύας μετὰ μαρμάρου λευκοῦ ἄνωθεν.

Ἀμφοτέρω τὰ ἔργα ταῦτα εἰσὶν ἀξιοσύστατα, δι' ἣν παρουσιάζουσι κομψότητα καὶ στερεότητα, καὶ διὰ τὴν σχετικῶς μικρὰν αὐτῶν ἀξίαν.

Εἰς τὸ ἐν Κερκύρα Σωφρονιστήριον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ κατασκευασθέντα τέσσαρα καθίσματα στερεὰ, καὶ ἀρκούντως κομψά.

Εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον Σουρμελῆ διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν κεντητὸν θρανίον.

Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ κ. Ἀρτέμιον Ι. Ἀρτεμίου διὰ τὸ ἐκ μίλτου λευκοῦ ἐπικεχρισμένον αὐτοῦ καθίσμα, διακριθὲν πάντων τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει ὁμοειδῶν ἐπὶ τῇ κομψότητι καὶ στερεότητι αὐτοῦ.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ὀνούφριον Γυζῆν διὰ τὰ ἐντέχνως καὶ κομψῶς κατεργασμένα σφαιροπικτικὰ δοράτια (gueue de billard).

Ἐπαυρον. Εἰς τὴν μαθήτριαν τοῦ Παρθεναγωγεῖου τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἑλέους κ. Μαρίαν Ὁθωναίου διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθὲντα δύο ἀνάκλιτρα κεντημένα διὰ μαλλίου.

Εἰς τὰς μαθητριάς τοῦ Ἀρσακείου Παρθεναγωγεῖου Ἑλένην καὶ Μαρίαν Χρηστίδου διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκτεθέντα δύο ὁμοια ἀνάκλιτρα μαλλινοκέντητα.

Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ κ. Βασίλειον Μαντζούνην διὰ τὰ κατασκευασθέντα παρ' αὐτοῦ καθίσματα.

Εἰς τὸν ἐπαρχον Ἄνδρου διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα δύο καθίσματα ἐξ ἐγγωρίου καρύας στερεοτάτης κατασκευῆς, ἔργον Δημ. Ἀθηναίου ξυλουργοῦ.

Εἰς τὴν ἐν Πειραιεὶ κ. Ζωῖτσαν Σωνιέσου διὰ τὸ ἐκ θαμβασκοκλωστῆς πλεκτὸν καὶ μεμιλωμένον πλαίσιον τῆς.

ΚΛΑΣΙΣ ΙΔ΄

Κεραμικά σκεύη παντός είδους.

Αργυροῦν Β΄ τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Κερκύρα κ. Σπυρίδωνα Νεράντζην, ἐκθέσανται ἐκ τοῦ ἀγγειοπλαστικοῦ καταστήματος αὐτοῦ ἡ «Κέρκυρα» διάφορα ἀγγεῖα, οἷον πινάκια, πίνακες ἐπιμήκεις, στάμνους, νιπτῆρας διαφόρου μεγέθους, ὑδροδοχεῖα κτλ., ἐξ ἀργύλλου ἐμπεριεχοῦστος ποσότητά τινα ἄμμου, καλῶς κατεργασμένα καὶ ἐψημένα, καὶ ὅπως καλῶς διὰ μίλτου ἐπιχειρήματα.

Τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ κ. Νεράντζη εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία διὰ τε τὴν σχετικῶς τῆς ποσότητος αὐτῶν μικρὰν ἀξίαν, καὶ πλείστας οἰκιακὰς ἀνάγκας χρησιμότητά των.

Ἐὰν δὲ ἡ κατανώσις τῶν ἀγγείων τοῦ κ. Νεράντζη ἐξηπλοῦτο, καὶ οὕτως οἱ πόροι τοῦ καταστήματός του κῆσαν ἀδιστακτικῶς τὸ κατὰστημα τοῦ κυρίου τούτου, ἤθελε τελειοποιηθῆ, καὶ ἤθελε παράγει ἀγγεῖα ἐφάμιλλα τῶν ἐν Εὐρώπῃ κατασκευαζομένων Φαγεντιανῶν.

Ἡ ἀγγειοπλαστικὴ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη τέχνη καὶ ἐπιστήμη ἐπὶ τῆς καλῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐποχῆς εἶχε φθάσει εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως· τὰ σωζόμενα μέχρι τοῦδε τῆς τέχνης ταύτης ἔργα, καὶ ἰδίως τὰ ἐν Δήλῳ καὶ Κορίνθῳ ποιηθέντα διεγείρουσιν ἐτι καὶ νῦν τὸν θαυμασμὸν τῶν περὶ ταῦτα εἰδημόνων, διὰ τε τὸ φῶσμα τῆς ὕλης, ἐξ ἧς κατεσκευάσθησαν, καὶ διὰ τὴν κομψότητα καὶ τὸ τέλειον καὶ τὸ λεπτόν τοῦ σχήματός των.

Ἀφ' οὗ ὅμως ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐλευθερία ἐξέλιπε, συνεξέλιπον βαθμηδὸν αἱ ἐπιστήμαι καὶ αἱ τέχναι, αἵτινες μόνον μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ἤρξαντο ἀναγεννόμεναι, καὶ δὴ, καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀγγειοπλαστικῇ, ἥτις στοιχεῖά τινα ἀναπτύξεως ἐπεδείξατο κατὰ τοὺς τελευταίους μάλιστα τούτους χρόνους.

Ἄλλ' ἡ μικρὰ αὕτη τῆς παρ' ἡμῖν ἀγγειοπλαστικῆς ἀνάπτυξις θέλει διατελεῖ εἰς ἣν διάκειται κατὰστασιν, ἢ θέλει ὅλως μαρῶνθῃ, ἂν δὲν τέχνη προστασίας τινὸς διὰ τῆς συστάσεως ἀγγειοπλαστικῶν τεχνουργείων κατ' ἀπομίμησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ δι' ἄλλων παραπλησίων μέσων.

Καὶ τοσοῦτον μᾶλλον προτρέπομεν τοὺς περὶ ταῦτα ἀρμόδιους περὶ τῆς ἐμφύχωσης τοῦ σπουδαίου τούτου βιομηχανικοῦ κλάδου ὠρίμως νὰ σκεφθῶσι, καθ' ὅσον μάλιστα ἀναλογιζόμεθα, ὅτι πολλαὶ χιλιάδες ἀνθρώπων ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ ἄλλοις ἐκ τῆς τέχνης ταύτης ἀποζῶσι καὶ οὐχὶ εὐκαταφρόνητα χρηματικὰ ποσὰ ἀναγκάζομεθα καθ' ἐκάστην νὰ καταναλίσκωμεν διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προερχομένων ἀγγείων.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ἀργύριον Α. Νάστον, ἐκθέσανται διάφορων εἰδῶν πῆλινα ἀγγεῖα δι' οἰκιακὴν χρῆσιν, οἷον πινάκια, καπνοδοχεῖα, ἀνοδοχεῖα, πολυέλαιον κτλ. καλῶς ἐργασμένα καὶ μεμιττωμένα, καὶ σχετικῶς διὰ τὴν μικρὰν αὐτῶν ἀξίαν χαρακτηριζόμενα.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ἐμμ. Χέλμην διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ κατασκευασθέντα κρεμαστὰ ἀνοδοχεῖα, ἐκ μίγματος ἄνευ πυρός.

**Επαῖνον.* Εἰς τὸν ἐν Χίῳ κ. Σταυριανὸν Ἀρμολούσην διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα πῆλινα ὑδροδοχεῖα καλῆς ποιότητος καὶ ἰδιοτρόπου σχήματος.

Εἰς τὸν δῆμον Τριπόλεως διὰ τὰ ἐκτεθέντα παρ' αὐτοῦ ὑδροδοχεῖα ἐξ ἐγχωρίου κέδρου.

Κ Λ Α Σ Ι Σ Ι Ε΄.

Τάπητες καὶ κηρωτὰ πανία προσέτι δὲ καὶ τινα κεντήματα κτλ. σχετιζόμενα μετὰ τῶν χρησίμων τούτων διὰ τὸν οἰκιακὸν βίον προτόντων.

α.) Τάπητες.

Αργυροῦν Α΄ τάξεως. Εἰς τὴν ἐν Τριπόλει κυρίαν Ἄνναν Σταύρου ὑφάνασαν πέντε τάπητας διαφόρων μεγεθῶν, καλῆς ποιότητος, οὗς χαρακτηρίζει ἀφ' ἐνός μὲν ἡ ἐπιτηδεῖα καὶ σχεδὸν ἀδιάκριτος τῶν φύλλων σύρραφῃ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ζωηρότης καὶ ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων.

Εἰς τὴν ἐν Ἀταλάντῃ κυρίαν Δέβα ἐκθέσανται τάπητας· δύο μὲν διφύλλους φέροντας ἅπαντα τὰ τῶν καλῶν ταπήτων συστατικά, ἕτερον δὲ μονόφυλλον λίαν ἐπιμήκη, στερρόν, εὐκόσμον, εὐχρον καὶ δυνάμενον ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν πλουσίων ν' ἀντικαταστήσῃ πληρέστατα τοὺς πολυδαπάνους ἐξ Εὐρώπης ἐρχομένους.

Εἰς τὸν ἐκ Τριπόλεως κ. Βασίλειον Γιαννούλην, ἐκθέσανται δύο τάπητας, τὸν μὲν πεντάφυλλον, τὸν δὲ διφύλλον, κατασκευασθέντας ἀμφοτέρους λίαν ἐπιτηδεῖας, καὶ χρωματισθέντας διὰ ποικίλων ζωηρῶν χρωμάτων, καὶ διακρινόμενους ἐπὶ τῇ καλλονῇ καὶ στερεότητι των.

Αργυροῦν Β΄ τάξεως. Εἰς τὴν ἐν Ἀταλάντῃ κυρίαν Ἑλένην Στελοῦδη διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντας τάπητας, διακρινόμενους διὰ τε τὴν καλὴν ἐπεξεργασίαν των καὶ τὰ ἀρκούντως ζωηρὰ χρώματά των.

Εἰς τὸν ἐν Τριπόλει κ. Ἀλέξιον Νικόπουλον διὰ τὸν στερεῶς κατασκευασθέντα καὶ ἐπὶ τῷ ἐπιτυχεῖ τῶν χρωμάτων του συνδυασμῷ διακρινόμενον διφύλλον τάπητα.

Εἰς τὸ Κοινόβιον τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου Καλαβρύτων, δι' ἃν ἐξέθηκε μονόφυλλον εὐμεγέθη τάπητα, ὅστις κατ' ἀπομίμησιν τῶν τουρκικῶν κατασκευασθεὶς καὶ ποικίλα χρώματα, πρὸς δὲ καὶ δικέφαλον ἀστὸν ἐν τῷ μέσῳ φέρων, ἤθελεν ἀνωτέρου βραβεῖου τύχῃ ἐν κατὰ τὴν ζωηρότητα τῶν χρωμάτων δὲν ἐμειονέκτῃ.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν δῆμον Λαμίας διὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα ὠραῖον φλοκωτὸν ἐρυθροῦν τάπητα.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Π. Σαλωνιτιδὴν διὰ τὸν ἀρκούντως ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν καλὸν διφύλλον τάπητά του.

Εἰς τὴν ἐν Ἀταλάντῃ κυρίαν Σκόδρα διὰ τοὺς δύο καλῆς κατασκευῆς ἐν γένει τάπητά της.

Εἰς τὴν ἐν Κῆμῃ κυρίαν Ἀσινῶ Στρουπανιώτου διὰ τὸν διφύλλον τάπητά της.

Εἰς τὸν ἐν Καλάμας κ. Ι. Δημητρίου Μαυρίκον διὰ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντας τρεῖς τάπητας.

Εἰς τοὺς δῆμους Σαλαμῖνος

» » » Σελασίας } διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐκτεθέντας μονοφύλλους τάπητας.

» » » Γερónθρων }

**Επαῖνον.* Εἰς τὴν κυρίαν Ἑλένην Μαλανδράκη διὰ τὸν παρ' αὐτῆς κατασκευασθέντα τριφύλλον τάπητα.

Εἰς τὸν Χρήστον Οἰκονόμου διὰ τὸν ἐξ αἰγείου μαλλίου τάπητα.

Εὐχαρίστας παρατηρήσαμεν ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει παρ' ἡμῶν ἐξετασθέντων ταπήτων ἀπὸ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἀποσταλέντων, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐγχώριον ταύτην βιομηχανίαν ἐπῆλθε μεγάλη, σχετικῶς πρὸς τὰς περιστάσεις πρόδος.

Κατ' ἀρχὰς μὲν, ὅποτε ἡ χρῆσις τῶν ταπήτων ἦτο λίαν περιορισμένη, καὶ μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας εὐαριθμῶν οἰκογενειῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐχρησίμευον, ἡ κατασκευὴ τῶν ταπήτων ἦτο λίαν ἀτελής, διότι κατεσκευάζοντο συνήθως ὑπὸ τῶν ἰδίων οἰκοδεσποινῶν ἐκάστης οἰκίας, αἵτινες δὲν εἶχον αὐτὸ ὡς ἴδιον ἔργον, καὶ οὐδὲ ἐπομένως εἰδικότητα πρὸς τοῦτο ἐπέκριντο. Ἀφ' ἧς ὅμως ἡ χρῆσις τούτων ἐγενικεύθη, καὶ ἀνέλαβον τὴν ἐξεργασίαν τῶν ταπήτων ὡς ἴδιον ἔργον αἱ κοινῶς καλούμεναι «ἀνυφάντραι» ἕκτοτε ἡ κατασκευὴ τούτων ἐπαισθητῶς ἐβελτιώθη, καὶ ἤθελεν ἐτι περισσότερον ἐπὶ τὰ κρείττω χωρήσει, ἂν αἱ ἀνυφάντραι αὐταὶ δὲν ἐστεροῦντο κεφαλαίων, καὶ ἐὰν εἶχον εἰδικὰ ἐργαστάσια, καὶ τ' ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο ἐργαλεῖα, πρὸς δὲ καὶ διαρκῆ ἐργασίαν.

Εὐχῆς λοιπὸν ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἀνίσως ἡ Κυβέρνησις ἢ ἄλλος τις ἀνελάμβανε τὴν ἐμφύχωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου κλάδου τῆς βιομηχανίας διὰ τῆς συστάσεως εἰδικῶν ἐργαστασίων καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν συνήθων ἐν Εὐρώπῃ πρὸς ὕφανσιν τῶν ταπήτων μηχανῶν, καὶ διὰ τῆς βελτιώσεως καὶ κανονικότητος τῶν σχεδίων αὐτῶν διότι, διευκολυνόμενῳ καὶ τελειοποιουμένῳ ἡ κατασκευὴ τῶν ταπήτων, ἤθελε κατὰ πολὺ ἐλαττώσει τὴν εἰς τὸ Κράτος εἰσαγωγὴν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν, οἵτινες ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἀγοραζόμενοι καὶ ἀπατηλὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κομψότητα ἔχοντες, μεγάλως ὑπολείπονται τῶν ἐγχωρίων κατὰ τὴν στερεότητα καὶ διάρκειαν.

Ἐν τέλει δὲ παρατηροῦμεν ὅτι μία τῶν σπουδαίων ἐλλείψεων τινῶν ἐκ τῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῶν Ὀλυμπίων ἐκτεθέντων ταπήτων, ἦτο καὶ ἡ ἐλλείψις τοῦ ἀναγκαίου ζωηροῦ χρωματισμοῦ, τοῦτο δ' ἐκ τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν ἄλλως τε ἀρκούντως βελτιωθεισῶν βαφῶν προέρχεται· καλὸν λοιπὸν εἶναι, ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων Ἐπιτροπὴ ἰδίως, πλὴν τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὴν ἐμφύχωσιν καὶ τελειοποίησιν τῶν παρ' ἡμῖν βαφείων τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπιστήσῃ, ὅπως μὴ χάριν οἰκονομίας αἱ κατασκευάζουσαι τάπητας γυναῖκες ἀποφεύγωσι ταῦτα, προτιμῶσαι τὰς κατ' εἶκον παρ' αὐτῶν κατασκευαζόμενας βαφάς, ὁμολογουμένως οὕσας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑποδεστέρας ποιότητος, καὶ συντελούσας, ὡς εἶκος, εἰς τὴν ὑποτίμησιν τῶν ταπήτων αὐτῶν, οἵτινες ἐκτὸς τῆς ἐλλείψεως τοῦ καλοῦ χρωματισμοῦ, ἅπαντα τῆς καλῆς καὶ στερεᾶς κατασκευῆς προσόντα ἔχουσι.

β.) Κηρωτὰ πανία.

Αργυροῦν Β΄ τάξεως. Εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις κκ. Γεώργιον καὶ Ἄγγελον Καπουτσιμάδη διὰ τὰ παρ' αὐτῶν ἐκτεθέντα ποικιλόχρωα κηρωτὰ πανία, κατασκευασθέντα πάνυ ἐπιτυχῶς καὶ διακρινόμενα διὰ τὸ συμπαγές τοῦ ἀναποσπάστως ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος προσκεκολλημένου κηροῦ.

Τὰ ἔργα ταῦτα εἰσὶν ἀξιοσυστάτα, διότι δύνανται ἐν Ἑλλάδι ν' ἀντικαταστήσωσι τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς μεταφερόμενα, ὧι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἡ ἀξία εἶναι ἀνωτέρα, καὶ ἡ ποιότης σχετικῶς ὑποδεστέρα.

γ.) Κεντήματα καὶ λοιπὰ.

Χαλκοῦν. Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κυρίαν Σορίαν Λεβαντῆ διὰ τὸ παρ' αὐτῆς ἐκτεθέν χρυσοκέντητον καὶ διὰ μαργαριτῶν κεκοσμημένον προσκεφάλαιον μετὰ λεπτοτάτης φιλοκαλίας καὶ ἐξειδιασμένης ἐπιτηδεύτητος ἐξεργασθέν.

Εἰς τὴν ἐν Πειραιεὶ κυρίαν Ἀργυρῆν Δ. Ῥάλλη ἐκθέσασαν δώδεκα διαφόρων εἰδῶν ἐργόχειρα κεντητὰ διὰ μαλλίου καὶ μετάξης, καὶ ἓνα τάπητα ποικιλόχρουν, ἐπίσης κεντητὸν, πᾶν ἐπιτυχῶς ἅπαντα ἐξεργασμένα.

Εἰς τὴν ἐν Πειραιεὶ κυρίαν Φαιναρέτην Ἀναστασοπούλου ἐξεργασθεῖσαν ἐπιτηδεῖως ἑπτὰ διαφόρων εἰδῶν κεντήματα καὶ ἐργόχειρα πᾶν φιλοκάλως ἐσχεδιασμένα.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κ. Καλλίτσαν Μητράκη διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐξεργασθέντα, καὶ παρὰ τοῦ κ. Σ. Δ. Κρίνου ἐκτεθέντα δύο ὑφαντὰ καλύμματα κλίνης ἐκ μαλλίου λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κ. Δεσποινῶν Δασκαλάκη διὰ τὸ ἐκ μαλλίου κατασκευασθὲν παρ' αὐτῆς διπλοῦν κάλυμμα κλίνης ὑφαντόν.

Εἰς τὸν Δῆμον Ἰπάτης διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν μάλλινον κάλυμμα κλίνης.

Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ κ. Γεώργιον Κιτριλάκη διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐξεργασθέντα, πλεκτοκέντητον διὰ μαλλίου κλ., κάλυμμα κλίνης, καὶ κάλυμμα προσκεφαλαίου παριστάνον μάλλινον ψιττακόν.

Εἰς τὰς μαθητρίδας τῆς σχολῆς τῆς κυρίας Χίλλ Αἰκατερίνην Κροκίδα, Χρυσὴν Μαντακάκη, Βασιλικὴν Ἀναγνωστοπούλου, Ὀλυμπίαν Μωραῖτου, Δ. Παπαδοπούλου καὶ Ἀγαθὴν Στάμου, ἐξεργασθεῖσας ὠραῖον κάλυμμα κλίνης πλεκτόν ἐκ θαμβασκοκλωστῆς.

Εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν μικρὸν πρόβλημα εἰς ἀνθέων ποικιλόχρουν.

Εἰς τὸ Ἀράκειον Παρθεναγωγεῖον διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν προσκεφάλαιον μετὰ κεντημάτων ἐκ μαλλίου καὶ χανδρῶν.

Ἐπαιτορ. Εἰς τὰς μαθητρίδας τοῦ Παρθεναγωγείου τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, Μαρῖαν Ὀθωναίου, Αἰκατερίνην Γ. Μεταξᾶ, Βυτέρπην Δαμηλᾶ, Ζαννίνην Ῥόγκολη, Ἐλένην Λαζαρή καὶ Κλεονίκην Βερενίκη, διὰ τοὺς παρ' αὐτῶν ἐργασθέντας διαφόρους κεντητοὺς τάπητας.

Εἰς τὰς μαθητρίδας τοῦ Ἀρακείου Παρθεναγωγείου Ἀνδριάνην Δέδε, Ἐλένην Παπαγεωργίου καὶ Χαρίκλειαν Βάφα, διὰ τὰ παρ' αὐτῶν ἐκτεθέντα ποικίλα κεντητὰ χειροτεχνήματα, ἦτοι μίαν σκευοθήκην καὶ ἓν προσκεφάλαιον.

Εἰς τὰς μαθητρίδας τοῦ Παρθεναγωγείου Σουρμελῆ Ἀμαλίαν Σίδου, Ἐλπίδα Πούλου, ὡς ἐξεργασθεῖσας δύο προσκεφάλαια καὶ μίαν ἐπιστολοθήκην.

Εἰς τὰς μαθητρίδας τοῦ Παρθεναγωγείου Πασχάλη Β. Σταμπέδου, Ἄνναν Φιλίππου καὶ Παρασκευὴν Κωστοπούλου, διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκτεθέντα δύο προσκεφάλαια καὶ μίαν γραμματοθήκην κεντητὰ.

Εἰς τὴν μαθήτριαν τῆς σχολῆς τῆς κυρίας Χρηστομάνου Μαρῖαν Φαβρικιέζου δι' ἣν ἐξέθηκε προσκεφάλαιον κεκαλυμμένον ὑπὸ τριχάπτου.

Χαλκοῦν. Εἰς τὴν ἐν Πειραιεὶ κυρίαν Βιρήνην Μαθιᾶ δι' ἣν ἐξέθηκεν ἐκ καζιμιρίου κεντητὸν τάπητα.

Ἐπαιτορ. Εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις κυρίας Ἀθηνᾶν Σάλτα καὶ Ἀσπασίαν Μαύρου διὰ τὰ πλεκτὰ ἐκ θαμβασκοκλωστῆς καλύμματα κλίνης.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κυρίαν Βιρήνην Λινδερμάτερ διὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθὲν προσκεφάλαιον εἰς Ἄτλαζίου, κεκαλυμμένον ἐκ τριχάπτου.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κυρίαν Πολυξένην Τσι-σεκλή διὰ τὸ κάλυμμα προσκεφαλαίου.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κυρίαν Μαρῖαν Χρηστίδου διὰ τὴν ἐκ μαλλίου, χανδρῶν καὶ μετάξης κεντημένην γωνιαίαν θέσιν.

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κυρίαν Ἐλένην Βαφειάδη δι' ἣν ζευγὸς κεντημένων παραπετασμάτων.

Εἰς τὴν ἐν Τήνῳ κυρίαν Δίβη διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντα, ἓν κάλυμμα θρανίου πλεκτόν, καὶ ἓν κάλυμμα προσκεφαλαίου κεντητόν.

Εἰς τὴν ἐν Πάτραις κ. Ἀνδριάνην Γκίκα, ἐκθέσασαν ἓν κάλυμμα τραπέζης κεντημένον ἐκ μαλλίου καὶ μετάξης.

Εἰς τὴν ἐν Κερκύρᾳ δημοδιδάσκαλον κυρίαν Πηνελόπην Γ. Δρίτσα διὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθὲν κεντημένον μεταξωτὸν κάλυμμα τραπέζης, παριστάνον τὸ φρούριον Κερκύρας.

Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κυρίαν Εὐδοξίαν Σπυρίδωνος διὰ τὸ ἐκ μέλανος ἀτλαζίου χρυσοκέντητον καὶ διὰ μαργαριτῶν κεκοσμημένον προσκεφάλαιον.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ἀριστ. Νικολαΐδην δι' ἣν ἐράπλωμα εἰς ἀτλαζίου κιτρίνου ἐντέχνως ἐξεργασθέν.

Εἰς τὴν ἐν Σύρῳ κυρίαν Αἰκατερίνην Χ. Εὐαγγελίδου διὰ τὴν χρυσοκέντητον γραμματοθήκην τῆς.

Εἰς τὴν κυρίαν Ζωὴν Γκίκα, εἰς Ἰδρας, διὰ τὸ κάλυμμα προσκεφαλαίου ἐκ μαλλίου κεντημένον, παριστάνον πύργον ἐν μέσῳ στεφάνου εἰς ἀνθέων.

ΚΛΑΣΙΣ ΙΣΤ΄.

Μαχαιροπήρουνα.

Ἐπαιτορ. Εἰς τὸν ἐν Πάτραις κ. Κωνστ. Ἀργυροπούλου διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασθέντα δύο μαχαίρια.

ΚΛΑΣΙΣ ΙΖ΄.

Ἀργυροχοϊκὰ σκευὴ χρήσιμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ οἰκιακὴν οἰκονομίαν.

Ἀργυροῦν Β΄ τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Μ. Ἀντωνίου διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ κατασκευασθέντα, ἓν κανδύλιον καὶ ἓν Εὐαγγέλιον ἀργυρᾶ.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Δ. Σερμακέζην, δι' ἣν ἐξέθηκε χρυσοκέντητον ἐπισκοπικὴν μήτραν πλουσίως καὶ ἐπιτηδεῖως ἐπικεκοσμημένην.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ Ν. Στεργίου διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν καὶ ἐντέχνως κατασκευασθὲν ἀργυροῦν κἀνιστρον.

ΚΛΑΣΙΣ ΙΖ΄.

Ὁρολόγια.

Ἀργυροῦν Β΄ τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σωτήριον Ἀναστασίου κατασκευάσαντα ἐκκρεμῆς ὠρολόγιον (pendule régulatrice) οὐτινος ὁ μηχανισμὸς ἐξετασθεὶς εὐρέθῃ καλῶς ἐξεργασμένος κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἐκκρεμῶν ὠρολογίων τῆς Βιέννης.

Τὸ ὠρολόγιον τοῦτο δεικνύει τὰς ὥρας καὶ τὰ πρῶτα λεπτὰ καὶ ἐντείνεται ἅπαξ τοῦ μηνός. Ἐὰν ἔτι ἐδεικνυε καὶ τὰ δευτερόλεπτα, πρὸς δὲ καὶ πλείονα κομψότητα ἐκέκτητο, οὐδόπως κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἦθελεν ὑπολείπεται τῶν τοῦ συστήματος τούτου ἐκ τῶν ἐργοστασίων τῆς Βιέννης προερχομένων. Ὅπως δὴποτε ὅμως καὶ ἂν ἔχη, ὁ τὸ ἐκκρεμῆς τοῦτο κατασκευάσας Σ. Ἀναστασίου ἀξίζει τοῦ βραβείου, ἐπειδὴ ταῖς ἰδίαις χερσὶ αὐτοῦ ἅπαν τὸ ἐκκρεμῆς τοῦτο ἐξεργάσθη, εἶναι δὲ κατὰ τοσοῦτον ἀξιώπαινος, καθ' ὅσον μηδέποτε ἐξελθῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπεραιώσεν ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρου τινὸς ἑμοτέχνου τοῦ τὸ ὠραῖον ἐν γένει τοῦτο ἔργον.

Εἰς τὸν ἐν Χίῳ Δ. Σκαράκη διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν ποικίλης χρήσεως ὠρολόγιον, συνήθως καλούμενον (petit horloge de voyage), κατασκευασθὲν ὁλόκληρον ἰδίαις αὐτοῦ χερσὶ κατ' ἀπομίμησιν τῶν ὠρολογίων τῶν Παρισίων, ἐκτὸς τῆς ἐξ ὀρειγάλκου θήκης, τοῦ δίσκου (cadran), τοῦ σπειροειδοῦς ἐλατηρίου, καὶ τοῦ μικροῦ τροχοῦ τοῦ κυλίνδρου, ἅτινα κατὰ τὴν γνωμάτευσιν τῶν εἰδημόνων εἰσὶ κατασκευῆς εὐρωπαϊκῆς.

Ὁ μηχανισμὸς τοῦ ὠρολογίου τούτου, κινούμενος δι' ἐλατηρίων, εἶναι περικλοκώτερος τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ἐκκρεμῆς ὠρολογίου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπαιτεῖται μεγαλύτερα δυσκολία καὶ ἐξειδικιασμένη ἐπιτηδεϊότης πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ.

Τὸ ὠρολόγιον τοῦτο δεικνύει τὰς ὥρας, τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα λεπτὰ, ἐντείνεται ἀνὰ πᾶν ὀκταήμερον, καὶ ἔχει τὰς ὥρας. Ἐὰν δὲ τοῦτο πλείονα ἐν τῇ διατάξει τοῦ ὄλου λεπτότητα καὶ κομψότητα περιεῖχεν, εἴαν τὰ εὐρωπαϊκὰ κέκτηνται, ἦθελεν εἶσθαι καθόλου ἐφάμιλλον ἐκείνων, καὶ δὴ καὶ προτιμότερον, ἄτε εὐωότερον ἐκείνων ὄν.

Ὅπως δὴποτε ὁ Δ. Σκαράκης ἐνεκρίθη ἀξίος τοῦ βραβείου διὰ τὴν ἣν ἔδειξεν ἐπιμονὴν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἔργου τούτου, καὶ διὰ τὴν ἣν ἐπαγγέλλεται εἰς τὸ μέλλον τελειοποιῆσιν τῶν τοσοῦτων κοινοφελῶν τούτων ἔργων.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Π. Σ. Ἀζάπην, κατασκευάσαντα αὐτοδιδάχτως ἠλιακὸν ὠρολόγιον μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας καὶ τῆς δεύσης κομψότητος.

Ὁ νεώτατος τὴν ἠλικίαν Ἀζάπης, φυσικὴν ἔχων τάσιν καὶ λίαν ἀξιώπαινον ζῆλον πρὸς τὴν κατασκευὴν τοιούτων ἔργων ὡς καὶ ἀτμομηχανῶν, ἦθελε μεγάλως ἐπιδώσει καὶ καταστῆ ὠφέλιμος, εἴαν ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ ἦθελεν ἐνεργῆσαι ἀρμοδίως τὴν εἰς Εὐρώπην ἀποστολὴν τοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ τελειοποίησιν του.

ΚΛΑΣΙΣ ΙΗ΄.

Σκευὴ φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως.

Ἀργυροῦν Β΄ τάξεως. Κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸν ἐν Σύρῳ Γ. Καλαποδόπουλον διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ κατασκευασθέντα ἀκινδύνα φώσφορα, πλεονεκτοῦντα κατὰ τοῦτο ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀναφλεχθῶσιν ἐπὶ οὐδενὸς ἑτέρου σώματος εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐν τοῖς δοχείοις αὐτῶν φερόμενου τριβέως. Ὁ κύριος οὗτος ἦθελε τύχει ἀνωτέρου βραβείου εἴαν ἐξηκολούθη τὴν κατασκευὴν τῶν ἀκινδύνων φωσφῶρων του, ἅτινα πλείστα ὅσα δυστυχῆματα δύνανται νὰ προλαβάνωσι χάρι τῆς ἐξαιρετικῆς ἰδιότητος τοῦ ἀκινδύνου, ἣν ὁμολογουμένως κέκτηνται.

Κατὰ δεύτερον λόγον, εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Χ. Δρακονταεῖδη κατασκευάζοντα κοινὰ φώσφορα καλῆς ποιότητος ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Σύρῳ Παναγιώτην Μαρκότσην διὰ τὸν τεχνήντως παρ' αὐτοῦ κατασκευασθέντα ναυτικὸν φανὸν.

Μυρωδικά και κοσμητικά διάφορα.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σ. Δ. Κρίνον ἐθέσαντα

1ον) Ἀνθόνερον καὶ ἀθέλιον μᾶλλον εὖσμα τῶν λοιπῶν ἐκτεθέντων, καὶ καλῶς ἀπεσταγμένα.

2ον) Ῥόδσταγμα καλῶς ἀπεσταγμένον καὶ ἔχον τὴν χαρακτηριστικὴν εὐάρεστον ὀσμὴν τῶν ῥόδων καὶ

3ον) Οἰνοπνευματώδες ὑπόσταγμα τιφύου μετὰ μόσχου, ἀρκούντως εὖσμον.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Α. Βουσακὴν διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα ἀξιόλογα ἔλαια πορτοκαλίων καὶ κίτρων, αἵτινα εὐρέθησαν λίαν καθαρὰ διὰ τῆς ἐπὶ χάρτου ἐντελούς διὰ θερμάνσεως ἐξατμίσεως.

Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν οἱ τὰ τοιαῦτα βαρύτερα αἰθέρια ἔλαια κατασκευάζοντες ἐπροθυμοποιούντο ἐπὶ πλέον τὴν παραγωγὴν ταύτην ἢ αὐξήσωσι, διότι ὑπαρχούσης ἀφθόνου ἐν Ἑλλάδι τῆς πρὸς ταῦτα ἀναγκαίας ὕλης, διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτῶν πλείστα ὠφελείας ἤθελον εἰς ἑαυτοὺς καὶ τὸ Κράτος προσπορίσει.

Εἰς τοὺς ἐν Κερκύρᾳ ἀδελφοὺς Κόλλα διὰ τὰ ἐξῆς αὐτῶν ἐκλεκτὰ ἐκθέματα

1ον) Οἰνοπνευματώδες καθαρὸν ἐκ τιφύου ἀπόσταγμα, ἱκανὴν ποσότητα αἰθερίου τιφύου ἔλαιου περιέχον καὶ διακρινόμενον διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτοῦ καθαρὰν ὀσμὴν, ἥνπερ συμμιγνύμενον μετὰ τοῦ ὕδατος παρέχει.

2ον) ποικιλώσμον οἰνοπνευματώχον βευστὸν, συνήθως καλούμενον eau de cologne ὡς κάλλιστα συνθετικὸν καὶ ἀπεσταγμένον καὶ πολλῶν τῶν ἐξ Εὐρώπης ὑπερτεροῦν, ὡς τοῦτο διὰ καταλλήλου πειράματος ἐδείχθη. Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ἐπειδὴ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πολυτελείας εἶδη κατέστη ἤδη γενικὴ καὶ ἡ χρῆσις παρ' ἡμῖν τῶν τοιούτων οἰνοπνευματώχων εὖσμων βευστῶν, καὶ ἐπειδὴ δι' αὐτὰ πολλὰ μωρικὰ δὲ δραχμῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐξάγονται, εὐκατεῖον ἦν, ἵνα ἀναλογισάμενοι ταῦτα οἱ πείραν ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τούτων κεκτημένοι, εἰδικώτερον καὶ μετὰ πλείονος ζήλου εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας, τὸ πολλῶν ὠφελειῶν πάροχον, ἐπιδοθῶσι, διότι διὰ τὴν καλὴν αὐτῶν ποιότητα μετ' ἦν ἠδύνατο ἐν Ἑλλάδι νὰ κατασκευασθῶσι, καὶ διὰ τὴν μετρίαν τιμὴν, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἤθελον ἐνταῦθα ἐκποιοῦνται, ἤθελον κατὰ πολὺ προτιμᾶσθαι ταῦτα τῶν ἐξ Εὐρώπης ἐρχομένων, αἵτινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πομπώδεις ὀνομασίας καὶ οὐδὲν πλέον, φέρουσι.

Δὲν κρίνομεν δὲ καὶ ὅλως ἀπὸ σκοποῦ νὰ συστήσωμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι εἰδήμονας καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν μυρωδικῶν ἀνηκόντων παχυμύρων, αἵτινα ἐξωθεν ἐρχόμενα εἰς λίαν ὑπερτιμημένα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κακίστης ποιότητος, καὶ τὰ ὅποια δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν ἐνταῦθα ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ καλλήτερα καὶ εὐωνότερα.

Ἐπαιρον. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σόλινα (υἶον) διὰ τὸ ῥόδσταγμα, ὅπερ μετὰ τὸ ἀνωτέρω ἐθεωρήθη ὡς τὸ καλλήτερον τῶν λοιπῶν.

ΚΛΑΣΙΣ Κ'

Εἶδη τορνευτικῆς κτλ.

Ἀργυροῦν Β' τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Γεώργιον Μουστακούλαν διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα διάφορα εἶδη ψηκτρῶν καὶ ψηκτρίδων, κατασκευασμένων λίαν στερεῶς καὶ καθ' ὅλα κομψῶς καὶ ἐντέχνως.

Τὸ πολυχρηστότατον τοῦτο εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον εἶδος ὀφείλομεν παντὶ σθένει νὰ ἐμψυχώσωμεν, καθ' ὅσον πάμπολλα καὶ δι' αὐτὰ χρήματα καταναλίσκομεν, καὶ καθόσον τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς βιομηχανίας ταύτης εἶδη πολὺ τῶν ἐξ Εὐρώπης προσερχομένων ὑπερτεροῦν.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Μιλτιάδην Κανταρζῆν διὰ τὸν ἐκτεθέντα ὑπ' αὐτοῦ δεσποτικὸν θρόνον, πλείστην εὐρυθμίαν καὶ κανονικότητα καὶ σκαλίσματα φέροντα. Ἐὰν ὁ κύριος οὗτος εἰς τὸ ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἐποψίαν ὡραῖον τοῦτο ἔργον τοῦ πρὸς τὴν κανονικότητα καὶ εὐρυθμίαν πλείονα ἀκρίβειαν καὶ λεπτότητα προσέθετεν, ἤθελεν ἀναμφιλέκτως πολὺ ἀνωτέρου βραβεῖου ἀξίος κριθῆ.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀριστείδην Κανάλην διὰ τὸν ἡμιτέλεστον ἐπιτάφιόν του, τὸν ἡμαρτημένον μὲν κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὄλου, ἀλλὰ πλεονεκτοῦντα διὰ τὰ μετὰ σπανίας τέχνης καὶ ἀκριβείας γεγλυμμένα αὐτοῦ μέρη δι' α καὶ τοῦ βραβεῖου ἀξίος ἐκρίθη.

Ἀργυροῦν Κ' τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἰωσήφ Παπαβασιλείου διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθεισάν καὶ ἐντέχνως ἐξεργασθεῖσαν ξυλογλυπτικὴν εἰκόνα, παριστώσαν διάφορα γεγονότα τῆς Νέας Διαθήκης.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις μοναχὸν Γαλακτιάνα, τὸν ἐντέχνως καταργασθέντα ὀκτῶ διαφόρους ξυλογλυπτικὰς εἰκόνας, παριστώσας διάφορα γεγονότα θρησκευτικὰ καὶ κλάδον ἐφ' οὗ ἐπικάθηται οἱ πρῶτην Βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Καποδιστρίου.

Εἰς τὸν ἐν ἠθήναις Ἀπόστολον Γεωργίου δημοδιδάσκαλον διὰ τὰς κατασκευασθείσας παρ' αὐτοῦ δύο πίπας ἐκ σπηλίου, τὸ ὅποιον ἐξώρυξεν ἐκ τινος λόφου πρὸς ἄρκτον τῶν ἠθῶν καὶ ἐπιτηδείως προπαρασκευασίας

καὶ ἀποστιλβώσας αὐτὸ κατασκεύασε τὰς πίπας ταύτας, αἵτινες καθ' ὅλα σχεδὸν πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς ἰσοπερίζουσιν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ, εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἐνεψύχωνε τὸν ἀξίεπαινον Α. Γεωργίου, ὅπως εἰδικώτερον ἐπιδοθῆ ἑὺτος καὶ τελειοποίησθαι τὸ προσοδοφόρον τοῦτο ἔργον.

Εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Γεώργιον Αὐλωνίτην, αὐτοδιδάκτον τορνευτὴν, ἐξεργασθέντα μονοτέλεχον κανδύλιον καὶ ἐν μαχαίριον ἐξ ἀπιδέας ἀγρίας μετὰ μεγάλης ἐπιμονῆς καὶ φιλοκαλίας, καὶ ἐν ζαχαροδοχεῖον πλήρες, μονοτέλεχον σκαλιστὸν, ἀπάντων κεκοσμημένων διὰ διαφόρων ὡραίων ξυλογλυπτικῶν ἀναγλύφων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον, καλῶς ποιῶν ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ Ἰωάννης Κωνσταντινίδης ἐξέθηκεν εἰς τὰ Ὀλύμπια.

Εἰς τὸν ἐν Θουάμφ Δήμον Ρίζον ἐθέσαντα δίσκον μετὰ δύο ποτηρίων ὕδατος, κύπελλον κτλ., ἐκ ξύλου διὰ λεπτῶν γλυμμάτων κεκοσμημένα.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Εὐαγγέλην Βούλγαρην ἐξεργασθέντα ἐντέχνως διάφορα ξύλινα τορνευτὰ ἀγγεῖα ποικίλης χρήσεως.

Ἐπαιρον. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Γεώργιον Ἰωάννου διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα διάφορα τορνευτὰ ἔργα.

Εἰς τὸ ἐν Κερκύρᾳ Σωφρονιστήριον διὰ τὰ ἐξ ὁστοῦ διάφορα ἔργα γεγλυμμένα διὰ λεπτῶν κοσμημάτων.

Εἰς τὴν ἐν Σύρῳ Marie Marichich ἐξεργασθεῖσαν δύο μικρὰ κιβώτια τορνευτὰ.

Εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Γεώργιον Καίτην ἐξεργασθέντα κηροπήγιον ξύλινον τορνευτὸν ἐκτεθὲν ὑπὸ τοῦ Δ. Σκάρπα.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Α. Φρουδάκη (φυλακαὶ Γαρπολά) διὰ τὰ ἐκ μίγματος κομβολογία του.

ΚΛΑΣΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ.

Ἔργα τορνευτικῆς ἐκ σιδήρου χωνευτοῦ καὶ ὀρειχάλκου.

Ἀργυροῦν Α' τάξεως. Εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ κ. Γεώργιον Βασιλειάδην διὰ τὰ ἐν τῷ ἀτμοκίνητῳ ἔργοστασίῳ του καλῶς κατασκευασθέντα, καὶ εἰς τὴν κλάσιν ταύτην ἀναγόμενα ἐκ χωνευτοῦ σιδήρου, διακρινόμενα ἔργα του, ἰδίως δέ

1ον) Διὰ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Θ ὑπέρθυρον, ἄτε πρωτοτυπίαν τινὰ καὶ καλλιτεχνίαν ἐμπεριέχον.

2ον) διὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον Κ κιγκλίδα, καὶ τοὺς τρεῖς σταυροὺς δι' ἐπιτόμβια μνημεῖα καὶ ἐκκλησιαστικὰς χρήσεις καὶ

3ον) διὰ τὸ μαγειρεῖον, ἀξιοσύστατον ἐν δι' ἦν παρὸς ἀξίζει χρησιμότητα καὶ μεγίστην ἐπὶ τῆς καυσίμου ὕλης οικονομίαν.

Χαλκοῦν. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σπυρίδωνα Ὄψμαν κατασκευάσαντα κομψότατον καὶ στερεώτατον ὀρειχάλκινον χρηματοκιβώτιον ἀνοιγοκλειόμενον διὰ μυστικῆς καὶ λίαν εὐφυοῦς μηχανισμοῦ.

Εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Θ. Δήμογλου δι' ὃ ἐξέθηκεν ὡραῖον ἐκ χαλκοῦ πύρανον (μαγκάλι).

Εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ν. Μαρτίνην ἐξεργασθέντα λίαν ἐντέχνως διάφορα ἐξαρτήματα κλίνης καὶ ἕτερα διὰ πυλῶνα.

Εἰς τὸν ἐν Τριπόλει Βασιλεῖον Κάντσαν δι' ὃν ἐξέθηκε μέγαν ἐκκλησιαστικὸν κηροστάτην ἐξ ὀρειχάλκου, κομψὸν, καλῆς καὶ στερεᾶς κατασκευῆς.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀργύρην Παπαηλιοῦ διὰ τὸν κατασκευασθέντα παρ' αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὸν κώδινα ἀρκούντως εὐχρον.

Εἰς τὸν ἐν Πάτραις Βασιλεῖον Κουτσούκον ἐκτεθεισάντα καὶ αὐτὸν ἐκκλησιαστικὸν κώδινα, μικρότερον μὲν τοῦ ἀνωτέρου, ἀλλὰ μετὰ πλείοτερον ἀναγλύφων κεκοσμημένον.

Ἐπαιρον. Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Νικόλαον Μενιδιάτην διὰ τὰ διαφόρου χρήσεως ἐκ σφυρηλάτου ὀρειχάλκου ἐξεργασθέντα κοσμήματα.

Περαίνοντες δὲ τὴν κρίσιν ἡμῶν ταύτην εὐχόμεθα οἱ ἐπὶ τοῦ εἶδους τούτου τῶν ἐκθεμάτων κατὰ τὴν προσοχὴν τῶν Ὀλυμπίων περίοδον ὀριστησόμενοι ἔλλανοδίκαι ἀκριβέστερον νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ βαρὺ καὶ ἐπιμοχθὸν τοῦτο ἔργον, καὶ ἐπικαλούμεθα συνάμα τὴν ἐπιεικειαν πάντων, ἀν καίτοι ἕνεκα τῆς ποικιλίας καὶ τῆς πληθῆος τῆς ὕλης τῆς εἰς 595 ὅλα ἐκθέματα συμποσομένης καὶ ὑπὲρ τοὺς 200 ἐκθέτας ἀριθμοῦσης, διέφυγε τὴν σύντονον ἡμῶν προσοχὴν.

Ἐν ἐπιμέτρῳ δὲ, ἵνα μείζων τις ὠθησις καὶ ἐμψύχωσις εἰς τὴν ἐν γένει ἐν Ἑλλάδι βιομηχανίαν δοθῆ, προτινόμεν νὰ μεριμνήσῃ, ἂν δυνατὸν, ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν κληροδοτημάτων ἐπιτροπὴ, ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ συσταθὲν πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν βιομηχανῶν λαχεῖον οὐ μόνον τὰ βραβευθέντα καὶ πρὸς ἐκποίησιν προωρισμένα ἐκθέματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ μὴ τυχόντα τοῦ βραβεῖου.

Πρὸς δὲ, δὲν ἐθεωρήσωμεν ἀπὸ σκοποῦ νὰ παραθέσωμεν ἐν τῷ τέλει τῆς ἐκθέσεως ἡμῶν ταύτης, καὶ πίνακα περιέχοντα κατὰ κλάσεις τὰ ἐν τῇ Συναγωγῇ ἡμῶν ἀδεκάστως ἀπονεμηθέντα βραβεῖα, ἵνα ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ τε σύνολον τούτων καὶ τὸ συμπέρασμα τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν καθορᾶται.

Πίναξ τῶν εἰς τὴν Γ'. Συναγωγὴν ἀπονεμηθέντων βραβείων.

Κλάσεις	Νομισματόσημα				Ἑπαινοί	Παρατηρήσεις
	Χρυσᾶ Β'. τάξεως	Ἄργυρᾶ Α'. τάξεως	Ἄργυρᾶ Β'. τάξεως	Χάλκινα		
ΙΓ'	1	1	8	10	19	
ΙΔ'			1	2	2	
ΙΕ'		3	4	23	31	
ΙΣ'					1	
ΙΖ'			2	1		
ΙΖ'			2	1		
ΙΗ'			2	1		
ΙΘ'				3	1	
Κ'			1	8	5	
Πρόσθετος		1		6	1	
Ἄθροισις	1	5	20	55	60	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Δεκεμβρίου 1870.

ΞΥΝΑΓΩΓΗ Δ'.
ΤΑ ΠΡΟΣ ΕΝΔΥΣΙΝ.

ΤΜΗΜΑ Α'.
ΚΛΑΣΕΙΣ 21, 22, 23, 24, καὶ 25.

ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΑΙ.

Ἰωάννης Τσάτσος, πρόεδρος.

Γεώργιος Μαρτίνοβιτς.

Νικόλαος Θ. Κορέσιος, εισηγητής.

Ἀντικείμενα ἐκτεθέντα καὶ τρόπος καθ' ὃν ἐγένεν
ἡ ἐξέτασις αὐτῶν.

Διορισθέντες εἰς ἐξέτασιν τῶν ΠΡΟΣ ΕΝΔΥΣΙΝ προϊόντων γῆς καὶ τέχνης, ἐπελήφθημεν τοῦ ἔργου καταβαλόντες τὴν δέουσαν προσοχὴν ἐν τῇ ἐρευνῇ, ὅσον ἦτον ἐκ τῶν παρεχομένων ἡμῖν μέσων δυνατὸν.

Ἐκθέτομεν λοιπὸν τὰς παρατηρήσεις μας καὶ ἐνδεικνύομεν τὴν ἐν συνειδήσει κρίσιν ἡμῶν περὶ τῆς ἀνηκούσης βραβεύσεως εἰς ἕκαστον τῶν προσχόντων πραγμάτων τῶν δηλωθέντων ἐκτεθέντων.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς βραβεύσεως ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ γράμμα τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Ὀλυμπίων τοῦ 1870, καθ' ὃν ἀπαιτεῖται νὰ ᾖ τὰ ἐκτεθέντα ἀπροϊόντα τοῦ ἐκθέτου» (ἄρθρ. 11) «χρησιμότητος καὶ ὀλιγοδαπάνου παραγωγῆς», εἴτε «ἔχοντα τελειότητα» (ἄρθρ. 34), εἴτε παραγόμενα ἀεὶ συστάσεως σημαντικῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων εὐκολογάντων μεγάλως τὴν παραγωγὴν καὶ κατατάλωσιν» (ἄρθρον 50).

Ἄν ἐδείχθημεν ἴσως φειδωλοὶ εἰς τὰς βραβεύσεις, (α) τοῦτο ἐπράξαμεν οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Κανονισμοῦ (ἄρθρ. 52), ἀλλ' εἶτι μᾶλλον ἵνα παροτρύνωμεν τὴν εἰς τὸ μέλλον ἀμιλλαν, ὅπου ἂν ὑπάρχῃ μακρότερος δρόμος σταδίου πρὸς πρόοδον. Τοιοῦτο π. γ. εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐκ βαμβακίου νηματοποιίας, ὅπερ ἔχει μακρότερον ἐτι στάδιον νὰ διατρέξῃ, ἵνα φθάσῃ ἐν τῇ γραμμῇ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ βιομηχανίας. Ἐνεδείξαμεν ὁμῶς τὴν σχετικὴν ὑπεροχὴν.

Ἄλλ' εἰς τὴν μεταξοποιῶν ἐδώκαμεν τὸ πρῶτον ἀριστεῖον, διότι ἡ τέχνη οὗτη ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ μόνη ἣτις φθάνει εἰς ἰσόβαθμον σχεδὸν θέσει πρὸς τὴν ὁμοίαν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης. Τὴν μεταξοφαντικὴν ἐβραβεύσαμεν, ἀναλόγως τῶν μικρῶν μέσων ἅπερ κέκτηται ἤδη, θεωροῦντες ὅτι ἡδύνατο νὰ ἐνδειχθῇ ἀρίστη ἂν εἶχε μεγαλειότερα, ὡς ἔχουσα ἐκ παραδόσεως τὸ τέλειον, οὕτως εἰπεῖν, τῆς τέχνης. Τὴν δὲ γεσοποιῶν ὀλίγου δεῖν νὰ ὑποβιβάζωμεν, ἂν μὴ ἐσεδόμεθα τὴν ἀπόφασιν τῶν Ἑλλανοδικῶν τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1859· διότι κατήντησεν εἰς μόνην τὴν βαφικὴν καὶ περικόσμησιν, ἀγοραζομένων κατὰ τὸ μέγιστον ποσὸν τῶν φεσίων ἐτοιμῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἰς τὴν προηγουμένην ἔκθεσιν ἡ γεσοποιῶν παρεῖξε δείγματα εὐφυΐας, τέχνης καὶ ἰσχύος πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς, ὥστε νὰ διαγωνισθῇ μετὰ τῶν ἀλλοδαπῶν, ὅπως καὶ τοὺς τῆς Τύνιδος τεχνίτας ὑπερεβάλετο. Δὲν προσῆν ὁμῶς εἰς τὸ προσδοκώμενον τέμα ὥστε ἐκ τούτου νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάγκην προστασίας διὰ μεγάλου δασμοῦ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐξ ἀλλοδαπῆς· ἐνῶ μάλιστα δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ἐριον σχεδὸν ἐλεύθερον δασμοῦ καὶ εὐθηνότερον ἢ ὁ τῆς Βιέννης τεχνίτης. Εἰς δὲ τὴν βαμβακοῦφαντικὴν οὐδὲν ἔδωκαμεν

(α) Αἱ βραβεύσεις ἡμῶν, διὰ τῆς ὀλοφθρίας τῶν Ἑλλανοδικῶν ἠῤῥησαι ἐν γένει κατὰ ἕνα βαθμὸν.

παρέχον τὰ προσόντα μεγάλης παραγωγῆς καὶ εὐθηνίας, σχετικῶς πρὸς τὰ εἰσαγόμενα ξένα τοιαῦτα ὑφάσματα διὸ καὶ αἱ βραβεύσεις εἶναι ἀπλῶς σχετικαὶ πρὸς τὰ ἐκτεθέντα καὶ ἐνταυτῷ τῆς κατωτέρας τάξεως. Εἶθε ἡ προσεχὴς Ὀλυμπιακὴ Ἐκθεσίς νὰ εὖρη καθιδρυμένα δι' ἀτμοκινήτων μηχανῶν ὑφαντήρια πανικῶν ἀνταγωνιζομένων πρὸς τὰ ἐξ ἀλλοδαπῆς, ὥστε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἰδρυτὴν τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον! Ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν σχετικὴν ὑπεροχὴν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀκριβὴς ἡ κρίσις ἡμῶν· διότι μῆτε οἱ ἐκθέται ἐδῶκαν ἐκθέσεις λεπτομερεῖς ὅπως δέον, μῆτε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν Ἐκθεσιν, μῆδὲ κἄν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ἐξέθησαν. Οὕτω π.χ. οἱ ἐν Ζακύνθῳ ὑφανταὶ δὲν εἶναι δυνατόν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 νὰ βραβευθῶσι διὰ τὰ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων ἀγορασθέντα καὶ δευθέντα ὑφάσματα τῶν· διότι ἡ Ἐπιτροπὴ μῆτε ἰδιοκτητῆς, μῆτε ἐργοστασιάρχης (propriétaire ou fabricant) εἶναι, ἀλλ' ἀπλῶς ἀγοραστῆς, φιλοτιμίας ἐθνικῆς ἔνεκεν ἐκθέσεια.

Τὰ παρ' ἡμῶν ἐξετασθέντα καὶ κριθέντα εἰσὶ τὰ ἐξῆς:

ΚΛΑΣΙΣ 21.

- 1) Βαμβάκια ἐκκοκισμένα καὶ παρεσκευασμένα.
- 2) Νήματα βαμβακερά.
- 3) Ὑφάσματα βαμβακερά λευκὰ καὶ χρωματιστά.
- 4) Πλεκτὰ βαμβακερὰ, σειρήτια, λινάδες (γαϊτάνια), βρακοζῶνα καὶ σύμμικτα ὑφάσματα.
- 5) Βαμβακοῦφάσματα σύμμικτα κτλ.

ΚΛΑΣΙΣ 22.

- 1) Νήματα λινὰ καὶ κανάβινα.
- 2) Ὑφάσματα λινὰ καὶ κανάβινα ἢ ἄλλης φυτικῆς ὕλης.
- 3) Λινοῦφάσματα σύμμικτα.

ΚΛΑΣΙΣ 23.

- 1) Νήματα μάλλινα.
- 2) Ὑφάσματα μάλλινα.

ΚΛΑΣΙΣ 24.

- 1) Πτηκτὰ καὶ γναπτὰ μάλλινα, οἶον φέσια.
- 2) Πλεκτὰ μάλλινα, οἶον φανέλα κατλ.
- 3) Πιλητὰ, οἶον πῖλοι.

ΚΛΑΣΙΣ 25.

- 1) Μετάξιον, ἤγουν νῆμα μετάξης.
- 2) Ὑφάσματα μεταξωτά.
- 3) Μεταξοῦφάσματα σύμμικτα.

Γενικαὶ παρατηρήσεις

περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι χειροτεχνικῆς βιομηχανίας.

(Industrie manufacturière).

Παρατηροῦντες ὅτι παρ' ἡμῶν δὲν ὑπάρχουσι διαδεδομένα εἰς τὰς τῶν πολιτῶν τάξεις τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας αἱ γενικαὶ ἰδέαι περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῆς τέχνης, νομίζομεν ὅτι εἶναι λυσιτελεῖς νὰ ἐκθέσωμεν οὐχὶ λίαν συνοπτικῶς περὶ αὐτῶν, ὥστε καὶ αἱ τάξεις αὐταὶ νὰ λάβωσι θάρρος μεγαλῆτερον καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ συλλάβῃ νύξιν τινὰ περὶ τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν πρὸς τὴν ὅσω δυνατόν συμπλήρωσιν αὐτῶν. Οὕτω δὲ νὰ προβῇ ἡ ἀνάπτυξις καὶ πρόοδος τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας, ἥτις

ὑφίσταται ὡς ἰδιάζον βιοποριστικὸν μέσον τοῦ ἐπικρατεστέρου μέρους τῶν κατοίκων, πρὸς ἄμεσον ἐπίδρασιν εἰς τὴν τῆς πολιτείας εὐπραγίαν.

Ἡ Ἑλλὰς θεωροῦμεν ὅτι ἐσφαλμένως παρὰ πολλῶν κατατάττεται ὡς ἰδιαζόντως γεωργικὸς τόπος. Ἐχούσα κλίμα εὐκραεῖς, εἶναι καὶ εὐκρατος εἰς πάντα, οἶον γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, μεταλλουργίαν, καλλιτεχνίαν, ἐμπορίαν, ναυτιλίαν καὶ βιομηχανίαν. Κυρίως ὅμως δὲν εἶναι γεωργικὸς, ἀλλὰ φύσει καὶ θέσει τόπος ναυτιλιακῆς καὶ βιομηχανίας.

Ἡ γεωργία ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει· διότι πανταχοῦ τῆς Γῆς αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς διατήρησιν τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐτῶν τῶν εἰς ἡμιαγρίαν κατὰστασιν. Δι' αὐτὸ τοῦτο ἡ γεωργία μόνη ἀπέμεινεν εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν μακροχρόνιον κατοχὴν τοῦ ξένου δεσποτισμοῦ, μετὰ τὰς τόσας ἀλγεῖνας καταστrophὰς ὅσας ἡ Ἑλλὰς ὑπέστη. Ἀλλ' ὅμως, ἐκ τῶν πολλῶν καὶ διαφορῶν ἀποτροπαίων αἰτίων, κατέστη εἰς ὃν ὑπῆρξε θαθμὸν ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν καὶ ἴσως ἐτι ὑποδεστέρα.

Ἀλλ' ἡ βιομηχανία καὶ ἡ ναυτιλία, προὑπάρξασαι ἐπὶ αἰῶνας ἐν Ἑλλάδι, διατελοῦσιν εἰσέτι τὸ μέσον τῆς σχετικῆς εὐπραγίας τῶν κατοίκων· διότι ἐν αὐτῇ τὰ συστατικὰ αὐτῶν ὑπάρχουσι, διὰ τὸ εὐκραεῖς τοῦ κλίματος, τὸ ὀρεινὸν καὶ ἐν γένει τὸ λεπτόγειον τοῦ τόπου, ἐτι δὲ διὰ τὸ εὐφρῆς τῶν κατοίκων. Ὄπου δὲ ταῦτα, ἐκεῖ τὸ φύσει βιομηχανικὸν πνεῦμα, μάλιστα δὲ ὅταν αἱ ἐκτάσεις τῆς χώρας εἰσὶ μέτριαι. Ἐκ τούτου δὲ ἐγένετο ἡ ἐγκατάστασις ἀπειρῶν ἐλληνικῶν ἀποικιῶν εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν γνωστοῦ κόσμου· διότι στερούμενοι γῆς ἀνάλογως προσοδοφόρου ἐξετείνοντο διὰ τῆς βιομηχανίας καὶ ναυτιλιακῆς εἰς ἐμπορίαν, ἧς χάριν αἱ μετοικεῖσαι καὶ ἐποικίσεις.

Ἡ Ἑλλὰς ἄρα εἶναι πρὸ πάντων βιομηχανικὴ καὶ ναυτιλιῶς. Δύναται δὲ νὰ κατασταθῇ καὶ ἐμπορικὴ, διότι ἡ θέσις αὐτῆς κεντρικὴ ὡς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν Εὐρώπην, τὴν δυτικὴν Ἀσίαν καὶ τὴν βόρειον Ἀφρικὴν· ἔχει δὲ κατοίκους εὐφρεῖς μετὰ τῆς δεούσης τόλμης ὅπως ἀπαιτοῦσιν αἱ βιοποριστικαὶ αὐταὶ ἐνεργεῖαι. Ἄν δὲ οἱ προσήκοντες χαρακτῆρες δὲν ἦναι εἰσέτι ὅσον δύναται ἀνεπτυγμένοι, τοῦτό ἐστι συνέπεια τῆς ἐπὶ 400 ἔτη δουλείας, ἐξ ἧς ἡ πίσσις ἥτις εἰσέτι κρατεῖ δεσμευμένον τὸν Ἑλληνισμόν, ἐξ αἰτίας τῆς μικρᾶς ἰσχύος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῶν μικρῶν κεφαλαίων τῶν κατοίκων. Διὰ τῆς βιομηχανίας δὲ πρὸ πάντων δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐκ τῆς ὑφισταμένης σμικρότητός τῆς ἀσθένειαν.

Ἡ Ἐκθεσίς τῶν Ὀλυμπίων, θεωρηθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὡς ἀπλῆ τις πανηγυρικὴ ἐπίδειξις, εἰδείξεν εἰς τοὺς μελετήσαντας αὐτὴν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι βιομηχανικὸς τόπος. Ἐν αὐτῇ εἶδον τοὺς πολλοὺς καὶ ποικίλους σπόρους οἵτινες ἀπέμειναν ἐκ τῆς πάλαι ἀκμαζούσης βιομηχανίας. Πᾶν σχεδὸν εἶδος ὑφασμάτων ὑπάρχει, ὥσπερ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ· ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ὥσπερ τὰ ἐν μουσεῖῳ δείγματα, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς τὰ τῆς ἀγορᾶς, διότι ἡ παραγωγή ἐλαχίστη. Ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσι καταστήματα ἐργοστασίων, ἀλλ' οἰκίσκοι ἐν οἷς ἕκαστος κατ' ἰδίαν ἄνευ κεφαλαίων, ἄνευ πόρων παραγωγῆς καὶ μέσων ἀναλώσεως, ὑφαίνει πρὸς χρῆσιν τινῶν συνοπιτῶν του, καὶ μόλις γνωρίζεται ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἂν ὑπάρχῃ τὸ ὑφασμά του. Τὰ μεταξωτὰ εἶναι λαμπρὰ καὶ ποικίλα, τινὰ δὲ καὶ τέλεια. Ἀλλ' οἱ ὄφρα εἶναι καὶ αἱ ὑφάντρια ἔχουσιν ἐν οἴκῳ τὸ μικρὸν ἐργαλεῖόν των καὶ ὑφαίνουσι φροντίοντες περὶ πάντων, στερούμενοι πολλάκις τῶν ἀναγκαίων, ἐν γένει δὲ ἐργαζόμενοι ἄνευ καλῶν ἐργαλείων· καταναλισκόντες ἐνταυτῷ χρόνον πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας καὶ ἀναλώσεως. Ὄθεν, ἡ μὲν τέχνη ὑπάρχει, ἡ δὲ παραγωγή καταντᾷ σχεδὸν μηδέν· διότι ἐξέλειψαν τὰ κεφάλαια καὶ τὰ μέσα, ἐξαλειφθείσης τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς περιουσίας παρὰ τῶν ξένων. Ὁ ἐργοστασιάρχης, ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτος, ἐνεργεῖ ἐν σμικρῷ. Ἡ Θρᾷσσα, ἡ Κρήσσα, ἡ Ἰωνία, ἡ Πελοποννησία, ἡ Ἑλληνίς ἐν γένει, ἐργάζονται τὰ πλεῖστα τῶν μεταξωτῶν, τὴν τέχνην ἐκ παραδόσεως μαθοῦσαι. Ἀλλ' ἐξ ἐνός μὲν, ἡ τότε τοιρμικὴ ἀγγορία, ὁ τῆς βίβας τρόμος, ἡ ἀρπαγὴ καὶ ἡ τοῦ ἐργάτου συνεπῆς ἐξασθένεισις, ἐξ ἑτέρου δὲ, ἡ ἰσχύς, τὰ κεφάλαια καὶ ἡ τέως προστατευτικότης τῶν δυτικῶν ἐθνῶν, μετήνεγκαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνατολῆς τὴν βιομηχανίαν ἀπαθῶν εἰς τὰς τῆς Δύσεως χώρας. Ἡ Ὀλλανδία, ἡ Γερμανία, ἡ Γαλλία, καὶ πρὸ πάντων ἡ Ἀγγλία, ἐξεμύζησαν πᾶσαν ἰκμάδα αὐτῆς, καὶ ἤδη αἱ Ἕλληνας καὶ χῶραι, ἐλευθεραὶ τε καὶ δούλαι, πένονται καὶ ζητοῦσι τὰ πρὸς ἐνδύσιν ἐκ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης.

Ἐντούτοις ὑποφώσκει ἤδη ἡ ἀντολή τῆς βιομηχανίας ἐν τῇ Ἑλλάδι, τῇ μητρὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνατολῆς. Ἄν δὲ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις λάβῃ τὴν ὀφειλομένην δεύσαν πρόνοιαν καὶ ἐπιστάσιαν, ἡ τοῦ μακαρίου Ζήππα εἰρηρικὴ μεγάλη ἰδέα μέλλει νὰ λάβῃ σάρκα, ζῶν καὶ ἀνάπτειν, πρὸς πλουτισμὸν καὶ εὐπραγίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει καὶ ὕλην, καὶ νοῦν, καὶ ὑποδείγματα· κτιρὸς λοιπὸν νὰ οἰκοδομήσωμεν τὴν ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ.

ΚΛΑΣΙΣ 21.

§ 1. Βαμβάκιον έκκοκισμένον.

Ἐν τῇ Ὀλυμπικῇ Ἐκθέσει εἶδαμεν τὰ ἐξῆς δείγματα βαμβάκιων έκκοκισμένων.

α.) *Ἀδελφῶν Βολωνάκη*, δήμου Πειραιῶς, έκκοκισμένον δι' ἀτμήρους μηχανῆς, λευκὸν καὶ καθαρὸν ὁμοίον τούτου εἰς χονδρὰ καὶ λεπτὰ ἔντερα καὶ ταινίας ἐξεργασμένον, ἔτι δὲ εἰς φωτιλίων νῆμα, πάντων τούτων προπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν νηματοποίησιν.

β.) *Κ. Π. Ἀγαθοκλέους*, δήμου Στυλίδος, ὅμοιον δι' ἀτμήρους μηχανῆς, μικρὸν τι ἀκαθαρτώτερον τοῦ ἐν Πειραιεῖ.

γ.) *Χ. Δημοπόλου*, ἐν Λεβαδείᾳ, ὅμοιον, καλὸν καὶ καθαρὸν.

δ.) *Δῆμος Αἰγίου*, ἐξέθηκε δείγμα ὑπὸ ἐπιγραφὴν «Βάμβαξ Σεῦλῶν» (Ταπροβάνης). Τοῦτο ὅμως ἀνεγνωρίσασμεν δὲν εἶναι βάμβαξ, ἀλλὰ χνοὺς ἀκανθίου, χρήσιμος δι' εὐνὰς καὶ προσκεφάλαια, δίκην πτερίου (πτύχου), διότι ἀδρὸν καὶ λεῖον. Εἶναι χρώματος ἀχνού, ἰνὸς μακροτέρας τῶν λευκῶν βαμβάκιων, θλωμένης ὅμως ὡσεὶ φριξ χόρτου, διὸ ἀχρηστον εἰς νηματοποίησιν. Τοιοῦτον χνοὺν εἶδαμεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔχοντα διπλασίαν τὸ μήκος τὴν ἑν αὐτοῦ. Ὡς τοιοῦτον τὸ ἔκθεμα ἐθεωρήσαμεν μὴ συγκαταλεγόμενον εἰς τὴν Δ. Συναγωγὴν.

ε.) *Ἀθαρ. Ν. Οἰκοδόμου*, δήμου Δαδίου, Λοκρίδος, βαμβάκιον λευκὸν, στιλπνὸν καὶ ἐλαστικὸν, καλῆς ποιότητος ἀλλὰ συνεπτυγμένον, διὰ χειρομαγνάνου έκκοκισθέν.

Ἐπειδὴ δὲ τ' ἀνωτέρω βαμβάκια ἀποτελοῦσι μέρος τῆς νηματοποίησιν τῶν εἰρημένων ἐκθετῶν συνδυάζομεν τὴν βράβειον αὐτῶν εἰς τὴν τῶν νημάτων.

§ 2. Σύνδεσις δερμάτων βάμβακος.

Γ. *Ἀγγελόπουλος*, ἐκ δήμου Πειραιῶς, ἐξέθηκε δέμα περιέχον βάμβακα έκκοκισμένον, ἐπισυνδεδεμένον καλῶς διὰ πιστηρίου μηχανῆς πρὸς μετακόμεσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Βραβεύομεν αὐτὸ κατωτέρω, διὰ τὴν προθυμίαν τοῦ ἐκθέτου, μόνου τοιοῦτον χρήσιμον ἔργον παρουσιάσαντος.

§ 3. Νήματα βαμβακερά.

Παρατηρήσεις.

Τὰ ἑλληνικὰ νήματα ἐν γένει εἶναι καθαρότερα καὶ δυνατοτέρα κλωστής τῶν ἀγγλικῶν, δι' ἣν εἶπαμεν αἰτίαν. Οἱ Ἄγγλοι διὰ νήματα τοιοῦτων ἀριθμῶν μεταχειρίζονται τοὺς διαφόρους βάμβακας τῆς κατωτέρας ποιότητος, συμμιγνύοντες Σουράτ μετ' ἄλλων μικροῦν βαμβάκων. Νομίζομεν ὅτι οἱ νηματοποιοὶ πάντες πρέπει νὰ ἔχωσιν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν βαθμὸν νηματογνώμονος, καὶ οὐχὶ ὁ μὲν 9. 70|00 ὁ δὲ 7. 53|00, διότι οὕτω ἐμβάλλεται δυσπιστία πρὸς τοὺς ἥτινα βαθμὸν ἔχοντας. Δι' αὐτὸ τοῦτο πρέπει νὰ προσέχωσιν εἰς τὴν γνησιότητα τῆς ἀριθμώσεως, θέτοντες ἐπὶ τοῦ δέσμου τὸν ἀληθινὸν ἀριθμὸν. Ἐὰν δὲ ὁ ἐντολεὺς ζητῇ μέσον τινα, ἦγον μεταξὺ 10 καὶ 12, τότε καλὸν νὰ τιθῆται διακριτικὸν τι σημεῖον, ὥστε τὰ ἐμπορικὰ ἢ οἱ μεταπράται νὰ μὴ ἀπατώσιν τὸν καταναλωτὴν, δίδοντες νῆμα ἀριθ. 12, ἐνῶ εἶναι ἀριθμοῦ μεταξὺ 10 καὶ 12. Πρὸς τούτοις δὲν πρέπει, μικρολόγου κερδοσκοπίας χάριν, νὰ μεταχειρίζωνται χονδρότερα χαρτῖα καὶ μέριμνας τῶν συνήθων, ἕνα ὠφελῆθωσιν ἐκ τοῦ ὀρισμένου εἰς τὸ δέσμον ποσοῦ νήματος. Πρὸ πάντων δὲ τὸ ζῦγι τοῦ δέσμου νὰ ἦναι ἐπακριβῶς 3. 1|2 ὁκάς. Αἱ ὑπεκφυγαὶ αὐταὶ εἰς τὴν καλὴν πίστιν θὰ φέρωσι τάχιον ἢ βράδιον τὴν δυσπιστίαν, ἐξ ἧς θὰ προκύψῃ ζημία καὶ κακὴ ὑπόληψις εἰς τὸ μὴ ἐν καλῇ πίστει ἐνεργεῖν κατὰ σταθμὰ. Ὁ ψεύστης εἶναι κουτός, διότι θ' ἀνακαλυφθῇ καὶ θὰ μὴ πιστευθῆται ὁ τίμιος εἶναι ἐξυπνος, διότι ἐπὶ τέλους θὰ τὸν γνωρίσωσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ἐμπιστευόμενοι εἰς αὐτὸν θὰ ὠφελῆται. Προνοῦμεν ὅτι τὰ τοιαῦτα πρέπει νὰ κανονισθῶσι διὰ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων ἐκ συμφώνου. Ἡ βιομηχανία τῆς νηματοποίησιν ἀνατέλλει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅθεν πρέπει νὰ λάμψῃ ἕνα εὐδοκίμησον ἐγγχώριον καὶ εἰς πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν Μικρασίαν, διότι καὶ αὐταὶ μετ' ὀλίγον θ' ἀγοράζωσι τὰ ἑλληνικὰ νήματα. Ἡ πάλῃ ἤρχισεν εἶναι σοβαρὰ ὑπὸ χρηματιστικῆν ἐποψίν. Ἄν εἰς ὑποσκελιζῇ τὴν τέχνην, ἐξ αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ βλάπτονται ὅθεν συμφέρον τοῖς πᾶσι ὁ περὶ τούτων κανονισμός. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπεμβαίνει ἀλλ' ὅμως τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια δύναται, διότι τοιαύτη μάλιστα ἡ δικαιοδοσία καὶ ἀποστολὴ των. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὰς γενομένας καταχρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ εἰσαγομένων ἄλλοτε καπνῶν. Ἡ αἰσχροκέρδεια, μινύουσα φύλλα πλατάνων καὶ τὰ τοιαῦτα, δυσπρόστησε τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, ἀποπέψασαν ἔπειτα τῆς ἀγορᾶς τὰ ἑλληνικὰ καπνὰ, ἐξ οὗ ἀντὶ 10 πένς ἢ λίτρα ἐν Ἀγγλίᾳ κατήντησαν 2. 1|2, ἀγοραζόμενα πολλᾶκις πρὸς κᾶθαραι τῶν καταστρωμάτων τῶν πλοίων. Οἱ Ἰνδοὶ μίξαντες ἀκαθαρσίαις εἰς τὰ δέματα βαμβάκιων κατὰ τὸ

1865 ἐζημιώθησαν ἔπειτα οὐκ ὀλίγον διὸ ἡ ἐκεῖ ἐξουσία ἐπέβαλεν αὐστηροτάτας ποινὰς εἰς τοὺς δολοπλόκους. Οἱ Ἄγγλοι δοκιμάσαντες καταχρήσεις εἰς τὰ ἀλείμματα καὶ κανάβια τῆς Ρωσσίας, τὰ ὑπετίμησαν, καίπερ ἀνάγκην αὐτῶν ἔχοντες, διὸ ὑπεβλήθη πᾶν τὸ ἐξαγόμενον εἰς ἐξέτασιν διὰ τῶν λεγομένων *δειγματιστῶν* (μπρακόφτσικ), καὶ ἐκ τούτου ἐπεβλήθη τὸ ἔξοδον τοῦτο εἰς τοὺς παραγωγούς. Οἱ Δυτικοὶ μᾶς ἀπεκάλουν μέχρι χθὲς κατεργαστούς, διὸ πρέπει ἔτι μᾶλλον νὰ δεῖξωμεν αὐστηροτέραν τιμιότητα πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἑλληνικῆς πίστεως, ἣτις πρὸ τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτιήσεως ἦτον ἀσπίλος καὶ ἐνδοξος παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι. Δὲν εἶχον ἀδικον οἱ ἀγριοπαθεῖς Ῥωμαῖοι ὀνομάζοντες τοὺς παρακμάσαντας συγχρόνους των Ἑλλήνας μὲ τὸ χλευστικὸν *γραικῶλος greculi*, ἀλλ' οἱ πατέρες μας τοῦ 1821 ἀνεδειχθησαν ἐκ νέου Γραικοὶ, ὅπως οἱ Μαρθωνομάχοι πρόγονοι ἡμῶν. Γραικοὺς λοιπὸν ἦτε Ἑλλήνας ὀφείλουσιν καὶ νῦν νὰ μᾶς ὀνομάζωσιν ἐν καλῇ πίστει συναλλαττομένους.

Εἶθε αἱ παρατηρήσεις αὗται νὰ ἐννοηθῶσι καλῶς, παρὰ πάντων ἐκτελούμεναι.

α.) *Ἀδελφοὶ Βολωνάκη*, δήμου Πειραιῶς, ἐξέθηκαν νήματα λευκὰ ἄστριφα καὶ στριμμένα ἀριθμῶν 2|14 λευκότατα, καθαρότατα, ἴσης κλωστής καὶ ἰσχυρᾶς ἐν κυκλίσις κατ' ἀγγλικὸν τρόπον, καλῶς διατεθειμένων εἰς δέσμον (πακέτον) ἀνὰ 3 1|2 ὁκάς ἕκαστον. Ἡ τῶν δέσμων κατάρτισις συνδέσεως ἐξείριστος καὶ τακτικωτάτη, τὰ περικαλύπτοντα χαρτῖα εὐεῖδη καὶ οἱ συνδέοντες ἐντὸς καὶ ἐκτὸς μέριμνας (σπάγοι) ἀνάλογοι, τούτεστι ἰσχυροὶ καὶ οὐχὶ χονδροὶ, ὥστε νὰ ζημιούται ὁ καταναλωτὴς. Δοκιμάσαντες κυκλίδιον ἀριθ. 3 εὑρομεν κατὰ τὸν νηματογνώμονα ὅτι φθάνει εἰς 9. 61 1|2 0|0. Τὸ ἑλληνικὸν τοῦτο νῆμα, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ τοιοῦτων ἀριθμῶν, εἶναι ὑπέρτερον κατὰ λευκότητα καὶ στερεότητα ἐξ αἰτίας τῆς καλῆς ποιότητος βαμβάκιου ὅπερ ἤδη μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι νηματοποίησιν. Διὰ τοῦτο οἱ καταναλωταὶ προτιμῶσι τὰ ἑλληνικὰ νήματα, ἐξ οὗ ἡ εἰσαγωγὴ τῶν τοιοῦτων ἀριθμῶν ἔπαυσε σχεδὸν ὀλόκληρος.

Οἱ κ. Ἀδελφοὶ Βολωνάκη, οἱ μόνου δόντες ἔγγραφον ἐκθεσιν ὑπὸ χρονολογίαν 17 καὶ 26 Νοεμβρίου, ἀναφέρουσι περὶ τοῦ καταστήματός των τὰ ἐξῆς: Ἐτέθη εἰς πλήρη ἐνέργειαν κατὰ Φεβρουάριον 1869 δι' ἀτμήρους μηχανῆς ἐνεργεῖν, καὶ 55 προσώπων μικρῶν τε καὶ μεγάλων. Περὶ Νοέμβριον 1870 οἱ ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ κλωστήρες ἦσαν 2,240, τούτεστι συστοιχίαι 8×280 κλωστήρας. Ἡ ἐργασία πρὸς νηματοποίησιν ἀρχίζει ἀπὸ τῆς βαμβακοσκευτῆς διὰ μηχανῆς λεγομένης *ἐναρκτηρίου*, *orpenner*, ἐκχονοδιζούσης καὶ καθαρίζούσης τὸ ἐκκεκοκισμένον βαμβάκιον, ὅπερ δι' ἑτέρων μηχανῶν καταρτίζεται εἰς ταινίας, εἰς ἔντερα χονδρότερα καὶ μετέπειτα λεπτότερα μέχρι νήματος χονδροῦ πρὸς χρῆσιν φωτιλίων. Ταῦτα μετέπειτα εἰσάγονται εἰς τοὺς κλωστήρας, ἐξ ὧν τὸ πρὸς χρῆσιν ὑφαντικῆν ἄστριφον νῆμα. Ἐκάστη δὲ τῶν εἰρημένων συστοιχιῶν ἐξάγει νῆμα ὀρισμένου τινὸς ἀριθμοῦ ἄστριφον ἔτε στριμμένον. Παράγουσι δὲ νήματα ἄστριφα, ἦτοι ἀπαλά, ἀρ. 4, 6, 8, 10, στριμμένα ἀριθ. 2, 4, 6, 8, 10, 12. Δύναται δὲ νὰ παράγωσι καὶ ἀριθ. 14 ἅμα δοθείσης παραγγελίας. Ἡ παραγωγὴ μέσου ὅρου καθημέραν φθάνει εἰς 75 δέσμα (πακέτα), τὸ δέσμον περιέχον 3 1|2 ὁκάς, τούτεστι, παράγουσιν ἡμερησίως ὁκάς 260 περίπου. Τὸ τίμημα πωλήσεως τῶν νημάτων 2|12 ἦτο περὶ τὸν Σεπτέμβριον 1870 πρὸς δραχ. 18—20 ἀνὰ ἕκαστον δέσμον, ἀλλὰ περὶ Νοέμβριον ὑπετιμήθη εἰς δραχ. 15—17, ἐξαιτίας τῆς ὑποτιμώσεως τοῦ βάμβακος, ἀναλόγως δὲ τῶν ἀγγλικῶν δρ. 1,50 εὐθηνότερον. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηνῶν ἀγορᾷ ἠκούσαμεν παρὰ πάντων ἐπαίνους ὑπὲρ τῶν νημάτων Βολωνάκη.

β.) *Γ. Κόγκος*, δήμου Πατρῶν, νήματα ἀριθ. 4|12, ὅμοια τῶν ἐν Πειραιεῖ, κατ' ἐλάχιστον ἦτινα ὡς πρὸς τὴν λευκότητα τῶν νημάτων καὶ σύνδεσιν τῶν δέσμων. Ὁ ἀριθ. 8 δοκιμασθεὶς εἶδειξεν 8. 20|00. Τὸ κατὰστημα τοῦτο, ὡς ἠκούσαμεν, εἰσήξε πρῶτον ἀτμήρη μηχανήν.

γ.) *Χ. Δημόπουλος*, δήμου Λεβαδείας, ἀριθ. 4|12 νήματα ὅμοια τῶν ἀνωτέρω τοῦ δήμου Πατρῶν, ἦτινα ὅμως εἰς λευκότητα, ἰσότητα καὶ σύνδεσιν, ἀλλ' ἀνώτερα πάντων εἰς τὸν νηματογνώμονα, εἶδειξαν 9. 70|00.

δ.) *Κ. Π. Ἀγαθοκλῆς*, δήμου Στυλίδος, νήματα ἀριθ. 4|12 ὅμοια τῶν ἀνωτέρω Λεβαδείας, κατὰ ὅμως μικρὸν τι ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα καὶ ἰσότητα, ἐξαιτίας ἴσως τοῦ νεοσυστάτου τῆς μηχανῆς των, ἀλλ' ἡ κλωστή δυνατοτέρα πάντων. Ὁ ἀριθ. 8 εἶδειξεν 7, 53|00, ἦτοι τὸν ἐλάχιστον ὅρον ὡς πρὸς πάντα τ' ἀνωτέρω νήματα.

ε.) *Ι. Τοικλητήρας*, ἐκ δήμου Πατρῶν, νήματα ἀριθ. 6|8 καλὰ ἐπίσης, ἀλλὰ μόνον εἰς δύο ἀριθμούς, διὸ οὗτ' ἐδοκιμάσθησαν.

Βραβεύσεις.

Χρυσῶν Β' τάξεως.

α.) Τῷ κ. Ἀδελφοῦ Βολωράκη, ἐν Πειραιῖ, διὰ τὸ σχετικῶς πάντων τῶν ἐκτεθέντων βέλτιστον τῶν νημάτων των καὶ τὴν καλὴν σύνθεσιν τῶν δέσμων, ἔτι δὲ καὶ τὴν εἰς πάντα τάξιν τοῦ καταστήματος αὐτῶν.

β.) Τῷ κ. Γ. Κόγκω, ἐν Πάτραις, διότι πρῶτος εἰσήξε πρὸς νηματοποιεῖν ἀπὸ μηχανῆς, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς ποιότητος τῶν νημάτων του.

Ἀργυρῶν Α' τάξεως.

α.) Τῷ κ. Χ. Δημοπούλῳ, ἐν Λεβαδείᾳ, διὰ τὴν καλὴν ποιότητα τῶν νημάτων του καὶ τὴν σχετικῶς τῶν ἄλλων τελειότεραν ἀκριβείαν αὐτῶν εἰς τὸν νηματογνώμονα.

β.) Τῷ κ. Κ. Π. Ἀγαθοκλή, ἐν Στυλίδι, διὰ τὴν καλὴν ποιότητα τῶν νημάτων των καὶ τὴν στερεότητα αὐτῶν.

Χαλκῶν.

α.) Τῷ κ. Ι. Τσακλήτῳ, ἐν Πάτραις, διὰ τὰ ἐν τῇ ἑκθέσει σταλέντα νήματά του ἀριθ. 6|8.

β.) Τῷ κ. Γ. Ἀγγελοπούλῳ, ἐν Πειραιεῖ, διὰ τὸ ἐν τῇ ἑκθέσει δειγμὰ ἐπισυνδέσεως δέματος βάμβακος διὰ πιεστηρίου μηχανῆς.

§ 4. Ὑφάσματα βαμβακερὰ καὶ σύμμικτα.

Τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἤραμεν ὅπως ἦτο πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἄνευ προόδου. Ἐὰν δὲ φαίνεται τις, αὕτη ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ἐν Ζακύνθῳ ὅπως δηλοῦται κατωτέρω ἐκ τῆς γενομένης συγκρίσεως τῶν ἐν τῇ ἑκθέσει ὑφασμάτων.

Βραβεύσεις.

Χαλκῶν

α.) Τῷ Δήμῳ Ζακύνθου, (ἐκθέτης ἢ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων) διὰ διάφορα ὑφάσματα διὰ τῶν ὑφαντηρίων χειροτεχνήματα, ταῦτα δὲ πρὸς χρῆσιν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, στερεὰ, ἴσα, καλῶς χρωματισμένα, καὶ κομψῶς πεποικλιμένα, τιμήματος 72 λεπτά μέχρις 95 ὁ πήχυς· τὰ βέλτιστα τῶν ἐκτεθέντων καὶ ἀναλόγως εὐ-υπνότερα τῶν ἐξ Ἄργους, ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἀλλαχόθεν. Ἀλλ' ἄγνωστον ἡμῖν, ἔλλειψαι τῆς δεούσης ἐκθέσεως τῶν φαντῶν, μέχρι πόσου ἢ παραγωγῆ καὶ ἢ κατανάλωσις. Ἄν ὁ ἐκθέτης ἦτον αὐτὸς ὁ κατασκευαστής, ἦτον ἄξιος πρωτοπικῶς τῆς διὰ χαλκίου μεταλλίου βραβεύσεως.

β.) Τῷ κ. Β. Νεριάδῳ, ἐν Μεσολογγίῳ, διὰ λεπτότατον ὑφασμα ὑφαντοποικίον (façonné), ἀρίστης εἰδικότητος. Ἐν γένει δὲ τὸ εἶδος τοῦτο ὑφασμάτων γίνεται ἀριστον πρὸ πάντων τῶν ὑφαντῶν Μεσολογγίου.

γ.) Τῷ κ. Αἰκατερίνῃ Κουτσουδάκη, διὰ καλὸν βαμβακερὸν στρωματόπανον καὶ ὠρατὰ προσόψια.

δ.) Τῷ κ. Χ. Μυστακοπούλῳ, ἐν Ἄργει, διὰ καλὰ παραδόπανα.

ε.) Τῷ κ. Θ. Τσαγκογεώργῳ, ἐν Ἀθήναις, διὰ τὸ καλῆτερον πάντων χονδρόπανον καὶ δίμιτον.

ς.) Τῷ κ. Θ. Δεληγεώργῳ, ἐν Μεσολογγίῳ, δι' ὑφασμα λεπτότατον ὑφαντοποικίον (façonné).

ζ.) Τῷ κ. Π. Βιάδῳ, ἐν Πάτραις, διὰ ὑφασμα ἐκ βάμβακος κερμαχορόου, ὁμοιάζον κατὰ τὸ χρῶμα τῷ σινικῶν ὑφασμα *vanilina*, διότι δι' αὐτοῦ δεικνύει τὸ ὠφέλιμον τῆς χρήσεως τοῦ κερμαχορόου βάμβακος.

η.) Τῷ κ. Δ. Ἐλεγοπούλῳ, ἐν Ἀθήναις, διὰ καλὸν παραδόπανον, δίμιτα καὶ ἄλλα διάφορα ὑφάσματα, λινάδες (γαϊτάνια), σπρίτια καὶ κομβία βαμβακερὰ.

ΚΛΑΣΙΣ 22.

Λινὰ ὑφάσματα ὀλίγα· Νῆμα λινὸν δὲν ἤραμεν ἐκτεθειμένον. Ἡ βιομηχανία αὕτη ἀσθενῆς· ἀλλ' ἴσως ἀναπτύχθῃ ἂν προαχθῇ ἢ καλλιέργεια τοῦ λίνου, καὶ συστήθῃ λινονηματοποιεῖον.

Βραβεύσεις.

Χαλκῶν.

Τῷ κ. Δημ. Κρητικῷ, ἐν Κερκύρᾳ, διὰ διάφορα λινὰ ὑφάσματα ἀνεύκαστα ἐν οἷς ἐν φαικωτῶν καλλίστης ἐργασίας ὡς τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ τοιαῦτα.

Ἐπαινον.

Τῷ κ. Θ. Ἡλιοπούλῳ, ἐν Παζοῖς, διὰ τεμάχια ὑφασμάτων ἐκ σπάρτου· διὰ τὸ εἶδος τοῦτο ἐπ' ἐλπίδ' ἐπιτελοῦσας, διότι τὸ τίμημα 35 λεπτ. ὁ πήχυς εἶναι ἀκριβὸν ὡς πρὸς τὸ τῶν καναβάτων.

ΚΛΑΣΙΣ 23.

Ἐριούφαντα ἢ μαλλοῦφάσματα.

Καὶ ἡ βιομηχανία αὕτη εἰς τὴν νηπιότητα, μὴ δεικνύουσα πρόοδον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων ἐξέθηκε τινα ἀξία βραβεύσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ὑφανταὶ τούτων δὲν εἶναι οἱ ἐκ θέται, οὐδεμίαν περὶ αὐτῶν ποιούμεθα μνείαν. Ὁ θέλων νὰ βραβευθῇ πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στάδιον τοῦ βιομηχανικοῦ διαγωνισμοῦ. Βραβεύεται δὲ ὁ ἀρμόδιος ἄνθρωπος.

Βραβεύσεις.

Χαλκῶν.

α.) Τῷ κ. Ι. Κουτούρη, ἐν Ἀθήναις, δι' ὑφασμα τριχωτῶν καλῶς κατασκευασμένον ἐξ αἰγείων τριχῶν.

β.) Τῷ κ. Κ. Λαγάνῃ, δι' ὑφασμα τριχῶν ἐξ αἰγείων τριχῶν, χρήσιμον διὰ σάκκους καὶ ἄλλας χρήσεις.

ΚΛΑΣΙΣ 24.

§ 1. Πλεκτὰ, πιλωτὰ, καὶ πτηκτὰ ἤτε γναπτὰ.

Τὰ πλεκτὰ βαμβακερὰ, λινὰ καὶ μάλλινα, δὲν παρέχουσιν οὐδὲν ἐνδιαφέρον ὑπὸ χρηματιστικῆν ἐποψίν, μολοντί εἰς ταῦτα ὑπάρχει εὐρὸν στάδιον. Ἡ ἔλλειψις μηχανῶν καθιστᾷ τὴν παραγωγὴν των μετριωτάτην. Τὰ πλείστα πλεκτὰ, οἷον κάλτσαι, σκαπίνια, φανέλαι γίνονται παρὰ τῶν γυναικῶν τῶν οἰκογενειῶν κατ' οἶκον πρὸς ἰδιαιτέραν χρῆσιν, καὶ ταῦτα εἶναι ἀριστότερα καὶ ἀκριβότερα τῶν ξενικῶν τῶν διὰ μηχανῶν, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῶν πόλεων. Εἰς πολλὰς τῶν νήσων Κυκλάδων τὸ ἔργον τοῦτο γίνεταί χάριν βιοπορισμοῦ. Ἡ Μύκωνος πρὸ πάντων καὶ ἡ Τήνος παράγει χονδρὰ τοιαῦτα, μεταπωλούμενα εἰς Ἑλλάδα καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἐξέτεθησαν διάφορα πλεκτὰ οὐχὶ εὐτελοῦς ἐργασίας, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν ἂν τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς ἦναι ἀξίον λόγου ἀγνοοῦμεν προσέτι καὶ εἰς πολλὰ τοῦ τιμήματος. Ἐκ τούτων ἐκρίναμεν τὰ ἐξῆς πρὸς βραβεύσιν ἀξία.

Βραβεύσεις.

Ἐπαινον.

α.) Τῷ κ. Μαρῖᾳ Βεργαντῇ, ἐν Ἀττικῇ, διὰ τὸ καλὸν σχῆμα καὶ ἐξαιρετὸν πλέξιμον καλτσῶν ὡσεὶ εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς.

β.) Τῷ Δήμῳ Μορεμβασίας διὰ κάλτσας ἀρίστης ποιότητος καθ' ὅλα ὡσεὶ ἀγγλικῆς κατασκευῆς.

γ.) Τῷ κ. Ἀγγελικῇ Γ. Γεωργιάδῃ, δήμου Σκοπέλου, δι' ἐν ζεύγος σκαπίνια ἀρίστης κατασκευῆς διὰ τὸ κομψὸν τοῦ σχήματος καὶ τὸ ἐντελὲς τῆς ἐργασίας.

δ.) Τῷ κ. Ἰγνατίᾳ Μ. Δαλεζίου, δήμου Σύρου, δι' ἐν ζεύγος βαμβακερῶν καλτσῶν λευκασμένων.

ε.) Τῷ κ. Ν. Σπηλιᾷδῃ, δήμου Λαμίας, διὰ σκαπίνια (τσουράπια) ἀνδρῶν μάλλινα πολύχρσα καὶ ποικιλόχρσα, χάριν τοῦ καλοῦ χρωματισμοῦ των.

§ 2. Πιλωτὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς.

Δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν πρόοδον εἰς τὴν πιλοποιαν, ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶναι ἐπιθυμητὸν νὰ τελειοποιηθῇ καὶ νὰ γνωρισθῇ κάλλιον, διότι εἰς τὸ εἶδος τῶν ὑψηλῶν πῖλων (καπέλων) δι' ἀνδρας πληρόνεται βαρὺ ἐξόδον διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγὴν, ὡς ἐκ τοῦ ὄγκου τῆς μεταφορᾶς. Ἀπαιτεῖται δὲ καὶ εὐθηνία μετὰ στερεότητος καὶ κομψότητος τῆς κατασκευῆς. Ἰσως τὰ ἐκ λαγοδεματῶν ἡδύνατο νὰ γίνωσι χρησιμότερα καλῶς κατασκευαζόμενα καὶ εὐθηνὰ πωλούμενα, ἀφοῦ ἔχομεν πλῆθος τοιούτων.

Βραβεύσεις.

Χαλκῶν.

Τῷ κ. Πέτρῳ Τρόφῳ, ἐν Κερκύρᾳ, διὰ τοὺς καλοὺς ὑψηλοὺς πῖλους ἀνδρῶν, μεταξωτοὺς τε καὶ πιλωτοὺς· ἐπίσης καὶ χαμηλοὺς διαφόρων σχημάτων, καὶ σχετικῶς τῶν παρ' ἄλλων ἐκτεθέντων.

α.) Τῷ κ. *Ματθαίῳ Ρίχη*, ἐν Κερκύρα, διὰ τοῦ καλῶς κατασκευαζομένου πύλου του.

β.) Τῷ κ. *Ἐρρίκῳ Λαμπελέτη*, ἐν Κερκύρα, διὰ τοῦ καλῶς κατασκευαζομένου πύλου του ποικίλων σχημάτων.

§ 3. Πτηκτὰ ἤτε γναπτὰ, ἤγουν φεσοποιία.

Εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτων ὁ κ. I. Τσάτσος ἀπεπειρήθη νὰ λάβῃ μέρος ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν ἕνα τῶν ἐκθετῶν ἀποδομένης αὐτῷ φιλίας. Ὡς ἐκ τούτου κατεβλήθη πολλὴ ἐξέτασις ἵνα ἐξαχθῇ εὐλογον καὶ δίκαιον συμπέρασμα. Περιοριζόμενα δὲ εἰς τὴν μερικὴν ἐποψὴν ἐπὶ τῶν ἐκθεθέντων.

α.) *N. Γ. Παππαϊωάννου* φεσοποιεῖον ἐν Ἀθήναις. Ἐπισκεφθέντες τὸ κατάστημά του εἶδαμεν τὸ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἀγοραζόμενον νῆμα ἐρίου μερινός, ἐτι δὲ ὀλίγους σκούφους ἐξ αὐτοῦ πλεκομένους ἐνταῦθα παρὰ γυναικῶν· προσέτι ἡμερησμένους πτηκτοῦς λευκοῦ χρώματος, καὶ τοὺς βαμμένους, ἤγουν φέσια, ὧν ἡ ζεχνουδισίς καὶ περιποιήσις ἐγένετο διὰ χειροκινήτων μηχανῶν. Προσέτι τὴν ἐργασίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐπὶ τῶν φεσίων θυσάνων (φουντῶν) δι' ἐγγυρίου μεταξίου. Ἀλλ' οὐδὲν ἐγνώσθη ἡμῖν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν πλεκτῶν καὶ ἐργατῶν, οὐδ' ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ ἀνελώσεως, καὶ μολονότι ἐζητήσαμεν ἐγγραφὸν ἐκθεσιν, τοιαύτη δὲν ἐδόθη, εἰμὴ μόνον ζήτησις πρὸς τὴν τῶν Ὀλυμπίων Ἐπιτροπῆν ἵνα διορισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν, ἂν οἱ Ἀδελφοὶ Τσαουσόπουλοι πηγυώσιν ἐνταῦθα ἢ μὴ τὰ παρ' αὐτῶν κατασκευαζόμενα φέσια. Ταύτην δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὄμιν, διότι δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος ἡμῶν, οὐδὲ νομίζομεν τὴν τοιαύτην εὐλογον, ἀφοῦ μὴδὲ ὁ κ. Παππαϊωάννου δὲν ἐνέδειξε ποῦ, καὶ πῶς καὶ μέχρι πόσου ποσοῦ πηγυεῖ φέσια, ὧν ποιεῖται τὴν βαφὴν καὶ τελειοποιήσιν. Ἰσως ἡδύνατό τις νὰ υποθέσῃ ὅτι ἀμφοτέρω αἱ φεσοποιεῖ. οὗτοι καὶ οἱ λοιποὶ ἀγοράζουσιν ἐξ ἀλλοδαπῆς λευκὰ φέσια ἄπερ χρωματίζουσιν ἐνταῦθα, ὁ μὲν ὀλιγώτερος, οἱ δὲ πλείονα. Ἀλλ' ὁμοῦ ἐν τῷ τελωνεῖῳ Ἀθηνῶν δὲν φαίνεται εἰσαγωγὴ τοιούτων λευκῶν φεσίων κατὰ τὸ 1870.

Τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει φέσια τοῦ Παππαϊωάννου κῦραμεν καλῆτερά τῶν λοιπῶν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ υφάσματος καὶ ἰδίως τὸ ἀνεξίτηλον καὶ ὠρῖον τοῦ χρώματος αὐτῶν. Ἐδοκιμάσαμεν πλύναντες διὰ σάπωνος καὶ νεροῦ, ἀλλ' οὐδὲν στίγμα ἐκ τῆς πλύσεως ἔμεινε θεατόν. Ἐδώκαμεν δὲ πρὸς δοκιμασίαν τῷ τῆς χημείας καθηγητῇ κ. Χριστομάνῳ φέσιον τοῦ Παππαϊωάννου καὶ ἕτερον τῶν Τσαουσόπουλων· ὁ δὲ ἀπεφάθη ἐγγραφῶς, ἀγνοῶν τὰ ὀνόματα, ὅτι τὸ μὲν Παππαϊωάννου ἦν ἐκ χρώματος ἀνεξίτηλον, τὸ δὲ τῶν Τσαουσόπουλων μὴ ἀνεξίτηλον. Καὶ ἡμεῖς δὲ πλύναντες διὰ σάπωνος ἐνώπιον τοῦ τῆς χημείας τέως καθηγητοῦ κ. Λάνδερρ εἶδαμεν νὰ γίνῃ ἀλλοίωσις τῆς τοῦ χρώματος εἰς τὸ πλυθὲν μέρος.

β.) *Ἀδελφῶν Τσαουσόπουλων* φεσοποιεῖον ἐν Ἀθήναις. Εἶδαμεν τὸ κατάστημά των κομψῶς κατηρητισμένον, πολλοὺς τεχνίτας ἐργαζομένους εἰς νεωστὶ θεταμμένα φέσια, ζεχνουδίζοντες καὶ τελειοῦντας αὐτὰ διὰ χειροκινήτων μηχανῶν. Ἐτι δὲ λευκὰ φέσια τὰ ὅποια μᾶς εἶπον ὅτι εἶναι τοῦ πικτηρίου των ἀπὸ τοῦ 1867, ὅτε εἶχον τοῦτο εἰς τὸν πυργὸν Πετσάλη καὶ ὅπερ ἐγκατέλιπον, φοβῶ τῆς ληστείας, καταδοκοῦντες ἂν ἀνεγείρωσι νέον ἐντελεστερον εἰς γήπεδόν των κείμενον παρὰ τὸν Ἰλισσὸν πρὸς τὴν μετὰ τὰς στῆλας τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ὄχθην, ἀλλ' ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἡδυνήθησαν νὰ λάβωσι τιν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο μᾶ, ἐβεβαίωσε καὶ ὁ κ. Μανηάκης ὁ μηχανικός, εἰπὼν ὅτι εἶναι ἐντὸς τῆς ζώνης τῆς πόλεως Ἀθηνῶν τὸ εἰρημένον γήπεδον, ἀλλ' ὅτι δὲν εἶναι καὶ ἐπιβλαβὴς ἢ παραχώρησις, ὅπως ἐκδοθῇ ἡ ἀπαιτούμενη ἄδεια δι' εἰδικῶν νόμου. Οἱ κ. Τσαουσόπουλοι ὡμολόγησαν ὅτι τῶντι ὁ ἐν Λιθόρνω ἀδελφός των τοῖς ἔπεμψεν ὀλίγα φέσια λευκὰ δι' ἃ ἔλαβε πρό τινος χρόνου τὸν ἔπαινον ἐν τῇ τότε Τσκαρικῇ βιομηχανικῇ ἐκθέσει.

Προσέθησαν ὁμοῦ ὅτι τὸ πολὺ τῶν φεσίων εἶναι ἐκ τοῦ πικτηρίου ὅπερ εἶχον, ἐν ᾧ τότε ἀγοράζοντες ἰσπανικὸν ἔριον, εἶχον μηχανὴν κλωστικὴν διὰ το ἀναγκαιῶν νῆμα, ἐξεργαζόμενοι οὕτως ὀλόκληρον τὴν φεσοποιίαν ἐκ τῆς ἀκατεργάστου ὕλης. Μᾶς ἐδειξαν δὲ διαφόρου, πρὸς τοῦτο μηχανὰς παλαιὰς τε καὶ νέας, κειμένας ἐν ἀποθήκαις μὴ ὑπάρχοντες ἀνιδρῶμενον τοῦ κτιρίου πρὸς τοποθέτησιν αὐτῶν καὶ κίνησιν εἰς παραγωγικὴν ἐργασίαν. Μὴδὲ οὗτοι, καίπερ παρακληθέντες, ἔδωκαν ἐγγραφὸν ἐκθεσιν. Ἡκούσαμεν δὲ παρὰ πολλῶν ὅτι παράγουσι καὶ πωλοῦσι μεγαλύτερον ποσὸν πάντος ἄλλου τῶν ἐν Ἑλλάδι φεσοποιῶν.

Ἐξετάσαντες τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει φέσια τῶν εἰρημένων εἶρομεν αὐτὰ καλὰ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, ἀλλ' οὐχὶ χρώματος ἀνεξίτηλον ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη. Ἐλπίζομεν ὁμοῦ ὅτι θὰ θελιώσῃ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν τέχνην των, διότι εἶναι ἄνδρες εὐποροί, δραστήριοι καὶ νοήμονες. Οὕτω δὲ δύνανται αὐτοὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων νὰ προάξωσι τὴν βιομηχανίαν ταύτην καταβάλλοντες τοὺς ἤδη ἐπωφελεστερώς διαγωνιζομένους τεχνίτας τῆς Βιέννης. Εἰς τὸ ἐξετασθὲν φέσιον ἐμπειροτέχνης τις μᾶς ἐδειξεν ὅτι ἔχει ῥαφήν, ὅπως τὰ ξενικὰ ἄπερ κατα-

σκευάζονται οὐχὶ εἰς σκούφους ἀλλ' εἰς ἔκτασιν, ὅπως αἱ τσόχαι, καὶ μετὰ ταῦτα κόπτοντες συρράπτουσιν. Ἀλλ' ἡ ῥαφή εἶναι τόσον ἐντελῶς συρράμηνη ὥστε ὁ ὀφθαλμὸς τῶν ἀνεμπείρων τῆς τέχνης δὲν δύναται ἐξ ὀψέως ἀπλῆς νὰ διακρίνῃ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἑλληνοδικία τοῦ 1859 ἐβράδευσε ἀμφοτέρους διὰ νομισματοσήμευ ἀργυροῦ *A'* τάξεως, ἀπονεμόμεν καὶ ἡδὲ ἐξίσου μὴ ἐρίσκοντες λόγους πρὸς ἀνωτέραν βράδευσιν.

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν *A'* τάξεως.

α.) Τῷ κ. *N. Γ. Παππαϊωάννου*, ἐν Ἀθήναις, διὰ τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει φέσιά του, τὰ βέλτιστα διὰ τὴν ποιότητα καὶ τὸν χρωματισμὸν των.

β.) Τοῖς κ. *Ἀδελφοῖς Τσαουσόπουλοις*, ἐν Ἀθήναις, διὰ τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει φέσιά των καλῆς κατασκευῆς, καὶ ἰδίως διὰ τὸ πολὺ τῆς παραγωγῆς καὶ τὰς προσπαθείας των πρὸς ἀνέγερσιν ἐντελοῦς φεσοργικῆς καταστήματος.

ΚΛΑΣΙΣ 25.

Μετὰξια καὶ μεταξοῦφάσματα

§ 1. Μετάξια καὶ μεταξοποιεῖα.

Δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα εἰμὴ μερικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Ὀλυμπικῇ Ἐκθέσει ἐπιδειχθέντων μεταξίων. Ἐν γένει δὲ τὰ κατ' εὐρωπαϊκὸν τρόπον ἑλληνικὰ μετὰξια εἶναι ἄριστα καὶ ἐν ἴσῃ μοίρῃ, ὡς πάντες ὁμολογοῦσι, μετὰ τῶν ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἀναπνιζομένων. Ἄν δὲ γίνῃ τις πρόοδος εἰς ἄλλα μέρη, τότε καὶ ἐν Ἑλλάδι τοιαύτην οἱ νηματοποιοὶ θ' ἀκολουθήσωσιν. Ἐκφράζομεν πλήρη εὐχαρίστησιν διὰ τὴν πρόοδον τῆς μεταξοποιτικῆς βιομηχανίας, διὸ καὶ βραβεύεται ὡς ἀρίστη.

α.) *Λουκᾷ Ράλλη*, ἐν Πειραιεῖ, μεταξοποιεῖον. Ἐπισκεφθέντες ἐθαυμάσαμεν τὴν τάξιν καὶ καθαριότητα μέχρι κομψότητος. Ἐν αὐτῷ ἀνεπνήζον 40 γυναῖκες καὶ κοράσια, ἐτι δὲ 10 περίπου ἄλλα πρόσωπα ἐπιστατοῦντα. Ὁ δὲ κ. Ράλλης κατέγραψε τὰ παραγόμενα κυκλῖα μεταξίου, ὡς ἀληθινὸς ἐργοστασιαρχὸς ἐνδεικνύων ὅτι καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι θαυμαστός, καὶ ὡς δῆμαρχος ἐπαινετός. Εἶδαμεν τὴν δι' ἀτμοῦ κινουμένην μηχανὴν ἣν πρῶτος εἰσήξεν ὡσεὶ πρωτότοκον τῆς Ἑλλάδος. Εἶδαμεν τὰς ἀποθήκας εἰς τὸ ἀνώγειον πλήρεις σωρῶν βομβύλων Ἄνδρου, Καλαμών, Ἀλβανίας καὶ Ἰαπωνίας, λευκῶν ἢ ἀργυροχρῶν καὶ χρυσοχρῶν, πρασίνων καὶ λοιπῶν. Ἐτι δὲ καὶ σάκκους μεταξίου ἐτοίμους πρὸς ἐξαγωγήν, ἀλλ' ἠρημηκότας ἐξαιτίας τῆς ἐν πολέμῳ καταστάσεως τῆς Γαλλίας. Ἰσως ἑκατομύριον δραχμῶν μένει ἀκίνητον ἐξαιτίας τοῦ πολέμου. Τὸ δὲ μεταξοποιεῖον ἐργάζεται πρὸς ὄφελος μόνον καὶ μόνον τῶν ἐργατριῶν, ἵνα διατελώσιν ἀπολαύουσαι τὰ πρὸς βίον διὰ τῆς ἐργασίας των. Ἰδοῦ παράδειγμα ὠφελείας εἰς τὴν πολιτείαν ἐκ τῆς βιομηχανίας.

Τὸ ἐν τῇ Ἐκθέσει μετὰξιον τοῦ κ. Ράλλη εἶναι λευκὸν καὶ κίτρινον, λεπτότατον καὶ, ἐνὶ λόγῳ, κατ' εὐρωπαϊκὸν τρόπον βέλτιστον. Δύναται νὰ παράξῃ ἐτησίως μετὰξιν ἀπὸ 20,000 ὀκάς κουκούλια καὶ ἐτι πλέον. Εἰς τὸν μεταξογνώμονα εἰδείκνυε βαθμὸν μετὰξυ 8 καὶ 12, ὅπως ὁ κ. Ράλλης ἐργασθεὶς ἐδειξεν ἡμῖν. Παράγει δὲ καὶ χονδρῶτερα, καλλίστης ποιότητος ὡς πρὸς τὸ λεῖον καὶ τὴν ἐλαστικότητα.

β.) *Ἀθανασίῳ Γ. Δουρούτη*, ἢ *Ἑλληνικῆς Σηρικῆς Ἐταιρίας*, ἐν Ἀθήναις, μεταξοποιεῖον. Τὸ ἐργοστάσιον ὅλον μέγιστον ἐνθουμίζει τὰ τῆς Εὐρώπης. Εἰργάζοντο 60 θήλεα πρόσωπα τοῦλάχιστον, καὶ 20 περίπου ἕτερα, τὰ μὲν ἀναπνιζόντα, τὰ δὲ ἐπιστατοῦντα ἢ εἰς ἄλλα ἔργα μεταξοποιίας ἀσχολούμενα. Ἐπιστάτης ὀλοκλήρου τοῦ Καταστήματος, ἔχοντος ἀμήρεις μηχανὰς διὰ μεταξοποιεῖον, ἐλαιοτριβεῖον, ἀλευροποιεῖον καὶ σιδηρουργεῖον, εἶναι ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ κ. Α. Γ. Δουρούτη, ἀναπτύξας τὴν οἰκογενειακὴν εὐφυίαν ἐν τοῖς μεταξοουργικῶν ἐργοστασίοις τῆς Λυῶν, ἐνθα ἐμαθήτευσε, ἀρχίσας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν ἀπλοῦ ἐργάτου.

Τὸ μεταξοποιεῖον δύναται νὰ ἀνασχολήσῃ πλέον τοῦ διπλασίου ἀριθμοῦ ὧν εἶδαμεν ἐργατριῶν, διότι ἔμεινεν ἀκίνητος πολὺς ἀριθμὸς ἀνεμῶν καὶ λεκανῶν ἀναπνιμισμῶν. Ἡ ἐτησία ἀναπνήσις δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι 10 χιλιάδων μετὰξης ἐξ ἀναπνιμισμῶν 70,000 ὀκάων κουκούλιων ξηρῶν, ἧτοι ἅμα ὑπάρχη ζήτησις τοῦ εἶδος τούτου. Ἐδόθησαν ἡμῖν ὀδηγίαι καὶ πληροφορίαι παρὰ τοῦ κ. Α. Γ. Δουρούτη, ἐπίσης παρὰ τοῦ υἱοῦ οὐχὶ ὀλίγαι, καὶ ἐκ τούτων ὁμολογοῦμεν ὅτι ὁ κ. Α. Δουρούτης εἶναι ἡ ἐν Ἑλλάδι προσωποποιήσις τῆς βιομηχανίας.

Τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει διάφορα μετὰξια τοῦ μεταξοποιεῖου τούτου ἐθεωρήθησαν παρ' ἀπάντων τῶν ἐμπειροτεχνῶν, οὐδ' προσεκαλέσαμεν, ὡς τὰ ἄριστα τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οὕτω καὶ ἡμεῖς πᾶσις ἐπεξεργασθέντες ἐν συγκρίσει μετὰ τῶν λοιπῶν κρίνομεν αὐτὰ.

γ.) *Φέλις και Σα*, ἐν Καλάμεις, μετάξιον λευκὸν καὶ κίτρινον, ἰσότητος καὶ τάξεως ὡς τὸ Γαλλικόν. Τὸ λευκὸν ἱαπωνικὸν ἐθεωρήθη καλλήτερον τοῦ τοιούτου ἐκτεθέντος παρὰ τοῦ κ. Α. Εὐμορφοπούλου. Ἀτυχῶς δὲν ἐπεμψε σημείωσιν πρὸς πληρεστέρας πληροφορίας, ἀλλ' ἠκούσαμεν ὅτι ἔχει νῦν ἀτιμῆρη μηχανήν.

δ.) *Α. Εὐμορφοπούλου*, ἐν Καλάμεις, διαμένοντος ἐν Σύρῳ, μετάξιον λευκὰ καὶ κίτρινα ὠραία ὡς τὰ τοῦ Φέλις. Τὸ κίτρινον ὅμως Εὐμορφοπούλου ἐθεωρήθη ὑπὲρ ὅσον ὡς πρὸς τὴν λειότητητα καὶ ἰσότητητα, ἀλλ' ἦτον λεπτόν. Καὶ οὗτος δὲν ἐπεμψεν ἔκθεσιν περὶ τοῦ μεταξοποιείου του.

ε.) *Θ. Μαρκοπούλου*, ἐν Καλάμεις, λευκὸν καὶ κίτρινον μετάξιον εὐρωπαϊκῶ τρόπῳ ὡς τὰ εἰρημένα. Τινὲς τῶν ἐμπειροτεχνῶν ἐθαύμασαν πολὺ τὴν ἐντέλειαν τοῦ λευκοῦ, ὑποθέτοντες ἐκ τούτου ὅτι ὁ τεχνίτης καλὸς ἐστίν. Οὔτε οὗτος ἐδωκε σημείωσιν.

ς.) *Α. Μερλοπούλου*, ἐν Μεσσήνῃ, λευκὸν καὶ κίτρινον μετάξιον εὐρωπαϊκῶ τρόπῳ, ὠραῖον καὶ καλὸν ἀλλ' ἀγνοοῦμεν ἂν παράγῃ πολὺ ἢ ὀλίγον.

ζ.) *Δήμιον Καλαβρύτων*, μετάξιον χονδρὸν κοινῆς χρήσεως, ὠραῖον. Ἀγνοοῦμεν τὸ ποσὸν ὃ παράγει.

Βραβεύσεις.

Χρυσῶν Α' τάξεως.

α.) Τῷ κ. *Αθανασίῳ Γ. Δουρούτῃ*, Διευθυντῇ τῆς ἐν Ἀθήναις «Ἑλληνικῆς Σηρικῆς Ἑταιρίας», διὰ τὴν τὸν πρῶτον βαθμὸν πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἔχουσαν μεταξοποιεῖαν του, διὰ τὸ χρηματιστικὸν τῆς παραγωγῆς τοῦ μεταξοποιείου του καὶ τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς του πρὸς ἐδραίωσιν, ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν τῆς ἐν Ἑλλάδι μεταξουργίας.

β.) Τῷ κ. *Λουκᾷ Ράλλῃ*, ἐν Πειραιεῖ, διὰ τὴν τοῦ ἐργοστασίου του ἀρίστην μέταξιν, καὶ διότι πρῶτος εἰσήζεν ἐν Ἑλλάδι ἀτιμῆρη μηχανήν, ἥτοι τὴν πρὸς ἀναπνισμὸν. Προστούτους διὰ τὴν ἐν ἐποχῆς δυσκόλους ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας, καὶ διὰ τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς του πρὸς ἐδραίωσιν, ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν τῆς ἐν Ἑλλάδι μεταξουργίας.

Ἀργυρῶν Α' τάξεως.

α.) Τῷ κ. *Φέλις* ἐν Καλάμεις, διὰ τὰ ἀρίστα μετάξια, ἅπερ ἐπέδειξεν ἐν τῇ ἔκθεσιν τοῦ 1870. Θὰ ἦσαν δὲ ἄξια χρυσοῦ βραβείου, ἂν ἐγίνετο γνωστὴ ἡ παραγωγή εἰς ποσότητα ἐνδιαφέρουσαν τὸν τόπον.

β.) Τῷ κ. *Α. Εὐμορφοπούλῳ*, διὰ τὰ ἀρίστα μετάξια ἅπερ ἐξέθηκε τὸ 1870, ὄντα βεβαίως ἄξια χρυσοῦ βραβείου ἂν ἐγίνετο γνωστὸν ὅτι ἡ παραγωγή αὐτῶν εἶναι εἰς ποσὸν ἐνδιαφέρον τὴν τοπικὴν βιομηχανίαν.

γ.) Τῷ κ. *Θ. Μαρκοπούλῳ*, ἐν Καλάμεις, διὰ τὰ ἀρίστα μετάξια ἅπερ ἐξέθηκεν ἐν τῇ ἔκθεσιν τοῦ 1870.

δ.) Τῷ κ. *Α. Μερλοπούλῳ*, ἐν Παμίσῳ, διὰ τὰ ἀρίστα μετάξια ἅτινα ἐξέθηκε.

Χαλκοῦν.

Τῷ *Δήμῳ Καλαβρύτων*, διὰ τὸ ὠραῖον χονδρὸν μετάξιον ὅπερ ἐξέθηκεν ἐν τῇ ἔκθεσιν τοῦ 1870.

§ 2. Μεταξοῦφάσματα.

Περὶ τῶν μεταξοφασμάτων εἰς τὴν εἰδικὴν ἐξέτασιν δὲν ἔχομεν εἰμὴ νὰ ἐκφράσωμεν γενικὸν ἔπαινον εἰς πάντας τοὺς ἐκθέτας τοιούτων.

Παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ὑφάσματα ἐν γένει καὶ ἰδίως τὰ τῶν ἐν Καλάμεις μοναχῶν στεροῦνται τῆς λειότητος, τῶν σχεδίων καὶ τοῦ ἐξαιρέτου χρωματισμοῦ τῶν γαλλικῶν, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν καταλλήλων μηχανῶν. Τὰ ἀχνωτὰ (γάζαι) ὅμως ἔχουσιν ὀλιγωτέρας ἐλλείψεις, καὶ ἐν τῷ ἑνὶ ὠραία, εἶναι καὶ εὐθηνότερα τῶν γαλλικῶν, διὸ καὶ ἐκ τούτων ἐξάγονται ἱκανὰ δι' ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν.

Περιοριζόμεθα ἤδη εἰς τὰ ὑπὸ ἐποψίν χρηματιστικὴν ἐνδιαφέροντα, εἰς τὰ καλλίονα σχετικῶς, καὶ εἰς τὰ κάλλιστα καὶ τέλεια.

Βραβεύσεις.

Ἀργυρῶν Α' τάξεως.

α.) Τῇ *Μονῇ ἁγίου Κωνσταντίνου*, ἐν Καλάμεις, εἰς τὸ σωματεῖον τῶν γυναικῶν καὶ παρθένων μοναχῶν, διὰ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα διαφόρων χρήσεων μεταξοῦφάσματα ἅπερ ἐξέθηκαν ἐν τῇ ἔκθεσιν τοῦ

1870, ἐξ ὧν πολλὰ καλλίονα τῶν ἄλλων ὁμοίων παρ' ἄλλων ἐκθετῶν. Ἐτι δὲ καὶ διὰ τὸ χρηματιστικὸν τοῦ καταστήματός των, ὡς πρὸς τὴν παραγωγήν καὶ εὐθηνίαν προσέτι δὲ διὰ τὴν ὠφέλειαν ἣν παράγον εἰς ἐκμάθησιν τῆς τέχνης παρὰ κορασίων καὶ γυναικῶν κοσμητικῶν. Ἐλπίζομεν εἰς τὴν προσεχῆ Ὀλυμπιάδα, λαβούσαι ἀρωγὴν ἢ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων, νὰ καταστήσῃσι τελειότερα τὰ ἔργα των, ἀφθονώτερα καὶ εὐθηνότερα, ὥστε νὰ βραβεύωσι διὰ τοῦ χρυσοῦ μεταλλίου.

β.) Τῇ κ. *Γραμματικῇ Α. Παπαχρήστου* Παρῶν, ἐν Κύμῳ, διὰ τὰ διάφορα μεταξοῦφά, ὠραία καὶ τελείας ἐργασίας. Ἄν ἐγνωσκαμεν ὅτι ἡ παραγωγή ἦτον ἐπίσης ἀξιόλογος ὡς πρὸς τὸ ποσόν, θὰ βραβεύαμεν εἰς ἀνωτέραν τάξιν.

γ.) Τῷ κ. *Α. Κωνσταντουλάκῃ*, ἐν Ἰδρῳ, διὰ τὰς μεταξοτάς ζώνας, ἐργασίας τελείας καὶ ἀπικραμιλλοῦ. Ὁ ἴφραντις οὗτος ἂν εἴχε κεφάλαια ἠδύνατο νὰ προάξῃ τὴν βιομηχανίαν εἰς βαθμὸν χρηματιστικὸν, ἢ ὡς διδάκτης καὶ ἐπιστάτης καταστήματος. Βραβεύθη ἐξίσου καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1859.

δ.) Τῇ κ. *Ἀσσηνῶ Ἀστέρῃ Στρουμπανιώτῃ*, ἐν Κύμῳ, διὰ ἄχνην μεταξοτῆν (γάζ), ἐσάρπας καὶ ἄλλα διάφορα ὑφάσματα ἐργασίας λεπτιότητος καὶ τελείας. Ἄν ἐγνωρίζαμεν ὅτι δύναται νὰ παράγῃ εἰς ποσὸν σημαντικὸν ἠθέλαμεν νὰ βραβεύσωμεν αὐτὴν εἰς ὑψηλότερον βαθμὸν.

Ἀργυρῶν Β' τάξεως.

α.) Τῇ κ. *Σταυριανῇ Γιούργῃ*, ἐν Καλάμεις, διὰ ἄχνην μεταξοτῆν (γάζιν) κάλλιστα ἐξεργασμένην.

β.) Τῇ κ. *Παραγιώτῃ Α. Κοκκίνῃ*, ἐν Καλάμεις, διὰ καμιότα μεταξοῦφά καὶ βαρέζια καλῶς ἐξεργασμένα.

γ.) Τῇ κ. *Εὐγενικῇ Κ. Παππαδοπαύλου*, ἐν Καλάμεις, διὰ τὰς ὠραίας χρυσοκεντήτους προτοπὰς (μπροσθέλας) καὶ διάφορα ἄλλα μεταξοῦφά.

δ.) Τῷ κ. *Α. Ἀργασάρῃ*, ἐν Ζακύνθῳ, διὰ τὸ τέλειον τῆς ἐργασίας μεταξοῦφά ὑφάσματος με λευκό-μαυρα μικρὰ τετράγωνα, καὶ διὰ τὰ μεταξοῦφά μανδύλια του.

ε.) Τῇ κ. *Κλεοπάτρῃ Κολοῦμβιδου*, ἐν Ζακύνθῳ, διὰ τὸ λευκὸν μεταξοῦφά ὑφάσμα καὶ διάφορα ἄλλα μεταξοῦφά.

ς.) Τῇ κ. *Αικατερίνῃ Ν. Βογιατζῆ*, ἐν Ἀθήναις, διὰ ἄχνην μεταξοῦφά (γάζας) με σχέδια κομψὰ καὶ καλοῦ χρωματισμοῦ.

Χαλκοῦν.

Τῇ κ. *Μαρίᾳ Κ. Γεωργιάδῃ*, ἐν Ἀθήναις, διὰ τὰ καλὰ μεταξοῦφά ἀναλόγως εὐθηνά.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1871.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΧΡΗΣΤΙΑΝ.

Ἐπειδὴ τὰ γραφιδωτὰ μανδύλια (καλυκεριά) εἰμὲν ἀνεξέταστα ἐξ ἀμφιβολίας εἰς τὴν κατάταξιν αὐτῶν ἐν τῇ συναγωγῇ Β', καὶ ἐπειδὴ τὸ Συνέδριον τῶν Ἑλληνοδικῶν ἐψήφισε νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν Δ' «τῶν πρὸς ἔνδυσιν», ἀνεδέχθημεν τὴν ἐξέτασιν.

Ἡ ἐργοχειρία αὕτη ὑπάρχει πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ κατέστη εἰδικὴ βιομηχανία τοῦ θύλαος φύλου. Ἡ τέχνη αὕτη μικρὸν ἐτελειοποιήθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1859, ἀλλ' ἀνεπτύχθη ὡς πρὸς τὴν παραγωγήν, κατασταθέντων ἐπιτήδες βιομηχανικῶν καταστημάτων. Ἡ σχετικῶς μεγάλη εὐθηνία τῶν ἐξ Ἀγγλίας εἰσαγόμενων τοιούτου εἶδους μανδύλιων τῆς κεφαλῆς τυπωτῶν, ἐτι δὲ νεώτεροι συρμοὶ ἀναστέλλουσι τὴν μεγαλτέραν κατανάλωσιν καὶ ἐπομένως τὴν παραγωγήν. Τὰ εὐθηνότερα γραφιδωτὰ μανδύλια τῶν ἐν Σύρῳ καταστημάτων πωλοῦνται ἀντὶ δραχ. 5, ἐνῶ τὰ τυπωτὰ ἀγγλικά ἀξίζουν ἀπὸ 70 λεπτά ἕως δραχ. 1,20. Ἀλλ' εἰς τὴν εἰδήμονα ἀγοραστὴν ἡ διαφορὰ τῆς κομψότητος καὶ στερεότητος τῶν χρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν γραφιδωτῶν (ἤγουν τῶν διὰ γραφίδος ζωγραφουμένων) εἶναι μεγίστη.

Οἱ ἐκθέται εἰσὶν οἱ ἐξῆς οὓς κρίνομεν ἀξιότους βραβεύσεως ὡς ἔπεται:

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν Α' τάξεως.

α.) Τῷ κ. Παύλῳ Ἰωάννου, ἐν Σύρῳ, διὰ συλλογὴν γραφιδωτῶν μανδύλιων τουλπανερῶν τοῦ βιομηχανικοῦ καταστήματός του.

Ἀργυροῦν Β' τάξεως.

α.) Τῷ κ. Δημ. Εὐαγγελίδῃ, ἐν Σύρῳ, διὰ συλλογὴν γραφιδωτῶν μανδύλιων τουλπανερῶν τοῦ βιομηχανικοῦ καταστήματός του.

β.) Τῷ κ. Π. Σταματίου, ἐν Σύρῳ, διὰ συλλογὴν γραφιδωτῶν μανδύλιων τουλπανερῶν τοῦ βιομηχανικοῦ καταστήματός του.

γ.) Τῷ κ. Ἰωάννῃ Ζαφειροπούλῳ, ἐν Ἀθήναις, διὰ συλλογὴν διαφόρων γραφιδωτῶν μανδύλιων τουλπανερῶν, ὑπερτέρων πάντων τῶν ἐν τῇ Ἐκθέσει διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν χρωμάτων.

Χαλκοῦν.

α.) Τῷ κ. Ἐλένῃ Λαζάρου, ἐν Ἀθήναις, διὰ δύο γραφιδωτὰ μανδύλια τουλπανερὰ ἀβρότατα, καλῶς καὶ κομψῶς ζωγραφισμένα. Ἄν τὰ τοιαῦτα ἦσαν ὑπὸ ἔποψιν παραγωγικῆς βιομηχανίας, θὰ ἦσαν ἄξια τοῦ Α' Ἀργυροῦ βραβείου, ὡς ὑπέρτερα ἀπάντων.

β.) Τῷ κ. Εὐφροσύνῃ Χ. Κυριακοῦ, ἐν Κωνσταντινουπόλει, διὰ γραφιδωτὰ μανδύλια τουλπανερὰ ἀβρά, καλῶς καὶ κομψῶς ζωγραφισμένα τιμήματος δραχ. 14 ἑκαστον. Ἄν τὰ μανδύλια ταῦτα ἦσαν ὑπὸ ἔποψιν μεγάλης παραγωγῆς καταστήματος βιομηχανικοῦ, θὰ ἦσαν ἄξια τοῦ Α' Ἀργυροῦ βραβείου.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς Δ'. Συναγωγῆς αὐτῶν πρὸς ἔνδυσιν»

N. Θ. ΚΟΡΕΣΙΟΣ.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1871.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΝ.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπονομὴ Α' χρυσοῦ βραβείου εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ μεταξοποιεῖον τοῦ κ. Α. Ῥάλλη ἔμεινεν ἐκκρεμῆς κατ' ἀπόφασιν τῆς πλειοψηφίας τοῦ Συνεδρίου, ἐναντίον τῆς ἡμετέρας κρίσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐπικυρωθῇ παρὰ τοῦ Συνεδρίου—ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ κ. Α. Ῥάλλης εἰσήζε πρῶτος ἀτμήρη μηχανὴν πρὸς ἀναπήνισιν μετὰ τῆς—κατεθέσαμεν τὴν ἐγγράφον ὁμολογίαν τοῦ κ. Α. Ῥάλλη δι' ἧς βεβαιώνει ὅτι πρῶτος εἰσήζε τοιαύτην τὸ 1847 εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ 1844 ἰδρυθέν ἐν Πειραιεὶ μεταξοποιεῖόν του.

Ἐπειδὴ δὲ ταυτοχρόνως ἐζήτησα καὶ παρὰ τοῦ κ. Α. Γ. Δουρούτη, Διευθυντοῦ τῆς ἀἘλληνικῆς Σηρικῆς Ἑταιρίας, ἵνα ἀποφανθῇ ἂν αὐτὸς, ἢ ἄλλος τις ἐκτὸς τοῦ κ. Ῥάλλη, εἰσήζε πρῶτος τοιαύτην, καὶ ἐπειδὴ ἀρνητικὴ ἀπάντησις ἐπὶ τῆς ὁμολογίας τοῦ κ. Ῥάλλη δὲν ἐδόθη, θεωρῶ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην περαιτέρω ἀποδείξεως.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς ὁμολογίας τοῦ κ. Ῥάλλη ὑπάρχει τοιαύτη διασάφησις καὶ ἐν τῷ περιοδικῷ φύλλῳ Παρδώρα τοῦ 1853 ἐν ἀρ. 67 σελίς 445 ἐκ τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐκθέσεως τοῦ μεταξοποιεῖου Α. Ῥάλλη μετὰ εἰκονογραφικῶν, ληφθεῖσαι ἐκ φυλλαδίου τοῦ κ. Γ. Ἀγγελόπουλου ἐκδοθέντος τὸ 1852. Ἐν αὐτῇ τῇ ἐκθέσει φαίνεται ὅτι τὸ μεταξοποιεῖον τῆς ἀἘλληνικῆς Σηρικῆς Ἑταιρίας τότε μόνον (1852—1853) προέκειτο νὰ καταρτισθῇ, ἐνῶ τὸ τοῦ κ. Ῥάλλη εἰργάζετο πρὸ ἐτῶν δι' ἀτμήρους μηχανῆς.

Διαβεβαιῶ δὲ ὑμᾶς, κύριε πρόεδρε, ὅπως καὶ προφορικῶς ἐξέφρασθην, ὅτι τὸ ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἐκ μέρους τοῦ κ. Γ. Ν. Μαντζαβίνου μεθ' οὗ ἐλήφθησαν αἱ πληροφορίες περὶ μεταξίων καὶ φεσίων, οὐδὲ ἔχον· ἐπιδράσεως συμπαιθείας, ἢ ἀντιπαθείας, ἐτύφλωσε τὴν κρίσιν ἡμῶν.

Λυποῦμαι δὲ διότι, ἐνῶ τόσον ἀφθόνως ἐδόθησαν παρ' ἄλλων τὰ χρυσᾶ, ἡ Συναγωγὴ ἡμῶν ἦδρ τσαούτην ἔνστασιν εἰς ἀπονομὴν χρυσοῦ Α' τάξεως διὰ κατάστημα ἐκ τῶν μεγάλων μεταξοποιεῖων, ὅπερ ἀπὸ τοῦ 1844 μέχρι τοῦ 1870 οὐχὶ μόνον παράγει ἀρίστην μετὰ τὴν «εὐρωπαϊκῶν τρόπων», ἀλλ' οὐδέποτε αὐτὸ μόνον καὶ μόνον διέκοψε τὰς ἐργασίας του.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς Δ'. Συναγωγῆς ἑλληνοδικῆς

N. Θ. ΚΟΡΕΣΙΟΣ.

ΕΥΝΑΓΩΓΗ Δ'

ΤΜΗΜΑ Β'.

ΚΛΑΣΕΙΣ 26, 27, 28, 29, 30 καὶ 31.

ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΑΙ.

Βλάσιος Βαλτινός πρόεδρος.

Χ. Εὐαγγελίδης.

Γεώργιος Χατζηφίλος εισηγητής.

Οἱ ὑποφαινόμενοι μετὰ τὸ δυσχερὲς ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνετέθη ἡμῖν, τῆς κατατάξεως τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, ἅτινα ἀνάγονται εἰς τὰς κλάσεις ὑπ' ἀριθ. 26, 27, 28, 29, 30 καὶ 31 τῆς ἐν λόγῳ Συναγωγῆς καὶ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς ἰδιαιτέρους πίνακας, προβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν κυρίων ἡμῶν ἔργων ὡς πρὸς τὴν σχετικὴν ἀξίαν τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ληφθέντων πραγμάτων καὶ τὴν κατὰ συνείδησιν ἐπ' αὐτῶν κρίσιν ἡμῶν.

Πρὸς εὐχερεστέραν κατάληψιν θέλομεν διεξέλθει τὰ ἀντικείμενα ταῦτα οὐχὶ μόνον κατὰ κλάσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἐν ἑκάστη κλάσει ἄρθρα.

ΚΛΑΣΙΣ 26.

Τρίχαπτα (δανδέλαι), μπιμπίλαι χρυσαὶ καὶ μεταξωταί, μανδύλια κεντητὰ, ὑποκάμισα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κεντητὰ, καμιζέται, ἔργα ἐξ ἰνὸς ἀθανάτου, καλύμματα καὶ θῆκαι κεντηταί, ἄνθη καὶ κεντήματα ἐκ τριχῶν κεφαλῆς, εἰκόνες κεντημέναι ἐκ μαλλίων καὶ μετὰ τῆς, χάρται κεντημένοι ἐκ κλωστῆς καὶ χρυσοῦ, κεντήματα διαφόρων ἔργων, σειρήνια διάφορα (μεταξωτὰ, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ) θίσανοι καὶ κλωσταί μεταξωταί.

Α' Τρίχαπτα (δανδέλαι), μπιμπίλλαι χρυσαὶ, μεταξωταὶ καὶ λιναί.

Ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων οἱ ὑποφαινόμενοι ἐνόμισαν ἄξιον βραβεύσεως διὰ χαλκίνοῦ ρομισμού λινὸν τρίχαπτον ἔργον τῆς Ἑλένης Φάραγκα (Ἀθηνῶν) ἐκτεθὲν ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα καταστήματος τῆς κ' Α. Σουρμελῆ. Ἄξιον δ' ἐπαίρου ἐνόμισαμεν καὶ τὸ λινὸν τρίχαπτον τῆς αὐτῆς.

Θεωροῦμεν ἀξίαν βραβεύσεως διὰ χαλκίνοῦ ρομισμού τὴν χρυσοῦν μπιμπίλαν ἐξεργασθεῖσαν ὑπὸ τῆς Μαριγῶς Μπογιατζῆ, Ἀθηνῶν.

Ἄξιον βραβεύσεως θεωροῦμεν τὴν πολύχρουν μπιμπίλαν, ἔργον τῆς Ἀρίστης καὶ Αἰκατερίνης Μιχαήλ Νικολαΐδου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, συνεργασθεῖσαν· διὸ καὶ βραβεύομεν αὐτὰς δι' Ἀργυροῦ ρομισμού Β' τάξεως.

Ἐπίσης δι' Ἀργυροῦ ρομισμού Β' τάξεως βραβεύομεν τὸ ἔργον βελονοπροσκεφάλαιον τῆς Σουλτάνας Περιστερή, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Βραβεύομεν δὲ διὰ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου τὸ ἔργον (μπιμπίλαν πολύχρον) τῆς Ἐλισάβετ Χρυσοστόμου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Βραβεύομεν δὲ διὰ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου θεωροῦμεν τὸ ἔργον περιτραχήλιον καὶ ἐπιχειρίδας τῆς Αουκίας Γ. Ασδέρη, καὶ τὸ ὅμοιον τῆς Ἀγγελικῆς Καλογερα, ἀμφοτέρων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Θεωροῦμεν ἄξια ἐπαίνου καὶ ἐπομένως ἐπαινοῦμεν·

- 1ον) Τὸ ἔργον (μπιμπίλαν πολύχρον) τῆς Κ. Μιχαλοπούλου, ἐξ Ἀθηνῶν·
- 2ον) » (λευκὴν μπιμπίλαν) τῆς Δεσποινῆς Κουτσουμπνίδου, ἐξ Ἐρμουπόλεως·
- 3ον) » » τῆς Μαρίας Ξυλιδάκης, ἐξ Ἐρμουπόλεως·
- 4ον) » » τῆς Ἀναστασίας Βερναρδάκη, ἐξ Ἀθηνῶν·
- 5ον) » (πολύχρον μπιμπίλαν) τῆς Μαρίας Ὁθωναίου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως·

Β'. Κεντήματα. *Μανδύλια* κεντητὰ, ὑποκάμισα κεντητὰ γυναικῶν, ὑποκάμισα κεντητὰ ἀνδρῶν, καμιζέται, ἔργα ἐξ ἰνὸς ἀθανάτου, καλύμματα καὶ θῆκαι κεντητὰ, ἄνθη καὶ κεντήματα ἐκ τριχῶν κεφαλῆς, χάρται κεντημένοι ἐκ κλωστῆς καὶ χρυσοῦ, εἰκόνες ἐκ μετάξης καὶ μαλλίων κεντημένοι, κεντήματα διάφορα καὶ λοιπὰ ἔργα, σειρήνια μεταξωτὰ, χρυσὰ καὶ ἀργυρᾶ, θίσαντοι καὶ κλωσταὶ μεταξωτὰ.

1ον. Μανδύλια κεντητὰ.

Ἐκ τούτων ἄξια βραβεύσεως δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου **Β'** τάξεως ἐκρίναμεν·

Τὰ ἔργα τῆς Νίνας Πετσάλη, ἐκ Λευκάδος·

» » τῆς Εὐθαλίας Μαυρομάτη, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως·

» » τῆς Ἀγγελικῆς Δομενεγίνη, ἐκ Ζακύνθου.

Ἄξια βραβεύσεως διὰ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου·

Τὸ μανδύλιον τῆς Μαρίας Δακρυῶ, ἐξ Ἀθηνῶν (ἔθνικὸν ὄρφανοτροφεῖον)·

» » τῆς Κλάρας Μερκάλη, ἐκ Κερκύρας·

» » τῆς Ἰωάννας Κουτούβελη, ἐκ Κερκύρας· καὶ

» » τῆς Εὐφροσύνης Γ. Φωτιάδου, ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἐν τούτοις οὐδόλως διστάζομεν ὅπως ἐπαινεῶμεν·

Τὰ μανδύλια τῆς Ἀθηναίδος Σπηλιάδου, ἐξ Ἀθηνῶν·

» » » Ἀγγελικῆς Λεοντίδου, ἐξ Ἀθηνῶν (Παρθενναγωγεῖον ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους).

» » » Ἑλένης Δασκαλάκη (Παρθενναγωγεῖον Χίλλ, ἐξ Ἀθηνῶν)·

» » » Ἑλένης Καλογεροπούλου, ἐκ Κερκύρας·

» » » Εὐγενίας Μπαλάνου καὶ Ν. Κασφίας, ἐκ Κερκύρας, συνεργασθεισῶν·

» » » Δ. Ἀρλιώτ καὶ τῆς Α. Λοβέρδου, ἐκ Κερκύρας· καὶ

» » » Ταρσῆς Χαραλάμπους (ἐκ τοῦ Ἀρσακείου Παρθενναγωγείου, Ἀθηνῶν)·

2ον. Κεντητὰ γυναικεῖα ὑποκάμισα.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντων ἐκρίναμεν βραβεύσιμον δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου **Β'** τάξεως·

Τὸ ἔργον τῆς Ἑλένης Σιγαλάκη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπαιτεῖα δέ·

Τὸ τῆς Σοφίας Κόνδη, ἐκ Κερκύρας.

» » Μερσίνης Βερναρδάκη (Παρθενναγωγεῖον Σουρμελῆ, Ἀθηνῶν)· καὶ

» » Ἀνδρονίκης Δέδη (Παρθενναγωγεῖον Ἀρσακείου, Ἀθηνῶν)·

3ον. Κεντητὰ ὑποκάμισα ἀνδρῶν.

Ἐκ τούτων ἐκρίναμεν ἄξια ἐπαίνου·

Τὸ τῆς Εὐτέρπης Σκυλίτση, ἐκ Πειραιῶς· καὶ

» » Αἰκατερίνης Κυδωνάκη, ἐκ Ναυπλίου, ἥτις πρὸ πάντων ἐπαιεῖται διότι, καίτοι ἐννεατῆς τὴν ἡλικίαν, εἰργάσθη τοιοῦτον ἔργον.

4ον. Κεντητὰ καμιζέται.

Ἐκ τῶν παρουσιασθεισῶν ἐκρίναμεν ἄξια ἐπαίνου·

Τὴν τῆς Μαρίας Καλογεροπούλου, ἐκ Κερκύρας·

» » Μαρίας Παπαδάκη, ἐξ Ἀθηνῶν (Παρθενναγωγεῖον Χίλλ)· καὶ

» » Αἰκατερίνης Ἀθανασίου ἐξ Ἀθηνῶν, (ἔθνικὸν κορασίον Ὀρφανοτροφεῖον).

5ον. Ἔργα ἐξ ἰνὸς ἀθανάτου.

Ἐκρίναμεν ἄξιον βραβεύσεως διὰ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου·

Τὸ ἐπανωφόριον (μαντίλλαν) τῆς Μαντζάρης Μεταξᾶ, ἐκ Κεφαλληνίας.

Ἄξια δ' ἐπαίνου·

Τὸ ἐπανωφόριον (βουνοῦζιον) τῆς Ἀρτεμισίας Δ. Μεταξᾶ Ἀγγουριᾶ, ἐκ Κεφαλληνίας·

Τὸ κάλυμμα ἀνακλίντρον τῆς Μ. Δ. Μεταξᾶ Λασκαράτου, ἐκ Κεφαλληνίας·

Τὴν καμιζέταν καὶ τὸ ζεύγος ὑποδημάτων δογείων ἀνθέων τῆς ἰδίας Μ. Δ. Μεταξᾶ Λασκαράτου.

6ον. Κεντητὰ καλύμματα κλπ.

Ἐθεωρήσαμεν βραβεύσιμον διὰ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου·

Τὸ ἐκ τῆς κλωστῆς κεντημένον σκέπασμα παιδός, ἔργον τῆς Αἰκατερίνης ποθητοῦ καὶ Ἄννης Βέβερ, ἐξ Ἀθηνῶν (ἔθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον κορασίον).

Τὸ ἐκ μετάξης κεντημένον κάλυμμα κεφαλῆς τῆς Ἑλένης Λαζάρου, ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἐπαιτεῖα δέ·

Δύο μαζήλορθήκας κεντημένας ὑπὸ τῆς Εὐρυδίκης Δρομυκαίτου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

7ον. Κεντήματα διάφορα.

α.) Ἄνθη καὶ κεντήματα ἐκ τριχῶν κεφαλῆς.

Ἐκ τούτων ἐκρίθη ἄξιον τοῦ *χαλκίνου* ρομιματοσήμου·

Ἡ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγέλου Ζάππα μετὰ τοῦ Ἐρεχθείου, ἔργον ἐκ τριχῶν κεφαλῆς τῆς Ἑλένης Α. Γούδα, ἐξ Ἀθηνῶν·

Ἐπαίνου δέ·

Τὸ ἄνθος τῆς Εὐτέρπης Σκυλίτση (Παρθενναγωγεῖον Πειραιῶς)·

Τὸ τῆς Ἑλένης Σάλτα, ἐξ Ἐρμουπόλεως·

Ἐτέρα εἰκὼν νεκροταφείου, ἔργον μαθητριῶν τοῦ Παρθενναγωγείου τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, ἐν Ἀθήναις, ἐξαιρετικῶς ἐκ τριχῶν κεφαλῆς καὶ χρωμάτων·

Ἡ ἐπιχειρίδα (μανικέτι) Θεοφάνης Δαρωνᾶ, ἐξ Ἄργους·

Τὸ τῆς Μαρίας Ἐλευθερίου, ἐξ Ἐρμουπόλεως, ψέλλιον ἐκ τριχῶν κεφαλῆς.

β'. Κεντήματα εκ κλωστής επί μετάξης.

Εκ τούτων ἐκρίθη βραβεύσιμος δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Β' τάξεως·

Ἡ εἰκὼν (πρόσωπος Πετροπούλεως), ἔργον τῆς Κ. Λουμπιτζας Τουρνάκη, ἐξ Ἀθηνῶν·

» » (τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου) ἔργον τῆς Κ. Γ. Ναύτη, ἐξ Ἐρμουπόλεως.

Βραβεύσιμος δὲ διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Ἡ εἰκὼν (ἁγίας Σοφίας), ἔργον τῆς Σοφίας Κ. Λεβαντῆ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως·

» » (Ἀκροπόλεως), ἔργον τῆς Εἰρήνης Ι. Τζάβα, ἐξ Ἀθηνῶν.

γ'.) Χάρται εκ κλωστής και χρυσοῦ επί μετάξης κεντημένοι.

Τρεῖς τοιοῦτοι ἐπαρουσιάσθησαν, ὧν ἐκρίθη βραβεύσιμος διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Ὁ χάρτης τῆς Εὐρώπης τῆς Νίνας Σκιδαρέση, ἐκ Κερκύρας· ὡς και

Ὁ ὄμιος τῆς Α. Λοβέρδου, ἐκ Κερκύρας.

Ἐπαιετός δέ·

Ὁ χάρτης τῆς Ἑλλάδος, ἔργον Ἀμαλίας Ξύδου, ἐξ Ἀθηνῶν (Παρθεναγωγεῖον Σουρμελῆ).

Ἡ ἐπιμονὴ τῶν ἐργασθειῶν τὰ τοιαῦτα ἔργα εὐκτέον ἐν τῷ μέλλοντι νὰ στραφῇ ἐπὶ ἔργα μᾶλλον χρήσιμα.

δ'.) Εἰκόνες κεντηταὶ εκ μετάξης.

Τούτων ἐκρίθη ἀξία βραβεύσεως διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔργον τῆς Ἐλισάβετ Τάσσου και Αἰκατερίνης Κρομμύδα συνεργασθειῶν (σχολῆ Χρυσῆς Ἀλεξανδρίδου ἐν Πάτραις.

ε'.) Εἰκόνες κεντημέναι εκ μαλλίων και μετάξης ἐπὶ καμβᾷ.

Εκ τούτων ἐκρίθη ἀξία βραβεύσεως δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Β' τάξεως·

Ἡ εἰκὼν (ἐξοχὴ Ζυρίχης), ἔργον τῆς Α. Λοβέρδου.

Διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Εἰκὼν (ἐξοχικὴ μετὰ προσώπων), ἔργον τῆς Δ. Φωκᾶ.

Ἀμφότεραι αἱ ἐργασίαι αὗται εἶναι ἔργα τῆς σχολῆς Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλέου, ἐν Κερκύρα.

Ἐπαιεταὶ δ' ἐκρίθησαν·

Αἱ εἰκόνες, ἔργα τῆς Ἀναστασίας Γιαλούρη, ἐκ Σαύρου·

Τῆς Μ. Σ. Ἀντωνίου, ἐξ Ἀθηνῶν και

Τῆς Μ. Κουτούβαλη, ἐκ Κερκύρας·

Ὡσαύτως ἐπαιετέον ἐκρίθη και

Τὸ ἐπὶ χαρτίνου καμβᾷ κεντημένον Σύμβολον τῆς Πίστewς, ἔργον τῆς Ἑλένης Βεροπούλου και Ε. Κωνσταντί-
νου, συνεργασθειῶν (Παρθεναγωγεῖον Χίλλ), ἐξ Ἀθηνῶν.

Ὡς και ἡ εἰκὼν ἀνθέων ἐπὶ μετάξης και ἐκ μετάξης, ἔργον Ἀδελαίδος Πανᾶ (Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον).

θον. Διάφορα κεντήματα και λοιπὰ ἔργα.

Ἐκρίθη βραβεύσιμον διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Τὸ χαρτοφυλάκιον, ἔργον Πηνελόπης Πηνιῶ, ἐκ Κερκύρας (τμήμα Ἀρσάκειου Παρθεναγωγεῖου).

Ἐπαιεταὶ δέ·

Τὸ τῆς Σοφίας Ἀφεντάκη, ἐξ Ἀθηνῶν·

Τὸ χαρτοφυλάκιον ὑπὸ Ἀσπασίας και Ἀγγελικῆς Καλογερά, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως·

Ἐπίσης και τὸ λεύκιμα (album) Ἀθηναΐδος Π. Σπηλιάδου, ἐξ Ἀθηνῶν ὡς και

Τὸ κέντημα (εἰκὼν παιδίου) ἐκ συνίλης τῆς κυρίας Χάρλτονος (Charlton) (Παρθεναγωγεῖον Εὐγενείας Μπαλάνου), ἐκ Κερκύρας.

Διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου βραβεύομεν·

Ἐν προσκεφάλαιον κεντημένον ἐκ μαλλίων και χανδρῶν ὑπὸ τῆς ἐννεαετοῦς Αἰκατερίνης Σ. Κυθωνάκη, ἐκ Ναυπλίου·

Ἐπίσης τὸ ἐκ δέρματος πλάσιον τῆς κυρίας Διζωνος, ἐξ Ἀθηνῶν.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸν παρὰ τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν ἐκτεθέντα πίνακα, περιέχοντα δείγ-
ματα ἐπιδορθώσεων ἐκ θλάβης ὑφασμάτων (ἐμβαλώματα) βραβεύομεν αὐτὸν δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Β' τάξεως.

Ἐπαιετοῦμεν δὲ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐργασθείσας νεάνιδας Ἀγγαίαν Μόσχου, Αἰκατερίνην Βιλδ, Μαρίαν Ζαχα-
ρίου, Μίσχαν Βάχλα, Αἰκατερίνην Νόφελ, Ἀσπασίαν Πιεράκου, Ἀγνήν Ρουσοπούλου, Μαριέταν Βαγιανέλη, Θεο-
δώραν Βισσίση, Αἰκατερίνην Ἀντωνιάδου και Καλλιόπην Νικολοπούλου·

Ἐξαιρετικῶς δὲ τὴν Εὐφροσύνην Μαυρογένους.

θον. Σημαῖαι και σήματα.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκτεθείσας διαφόρους σημαῖας και σήματα βραβεύομεν διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Τὴν μεγάλην σημαῖαν τοῦ δήμου Ἐρμουπόλεως, ἀπονεμομένου τοῦ θραβείου εἰς τὸ ἀνώτατον δημοτικὸν
σχολεῖον τῶν κορασίων, οὗτινος αἱ μαθήτριάς εἰργάστησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Μαργάρως Μαντιοπούλου
και τῆς διδασκαλίσης τῶν κεντημάτων κ. Μπίλλιως

Ὡσαύτως τὴν σημαῖαν τοῦ δήμου Παμίσου, ἔργον τῆς κ. Ἰωάννας Γιαννοπούλου.

Ἐπαιετοῦμεν δέ·

Τὴν σημαῖαν τοῦ δήμου Καλαμῶν, ἔργον τῆς Αἰκατερίνης Μπενάκη·

Ὁμοίως τὸ σῆμα, τὸ σταλὲν ἐκ τοῦ ἐν Κερκύρα τμήματος τοῦ Ἀρσάκειου Παρθεναγωγεῖου.

Περαιεῦντες τὰς κρίσεις ἡμῶν ἐπὶ τῶν παρουσιασθέντων ἔργων τοῦ γυναικείου φύλου δὲν διστάζομεν ποσῶς
νὰ ἐπιμεινόμεν εἰς τὴν δαψίλειαν τῶν παρ' ἡμῶν ἀπονεμηθέντων βραβείων και ἐπαίων, καθόσον πράγματι
μετ' ἐπιστασίας διερχόμενος τις τὰ εἰς τὴν ἔκθεσιν παρουσιασθέντα ἔργα τοῦ ὠραίου ἡμῶν φύλου καταλαμ-
βάνεται, ὑπὸ μόνης τῆς δυσκολίας τίνα νὰ προτιμήσῃ, πρὸ πάντων δὲ προκειμένου περὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκ
Κωνσταντινουπόλεως και Ἐπιτανήσου. Ἡ ἐπιμονή, ἡ ὑπομονὴ και ἡ καλλιτεχνία ὄλων τῶν ἔργων ἀποδει-
κνύει ὅτι καλῶς διευθυνόμενον τὸ ὠραῖον ἡμῶν φύλον δύναται καλὰ και πολλὰ νὰ παράγῃ. Εὐχόμεθα ὁμοίως
ὅπως ἡ διεύθυνσις αὕτη ἀπομακρυνομένη ἐν τῷ μέλλοντι ἀπὸ τὰ εἶδη τῆς παμφθόρου πολυτελείας τραπῆ
πρὸς ἔργα χρήσιμα εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον, περὶ τοῦ ὁποίου εὐχόμεθα ὅπως ἐτι μᾶλλον ἐπιστήσῃ τὴν προσο-
χὴν των ἐν τοῖς Παρθεναγωγεῖοις.

10ον. Σειρήτια διάφορα, μεταξωτὰ, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, θύσανοι και κλωσταὶ μεταξωταί.

Βραβεύονται διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Οἱ μεταξουργοὶ ἀδελφοὶ Νικολόπουλοι, ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ τινὰ δείγματα μεταξοκλωστής και διὰ τοὺς μετα-
ξοφάντους ἐλληνικοὺς περικνημιοδέτας (καλτσοδέτας), και διὰ τὰ τρίχινα λοφεία πύλων ἀξιοματικῶν και
στρατιωτῶν.

Ἐπαιεῦνται δέ·

Οἱ αὐτοί, διὰ τοὺς θισάνους ἐλληνικῶν φεσίων, ὅπως και διὰ τὰ μεταξοχρυσούφρανα ἔργα των τὰ ἐν τῷ
καταλόγῳ αὐτῶν ἀναφερόμενα.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου·

Θεοδόσιον Φραγκίσκου, ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ τὰ ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου και μετάξης ἔργα αὐτοῦ, συνιστάμενα κυ-
ρίως εἰς ἡμιίδει ἀξιοματικῶν, εἰς θισάνους στολῶν, εἰς θισάνους ἐλληνικῶν φεσίων και εἰς διάφορα δείγ-
ματα κορδονίων, κορδίων και θισάνων μικτῶν ἐκ μετάξης και βάμβακος πρὸς χρῆσιν ἐπίπλων και ἐνδυμάτων.

Ἐπαιρεῖται δέ

Ὁ αὐτός, διὰ τούς τριχίνους θισάνους πύλων ἀξιωματικῶν.

Ὡσαύτως, ὁ Δ. Κωνσταντόπουλος, ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ δύο θισάνους ἑλληνικῶν φεσίων· καὶ

Ὁ Ἀθανάσιος Χατζῆ Κονταρόπουλος, δι' ἕτερον ὅμοιον θισάνον.

ΚΛΑΣΙΣ 27.

Χειρόκτια μεταξωτὰ πλεκτὰ, καστορίνα καὶ δερμάτινα καὶ ράβδοι

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων εἰδῶν καθέσον ἀφορᾶ τὰ μεταξωτὰ χειρόκτια, βραβεύομεν διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

τὴν Ἀμαλίαν Σμῖθ.

Ἐπαινοῦμεν

τὴν Μαργαρίταν Πλατὺ, ἐξ Ἀθηνῶν.

τὸν Δῆμον Ἀμοργοῦ· καὶ

τὸν Δῆμον Θήρας.

Ἀμφότεροι οἱ Δῆμοι ἐξέθηκον τοιαῦτα.

Βραβεύονται δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Α' τάξεως

οἱ ἐν Ἀθήναις ἀδελφοὶ Καπουτσιμάδαι, ὡς μοναδικοὶ κατασκευασταὶ ἐνταῦθα διαφόρων χειροκτίων δερματίνων καὶ καστορίων στρατιωτικῶν. Εὐχόμεθα δὲ ἵνα βελτιώσωσιν οἱ βραβευθέντες τὸ τόσον χρήσιμον τοῦτο εἶδος.

Βραβεύεται διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

ὁ ἐν Κερκύρα Βικέντιος Βάρικας, κατασκευαστὴς ράβδων ξυλίνων, εἰς ὃν συνιστᾶται ἵνα καταστήσῃ τὰς ράβδους τοῦ εὐωνότερας τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐρχομένων.

ΚΛΑΣΙΣ 28.

Φενάκαι καὶ λοιπὰ ἔργα ἐκ τριχῶν κεφαλῆς, τσαρουχίων, ὑποδημάτων γυναικῶν, γοβῶν, κοινῶν κρηπίδων, ὑποδημάτων ἀνδρῶν, ἐνδυμάτων ἑλληνικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Φενάκη ἐκ τριχῶν κεφαλῆς καὶ πλόκαμοι.

Βραβεύεται διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

ὁ Κ. Μορέτης, ἐκ Κερκύρας διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθείσαν προτομήν, φέρουσαν φενάκην καὶ πλόκαμον ἐκ τριχῶν κεφαλῆς καὶ λοιπὴν συσκευὴν τῆς προτομῆς ταύτης.

Ἐπαινοῦνται δέ

Α. Γόνιμος, ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Α. Ι. Σπανός, διὰ τὴν παρ' αὐτῶν ἐκτεθείσαν γυναικείαν φενάκην μετὰ ζεύγους πλοκάμων.

Τσαρούχια.

Ἐπαινοῦνται τὰ ἔργα

Σπυρίδωνος Εὐσταθίου, ἐξ Ἀθηνῶν.

Παναγιώτου Χρυσανθάκη, ἐξ Ἀθηνῶν.

Τοῦ δήμου Ἀμβρακίας.

Ἐποδήματα γυναικεία, γόβαι, κοινὰ κρηπίδες, ὑποδήματα ἀνδρῶν.

Βραβεύονται δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Α' τάξεως

οἱ ἐν Ἐρμούπολει ὑποδηματοποιοὶ ἀδελφοὶ Τσιβουράκη διὰ πάντα αὐτῶν τὰ ἐκτεθέντα ἔργα

Ὁ ἐν Ἀθήναις Α. Ζωῖόπουλος ὡσαύτως δι' ἅπαντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα ἔργα.

Συγκρίνοντες ὅμως τὰ ἔργα τῶν πρώτων πρὸς τὰ τοῦ δευτέρου εὕρομεν μεγίστην διαφορὰν ὡς πρὸς τὰς τιμὰς· ἦτοι τῶν μὲν ἀδελφῶν Τσιβουράκη λίαν ὑπερτιμημένα πρὸς τὰ τοῦ Α. Ζωῖόπουλου. Τοῦτου ἕνεκα εὐχόμεθα εἰς τοὺς πρώτους ἵνα καταστήσωσι τοῦ λοιποῦ εὐωνότερα τὰ εἶδη αὐτῶν, ὅπως προαχθῆ ἡ ἐξαγωγή.

Βραβεύεται διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

ὁ Ἀντώνιος Φιλιππαῖος, ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ τε τὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑποδήματα

Ἰωάννης Βροντάκης, ἐξ Ἀθηνῶν, (Ὁρφανοτροφεῖον Χατζῆ Κώστα)

Ἀλέξιος Τάτσης, ἐξ Ἀνδρου.

Καμβύσης, ἐκ Κερκύρας.

Καὶ οἱ τρεῖς διὰ τὰ τῶν ἀνδρῶν ὑποδήματά των.

Ἐπαιρεῖται δέ

ὁ Παναγιώτης Χρυσανθάκης διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ ἐκτεθείσας κρηπίδας μετὰ φελοῦ

Ὡσαύτως καὶ ἡ Διεύθυνσις τοῦ Σωφρονιστηρίου Κερκύρας διὰ τὰ ἐκτεθέντα ἀγροτικὰ ὑποδήματα.

Ἐρδύματα ἑλληνικὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκτεθείσας ἑλληνικὰς ἐνδυμασίας τοῦ ἑλληνοράπτου Χρήστου Τσαντήλα, καὶ τάσσοντες αὐτάς ἐν ἴσῃ μοίρῃ πρὸς τὰς τοῦ ἑλευθερίου Ζάππα.

Ἀπονέμομεν εἰς ἀμοτέρους τὸ ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Α' τάξεως

εἰς δὲ τοὺς ἑλληνοράπτας Ι. Ἀνδριανόπουλον καὶ Κωνστ. Γεωργίου, ἐξ Ἀθηνῶν, ἀπονέμομεν τὸ ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Β' τάξεως.

Βραβεύεται δ' ἐπίσης δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Β' τάξεως ὁ Σιδέρης Γριζᾶς, ἐξ Ἀθηνῶν, ὡς κατασκευαστὴς καὶ ἐκθέτης χωρικῆς ἐνδυμασίας.

Στολὰὶ στρατιωτικαί.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

τὸν Γεώργιον Γαληνὸν, Ἀθηνῶν, διὰ τὴν ἐκτεθείσαν στρατιωτικὴν στολὴν τοῦ ἵππικοῦ.

Ἐρδύματα εὐρωπαϊκά.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου ρομιματοσήμου

Ἰω. Σιστιάν

Ἄλεξ. Ἀγωνάκη· καὶ

Π. Λαμπρήν.

Βραβεύεται δι' ἀργυροῦ ρομιματοσήμου Α' τάξεως

τὸ Ὁρφανοτροφεῖον Χατζῆ Κώστα, ἐν Ἀθήναις, διὰ τὴν προαγωγήν αὐτοῦ εἰς τὰ βιοποριστικὰ ἔργα

Ταυτοχρόνως δὲ ἀπονέμεται ἐιδικῶς τὸ χαλκίνου ρομιματοσήμου διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐργασθέντα εὐρωπαϊκὰ ἐνδύματα, ἰδίως δὲ διὰ τὸ εὐωνον αὐτῶν

εἰς τὸν Στυλιανὸν Ζαχαρίου· καὶ

Ἰω. Χρηστέαν.

ΚΛΑΣΙΣ 29.

Χρυσοχοϊκὰ ἀντικείμενα.

Δαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα χρυσοχοϊκὰ κοσμήματα, βραβεύομεν δι' ἀργυροῦ νομισματοσήμου Β' τάξεως·
Τὸν Ἀριστ. Βαροΐχαν, ἐκ Κερκύρας, διὰ τὰ σχετικῶς διαπρέποντα ἀργυρᾶ αὐτοῦ κοσμήματα.

Διὰ χαλκίνου δέ·

Τὸν χρυσοχόν Παναγιώτην Πανδῆν, ἐκ Κερκύρας, διὰ τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ ψέλλιον· καὶ
Τὸν Φώτιον Ἀντωνίου διὰ τὰ ἀργυρᾶ αὐτοῦ ψέλλια καὶ λοιπὰ κοσμήματα διὰ χωρικᾶς.

ΚΛΑΣΙΣ 30.

Ὅπλα, ὄπλοφορία, χυτήρια, πυριτοβολαὶ κτλ.

Ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων τῆς κατηγορίας ταύτης εἰδῶν βραβεύομεν δι' ἀργυροῦ νομισματοσήμου Α' τάξεως.
Ἐν ζεύγος πιστολίων ὀπισθογεμῶν μεθ' ὄλων τῶν χειριδῶν, ἦτοι χυτηρίου, βολῶν κτλ. τοῦ ἐν Ναυπλίῳ
Ἑθνικοῦ ὀπλοστασίου.

Ἐπαινοῦμεν δέ·

Τὰ καψίλια καὶ τὰς βολὰς τοῦ αὐτοῦ ὀπλοστασίου.

Βραβεύομεν δι' ἀργυροῦ νομισματοσήμου Β' τάξεως·

Τὸν ἐν Ἀθήναις ὀπλοποιὸν Πέτρον Κτόρον διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντος μονοκάνου ξαβδω-
τοῦ ὄπλου.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου νομισματοσήμου·

Τὴν ἐργασίαν ἐπὶ δικάνου κυνηγητικοῦ ὄπλου τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Βικεντίου Βάρικα· καὶ

Τὸν ἐν Ἀθήναις ὀπλοποιὸν Ἴω Κωνσταντίνου διὰ τὸ μετἀλλινον κοντάκιον πιστολίου, ὅπως καὶ διὰ θήκην
σπάθης.

ΚΛΑΣΙΣ 31.

Κιβώτια, σάκκοι δερμάτινοι καὶ τρίχινοι, κάπαι, βελόντζαι κτλ.
ἔργα ἀπὸ σαγάκιον.

Κι β ὠ τ ι α.

Βραβεύομεν δι' ἀργυροῦ νομισματοσήμου Α' τάξεως·

Τὰ ἐκ τελατινίου δερμάτινα κιβώτια τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Φράγγ Γκούλφ (Franc Gouff).

Δ ι σ ἄ κ ι α.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου νομισματοσήμου·

Τὸ δερμάτινον δισάκιον τοῦ Παναγιώτου Χρυσανθάκη, ἐξ Ἀθηνῶν·

Τὰ δερμάτινα κιβώτια τοῦ Θ. Δεώνη καὶ

» » » » Χ. Σβολοπούλου.

Ἐπαινοῦμεν δέ·

Τὴν Εἰρήνην Καλλέργεαν διὰ τοὺς τρίχινους σάκκους (τορβάδες) Ἀθηνῶν καὶ

τὴν Ἀσήμεν Μ. Κανάκη, ἐκ Μεγαρίδος.

Κ ἄ π α ι κ τ λ.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου νομισματοσήμου·

Τὰς τρίχινους κάπας τοῦ Θεοδώρου Τσαγκογεώργη, Ἀθηνῶν·

Τὴν φλοκωτὴν μαύρην κάπαν τοῦ Γεωργίου Σβάρνα, Ἀθηνῶν σχήματος Ζαγορίου.

Ἐπαινοῦμεν δέ·

Τὸν αὐτὸν Γ. Σβάρναν διὰ τὰς τρίχινους κάπας του.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου νομισματοσήμου τὰ ἐκτεθέντα μεϊτανογέλεκα ἀπὸ σαγάκι ὑπὸ τοῦ Δήμου Λαμίας.

Ἐπαινοῦμεν τὸν Δ. Ἐλλενόπουλον διὰ τὰς ἐκ σαγακίου κάλτσας του.

Βραβεύομεν διὰ χαλκίνου νομισματοσήμου·

Τὸν Ν. Α. Κατριβάνου διὰ βελόντσαν φλοκωτὴν.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐκθέσεως παρατηρεῖται, ὅτι ἐκρίναμεν δικαίαν τὴν ἀπονομὴν ὀκτώ (8) ἀργυρῶν νομι-
σματοσήμων Α' τάξεως.

Δώδεκά (12) ἀργυρῶν νομισματοσήμων Β' τάξεως.

Τεσσαράκοντα ὀκτώ (48) χαλκίνων νομισματοσήμων· καὶ

ἑβδομήκοντα πέντε (75) ἐπαίτων.

ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην ἀνάγκην τῆς ἐνθαβύσεως πρὸς προαγωγὴν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς τε-
βιομηχανίας καὶ λοιπῶν ἐργασιῶν, καίτοι φαινόμενοι δαψιλεῖς περὶ τὴν χορήγησιν τῶν βραβείων, ἐπιμένοντες
φρονούντες, ὅτι τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἐμψυχώσεως εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς παντὸς
ἑτέρου, ὅπερ ἤθελεν ἐγκρίνει ἡ Κυβέρνησις.

Ἐπὶ τέλους κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξηγήσωμεν, ὅτι εἰς πάσας τὰς ἐργασίας ἡμῶν ἐν πλήρει εὐκρινείᾳ ἐρ-
γαθέντες θέλομεν θεωρήσει ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἂν ἀνταπεκρίθωμεν εἰς τὴν ἀποστολὴν μας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1871.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ε΄

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΗΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΚΛΑΣΕΙΣ 32, 33, 34, 35, και 36.

ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΑΙ.

Π. Βαλαμάκης, πρόεδρος.

Π. Βουγιούκας.

Α. Βουσάκης, εισηγητής.

ΚΛΑΣΙΣ 32.

Εισαγωγή και γενικαί παρατηρήσεις.

Γνωστόν είναι εκ τῆς ἱστορίας, ὅτι τὰ προϊόντα τῶν μεταλλείων, ὀρυκτῶν καὶ λατομείων, τούτέστιν αἱ μεταλλικαὶ καὶ λοιπαὶ ὀρυκταὶ οὐσίαι, αἱ ἐγκλειόμεναι εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς, ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἀπαντῶμεναι, ὑπῆρξαν κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐτι χρόνους αἱ χρησιμώταται πρῶται ὕλαι διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ πολλαπλασιαζόμενων τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, αἱ ὕλαι αὗται κατεστάθησαν κατὰ μείζονα λόγον χρησιμώτεραι εἰς πολλὰς τέχνας καὶ εἰς διαφόρους βιομηχανικοὺς κλάδους.

Κατὰ δὲ τὸν παρόντα αἰῶνα, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ παραγωγή τῶν διαφόρων μετάλλων καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν τε καὶ πολλῶν ἄλλων ὀρυκτῶν θεωρεῖται ἀναποφεύκτως ἀναγκαία διὰ τὴν σύστασιν καὶ τὴν πρόοδον πλείστων ὄσων τεχνῶν καὶ βιομηχανικῶν κλάδων, αἱ ὀρυκταὶ οὐσίαι κατέστησαν τοσοῦτον περιζήτητοι καὶ ἀπολύτως ἀναγκαῖαι, ὥστε ὅσον εὐρύτερα ἡ ὑπαρξίς, ἡ κατανάλωσις καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν εἰς τινὰ χώραν παρουσιάζεται, κατὰ τοσοῦτον ἡ χώρα αὕτη λογίζεται ἢ μᾶλλον τῶν ἄλλων βιομηχανοῦσιν καὶ εὐδαίμων.

Διὰ νὰ κατανοήσωμεν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, παραλείποντες ν' ἀριθμηθῶμεν διάφορα παραδείγματα ἄλλων χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ βιομηχανία τῶν μετάλλων καὶ τῶν ἄλλων ὀρυκτῶν οὐσιῶν ἀκμάζει, ἀρκούμεθα νὰ μνημονεύσωμεν ἀπλῶς τὴν παραγωγήν καὶ τὴν κατανάλωσιν τῶν ὀρυκτῶν ἀνθράκων ἐν Ἀγγλίᾳ, ἧτις ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς δύο δεκατομμύρια καὶ 22 1/2 ἑκατομμύρια περίπου καντάρια, καὶ ἐξ ὧν καταναλίσκονται ἐν τῇ ἐσωτερικῇ διὰ μὲν τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας καὶ ἄλλας τῶν κατοίκων χρείας ἐν καὶ 1 1/4 περίπου δεκατομμύριον, ἐν οἷς μόνῃ ἡ πόλις τοῦ Λονδίνου δαπανᾷ περὶ τὰ 120 ἑκατομμύρια καὶ 265 χιλιάδας καντάρια· διὰ δὲ τὰς μεταλλουργικὰς ἐργασίας περὶ τὰ ἑξακόσια ἑκατομμύρια καντάρια, τὸ δὲ ὑπόλοιπον σημαντικὸν ὡσαύτως ποσὸν ἐξάγεται εἰς τὰ διάφορα τῆς γῆς μέρη. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ ἐτησίαι παραγωγή ὑπερτερεῖ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τὴν ἐν συνόλῳ παραγωγήν ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρακοφόρων τῆς ὑφ' ἡμῶν μερῶν. Ἡ ἐπὶ τόπου ἀξία τοῦ εἰρημένου τῶν γαιανθράκων ποσοῦ ὑπερβαίνει τὰ ἑπτακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν, εἰς δὲ τὴν ἐκμετάλλευσίν του ἐργάζονται ὑπὲρ τὰς τριακοσίας χιλιάδας ἐργατῶν, ἧτοι συντηροῦνται ἐκ μόνῃς ταύτης τῆς μεταλλευτικῆς ἐργασίας ἐν περίπου ἑκατομμύριον ψυχῶν.

Τοιοῦτων δεδομένων γνωστῶν ὄντων, τίς ὁ ἀμφισβητήσων ὅτι οἱ ἐν λόγῳ ὀρυκτοὶ ἀνθρακες δὲν αποτελοῦσιν ἓνα τῶν οὐσιωδωτέρων τῆς βιομηχανικωτάτης ταύτης χώρας πλοῦτον;

Ἐπίσης πλοῦτος ἐθνικὸς εἶναι διὰ τὸ βασίλειον τῆς Σαξωνίας αἱ ἐπὶ ἐξ ὀλοκλήρους αἰῶνας ἀνευ διαλείμματος εἰς τὴν χώραν ταύτην ἐνεργούμεναι μεταλλευτικαὶ ἐργασίαι, δι' ὧν αἱ παραγόμεναι ἐτησίως πολυεῖδεις

μεταλλικαὶ οὐσίαι καὶ ἀνθρακες, ἀξίας ἐπέκεινα τῶν πενήτηντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, χορηγοῦσιν ἄφθονα τὰ ἀπαιτούμενα ὑλικά διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων ἐγχωρίων βιομηχανικῶν κλάδων, καὶ παρέχουσι πόρον διαρκῆ εἰς μέγιστον ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου τούτου.

Ἴδωμεν ἤδη, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα ὑπάρχουσιν ὀρυκτοὶ θησαυροὶ, οἵτινες προσκόντως καλλιεργούμενοι ἠδύναντο νὰ παρέξωσι πηγὰς πλοῦτου εἰς τε τὸ ἔθνος καὶ εἰς τοὺς κατοίκους αὐτοῦ.

Ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γῆ καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον τῶν ὀρυκτῶν οὐσιῶν, τὰς ὁποίας ἐμπεριέχει, δὲν εἶναι ὑποδεστέρα πολλῶν ἄλλων ὀρυκτούχων καὶ μεταλλούχων χωρῶν, τοῦτο δηλοῦται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν ἀπαντωμένων πολυαριθμῶν τῶν μεταλλείων, τῶν μεταλλουργειῶν καὶ τῶν λατομείων λειψάνων τῶν ἀρχαίων ἐργασιῶν εἰς τε τὴν Δαυριωτικὴν καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος μέρη, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἐκ τῆς πληθῆος εὐχρηστων ὀρυκτῶν, ἅτινα ἀνευ τινὸς προαπαιτουμένης συστηματικῆς ἐξετάσεως, ἢ οἰασθήποτε μεταλλομαστευτικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ δι' ἀπλῆς καὶ μόνῃς, οὕτως εἰπεῖν, παρατηρήσεως ἀπαντῶμεν πολλαχοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ἐκ δὲ τῶν ὀρυκτῶν τούτων ἄλλα μὲν εἰσὶ λίαν εὐεξόρυκτα καὶ χρησιμώτατα διὰ τὴν παραγωγήν διαφόρων μετάλλων, καὶ διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους ἴδρυσιν διαφόρων βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ἄλλα δὲ πάλιν, ὡς εἶναι οἱ ὀρυκτοὶ ἀνθρακες, καὶ τὰ πλούσια τοῦ εἰδήρου μεταλλεύματα, αἱ δύο αὗται ἀναγκαϊόταται ὕλαι καὶ τὰ ισχυρότερα ἐλατήρια πάσης βιομηχανικῆς ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἰδίως δὲ οἱ ὀρυκτοὶ ἀνθρακες εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν (ἐνθα ἡ καύσιμος ὕλη περιορίζεται δυστυχῶς εἰς μόνους τοὺς ξυλάνθρακας καὶ εἰς τὰ καυσόξυλα) καθιστῶνται τῆς πρωτίστης καὶ ἀπολύτου ἀνάγκης ὕλη, καὶ κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον δέον νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ χρησιμοποίησις των, καθόσον καὶ οὗτοι ἀπαντῶνται πολλαχοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, σχηματίζοντες παχύτατα στρώματα. Καὶ ἄλλα τέλος ἐκ τῶν ὀρυκτῶν μας εἰσὶ ποιότητος καὶ ἰδιότητων ἐξαιρετικῶν τοιοῦτων, ὡς εἶναι ἡ Ναξικὴ Σμύρις, αἱ Μηλῖαι μυλόπετραι, ἡ Θηραϊκὴ γῆ κτλ., ὥστε ἡ ἀντικατάστασις τούτων εἰς τε τὰς τέχνας καὶ τὰ σχετικὰ ἐν Εὐρώπῃ ἐργοστάσια δι' ὁμοίας φύσεως ὀρυκτῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν θεωρεῖται ἀνέφικτος.

Πάντα δὲ τὰ ὀρυκτὰ ἡμῶν, ὧν δείγματα ἐστάλησαν εἰς τὴν παρούσαν ἐκθεσιν, ἀπαντῶνται ἐν ἰκανῇ ποσότητι καὶ ὑπὸ τὰς μᾶλλον εὐνοϊκὰς περιστάσεις διὰ τε τὴν ἐξόρυξιν καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν των. Ἐν ὁμοίαις δὲ περιστάσεσιν εἰς οὐδὲν θεοαίως πεπολιτισμένον τῆς γῆς μέρος ἠθελε μένει τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος θησαυρὸς ἀκαλλιεργήτος, καθόσον εἶναι βέβαιον, ὅτι χρησιμοπονηθειῶν εἰς τὰ μέρη ταῦτα πρὸ πολλοῦ ἀπασῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπαντηθειῶν ὀρυκτῶν οὐσιῶν, ἢ ἀνεύρεσις νέων ὀρυκτούχων πηγῶν ἐνεργεῖται διὰ τῆς προκαταβολῆς πολλῶν χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ διὰ μεγάλων προσπαθειῶν, ἢ δὲ ἐργασία αὕτη δὲν παρέχει τὰς αὐτὰς εὐκολίας καὶ ἀσφαλείας, ὅσας παρέχουσι τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὁρατὰ στρώματα τῶν ὀρυκτῶν.

Μολοντί δὲ ἐλλείψει τῶν ἀπαιτουμένων πρακτικῶν γνώσεων καὶ χρηματικῶν κεφαλαίων δὲν κατεβλήθησαν ἐξ ὑπαρχῆς παρ' ἡμῖν αἱ δέουσαι προσπάθειαι διὰ τὴν καλλιέργειαν πολλῶν ἐκ τῶν εὐχρηστων ὀρυκτῶν μας, ἀλλ' ἐπεριορίθη ἡ ἐξόρυξις μέχρι τῆς πρώτης ἐν Ἀθήναις συστάσεως τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ εὐαριθμῶν τινῶν ἐκ τούτων, μῶλα ταῦτα ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἐποχῆς, καθ' ἣν ἀμέσως τὸ ἐπίδον ἔτος ἐπῆλθε καὶ ἡ ἐκδοσις τοῦ μεταλλικοῦ νόμου, αἱ μὲν ἐν ἐνεργείᾳ ἐργασίαι παρουσιάζουσι εὐεργασίαν ἀξίτητον καταναλώσεως καὶ εἰσοδήματος, αἱ δὲ διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἄλλων εὐχρηστων ὀρυκτῶν ὄλονεν ἀναπτύσσονται καὶ προοδεύουν.

Τὰ διὰ τῶν εἰρημένων ἐργασιῶν ἐξορυσσόμενα ὀρυκτὰ εἰσὶ·

Α' Τὰ διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου καλλιεργούμενα.

1) Αἱ μυλόπετραι τῆς νήσου Μήλου, παρουσιάζουσαι δι' ὅλας τὰς τάξεις τῶν μυλοπετρῶν ἐτησίαν ἐξόρυξιν ἐκ πεντηκονταχιλίων τεμαχίων, καὶ εἰσόδημα ἐκ δραχμῶν ἐξήκοντα χιλιάδων.

2) Ὁ γύψος τῆς αὐτῆς νήσου, παρουσιάζων ἐξόρυξιν ἐκ διαχιλίων κατὰ μέσον ὄρον κανταρίων, καὶ εἰσόδημα δεκακισχιλίων δραχμῶν.

3) Ἡ σμύρις τῆς Νάξου, τῆς εὐφοροτάτης καὶ τερπινοτάτης ταύτης τῶν Κυκλάδων νήσου, ἐγοῦστος ἀνεκῆθεν τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον τῆς παραγωγῆς τῆς χρησιμωτάτης ταύτης ὀρυκτῆς οὐσίας, ἐξ ἧς ἐξορυσσονται κατ' ἔτος 40—60 χιλιάδες καντάρια, καὶ ἀποφέρουσι εἰς μὲν τὸ δημόσιον ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου δραχμῶν, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν δήμων Ἀπειρανθίας καὶ Κορωνίδος διὰ τῆς ἐργασίας των εἰς τὴν ἐξόρυξιν καὶ τὴν μεταφορὰν τῆς σμύριδος εὐρίσκουσι τὸν οὐσιωδέστερον διὰ τὴν συντήρησιν των πόρον.

Β' Τὰ παρὰ τῶν ιδιωτῶν ἐξορυσσόμενα ὀρυκτὰ.

4) Τὸ θηραϊκόχλωμα, παρουσιάζον ἐτησίαν κατανάλωσιν περὶ τὰς ἑπτακοσίας χιλιάδας κοφίνους ἢ κοιλὰς

5) Ο μαγνησίτης, ἐξ οὗ ἐξορύσσονται ἐν Βύβωλᾳ καὶ ἐξάγονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν περὶ τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας καντάρια.

Πρὸ τοῦ δὲ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν νεωτέρων ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὀρυκτῶν, ὀφείλομεν ἐνταῦθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν σύντονον προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καθόσον ἀφορᾷ τὴν διευθύνσιν τῶν ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν τῆς νήσου Μήλου, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται κυρίως ἀνωτέρα τις τῆς εἰρημένης πρόσδος, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐξασφάλισις τῶν ὀρυχείων, ὑπομιμνήσκοντες ὅτι εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν νὰ διευθύνωνται ὑπὸ ἐδικῶν προσώπων, δυναμένων διὰ τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας αὐτῶν εἰς τὰς τεχνικὰς ἐργασίας παρομοίας φύσεως ἢ ἀποφεύγειν τὰς συνεχεῖς καταπτώσεις καὶ καταθυβίσεις, αἵτινες συμβαίνουσιν εἰς τὰ ὀρυχεία ταῦτα, καὶ τὰς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ προλάβῃ τὸ ἐν χρήσει πλημμελὲς τῆς διευθύνσεως σύστημα διὰ τῶν οικονομικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες μὲ ὅλας τὰς ὑπ' αὐτῶν τούτων ὁμολογουμένης καταβαλλομένης πολλὰς προσπάθειάς καὶ κόπους, ὅπως ἐκπληρώσῃ μετὰ ζήλου καὶ ἀκριβείας καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν, ἀδυνατοῦσι νὰ μεταβάλλωσι τὸ ἐπικρατήσαν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῆς ἀρπακτικῆς ἐξορύξεως σύστημα, ὅπερ εἰς αὐτοὺς ἐστὶ τὸς οἰδότης καὶ τοὺς μᾶλλον ἐξησκημένους καὶ τολμηροὺς ὑπονομοποιούς ἐμποιεῖ πράγματι τρόμον. Καὶ εἶναι τῆ ἀληθείᾳ θαῦμα πῶς δὲν ἐπαναλαμβάνεται συχνότερον τὸ ἀξιοθρήνητον καὶ σπαραξικάρδιον ἐκεῖνο γεγονός, ὅπερ πρὸ τινων χρόνων, ὡς διεβεβαίωσαν ἐν τῶν μελῶν τῆς παρούσης ἐπιτροπῆς οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἀξιοπίστοι γέροντες, συνέβη νὰ ταφῶσι δηλονότι ζῶντες ὑπὸ τοὺς καταπεσόντας ὑπογίους λαβυρίθους τοῦ ὀρυχείου τῶν μυλοπετρῶν οἱ τότε ἐν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι. Αἱ κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ μέσα τοῦ λήγοντος ἔτους ἐπισυμβᾶσαι δύο σπουδαῖαι καταπτώσεις εἰς τὰ ὀρυχεία τῶν μυλοπετρῶν καὶ εἰς τὸ αὐτόθι μεταλλεῖον τοῦ θεῖου ἀρκούσι, φρονούμεν, νὰ καταδείξωσι πόσον κατεπειγόντως πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἡ δέουσα θεραπεία, ὅπως ἐκλείψωσιν οἱ κίνδυνοι οἱ ἐπαπειλοῦντες νὰ στερηθῶσι τὸ μὲν δημόσιον ἐνὸς διαρκοῦς καὶ σπουδαίου εἰσοδήματος, τὴν δὲ ἐργατικὴν καὶ φίλτερον τῶν Μηλιῶν τάξιν τῆς τακτικωτέρας τῶν ἐργασιῶν των.

Ἐρχόμενοι ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα ἐνεργουμένων ἐργασιῶν προσθέτομεν.

6) Τὴν ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ 1863 ἔτους πρὸς τὸν κ. Βασιλεῖον Μελᾶν παραχωρηθειῶν πρὸς μετάλλευσιν θεϊοῦς θέσεων τῆς νήσου Μήλου ἐτησίαν παραγωγὴν ἐκ μὲν τοῦ χυτοῦ θεῖου διακοσίων πενήκοντα (250) χιλιάδων ὀκάδων, καὶ τριακοσίων (300) ὡς ἐγγίστα χιλιάδων ὀκάδων θειοχώματος, πωλουμένων συνήθως τοῦ μὲν πρὸς 22 λεπτά κατὰ μέσον ὄρον καὶ κατ' ὀκάδα, τοῦ δὲ πρὸς 20 δραχμάς τὴν χιλιάδα ὀκάδων.

7) Τὴν ἐκ τῆς ἀνακαμινεύσεως τῶν ἀρχαίων σκωριῶν τοῦ Λαυρίου ἐτησίαν παραγωγὴν τοῦ μεταλλικοῦ μολύβδου ἐξ ἐπτακισχιλίων τόνων, ἤτοι, πέντε καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίων ὀκάδων, καὶ τελευταῖον τὰς πρὸς μετάλλευσιν ἐργασίας διαφόρων μεταλλικῶν οὐσιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένοντο παραχωρήσεις τούτέστιν:

8) Διὰ τὴν μετάλλευσιν τοῦ γαληνίτου (ἐνθεῖου ἀργυρούχου μολύβδου) ἐν Λαυρίῳ, ἐν Κέξ, ἐν Καρυστίᾳ καὶ ἐν Ἠλιάρῳ ἐπὶ ἐκτάσεως ἑκατὸν καὶ εἰκοσι χιλιάδων στρεμμάτων.

9) Διὰ τὴν μετάλλευσιν τοῦ χρωμίτου ἐν Βύβωλᾳ, ἐν Σκύρῳ καὶ ἐν Λαμίᾳ, ἐπὶ ἐκτάσεως 20 χιλιάδων στρεμμάτων.

10) Διὰ τὴν μετάλλευσιν τῶν γαιανθράκων ἐν Καρυστίᾳ καὶ ἐν Ἡλιοδρομίῳ ἐπὶ ἐκτάσεως πεντεκαίδεκα χιλιάδων στρεμμάτων.

11) Διὰ τὴν μετάλλευσιν τῶν μεταλλευμάτων τοῦ σιδήρου ἐν Σορίῳ καὶ ἐν Χαϊδαρίῳ πλησίον τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ ἐκτάσεως δώδεκα χιλιάδων.

12) Διὰ τὴν μετάλλευσιν τοῦ ἐνθεῖου καὶ ἀνθρακικοῦ χαλκοῦ ἐν Λαμίᾳ ἐπὶ ἐκτάσεως πέντε χιλιάδων ἑξακοσίων στρεμμάτων.

Παρατηρητέον προσέτι ὅτι διὰ τὴν μετάλλευσιν τοῦ μαγνητίτου ἐν Μήλῳ καὶ ἐν Βύβωλᾳ, δι' ἐκείνην τῶν γαιανθράκων ἐν τῷ δήμῳ Περαιᾶς τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐν Ἐπρωχωρίῳ, καθὼς καὶ διὰ τὴν μετάλλευσιν ἐτέρων χρωμιτούχων καὶ μολυβδούχων θέσεων ἐν Βύβωλᾳ, ὑπάρχουσι δι' ἱκανὰς ἐκτάσεις ἐκκρεμεῖς αἰτήσεις, περὶ ὧν πρόκειται ἢ ἀποφανθῆ τὸ ἐπὶ τῶν μεταλλείων συμβούλιον, καὶ νὰ ἐκδοθῶσι τὰ ἀνήκοντα τῆς παραχωρήσεως τῶν Β. Διατάγματα.

Αἱ μεταλλευτικαὶ ἐργασίαι ἐπὶ τινων ἐκ τῶν μεταλλευτικῶν ἐκτάσεων, ἀρξάμεναι πρὸ μικροῦ ὑπὸ τὴν διευθύνσιν ἐιδημόνων καὶ ἐμπείρων μηχανικῶν, οὗς τινες οἱ ἰδιοκτῆται τῶν μεταλλείων, τούτέστιν, ἡ ἑλληνικὴ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρεία, ὁ κ. Ι. Β. Σερπιέρης, ἡ ἑταιρεία Α. Ῥάλλη καὶ Σα., ἡ ἑταιρεία ἀδ Λαυριωτικὸς Ὀλυμπος, ὁ κ. Ἐπαμινώνδας Δημιολοῦλιας, ὁ κ. Βασιλεῖος Βουδούρης καὶ ἡ ἑταιρεία Παπαγεωργίου καὶ Γ. Τσιπούλου, ἀποκλειστικῶς πρὸς τὸν ῥηθέντα σκοπὸν δι' ἀδρῶν ἀποζημιώσεων καὶ ἀποδοχῶν μετεκαλέσαντο

ἐκ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Γαλλίας, προέβησαν τοσοῦτον ταχέως, ὥστε ἐκ μὲν τοῦ χρωμίτου γίνονται ἤδη ἀπὸ πέρυσιν ἐτησίᾳ ἐξαγωγή περὶ τοὺς χιλίους τόνους, ἐκ δὲ τῶν μεταλλευμάτων τοῦ ἐνθεῖου καὶ ἀνθρακικοῦ μολύβδου καὶ τοῦ χαλκοῦ, τοῦ μαγνητικοῦ, τοῦ ὀξειδωμένου καὶ τοῦ ὀξυανθρακικοῦ σιδήρου, καὶ ἐκ τῶν γαιανθράκων τῆς Καρυστίας ὑπάρχουσιν ἤδη ἀποτεταμιευμένοι μεγάλαι ποσότητες.

Μολονότι δὲ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἀποτελεσμάτων μετ' ἄκρας εὐχαριστήσεως παρετήρησεν ἡ εἰδικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος, δι' οὗ μεγάλα κεφάλαια καὶ πολλὰ ἱκανότητες συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καλλιέργειας καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ὀρυκτῶν μας, καὶ εὐελπίζεται ὅτι μετ' οὐ πολὺ οἱ φίλτεροι καὶ φιλόπονοι ἐργάται θέλουσιν εὑρίσκει εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρίδος των ἀφθονα τὰ πρὸς τὴν συντήρησιν αὐτῶν τε καὶ τῶν οἰκογενειῶν των μέσα, μολαταῦτα δὲν δύναται αὕτη ὑπ' ὄψιν ἔχουσα τὸ ἀρτισύστατον τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν ἀκατάσχετον πλεονεξίαν τινῶν ἐκ τῶν εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐξορύξεως τῶν ὀρυκτῶν καταγινόμενων νὰ μὴ συστήσῃ ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως μεριμνήσῃ αὕτη ἵνα ἐξασκήται ἡ ἀπαιτούμενη αὐστηρὰ ἐποπτεία εἰς τε τὰς ἐνεργουμένας παραχωρήσεις, καὶ εἰς τὰς ἄλλας τεχνικὰς ἐργασίας ὑπὸ προσωπικοῦ ἱκανοῦ καὶ εἰδικῶς ἔχοντος γνώσεις, διότι δι' αὐτοῦ μὲν ἀπ' ἐνός ἡ Κυβερνήσις δύναται νὰ διατελῇ ἐν γνώσει τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν, νὰ προλαμβάνῃ ἐγκαίρως τοὺς ἐνεκὸν ἀγνοίας ἢ ἀπειρίας τῶν ἐργαζομένων δυναμένους ἢ ἀπειλήσωσι κινδύνους τὴν δημόσιαν ἀσφάλειαν καὶ περιουσίαν, καὶ αὐτὴν ἐστὶ τὴν ζῶν τῶν ἐργατῶν, νὰ ἐπιτηρηθῇ ἀκριβῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐν ἰσχύει περὶ τῶν λατομείων, μεταλλείων καὶ ὀρυχείων νόμων καὶ λοιπῶν σχετικῶν διατάξεων, καὶ ἢ ἀποκαλύπτωνται τέλος νεαί πηγαὶ πλοῦτου εἰς τὸν τόπον.

Ἀπ' ἐτέρου δὲ, διὰ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων τοῦ ἰδίου προσωπικοῦ, θέλουσιν διαφωτίζεσθαι καὶ καθοδηγεῖσθαι οἱ περὶ τὸν κλάδον τοῦτον ἀσχολούμενοι ἰδιοκτῆται εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν συστηματικὴν καὶ οικονομικωτέραν ἐξορύξιν τῶν ὀρυκτῶν, συμφώνως πρὸς τὰ νεώτερα ἀποτελέσματα τῆς πείρας καὶ τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης.

Μετὰ τὰς γενικὰς καὶ συντόμους ταύτας παρατηρήσεις μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παρουσιασθέντων εἰς τὰς ὄψεις ἡμῶν δειγμάτων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐκθετῶν τῆς κλάσεως ταύτης πρωτεύοντες καθ' ἡμᾶς θεωροῦνται οἱ λαβόντες τὴν παραχώρησιν μεταλλούχων ἐκτάσεων, καὶ ἐνεργοῦντες μεταλλευτικὰς ἐργασίας, οἵτινες διὰ τῆς συγκεντρώσεως μεγάλων κεφαλαίων καὶ διὰ σημαντικῶν δαπανῶν κατώρθωσαν ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι ἀπ' ἧς παρεχωρήθη αὐτοῖς διὰ Β. Διατάγματος τὸ δικαίωμα τῆς μεταλλεύσεως νὰ ἐνεργήσωσι σπουδαίας μεταλλομαστυτικὰς ἐργασίας, καὶ συναφεῖς πρὸς τὴν πρόδον τούτων ἄλλας ἐπιχειρήσεις. Ἐννοεῖται δὲ οἷοθεν, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ποιότητος καὶ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐμπειροχομένου χρῆσιμου μετάλλου ἀκριβῶς εἰς ἕκαστον τῶν ἐξετασθησομένων δειγμάτων, οὐδὲ περὶ τῆς σχετικῆς τῶν δειγμάτων τούτων ἀξίας, καθόσον τοιαύτη τις ἐργασία, ἵνα μὴ ὑποληφθῇ ὅλας αὐθαίρετος καὶ πρόωρος, ἔπρεπε νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως προΐντων ἐξορυχθέντων ἐκ γνωστῶν καὶ ὀρισμένων διευθύνσεων καὶ διαστάσεων μεταλλικῶν φλεβῶν, στρωμάτων ἢ ὄγκων, καὶ οὐχὶ ὡς εἶναι αἱ ἐξετασθησόμεναι μεταλλικαὶ οὐσίαι, ληφθεῖσαι ἐκ τινων κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκμεταλλευθειῶν μεταλλικῶν φλεβῶν ἢ ὄγκων, ἄλλως τε δὲν συνωδευθήσαν δυστυχῶς τὰ ἀποσταλέντα εἰς τὴν ἔκθεσιν δείγματα, ἐξαιρέσει ἐκείνων τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐνός τῶν ἰδιοκτῆτῶν τῶν μεταλλείων τοῦ κ. Ι. Β. Σερπιέρη, μὲ τὰς ἀναγκαίας περιγραφὰς καὶ στατιστικὰς πληροφορίας, οὐδὲ ἠδυνήθημεν ἄλλοθι νὰ ἀρυσθῶμεν τοιαύτας.

Μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀναφέρομεν,

Περὶ τῶν ἐκτεθέντων μεταλλευμάτων καὶ γαιανθράκων.

I. Ἡ ἑλληνικὴ μεταλλευτικὴ Ἑταιρεία ἐπεχείρησε τὴν μετάλλευσιν καὶ τὴν καμίνευσιν τῶν μεταλλευμάτων τοῦ σιδήρου, ὄρον τοῦ λευκῶνιτου, τοῦ αἰματίτου καὶ τοῦ μαγνήτου, τοῦ ἀξιολόγου τούτου μεταλλεύματος, διὰ τὴν παραγωγὴν ἀρίστης ποιότητος σιδήρου, ὡς εἶναι ὁ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει Ῥωσικὸς καὶ Σουηδικὸς σίδηρος, τοῦ ἀναγκαιοτάτου τούτου ἐν τῷ τόπῳ μετάλλου, καὶ συγχρόνως ἐνεργεῖ τὴν μετάλλευσιν τῶν γαιανθράκων ἐκ τοῦ παρὰ τῇ Κύμῃ ἐθνικοῦ μεταλλεῖου καὶ ἄλλαχού τοῦ χρωμίτου, τοῦ χαλκοῦχοῦ σιδήρου, καὶ τοῦ γαληνίτου, ἐξ ὧν ἀπέστειλεν εὐμεγέθη καὶ ἐξαιρετῶς ποιότητος δείγματα εἰς τὴν ἔκθεσιν.

II. Σπουδαιόταται εἶναι ἐπίσης αἱ μεταλλευτικαὶ ἐργασίαι αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Β. Σερπιέρου ὑπὸ πεπειραμένων μεταλλευτῶν δραστηρίως διενεργουόμεναι διὰ τὴν κανονικὴν μετάλλευσιν τοῦ παραχωρηθέντος αὐτῷ μεταλλεῖου ἐνθεῖου ἀργυρούχου μολύβδου ἐν Λαυρίῳ, διότι ἐκ τῆς εὐτυχοῦς ἐκβάσεως τῶν ἐν λόγῳ τεχνικῶν ἐργασιῶν, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ θαυότερον τῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μεταλλεύσεων συνάντησις μεταλλοφόρων λαφειῶν καὶ στρωμάτων, ἀνοιχθήσεται εὐρὴ στάδιον μεταλλείας καθ' ἅπασαν τὴν Λαυριωτικὴν.

Και ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὁ αὐτὸς ἐκθέτης, ὡς ἐν Σκύρῳ, ἐν Καρυστίᾳ, ἐν Ἠλιάρῳ καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐπέχειρσε καὶ ἐνεργεῖ δι' ἐμπείρου καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ προσωπικοῦ μεταλλευτικᾶς ἐργασίας. Ἐξ ὧν δὲ τῶν μερῶν ἐν οἷς ἐργάζεται συνέλεξε καὶ ἀπέστειλεν ἐν τῇ Ἑκθέσει ταύτῃ δείγματα πολλοῦ λόγου ἄξια οἷον χρωμίτου ἀρίστης ποιότητος, γαληνίτου, σφαλερίτου, ἢ ἐνθείου ψευδαργύρου, μολυβδούχων ἀργυλῶν καὶ ἐκβολῶν ἐκ τῶν ἐν Λαυρίῳ θέσεων τῆς Καμαρίτζης καὶ Σαιντιρίνης, καθὼς καὶ σειρὰν πλήρη δειγμάτων καλῶς λελαξευμένων ἐκ τῶν πετρωμάτων τῶν παριστάντων τὸν γεωγνώστικὸν σχηματισμὸν τῆς Λαυριωτικῆς ἐδάφους, τοῦτέστι λίθων μαρμαρυγῆς, ἰδιάζον τι πέτρωμα ἐκ τῆς θέσεως Πλάκα, τιτανόλιθον, σιδηροτιτανόλιθον, γρανίτην, πόρφυριν, πῶρον, καὶ δύο ὀφειτιογενεῖς λίθους, συνοδεύσας πάντα τὰ ρηθέντα δείγματα καὶ διὰ καταλλήλου ἐντύπου περιγραφῆς, συνταχθεῖσης ὑπὸ τοῦ ὀρυκτολόγου κ. Ἀνδρέου Κορδέλλα.

III. Ἡ ἐταιρία Παπαγεωργίου καὶ Γ. Τιοπούλου, ἐκθέσασα δείγματα κατάλληλα γαιανθράκων καὶ χρωμίτου ἐκ τῶν ἐν τοῖς δήμοις Κοτυλιῶν καὶ Κυμαίων τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας ὑπ' αὐτῆς μεταλλευομένων, ὑπέβαλε συγχρόνως καὶ τὴν ὑπὸ στοιχείον Α ἐπισυναπτομένην τῇ παρουσίᾳ ἔκθεσιν, πραγματευομένην περὶ τῶν προσπαθειῶν τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ μεταλλείου διὰ τὴν πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν γαιανθράκων.

IV. Ὁ δῆμος Λαμπείας ἀπέστειλεν ὡσαύτως δειγμὰ γαιάνθρακος καλῆς ποιότητος ἐκ τοῦ ἐν τῷ ὁμόμῳ δήμῳ ὑπάρχοντος ἀνθρακοστρώματος.

V. Ἡ μεταλλευτικὴ ἐταιρία ὁ «Περικλῆς» ἀπέστειλε πολλὰ καὶ διάφορα δείγματα ἐνθείου καὶ δεξιανθρακικοῦ μολύβδου, καὶ μολυβδούχων ἄλλων ἐνώσεων, ληφθέντων πάντων ἐκ τοῦ ἐν Λαυρίῳ μεταλλευομένου ὑπ' αὐτῆς χώρου· συνεπέβαλε δὲ καὶ τὴν ἐπισυναπτομένην ἔκθεσιν ὑπὸ στοιχείον Β, ἐν ἣ ἐκτίθενται διὰ μακρῶν αἰ καταβλήθεισαι δαπάναι καὶ προσπάθειαι τῆς ἐταιρίας ταύτης ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας καὶ τῶν μετόχων αὐτῆς.

VI. Ὁ κ. Ν. Ι. Νάζος ἀπέστειλε δείγματα ἐκ τῶν παραχωρηθέντων αὐτῷ πρὸς μετάλλευσιν μεταλλευμάτων τοῦ σιδήρου καὶ μαγγανίτου.

VII. Ὁ κ. Ἐπαμεινώνδας Δημολούλιας ἀπέστειλε δείγματα μικρῶν μὲν διαστάσεων, ἀλλὰ πλουσιῶν κατὰ τὸ ἐμπειροχόμενον εἰς αὐτὰ ποσὸν χαλκοῦ ἐκ τῶν ἰδία αὐτοῦ δαπάνῃ καὶ ἐπιστασίᾳ μεταλλευομένων μεταλλευμάτων τοῦ ἐνθείου καὶ ἀνθρακικοῦ χαλκοῦ ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἰδιοκτητοῦ χωρίου του Λιμογάρδι παρὰ τῇ Λαμιά κειμένου.

VIII. Ὁ κ. Βασίλειος Μελάς ἀπέστειλε μικρὰ τινὰ δείγματα αὐτοφυοῦς θείου ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ μεταλλευομένου ἐν Μύλῳ μεταλλείου θείου.

IX. Ὁ κ. Βασίλειος Βουδούρης ἐπιδοθεὶς μετὰ ζήλου εἰς τὴν μετάλλευσιν τοῦ παρὰ τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς αὐτοῦ Νικολάου ἀνακαλυφθέντος τὸ πρῶτον ἐν Εὐβοίᾳ ὀρυκτοῦ τοῦ χρωμίτου, καὶ μηδεμιᾶς φειδόμενος χρηματικῆς θυσίας, κατώρθωσε δι' ἐπιμόνων προσπαθειῶν καὶ πολλῶν κόπων ν' ἀνακαλύψῃ καὶ ὁ ἴδιος διάφορους ἄλλας χρωμιτούχους θέσεις εἰς τὸν δῆμον Χαλκίδος, τῶν ὁποίων λαθῶν τὴν παραχώρησιν ἐνεργεῖ ἐξόρυξιν, ἐξάγει ἱκανὴν ποσότητα χρωμίτου, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐξοδίκως ἐπληροφορήθημεν, ἐκμισθώσας εἰς Ἀγγλικὴν τινὰ ἐταιρίαν ἀπολαμβάνει ἐτησίως περὶ τὰς εἰκοσι χιλιάδας δραχμῶν. Δείγματα τὸσον ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ὀρυκτοῦ, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ μαγγανίτου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπίσης ἐξάγει περὶ τὰ ἐξηκοντακισχίλια καντάρια ἐτησίως, ἀπέστειλεν εἰς τὴν παρούσαν ἔκθεσιν.

X. Ὁ κ. Ἐμμ. Μηταράκης ἀπέστειλε δύο τεμάχια χρωμίτου τῆς νήσου Σκύρου ἄξια λόγου διὰ τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ μεταλλεύματος. Ὁ ἐκθέτης οὗτος πρὸ δεκαετίας ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἀναζήτησιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν διαφόρων εὐχρήστων ἑλληνικῶν ὀρυκτῶν, κατώρθωσε δι' ἐπιμόνου δαπανηρᾶς ἐργασίας ν' ἀνακαλύψῃ διαφόρους χρωμιτούχους θέσεις εἰς τὴν νήσον Σκύρον, ἐν αἷς ἐνεργεῖται ἔκτοτε τακτικῇ ἢ μετ' ἀλλοίσεως τοῦ χρωμίτου.

XI. Ὁ κ. Κ. Κρίσπης ἐξέθετο δείγματα μικρῶν μὲν διαστάσεων γαληνίτου τῆς Ἠλιάρου, ἀλλὰ καθαρωτάτων ἐκ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐκμαστευθέντος παρ' αὐτοῦ.

Κατόπιν τῶν ἐκθετῶν τῶν μεταλλευμάτων σπουδαιότεροι ἐκθέται παρουσιάζονται:

XII. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀποστείλαν εἰς ταύτην τὰ ἐκλεκτώτερα εἶδη καὶ τεμάχια ἐκ τῶν διαλογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου ἐξορυσσομένων ὀρυκτῶν τῆς Ναξιακῆς σμύριδος, τῶν μυλοπετρῶν καὶ τοῦ γύψου τῆς Μήλου παντὸς εἶδους, σκληρότητος καὶ χρήσεως ἐκ τῶν ἐμπορευομένων καὶ ἐκ τῶν διαφόρων ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους γνωστῶν ὀρυκτῶν, οἷον λιθογραφικῶν πλακῶν, ὀφειτῶν, μαγνησίτου ἢ λευκολίθου, σπῆιου, μαρμάρων

ποικίλων, μίλτου, κιμωλίτου, ῥύακος ὀφιδιακοῦ, πυρίνου λίθου, τραχυτῶν, θείου χυτοῦ καὶ ἀκατεργάστου, καὶ μεταλλευμάτων τοῦ μολύβδου, τοῦ σιδήρου, τοῦ χρωμίου, τοῦ μαγγανίου, καὶ ὅσων ἄλλων γίνεται μνεία εἰς τὸν γενικὸν τῶν ἐκθετῶν καὶ τῶν ἐκθεμάτων κατάλογον τῆς παρουσίας Ὀλυμπιάδος, καὶ περιγράφονται ἐκτενέστερον εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν μεταλλείων ἐκδοθεῖσαν ἐντυπὸν περιγραφήν διὰ τὰ ἀποσταλέντα ἑλληνικὰ μάρμαρα καὶ λοιπὰ ὀρυκτὰ εἰς τὴν παγκόσμιον ἔκθεσιν τῶν Παρισίων τοῦ ἔτους 1867.

Παραθέτομεν ἤδη ἐν-αὐθα τὰ κατὰ μέσον ὄρον εὐρεθέντα κυριώτερα συστατικὰ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων γνωστῶν ἀναλύσεων ὑπὸ διαφόρων χημικῶν εἰς ἑκατὸν μέρη, τῶν διαληφθέντων γαιανθράκων καὶ μεταλλικῶν οὐσιῶν.

- 1) Οἱ ὀρυκτοὶ ἀνθρακες περιέχουσι 35—65 ἀνθρακικόν,
15—3 στάκτην,
15—10 ὕδωρ,
35—20 ἐλαιώδεις καὶ πτηνικὰς ἄλλας οὐσίας.

Ἡ θερμαντικὴ τῶν δυνάμεις εὐρέθη ἴση μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ βάρους των, ἤτοι 100 ὀκάδες ἐκ τούτων ἰσοδυναμοῦν μὲ 50—60 ὀκάδας ἀνθράκων.

- 2) Γαληνίτης, ἢ ἐνθιος ἀργυροῦχος μολύβδος τοῦ Λαυρίου εὐρέθη περιέχων
35—60 τοῖς ἑκατὸν μολύβδον, καὶ
0,02—0,04 » » ἀργυρον.

Τοῦτέστιν ἐν ἐκάστῳ τόνῳ παραχθισομένου μολύβδου ἐκ τοῦ τοιοῦτου μεταλλεύματος περιέχονται 400—800 γραμμάρια ἀργύρου, ἤτοι εἰς 800 ὀκάδας μολύβδου περιέχεται ἀργυρὸς βάρους 125—250 δράμια. Οἱ ἑλληνικοὶ γαληνίται οἱ καθαροὶ περιέχουν ὡς οὐσιώδη αὐτῶν συστατικὰ 75—85 τοῖς ἑκατὸν μολύβδον,
15—12 » » θείον, καὶ
0,01—0,05 » » ἀργυρον.

Εἰς τινὰς δὲ ἐξαιρετικὰς περιστάσεις δυνατόν νὰ εὐρεθῇ, ὥστε εἰς ἐκπλυθέντα τινὰ λυπαρὰ μολυβδόχα χρώματα ὁ μὲν περιεχόμενος εἰς ταῦτα μολύβδος νὰ φθάσῃ καὶ νὰ ὑπερβῇ τὰ 60 τοῖς ἑκατὸν, ὁ δὲ ἀργυρὸς τὸ ποσὸν 0,05—0,3 τοῖς ἑκατὸν.

- 3) Γαληνίτης τῶν Κυκλάδων νήσων περιέχει 35—65 τοῖς ἑκατὸν μολύβδον, καὶ
200—350 γραμμάρια ἀργύρου ἐν ἐκάστῳ τόνῳ μολύβδου.
- 4) Ἀνθρακικὸς μολύβδος ἀμιγῆς ἑτερογενῶν οὐσιῶν περιέχει
15—16 ἀνθρακικοῦ ὀξέως
75—82 ὀξειδίου μολύβδου
10—2 πυριτικοῦ ὀξέως, ἀργίλλου, καὶ ὀξειδίου τοῦ σιδήρου.
- 5) Μεταλλικαὶ οὐσίαι τῶν Λαυριωτικῶν ἐκβολῶν παρεσκευασμένων
8—12 μολύβδου, καὶ
800—1500 γραμμάρια ἀργύρου, ἐν ἐκάστῳ τόνῳ μολύβδου.
- 6) Σφαλερίτης καθαρὸς, 45—65 ψευδαργύρου,
15—2 σιδήρου,
20—30 θείου καὶ ἐπουσιώδη ἄλλα συστατικὰ.
- 7) Θειοῦχος χαλκός, 30—35 χαλκοῦ,
32—30 σιδήρου, καὶ
35—30 θείου.

8) Χρωμίτης, 15—30—55 χρωμικοῦ ὀξέως,
35—20 ὑποξειδίου σιδήρου καὶ τυχαῖα συστατικὰ, πυριτικὸν ὄξυ, ἀργίλλον, μαγνησίαν καὶ ἄλλας οὐσίας.

Τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο ἀπαντᾶται παρ' ἡμῶν εἴτε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, εἴτε ἐντὸς τῶν ὀφειτικῶν στρωμάτων καὶ εἰς ἀκανονιστοὺς ὄγκους, καθὼς εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, εἰς τὰς νήσους Σκύρον καὶ Τήνον, ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἐν Πόρῳ καὶ πλησίον τῆς Λαμίας.

Χρησιμεῖε δὲ τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο διὰ τὴν κατασκευὴν ἀνεξιτήλων χρωμάτων τοῦ πρασίνου, τοῦ κιτρίνου

και ερυθρού, τῶν μὲν παριστανομένων διὰ τοῦ χρωμικοῦ ὀξέως, τῶν δὲ ἐκ τῆς σκευασίας τοῦ χρωμικοῦ κάλιος διὰ τῶν ἀλάτων τοῦ χρωμικοῦ μολύβδου.

9) Λειμωνίτης, 75—82 ὀξειδίου σιδήρου,
10—15 ὕδατος, πυριτικῶν ὀξέων καὶ ἄλλα.

10) Μαγνήτης, 65—75 ὀξειδίου } σιδήρου καὶ μικρὰν ποσότητα μαγνησίου καὶ γαιωδῶν οὐσιῶν.
30—20 ὑποξειδίου }

11) Τὸ θεῖον τῆς Μήλου σπανίως καὶ εἰς ἐλαχίστας ποσότητας ἀπαντᾷται καθαρὸν καὶ αὐτοφύεον, τὸ δὲ περιεχόμενον ποσὸν θεοῦ ἐντὸς τῶν ἐξορυσσομένων καὶ καμινουσίμων θειαφοπετρῶν ἀνέρχεται συνήθως εἰς 18, 20 καὶ 30 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Τὸ δὲ λεγόμενον θεῖο χρώμα, τούτεστι, τὸ ἐν καταστάσει χρώματος θεοῦχου συλλεγόμενον, περιέχει 8—15 τοῖς ἑκατόν θεῖον, ἀλλὰ καὶ τὰ ποσοστὰ ταῦτα σχετικῶς πρὸς τὰς θειοχρωματούχους θέσεις ὑπόκεινται εἰς διαφορὰς ἐπὶ πλέον ἢ ἕλαττον διαφορὰς.

Περὶ τῶν ἐκτεθέντων μαρμάρων.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων μάρμαρα εἰσὶν,

XIII. Ὁ Ἰάκωβος Μαλακατῆς, ἀποστείλας δείγματα μαρμάρων ἐκ μὲν τοῦ Χλοερῦ τῆς Τήνου δύο στήλας, ἐκάστην ὕψους 1μ, 60, καὶ διαμέτρου εἰς μὲν κορυφὴν 0μ, 20, εἰς δὲ τὴν βάσιν 0μ, 25. Ἐκ δὲ τοῦ Ἐρυθροῦ τῆς Ναυπλίας μίαν ἐπιτραπέζιον πλάκα καλῶς κατεργασμένην καὶ ἐπιφανείας 0, 50μ, προσέτι ἐκ τῶν λευκῶν καὶ ὑπομελάνων τῶν νήσων Τήνου καὶ Ίου καὶ ἐκ τῶν λατομείων τῶν κειμένων πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, καταλλήλων διαστάσεων καὶ καλῶς ἐπεξεργασμένων.

Παρατηρητέον δὲ ὅτι εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ κ. Μαλακατῆ, τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως ἐπεσκέφθημεν, εὐρομένον ἀποτεταμιευμένα διάφορα εἶδη εὐξέστων καὶ καλλιχρόων ἑλληνικῶν μαρμάρων, καὶ διάφορα ἐκ τούτων κατασκευασθέντα ἔργα, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καλλιτεχνίαν.

XIV. Ὁ κ. Ἰωάννης Κόσσος ἐξέθετο δείγματα ἀμειψίχρου χλοερῦ τῆς Λακωνίας μαρμάρου καὶ ποικιλοχρόων θραυσματοπαγῶν καὶ λευκῶν τῆς νήσου Σκύρου, ἔνθα ἐνήργησεν αὐτοπροσώπως πρὸς τινων ἐτῶν καὶ ἰδίαις δαπάναις ἐπιτοπίως ἐξετάσεις πρὸς ἀνακάλυψιν μαρμαροστρωμάτων ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτόθι πλουσιῶν διαφορῶν ποιοτήτων καὶ χρήσεως πρὸς ἐξορύξιν ἐπιτηδείων διὰ τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν ἀγαλματοποιίαν.

Ἀνευρῶν δ' ἐν Σκύρῳ καὶ κατασκευάσας οὐχὶ μετὰ μικρῶν δυσκολιῶν κατάλληλον ὁδὸν ὠριαίας ἀποστάσεως ἀπὸ τῶν λατομείων μέχρι τοῦ λιμένος Λινορίας τῆς νήσου, μετεκομίσαστο εἰς Ἀθήνας ὀγκώδη τινα τεμάχια λευκοτάτου καὶ λιαν λεπτοκόκκου μαρμάρου, ἐξ ὧν κατεσκευάσας τὰς προτομὰς τῶν Α. Α. Μεγαλειότητων τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν, ἅς τινὰς παρατηροῦμεν ἐν καταφανεστάτῃ θέσει ἀνηρτημέναις ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ἐκθέσεως.

Ὁ κ. Ἰωάννης Κόσσος συνώδευσε τὰ ἐκτεθέντα δείγματα καὶ μετὰ τὰς συνημμένας τῇ παρουσίᾳ ἐγγράφους πληροφορίας ὑπὸ στοιχείων Γ. ἄξιας προσοχῆς.

XV. Ὁ κ. Ι. Χαλεπᾶς ἐξέθετο ἐπίσης δείγματα χλοερῶν καὶ λευκῶν μαρμάρων τῶν νήσων Τήνου καὶ Πάρου καλῆς ποιότητος καὶ καταλλήλων διαστάσεων.

XVI. Ὁ κ. Βερνάρδος Σααλκῶτος ἀπέστειλεν ὡσαύτως δείγματα μαρμάρων λευκῶν ἐκ τῶν λατομείων τῆς Ἄττικῆς καὶ τῆς Πάρου ἀξιολόγων διαστάσεων καὶ ποιότητος.

XVII. Οἱ ἀδελφοὶ Φυτάλαι ἐξέθετο πλάκα ἐλλειψοειδοῦς σχήματος μήκους 1μ. 00, καὶ πλάτους 0μ. 70 χλοερῦ μαρμάρου ἐκ τοῦ ἐν Χουζούλοις λατομείου τῆς Τήνου, εἰς ἣν παρατηροῦνται ζωηρότατοι οἱ χρωματισμοὶ τοῦ πρασίνου, λευκοῦ καὶ μελανοῦ καὶ ἡ διάταξις αὐτῶν εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῶν μαρμάρων, ἐξ οὗ εἶναι κατασκευασμένοι καὶ αἱ στολίζουσαι στήλαι τὸ ἐσωτερικὸν οἰκοδόμημα τοῦ ναοῦ τῶν καθολικῶν ἐν Ἀθήναις.

XVIII. Ὁ δῆμος Πανόρμου ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ ἐξέθετο τρία δείγματα μικρῶν μὲν διαστάσεων, ἀλλὰ καλῶς κατεργασμένων, ἐκ τῶν χλοερῶν, λευκῶν καὶ ὑπομελάνων μαρμάρων ἐκ τῶν λατομείων τοῦ ὁμωνύμου δήμου.

XIX. Ὁ δῆμος Κροκεῶν ἀπέστειλε δείγμα εὐμέγεθες Κροκεῖτου μαρμάρου ἢ καὶ Λακεδαιμονίας λίθου καλουμένου.

Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ λίθου εἶναι μίγμα λίθου πρασίνου μετὰ λευκοῦ, ἐν ᾧ τὰ λευκὰ μάλλον ἐπιμήκη τεμά-

χια εἰςὶ διασπυρμένα ἀκανόνιστως ἐν τῇ ἐπικρατεστέρᾳ πρασίνῃ λιθίνῃ μάζῃ, οὕτως ὥστε ἡ ἐπιφάνεια παρυσιαζέει σύμπλεγμά τι ψηφιδωτῶν, ἐξ οὗ καὶ ἡ τῷ τόπῳ ὀνομασία τοῦ λίθου τούτου ψηφί.

Ἐνεκα τῆς μεγάλης σκληρότητος καὶ τῆς δυσκολίας, ἣν ἀπηντήσαμεν κατὰ τὴν λάξευσιν καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ἀποσταλέντος δείγματος καὶ προσέτι ἔνεκα τῆς γνωστῆς περιστάσεως ὅτι σπανίως ἀπαντῶνται εἰς τοὺς ὀφίτας τῶν Κροκεῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τεμάχια διαστάσεων, οἷας τὸ δείγμα φέρει, ἀμφιβάλλομεν ἂν ὁ ἀποσταλὴς λίθος ἦναι ὁ λεγόμενος porfido verde antico, ἢ ὁ λειμωνιάτης τῶν ἀρχαίων, ὁ συγκείμενος ἐξ ὀρίτου θαθέως πρασίνου χρώματος καὶ λευκοῦ κοκκώδους ἀσβεστολίθου.

XX. Ὁ κ. Πέτρος Ῥαφαέλοβιτς ἀπέστειλεν ἐπίσης δείγματα μαρμάρων λευκῶν, ἐρυθριζόντων καὶ ποικίλων χρωματισμῶν ἐκ τῶν τῆς Κερκύρας λατομείων Σπαρτίλας, Μπενίτζης, Σηνιαῖς καὶ Προσφορᾶς, ἀλλὰ τοσούτων μικρῶν διαστάσεων καὶ κακοζήλου σχήματος εἶναι τὰ δείγματα ταῦτα, ὥστε μόνον μνήμης ἄξια ἐ θεωρήθησαν.

XXI. Ὁ κ. Ε. Λάνδερερ δείγμα θραυσματοπαγῶς μαρμάρου καὶ ἀπολίθωτιν ἰχθύος, φερόντων ὡς τόπους τῆς εὐρέσεως τῶν τὸ μὲν τὴν νῆσον Κέα, τὸ δὲ ἐκείνην τῆς Ἀνάφης· ἡ περίστασις αὕτη φέρει μὲν σπουδαῖον χαρακτῆρα, ἀλλὰ χρήζει ἐπιβεβαιώσεως.

XXII. Ὁ κ. Κωνστ. Κοντουβάς ἀπέστειλε δύο δείγματα θραυσματοπαγῶς μαρμάρου σμικροτάτων μὲν διαστάσεων, ἀλλ' ἀξιολόγων καὶ καλῶς κατεργασμένα ἐκ τοῦ λόφου τῆς Πυκῆς ληφθέντα.

Παρατηρήσεις.

Καὶ τοσαῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα εἰςὶ τὰ εἰς τὴν παρούσαν Ὀλυμπιάδα σταλέντα δείγματα τῶν μαρμάρων, καὶ τὰ ὅποια θεβαίως καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς γεωγραφίας, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας προΐοντα καὶ διάφορα ἀντικείμενα, μετὰ τὰ ὅποια ἡ παρούσα Ἐκθεσις ἐκοσμήθη, πενιχρότατα ἀντιπροσωπεύουν τὸν μέγαν πλοῦτον τῶν πολυπληθῶν, πολυειδῶν καὶ εὐχρηστοτάτων ἑλληνικῶν μαρμάρων. Ἰδίως δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐλυπήθη, διότι τὰ δείγματα τῶν Σκυρίων καὶ Λακωνικῶν μαρμάρων δὲν εἶχον τὰς καταλλήλους διαστάσεις, καὶ διότι ἔλειπον ἐντελῶς ἀπὸ τῆς Ἐκθεσὶς τὰ λευκὰ, καθρὰ καὶ διαφάνειάν τινα ἔχοντα Πεντελικὰ καὶ Πάρια μάρμαρα, καὶ τὰ ὅποια οἱ ἀρχαῖοι γλύπται καὶ λιθοξόοι εἶχον ἐν ἰδιαιτέρᾳ ὑπολήψει, καλοῦντες ταῦτα διὰ τὴν διαφάνειάν των *λυγγίτας*.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν συλλογὴ τις πλήρης καὶ καλῶς κατεργασμένη ἐκ τῶν εὐχρηστοτέρων μαρμάρων μας, ὑπάρχουσα διαρκῶς ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ἐκθέσεως θεωρεῖται λυσιτελεστάτη, διότι πολλοὶ λιθοξόοι, γλύπται καὶ ἄλλοι καλλιτέχναι ἠδύναντο ἐκ τῶν, ὡς εἴρηται, δειγμάτων ὀδηγούμενοι νὰ συντελέσωσι διὰ τὴν καλλιέργειαν, ἔστω καὶ εὐαριθμῶν τινῶν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐγκαταλειφθέντων πολλαχῶς τῆς Ἑλλάδος λατομείων, καὶ ἐπειδὴ προσέτι ἡ κατάρτησις τῆς ἐν λόγῳ συλλογῆς τῶν μαρμάρων ἀπαιτεῖ κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον καὶ ἀνάλογον χρηματικὴν δαπάνην, διὰ ταῦτα συνιστῶμεν κατὰ καθήκον ἡμῶν εἰς τὸν σεβαστὸν ἀντιπρόεδρον τῶν Ὀλυμπίων, ὅπως ἀναγνωρίζομένης τῆς χρησιμότητος ἐν τῇ προτάσει ἡμῶν ταύτῃ, ληφθῆ ἔγκαιρως ἡ δέουσα περὶ τῆς ἐκτελέσεως πρόνοια.

Περὶ τῶν ἐκτεθέντων ἄλλων ὀρυκτῶν βιομηχανικῆς χρήσεως.

Οἱ ἐκτεθέντες διάφορα ἄλλα εἶδη ὀρυκτῶν εὐχρηστῶν εἰσὶν.

XXIII. Ὁ ἐν Ραυσάχῃ παρὰ τῇ Παραρηνίᾳ πόλει Κοβλέντζῃ τῆς Γερμανίας Πέτρος Φοῦξ ἐξέθεσε διάφορα δείγματα κόνεων, τροχῶν καὶ ἀκονῶν ἐκ γνήσιας Ναξιακῆς Σμύριδος κατασκευαζομένων ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἐργοστασίῳ καὶ ἀποδείχθέντων χρησιμωτάτων διὰ τε τὴν διάρκειαν καὶ τὴν τελειότητά των πρὸς θῆξιν παντοειδῶν μαχαίρων καὶ κοπτερῶν εργαλείων.

Αἱ τιμαὶ δὲ εἰς ἅς πωλοῦνται τὰ εἶδη ταῦτα εἰσὶν αἱ ἐξῆς

Κόνεις ἐκ Ναξιακῆς σμύριδος οἰουδήποτε βαθμοῦ λεπτότητος τὰ 100 χιλιόγραμμα	πρὸς δραχμὰς	60
Ἀκόναι διὰ τὴν θῆξιν παντοειδῶν κοπίδων διὰ τὰς ἐπιπέδου σχήματος τὰ 100 τεμάχια	»	56
» » » » » γωνιώδους » »	»	45
» » » » » στρογγύλου » »	»	40
» » » » » » με λαβὴν » »	»	60

Εἰς τὴν κλάσιν ταύτην εἰς καὶ μόνος παρουσιάζεται ἐκθέτης ὁ κ. Ἰλαρίων Ροῦ, ἀποστείλας πέντε τεμάχια εἰς χελώνας μεταλλικοῦ μολύβδου, ἐξ ὧν καὶ μὲν τέσσαρες φέρονται ἐν τῷ μέτῳ ἐκτετυπωμένον τὸ ὄνομα ΕΛΛΑΣ, παριστάνουσι τὸ ἐκ τῆς ἀνακατασκευῆς τῶν μολυβδόχων ἀρχαίων λαυριωτικῶν σκωριῶν προτὸν τοῦ μεταλλικοῦ σκληροῦ ἀργυροῦχου μολύβδου, περιέχοντος ἐν ἑκάστῳ τόνῳ, ἦτοι εἰς 1,000,000 γραμμάρια

964,000 γραμμάρια μολύβδου,
35,000 » ἀντιμονίου, ψευδαργύρου καὶ ἀρσενικοῦ, καὶ
500 » ἀργύρου, ἦτοι εἰς 800 ὀκάδας τοῦ ἐν λόγῳ μολύβδου περιέχεται ἄργυρος 156 δραμίων βάρους.

Ἡ δὲ φέρουσα χελώνη ἐκτετυπωμένον τὸ ὄνομα ΦΩΣ παριστᾷ τὸν ἐκ τῶν πρώτων χελωνῶν τοῦ μολύβδου ἐκκαθαρισμένον μαλακὸν ἀργυροῦχον μολύβδον.

Ἐκτός τοῦ μεταλλικοῦ μολύβδου ὁ αὐτὸς ἐκθέτης ἀπέστειλε καὶ ποσότητά τινα σκωριῶν ἀρχαίων, καὶ σειράν πλήρη δειγμάτων ἐξ ἀπάντων τῶν κατὰ τὴν καμινεύσει τῶν σκωριῶν καὶ ἐκκαθάσει τοῦ μεταλλικοῦ μολύβδου παραγομένων μολυβδόχων ἄλλων προϊόντων, οἷον ἐλύσματα, μολυβδοκονίας, μολυβδοπυθίμιον καὶ μολυβδόχων ἀποκερμάτων.

Τὰ πλεονεκτήματα διὰ τὴν σύστασιν μεταλλουργεῖου, ἃτινα παρουσιάζει ἡ ἐν Λαυρίῳ παραλία θέσις τῶν ἔργαστηρίων, οὕσα εὐλίμενος καὶ γειτνιάζουσα μὲ τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα καὶ τὸν εὐρυχωρότατον καὶ ἀσφαλέςτατον ἐταυτῷ λιμένα τοῦ Θυρικοῦ δὲν διελάθην ποσῶς τὸ διορατικὸν ἕμμα καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τοῦ ἱδρυτοῦ καὶ ἐκθετοῦ κ. Ἰλαρίωνος, ὃ ὅτι μόνις κατασκευασθέντος αὐτοῦ τοῦ πρώτου τῶν καμίνων παραπήγματος καὶ τῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης οἰκοδομῶν, αἱ μεταλλουργικαὶ ἐργασίαι ἀνεπτύχθησαν αὐτόθι ἐπὶ τοσοῦτον, κατὰ τὸ μόνις συμπληρωθὲν χρονικὸν τῆς ἐξαετίας διάστημα, ὥστε σήμερον ἀριθμοῦνται ἐν ἐνεργείᾳ ὀκτωκαίδεκα κλιβάνοι Καστιλιανῶν συστήματος, αἵτινες δεχόμενοι ἐκ τῶν ἀνγκλιῶν ἀνεμιστήρων τῶν κινουμένων διὰ τῆς ἐνεργείας δύο ἀξιολόγων ἀτμομηχανῶν 82 ἵππων δυνάμει, τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὰς καμινεύσεις τῶν μολυβδόχων οὐσῶν ἀνεμον, χωνεύουν ἐτησίως περὶ τὰς 120 χιλιάδας τόνους ἐκ τούτων καὶ παράγουσι τὴν ἀπίστευτον ποσότητα μεταλλικοῦ ἀργυροῦχου μολύβδου ἐξ ὀτακισχιλίων περίπου τόνων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τοιαύτης ἀξιοθαυμάστου παραγωγῆς κατασκευάσθησαν καὶ πολλὰ ἄξια λόγου καὶ δαπανηρὰ ἔργα, οἷα εἰσὶν:

1) Ἡ κατασκευὴ ἀμμοκλιβάνων ὁδῶν ἐκτελιζέως 70 χιλιομέτρων διὰ τὴν μεταφορὰν ἐν ἔργαστηρίοις τῶν μεσογειῶς κειμένων σκωριῶν.

2) Ἡ κατασκευὴ τεραστίων διαστάσεων καπνοδόχης χωρητικότητος δωδεκακισχιλίων κυβικῶν μέτρων, καὶ στοιχειώσεως περὶ τὰς 250 χιλιάδας δραχμῶν. Προνοητικὴ δὲ τῆς καπνοδόχης ταύτης εἶναι νὰ δέχεται τοὺς καπνοὺς ἀπάντων τῶν ἐνεργείᾳ κλιβάνων, καὶ νὰ ἐπιτεμῇ τοὺς ἀμιγεῖς μολυβδόχων ἀτμίδων εἰς ὕψος 70 μέτρων ὑπεράνω τῆς θαλασσοῦ ἐπιφανείας καὶ εἰς ἀπόστασιν 1,200 περίπου μέτρων μακρὰν τῶν παραπημάτων τῶν κλιβάνων τοῦ ἐργοστασίου καὶ τοῦ συνοικισθέντος τῶν ἔργαστηρίων μέρους.

Κατεσκευάσθησαν προσέτι αὐτόθι ἀξιοπρεπῆς ναὸς τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος, φαρμακεῖον, νοσοκομεῖον, σιδηρόδρομοι, προκυμαῖαι, σταῦλοι εὐρυχωρότατοι, ἀγορά, παντοπωλεῖα καὶ σειραὶ ὀρόκληροι οἰκοδομῶν ἐπὶ τῆς βάσει τακτικῆς διαγράμματος οἰκοδομουμένων πρὸς ἀνετον κατοικίαν τῶν ἐργαζομένων.

Τοσαῦτα δὲ τέλος καταβλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ δαπάναι καὶ προσπάθειαι διὰ τὴν ταχέειαν πρόδον τῶν μεταλλουργικῶν ἐργασιῶν εἰς τὸ προκείμενον μέρος, ὥστε τα ἔργαστήρια ἐπανακτίσαντα τὴν κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους εὐκλείαν αὐτῶν, καὶ τοιοῦτοτρόπως γινόμενα γνωστὰ τοῖς πᾶσι καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας, κατέστησαν τὸ ὄρητῆριον εἰς ὃ προστρέχουσι προθύμως πανταχόθεν ἐκ τῶν ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος οἱ ἐπιέμενοι νὰ ἐργασθῶσι καὶ νὰ ἐμπορευθῶσι. Μεταξὺ δὲ τῶν τρισχιλίων διαρκῶς διακινουμένων ἀτόμων ἐν ἔργαστηρίοις τοιαύτῃ τις παρατηρεῖται κίνησις, μίξις καὶ ποικιλία γλωσσῶν, ἠθῶν καὶ ἐθιμοτήτων, οἷαν θεοβαίως οὐδαμοῦ τῆς γῆς δύναται ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς τοσοῦτον βραχὺ διάστημα, καὶ εἰς μέρος πρὸ μικροῦ ἔτι ἔρημον καὶ ἀπόκεντρον.

Μετὰ τὰ ἐκτεθέντα, προκειμένου ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς διανομῆς τῶν βραβείων, θεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ μὴ περιορίσωμεν τὴν κρίσιν ἡμῶν ἀπλῶς ἐπὶ μόνῃς τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐκθεμάτων τῶν δύο τούτων κλάσεων, δι' οὗς λόγου. ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω, ἀλλὰ λαβόντες καὶ ἐξωδίκως ὅσα ἦτον ἡμῖν ἐφικτὸν θετικὰς πληροφορίας, ν' ἀποβλέψωμεν ἰδίως εἰς τὸν ζῆλον, τὴν ἱκανότητα καὶ τὰς καταβαλλομένας παρὰ τῶν ἐκθε-

τῶν προσπάθειας διὰ τὴν πρόδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκείου κλάδου, εἰς ὃν ἕκαστος καταγίνεται ὡς ἀναπορεύτων στοιχείων εἰς τὴν προκυψυμένην γενικὴν ὠφέλειαν.

Ἐπὶ τοιούτων σχέσεων βασίζομενοι ἀποφαινόμεθα νὰ βραβευθῶσιν οἱ ἑξῆς:

1) Ὁ κ. Ἰλαρίων Ροῦ, ὡς λαβὼν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ δι' ἀδρῶν δαπανῶν κατασκευάσας ἐν ἔργαστηρίοις ἐν τῶν σπουδαιότερων εὐρωπαϊκῶν μεταλλουργεῶν διὰ τὴν ἀνακαμίνευσιν τῶν ἀρχαίων μολυβδόχων λαυριωτικῶν σκωριῶν δ' αὐτὴν παραγωγὴν τοῦ μολύβδου, καὶ εἰσαγωγῶν προσέτι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τὰς ἀναγκαίας καὶ τελειότερας μηχανὰς καὶ μηχανήματα, καθὼς καὶ μετανεγῶν ἱκανὸν πρωτοπικὸν εὐρωπαϊκὸν ἔμπειρων καμινευτῶν καὶ τεχνιτῶν, δι' ὧν μεταδίδονται τοῖς Ἑλλήσιν ὠφελιμώταται θεωρητικαὶ καὶ πρακτικαὶ γνώσεις εἰς τοὺς κλάδους τῶν μεταλλουργικῶν καὶ διαφόρων ἄλλων βιομηχανικῶν ἐργασιῶν.

2) Ἡ ἑλληνικὴ μεταλλευτικὴ ἐταιρεία διὰ τὰς ὑπὸ ταύτης καταβαλλομένας σημαντικὰς δαπάνης χρηματικῆς, καὶ πολλὰς προσπάθειας διὰ τὴν μεταλλουργίαν καὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ σιδήρου ἐκ τῶν ἐργῶν ὀρυκτῶν, ἀνθράκων καὶ μεταλλευμάτων τοῦ χρυσιμωτάτου τούτου μετάλλου, ἐξ ὧν προσδοκῶνται ὑπὸ βιομηχανικῆν ἐποψὴν πολλὰ καὶ μεγάλα ὠφελήματα εἰς τὸν τόπον, καὶ προσέτι διὰ τὰ, δι' ἐπιστημόνων καὶ πειραζομένων ἀνδρῶν ἐνεργουμένας μεταλλεύσεις ἐπὶ διαφορῶν ἄλλων ἐργῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν.

3) Ὁ κ. Ἰωάννης Βαπτιστῆς Σερπιέρης διὰ τὴν δαπάναις αὐτοῦ ἐργῶν ἐννὴν μεθοδικὴν καλλιέργειαν διαφορῶν ἐντοπιῶν μεταλλείων καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν εἰς τοὺς σχετικούς τῆς μεταλλείας κλάδους, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸς παρ' αὐτοῦ καταβαλλομένας ἀκόνας προσπάθειας πρὸς ἐπίτευξιν μεταλλοφόρων στρωμάτων καὶ μεταλλικῶν φλεβῶν, μήπω ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προγόνων ἡμῶν ἀνακλυφθέντων.

4) Ὁ κ. Βατίλειος Μελάς διὰ τὰς καταβληθείσας παρ' αὐτοῦ πολλὰς χρηματικὰς δαπάναις καὶ προσπάθειαι εἰς τὴν πρὸ δεκαετίας ἐνεργουμένην μεταλλεύσειν τῶν θειούχων πετρωμάτων τῆς νήσου Μήλου, εἰσαγωγῶν πρῶτος τὴν Σικελικὴν τῆς καμινεύσεως μέθοδον, δι' ἧς παράγεται ἱκανὴ ποσότης ἐμπορευσίμων χυτοῦ θείου καὶ θειοχλωματός, συντηρουμένων ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν οἰκογενείας ἐν τῇ εἰρημένῳ νήσῳ.

5) Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον διὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν συλλογὴν ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιότητων καὶ εἰδῶν ὀρυκτῶν τοῦ Κράτους, καὶ διὰ τοὺς ἐκδθέντας παρ' αὐτοῦ καταλόγους καὶ χάρτας ὀρυκτολογικούς πρὸς χροῖαν καὶ εὐκολίαν τῶν ἐπιδιδομένων εἰς ὀρυκτολογικὰς ἐρεῦνας.

6) Ὁ ἐν Ραυσοβίχῃ ἐργοστασιάρχῃ Πέτρος Φουῆς διὰ τὰς ἐκ γησιῶς Ναξιακῆς σμύριδος ὑπ' αὐτοῦ κατασκευαζομένας χρυσιμωτάτας ἀκόνας, τροχοὺς καὶ κόνεις.

7) Ὁ ἐν Μαγκεστρία ἐργοστασιάρχῃ Goldsworthy and Sons διὰ τὰς ἐκ Ναξιακῆς σμύριδος ἐκτεθείσας καὶ ὑπ' αὐτοῦ κατασκευαζομένας κόνεις.

8) Ὁ κ. Βασίλειος Βουδούρης διὰ τὰς καταβληθείσας δαπάναις καὶ προσπάθειαις του διὰ τὴν μετάλλευσιν τοῦ χρυμοῦ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ διὰ τ' ἀποσταλέντα τούτου καὶ τοῦ μαγνησίτου λίθου δείγματα.

9) Ἡ μεταλλευτικὴ ἐταιρεία ὁ Αἰερικλῆς διὰ τ' ἀποσταλέντα δείγματα εἰς τὴν ἔκθεσιν ἐνθείου καὶ ἀνθρακικοῦ μολύβδου καὶ διὰ τὰς καταβληθείσας καὶ καταβαλλομένας ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ταύτης προσπάθειαις πρὸς τὴν συστηματοποίησιν τῆς μεταλλεύσεως εἰς τὸ παραχωρηθὲν αὐτῇ μεταλλεῖον μολύβδου.

10) Ἡ ἐταιρεία Τηλεμάχου Τιοποῦλου καὶ Παπαγεωργίου διὰ τὸν ἐκτεθέντα χρωμίτην καὶ γαϊάνθρακα τοῦ δήμου Κοτυλιῶν καὶ Κυμαίων καὶ διὰ τὸν ζῆλόν των, ὃν κατέβαλον καὶ καταβάλλουσι ὁσμέραι πρὸς τὴν μεθοδικὴν μετάλλευσιν τῶν παραχωρηθέντων τῇ ἐταιρίᾳ ταύτῃ μεταλλείων.

11) Ὁ κ. Ἐπαμεινώνδας Δημολοῦλιας διὰ τὰ ἐκτεθέντα δείγματα ἐνθείου καὶ ἀνθρακικοῦ χαλκοῦ, καὶ διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ καὶ μόνου καταβαλλομένας σημαντικὰς δαπάναις εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ παραχωρηθέντος αὐτῷ μεταλλεῖου χαλκοῦ καὶ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μεταλλευμάτων τοῦ αὐτοῦ μετάλλου.

12) Ὁ κ. Νικόλαος Ι. Νάζος διὰ τὰ ἐκτεθέντα παρ' αὐτοῦ δείγματα τῶν μεταλλευμάτων τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ μαγγανίου.

13) Ὁ κ. Παπαρηγόπουλος ὠσαύτως διὰ τὸν ἐκτεθέντα τοῦ δήμου Περαίας γαϊάνθρακα.

14) Ὁ κ. Ἐμ. Μηταράκης ὠσαύτως διὰ τὰ ἐκτεθέντα δείγματα τοῦ χρυμοῦ.

15) Ὁ κ. Κ. Κρίσπης ὠσαύτως διὰ τὰ δείγματα τοῦ γαληνίτου τῆς Ἀντιπάρου.

16) Ὁ κ. Ἰάκωβος Μαλακατῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν διαφόρων εἰδῶν μαρμάρων, τῶν ὀρειῶν δείγματα ἐξέθετο εἰς τὴν ἔκθεσιν.

- 17) Ο κ. Ιωάννης Κόσσης διὰ τὰ δείγματα τοῦ Λακωνικοῦ χλοεροῦ καὶ τοῦ ποικίλου τῆς Σκύρου μαρμάρου καὶ διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ καταβληθείσας καὶ καταβαλλομένας χρηματικὰς δαπάνας πρὸς ἀνακάλυψιν μαρμάρου ἐπιτηδείου διὰ τὴν ἀγαλματοποιίαν.
- 18) Ο κ. Ι. Χαλεπᾶς, Ἀδελφοὶ Φυτᾶλαι, Βερνάρδος Σκαλκῶτος καὶ Ζήσης Χατζῆ-Κώστα διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκτεθέντα δείγματα μαρμάρων.
- 19) Ο κ. Ἰωσήφ Δεκιγᾶλας, ἰατρός, διὰ τὴν ἐκτεθείσαν ποσότητα καθαροῦ θηραϊκοχώματος τῆς νησίδος Ἀσκανίας τῶν Κυκλάδων.
- 20) Ὁ δῆμος Φυρῶν ἐπίσης διὰ τὸ ἐκτεθὲν ποσὸν θηραϊκοχώματος τῆς νήσου Θήρας.
- 21) Ὁ δῆμος Ἀμοργοῦ διὰ τὸ δείγμα τῆς σμύριδος ἐκ τῆς Ἡρακλείας νήσου.
- 22) Ὁ δῆμος Κυρονηλέων διὰ τὸν ἐκτεθέντα μαγνησίτην.
- 23) Ἡ Σχολὴ τῶν τεχνῶν διὰ τὰ ἐκτεθέντα δείγματα ὄρυκτῶν.
- 24) Ὁ δῆμος Κροκεῶν διὰ τὸν κροκεάτην λίθον.
- 25) Ὁ δῆμος Λευκάδος διὰ τὰς λιθογραφικὰς πλάκας τοῦ μαγνησίου.
- 26) Ὁ δῆμος Σιτυρῶν διὰ τὸν ἐκτεθέντα αἰμίαντον.
- 27) Ο κ. Σπυρίδων Ἀνεμογιάννης διὰ τοὺς ἐκτεθέντας οἰκοδομικοὺς λίθους τῶν Παξῶν.
- 28) Ὁ δῆμος Δαμπείας διὰ τὸ ἀποσταλὲν δαίγμα γαιάνθρακος.
- 29) Ο κ. Κώνστας Κοντουδᾶς διὰ τὰ δύο τεμάχια μαρμάρου τῆς Πυκνός.
- 30) Ὁ δῆμος Πανόρμου.

Ἀνακεφαλαίωσις.

Εἰς τὴν 32 κλάσιν παρουσιάσθησαν ἐκθέται.....	50
καὶ ἐξετέθησαν παρὰ τούτων ἀντικείμενα.....	125.
Περιελήθησαν δὲ εἰς τὴν ἑκθεσιν τῶν ἑλληνοδικῶν ἐκθέται.....	34
ἐξ ὧν ἐβραβεύθησαν μὲν <i>ρομματοσόμημα</i> χρυσῆ καὶ ἀργυρᾶ <i>A.</i> καὶ <i>B.</i> τάξεως, ἐπηρεθήσαν καὶ ἐμνημογεύθησαν διάφοροι, μνημονευόμενοι ἐν τῷ πρακτικῷ τοῦ Συνεδρίου τῶν ἑλληνοδικῶν δημοσιευθσομένων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων.	
Εἰς τὴν 33 κλάσιν ἐπαρουσιάσθη ἐκθέτης.....	1.
Ἐκθέματα ὑπ' αὐτοῦ καὶ μόνου.....	16.

Π. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ.

ΚΛΑΣΙΣ 34.

Ἡ κλάσις αὕτη περιλαμβάνει τὰ ἐκ διαφόρων μετάλλων καὶ μεταλλικῶν κραμμάτων κατασκευαζόμενα ἔργα, ὡς λέβητες καὶ διάφορα ἀγγεῖα χρησιμεύοντα εἰς τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας. Πλὴν τούτων περιλαμβάνει καὶ τὰ διὰ τοῦ γαλβανισμοῦ ἐπίχρυσα καὶ ἐπάργυρα σκεύη.

Ἐκ μὲν τῶν τελευταίων οὐδὲν τοιοῦτον ἐπαρουσιάσθη ἐν τῇ ἑκθέσει, ἐκ δὲ τῶν πρώτων ὀλίγα τινὰ ἀνήκοντα εἰς εὐαριθμούς ἐκθέτας.

Ἡ βιομηχανία αὕτη δυστυχῶς καὶ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν τῇ στερεᾷ Ἑλλάδι ὀλίγας προόδους φαίνεται παρουσιάζουσα, ἴσως διὰ τὴν μὴ ἀνάπτυξιν μέχρι τοῦδε τῆς μεταλλουργικῆς τέχνης.

Ἡ ἐπιτροπὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τῆς τὰ ἐν τῇ ἑκθέσει ἐκτεθέντα θεωρεῖ ἐξ αὐτῶν ὀλίγα τινὰ ἄξια ἐπαίνου ἢ βραβεύσεως· ἀνήκουσι δὲ ταῦτα εἰς ἐργοστάσια τῆς Κερκύρας, τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὡς ἐξῆς·

α.) Ὁ βιομήχανος Α. Μοντάλδος ἐκ Κερκύρας ἔχει ἐν τῇ ἑκθέσει ἔργα ἀληθῶς ἄξια βραβεύσεως, ὡς διάφορους δίσκους καὶ κηροστάσια, ἅτινα ἅπαντα εἶναι γατεσκευασμένα ἐκ λευκοῦ μετάλλου (*metal anglois*).

Καὶ τῶν μὲν πρώτων τὸ σχῆμα ποικίλον ἕνεκα τῆς πληθῆος τῶν ὁμοειδῶν σκευῶν ἔχει πολλὴν τὴν κομψότητα καὶ ἀνάλογον στερεότητα, πρὸς δὲ καὶ τὸ εὐμεταχειρίστον εἰς τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας· πλὴν τῶν ἀνωτέρω προσόντων καὶ ἡ στιλπνότης αὐτῶν δὲν εἶναι ὑποδεεστερα τῆς τῶν εὐρωπαϊκῶν σκευῶν αὐτοῦ τοῦ εἴδους· διότι καίτοι πρὸ μνηῶν ἐκτεθειμένα ἐν τῇ αἰθούσῃ δικτηροῦν εἰσέτι ἀναλλοίωτον τὴν μεταλλικὴν αὐτῶν στιλπνότητα, τὸ ποῖον τοῦ μετάλλου ἐμφαίνουσιν.

Τὰ κηροστάσια ὡς καὶ τὰ κατάλληλα πρὸς ἐψῆσιν τοῦ κηφῆ ἀγγεῖα (βρίκια) τοῦ ἰδίου Α. Μοντάλδου λίαν κομψὰ ἅπαντα, καὶ στερεότατα καὶ στιλπνότατα ἀποδεικνύουσιν ἀρκούντως ὅχι μόνον τὴν ἐπιτεθειότητα τοῦ ἐργοστασίου τούτου, ἀλλὰ καὶ τὴν πράγματι ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας ταύτης ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἐργοστασίῳ ἐν Κερκύρᾳ.

Εἰς τοιοῦτον βιομήχανον παρουσιάζοντα προϊόντα πραγματικῆς βιομηχανίας κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνουσα προτείνει πρὸς ἠθικὴν ἐμφύλωσίν του τὴν ἀπονομὴν βραβεῖου ἀναλόγου πρὸς τὰς ὠφελείας, ἃς ὁ βιομηχανικὸς οὗτος κλάδος δύναται νὰ παράξῃ ἐν Ἑλλάδι, καὶ βραβεῖν αὐτὸν διὰ *ρομματοσῆμου ἀργυροῦ Α.* τάξεως.

β.) Ὁρεῖται προτέτι ἡ ἀπονομὴ τοῦ ἐκ χαλκοῦ *ρομματοσῆμου* εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ἐργοστασίῳ Κάρολον Βιότην διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἑκθέσει ἀποσταλέντα διάφορα ἀγγεῖα, ἐξ ὧν δύο μὲν ἐκ λευκοσίδηρου κατεσκευασμένα, διάφορα τὸ σχῆμα, καὶ χρῆσιμα πρὸς ἐψῆσιν γλυκυσμάτων· τὰ δὲ ἄλλα διαφόρου καὶ ποικίλης διασκευῆς, ἀναλόγως τῆς χρησιμότητος· καὶ τοιαῦτα εἶναι εἰς παγωτῆρ καὶ λοιπὰ, ἅτινα καλῶς ἐπεξεργασμένα ἐκδηλοῦσι τὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας τοῦ ἐν Κερκύρᾳ καταστήματός του.

γ.) Ὁ ἐν Κερκύρᾳ Α. Βασιλᾶς, χαλκουργὸς ὡσούτως, ἀπέστειλε διάφορα ἀγγεῖα, ἐξ ὧν οὐδὲν ἄλλο καταφαίνεται ἢ ἡ ἐμπειρία αὐτοῦ εἰς τὰ ἐκ χυτοῦ ὀρειχάλκου χρῆσιμα σκεύη, ὡς κηροστάσια καὶ κροννοὺς (*robipets*). Εἰς τοιοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ δικαίαν τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἀργυροῦ *B.* τάξεως *ρομματοσῆμου*.

δ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα μετ' ἀκριβείας τὰ παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει χαλκουργοῦ κ. Δημόγλου ἀποσταλέντα διάφορα ἀγγεῖα ἐκ χαλκοῦ καὶ διὰ τοῦ τόρνου ἐπεξεργασμένα εἶδεν αὐτὰ ὑπέρτερα παντὸς τοιοῦτου βιομηχανικοῦ ἔργου κατὰ τὴν κομψότητα καὶ τὸ ὁμοιόμορφον. Ὁ βιομήχανος οὗτος χαλκουργὸς παρουσιάζει ἐν τῇ ἑκθέσει διάφορα πρὸς ἐψῆσιν τοῦ κηφῆ ἀγγεῖα καὶ ὀλόκληρον σειρὰν πινακίων, στίλβοντα τὸ ἀληθὲς ἐρυθρὸν χρῶμα χαλκοῦ· πρὸς δὲ θερμαστῆρα (*μαγκάλι*) ἐξ ὀρειχάλκου κομψότατον. Πάντες γινώσκουσιν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐν Κωνσταντινουπόλει βιομηχανία ἀπὸ πολλῶν ἐνιαυτῶν χρονολογούμενη ἀκμάζει καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐναποίεται ἡ ἀπονομὴ ἀναλόγου ἀργυροῦ *ρομματοσῆμου B.* τάξεως πρὸς τὸν κ. Δημόγλου, ἐὰν αὕτη ἀποφασίσῃ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσερχόμενα, ἅτινα δὲν εἶναι προϊόντα τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας.

ε.) Ἄξιον βραβεύσεως θεωροῦμεν καὶ τὸν ἐξ Ἀθηνῶν χαλκουργὸν Ν. Σωτήροχον διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα διάφορα μαγειρικῆς σκεύη. Οὗτος ἐξέθηκε πέντε λέβητας ἐκ χαλκοῦ διὰ τοῦ τόρνου ἐπεξεργασμένους. Τὰ σκεύη ταῦτα πλησιάζουσι κατὰ τὴν ἐργασίαν, κομψότητα καὶ τὴν στερεότητα πρὸς τὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως προσερχόμενα. Βραβεύεται δι' ἀργυροῦ *B.* τάξεως *ρομματοσῆμου*.

ς.) Ἐκ τῶν συνήθων ἑλληνικῶν τῆς μαγειρικῆς λέβητων τρεῖς μόνον ἐξέθεσαν ἐν τῇ ἑκθέσει· εἰσὶ δὲ οἱ ἐξῆς·

- 1) Ὁ Γ. Β. Πουλόπουλος·
- 2) Ὁ Νικητόπουλος· καὶ
- 3) Ὁ δῆμος Τριπόλεως.

Τὰ χρήσιμα ταῦτα σκεύη θεωροῦνται παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄξια χαλκοῦ *ρομματοσῆμου* ἕνεκα τῆς καλλίστης κατασκευῆς, τοῦ καθαροῦ μετάλλου, τῆς κομψότητος καὶ στερεότητος.

ζ.) Πλὴν τῶν ἀνωτέρω σκευῶν ἐν τῇ ἑκθέσει παρατηροῦνται καὶ τρία πυροβόλα ἐκ χυτοῦ ὀρειχάλκου, ἔχοντα ἀρίστην ἐπεξεργασίαν καὶ στερεότητα.

Καὶ τὸ μὲν προέρχεται ἐκ τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστασίου τοῦ κ. Βασιλειάδου· εἶναι δὲ τὸ πυροβόλον τοῦτο συστήματος Γαλλικοῦ, φέρον ἔσωθεν 32 βραβδώσεις, ἡ δὲ γέμωσις του γίνεται ἐκ τῶν ὀπισθεν δι' ἰδιαιτέρου μηχανισμοῦ, λίαν προχείρου.

Τὰ δὲ δύο ἕτερα, ἐξ ὧν τὸ ἐν πεδινῷ, προέρχονται δ' ἐκ τοῦ ἐν Σύρῳ ἐργοστασίου τῆς ἀτμοποικικῆς εταιρίας· ἀμφοτέρω δὲ φέρουσιν ἔσωθεν 6 βραβδώσεις καὶ ἐκσφενδονίζουσιν σφαῖραν 4 λιτρῶν.

Τὰ πυροβόλα ταῦτα ἢ Ἐπιτροπὴ θεωροῦσα ὡς ἔργα λίαν σπουδαία προτείνει τὴν ἀπονομὴν ἀργυροῦ τομματοσήμου *Α'* τάξεως εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἐργοστασίᾳρχην κ. Βασιλειάδην, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐν Σύρῳ διεύθυνσιν τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας.

Α. ΒΟΥΣΑΚΗΣ.

ΚΛΑΣΙΣ 36.

Τῆς κλάσεως ταύτης ὀλίγιστα εἶδη ἀπαντῶνται ἐν τῇ Ἐκθέσει, καὶ τοῦτο διότι τὰ εἶδη ταῦτα δὲν κατεστάθησαν εἰσέτι παρ' ἡμῖν ἀντικειμένα βιομηχανίας· ὡς π. χ. τὰ δέρματα, αἱ τρίχες, συλλογαὶ κοχχυλίων κτλ. Περὶ δὲ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τοῦ χρυσοξύλου, βαλανιδίων καὶ κηκιδίων, ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τὴν προηγουμένην κλάσιν, εἰς ἣν ἀνήκουσιν αἱ θυροδεψικαὶ καὶ βαφικαὶ ὕλαι· ὥστε κυρίως εἰς τὴν 36 κλάσιν δύο μόνον οὐσίαι ἐν ἀκατεργάστῳ καταστάσει παρουσιάζονται, καὶ τοιαῦται εἶναι οἱ σπόγγοι καὶ ὁ κηρός.

Καὶ σπόγγους μὲν ἐξέθεσαν 6 ἐκθέται· ἦτοι

- 1) Α. Διαμαντίδης ἐκ Πειραιῶς τεμάχιον πρωτίστης ποιότητος·
- 2) Ν. Σιμεῶν ἐξ Ἀθηνῶν δύο τεμάχια καλῆς ποιότητος·
- 3) Ι. Πετρίδης ἐκ Σύρου ἐξέθεσε σπόγγους τριῶν ποιότητων, ἐξ ὧν οἱ μὲν καλλίστης ποιότητος, οἱ δὲ χρησιμώτατοι δι' ἄλλας οἰκιακὰς ἀνάγκας·
- 4) Σωτήριος Μαγκούφης ἐκ Μεγαρίδος διάφορα δείγματα καλλίστης ποιότητος·
- 5) Δῆμος Σπειζῶν ἐξέθεσε σπόγγον περιεργον μόνον διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ·
- 6) Δ. Σκάρπας ἐκ Κερκύρας ἐπίσης διάφορα εἶδη.

Ἐκ τούτων ἐκρίθησαν ἄξια βραβεύσεως μετὰ χαλκοῦν τομματοσήμου·

α. Ὁ κ. Α. Διαμαντίδης· καὶ

β.) Ὁ κ. Ι. Πετρίδης.

Μετὰ τῶν δὲ

α.) Ὁ κ. Ν. Σιμεῶν· καὶ

β.) Ὁ κ. Σ. Μαγκούφης.

Κηρός κίτρινος.

Τὰ ἐν τῇ Ἐκθέσει διάφορα εἶδη κηροῦ προέρχονται ἐκ διαφορῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν διαφορῶν ἐκθετῶν τῆς οὐσίας ταύτης ἀναφέρονται ἐν τῷ ἰδίῳ καταλόγῳ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα τὰ διάφορα εἶδη τοῦ κηροῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνη τὸ ὑπερτεροῦν κατὰ τὴν ποιότητα δείγμα·

1) Διότι τὰ ἐν τοιαύτῃ ἀκατεργάστῳ καταστάσει διάφορα δείγματα τῆς οὐσίας ταύτης ὡς ἐν τῇ Ἐκθέσει παρουσιάζονται οὐδὲως διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὰς φυσικὰς ιδιότητας, οὐχ ἦτοιν ὁμοῦς ἢ Ἐπιτροπὴ διακρίνει δύο ἐξ αὐτῶν δείγματα·

α.) Τὸ ἐκ τοῦ δήμου Θηβῶν τοῦ Θ. Βελέντζα· καὶ

β.) Τὸ ἐκ Κερκύρας τῶν ἀδελφῶν Κόλλα.

Ἀμφότερα ταῦτα παρουσιάζονται κατὰ τι ὑπέρτερα, ὡς καθαρώτερα καὶ λίαν ἀρωματικά.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωροῦσα καὶ ταῦτα λίαν ἀναγκαίᾳ χρηγεῖ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Κόλλα καὶ εἰς τὸν Θ. Βελέντζαν τὸ χαλκοῦν τομματοσήμου.

Ὁ εἰσηγητὴς

Α. ΒΟΥΣΑΚΗΣ.

ΚΛΑΣΙΣ 35.

Μεταβαίνοντες εἰς τὴν τριακοστὴν πέμπτην κλάσιν, ἔσβαίως ἔπρεπε νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἀντικειμένου, καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν κρίσιν μόνον περὶ τῆς ποιότητος ἐκάστου, ἀλλ' εἰς κοινωνίαν ἀρτίσυστατον, ὡς τὴν ἡμετέραν, ἱσταμένην ἀκόμη εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ πολιτισμοῦ, πιστεύομεν ὅτι δὲν εἶναι ἄσκοπον, ἐὰν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς κλάσεως ταύτης, ἅτινα πλουσιοπαρόχως ἢ φύσει ἐδώρησεν ἡμῖν, ἐφ' ὧν δὲ οὐδεμία φροντίς καταβάλλεται διὰ τὴν παραγωγὴν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἀκηδεῖα μεγίστη κατακρίνεται εἰς τὴν διατήρησίν των, νὰ ἐκθέσωμεν συγχρότως καὶ ἐν συντομίᾳ τὴν χρησιμότητα αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν κλάσιν ταύτην ὑπάγονται·

Α. Τὰ ξύλα.

1. Ἐν τῇ Ἐκθέσει ταύτῃ ἐξετέθη, τῇ φροντίδι τῆς *Κεντρικῆς τῶν Ὀλυμπίων Ἐπιτροπῆς*, συλλογὴ τριακοντα καὶ ἐνὸς εἰδῶν Ἑλληνικῶν ξύλων, ἐστρωθῶντων ὑπὸ τοῦ *Νικολάου Γεωργίου*. Ἐπιθυμητόν δὲ ἦθελεν εἶσθαι ἂν ὑπῆρχεν ἐπιγραφή ἐμφαίνουσα τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἐκάστου· ταῦτα δ' εἶναι· 1—5 δρυὸς πέντε εἶδη, ἦτοι α) δρὺς ἡμερῶς· β) μεσὲς ἄγριος· γ) βρουπάκι· δ) δρὺς· ε) πρίνος.

Ἐκ τῆς ἀπλῆς ὄψεως τῶν δειγμάτων τούτων καθίσταται ἡμῖν ἀδύνατον νὰ ὀρίσωμεν εἰς ποῖον εἶδος τῶν πολλῶν δρυῶν ἕκαστον ὑπάγεται· διὰ τοῦτο ἔπρεπε ἕκαστον δεῖγμα νὰ συνοδεύηται μετὰ κλαδίσκον φέροντα φύλλα τοῦ δένδρου, ἐξ οὗ ἀπεκόπη. Ἐκ τῶν δειγμάτων τούτων, ἂν καὶ ἀποκοπέντων ἀπὸ νεαρὰ δένδρα, καταφαίνεται ὅποια ἀρίστης ποιότητος ξύλα ἔχομεν χρῆσιμα διὰ τὴν ναυπηγίαν, καθόσον αἱ δρυεῖς εἶναι τὸ μόνον καὶ τὸ καταλληλότερον ξύλον διὰ τὴν πρὸς κατασκευὴν πλοίων ἀπαιτουμένην στραβοξύλειαν. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς πολυτιμίας ταύτης ὕλης τὰ διάφορα εἶδη δρυῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω, παράγουσιν ἀξιολόγους καρποὺς χρῆσιμους εἰς τὴν βαφὴν καὶ τὴν θυροδεψίαν. Ὁφείλομεν ἐπομένως νὰ δώσωμεν ἐν τῷ βιβλίῳ σημειώσιν ἀκριβεστέραν τῶν πολλῶν εἰδῶν τῆς δρυὸς τῶν φουμένων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ Κράτους καὶ συγχρότως νὰ ὑπεθυμώσωμεν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν, ἔνθα φύονται τὰ δένδρα ταῦτα, ὅποιον ἄνευ ἐξόδων καὶ φροντίδος θησαυρὸν κέκτανται, καὶ τὸν ὅποιον ἐπομένως ὀφείλουσι νὰ διατηρῶσι πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος. Καὶ πρῶτον εἶναι ἡ *Quercus Aegylops*, κοινῶς βαλανιδιά. Αὕτη σχηματίζει ἀξιόλογα καὶ ἐκτεταμένα δάση εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Ἠλείαν καὶ τὴν Λακωνίαν. Τα μεγάλα βαλανοκύπελα, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἴστανται αἱ θάλανοι, περιέχοντα πεπικνωμένην θυροδεψικὴν οὐσίαν (κηκιδιὸν ὄξυ), χρησιμεύουσι καὶ εἰς βαφὴν μελανοῦ χρώματος. Τὰ κύπελα ταῦτα ὑπὸ τ' ὄνομα χαμάδα, βαλανιδιά, χαρχάλα, ἀποτελοῦσι σημαντικὸν ἐμπόριον ἐξαγωγῆς, καὶ εἰσάγονται εἰς τὸ Κράτος ἡμῶν ἐτησίως ὑπὲρ τὰ 2,000,000 δρ. Εἶναι δὲ τὰ βαλανοκύπελα καλητέρας ποιότητος ὅταν συλλέγωνται πρὶν ἢ λάβωσι τὸ φυσικὸν τῶν μεγέθος, χαμάδα λεγόμενα. Αἱ ἐκ τῶν δρυῶν συλλεγόμεναι κηκίδες gallae, αἵτινες γίνονται ἐπὶ τῶν φύλλων τοῦ δένδρου διὰ τῆς κεντήσεως ἐντόμου τινός, ἐπέχουσι τὴν δευτέραν θέσιν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα ἐκείνων τῶν παραγομένων ἐκ τῆς *Quercus infectoria*, φουομένης ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Αἱ θάλανοι χρησιμεύουσιν εἰς τροφήν τῶν χοίρων, ὁ δὲ φλοιὸς εἰς τὴν θυροδεψίαν. Τὸ ξύλον ὁμοῦς τῆς *Quercus Aegylops* εἶναι κατώτερον κατὰ τὴν ποιότητα ἐκείνου τῶν λοιπῶν δρυῶν.

Δρυεῖς παράγουσαι ἀξιόλογον ναυπηγήσιμον ξυλείαν εἶναι πάμπολλαι, ὧν δείγματα παρέλειψαν ν' ἀποστείλωσιν ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅπου ἀπαρτίζουσιν αὐταὶ ἀξιόλογα δάση, καὶ ὅπου κατ' ἔτος ἐνεργεῖται σπουδαία ὑλατομία, προμηθεύουσα τὰ ναυπηγεῖα Σύρου, Σπειζῶν καὶ Γαλαξειδίου. Αὗται δὲ εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενον δένδρον (*Qu. Delechampii*), ἡ ῥέννα (*Qu. Sessiliflora*), ἡ Γρανίτζα (*Qu. Escullus*), ἡ Ἡμερίς (*Qu. Cerris*), τὸ Ροτζόκι (*Qu. Pubescens*), ὁ πρίνος (*Qu. Prinus*) καὶ ἡ Ἄρια (*Qu. Ilex*).

Τὸ δάσος Ψάρι εἰς Ἠλείαν, ἀπέχον μίαν ὥραν τῆς θαλάσσης καὶ εἰς ἐπίπεδον μέρος συνίσταται ἀπὸ *Qu. Delechampii* καὶ *Sessiliflora*. Το ἐκτεταμένον δάσος τῆς Καπέλης, τῆς Δίβρης ἀπὸ *Qu. Escullus* καὶ *Qu. Cerris*. Μετ' ὀλίγα ἐξοδα κατασκευαζομένης ὁδοῦ, ἡ ξυλεῖα γδύνατο εὐκόλως νὰ μετενεχθῆ ἐκ τοῦ δάσους τούτου εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ δάση τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν συνίστανται ἀπὸ *Qu. Escullus* καὶ *Qu. Pubescens*. Καὶ τὰ δάση Καπελέτο, Μαλλικη, Μόβρη εἰς Ἠλείαν περιέχουν ἄφθονον ξυλείαν *Qu. Prinus* καὶ *Qu. Ilex*.

Ἡ *Qu. Prinus*, ὁ πρίνος, ὡς δένδρον ἀπαντᾷται εἰς ὀλίγην ποσότητα, ἀπειροῦ ὁμοῦς ἐκτάσεις καλύπτονται ἀπὸ θάμνους τῆς δρυὸς ταύτης, ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς ὁποίας γίνεται τὸ πρινοκόκκιον (*grana Kermes*), διὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν κεντήσεως τοῦ ἐντόμου *Coccus ilicis*. Τὸ συλλεγόμενον τοῦτο πρινοκόκκιον δίδει τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα κρεμέζο ἐρυθροῦν χρῶμα. Τοῦ πρινοκόκκιου τούτου οὐδεὶς τῶν συλλεκτῶν ἐπέμψε δεῖγμα εἰς τὴν Ἐκθεσιν ταύτην. Ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ ἐπωφελῶς μεγάλην ποσότητα, ἂν οἱ τὸ προῖον τοῦτο ἐμπορευθέντες δὲν ἐνόθεον αὐτό. Ταῦτα περὶ τῶν δρυῶν ἐν γένει.

6. Ακολούθως απαντώμεν εις την συλλογήν ταύτην ἓν μικρὸν δειγμα πεύκης (*Pinus Alepensis*). Τὸ δένδρον τοῦτο παράγει ξυλείαν ἀξίαν λόγου δι' οἰκοδομὰς καὶ ναυπηγίαν. Απαντᾷται εἰς τὰς χθαμαλωτέρας καὶ μέχρι 2500 ποδῶν ὑπὲρ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης κειμένης γαίας. Ὀλόκληρα δὲ καὶ ἐκτεταμένα δάση συνίστανται ἐκ τῆς πεύκης ταύτης. Παράγει μεγάλην ποσότητα ῥητίνης, ἣν κατ' ἀρχαιοτάτην συνήθειαν βίπτουσι οἱ κάτοικοι εἰς τὸν οἶνον. Ἐκ τῆς ῥητίνης ταύτης κατασκευάζεται ἀρίστης ποιότητος νάφθα, κολοφώνιον, πίσσα καὶ αἰθάλη. Ὁ φλοιὸς τοῦ δένδρου τοῦτου περιέχει κατὰ τὸν Nardo 52 0|0 εὐροδεψικὴν οὐσίαν, ἐπομένως κατὰ πολὺ μεγαλητέραν ποσότητα ἢ ὁ φλοιὸς τῆς *Pinus Sylvestris* τῆς Εὐρώπης. Δείγματα ἀξιόλογα ῥητίνης, ναφθαλαίου, πίσσης καὶ κολοφωλίου ἐξετέθησαν ἐνταῦθα, περὶ ὧν ὁ λόγος κατωτέρω.

7—8. Σφενδάμνου δειγμάτα παρουσιάζονται δύο ὑπὸ τὸ ὄνομα λευκῆ καὶ σφένδαμνος, ἐρυθρά. Τὸ μὲν *Acer Creticum*, τὸ δὲ *Acer Amaliae*. Καὶ τρίτον εἶδος τοῦ δένδρου τοῦτου ἡ σφένδαμνος ἢ πλατανοειδῆς (*Acer platanoides*) ἀπαντᾷται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δάση.

Αἱ σφένδαμνοι ἐν γένει δὲν ἀπαρτίζουσι δάση, ἀλλ' ἀπαντῶται σποραδικῶς ἐντὸς αὐτῶν παράγουσι δὲ ξύλον ὠραῖον, στερεὸν καὶ σκληρὸν ἐπιζήτητον ἀπὸ τοῦ ἀμαξοπαγούς, τοῦ λεπτοργούς, τοῦ τορνευτάς, καὶ ἐπιτήθειον διὰ τὴν κατασκευὴν ἐπίπλων καὶ μουσικῶν ὄργάνων.

9. Κοκκοροβιθιά, Τέρμινθος (*Pistacia Terebinthus*), δειγμα καλῆς ποιότητος. Δένδρον ἀπαντώμενον καὶ τοῦτο σποραδικῶς, δίδει ὠραῖον ξύλον ἐπιζήτητον εἰς τὴν ἐπιπλοποιίαν. Τὸ οὐσιωδέστατον προϊόν τῆς τερμίνθου εἶναι τὸ ἐξ αὐτῆς διὰ μακρῶν ἐντομῶν ἐκρέον ἔλαιον. Ἐκαστον δένδρον δύναται νὰ παράξῃ 8—10 οὔγγιας, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθὲς τερπεντιέλαιον καὶ οὐχὶ τὸ ἐκ τῆς ῥητίνης τῶν πευκῶν κατασκευαζόμενον.

10. Λαζινιά, Φιλυρέα κατὰ τὸν Διοσκουριδῆν. Δειγμα καὶ αὐτὸ καλῆς ποιότητος. Τοῦ δένδρου τοῦτου δύο εἶδη ἢ *Ph. Latifolia* καὶ ἢ *Ph. Media* φύονται εἰς μεγάλην ποσότητα καὶ ἐνιαχοῦ ἀποτελοῦσι καὶ μικρὰ δάση. Τὸ ξύλον αὐτῶν εἶναι σκληρότατον, ἐπιτήθειον εἰς κατασκευὴν ἐλίχιων καὶ εἰς λεπτοουργικὰς ἐργασίας.

11. Χαρουπιά, Κερκίς, *Cercis siliquastrum*, ξύλον καλῆς ποιότητος. Φύεται παντοῦ εἰς τὰς χθαμαλὰς γαίας, στερεὸν μὲ μελανὰς φλέβας, λαμβάνει ὠραῖαν στίλβωσιν. Τὸ δένδρον κατὰ τὸ γῆρας του παράγει ξύλον, ὃ τὸ πρὸς τὸ κέντρον μέρος, ἢ καρδίαν, καθίσταται ἐρυθροῦν ὡς τὸ αἷμα. Εἶναι δὲ καὶ δένδρον καλλωπισμοῦ.

12. Καστανέα. ξύλον γνωστὸν διὰ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν στερεότητα δι' οἰκοδομὰς καὶ ἄλλας ἐργασίας, καὶ δι' ἐσωτερικὴν ἐπέπλυνσιν ἐπίπλων. Ἐκ τοῦ δένδρου τοῦτου ἀπαρτίζεται δάσος εἰς Κέρτεζι τῶν Καλαβρύτων, εἰς Κριμοσιβίσταν τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ εἰς τὴν θόρειον πλευρὰν τοῦ ὄρους Ὀχη τῆς Καρυστίας. Ἐπεὶ δάσος ἀνάμικτον μὲ ἔλαια, ἀπαντᾷται ἄνωθεν τοῦ χωρίου Καστάνιτσα τῆς Κυνοῦρίας, ὅπου οἱ κάτοικοι, καλῶς ποιῶντες, ἐμβολιάζουσι τὰ δένδρα μὲ Κρητικὴν καστανέαν.

13. Τσικκοκιά ἢ Μελικουκιά, Ἰωτὸς τὸ δένδρον κατὰ τὸν Διοσκουριδῆν (*Celtis australis*). Τὸ ξύλον τοῦ δένδρου τοῦτου εἶναι σκληρὸν καὶ ἐλαστικώτατον, χρήσιμον εἰς τὴν λεπτοουργίαν, ἐπιπλοποιίαν καὶ ἀμαξοπηγίαν. Ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται αἱ ἐλαστικώταται λαβαὶ τῶν μαστιγίων. ξύλον 5 ποδῶν μήκους καὶ διαμέτρου ἐνὸς δακτύλου, κάμπτεται ὀλοσχερῶς εἰς κύκλον χωρὶς νὰ θλασθῇ. Τὸ δένδρον τοῦτο ἕνεκα τῶν ιδιοτήτων αὐτοῦ ἐπιθυμητὸν νὰ εὑρίσκετο εἰς μεγαλητέραν ποσότητα.

14. Μέλεγος, Μελία ἢ φράζον. Δειγμα ἐκ νεαροῦ δένδρου. Τὸ δένδρον τοῦτο ἐπιπολάζει εἰς τὰ δάση τῆς Ἀκαρνανίας καὶ εὑρίσκεται καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἐντὸς βεσματιῶν, ὅπου ὑπάρχει δροσερὸν ἔδαφος. Τὸ ξύλον εἶναι ἀξιόλογον δι' ἐπιπλοποιίαν καὶ λαμβάνει ὠραῖαν στίλβωσιν. Μὲ τὰ φύλλα βάφουσι αἱ γυναῖκες τῶν χωρικῶν κίτρινον βαφῆν. Παρ' ἡμῖν φύεται καὶ ἡ Μελία, ἢ Μανναϊκῆ, *Fraxinus rotundifolia*, ἐξ ἧς ἐκρέει τὸ γνωστὸν εἰς τὴν φαρμακευτικὴν Μάννα. Τέσσαρα ἢ πέντε δένδρα τοῦ εἶδους τοῦτου ἀπαντῶνται εἰς τὰ περὶ τὸ χωρίου Βισμπάρδι τῆς Ὀλυμπίας.

15. Χρυσόξυλον *Rhus cotinus*. ξύλον κοινώτατον φυόμενον πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, γίνεται δένδρον ὕψους 20 ποδῶν καὶ ἐνὸς ποδὸς διαμέτρου. Ἄπαντα τὰ μέρη αὐτοῦ, οἶον φύλλα, φλοιὸς καὶ ξύλον, περιέχουσι ἀφθονον στηπτικὴν οὐσίαν καὶ κηκιδικὸν ὄξύ, ἐπομένως χρησιμώτατον εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν δερμάτων. Τὸ προκείμενον δειγμα ἕνεκα τοῦ πάχους του καλὸν καὶ διὰ ψηφολογικὰς ἐπίπλων ἐργασίας.

16—17. Κομαρέας δύο εἶδη, ἧτοι *Comarus Andrachnae* καὶ *C. Unedo*. Καὶ τὸ δενδρόλιον τοῦτο κοινώτατον. Φύλλα καὶ φλοιοὶ ἔχουσι στηπτικὰς οὐσίας. Τὸ ξύλον εἶναι σκληρὸν καὶ χρήσιμον εἰς κατασκευὴν σκευῶν καὶ ἐπίπλων.

18. Κέδρος, Ἄρκευθος (*Juniperus*) κυρίως εἰπεῖν. Τὸ δειγμα ἀξιόλογον. Ἐλλείπει δειγματος φύλλων καὶ καρποῦ δὲν δύναμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὸ εἶδος αὐτοῦ, καθόσον παρ' ἡμῖν φύεται ἢ *J. Sabinoidea*, ἢ *J. Rufescens*,

J. Macrocarpa καὶ ἢ *J. Foeditissima*. Ἐκ τούτων τὰ μὲν τρία πρῶτα γίνονται δένδρα 20—25 ποδῶν ὕψους χρήσιμα εἰς τὴν ἐπιπλοποιίαν ἕνεκα τοῦ σκληροῦ ξύλου καὶ τοῦ ὠραίου ἐρυθροῦ χρώματος. Ἡ δὲ *J. Foeditissima*, φρομένη εἰς τὸ δάσος Τρύπη τῆς Παρνασσίδος λαμβάνει ὕψους 50—60 ποδῶν καὶ ἀνάλογον διάμετρον.

19—20. Ἄγραπιδέα, *Pyrus amygdaloides*, καὶ ἀπιδέα ἡμερὸς *Pyrus domestica*. Ἀμφότερα τὰ δειγμάτα παρουσιάζουσι ξύλον σκληρότατον καὶ δυνατὸν, λαμβάνον ὠραῖαν στίλβωσιν καὶ ἀπὸ τοῦ λεπτοργούς ἐπιζήτητον. Ἡ ἀγραπιδέα εἶναι παρ' ἡμῖν κοινοτάτη καὶ ἀπαντᾷται πανταχοῦ εἰς μεγάλην ποσότητα. Τὰ δειγμάτα ταῦτα εἶναι ἐσχασμένα, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ὑλοτομήθησαν ἐν καιρῷ θερούς, καὶ δὲν ἀπεξηράνθησαν θαυμαίως.

21—22. Ἄγρια Μηλέα, *Prunus spinosa*, καὶ ἄγρια Κορομηλέα *Prunus Pseudoarmeniaca*. Δειγμάτα καλῆς ποιότητος. Καὶ τὰ δύο ταῦτα εἶδη ἀπαντῶνται εἰς τὰς ὑψηλὰς χωρὰς τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' εἰς ὀλίγην ποσότητα. Τὸ ξύλον αὐτῶν ἐστιλβωμένον δίδει ὠραίους κυματισμούς, καὶ εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν ἐπιπλοποιίαν.

23. Πλάτανος, *Platanus orientalis*. Δένδρον φυόμενον εἰς τὰ βέματα καὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, λαμβάνει κολοσιαίαν ἀνάπτυξιν. Τὸ ξύλον εἶναι συμπαγὲς καὶ ὅμοιον σχεδὸν μὲ τὸ τῆς φηγοῦ, χρώματος ἐρυθροῦ ἀνοικτοῦ, μὲ μικρὰ στίγματα θαυτέσου χρώματος. ἔχει δὲ τὸ ἐλάττωμα νὰ σχίζεται καὶ νὰ προσβάλλεται εὐκόλως ἀπὸ σκώληκας. Αποβάλλει ὅμως τὰς κακὰς ταύτας ιδιότητας, καὶ ἀποκτᾷ ἀπ' ἐναντίας μεγάλην διάρκειαν, ὅποταν πρὶν ἢ ποιήσωμεν χρῆσιν τοῦ ξύλου, σχίσωμεν αὐτὸ εἰς μαδέρια καὶ βυθίσωμεν αὐτὸ ἐπὶ τινα χρόνον ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Τὰ κατώτερα μέρη τοῦ στελέχους εἶναι ἐπιτήθεια δι' ἐπιπλοποιίαν, σχιζόμενα δ' εἰς σανίδας παρουσιάζουσιν ἐνίοτε ὠραίους μαρμαροειδεῖς κυματισμούς. Παρ' ἡμῖν γίνεται χρῆσις τοῦ ξύλου τούτου εἰς τὴν σαγματοποιίαν.

24. Ἀκακία. Ἄν καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ δένδρου τοῦτου ἦναι ταχεία, τὸ ξύλον του ὅμως εἶναι ἀρκετὰ σκληρὸν καὶ βαρὺ, ἐπιδεκτικὸν στίλβωσης καὶ χρήσιμον εἰς τοὺς λεπτοργούς καὶ ξυλουργούς.

25. Δεύκη. Παρ' ἡμῖν φύονται τέσσαρα εἶδη λευκῆς ἢ ἄγρια, *Populus tremula*, ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων καὶ εἰς ὀλίγην ποσότητα, ἢ Ἀίγειρος *P. nigra*, ἢ Ἰταλικὴ *P. Italica*, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ *P. alba*. Ὡς γνωστὸν τὸ δένδρον τοῦτο εἰς τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ εὐνοϊκὰς περιστάσεις αὐξάνει ταχύτατα καὶ λαμβάνει κολοσιαίαν διαστάσιν. Τὸ ξύλον εἶναι ἐλαφρὸν, ὁμοῦφες, ἐργάζεται εὐκόλως καὶ λαμβάνει ὠραῖαν στίλβωσιν, ἀλλ' εἶναι μαλακὸν καὶ ἀδύνατον. Μολαταῦτα σχιζόμενον εἰς σανίδας χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν σκευῶν τῶν ἐπίπλων, τοὺς ὁποίους ἐπεπλύνουσιν ἀκολούθως μὲ ξύλα εὐγενέστερα.

26. Ἐλαία. ξύλον στερεώτατον καὶ συμπαγέστατον, κίτρινωπὸν μὲ φλέβας θαυτέρου χρώματος, λαμβάνει ὠραῖαν στίλβωσιν, χρήσιμον εἰς τὴν ἐπιπλοποιίαν καὶ τὴν λεπτοουργίαν δὲν σχίζεται οὐδὲ προσβάλλεται ἀπὸ σκώληκας. ἕνεκα τῶν πολυτίμων τούτων ιδιοτήτων του οἱ ἀρχαῖοι πρὶν ἢ κάμωσι χρῆσιν τοῦ μαρμάρου κατασκευάζον ἐξ αὐτοῦ τ' ἀγάλματα τῶν θεῶν. Τὸ ξύλον τῶν βίβων ἕνεκα τῆς παραλλαγῆς τῶν χρωμάτων, αἵτινα παρουσιάζει, εἶναι προσέτι χρήσιμον διὰ τορνευτικὰ ἔργα, διὰ κατασκευὴν ταμβαοθηκῶν καὶ ἄλλων σκευῶν.

27. Καρυά, *Juglans Regia*. Δειγμα ὅπερ παρουσιάζει τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ ξύλου, ἀλλ' ἐσχασμένον ἕνεκα τῆς μὴ ἐν καιρῷ καταλλήλῃ ὑλοτομίας. Τὸ ξύλον τοῦ δένδρου τοῦτου γνωστότατον διὰ τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπιπλοποιίαν.

28. Κυπάρισσος, *Cupressus sempervirens*. Δειγμα κλῶν καθὼς τὸ προηγούμενον, ἀλλ' ἐσχασμένον. ἔχομεν δὲ δύο εἶδη Κυπαρίσσια, ἧτοι τὴν πυραραμοειδῆ καὶ τὴν ὀυζοντοκλαδῆ. Τὸ ξύλον εἶναι λεπτοφύες, ἀλλ' εἴτε χλωρὸν, εἴτε ξηρὸν ἔχει ὁσμήν δυνατὴν καὶ δυσάρεστον. Δένδρον καλλωπισμοῦ τῶν κοιμητηρίων.

29. Μωρέα λευκῆ. Δειγμα καὶ αὐτὸ καλῆς ποιότητος. Ὡς ξύλον λαμβάνει καλὴν στίλβωσιν, ἀλλὰ μαλακὸν, ἐπομένως χρήσιμον μόνον δι' ἐσωτερικὴν ἐπέπλυνσιν ἐπίπλων.

30. Βερικοκκία. Δειγμα παρουσιάζον ξύλον ὑφῆς συμπαγούς καὶ ἐπιδεκτικὸν στίλβωσης, εἶναι χρησιμώτατον δι' ἐπιπλοποιίαν.

31. Βύδη. Δειγμα, ὅπερ ὡς ἐκ τῆς ὑφῆς τοῦ ξύλου εἰκάζομεν ὅτι εἶναι Πτελέα ἢ κοινῆ, *Ulmus campestris*. Ἐντὸς ταύτης φύεται παρ' ἡμῖν καὶ ἡ Πτελέα ἢ φελόφλοιος *Ulmus suberosa*. Τὸ ξύλον τῆς Πτελέας, κοινώτατον εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' εἰς ὀλιγωτέραν ποσότητα, εἶναι ἐπιζήτητον ἀπὸ τοῦ ξυλουργούς καὶ χρησιμώτατον εἰς τὴν ἀμαξοποιίαν. μεγάλη δὲ χρῆσις αὐτοῦ γίνεται εἰς τὰ ὀπλοστάσια πρὸς κατασκευὴν διευθετῶν.

Ἡ συλλογὴ αὕτη τῶν ξύλων ἐν γένει εἶναι ὠραία· τὸ ἐλάττωμα ὅμως ὅπερ παρουσιάζει εἶναι ὅτι τὰ δειγμάτα ἐκόπησαν ἀπὸ νεαροῦς κορμούς· ἢ μὲν Ἡμερὶς μόλις ἀριθμεῖ 17 ἐτῶν ηλικίαν, τὸ βουπάκι 16 καὶ ἡ

πέυκη 35 και ούτω και τα άλλα είδη. Εν ᾧ τὰ δένδρα ταῦτα διὰ τὴν παράξωσι ξύλον χρήσιμον εἰς τὴν οἰκοδομὴν, τὴν ναυπηγίαν και εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας, ἀπαιτεῖται νὰ φθάσῃ τὴν ὄριμον αὐτῶν ἡλικίαν, καθ' ἣν παύει πλέον ἢ ζωηρὰ κυκλοφορία τῶν χυμῶν τῆς θρέψεως και οὕτως εἰπεῖν ἐπέρχεται στασιμότης τῆς λειτουργίας ταύτης, ὅτε τὸ ξύλον καθίσταται συμπαγέστερον ἀναλόγως τῆς φύσεως ἐκάστου, και ἐπομένως διαρκέστερον. Ἐκεῖνα δὲ, ἅτινα χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ἐπιπλοποιῶν ἀποκτώσι κατὰ τὴν ἡλικίαν τῆς ὠριμότητός των τὰ ὠραιότερα αὐτῶν φυσικὰ χρώματα.

Ἐτερον σπουδαιότερον ἐλάττωμα τῆς συλλογῆς ταύτης παρατηρεῖται, ὅτι ἐκόπησαν δείγματα τινὰ οὐχὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς βλαστήσεως, ἥτοι κατὰ τὴν ἀνοιξιν και τὸ θέρος, ὅτε οἱ χυμοὶ διατελοῦσιν εἰς τὴν ζωηροτέραν αὐτῶν κίνησιν. Ὁ χυμὸς μένων ἐντὸς τοῦ ἐκκοπέντος ξύλου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι καθιστᾷ αὐτὸ ἀσθενέστερον, ἀλλ' ἐπιφέρει συγχρόνως τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ σήψιν ἕνεκα τῆς ζυμώσεως τοῦ ζυλικοῦ ὀξέως τοῦ ἐμπεριχομένου εἰς τὸν χυμὸν. Ἡ συνθήκη ἐπομένως, ἥτις δυστυχῶς ἐπικρατεῖ παρ' ἡμῖν νὰ ὑλοτομηθῇ ἡ ξυλεία κατὰ τὸ καλοκαίριον εἶναι ὀλεθριωτάτη. Διὰ τοῦτο βλέπομεν τὴν ξυλείαν πλοίων ναυπηγηθέντων μολὶς πρὸ 6—8 ἐτῶν νὰ μεταβαίη εἰς σήψιν, σάρακας δὲ νὰ κατατρώγῃ τὴν ξυλείαν, μεθ' ἧς φθορομένησαν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οἰκίαι. Ἀναλογιζόμενος τις τὸν ἀριθμὸν τῶν ναυπηγημένων πλοίων και τῶν οἰκοδομημένων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπὸ ἐγγύριον ξυλείαν οἰκιῶν, δύναται νὰ ἐνοήσῃ ὅποια σπουδαῖα κερὰλαία ἐπιματαίῳ καταναλίσκονται. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν μεγάλων ζημιῶν ἀνάγκη νὰ συμβουλευσώμεν, ὅπως ἡ ὑλοτομία νὰ ἐνεργῆται κατὰ τὸν χειμῶνα, ἥτοι ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον μέχρις ἀρχῆς Φεβρουαρίου, τὰς μὲν δρεῖς εἰς ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 100 ἐτῶν, τὰ δὲ ῥητινώδη δένδρα ἄνω τῶν 70. Ἄν δὲ τὰ φύλλα διαμένωσιν ἐπὶ τοῦ δένδρου νὰ ὑλοτῶμεν και ἀφίνομεν αὐτὸ ἐλάττην μέχρις ὅτου τὰ φύλλα ἀπορροφήσαντα τοῦ χυμοῦ καταπέσωσι και αὐτά.

II. Τὸ δασονομεῖον Καλαβρύτων ἐξέθεσε πέντε εἶδη ξύλων ἥτοι ἀγρίαν Λεπτοκαρυὰν *Corylus Colurna*, Καστανίαν, Μελιόγαυρον *Ostrya carpinifolia*, ἀγρίαν Κέραστον *Prunus mahaleb* και Κράνια *Prunus mascula*. Τῶν δειγμάτων τούτων οὐδὲ μνεῖαν ἠθέλομεν ποιῆσει ἕνεκα τῆς σμικρότητος και τοῦ κακοζήλου αὐτῶν, ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο και τῶν ξύλων τούτων νὰ δεῖξωμεν τὴν χρησιμότητα εἰς τὰς τέχνας. Καὶ περὶ μὲν τῆς καστανίας ἐγένετο ἤδη λόγος ἐν τοῖς προημένοις, καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν λεπτοκαρυὰν, αὕτη εἶναι θαμνοειδὲς δενδρίον, οὗ τὸ ξύλον σκληρὸν και συμπαγὲς σχεδὸν ὡς τὸ τῆς κεράσου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ψηφολογικὰ ἔργα.

Μελιόγαυρος ὡς και Σκυλόγαυρος *Carpinus Duinensis* δὲν ἀποτελοῦσι δάση, ἀλλ' ἀπαντῶνται ἀναμιγδῆν μετ' ἄλλα δένδρα. Τὸ ξύλον ἀμφοτέρων ἂν και ἦναι λευκὸν, συμπαγὲς και σκληρὸν δὲν λαμβάνει καλὴν στίλβωσιν ἕνεκα ὅμως τῆς σκληρότητός του εἶναι ἐπιζήτητον διὰ κατασκευὴν μηχανῶν, ἐλικῶν, στελεῶν κτλ.

Ἀγρία Κέραστος. Δένδρον ἀπαντῶμενον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων εἰς ὀλίγην ποσότητα. Τὸ ξύλον γνωστὸν ὑπὸ τ' ὄνομα *St. Lucien*, καστανοερυθροῦν, σκληρὸν και εὐοσμὸν, εἶναι χρησιμώτατον τοῖς ἐπιπλοποιῶσι. Ἐκ τῶν καρπῶν αὐτοῦ, μικρῶν ὡς ὁ ἐρέδυνθος κατασκευάζεται ἐν Ζάρα τὸ γνωστὸν ποτὸν *Maraskino*.

Κράνιον. Εἰς ὀλίγην ποσότητα ἀπαντᾶται τὸ ξύλον εἶναι σκληρότατον χρήσιμον εἰς τὴν λεπτοουργίαν. Ὁ καρπὸς παράγει ἀξιόλογον ῥακὴν λεγομένην *Tirndelbranntwein*.

III. Κερκύρας ἀπαντῶνται εἰς τὴν Ἑκθεσίαν ταύτην τρία δείγματα ξύλων, ὧν ἐκθέτης εἶναι ὁ κ. Σπ. Νεράντζης. Ταῦτα δ' εἶναι δρῦς, πέυκη και πετελέα, ἀξία μνεῖας μόνον, καθόσον μαρτυροῦσιν ὅτι εἰς τὴν κατάφυτον ἀπὸ ἐλαιόδενδρα Κέρκυραν φύονται και τοιούτα δασικὰ δένδρα.

IV. Τῆς Κεφαλληνίας δείγματα, ὧν ἐκθέτης ὁ δήμαρχος Κρανίων, εἶναι ἡ Τέρμινθος, ἡ Μυρσίνη, ὁ Πρίνος, ἡ Κόμαρος, ἡ Ἀριά και 4 δείγματα καλὰ ἐλάτης Κεφαλληνίας, *Abies Cefallonica*. Καὶ τὰ μὲν δείγματα τῆς Τερμίνθου, τῆς Ἀριάς, τῆς Κομάρου δὲν εἶναι λόγου ἀξία, καθόσον διὰ τὴν συλλογὴν των ἐξελέχθησαν, φαίνεται τὰ μάλλον κακοζήλα δένδρα ἀξία ὅμως ἐξετάσεως εἶναι ἡ μυρσίνη, ὁ πρίνος και ἡ ἐλάτη. Τῆς χρήσεως τοῦ πρίνου, γενομένου λόγου ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐξετάζομεν τὴν μυρσίνην και τὴν ἐλάτην. Ἡ μυρσίνη εἶναι θάμνος, λαμβάνων ἐνίοτε και ἀνάστημα δένδρου ὡς τὸ προκειμένον δειγμα. Τὸ ξύλον εὐοσμὸν, λευκοκίτρινον και συμπαγὲς εἶναι χρήσιμον εἰς ψηφολογικὰς ἐργασίας. Ἐν γένει δὲ ὁ φλοιὸς, τὰ φύλλα και ὁ καρπὸς τοῦ θάμνου τούτου περιέχουσιν ἀφθονον θυροδεψικὴν οὐσίαν. Τῆς δ' ἐλάτης φύονται εἰς τὴν Ἑλλάδα τέσσαρα εἶδη ἥτοι ἡ ἐλάτη Ἀπόλλωνος, ἡ Παναχαϊκὴ, ἡ τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας και ἡ τῆς Κεφαλληνίας. Τὸ ξύλον ἀπάντων τούτων τῶν εἰδῶν εἶναι λευκώτατον, ἕνεκα δὲ τῆς ἐλαφρότητός του και ἐλαστικότητος εἰς διαφόρους οἰκοδομὰς, ὅπου ἀπαιτεῖται ξύλον ἐλαφρὸν, προτιμᾶται ἀπὸ πᾶν ἄλλο. Πρὸς τούτοις εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν ναυπηγίαν, εἰς τὰ σκευώματα, εἰς τὴν ξυλουργίαν κτλ. Ὁ δὲ φλοιὸς εἰς τὴν θυροδεψίαν. Τὸ ξύλον τῆς ἐλάτης λαμβάνει τὴν μεγαλητέραν δόνησιν ἀπὸ πᾶν ἄλλο, ἐπομένως μεταδίδει και παρατείνει τὰ μάλιστα τοῦς ὑπὸ τῶν πλήκτρων ἀποτελουμένους ἐπὶ τῶν χορδῶν ἤχους, και ὡς ἐκ τούτου γίνεται μοναδικὴ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν μουσικῶν τῆς χορδῆς ὀργάνων. Ἡ ἐλάτη δὲ τῆς Κεφαλληνίας και ἕνεκα τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ὠριμότη-

τητος και διαφορᾶς τῆς περὶ τὸν κορμὸν διατάξεως τῶν κλώνων εἶναι ἐπιζήτητος, και διὰ τοῦτο τὰ πλεῖστα τῶν δασῶν τῆς Σκωτίας ἀνεωόθησαν διὰ σπόρου τῆς ἐλάτης ταύτης. Ἐπίσης σημαντικὴ ποσότης σπόρου ἀποστέλλεται ἐτησίως και εἰς τὴν Γερμανίαν.

Ἡ ἐλάτη ὅμως τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, φουμένη εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, εἶναι περισπούδαστος καθόσον παροῦσάζει τὸ μοναδικὸν εἰς τὰ κωνοφόρα δένδρα φαινόμενον, ἥτοι τὸ ν' ἀναβλαστάνη ἐκκοπτομένη. Ἡ ἀναβλάστῃς γίνεται μετὰ μεγίστης ζωηρότητος, ἕκ τε τοῦ στελέχους, τῶν ῥιζῶν και ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ στελέχους τυχόν ἀπομενόντων κλώνων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἀνατρέπον ἄρδην τὰ περὶ φυσιολογίας τῶν κωνοφόρων παραδεγμένα, ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν φυσιολόγων και ἦδη ἀπὸ τοῦ ἐτους 1859, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπαρατηρήθη τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἐκαλλιεργήθησαν μυριάδες στρεμμάτων εἰς Γερμανίαν ἐκ τοῦ σπόρου τῆς ἐλάτης ταύτης.

V. Ὁ δήμαρχος Λαρυμνῆς τῆς Λοκρίδος ἀπέστειλεν ὠραία δείγματα πεύκης, και δύο εἰδῶν δρῦος, ἄλλ' ὑλοτομηθέντα ἐν καιρῷ τῆς ἀνοιξέως και βιαίως ἐπελθούσης τῆς ξηράνεως αὐτῶν ἐσχίσθησαν.

VI. — VII. Καλὰ και ἐκλεκτὰ δείγματα ξυλείας ἐξέθεσε ὡσαύτως ὁ δήμος Ἀηλαντίων και Κηρονηλέων τῆς Βύβοις. Ὁ μὲν πρῶτος δείγματα πεύκης και πλατάνου, ὁ δὲ πέυκην, μοσχολάτην, *pinus Laricio*, δρῦν και μελίαν. Ὁ τοῦ δήμου Ἀηλαντίων ἐκθετὴς ἀπό τῆς Βύβοις (*Buxus*), ἀθλίως ποιότητος δειγμα, ἐμφαίνον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς καταστροφῆς, προερχομένης ἀπὸ τὴν θοασκίην. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου ἐξετέθησαν και πέντε δείγματα χρυσοξύλου, ὧν τὸ ἐν μόνον καλῆς ποιότητος.

VIII. Ὁραία δειγματα ἐπίσης ἀπέστειλεν ὁ δήμος Σπερχιαῶδος, ἥτοι δειγμα Ὄξυϊας και Καστανίας. Ἡ ὄξυϊα, ἂν και ἡ αὐτὴ κατὰ τὴν ὕψην τοῦ ξύλου, εἶναι μόλα ταῦτα διάφορος τῆς *Fagus sylvatica* τῆς φουμένης εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης μέρη. Τὸ ξύλον εἶναι ἀρίστης ποιότητος διὰ μηχανὰς και διάφορα ἐπιπλα, προτιμητέον δὲ ἀπὸ ὅλα τὰ ξύλα διὰ κατασκευὴν κωπῶν.

IX. Ὁ δήμος Πηλείων ἐξέθεσε δύο ἀπειρόκαλα δείγματα μελικοκκίας και κοκκοροβιθέας, περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ξύλου τῶν ὁποίων λόγον ἐποιήσαμεθα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

X. Ὁ κ. Σ. Γ. Δημητραλάκης ἐκ τοῦ δήμου Καστορίου ἀπέστειλε τεμάχιον σανίδος ἐκ λεύκης καλῆς ποιότητος, ἣν κατὰ λάθος ἐσημείωσεν ὡς πέυκην.

XI. Χρυσόξυλα καλλίστης ποιότητος και χρώματος ἀπέστειλεν ὁ δήμος Φελλίας, ὁ δήμος Ναυπακτίας, και ἐξ Εὐρυτανίας ὁ κ. Τσιτσάρας. Ἐν γένει εἰς τὰ δείγματα ταῦτα, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὸ τῆς Φελλίας τὸ κίτρινον χρῶμα καταλαμβάνει ὀλόκληρον τὸ ξύλον ἀπὸ τοῦ κέντρου μέχρι τῆς περιφέρειας.

Βραβεύσεις.

Περαιώσαντες τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐκτεθέντων ξύλων ὀφείλομεν ν' ἀπονεύωμεν τὸν ἔπαινον εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις *Κεετρικὴν τῶν Ὀλυμπίων Ἐπιτροπὴν* διὰ τὴν φροντίδα ἣν κατέβαλε πρὸς καταρτισμὸν συλλογῆς 31 εἰδῶν ξύλων, διασκευασθείσης ἐκ τῶν ἐνότων μετὰ πολλῆς κομψότητος.

Τὸν ἔπαινον προσέτι ἀπονεύομεν εἰς τοὺς κυρίους δημάρχους Ἀηλαντίων, Κηρονηλέων, Λαρυμνῆς, Σπερχιαῶδος, Ναυπακτίας, Φελλίας και Κρανίων διὰ τὴν προθυμίαν, ἣν εἰδείξαν ὅπως ἡ Ἑκθεσίς παρουσιάσῃ τ' ἀξιόλογα εἶδη ξύλων, ἅτινα φύονται εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου των. Εἰς τοὺς κυρίους τούτους δημάρχους ἠθέλομεν εὐχαρίστως προτείνει ν' ἀπονεμηθῇ και αὐτὸ τὸ ἀνώτατον βραβεῖον ἐὰν ἐπιθώμεθα ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι, καθὸ περιβεβλημένοι μετὰ τὴν ἀστυνομικὴν ἐξουσίαν τοῦ τόπου των και διὰ τῆς ἀτομικῆς των ἐπιβρόχης συντρέχουσιν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δασῶν, τοσοῦτων χρησίμων εἰς τὴν χώραν ἡμῶν.

B. Ῥητιναὶ και τὰ ἐξ αὐτῶν ἔλαια.

1. Ῥητινῶν ἐκθέται εἶναι οἱ δήμοι Μεγάρων, Λαρυμνῆς, Κηρονηλέων, Αἰγαίων, Αἰγίου και Κορίνθου. Ἐν γένει αἱ Ῥητιναὶ αὐταὶ καθόσον ἀφορᾷ τὰ συστατικὰ αὐτῶν εἶναι τῆς αὐτῆς καλῆς ποιότητος, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅμως τῆς καθαριότητος ἢ τοῦ δήμου Αἰγίου και Κορίνθου κατωτέρας.

2. Ναφθαλαῖον τρεῖς ἐκθέται ἀπέστειλαν δείγματα, ἥτοι, ὁ δήμος Κηρονηλέων και ὁ τῶν Αἰγέων και ὁ κ. Ἀναστ. Γκλιιάτης ἐξ Ἐλευσίνος. Ὁ τελευταῖος οὗτος Κύριος ἐξέθεσε και κολοφώνιον. Ἀπαντα τὰ δείγματα ταῦτα τῆς Νάφθης και τοῦ κολοφώνιου εἶναι καλλίστης ποιότητος.

Τῆς Ῥητινῆς τὸ ἐτήσιον παραγόμενον ποσὸν ἐκ τῶν Ῥητινοφόρων δασῶν τοῦ Κράτους ἀνέρχεται εἰς ἐν ἑκατομμύριον πεντακοσίας χιλιάδας ὀκάδας περίπου, ἐξ ὧν τὸ ἐν τρίτον ἐξάγεται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡς Ῥητινὴ και διακόσμαι χιλιάδες ὀκάδες ὡς ναφθαλαῖον, ἢ δὲ λοιπὴ καταναλίσκεται ἐν τῷ τόπῳ εἴτε ὡς Ῥητινὴ εἴτε ὡς νάφθα.

Γ' Βαλανοκηκίδες.

1. Χαμάδαν εξέθεσαν ο δήμος Θέρμου, Αμβρακίας, Δύμης και ο κ. Π. Βρανίτζας εκ του δήμου Βουπρασιών. Καί την πρώτην μὲν θέσιν κατέχει ως πρὸς τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν κατὰ τὴν συλλογὴν καὶ ἀποξήρανσιν ἢ τοῦ δήμου Αμβρακίας, τὴν δευτέραν ἢ τοῦ δήμου Θέρμου καὶ τὴν τρίτην ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου Δύμης καὶ τοῦ κ. Π. Βρανίτζα ἐκτεθείσα.

2. Βαλάνους δ' εξέθεσαν ο κ. Χ. Γ. Στεκούλης ἐκ Νάξου, ο δήμος Κέας καὶ ο δήμος Ἄνδρου. Αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Στεκούλη ἐκτεθείσαι εἶναι ἐγκαίρως συλλεγεμέναι καὶ καλῶς ἀπεξηραμμένοι, ἐκείναι δὲ τῆς Κέας καὶ Ἄνδρου οὐδὲ μνείας εἰσὶν αἷξαι, καθόσον παρακαίρως συλλεγθεῖσαι καὶ εἰς χλωρὰν κατάστασιν ἐναποταμιευθεῖσαι ἀφ' ἐνὸς ἠνεώχθησαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπώλεσαν τὸ πλεῖστον τοῦ ἐν αὐταῖς ἐμπεριχομένου κηκιδικοῦ αἷξως.

3. Χαρχάλαν. Ὁ ἐκ Κερκύρας κ. Σπ. Νεράντζης εξέθεσαν ἀναμίξ χαμάδαν, βαλάνους καὶ χαρχάλαν, παρουσιάζοντα ἅπαντα τὰ δείγματα τὰς αὐτὰς ἐλλείψεις ὡς οἱ τῆς Ἄνδρου καὶ Κέας.

4. Κηκίδες. Μόνον ο δήμος Θέρμου εξέθεσε τοιαύτας ἀρίστης ποιότητος καθὸ ἐγκαίρως συλλεγθεῖσας.

Ἐκ τοῦ ἐτησίου παραγομένου ποσοῦ τῶν βαλανοκηκίδων αἷξιας δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐξάγεται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ποσὸν αἷξιας ὀκτασίων ἐξήκοντα χιλιάδων δραχμῶν περίπου. Τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ἠδύνατο νὰ παράγῃ πολὺ μεγαλητέρας αἷξιας, ἐν ὃ καρπὸς συνέλεγετο ἐν καιρῷ εὐθέτω, καὶ κατεδάλλετο ἐπιμέλεια καὶ προσοχὴ εἰς τὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ. Καλῶς ἀπεξηραμένα βαλανίδια ἔχουσι διπλασίαν καὶ τριπλασίαν αἷξιαν ἢ τ' ἀποταμιευόμενα εἰς χλωρὰν κατάστασιν. Πρὸς τούτοις δεόν νὰ δοθῇ καὶ ἐπιμέλειά τις νὰ φυλάττωνται τὰ ἐκ τῶν δένδρων τούτων δάση ἀπὸ τὰς καταστροφὰς, ἃς προξενούσιν εἰς αὐτὰ οἱ ποιμένες καὶ οἱ ἐκχρῶσται.

Δ' Ροῦς.

Ἄν καὶ εἰς πλείστους δήμους τῆς Ἑλλάδος παράγεται τὸ πολύτιμον τοῦτο αὐτοφυὲς φυτὸν διὰ τὴν βουρσοδεψίαν, δύο μόνον ἐκθέται παρουσιάζοντα ὁ δήμος Βρυσεῶν καὶ ὁ δήμος Αἰγαίων. Εἰς τὸ τοῦ δήμου Βρυσεῶν δείγμα παρατηρεῖται ὅτι ἐδόθη πλειοτέρα ἐπιμέλεια εἰς τὴν ἀποξήρανσιν του.

Ε' Πίσσα.

Πίσσαν ἐκ ῥητίνης κατασκευασθεῖσαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑκθεσιν ταύτην ὁ δήμος Ἐλευσίνος καλῆς ποιότητος. Πρὸς τούτοις τὸ ἐν Κερκύρα κατὰστημα τοῦ ἀερίωφωτος, ἐξαγομένην ἀπὸ γαιάνθρακας, ἐπίσης καλῆς ποιότητος· καὶ τρίτον ὁ δήμος Ναφθίων ὑφαιστείου καταγωγῆς.

Βραβεύσεις.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων τῆς Β' Γ' Δ' καὶ Ε' κατηγορίας βραβεύονται μὲ τὸ

Χαλκοῦν νομισματοσχημῶν.

- 1. Ὁ ἐξ Ἐλευσίνος κ. Ἀναστ. Γκλιάντης διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθὲν ναφθελαιον καὶ κολοφώνιον·
 - 2. Ὁ δήμος Αμβρακίας·
 - 3. Ὁ δήμος Θέρμου·
- } Ἀμφότεροι οἱ δήμοι οὗτοι διὰ τὴν ἐκτεθείσαν χαμάδαν·
- 4. Ὁ κ. Χ. Γ. Στεκούλης ἐκ Νάξου διὰ καλλίστης ποιότητος βαλανίδια·
 - 5. Ὁ δήμος Θέρμου διὰ τὰς κηκίδας·
 - 6. Ὁ δήμος Ἐλευσίνος διὰ τὴν ῥητινόπισσαν· καὶ
 - 7. Τὸ ἐν Κερκύρα κατὰστημα τοῦ ἀερίωφωτος διὰ τὴν ἐκ γαιάνθρακων ἐξαγομένην πίσσαν.

Μ' ἔπαινον δέ.

- 1. Ὁ δήμος Μεγάρων·
 - 2. » Λαρυμνῆς·
 - 3. » Κηρονηλέων·
 - 4. » Αἰγαίων·
- } Διὰ ῥητινὴν·
- } Διὰ ῥητινὴν καὶ ναφθελαιον·

- 5. Ὁ κ. Π. Βρανίτζας, ἐκ τοῦ δήμου Βουπρασιῶν, διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθείσας Βαλάνους· καὶ
- 6. Ὁ δήμος Βρυσεῶν διὰ τὸ ροῦδιον.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐκτεθέντων ξύλων καὶ δασικῶν προϊόντων εἰπόντες τινὰ περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν εἰς τε τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν, πολλῶ μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ καταδείξωμεν, ἐφ' ὅσον ὁ χώρος τὸ ἐπιτρέπει ἡμῖν, τὴν χρησιμότητα τῶν δασῶν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ κλίματος καὶ τῆς γεωργίας, καθόσον ἡ ὁσημέραι προβαίνουσα καταστροφή αὐτῶν ἐπαπειλεῖ ἀνεπανρθώτως τὴν παντελῆ ἐρήμωσιν τῆς χώρας ἡμῶν.

Τὰ δάση ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ὁ ὠραϊκὸς τῆς χώρας, διατηροῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰς πηγὰς καὶ τὰ ὕδατα διὰ τῆς ἀναπνοῆς τῶν, εἰσπνέοντα τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ ἀποδίδοντα εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν τὸ ἄξυγονο καθαρίζουσιν αὐτήν. Ἐκπέμποντα δὲ συγχρόνως διὰ τῶν φύλλων μεγάλην ποσότητα ὑγρασίας τὴν διατηροῦσι δροσεράν. Καὶ κατὰ μὲν τὸ θέρος μετριάζουσι τὸν καύτωνα κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα τὸ ψύχος. Οὕτω λειτουργοῦντα καθιστῶσι τὴν θερμοκρασίαν τοῦ τόπου σταθερωτέραν· ἡ δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον σταθερότης αὐτῆς εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὄρος διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν προϊόντων τῆς γεωργίας καὶ τὴν ὑγίαν τῶν κατοίκων.

Τὰ δάση διὰ τῶν ῥιζῶν τῶν συγκρατοῦσιν ἐπὶ τῶν ὄρεων τὴν φυτικὴν γῆν, ἐν ᾗ εἰς τὰ γυμνὰ μέρη ἀπειναντίας πᾶσα τυχαία βροχὴ, σχηματιζομένη εἰς χεῖμαρρον, συμπαρασύρει τὸ ἔδαφος, οἱ δὲ συγκατακυλύομενοι λίθοι καταστρέφουσι διὰ παντός τὰς γεωργησίμους γαίας τῶν παρακειμένων πεδιάδων. Τοιαῦτα ἀξιοθρήνητα καὶ ἀνεπανρθώτα ἀποτελέσματα τῆς καταστροφῆς τῶν ὄρειων δασῶν ἀπαντῶμεν δυστυχῶς εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ἡ θαυδαλικὴ χεὶρ τοῦ ποιμένος ἐθεσε πῦρ καὶ κατέστρεψεν αὐτὰ. Χεῖμαρρός τις κατάξηρος πρὸς Β. Α. τῆς πόλεως Πατρῶν, κατερχόμενος ἀπὸ τὸ ἡμίγυμον Παναχαϊκῶν ὄρος, κατεκάλυψε διὰ λίθων καὶ ἀφῆρσεν ἀπὸ τὴν γεωργίαν χιλιάδας στρεμμάτων τῆς καλλίστης ποιότητος. Ὁ Βουραϊκὸς κατερχόμενος ἀπὸ τὰ γυμνὰ ὄρη τῶν Καλαβρύτων τὰς αὐτὰς πλησίον τοῦ Αἰγίου καταστροφὰς ἐπροξένησεν. Εἰς τὸ πεδῖον τῆς Μαντινείας, παρὰ τῷ χωρίῳ Καρδαρχῆ, σημαντικὴ ἔκτασις γαιῶν καλύπτεται ἀπὸ λίθους συμπαραφερθέντας ἀπὸ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος, ἀποφιλωθὲν ἔνεκα πυρκαϊᾶς. Διὰ νὰ μὴ κητονομάζωμεν δὲ ἄπειρα παραδείγματα, τὰ ὅποια δυστυχῶς παρατηρεῖ τις εἰς ἕκαστον βῆμα διερχόμενος τὴν ἄλλως τε ὠραίαν χώραν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἀναφέρομεν μόνον τὸν ἀλλοτε μεγαλοπρεπῆ Σπερχεῖον τῆς Φθιώτιδος, ὃ τὰ βεῖθρα διαυγέστατα ἰσχύως κατήρχοντο ἐπὶ τοῦ Φθιωτικοῦ πεδίου, ἐντὸς τῆς κοίτης του. Τὴν σήμερον, καὶ τοῦτο πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἀφότου καταστράφησαν τὰ πλεῖστα τῶν ὄρειων δασῶν συμπαρασύρει τὰ ἔδαφν καὶ τοὺς λίθους τῶν ὄρεων, ὅθεν ἐκπηγάξει, καὶ κατερχόμενος ἐναποθέτει αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Φθιωτικοῦ πεδίου, καταστέφον αὐτό. Ἡ δὲ καταστροφή προβαίνει αὐξάνουσα, καθόσον τῶν λίθων συσσωρευμένων ἐντὸς τῆς ἀρχικῆς κοίτης, καὶ ἐμφρακτότων αὐτῆν, τὸ ὕδωρ ὑπερπλημμυρεῖ, σχηματίζει νέαν κοίτην ἐπὶ εὐρῶρων γαιῶν, ἃς καθίστα καὶ αὐτὰ, ἀγόνους ὡς τὰς προηγουμένας.

Βεβαίως καὶ ἡ ὑπὲρ τὸ δέον ἔκτασις τῶν δασῶν χώρας τινος σχετικῶς πρὸς ἐκείνην τῶν ἀσκειῶν γαιῶν ἔχει ὅλως ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ κλίματος ἀντιθετα τοῦ ποθομένου ἀποτελέσματα. Δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν δασῶν μας σχετικῶς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τῆς κλιματικῆς ὁμοῦ καταστάσεως τοῦ τόπου, τῆς ξηρασίας, τοῦ εὐμεταβλήτου τῆς ἀτμοσφαιρας βέβαιον εἶναι ὅτι ἔχομεν μικρὰν ἔκτασιν δασῶν. Εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, ὅπου πρὸ πάντων παρατηρεῖται ἡ μεγαλητέρα πρὸδος τῆς Γεωργίας ἀσχέτως πρὸς τὰς μεθόδους, ἀλλὰ μόνον καθόσον αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς τοπικὰς κλιματικὰς ἐπιβροὰς, τὰ δάση σκεπάζουσιν εἰς μὲν τὰ Γερμανικὰ Κράτη τα 0.28 τῆς ὅλης ἐπιφανείας, εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν, ὅπου παρατηρεῖται ἑλλείψεις δασῶν 0.13. Οἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐνασχοληθέντες φυσιολόγοι καὶ ἰδίως ὁ Moreau de Jones καὶ Reuter ἀποφαίνονται, ὅτι τῆς σχετικῆς ἐκτάσεως τῶν δασῶν πρὸς τὴν λοιπὴν ἐπιφάνειαν τῆς χώρας ὁ ἐλάχιστος ὄρος πρέπει νὰ ᾔηται τὸ 1|6, ὁ δὲ ἀνώτερος τὸ 1|4.

Ἡ σκόπιμος ὁμοῦ διανομὴ τῶν δασῶν, εἰς χώραν τινὰ, ἡ μεγαλητέρα ἢ σμικροτέρα αὐτῶν συνοχὴ, ἡ ὄρεινὴ ἢ ἡ πεδινὴ αὐτῶν θέσις ἔχουσιν ὅλα ταῦτα οὐσιωδεστέραν καὶ σπουδαιότεραν ἐπιρροὴν ἢ ἡ ἀπόλυτος αὐτῶν ποσότης σχετικῶς πρὸς τὴν λοιπὴν χώραν. Καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθόν, διότι ὡς πρὸς τὴν διανομὴν, τὴν χρησιμεύουσι τὰ δάση τῆς Εὐβοίας εἰς τὴν ἀδενδρον Ἄττικὴν, ἢ τὰ δάση τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὴν γυμνὴν Ἀργολίδα; εἰς πρὸς τὴν θέσιν δὲ, τὰ δάση τῶν πεδιάδων ἔχουσι πολὺ μικροτέραν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς καλῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας ἢ τὰ ἐπὶ τῶν ὄρεων. Ταῦτα μὲν διατηροῦσι τὸ κλίμα εὐεργετικῶς καὶ πρόξενον μεγάλων εὐεργημάτων καθίστανται, ἐν ᾗ ἐκεῖνα ἀπεναντίας, ὅπου τυγχάνει μάλιστα τὸ ἔδαφος ἐλώδες, εἶναι ἐπιβλαβῆ ἔνεκα τῆς μεγάλης εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν δι' αὐτῶν ἐκπεμπομένης ὑγρασίας. Ἔτι μᾶλλον τὰ δάση τῶν πεδιάδων, ὅταν αὐταὶ περικυκλῶνται ἀπὸ γυμνὰ ὄρη, καθίστανται ἐπιβλαβῆ εἰς τε τὴν ὑγίαν τῶν κατοίκων καὶ τὴν γεωργίαν, διότι τὰ γυμνὰ ὄρη θερμινόμενα ταχέως καὶ ἀντανακλῶντα τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου καθιστῶσιν ἀτμοσφαιραν θερμωτάτην, ἡ δὲ ὑγρασία τῶν πεδιάδων ἐξατμιζομένη, καταπίπτει ἐν καιρῷ

νυκτός, τῶν ὄρεων καταψυχρανομένων, ἐν εἶδει παχυτάτης ὀμίχλης ἐπ' αὐτῶν τῶν δασωδῶν ἢ διὰ γεωργικῶν φυτειῶν καλλιεργουμένων πεδιάδων, καὶ οὕτως ἐπέρχεται ἡ μεγάλη διαφορά τῶν δύο ἄκρων τῆς ἡμερι- νῆς καὶ τῆς νυκτερινῆς θερμοκρασίας πρὸς βλάβην τῆς υγείας τῶν κατοίκων καὶ τῆς γεωργίας.

Ἐκ τῶν λεχθέντων ἐξάγεται, ὅτι εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν, διασχίζομένην πολυτρόπως ἀπὸ ὄρη, ἐν τῶν σπου- δαιοτέρων μελημάτων πρέπει νὰ ᾖ καὶ ἡ διατήρησις πρὸ πάντων τῶν ὄρειων δασῶν, τὰ δὲ γυμνά ὄρη, ὅπου τοῦτο κατορθωτὸν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ φυτειῶν ἢ σπορῶν πάλιν νὰ κατασταθῶσι δάση.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι τὰ δάση τοσοῦτον ἐξετιμῶντο, ὥστε ἀφιερῶντο εἰς θεότητος, ἐπονομαζόμενα, ὅπως μὴ βλαφθῶσιν ἀπὸ βέβηλον χεῖρα αἰετῶν ἄλλου. Αναγινώσκων τὸν Πausανίαν ἀπαντᾷ τις παντοῦ δάση ἀφιερῶμενα εἰς τοὺς θεούς. Ὅτε δ' ἐπρόκειτο νὰ ἐκκοπῇ ἐκ τῶν δασῶν τούτων ἢ διὰ τὰς ὑπὸ τῶν προσκυνη- τῶν προσφερομένας θυσίας, ἀναγκαῖα ξυλεία, αὕτη ὑλοτομείτο οὐχὶ ὑπὸ τοῦ τυχεύοντος, ἀλλ' ὑπὸ προσώπου ἐπί- τηδες διαιρούμενου. «Ἔστι δὲ καὶ ξυλείας εἰς τῶν οἰκετῶν τοῦ Διὸς ἔργον δ' αὐτῶν πρόκειται τὰ εἰς τὰς θυσίας ξύλα τεταγμένου λίμματος καὶ πόλεσι παρέχειν καὶ ἀνδράσι ιδιώταις.» (Pausan., Ἡλιακὰ Γ.)

Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ἂν καὶ εἶχον πλεῖστα δάση εἰς τὴν Ἀττικὴν, διετήρουν ὅμως αὐτὰ ὡς ἱερὰ ἄλλα, καὶ ἐπρομηθεύοντο τὴν εἰς τὰ ναυπηγεία τῶν καὶ τὴν ἀναγκαιοῦσαν διὰ τὴν ἐν Λαυριῶν ἐκκαίνευσιν τοῦ ἀργύρου ξυλείαν ἀπὸ τὰ δάση τῆς Θράκης. Οὕτω μὲ δάση ὠραζόμεναι τὴν Ἀττικὴν φανταζόμενοι, δυνάμεθα νὰ ἐνοη- σωμεν καὶ νὰ πιστεύσωμεν τὸν Ξενοφῶντα εἰς τὸ περὶ προσόδων σύγγραμμά του λέγοντα αὐτὸ αἰ ὥρα τοῦ ἔτους εἶναι πράταται, ὅτι ὅσα ἀλλαχού οὐδὲ νὰ βλαστήσῃσι δύνανται, ἐνταυθα καρποφοροῦσι, καὶ τὰ πάντα ἄρχονται προίμως, καὶ λήγουσιν ὀψίμως. Ὑπὸ τοιοῦτον οὐρανὸν καὶ ἐν μέσῳ τοιαύτης φυσικῆς τῆς χώρας καλλονῆς οὐδὲν θαυμάζομεν, ἐὰν ὑπῆρξαν τοσοῦτον μεγάλοι νόες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, καθόσον ἀναντιρρόη- τον εἶναι, ὅτι ἡ φυσικὴ κατάστασις χώρας τινὸς ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Ἡ πείρα πασῶν τῶν ἐποχῶν καὶ ἀπάντων τῶν ἔθνων μᾶς διδάσκει, ὅτι αἱ ἐντυπώσεις τοῦ τόπου, τὸν ὅποιον ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν νεότητά του βλέπει καὶ εἰς τὸν ὅποιον ζῆ, οὐσιαστικῶς ἐπενεργοῦσιν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Ὁ δὲ Νέστορ τῶν φυσιολόγων Al. Humbold παραπλησίως λέγει: «Die Formen der Gewächse bestimmen die Gestaltung und Physiognomie der Landschaft und diese hinwie- der hat Einfluss auf die moralische Stimmung der Voelker.»

Τὸ κλίμα δὲ τῆς Ἑλλάδος τοσοῦτον μετεβλήθη ἐπὶ τὸ χειρὸν ἕνεκα τῆς ἐρημώσεως καὶ ἀπογεμνότητος τῶν ὄρεων διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν δασῶν, ὥστε κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ φυσιολόγου Mumsen ἡ βλάστησις κατὰ τὴν παρούσαν συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων ἐποχὴν ἄρχεται καὶ λήγει ἕνα μῆνα πρότερον. (1)

Τῆς βλαστήσεως ἐπομένως καὶ τῆς ὠριμάνσεως διαρκούσης δύο μόνον μῆνας, ἦτοι τὸν Μάϊον καὶ Ἀπρίλιον καὶ παρερχομένης, ἐπέρχεται καὶ διαρκεῖ μέχρι τοῦ φθινοπώρου ἐποχὴ ξηρασίας, καθ' ἣν νομίζει τις ὅτι κα- τοικεῖ οὐχὶ εἰς τὴν εὐκρατῆ ζώνην τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' εἰς κανὲν μέρος τῆς Ἀφρικῆς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς παντελοῦς ξηρασίας οὐδὲν ἔχνοσ χλόης, ἢ δὲ φύσις φαίνεται νεκρὰ ἕνεκα δὲ τῆς μεταβολῆς ταύτης τοῦ κλί- ματος δὲν ἔχομεν οὐδὲ συγκεκριμένους τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους. ἔχομεν μόνον ψυχρὸν δριμύτατον τὸν χειμῶνα καὶ ἀμέσως μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀνυπόφορον θερμότητα τοῦ θέρους.

Ἐὰν τις διερχόμενος τὴν Ἑλλάδα παρατηρήσῃ τὴν διὰ πυρὸς καὶ ἄλλων μέσων καταστροφὴν τῶν δασῶν καὶ ἐπομένως τὴν ἐρήμωσιν τοῦ τόπου, βεβαίως καὶ δικαίως θέλει ὑποθέσει, ὅτι ἔμεθα ὀρθῆ σκηνιτῶν ἐπιπε, σόντων εἰς ἐχθρικὴν χώραν, καὶ ἐτοιμῶν ὄντων νὰ ἐγκαταλείψωμεν αὐτὴν καὶ ἀπέλωμεν τὴν αὔριον ἀλλαχόσε.

Ἀλλ' ἂς ἐλθωμεν ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν τὰ δάση ἡμῶν καὶ ὑπὸ τὴν στενωτέραν οἰκονομικὴν ἐποψίν, καθὸ πα- ρέχοντα ἡμῖν τὴν καύσιμον ὕλην, ἣτις εἶναι ἀντικείμενον τῆς πρώτης ἀνάγκης. Οὐδεὶς ἀμφισβᾶλλει, ὅτι ἡ καύσιμος ὕλη, τοσοῦτον ἀναγκαῖα εἰς πάσας τοῦ ἀνθρώπου τὰς ἡμερησίας ἀνάγκας καὶ τὴν βιομηχανίαν, δὲν εἶναι ἕνεκα τοῦ ὄγκου καὶ τῆς μικρᾶς ἀξίας τῆς ἀντικείμενον ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἐπομένως ἕκαστον Κρά- τος, ἕκαστη ἐπαρχία πρέπει ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ νὰ παράγῃ ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν τῆς καύσιμου ὕλης. Τὰ δάση παράγουσιν ἡμῖν τὴν οἰκοδομησίμον καὶ τὴν ναυπηγίσιμον ξυλείαν, χορηγοῦσιν ἡμῖν διαφόρους

(1) Τοῦτο εἶναι τὸ ἐξαγόμενον εἰκοσιπενταετῶν ἐνδελεχῶν παρατηρήσεων τοῦ εἰρημένου φυσιολόγου, ση- μειώσαντος ἀκριβῶς κατ' ἔτος τὸν μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν τῆς βλαστήσεως καὶ ὠριμάνσεως πλείστων δένδρων καὶ καρπῶν διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως δ' Αἰγίνης καὶ Ἀττικῆς, καὶ λαβόντος συγχρόνως ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς σχετικὰς περιστάσεις. Τὰς σημειωθείσας ἡμερομηνίας ἀντιπαραβάλε μετὰ τὰς ἡμερομηνίας, καθ' ἂς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληες ἐτέλουν ἑορτὰς, σχέσιν ἐχούσας μετὰ τὴν βλάστησιν καὶ ὠρίμανσιν τοῦ αὐτοῦ εἶδους δένδρων καὶ καρπῶν.

καρπῶν, ῥητίνας, φλοιούς, κτλ. τὰ πάντα, ὡς εἶλομεν, χρήσιμα εἰς τὸ ἐμπόριον, τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομη- χανίαν. Ἐὰν δ' ἐξετάσωμεν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν διαφόρων τούτων ἀντικειμένων, θέλομεν ἐκπλαγῆ διὰ τὸ μέγα ποσόν, ὅπερ ἐτησίως καταναλίσκομεν διὰ τὰς ἀναποφεύκτους ἡμῶν ἀνάγκας, οἰκτερεῖ δ' ἡμᾶς αὐτοῦς, ὅτι καταναλίσκοντες τοσαῦτα κεφάλαια, δὲν φροντίζομεν παντάπασιν διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ σπουδαιοτάτου τοῦ- του ἔθνικοῦ πλούτου, ἀλλ' ἀπεναντίας ἅπαντες οἱ μὲν διὰ τῆς ἀπειρίας, οἱ δὲ διὰ τῆς ἀκηδίας σπεύδομεν νὰ ἐξαντλήσωμεν διὰ τῆς καταστροφῆς τὴν πηγὴν αὐτοῦ.

Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἐτησίως καταναλισκομένην καυσόξυλειαν ἂν καὶ αὕτη ἀπαρτίξῃ τὸ σπουδαιότερον ποσόν σχετικῶς πρὸς τὴν λοιπὴν ὑλοτομουμένην ξυλείαν, λυπούμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἐξ ἐπισή- μων πινάκων θετικᾶς πληροφορίας περὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς. Δημοσκοπία ἄρων κατήργησε τὸ εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκον δικαίωμα ὑλοτομίας, καὶ ἡ ὑλοτομία ἕκτοτε τῆς καυσόξυλειας εἶναι ἐλευθέρη μὴ ὑποκειμένη εἰς ἔ- λεγχον. Ἐὰν ὅμως παραδεχθῶμεν ὅτι κατ' ἐλάχιστον ὄρον ἐκάστη Ἑλληνικὴ οἰκογένεια καταναλίσει ἐτησίως ξυλείαν ἀξίας 50 δραχμ. εὐρίσκομεν ὅτι χρειάζομεθα κατ' ἔτος καυσόξυλειαν ἀξίας δραχμ. 15,000,000. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν οἰκοδομησίμον καὶ τὴν ναυπηγίσιμον, αὕτη ἀποφέρουσα δικαιώματα εἰς τὸ δημόσιον δραχμᾶς 300,000, παρουσιάζει ἀξίαν δρ. 2,000,000. Ἀπ' ἐτέρου τὰ συλλεγόμενα θαλασσιὰ καὶ κηκιδεῖα, ἀποδί- δοντα εἰς τὸ δημόσιον ἐτήσιον φέρον δρ. 200,000 παρουσιάζουσι καὶ αὐτὰ ἀξίαν δρ. δύο ἑκατομμυρίων, αἱ δὲ ῥητίνας ἀξίαν δρ. 435,000. Παρατηρούμεν λοιπὸν, ὅτι ἀπὸ τὰ δάση ἡμῶν καταναλίσκομεν ἐτησίως ὕλην, διὰ τὰς πρώτιστας καὶ ἀπολύτους ἡμῶν ἀνάγκας, ἀξίας δραχμῶν ἐν συνόλῳ 19,435,000, κατανάλωσις ἣτις πα- ριστὰ κεφάλαιον πρὸς 4 0|0 485,875,000.

Θέλοντες δὲ νὰ παραστήσωμεν τὴν κατ' ἔτος ὑλοτομουμένην ξυλείαν εἰς κυβικὰ μέτρα εὐρίσκομεν, ὅτι διὰ μὲν τὴν οἰκοδομησίμον καὶ τὴν ναυπηγίσιμον ὑλοτομοῦμεν 57,142, διὰ δὲ τὴν ἀνθρακοποιεῖαν διὰ 5,000, 000 ὀκάδας ἀνθράκων 37,878, καὶ διὰ τὴν καυσόξυλειαν, καταναλισκούσης ἐκάστης οἰκογενεῖας κατὰ μέσον καὶ ἐλάχιστον ὄρον 5 κυβικὰ μέτρα, 1,500,000. Συγκεφαλαιούντες τὰ ποσὰ ταῦτα, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ κατ' ἔτος ὑλοτομουμένη ξυλεία ἀνέρχεται εἰς 1,565,020 κυβικὰ μέτρα, μὴ συγκαταριθμουμένης τῆς ξυλείας τῆς χρησιμευούσης εἰς φουρκάδας, γεωργικὰ ἐργαλεῖα, περιφράγματα κτλ.

Παραδεχόμενοι τὸν ὡς ἔγγιστα τοῦτον ὄρον τῆς καταναλισκομένης κατ' ἔτος ξυλείας, ὀφείλομεν νὰ ἔχομεν δάση καλῆς ποιότητος ἐκτάσεως 6,964,329 στρεμμάτων καὶ διαχειριζόμενα ὡς ἐκεῖνα τῆς Γαλλίας, καθόσον τὰ δάση τῆς χώρας ταύτης ἐκτάσεως 89,000,000 στρεμμάτων παράγουσι κατ' ἔτος 20,000,000 κυβικὰ μέ- τρα, ἐξ ὧν τὰ 2,000,000 δι' οἰκοδομῆν καὶ ναυπηγίαν καὶ 18 διὰ καυσόξυλειαν. ἔχοντες ὅμως ὑπ' ὄψιν τὴν ἀραιάν καὶ κακὴν κατάστασιν τῶν δασῶν τῆς Ἑλλάδος, τὸν κατακεραματισμὸν αὐτῶν, τὴν ποιότητα τῆς ἐν αὐτοῖς ξυλείας καὶ τὴν κατὰ τὴν ὑλοτομίαν σπατάλην, ἀμφισβᾶλλομεν ἐὰν διὰ τὸ καταναλισκόμενον ἐτήσιον ποσὸν ἀρκοῦσιν ἡμῖν δάση 12,000,000 στρεμμάτων. (1)

Τοιοῦτων οὐσῶν τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν ἄφ' ἑνὸς, καὶ ἡμῶν ἄφ' ἐτέρου μὴ καταβυλλόντων οἰδεμῖν φροντίδα περὶ οἰκονομικῆς τῶν δατῶν διαχειρίσεως συμφώνως μετὰ τὰ περὶ δατῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ παραδεγεγμένα, κίνδυνος προφανέστατος ἐπίκειται ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπεσίῳ, καθ' ἣν τὰ δάση τῆς Βετικρατείας δὲν κατεστρέφοντο ἀπὸ πυρκαϊῆς, θέλομεν ἐντὸς δεδομένου χρόνου καταναλώσει καὶ αὐτὸ τὸ κεφάλαιον.

Εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, ὅπου τὰ δάση θεωροῦνται ὡς κεφάλαιον ἀνήκον εἰς ἐκάστην τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, καταναλίσκουσι μόνον τὴν ἐτήσιον αὐτῶν παραγωγὴν, ἐὰν δὲ αἱ ἀνάγκαι ὑπερβάλουσιν αὐτὴν, ζη- τοῦσι τὴν ἀναπλήρωσιν προμηθεύομενοι τὸ ἐλλείπον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἰς τὴν Γαλλίαν φερ' εἶπειν, ἂν καὶ ἔ- χωσιν, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, 89,000,000 στρεμμάτων δάση, ὑλοτομοῦσι μόνον 20,000,000 κυβικὰ μέτρα ἐτησίως, διότι τοσαύτη εἶναι ἡ ἐτησία αὕξισις τῶν δασῶν τῶν, τὸ δ' ἐλλείπον διὰ τὰς βιομηχανικὰς καὶ οἰ- κιακὰς τῶν ἀνάγκας, ἀναβαίνει εἰς 23,000,000 κ. μ. προμηθεύονται ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Σαξωνίας, ὅπου τὰ δάση διαχειρίζονται ἀκριβέστερον, ἐπὶ ἐκτάσεως 4,606,000 τετραγωνικῶν στρεμμάτων, καταλαμβανόντων τὸ 0,30 τῆς χώρας, παράγουσιν ἐτησίως ταῦτα 70,000,000 κυβικὰς πόδας, ἦτοι 2,100, 000 κυβικὰ μέτρα.

Καὶ ἐν τούτοις εἰς τὰς χώρας ταύτας, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἄλλα Γερμανικὰ Κράτη, περὶ ὧν, συντομίας χάριν, δὲν δίδομεν στατιστικὰς πληροφορίας, ἂν καὶ παράγῃται τοσαύτη ποσότης ξυλείας, ἂν καὶ ὑπάρχουσιν εἰς ἐνεργεῖαν τοσαῦτα ἀνθρακωρυχεῖα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐξορύττονται καταπληκτικαὶ ποσότητες γαιανθράκων πρὸς καύσιμον

(1) Ἡ καυσόξυλειά, σχιζομένη διὰ τοῦ πελέειω: χάνει εἰς πελεκίδια 0.14 τοῦ ὄγκου αὐτῆς, ἐν ᾧ διὰ τοῦ πρίονος μὲν 3|4 τοῖς 0|0 ὥστε εἰς 1,000 κυβικὰ μέτρα χάνομεν 140 κ. μ., διὰ δὲ τοῦ πρίονος 7 1|2 εἰς ῥητίσματα.

ὕλην διὰ τὰς βιομηχανικὰς καὶ οἰκιακὰς τῶν ἀνάγκας, παρατηροῦμεν τὴν μεγίστην οἰκονομίαν κατὰ τὴν κατανάλωσιν τῆς ξυλείας κατ' ἀντίθετον λόγον πρὸς τὴν σπατάλην ἡμῶν, καθόσον ἐκεῖ μὲν τὰ πάντα, ἤτοι τὰ πρὸς θέρμανσιν τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν μαγειρείων εἶναι κατασκευασμένα οὕτως, ὅπως ἀπαιτεῖται ἢ ὅσον τὸ δυνατόν μικροτέρα ποσότης ξυλείας. Παρ' ἡμῖν δ' ἕκαστος γινώσκει ὅποιαν σημαντικὴν ποσότητα καυσοξυλείας καταναλίσκει μία χωρική οἰκογένεια, καὶ ὅποιαν ποσότητα ἀνθρώπων καταναλίσκωμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν. Ὡς ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως δὲ τῶν δασῶν ἕνεκα τῆς καταστροφῆς αὐτῶν ἀπὸ τὰς πόλεις, ἐγένετο παρ' ἡμῖν ἡ τῆς καυσοξυλείας ἀξία ἐπαισθητοτάτη, πωλουμένης πρὸς 2 1|2 λεπτά κατ' ὀκτάν, ἤτοι δρ. 22 ἕκαστον κυβικὸν μέτρον, ἤτοι τὴν τριπλασίαν ἀξίαν, ἣν αὕτη ἔχει εἰς τὴν Σαξωνίαν. Εὐχῆς πρωτίστως ἀντικείμενον εἶναι ἐπομένως ἡ ἐπιτυχία τῆς «Ἑλληνικῆς μεταλλευτικῆς ἐταιρίας», ὅπως διὰ τῆς ἐξορύξεως τῶν γαιανθράκων Κύμης ἐπέλθῃ εἰς βοήθειαν τῆς ὁσημέραι αὐξανούσης ἀνάγκης διὰ τε τὰς βιομηχανικὰς καὶ οἰκιακὰς ἡμῶν χρεῖας καὶ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δασῶν μας.

Ἐάν οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν εἶχον τοσαῦτα δάση, καὶ τοιαύτην, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, οἰκονομίαν κατὰ τὴν κατανάλωσιν τῆς ξυλείας, πῶς ἤθελον δυνηθῆναι νὰ διαστρώσωσι τοσοῦτους σιδηροδρόμους, νὰ προμηθεύωνται τοσαύτην ξυλείαν χρῆσιμον εἰς τὰς οἰκοδομὰς, τὴν ναυπηγίαν, εἰς τὰ μεταλλορυχεῖα, εἰς τὰς μηχανὰς καὶ εἰς τὰς παντοειδῆς ἀνάγκας τῆς ἐκτεταμένης τῶν βιομηχανίας; Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀνάγκαι αὐτῆς ἀπαιτοῦσιν ὑλικὸν καὶ ὑλικὸν ἄφθονον ἀκαταπαύστως πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς, ἐπεζήτησαν οἱ ἐν Εὐρώπῃ καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς χημείας καὶ δι' αὐτῆς καθιστῶσι τὰ ξύλα διαρκῆ, ὅσα ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καὶ ἄλλων αἰτίων ἐπιρροῆς ταχέως ἤθελον φθαρῆ. Τὰ ξύλα τῶν σιδηροδρόμων, οἱ τηλεγραφικοὶ στῆλοι κτλ. ἐμβάπτονται πρότερον εἰς χημικὰς διαλύσεις, αἵτινες τὰ καθιστῶσιν αἰώνια. Παράδειγμα ἀντίθετον ἔστω παρ' ἡμῖν οἱ τηλεγραφικοὶ στῆλοι, οἵτινες ὑλοτομούμενοι παρακαίρως, καὶ τοποθετούμενοι ἀνευ τινος προπαρασκευῆς σήπονται καὶ ἀνάγκη συνεχῶς ν' ἀνανεῶνται.

Καταδειξάντες ἐν συντόμῳ τὴν χρησιμότητα τῶν δασῶν ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ καταδείξωμεν ὅποιοι εἶναι παρ' ἡμῖν οἱ ἀδιάρλογοι αὐτῶν ἔχθροί. Οὗτοι δ' εἶναι ἡ ἀτελής ἡμῶν κτηνοτροφία καὶ ἡ γεωργία. Ἐνόσω οἱ δύο οὗτοι κλάδοι δὲν συμβοηθοῦνται, οὐδὲ δάση, οὐδὲ κτήνη οὐδὲ γεωργίαν θέλομεν ἐπὶ τέλους ἔχει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ κτηνοτρόφος ἀντὶ νὰ γεωργῇ τὴν γῆν πρὸς παραγωγὴν τροφῆς διὰ τε τὰ κτήνη του καὶ νὰ ὠφελητῆ συγχρόνως τὰ λιπάσματα πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐδάφους, διατρέχει ἐλευθέρως τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση καταστρέφον πᾶσαν δασικὴν φυτεῖαν. Τὰ οὗτω τρεφόμενα κτήνη εἶναι ὅ,τι ἀθλιέστερον, κατὰπεσοῦσης τῆς κτηνοτροφίας καὶ περιορισθείσης σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὴν παραγωγὴν αἰγῶν, ἢ ὑπαρξίς τῶν ὁπίων εἰς χώραν τινὰ εἶναι τὸ γινώρισμα τῆς βαρβαρικῆς ἀκόμη καταστάσεως. Ἡθέλομεν ἀναγκασθῆναι νὰ τρεφώμεθα μόνον ἀπὸ αἰγας, ἐλλείψει παραγωγῆς ἄλλου κρέατος, ἐάν δὲν ἐπληθύνωμεν εἰς τὴν Τουρκίαν φόρον δραχμῶν 3,000,000 περίπου. (Ὁρα πίνακας ἐπισήμου τοῦ ἐμπορίου). Τὰ ποίμνια τῶν αἰγῶν, ἐν ᾧ ἀπὸ τ' ἄλλα μέρη, ὅπου ἐπροόδευεν ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία, τ' ἀπεδίωξαν. παρ' ἡμῖν οἱ φορολογικοὶ νόμοι ἔρχονται νὰ προστατεύσωσιν αὐτὰ διὰ τῆς ἐλαφροτέρας φορολογίας. Εὐχῆς ἔργον ἀπ' ἐναντίας ἤθελον εἶσθαι, ἐάν τὰ φθороποια ταῦτα κτήνη ἐπεβαρύνοντο μὲ βαρυτάτους φόρους μέχρι τῆς ἐξοντώσεώς των, εἰς δὲ τὴν Σ. Κυβέρνησιν ἠθέλομεν συστήσει νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς κτηνοτρόφους τοὺς διὰ τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς τρέφοντα κτήνη διὰ βραβείων καὶ διὰ σπουδαίας ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας. Ἄλλως τε ἡ κατάπαυσις τῆς αἰγοτροφίας ἤθελε συνεπάγῃ τὴν κατάπαυσιν τοῦ σκηνητικῆς καὶ περιπλανητικῆς βίου, τῆς πηγῆς ταύτης τῆς ληστείας, καὶ ἐπομένως τὸν ἐκπολιτισμὸν τοῦ τόπου.

Οἱ περιπλανώμενοι οὗτοι ποιμένες εἶναι καὶ οἱ ἐμπρησταὶ τῶν δασῶν. Διὰ ν' ἀναβλαστῆσῃ ὀλίγον χόρτον εἰς τὸν κατάξηρον καταστάντα τόπον ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν δασῶν, κατακαίουσιν τὰ ἐναπομείναντα, ὅπως ἐπὶ τῆς τέφρας αὐτῶν ἀναφυῇ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὀλίγη χλόη. Οὗτοι οἱ ποιμένες εἶναι, οἵτινες τὰ δένδρα ἄλλα μὲν κλαρίζουσιν, ἄλλα δὲ βρίζουσιν ἐκτάδην ὅπως αἱ αἰγῆς τῶν καταφάγωσι τὰ φύλλα. Ἐκκοπτομένων τῶν κλώνων εἰσδύει εἰς τὸν κορμὸν ἡ ὑγρασία, ἔρχεται τὸ ξύλον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀτμοσφαιρῶν καὶ ἐπέρχεται ἡ σήψις τοῦ ξύλου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ πλείστα τῶν δένδρων εἶναι ἠρωτηριασμένα, καὶ ὀλίγα μόνον εὐρίσκει τις ὑγιεινὰ χρήσιμα εἰς τὰς πολυειδῆς ἡμῶν ἀνάγκας.

Δεύτερος, ὡς εἶπομεν, ἔχθρος τῶν δασῶν ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ἡ παρ' ἡμῖν, ὡς ἔχει, γεωργία. Ἡ γεωργία ἐπιζητήσασα ἕκτασιν γαιῶν, οὐχὶ ἕνεκα ἐλλείψεως τοιούτων, καθόσον ἡ Ἑλλὰς, κατοικουμένη μολὶς ἀπὸ 1100 ψυχὰς εἰς ἕκαστον τετραγωνικὸν μίλιον, ἠδύνατο ἐπομένως νὰ διατρέψῃ πενταπλασίους, κατέστρεψε καὶ καταστρέφει τὰ δάση, καὶ τὸ λυπηρότερον ἐκεῖνα τῶν ὄρεινων μερῶν. Οἱ ὄρεινοὶ κάτοικοι τῶν πλείστων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸ πάντων οἱ τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντες γαίης εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἠλείας, Τριφυλίας, Κορινθίας καὶ ἄλλαχού ἔγειναν σταφιδοκτῆμονες, καταστρέψαντες τοὺς ἀνάκων πράγματι κατ' ἀνάγκην σταφιδοκτῆμονες ἕνεκα τῆς μεγάλης τοῦ προϊόντος παραγωγῆς ὑπερβαίνουσας τὴν κατανάλωσιν ἐπιζητοῦσι

δὲ τὴν παραγωγὴν δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὰς ὄρεινὰς χώρας των, ὅπου τοῦ ἐδάφους προηνοῦς ἡ βροχὴ συμπαρασύρει αὐτὸ εἰς τὴν κοίτην τῶν χειμάρρων. Ὁ ἄλλοτε ἀγρὸς ἀπογυμνοῦται καὶ ἔρχεται εἰς τὸ φῶς τὸ λίθινον ὑπόστρωμα. Ὁ γεωργὸς πρὸς οὐδὲν λογιζόμενος τοῦτο, καταστρέφει διὰ τοῦ πυρός καὶ τοῦ πελέκειος τὸ παρακείμενον δάσος, τὸ ἀποκαθίστησιν ἀγρὸν, δὲν περιμένει ἢ αὐτὴ καταστροφῆ.

Τοιαύτη εἶναι καὶ οὕτως ἐπενεργεῖ ἡ γεωργία εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς καταστροφὴν τῶν δασῶν καὶ πρὸς ἰδίαν ἐαυτῆς ἐπὶ τέλους καταστροφὴν. Δὲν σκοποῦμεν νὰ ἐξετάσωμεν πλείοτερον τὰ περὶ τῆς γεωργίας οὐδὲ νὰ καταδείξωμεν, ὅτι ἀντίστροφον εἶναι νὰ βλέπῃ τις τοὺς μὲν ἀμπελώνας εἰς τὰς πεδιάδας, τοὺς δὲ σπειρομένους ἀγρούς εἰς τὰς καταφερείας τῶν ὄρειων, ὡς φέρ' εἶπειν εἰς τὴν Μαντινείαν, εἰς τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἠλείαν καὶ ἄλλαχού. Ἡθέλησαμεν μόνον νὰ θιξώμεν τὰ περὶ τῆς γεωργίας, καὶ νὰ εἴπωμεν κατὰ πόσον αὕτη, ὅποια παρ' ἡμῖν εἶναι, καταστρέφει τὰ δάση καὶ νὰ παραστήσωμεν, ὅτι ἡ καλῶς ἐνοουμένη γεωργία δὲν εἶναι ἡ μεγάλη ἕκτασις τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν, ἀλλ' ἡ ἐν μικρᾷ ἐκτάσει μεγαλητέρα παραγωγὴ.

Σκεπτόμενοι τὰ συντόμως λεχθέντα περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν δασῶν ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ κλίματος, τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ἀναποφεύκτων ἡμῶν ἀναγκῶν, παρατηροῦντες τὴν ὁσημέραι προβαίνουσαν ἀνεπανόρθωτον πολλαχού καταστροφὴν αὐτῶν, ἀνάγκη καθίσταται ὅπως συστήσωμεν εἰς τὴν πεφωτισμένην κρίσιν τῶν κατὰ καιροὺς ἐρχομένων Κυβερνήσεων τὰ μέτρα, ἅτινα θεωροῦνται ἀπαραίτητα πρὸς βελτίωσιν τῶν δασῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν διαχείρησιν.

α.) Νὰ μορφώσῃ καὶ τοῦτο ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἀρκετὰ ὄργανα, ἀποστέλλουσα εἰς τὴν Εὐρώπην νέους πρὸς ἐκμάθησιν τῆς δασονομίας.

β.) Νὰ καταμετρήσῃ τὰ δάση, ὥστε διὰ τῆς καταμετρήσεως καὶ τῶν χωρογραφικῶν χαρτῶν νὰ καταφανῆ πόση ἢ ἕκτασις, καὶ ποῦ κείνται τὰ δάση, καὶ ὅποια τὰ κενὰ αὐτῶν μέρη. Ἐπὶ τῶν χαρτῶν νὰ σχεδιασθῇ ἡ διαχείρησις (l' amenagement) ἕκαστου δάσους ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῶν δένδρων, τῆς τοποθεσίας καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως καὶ

γ.) Νὰ ἐξευρεθῇ ἀκολούθως τὸ ποσοστὸν, ὅπερ ἀπὸ ἕκαστον δάσος δέον ἐτησίως νὰ ὑλοτομῆται καὶ διὰ φυτειῶν ἢ σπορῶν ν' ἀνανεοῦται.

Ἐκαστος ἐννοεῖ ὅτι τὸ ἔργον εἶναι κολοσαῖον, ἀπαιτεῖ πολυάριθμον προσωπικὸν καὶ ἐμπειρον, τὸ ὅποιον μετὰ τὰς πρώτας ἐργασίας τῆς καταμετρήσεως καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς διαχειρίσεως νὰ ἐγκσταταθῇ εἰς τὰ κατὰ τόπους δάση πρὸς τὴν περαιτέρω ἐφαρμογὴν τῆς διαχειρίσεως.

Ὡς οὐδὲν δὲ ἤθελον λογισθῆ αἱ ἐργασίαι αὗται, ἐάν δὲν ἐκδιωχθῶσι συγχρόνως τὰ ποίμνια ἀπὸ τὰ δάση καὶ ἀποβληθῶσιν ἐκ τῶν δασῶν οἱ δι' ἐκχερσώσεως καὶ καταστροφῆς ἀποκτῆσαντες ἀγρούς διακόπτοντας τὴν συνοχὴν αὐτῶν, καὶ δὲν παύσῃ πρὸς τούτους ἡ ἐλευθέρη ὑλοτομία τῆς καυσοξυλείας. Ἡ καυσοξυλεία, ἀπαρτίζουσα τὰ 0,75 τοῦ ἐτησίως ὑλοτομουμένου ποσοῦ, εἶναι συγχρόνως καὶ ὕλη τῆς πρώτης ἀνάγκης, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἀπαιτεῖται ἡ μεγαλητέρα οἰκονομία κατὰ τὴν κατανάλωσιν αὐτῆς. Τῆς διαχειρίσεως κανονίζουσης τὸ ἐτήσιον ὑλοτομητὸν ποσόν, δὲν πρέπει ἡ κατανάλωσις νὰ τὸ ὑπερβαίῃ. Ἐκαστος δὲ πολίτης, ὁστις διὰ τῆς ὑλοτομίας θεραπεύει τὰς ἐαυτοῦ ἀνάγκας, ὀφείλει νὰ πληρῶνῃ τὸ ἀντίτιμον πρὸς διατήρησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ δάσους, κτήματος δημοσίου διὰ τὴν παραγωγὴν καὶ διατήρησιν τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν φροντίδα καὶ ἐξοδὸν καταβάλλει. Τὸν φορολογούμενον δύναται ἡ Κυβέρνησις ν' ἀνακουφίσῃ ἄλλως τε καὶ δι' ἐλαφροτέρας φορολογίας ἐπὶ ἐκείνων τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα αὐτὸς διὰ τῶν κόπων του καὶ τῶν κεφαλαίων του παράγει. Δύναται νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ διὰ φορολογικοῦ συστήματος ἀπλουστεροῦ καὶ συμφώνου μὲ τὰς ιδέας τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, καὶ τὸν ἀπαλλάξῃ οὕτως ἀπὸ τὴν δουλικὴν κατάστασιν, μὴ διαφέρουσαν ἐκείνης τῆς Τουρκοκρατίας.

Τὰ δάση εἶναι κτῆμα κοινόν, καὶ ὡς τοιοῦτον κοινῆς χρήσεως, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται ἡ κατάχρησις πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ κοινωνία καὶ οἱ νόμοι ἀπάντων τῶν πολιτισμένων ἔθνων τὰ ἐνπιστεύθησαν ὡς παρακαταθήκην εἰς τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ διαχείρησιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἠθικοῦ προσώπου θεωρουμένης. Διὰ τοῦτο οἱ Νόμοι εἰς οὐδεμίαν Κυβέρνησιν ἐπιτρέπουσι νὰ καταστρέψῃ τὴν ἔθνικὸν τοῦτον πλοῦτον, ἢ ν' ἀπαλλοτριώσῃ αὐτὸν ἢ μέρος αὐτοῦ, ἢ δι' ἐνοικιάσεως νὰ τὸν κατατασῆσῃ ἀντικείμενον ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀπεναντίας μάλιστα καὶ αὐτὰ τὰ ἰδιόκτητα δάση, ὅσας ἢ καταστροφῆ αὐτῶν ἢ ἡ κακῆ διαχείρησις ἀπαιτεῖ κοινωνικὰ συμφέροντα, τὰ ἔθεσαν ὁ Νόμος ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸν τῶν Κυβερνήσεων, καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐλευθέρην χρῆσιν τῆς ἰδιοκτησίας, ἂν καὶ ὁ περιορισμὸς οὗτος ἀντικεῖται ὅλως εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἰδιοκτῆτου.

Ταῦτα ἀποτείνοντας μετὰ σεβασμοῦ ὡς μέλη καὶ ἡμεῖς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας πρὸς τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν, φρονούμεν ὅτι οὐδαμῶς ἄλλοθεν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῆς σωτηρίας ἢ ἐλπίς, καθόσον ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὡς εἶπομεν, τὸ ἠθικὸν πρόσωπον, εἰς ὃ εἶναι ἐμπειστευμένος ὁ ἐθνικὸς οὗτος πλοῦτος, ἄνευ τῆς καλῆς καὶ ἐμφρονος διοικήσεως τοῦ ὁποῖου ἐπαπειλεῖται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ, συνεπάγουσα τὴν καταστροφὴν τοῦ τόπου ὑπὸ τὴν ἐξετασθεῖσαν ἐποψίν τοῦ κλίματος, τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς βιομηχανίας τῆς ἀναγεννωμένης ἡμῶν πατρίδος.

Π. ΣΤ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ Ε΄

ΤΜΗΜΑ Β΄.

ΚΛΑΣΕΙΣ 37, 38, 39, 40 καὶ 41.

ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΑΙ.

Κ. Γ. Δουροῦτης, πρόεδρος.

Α. Κ. Χρηστομάκος, καθηγητὴς τῆς χημείας, εισηγητὴς

Ἐν τῷ Β΄ τμήματι τῆς Ε΄ Συναγωγῆς, τῆς περιλαμβανούσης τὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, περιέχονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 37 μέχρι 41 κλάσεις. Ἐνθ' εἰς τὸ Α΄ τμήμα ὑπάγονται πάντα ἐκεῖνα τὰ προϊόντα, ἅτινα ἢ φύσει χορηγεῖ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ εἰς οἷαν παρ' αὐτῆς παράγονται κατάστασιν, κατετάχθησαν εἰς τὸ Β΄ τὰ μὴ ἐδώδιμα γεωργικὰ προϊόντα (κλάσις 37), οἷον καπνοὶ, κάρυα βάμβακος, ἔρια, βόμβυκες μεταξοσκωλήκων, φυτικαὶ βαφικαὶ ὕλαι κτλ., τὰ χημικὰ καὶ φαρμακευτικὰ προϊόντα (κλάσις 38), τὰ φάρμακα καὶ τὰ μεταλλικὰ, φυσικὰ τε καὶ τεχνητὰ ὕδατα (κλάσις 39), τὰ προϊόντα τῶν λευκαντικῶν, βαφικῶν καὶ ἐκτυπωτικῶν τεχνῶν (κλάσις 40), καὶ τὰ τῆς βυρσοδεψίας (κλάσις 41). Καθόλου δ' εἰπεῖν ἀποτελοῦνται αἱ κλάσεις τοῦ τμήματος τούτου ὑπὸ τῶν προϊόντων ἐκείνων τῆς φύσεως, ἅπερ ἡ ἀνθρωπίνη χεὶρ μετέφερεν εἰς τὴν πρώτην καὶ στοιχειωδέστεραν βαθμίδα τῆς ἐκτεταμένης σειρᾶς τῶν μεταμορφώσεων, ἢν τὰ προϊόντα ταῦτα πρέπει νὰ διέλθωσιν, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ὡς ἐκ τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ πολλαπλασιασθεῖσας ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος.

Προτιθέμενοι νὰ διεξέλθωμεν τὰ ἐν τῷ τμήματι ἡμῶν ἐκτεθέντα ἀντικείμενα καὶ νὰ περιγράψωμεν τὰ μεταξὺ αὐτῶν μᾶλλον ἐξέχοντα, ὅπως ἐκ τῆς συγκρίσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ἐκθέματα τῆς Α΄ Ὀλυμπιακῆς περιόδου προκύψῃ καὶ ἡ πρόοδος ἢν διήνυσεν ἡ περὶ αὐτὰ ἀσχολουμένη ἐγχώριος βιομηχανία, ἀρχόμεθα ἐκ τῆς

ΚΛΑΣΕΩΣ 37.

Καπνοὶ, κάρυα βάμβακος, ἔρια, βόμβυκες μεταξοσκωλήκων, βοιχμηρία ἢ ἐκλευκος, ρίζαι ἐρυθροδάνου, ρόυδια καὶ λινόσπορος.

I. Καπνός.

Ὁ καπνός, τὸ μαγευτικὸν τοῦτο φυτόν, οὗτινος ἡ χρῆσις ἐγκριταὶ ἐν τῇ καταστροφῇ αὐτοῦ, ἀπέβη σπουδαῖον ἐμπόρευμα, διαπιπρασχόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι. Ὁ καπνός εἶναι οὕτως εἰπεῖν κοσμοπολιτικός. Ἀφ' οὗτο οἱ Ἴσπανοὶ κατὰ πρῶτον εἶδον καπνίζοντα τοὺς ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ ἀγρίους, ἢ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ ἐξηπλώθη καὶ ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ κόσμου, μέχρι τῆς 50ῆς μοίρας ἔθεν καὶ ἔθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ, εἰ καὶ ἀπέδειχθη ὅτι ἰδίως ἐντὸς τῆς ζώνης τῶν 35 μοιρῶν πλάτους ἐπιδίδωσιν. Ὡς ἀντικείμενον δὲ γενικῆς χρήσεως μόνον τὸ ἄλας ὑπερέχει αὐτοῦ, οὐδεμία δὲ ἄλλη τις οὐσία εἰς πάντας εἰσφάσθη τοὺς λαοὺς ὡς ὁ καπνός. Ἐν ᾧ ἐνταὶ 1560 ὁ Jean Nicot ἐν Γαλλίᾳ τὸπρῶτον ἐπεχείρησε τὴν φυτείαν τοῦ καπνοῦ, ἥδη ὑπολογιζομένης εἰς 40 ἑκατομμύρια στατήρων τῆς ἐτησίας παραγωγῆς ἐφ' ἀπάσης τῆς γῆς, ἐν μόνῃ τῇ Γερ-

μανία και τῆ Αυστρία εἰσκομίζονται ἐτησίως 1,300,000 σατηρών· ἡ Τουρκία παράγει 33, ἡ δὲ Ἑλλάς 1 1/4 ἑκατομμύρια στατήρας κατ' ἔτος. Τοῦ παγκοσμίου τούτου φυτοῦ γίνεται μυθώδης κατανάλωσις καὶ ὑπελογίσθη ὅτι ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ ἕκαστος κάτοικος καταναλίσκει 500, ἐν Γαλλίᾳ 550, ἐν Δανίᾳ 2,250, ἐν Γερμανίᾳ 1,500 καὶ ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ 2,000 γράμματα κατ' ἔτος· παρ' ἡμῶν δὲ ἡ κατανάλωσις ἔσται πιθανῶς μεγαλειτέρα.

Ἡ ἐπιτυχὴς τοῦ καπνοῦ καλλιέργεια ἐξήρτηται ἐκ πολλῶν περιστάσεων. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἐπιδεικτικώτατος ἐξευγενισμοῦ, ὀφείλει νὰ ἐπιστηθῆ ἡ προσοχὴ τῶν παρ' ἡμῶν καλλιεργητῶν ἰδίως ἐπὶ τῶν μέσων δι' ὧν θέλει ἐπιτευθῆ ὁ ἐξευγενισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ, μεταξὺ τῶν ἀρίστων συγκαταλεγομένου· πρὸ πάντων ὅμως ὀφείλεται οὗτος εἰς τὴν χρῆσιν καταλλήλου λιπάσματος.

Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις τῆς τέφρας διαφόρων καπνῶν ἀπέδειξεν ὅτι τὰ μᾶλλον εὐφλεκτα εἶδη περιέχουσι μείζον ποσὸν ἀλάτων τοῦ καλίου, ἅτινα ἐν τῇ τέφρᾳ εὐρίσκονται ὡς ἀνθρακικὸν κάλιον, ἐν ᾧ τὰ δυσανάφλεκτα περιέχουσι μᾶλλον θεϊκὰς χλωροῦχος καὶ φωσφορικὰς ἐνώσεις. Ἐν δὲ τῷ ζῶντι φυτῷ τὸ κάλιον ἀπαντᾶται ὡς ἄλας τι ὄργανικόν, οἷον ὀξαλικόν, τρυγικόν ἢ μελικόν. Ὅθεν ἐγένοντο ἀπόπειραι τεχνητῆς προσθήκης αὐτῶν δι' ἐμβλαπτίσεως τοῦ καπνοῦ εἰς διαλύσεις τῶν ἀλάτων τούτων καὶ ταχέως ἀποξηράσεως, τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἦσαν εὐνοϊκώτατα. Ἰπετίθετο μέχρι τούδε ὅτι τὸ εὐφλεκτον τοῦ καπνοῦ ὀφείλεται εἰς τὸ περιεχόμενον νίτρον, ἀλλ' ἡ ἐπιφελὴς ἐπίδρασις τῶν ὡς εἴρηται ὄργανικῶν ἀλάτων ἐβεβαίωσεν ὅτι τούτο δὲν ἰσχύει τοιῦλάχιστον ὡς γενικὸς κανὼν. Ἐπὶ τινος ἀγροῦ τῆς Boulogne, διαιρεθέντος εἰς 12 τμήματα, οὗτινος τὸ ἔδαφος ὀλίγα μόνον ἄλατα καλίου περιείχεν, ἐγένοντο διδακτικώτατα πειράματα. Ἐπὶ ἕκαστον τῶν 12 τμημάτων ἐτέθη διάφορον εἶδος λιπάσματος, ἐνευτεύθη δὲ ὁμοιομόρφως ἐν καὶ μόνον εἶδος καπνοῦ. Ὁ προσγεγόμενος ἐκ τοῦ μετὰ θεϊκοῦ καλίου λιπασθέντος τμήματος καπνὸς ἀπέβη μᾶλλον εὐφλεκτος, εἴπετο δὲ ὁ τοῦ τμήματος δι' ἀνθρακικοῦ καλίου, μετ' αὐτὸν ὁ προσελθὼν ἐκ νιτροῦχος γῆς, καὶ τέλος ὁ διὰ χλωριούχου καλίου· ἡ δὲ ἄσβεστος καὶ ἡ μαγνησία παρεῖχον ὅλους δυσανάφλεκτον καπνόν. Διὰ καταλλήλων μεθόδων λοιπὸν, δι' ὧν προσφέρονται τεχνητῶς τῷ ἔδαφει οἱ ἐλλείποντες φυσικοὶ ὅροι, δύναται νὰ βελτιωθῆ τὸ ποιὸν τοῦ προϊόντος τῆς γῆς. Ὡς ἀρίστη δὲ βάσις τοῦ λιπάσματος, ὅπερ κατὰ διαιτησίαν πρέπει νὰ μιγνύηται μετὰ τοῦ χώματος, θεωρεῖται ἡ κόπρος τῶν αἰγῶν, εἰς ἣν προστίθενται τὰ μνησθέντα ἄλατα, ἀναλόγως τῶν διὰ τῆς ἀναλύσεως βεβαιωθεισῶν ἐλλείψεων τοῦ καπνοῦ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου σπείρεται ὁ καπνὸς πυκνῶς εἰς μικρὸν καὶ προφυλαγμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ, κατὰ δὲ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον, ὅτε ἐπὶ τῶν βλαστῶν ἀνεπτύχθησαν ἤδη 5 ἢ 6 φύλλα, μεταφυτεύονται οὗτοι ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀγροῦ, ἕκαστος εἰς ἀπόστασιν 1 ἢ 1 1/2 ποδὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. Ὅταν δὲ ἀναφανῶσιν ἄνθη ἀποκόπτονται ταῦτα, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ πλευρικοὶ βλαστοὶ, διότι οὐχὶ τὸ ποσόν, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῶν φύλλων ἔχει σπουδαιότητα. Κατὰ Σεπτέμβριον τὰ πλησιέστερα τῷ ἔδαφει φύλλα γίνονται κίτρινα, ὅτε καὶ ἀποκόπτονται, βαθμηδὸν δὲ καὶ ἐντὸς διαστήματος 2—4 ἑβδομάδων ὠριμάζουσι τὰ ὑψηλότερον ἰστάμενα, ἐξ ὧν τὰ κατὰ τὸ μέσον τοῦ φυτοῦ ὡς ἔγγραστα εὐρίσκόμενα εἰσι τὰ πολυτιμότερα. Τὰ δὲ οὕτως ἀποληφθέντα φύλλα πρέπει νὰ ξηρανθῶσι καὶ ἐκτίθενται ἐπὶ τούτῳ κατὰ σειρὰς, ἐξαρτώμενα ἐξ ἑνὸς ἄκρου ἐπὶ νήματος καὶ χωρὶς νὰ ἐφάπτονται, διότι ἄλλως καὶ τὸ χρῶμα καθίσταται ἀνόμιον καὶ σῆψις δύναται νὰ ἐπέλθῃ, εἰς εὐάερα, ξηρὰ καὶ καλῶς φωτιζόμενα παραπήγματα. Ἀφθονον φῶς προφυλάττει τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ νὰ μένωσι πράσινα, βροχὴ δὲ καὶ καύτων καταστρέφουσιν αὐτά. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπολαύσῃ τὸ οἰκεῖον κίτρινον χρῶμα, μειωθῆ δὲ τὸ περιεχόμενον ὕδωρ μέχρι 12 τοῖς 0|0, ὅπερ διακρίνεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ τοῦ φύλλου νεῦρα εἰς τι σημεῖον θραύονται δὲν δεικνύουσιν ὑγρότητα, ἢ ὅτι φύλλον συμπτυχθὲν ἐν τῇ χειρὶ τείνει ν' ἀναλάβῃ τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν, καταβιβάζονται αἱ σειραὶ, τίθενται τὰ φύλλα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου εἰς μικροῦς σωροὺς, ὡσεὶ 70 ἑκατοστομέτρων, ὕψους καὶ πιέζονται δι' ἐπιθέσεως σανίδων καὶ βαρῶν. Βίτα δὲ γίνονται ἡ διαλογὴ τῶν φύλλων, μεθ' ὃ πάλιν τὰ ὁμοειδῆ τίθεμενα εἰς μικρὰ δέματα συμπιέζονται καὶ πέμπονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς «φύλλα καπνοῦ».

Ὁ καπνὸς ἐφαρμόζεται εἴτε πρὸς κάπνισμα, εἴτε πρὸς ἀναρρόφησιν διὰ τῆς βινός, εἴτε πρὸς μάσησιν. Ὁ δὲ πρὸς κάπνισμα χρησιμοποιεῖται δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ εἴτε ὑπὸ τὴν πρώτην μορφήν τῶν φύλλων, εἴτε ὑπὸ τὴν τῶν σιγάρων, εἴτε νὰ ἦναι λεπτῶς τετμημένον.

Παρ' ἡμῶν μὲν ὁ καπνὸς καπνιζόμενος εἴτε διὰ συρίγγων, εἴτε ἀφ' οὗ διὰ λεπτοῦ καὶ οὐδόλους κατὰ τὴν καυσίν ἀπόζοντος χάρτου, εἰς ἃν ἐντυλίσσεται, λάβῃ τὸ σχῆμα μικρῶν κυλίνδρων, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ὑποβάλλεται ἐπεξεργασίαν εἰμὴ εἰς τὴν διὰ κοπτήρων τμησίν. Ἐν δὲ τῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ αὐτὸν τὸν ὡς τοιοῦτον καπνιζόμενον καπνόν, εἴτε μᾶλλον τὸν εἰς κατασκευὴν τῶν σιγάρων χρησιμεύοντα, ἐπεξεργάζονται διὰ χημικῶν μέσων, περὶ ὧν, ὡς ἀγνώστων παρ' ἡμῶν ἀλλ' ἀπλουστάτων, θέλομεν εἰπεῖ ὀλίγα τινὸς, ὅπως ἴσως προκαλέσωμεν πειράματα περὶ ἐξευγενισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ καὶ μετὰ τὴν εἰσκομιδὴν

Τὸ φύλλον τοῦ καπνοῦ σύγκεται ἐκ κυτταρίνης (τῆς οὐσίας τῶν φυτικῶν ἰνῶν) καὶ ἐν προσφάτῳ καταστάσει ἐξ 80 τοῖς 0|0 ὕδατος, ἐν ξηρᾷ δὲ κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐκ 10 ἐπι τοῖς 0|0. Ἐκτὸς δὲ τούτων περιέχει πικρὰς ἐκχυλισματικὰς οὐσίας, κόμμι, γλοιώδη ἀζωτοῦχα σώματα, ῥητίνην, φυτικὸν λεύκωμα καὶ τὴν Νικοτίνην, δηλητηριωδέστατον καὶ ναρκωτικώτατον ἀлкаλοειδὲς, μεγάλην ἔχον ἐπιβροχὴν ἐπὶ τῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ, ἐρ' ἧς ὅμως προσεπιδρῶσι καὶ ἄλλα συστατικά, μὴ ἀνέκαθεν μὲν ἐν τῷ χλωρῷ καπνῷ εὐρισκόμενα, σχηματιζόμενα δ' ἐντὸς αὐτοῦ διὰ ζυμώσεως ἢ δι' ἄλλων τρόπων. Εἰς μὲν τὰ ἐλαφρότερα εἶδη τοῦ καπνοῦ εὐρίσκεται μολὶς 1—2 τοῖς 0|0 Νικοτίνης, ἐν ᾧ τὰ βαρύτερα, ἰδίως τὰ εὐτελοῦς ἀξίας γερμανικὰ, περιέχουσι μέχρι 7 τοῖς 0|0. Ἀλλ' ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπὶ τῆς Γῆς κατ' ἔτος παράγονται 40 ἑκατομμύρια στατήρων καπνοῦ, περιέχοντος μόνον 2 τοῖς 0|0 Νικοτίνην, ἐξάγεται ὅτι διὰ τῆς καλλιέργειας αὐτοῦ παράγονται ἐτησίως 35 ἑκατομμύρια ὀκάδων τοῦ φοβεροῦ δηλητηρίου· καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὰ 2/3 τῆς Νικοτίνης καταστρέφονται κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ καπνοῦ πρὸ τῆς χρήσεως αὐτοῦ, τοῦ δὲ τελευταίου τρίτου τὸ ἡμῖσι ῥίπτεται ὑπὸ τὸ σχῆμα τῶν μήπων μέχρι τέλους καπνισθέντων σιγάρων ἢ ἐκχέεται ἐκ τῶν συρίγγων, πάντοτε μένει ἐτι ὑπόλειμμα 5 ἑκατομμυρίων ὀκάδων Νικοτίνης, ὅπερ κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἀνθρωπότητος καταβροσθᾶται. Ἡ δὲ ποσότης αὕτη διὰ μιᾶς λαμβανομένη δύναται ἐν ἀκαρεῖ σχεδὸν νὰ φρονεῖσθαι τὸν τριπλάσιον ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῆς Γῆς!

Ἀλλ' ὅπως γίνεται ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ, μολὶς τὸ ἑκατοστὸν τῆς περιεχομένης Νικοτίνης μεταδίδεται διὰ τοῦ πτυέλου εἰς τὸ αἷμα, ἅπαν δὲ τὸ λοιπὸν ἀπέρχεται μετὰ τοῦ ἐκπνεομένου καπνοῦ. Ἐν τούτοις παρετηρήθη ὅτι καὶ ἡ σμικρὰ αὕτη ποσότης ἐνεργεῖ κάπως ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ. Ἐν ᾧ ἡ ὑπέμετρος χρῆσις τοῦ καπνοῦ ἐπιφέρει ἀνηδῶν, ναυτίαν, τρόμον τῶν μελῶν τοῦ σώματος, σπασμούς καὶ ἰδρώτας ψυχροῦς, ἡ δὲ ὑπερβολικὴ κατάχρησις παθήματα τοῦ πεπτικοῦ συστήματος καὶ τοῦ ἥπατος, καὶ εἰς ἀνώτατον λόγον παράλυσιν τῶν μυῶν καὶ θάνατον, ἢ μετριωτέρα ἀλλὰ συνεχῆς χρῆσις αὐτοῦ μεταφέρει τὸ σῶμα εἰς ἀμυδρὰν νάρκην, μεταβάλλεται δὲ κατὰ τὸν Liebig ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ γίνεται φλεγματικώτερος καὶ ἐπιδεικτικώτερος πρὸς ἥμερον καὶ ἐμβριθὴ σκέψιν.

Ὁ δὲ καπνουργός, ὁ καταγινόμενος εἰς τὴν κατάλληλον παρασκευὴν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ, πρὸ πάντων εἰς δύο τινὰ ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν ἑαυτοῦ προσοχήν· πρῶτον μὲν νὰ μειώσῃ ὅσον δυνατόν τὸ ποσοστὸν τῆς Νικοτίνης, ἧτις ἰδίως εἰς τὰ κατωτέρως ἀξίας εἶδη πλεονάζει, δεύτερον δὲ ν' αὐξήσῃ τὴν εὐχάριστον γεῦσιν καὶ τὴν εὐωδίαν τοῦ καπνοῦ. Ἀμφοτέρωτα ταῦτα κατορθοῖ διὰ τῆς λεγομένης ζυμώσεως τοῦ καπνοῦ, δι' ἧς καὶ μέγα μέρος τῆς Νικοτίνης ἀποσυντίθεται, καὶ οὐ μόνον τ' ἀζωτοῦχα συστατικά τοῦ καπνοῦ, ἀτινα καίόμενα παράγουσι συνήθως δυσωδίαν, τὴν καυσίν τῶν τριγῶν ὑπομνησκουσιν, μεταβάλλονται, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐώδες ἄρωμα αὐτοῦ αὐξάνεται ὡς ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ νέων τῆς ζυμώσεως προϊόντων.

Ἀμέσως μετὰ τὴν συγκομιδὴν διαλέγονται ἐκ νέου καὶ ἀκριβῶς τὰ φύλλα καὶ χωρίζονται τὰ σμικρὰ ἀπὸ τῶν ξανθῶν, τὰ ὠριμα ἀπὸ τῶν ἀώρων, τὰ ἀνελεπῆ ἀπὸ τῶν ὀπωροδῆποτε κατωτέρων. Συγχρόνως δ' ἐκνευρίζονται τὰ φύλλα διὰ τῆς ἀπομησίσεως τοῦ βωμολαιωτέρου μεσαίου νεύρου αὐτῶν, ἧτις ἐκτελεῖται διὰ κοπτηρῶν μαχαίρας. Τὰ κατώτερα δ' εἶδη συνθλιβόνται μετὰ μὲταλλίνων κυλίνδρων ὅπως ἀποβῶσιν εὐκαμπτότερα καὶ εὐφλεκτότερα. Μετὰ δὲ τὴν προπαρασκευὴν ταύτην τὰ καλῶς διαλεγεμένα φύλλα ὑποβάλλονται εἰς χημικὴν ἐπεξεργασίαν. Διαβροχόμενα ἐπιπολαίως εἴτε διὰ διαλύσεως θαλασίου ἄλατος, εἴτε δι' ἄλλου τινὸς ἐπὶ τούτῳ παρασκευασθέντος ὑγροῦ, ἐπισωρεύονται εἰς ὁμοειδῶς θερμὰς καὶ καλῶς ἀεριζόμενας ἀποθήκας, τὰ δ' εὐτελέστερα εἶδη ἐκπύονται προηγουμένως ἐντὸς ψυχροῦ ὕδατος. Πρῶτον λοιπὸν σχηματίζονται ἐκ τῶν ὁμοειδῶν φύλλων μικρὰ δέματα, ταῦτα δὲ τίθενται τοιοῦτοτρόπως τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ σχηματίζωσι πυκνὸν σωρὸν ὕψους καὶ πλάτους 4 μέχρι 5 ποδῶν, ἐν ᾧ αἱ μὲν κορυφαὶ τῶν φύλλων εἶναι ἐστραμμέναι πρὸς τὸ κέντρον, αἱ δὲ βάσεις πρὸς τὴν περιφέρειαν. Διὰ τῆς ἐπιανεργείας τῆς ἐπικρατούσης θερμότητος, ἧτις ἐν ἀνάγκῃ πρέπει νὰ διατηρῆται διὰ θερμάνσεως, ταχέως ἄρχεται ἡ ζύμωσις τῶν φύλλων, ἅπερ τότε θερμαίνονται ἀφ' ἑαυτῶν σημαντικῶς, μέχρι 30—35 βαθμῶν, ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω· διὰ τοῦτο τίθενται μὲν τὰ φύλλα τῶν πολυτιμότερων εἰδῶν ἀμέσως περὶ τὸ κέντρον τοῦ σωροῦ, καλύπτονται δ' ἐξωθεν ὑπὸ φύλλων κατωτέρας ποιότητος. Ἡ ἐπιστάσις τῆς συμβαινούσης ἐν τῷ σωρῷ ἀλλοιώσεως εἶναι ἔργον δύσκολον. Ἡ τε ζύμωσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς θερμότητος δὲν πρέπει νὰ λάβωσι μείζονος τοῦ δέοντος διαστάσεις, διότι ἄλλως τὰ φύλλα γίνονται ὑπομέλινα, τὸ δὲ ἄρωμα αὐτῶν ἀπόλλυται. Διὸ λύνονται συνεχῶς οἱ σωροὶ καὶ ἐπανασυντίθεται κατὰ νέαν τάξιν. Δύναται δὲ ἡ ζύμωσις αὕτη ἐν ἐκάστῳ δεδομένῳ σημείῳ νὰ διακοπῆ, ἀρκεῖ νὰ λυθῶσιν αἰφνης οἱ σωροὶ καὶ νὰ ξηρανθῶσι ταχέως τὰ κάθυγρα καὶ θερμὰ τῶν φύλλων δέματα. Ταῦτα δὲ καλῶς ξηρανθέντα στιβάζονται ἐπειτα εἰς εὐαέρας ἀποθήκας. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται ὅτι τελεῖται αὐτόματός τις βραδεία καὶ ξηρὰ ζύμωσις, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ καπνὸς μέχρι τινὸς ἐν ταῖς ἀποθήκαις κείμενος βελτιοῦται ἀναλόγως τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Προκειμένου δὲ ν' ἀποσταλῶσι μακρὰν τὰ καλῆτερα εἶδη τῶν φύλλων, καὶ ἰδίως τὰ εἰς

τὴν κατασκευὴν τῶν σιγάρων χρησιμεύοντα, *λειοῦνται* μετὰ τὴν ζύμωσιν διὰ τῆς χειρὸς καὶ τίθενται ἀνὰ 16 εἰς μικρὰ δέματα (doke). Ταῦτα δὲ καλύπτονται ὑπὸ λεπτῶν σανίδων, ἀρ' οὐ προηγουμένως δεθῶσιν οἱ ἐξέχοντες μίσχοι τῶν φύλλων.

Τοιαῦτα εἰσιν αἱ προπαρασκευαί τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ πρὶν εἰσεῖτι δοθῆ αὐτοῖς ἢ τελευταία μορφή, ὑφ' ἧν καταναλίσκονται.

Καπνὸς πρὸς κάπνισιν.

Τὰ καλῶς παρασκευασθέντα φύλλα διαλέγονται ἐκ νέου μετ' ἄκρας ἐπιστασίας, διότι τ' ἄπειρα ὑπὸ διαφόρων ὀνομασίας· καὶ τιμὰς πωλούμενα εἶδη δὲν πηγάσονται πάντοτε ἐκ διαφόρων εἰδῶν καπνοῦ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν διαφόρων ποιότητων τῶν φύλλων. Βρέχονται δ' ἐν τοῖς ἐργοστασίοις πρὸ τῆς τμήσεως ὑπὸ τοῦ λεγομένου ζωμοῦ, ὅστις εἶναι μίγμα πλῆθους εὐωδῶν οὐσιῶν, ὧν αἱ μὲν, οἷον ἀρεψήματα σταφίδων, θαυμασκήνων καὶ γλυκυρρίζης, μέλι, σαπῶνιον καὶ ἐλεκτοὶ οἶνοι, θεωρούμενοι ὡς συντελεστικαί εἰς τὴν ζύμωσιν, προτιθενται πρὸ τῆς ζυμώσεως, αἱ δὲ, οἷον ἄνισον, μάραθρον, ἀρκευθίδες, δαρμόφυλλα, τέρον, στύραξ, μαστίχη, βενζίνη κτλ. χρησιμεύουσιν ὡς διορθωτικὰ τῆς εὐωδίας τοῦ ἀρώματος. Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ ὑγρὰ φύλλα μένουσιν ἐκτεθειμένα καὶ, πρὶν εἰ ζηρανθῶσιν ἐντελῶς, κόπτονται δι' ἰδιαιτέρων κοπτήρων, μαχαιρῶν, εἴτε διὰ τῆς χειρὸς εἴτε διὰ μηχανῆς κινουμένων, τέλος δὲ ζηρίνεται ὁ ἔτοιμος καπνός, τυλίσσεται εἰς δέματα ἢ μεμβράνης ζωϊκῆς ἢ φύλλα κασιτέρου καὶ πωλεῖται. Ὁ δὲ Τουρκικὸς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς καπνός, ὡς γνωστὸν, δὲν χρῆζονται τοιούτων προπαρασκευῶν.

Σιγάρα.

Ἡ πρώτη ἐργασία κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν σιγάρων εἶναι ἡ προετοιμασία τῶν φύλλων, τῶν ὁποίων φυσικῶ τῶ λόγῳ τὰ μεγαλείτερα χρησιμεύουσιν ὡς κάλυμμα. Βράττει ἐπιδέξιοι κόπτουσι πρῶτον τὰ φύλλα εἰς στενὰς ταινίας καὶ φυλάττουσιν αὐτὰ κατ' ἰδίαν εἰς θήκας ἐνθα σφοδρῶς συμπιέζονται, ἀφαιροῦσι δὲ καὶ βίπτουσι τὰ μεγαλείτερα νεῦρα τῶν φύλλων καὶ συλλέγουσι πᾶν τμήμα φύλλου ὑπολειφθὲν ἐκ τῆς εἰς ταινίας τμήσεως, καθὼς ἐπίσης τὰ ἀνεπίδετα τμήσεως μικρότερα φύλλα. Ἐκ τούτων λοιπὸν κατασκευάζεται τὸ καλούμενον *ἐμβλημα*, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν ἐσωτερικὸν ἄξονα τοῦ σιγάρου. Εἶναι μὲν καλὸν νὰ λυμβάνονται ἐπὶ τούτῳ φύλλα ἐνὸς εἶδους, συνήθως δὲ μεταχειρίζονται προῖόντα διαφόρων καὶ μάλιστα μικροτέρως ἀξίας εἰδῶν, ὧν ὁ ἐργάτης λαμβάνων ὠρισμένην ποσότητα διασκευάζει αὐτὴν ἐν τῇ χειρὶ εἰς τρόπον ὅστε περὶ τὸ μέσον νὰ εἰρίσκωνται τὰ φύλλα πυκνότερα, διὸ καὶ παρίστανται τὰ σιγάρα συνήθως ἐξωγκωμένα κατὰ τὸ μέσον· ἔπειτα δὲ συστρέφει αὐτὸ διὰ κυλίσεως ἐπὶ λείας σανίδος καὶ, ὅταν προσκλήσωνται τὸ ὠρισμένον σχῆμα, ἐντυλίσσονται εἰς μίαν ἐκ τῶν μνηθεσιῶν ταινιῶν. Καλοῦνται δ' αἱ ταινίαι αὗται, εἰς αἱ τὸ πρῶτον ἐντυλίσσονται τοῦ ἐμβλήματος τὰ φύλλα, *ἐπιβλημα*, καὶ λυμβάνονται συνήθως ἐκ φύλλων διευτερευούσης ἀξίας· ἐπὶ τούτων δὲ περιτυλίσσεται ἐλικοειδῶς τὸ λεγόμενον *περιβλημα*, ἧτοι *ἐξώρυλλον*, ὅπερ ἐκλέγεται ἐκ τῶν καλλιτέρων καὶ ἀνελλιπεστέρων φύλλων τῶν πρωτίτων εἰδῶν τοῦ καπνοῦ, τὸ δὲ ἄκρον αὐτῶν περὶ τὴν ὄσιν τοῦ σιγάρου συστρέφεται μετὰ τῶν δακτύλων καὶ ἀποτελεῖται οὕτω τὸ εἰς ὄψιν λήγον ἄκρον αὐτοῦ.

Τὰ οὕτω παρασκευασθέντα σιγάρα κόπτονται ὅπως γείνωσιν ἰσομήκη καὶ ἀποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας, ἐν αἷς ζηραίνονται τὸ μὲν θέρος ὑπὸ ζωηροῦ ρεύματος ἀέρος, τὸν δὲ χειμῶνα διὰ θερμάνσεως τοῦ ἀέρος ὑπὸ θερμαστῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ διαλέγονται κατὰ χρῶμα καὶ σχῆμα, τίθενται καθ' ἑκατοντάδας ἢ χιλιάδας εἰς ζύλινα κιβώτια καὶ πωλοῦνται.

Εἰ καὶ ἡ παραγωγή τῶν σιγάρων ἐν Ἑuropῇ κατὰ τὴν ποσότητα πρωτεύει, εἶναι ὅμως ἀναμφισβήτητον ὅτι ὡς πρὸς τὸ ποιὸν ἢ νῆος Κούβα, καὶ ἰδίως ἡ χώρα περὶ τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Ἄβάναν, εἶναι ἀνωτέρα παντὸς διαγωνισμοῦ.

Τ' ἀνωτέρω θεβαίως οὐδὲν περιέχουσι νέον· δὲν ἐπιστάταμεν δὲ νὰ προπέψωμεν αὐτὰ τῇ περιγραφῇ τῶν ἐκτεθέντων εἰδῶν τῶν καπνῶν, ὅπως προκαλέσωμεν καὶ παρ' ἡμῶν νέον εἶδος καλλιέργειας τοῦ φυτοῦ τούτου, ὅπερ καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἀτελεστάτης ἐγχωρίου μεθόδου παρεσκευαζόμενον ἀπολαύει ὑπολήψεως οὐχὶ εὐκαταρρονήτου. Ἰδίως δὲ τὰ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Δενδροκομείου ἐκτεθέντα τέσσαρα εἶδη ἀμερικανικοῦ καὶ ἀσιατικοῦ καπνοῦ προσκάλισαν τὰς λιπτομερείας ταύτας, διότι δι' αὐτῶν ἀπεδείχθη ὅτι ἐν Ἑλλάδι δύνανται νὰ καλλιεργηθῶσι καὶ τὰ πολύτιμα ταῦτα εἶδη τῶν καπνῶν. Ἡ δὲ κυριώτερα αὐτοῦ χρῆσις εἶναι ἡ κατασκευὴ τῶν «πούρων» λεγόμενων σιγάρων, ἧτις μέχρι τοῦδε οὐδὲ κἂν ἐδοκιμάθη περ' ἡμῶν, καλλιεργούμενων ὁμοῦ τῶν εἰδῶν τούτων ἴσως ἀποτελεῖται σπουδαῖον κερῆλαιον τῆς ἐκθέσεως τῶν Ἑλλαδικῶν τῆς ἐπιούσης Ὀλυμπιάδος.

Τὰ παρὰ 8 ἐκτεθῶν ἐκτεθέντα 25 εἶδη καπνῶν εἰσὶ τὰ ἐξῆς κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν·

1. Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καπνὸν Λατακίας εἰς φύλλα, ἐκ Κερκύρας.
2. » » » Φλωρίδος » »
3. Ἀργυρίου δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
4. Ἀποστολίδου Ἐλευθέριος, τοῦ δήμου Ἰστιαίων, φύλλα καπνοῦ.
5. Ἀσωποῦ δῆμος, ἐπαρχία Ἐπιδαύρου Διμηρᾶς, φύλλα καπνοῦ.
6. Αὐδῆς Βασιλείος, ἐκ Βάλτου, φύλλα καπνοῦ.
7. Γεωργική Σχολὴ Τίρυνθος, φύλλα καπνοῦ,
8. Δενδροκομείου Βασιλικὸν, φύλλα καπνοῦ Μανίλλης.
9. » » » Ἀβάνης.
10. Ἐλουσ δῆμος, Ἐπιδαύρου Διμηρᾶς, φύλλα καπνοῦ.
11. Ἰραχίας δῆμος, Ἄργολίδος, φύλλα καπνοῦ.
12. Καρυστίων δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
13. Κολοκοτρώνης Τ., ἐκ Σύρου, καπνὸν κεκομμένον.
14. Λαμίας δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
15. » » » »
16. Ἀθήσης δῆμος, τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίας, φύλλα καπνοῦ.
17. Λοκρίδος ἔφορος, φύλλα καπνοῦ.
18. Μεσολογγίου δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
19. » καπνὸν κεκομμένον.
20. » » »
21. Μυρτουρτίων δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
22. Μηδείας δῆμος, φύλλα καπνοῦ.
23. Παπογυλίδης Ἀθανάσιος, ἐκ Σύρου, καπνὸν κεκομμένον.
24. » » » » »

Ἐν μὲν τῇ ἐκθέσει τοῦ 1859 ἤρριστευσαν κατὰ τὸ ποιὸν τοῦ παραχθέντος καπνοῦ οἱ δῆμοι Περαιᾶς, Ἰστιαίων καὶ Λαμίας, ἐν δὲ τῇ παρούσῃ ἐξετάσαντες μετ' ἐπιστασίας τὴν τε ἐξωτερικὴν μορφήν, τὸ χρῶμα, τὸ πλάτος τοῦ φύλλου καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν ἰνῶν, θέλοντες δὲ καὶ νὰ ἐμφυχώσωμεν τὴν τοῦ καπνοῦ καλλιέργειαν, ἀπονέμομεν·

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Α' τάξεως.

Τῷ Ε. Ἀποστολίδῃ, τοῦ δήμου Ἰστιαίων.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Β' τάξεως.

Τῷ δῆμῳ Ἀργυρίου

» » Βάλτου, (ἐκθέτη Βασ. Αὐδῆ)

» » Λαμίας

Τῇ Γεωργικῇ Σχολῇ Τίρυνθος.

Χαλκοῦν νομισματόσημον.

Τῷ δῆμῳ Μηδείας, τῆς Ναυπλίας.

Τῷ δήμῳ Λήσσης τῆς Νυκπιλίας·

» » Μεσολογγίου·

» » Ἐλως

Ἐπαινον.

Τῷ ἐφόρῳ Λοκρίδος·

Τῷ δήμῳ Κερυστίας·

Χαλκοῦν νομισματοδότημον.

Τῷ Ἀθανασίῳ Παπογυλῆ, καπνοπώλει Σύρου, διὰ τὴν κεκομμένον καπνόν.

Βραβεύοντες τὴν ποιότητα τῶν παρ' ἡμῖν παραγομένων καπνῶν κατὰ καθήκον ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τοὺς τὸ πρῶτον νέα καὶ πολυτίμητα εἶδη καπνοῦ εἰσαγαγόντας. Προσφέρομεν οὖν·

Βραβεύσεις.

Χρυσῶν νομισματοδότημον Β. τὰξως.

Τῇ Α. Μ. τῷ Βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων ΓΕΩΡΓΙΩ Α. διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐπιτυχῆ καλλιέργειαν καπνοῦ Φλωρίδος καὶ Λατακίας.

Τῷ Βασιλικῷ Δερδροκομείῳ, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐπιτυχῆ καλλιέργειαν καπνοῦ Ἀθάνης καὶ Μανίλλης, εὐχόμενοι ἐν τῷ Δερδροκομείῳ ἐφεξῆς νὰ μὴ γίνηται συγχομιδὴ εἰμὴ μόνον τῶν λεπτὰ νεῦρα ἐχόντων φύλλων, ἐπειδὴ, ἄλλως, ἐὰν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν σιγάρων ἀφαιρεθῶσι τὰ νεῦρα, δὲν μένουσιν εἰμὴ στεναί ταινίαι· διὰ δὲ τὰ σιγάρα τῆς Μανίλλης, ἅπερ δὲν λήγουσιν εἰς ὄξυ ἄκρον, ἀλλ' εἶναι ἀμφοτέρωθεν] τετμημένα, ἀπαιτεῖται πλατὺ καὶ ὀμαλὸν φύλλον ἀπηλλαγμένον τῶν νεύρων.

II. Ταμβάκος.

Πρῶτον ἤδη ἀναφαίνονται ταμβάκοι ἐν Ἑλλάδι κατασκευασθέντες· ἀλλ' εἰ καὶ δύνανται κάλλιστα ν' ἀντικαταστήσωσι παρ' ἡμῖν τοὺς ἐκ Γαλλίας εἰσαγομένους, εἶναι ὅμως ἀναντιρρήτον ὅτι ὑστεροῦσιν ἐκείνων κατὰ τὰς πλείστας τῶν ιδιοτήτων. Οὕτε ἡ ἀναγκαία σμίκρυνσις τοῦ καπνοῦ, οὕτε ἡ ἀπαραίτητος ὁμοειδής μίξις ἐγένοντο τοσοῦτον ἐντελῶς· ἀλλ' ὅπερ καὶ τὸ οὐσιωδέστερον δὲν ἐπέτυχε τὸ τόσον εὖοσμον ἀρωματῶν γαλλικῶν εἰδῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ λόγος τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἐγκρατεῖ εἰς τε τὴν ἀνεπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνεπιτυχοῦς ζωμοῦ (sauce), εἰς τε τὴν μετριωτάτην ποιότητα τοῦ ἐφαρμοσθέντος καπνοῦ, καὶ εἰς τὴν ἐπιθλίγον μόνον χρόνον διαμονῆν τοῦ παρασκευασθέντος διὰ τοῦ ζωμοῦ καπνοῦ ἐν τοῖς πιεστηρίοις (carottes), ἐν οἷς, εἰς τὰ μεγάλα καταστήματα, διαμένουσι συνήθως ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη.

Ἐν τούτοις συγχαιροῦμεν τοῖς ἐκθέταις τῶν κάτωθι σημειουμένων 5 εἰδῶν ταμβάκου, καὶ εὐχόμεθα αὐτοῖς ταχεῖαν πρόοδον·

1. Ἀναστασίου Ν., ἐκ Πατρῶν, ψιλὸς ταμβάκος·
2. Ξένος Χ. Δ., ἐκ Ζακύνθου, » » ἀ. ποιότητος·
3. » » » » β. »
4. » » » » χονδρὸς ταμβάκος·
5. Φραντζόλας Ν., ἐκ Πατρῶν, ψιλὸς » ἀ. »
6. » » » » β. »

Ὁ λεπτός ταμβάκος τοῦ Ν. Ἀναστασίου ὑπερτερεῖ ἀμφοτέρων τῶν ποιοτήτων τοῦ παρὰ τοῦ Ν. Φραντζόλα ἐκτεθέντος κατὰ τε τὸ χρῶμα, ὄσμην καὶ λεπτότητα.

Ὁ δὲ παρὰ τοῦ Χ. Δ. Ξένου τῆς Ζακύνθου ἐκτεθείς, εἶναι ἀνώτερος καὶ τοῦ τοῦ Ν. Ἀναστασίου τῶν Πατρῶν. Καὶ αἱ τρεῖς ποιότητες αὐτοῦ εἶναι εὐώδεις, ἢ δὲ ἀ. καὶ λεπτοτέρα ποιότης ἀμιλλᾶται πρὸς πᾶν Γαλλικὸν εἶδος. Ὅθεν ἀπονέμομεν·

Βραβεύσεις.

Χαλκοῦν νομισματοδότημον.

Τῷ Χ. Δ. Ξένῳ, ἐν Ζακύνθῳ, διὰ τὰ τρία ἐκτεθέντα εἶδη.

Ἐπαινον.

Τῷ Ν. Ἀναστασίῳ, ἐν Πάτραις.

Μετὰ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῷ Ν. Φραντζόλα, ἐν Πάτραις.

III. Καπνὸς πρὸς μάσσησιν.

Τοῦ ἐν χρῆσει τῶν ναυτῶν, καὶ ἰδίως τῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας, καπνοῦ τούτου ἐν μόνον εἶδος παρὰ τοῦ Θ. Μ. Λογοθέτου τῆς Ἰονικῆς Μελίσης, ἐν Σμύρῃ, ἐξετέθη.

IV. Κάρυα βάμβακος.

Ἐν ἔτει 1702 ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις καταδικώσασα τὴν νόθευσιν τῶν λινῶν ὑφασμάτων διὰ τοῦ βάμβακος ἀπηγόρευσε δι' εἰδικοῦ νόμου τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων κτλ. καὶ ἐτιμώρει τοὺς παραβάτας δι' αὐστηροτάτων ποινῶν. Ἀλλ' ἔκτοτε ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τούτου ὑπερίσχυσε καὶ νῦν εἰσάγονται κατ' ἔτος ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ ὑπὲρ τὰ 20 ἑκατομμύρια στατήρων εἰς τὸ ἐμπόριον, οἷτινες, ὡς ἀπεδείχθη, μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 5 ἑκατομμύρια στατήρων προέρχονται ἐξ Ἀμερικῆς· ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι οἱ σημαίνοντες τὴν παραγωγὴν τοῦ βάμβακος ἀριθμοὶ ἐναργῶς τεκμηριοῦσιν ὅτι ἡ ἐγγῶρος γεωργία ὁσημέραι γιγαντιαίως θήμασι προοδεύει, καὶ ὅτι ἡ διὰ τῶν ἐγγῶριων προϊόντων βιομηχανία δὲν θὰ βραδύνη νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἐκπολιτικὴν αὐτῆς ἐπενέργειαν. Ἐν Ἑλλάδι δὲν εἰσάγεται βάμβαξ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, τοῦ ἐγγῶριου ὑπερπαρκοῦντος εἰς τὰς μικρὰς ἀνάγκας, τῆς ἐγγῶριου ἐν τοῖς σπαργάνοις εὐρισκομένης βαμβακοκλωστικῆς καὶ ὑφαντικῆς, ἢ δ' ἔτησίαι τοῦ βάμβακος ἐξαγωγὴ ἀπὸ τῶν 10 τελευταίων ἐτῶν ἀκριβῶς ἐχιλιαπλασιάσθη· ἐν ᾧ ἐν ἔτει 1860 κατὰ πρῶτον ἐξήχθησαν 183 στατήρες βάμβακος, ἀξίας 12,138 δραχμῶν, ἐν ἔτει 1869 βλέπομεν ὅτι ἡ ἐξαγωγὴ ἀνεβιβάσθη εἰς 18,457 στατήρας, ἀξίας 1,787,712 δραχμῶν. Ἐν τούτοις κατὰ τὸ ἔτος 1866, ὅτε ὑπερετιμήθη ὁ βάμβαξ, ἡ ἐξαγωγὴ ἀνερχομένη εἰς 14,672 στατήρας ἐστοίχιζε 2,054,847 δραχμῶν, ἐν ἔτει 1865 δὲ εἶχε φθάσει τὸν ἀνώτατον ὄρον τῶν 30,174 στατήρων ἀξίας 4,151,557 δραχμῶν. Ἐκτοτε δὲ ἡ ἐξαγωγὴ ἐμειώθη σοβαρῶς καὶ μόνον ἐσχάτως παρουσιάζεται ἐπαίσθητή τις αὔξησις.

Ἐξετέθησαν δ' ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει 18 εἶδη βάμβακος, ὧν 2 ἐκ Μεσολογγίου, 1 ἐκ Πάρου, 2 ἐκ Καλαμῶν καὶ Παμίσου, 1 ἐξ Ἐλως καὶ Τρινάσου, 1 ἐκ Λεβαδείας, 1 ἐκ Μονεμβασίας, 2 ἐκ Νάξου, 1 ἐκ Ἐπιδάφνης, 1 ἐκ τοῦ δήμου Αἰγίου, 1 ἐκ Ναυπλίου, 1 ἐξ Ἄργους, 1 ἐκ Πειραιῶς, 2 ἐκ Στυλίδος καὶ 1 ἐκ Φολεγάνδρου.

Αἱ ἐπόμεναι περὶ τῶν ἐκτεθέντων εἰδῶν παρατηρήσεις εἰσὶν ἀποτέλεσμα ἐπισταμένης αὐτῶν ἐξετάσεως, εἰς ἣν ἐχορήγησεν ἡμῖν τὴν συνδρομὴν τοῦ ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος ἐν Ἑσσίᾳ διατρίψας κ. Ν. Θ. Κορέσιος·

1. Δῆμος Μεσολογγίου· ἐκθέτης Θεμιστοκλῆς Δελιγεώργης·

Τὸ κάρυον εἶναι εὐτραφές, ὁ δ' ἐκ σπόρου πρασίνου βάμβαξ οὗτος ἔχει ἕνας μακροτέρας πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι λευκῶν βαμβάκων· τὸ χρῶμα εἶναι γαλακτοχρῶνον, χαρακτηριστικὸν τῆς καλῆς ποιότητος, καὶ οὐχὶ χιονόλευκον ὅπως τὸ τῶν πλείστων Ἑλληνικῶν εἰδῶν. Προσέτι ὁ εἶναι στιλπνὸς καὶ ἐλαστικώτερος τούτων, οἷον τοῦ τῆς Λεβαδείας· ἔχει δὲ μεγάλην ὁμοίτητα πρὸς τὸν ἐν Αἰγύπτῳ παραγομένον καὶ Μακρὸν καλούμενον καὶ διὰ τῆς ἐπωνυμίας good fair (καλὸν ὄραιον) διακρινόμενον βάμβακα. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἐκτεθέντος εἶδους διὰ τῆς ἐν τοῖς ἐργοστασίοις γενομένης ἐφαρμογῆς τῶν δεόντων ἀτράχτων δύναται νὰ παραχθῇ νῆμα λεπτότερον, τούτεστι, δι' ἀνωτέρων ἀριθμῶν σημειούμενον, ἢ ἐκ τῶν συνήθων εἰδῶν τῶν Ἑλληνικῶν βαμβάκων.

2. Δῆμος Παμίσου, τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν·

Τὸ κάρυον ἤττον εὐτραφές τοῦ ἀνωτέρω, ἀλλ' ὁ βάμβαξ ἐξ ἴσου στιλπνός, καὶ ἐλαστικός, καὶ γαλακτό-

χρους· ἢ ἔς ὅμως εἶναι μικροτέρα τῆς ἐκείνου, μεγαλειτέρα δὲ τῆς τοῦ Λεβαθείας. Ἐκ τοῦ δήμου τούτου ὁ δήμαρχος Δημ. Μερλόπουλος ἐξέθηκε ρίζας καὶ σπόρους βάμβακος.

3. Δῆμος Μεσολογγίου ἐκθέτης Πηνελόπη Δροσίνη·

Ἡ ποιότης ὁμοία τῇ τοῦ Θ. Δεληγεώργη, ἢ δὲ ἔς μικροτέρα τῆς τοῦ βάμβακος τῆς Παμίσου.

1. Δῆμος Τριτάσου, Ἑλλους·

Τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι ὅμοιον ὡς πρὸς τὴν ἴνα καὶ τὴν ἐλαστικότητα τῷ Παμισίῳ, ἀλλ' ἀδρὸν καὶ ἤττον στιλπνόν, δεικνύον οὕτως ὅτι ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς περίξ υγρότητος κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀδρόσεως. Πεποθότες ὅτι ἡ παραγωγή αὐτοῦ δύναται νὰ βελτιωθῇ ἀποφαινόμεθα ὅτι ἡ γῆ πρέπει νὰ σπαρῇ κατὰ τὸ ἔαρ διὰ κυάμων, ἐὰν δ' ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ἔδαφος δὲν εἶναι λιπαρὸν ἀνάγκη νὰ λιπάσῃται. Μετὰ δὲ τὴν ἐγκαιρον συγκομιδὴν τῶν κυάμων πρέπει νὰ καλλιεργῆται ἡ καλῶς ἐπιπεδοθεῖσα ἄρουρα καὶ νὰ σπείρηται ὁ βάμβαξ οὐχὶ ἐν τὸς τῶν θαθειῶν ἀυλάκων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ διὰ μέσου αὐτῶν χείλους· προσέτι δὲ νὰ βοτανίζηται συνεχῶς καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλειφθῇ οὐδὲ ἔχνος παρασίτου φυτοῦ. Ἐνίοτε δὲ ὠφελεῖ μικρὰ ἄρδευσις περὶ δυσμᾶς ἡλίου, ἰδίως ἐν ὥρᾳ καυσόνων.

5. X. Δημόπουλος, ἐκ τοῦ δήμου Λεβαθείας·

Βάμβαξ λευκὸς ὡσεὶ χιῶν, ἢ ἔς ἰσχυρὰ, στιλπνὴ καὶ ἐλαστικὴ ὡς αἱ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν, βραχυτέρα δὲ αὐτῶν· ὁ βάμβαξ τῆς Λεβαθείας θεωρεῖται ὡς ὁ ἀριστος τῶν τῆς Ἑλλάδος.

6. Δῆμος Μορεμβασίας·

Ὁ ἐκτεθεὶς βάμβαξ ὁμοιάζει πρὸς τὸν τῆς Λεβαθείας.

Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ἐκτεθέντες εἰσι τοιοῦτου ὡς ἕγγιστα εἶδους, ἀλλὰ τὸ μὲν κάρυον ἰσχυρότερον, ὁ δ' ἐν αὐτῷ βάμβαξ ὀλιγώτερος, ἢ δὲ ἔς βραχυτέρα καὶ ἀσθενεστέρα.

7. Μονὴ Λογγοβάρδης, δήμου Ναούσης, Νάξου·

Βάμβαξ κεραμόχρους ἢ ὑπέρυθρος, ὅπως τὸ χρῶμα τοῦ ναγκίγκ, λεγομένου σινικοῦ ὑφάσματος· τὸ κάρυον εἶναι εὐτραφές· ὁ δὲ βάμβαξ, ἔχων ἴνα μακρύτεραν καὶ τῆς τοῦ βάμβακος τοῦ Δεληγεώργη εἶναι ἄβρὸς, στιλπνός, καὶ ἐλαστικός. Φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἀριστος πρὸς ὑφανσιν καὶ λεπτοτάτου νήματος, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν πόσον τοιοῦτου βάμβακος δύναται νὰ παραχθῇ ἐν Ναούσῃ· φαίνεται δὲ ὅτι ἡ παράγουσα αὐτὸν θαμβάκις δὲν εἶναι φυτὸν ἐνιαύσιον, ἀλλὰ πολυετές δενδρόλλιον, κλαδεύμενον κατ' ἔτος, καθὼς τὰ εἶδη τοῦ Σινικοῦ καὶ Ἰνδικοῦ βάμβακος. Συσταίνωμεν τὸ εἶδος τοῦτο τῇ βιομηχανικῇ καὶ γεωργικῇ ἐπιτροπῇ, ὅπως, λαβούσα τὰς προσηκούσας πληροφορίας, ἐνεργήσῃ τι πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ.

8. Δῆμος Πάρου ἐκθέτης Στυλιανὸς Φαροῦκος, ἱερέυς·

Βάμβαξ κεραμόχρους, ὅμοιος τῷ τῆς Ναούσης, ἀλλ' ἤττον ἄβρὸς καὶ ἐλαστικός, τὸ δὲ κάρυον ἰσχυρόν· αἱ ἴνες παρεμφερεῖς ταῖς τοῦ βάμβακος τῆς Λεβαθείας. Τοιαῦτα εἶδη ὑπάρχουσιν ἐν Σίφνῳ, ἔσως δὲ καὶ ἐν Σύρῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐξετέθησαν ἐν τῇ ἔκθεσει.

Ὅθεν ἀπονέμομεν·

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Α' τάξεως.

Τῷ Θ. Δεληγεώργη, τοῦ δήμου Μεσολογγίου·

Τῷ X. Δημοπούλῳ, τοῦ δήμου Λεβαθείας.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Β' τάξεως.

Τῇ Μονῇ Λογγοβάρδης, τοῦ δήμου Ναούσης·

Χαλκοῦν νομισματόσημον.

Τῷ δήμῳ Τριτάσου·

» » Παμίσου·

» » Καλαμῶν διὰ τὸν ἀμερικανικὸν (Seeland) σπόρον·

Τῷ K. Φωστηροπούλῳ, διὰ τὸ «Δοκίμιον περὶ καλλιέργειας τοῦ βάμβακος». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι ὠφελιμώτατον εἰς τοὺς θαμβάκοφυτευτὰς διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐκτιθεμένας διαφόρους μεθόδους τῆς ἐντελοῦς καλλιέργειας τοῦ βάμβακος ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐν ἔτει 1859 ἐβραβεύθησαν ἐν τῇ Α' Ὀλυμπιακῇ ἔκθεσει 1) ὁ τῶν Ἀθηῶν ἐξ ἀμερικανικοῦ σπόρου, καὶ 2) ὁ τῆς Λεβαθείας.

V. Ἔρια (μαλλιὰ).

Ἐν τῇ παρουσίᾳ ἔκθεσει ἐξετέθησαν διάφορα ἔρια εἶδη ὑπὸ τῶν ἐξῆς·

- 1) Βελέντζας Θρασύβουλος, ἐκ Θεῶν, 1) ἔρια λευκὰ, 2) ἔρια μέλανα·
- 2) Δεκιγάλλας Ἰωσήφ, ἐκ Νάξου·
- 3) Δῆμος Ἡλίδος τῆς Ἠλείας. 1) ἔρια αἰγῶν, 2) ἔρια πρόβεια·
- 4) Κελεπῆς Ηλλας, τοῦ δήμου Γλυπίας τῆς Κυνουρίας, τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας·
- 5) Κατωγᾶς Ηλλας, ἐξ Ἀραχώβης τῆς Λεβαθείας, ἔρια πρόβεια·
- 6) Αἰούρδης Γεώργιος, ἐξ Ἠλείας, ἔρια πρόβεια·
- 7) Λοκρίδος δῆμος,
- 8) Ναυπακτίας δῆμος·
- 8) Περιβολιώτης Τέγος, ἐκ Λαμίας·
- 10) Στράτου δῆμος, τῆς ἐπαρχίας Βάλτου·
- 11) Γοιῶν δῆμος, τῆς Ἀργολίδος·
- 12) Σκύρου δῆμος.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἐκτεθέντων τῆς Ἑλλάδος ἔριων εἰσι χονδρότατα, χρήσιμα εἰς τε στρωμνὰς κλινῶν καὶ εὐνᾶς, καὶ εἰς ὑφανσιν συνήθων ταπήτων καὶ τραχέων ὑφασμάτων δι' ἐνδυμασίαν τῶν ἀγροτῶν. Τὰ ἔρια ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐν Ῥωσίᾳ «Δονσκόϊ» καλουμένων εἰδῶν, ἀλλ' εἶναι ἔτι κατωτέρας ποιότητος.

Ἰπάρχουσιν ὅμως καὶ τινὰ καλλίτερα, ὧν ἀγνοοῦμεν ὅμως τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς τὸ μαρτυροῦν τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ κτηνοτρόφου· τοιαῦτα δ' εἶναι τὰ ἐξῆς ἐκ τῶν ἐκτεθέντων.

1. Δῆμος Σκύρου·

Ἔρια ἐν ῤύπῳ (ἄπλυτον), ὅμοια πρὸς τὰ μικτὰ μερινὰ τὰ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ῥωσίᾳ ἐξ ἰσπανικῶν νόθων προβάτων παραγόμενα, καὶ μέτις ἐπονομαζόμενα. Τὸ δὲ τῆς Σκύρου ἔριον εἶναι καθαρότερον· ὅθεν εἶναι εὐχῆς ἔργον νὰ καταστῇ ἄφθονος ἡ παραγωγή αὐτοῦ, δυναμένου ἀναντιβρότως κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ εἰς παρσκευὴν νήματος πρὸς χρῆσιν τῆς φεσοποιίας, τῆς κατασκευῆς τῶν περιποδίων καὶ φανελλῶν κτλ.

2. Θρασύβουλος Βελέντζας τοῦ δήμου Θεῶν·

Ἔριον ἄπλυτον, ὅμοιον κατὰ τὴν ποιότητα πρὸς τὰ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ῥωσίᾳ, οἶον τῆς Βεσσαραβίας καὶ τῶν Βουλγαρικῶν ἀποικιῶν καλούμενα τσιγάϊ, ἅπερ εἰς Ἀγγλίαν στελλόμενα χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν πλεκτῶν καὶ χονδρῶν ὑφασμάτων, οἶον φανελλῶν, ἐφαπλωμάτων καὶ περιποδίων.

3. Δῆμος Ναυπακτίας·

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἐξέθεσεν ἔριον κατὰ πολλὰ τῷ προηγουμένῳ ὅμοιον·

4. Δῆμος Λοκρίδος·

Κατὰ τι χονδρότερον τοῦ Ναυπακτείου ἔριου·

Τέγος Περιβολιώτης, τοῦ δήμου Λαμίας·

Ἔριον πεπλυμένον, καλὸν καὶ ὑγιές, ἀλλὰ χονδρότερον τοῦ τῆς Λοκρίδος, χρήσιμον διὰ στρωμνὰς καὶ ὑφανσιν.

Δραττόμενοι τῆς εὐκαιρίας παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ μίξις καλλιτέρων γενῶν προβάτων μετὰ τῶν ἑλληνικῶν δύναται νὰ φέρῃ παραγωγὴν ἐρίου πολὺ καλλιτέρας ποιότητος πρὸς γενικωτέραν χρῆσιν. Ἡ δ' ἐγκλιμάτισις τῶν ἰσπανικῶν προβάτων εἶναι θεβαίως ἐφικτὴ, ἀλλὰ καὶ πολυδάπανος, ἡ δὲ μίξις τῶν ἀρίστων ἰσπανικῶν γενῶν μετὰ τῶν μετριωτέρων ἑλληνικῶν διὰ τῆς ὀχείας τῶν ἰσπανικῶν κριῶν ἐπὶ ἑλληνικὰς ἀμνάδας δύναται νὰ παραγάγῃ πρόβατα μικτὰ καρτερικώτερον τὰς ἐν Ἑλλάδι κλιματικὰς καὶ λοιπὰς κακουχίας, εἰς αἷς ὑπόκεινται καὶ οἱ βοσκοί, ὑποφέροντα. Τὸ δ' ἐκ τοιούτων προβάτων ἐριον ἔσται θεβαίως πολὺ ὑπέρτερον τοῦ νῦν. Ἡ διὰ ξένου σπόρου τῶν μεταξοβομβύκων ἐξευγένισις ἔφευγεν, ὡς γνωστὸν, ἀριστα ἀποτελέσματα. Ἐάν δὲ τις ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐξευγενίσῃ καὶ τὸ ἐγγώριον προβάτειον γένος διὰ ξένου ἀνεγνωρισμένης ἀξίας, οὐ μόνον μεγίστου ἐπαίνου θέλει καταστῆ ἀξίος ἀλλὰ καὶ μεγίστης ἰδίας ὠφελείας παραίτιος· διότι ἐάν ἡ τιμὴ τῶν πλυθέντων χονδρῶν μαλλίων εἶναι δρ. 2, ἡ τῶν ἐξευγενισθέντων, μέγιστος, ἔσται δρ. 9 περίπου.

Ἐκ δὲ τῶν ἀθλίων αἰγίων τριχῶν, αἷς εἶδομεν ἐν τῇ ἔκθεσει, λαμβάνομεν ἀφορμὴν νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους καὶ τοὺς νομεῖς αἰγῶν, ὅτι δύναται νὰ θελιώσῃσι τὸ τῶν τριχῶν προῖον συμμιγνύοντες κριὸς τῆς Ἀγκόρας μετ' αἰγῶν τῆς Καρυστίας, ὅτε θέλει παραχθῆ θριξὶ ὁμοιάζουσα τῇ εἰς τὸ ὕψωμα ἀλλάχα χρησιμεύουσα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀγκοραία αἰξὶ εἶναι πιθανὸν νὰ ἐγκλιματίζηται ἐν Ἑλλάδι ἀπ' οὐ μόνον ἐστάλησαν ἐξ Ἀγκόρας ἐπὶ ἀτμοπλοίου 800 ζῶα περίπου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀποικίαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος καὶ εἰσοικίσθησαν.

Ἐν γένει δὲ, λέγει ὁ καὶ ἀνωτέρω μνησθεὶς κ. Κορέσιος, ἡ νῦν κατάστασις τῶν ἐρίων ἐν Ἑλλάδι φαίνεται πολὺ κατωτέρα τῆς ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν ἐποχῆς, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τῆς Ἀλεξανδρινῆς. Οὐδέποτε ὅμως δυστυχῶς ἡ παρ' ἡμῖν παραγωγὴ τῶν ἐρίων ἔσται τόσο εὐχερὴς καὶ καλὴ ὅσον ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ, ὅπου καὶ τεχνητοὶ λειμῶνες καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα παρέχει μνημόδοτον ἀειθαλῆ καὶ καύσωνα μετὰ δρόσου ὑγρᾶς συγκερασμένης.

Τὰ ἔρια τῆς ἔκθεσεως τοῦ 1859 δὲν ἦσαν ἀξία λόγου· εἶχον δ' ἐκθέσει τοιαῦτα ἡ Γεωργικὴ Σχολὴ τῆς Τύρινθος καὶ ὁ Νικόλαος Βιμανουήλ, ὅστις ἔλαβε καὶ ἀργυροῦν νομισματόσημον Α'. τάξεως διὰ τὸ καλὸν μερίδιον, ὃ δὲ Δ. Δελεγραμμάτικας τῆς Νάξου ἐπηρέθη.

Ἐλευθερὸν ὅπως οὖν περιστατικῶν τοῦ μέλλοντος τῆς χάριν τῶν ἐρίων κτηνοτροφίας, ἐάν αὕτη ἐμμένῃ εἰς τὴν ἀπὸ τινος στασιμότητος αὐτῆς, παρέχουσιν οἱ σημαίνοντες τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐρίων ἐξ Ἑλλάδος στατιστικοὶ ἀριθμοί. Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1860 μέχρι τοῦ 1869 δεκαετίαν βλέπομεν ὅτι ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἐρίων, οὐσα τῷ 1860 4,323 στατήρων ἀξίας 198,629 δραχμῶν, ἀνεβιβάσθη τῷ 1862 εἰς 6,583 στατήρας ἀξίας 318,400. Ἐκτοτε δὲ σταθερῶς καταπίπτει καὶ μόνον ἐν ἔτει 1868 ἔφθασε τὸ ποσὸν τῶν 4,036 στατήρων· κατὰ δὲ τὸ προπαρῆλθὸν ἔτος 1869 ἡ ἐξαγωγὴ κατεβιβάσθη μέχρι τοῦ μηδαμινοῦ ποσοῦ τῶν 330 στατήρων, ἀξίας 17,552 δραχμῶν!

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Α'. τάξεως.

Ὁ δῆμος Σκύρου.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Β'. τάξεως.

Ὁ Τέγος Περιβολιώτης, Λαμίας.

Ὁ Θεοδόσιος Βελέντζας, ταμίας Ἐθῶν.

Χαλκῶν νομισματόσημον.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος Ναυπακτίας.

Ἐπαινον.

Ὁ ἔφορος Λοκρίδος.

VI. Βόμβυκες μεταξοσκωλήκων (κουκούλια).

Ἐκθέται.

- 1) Ἀνδρου δῆμος, κίτρινα κουκούλια.
- 2) Ζαήρης Ιωάννης, ἐκ Κερτηνῆς Καλαβρύτων, κίτρινα.
- 3) Καστοριῶν δῆμος, τῆς Λακεδαιμόνος, Ε. Ν. Νικολόπουλος, ἰαπωνικά.
- 4) Λερίνων δῆμος, Ἡλείας, λευκά.
- 5) Μαρκόπουλος Θ., ἐκ Καλαμῶν, πράσινα.
- 6) Προσχίου δῆμος, Ναυπακτίας, κίτρινα.
- 7) Τριπόλεως δῆμος, τῆς Μαντινείας, κίτρινα.
- 8) Φέλις καὶ Σα., Καλαμῶν, κίτρινα καὶ λευκά.

Αἱ συγκομιδαὶ τῶν κουκούλιων θάινουσι κατ' ἔτος πρὸς τὰ χεῖρα κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ποσότητα. Αἱ περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν μεταξοβομβύκων κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν 1860—1869 στατιστικαὶ πληροφορίαι μαρτυροῦσι τοῦτο ἐναργέστατα. Ἐν ἔτει 1860 ἐξήχθησαν 77,095 ὀκάδες, ἀξίας 1,548,158 δραχμῶν, ἡ δ' ἐξαγωγὴ πάντων τῶν ἐτῶν μέχρι τοῦ 1866 εἶναι κατωτέρα τοῦ ἑκατομμυρίου. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐν ἔτει 1867 ὑψώθη πάλιν μέχρι 81,553 ὀκάδων, ἀξίας 1,223,295 δραχμῶν, ἐν δὲ τῷ 1868 τὸ μὲν ποσὸν εἶχεν ὑψώθῃ μέχρι 80,259, ἡ δὲ ἀξία οὐσα μόνον 1,203,885 δραχμῶν, ἐμαρτύρει σαφῶς τὴν μετρίαν ποιότητα, κατὰ τὸ 1869 δὲν εἶχομεν εἰμὴ 32,034 ὀκάδας, ἀξίας 480,510· τῷ δὲ 1870 ἡ συγκομιδὴ ὡσαύτως ἀπέτυχεν.

Ἡ κυριώτερα αἰτία τοῦ κακοῦ τούτου εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ ἔλλειψις ὑγιῶν σπόρων.

Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι τὸ δυσκόλον ἐμπόριον τῶν σπόρων περιέπεσον εἰς χεῖρας ἀδαεῖς, καὶ οὐδεμίαν φροντίδα καταβάλλεται περὶ τῆς θελιώσεως τοῦ ἀλλοτῆ ἐξαιρέτου γένους τῶν ἰταλικῶν λεγομένων κουκούλιων, ὅπερ ὀσμῆραι ἐκλείπει· ἀπ' ἐτέρου δὲ τὸ γένος τῶν Ἀλβανικῶν σπόρων, ὅπερ ὄλονεν χειρότερον, πλεονάζει παρ' ἡμῖν.

Τὰ ἄλλοτε ὑγιεστάτα ἐγγώρια κουκούλια προσβάλλονται νῦν καιρίως ὑπὸ τῆς νόσου, ἡ δὲ σκωληκτροφία αὐτῶν ἀποβαίνει ὄλις ἐπιζήμιος, ἐν ᾧ τὰ κατ' ἔτος εἰσαγόμενα κουκούλια ἐξ ἰαπωνίας, πρὸ πάντων δὲ μόνονα πράσινα (verts annuels), ἅτινα νῦν εἰσάγονται εἰς τὰ παράγοντα τὴν μέταξαν Κράτη, καὶ εἰσὶν ὁμολογουμένως ἀρίστης ποιότητος, ἐπιτυγχάνουσι ἀκούοντως εἰς τε τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν. Ἐξ αὐτῶν δὲ κατασκευάζουσιν ἐν ταῖς χώρας ταύταις μέταξαν ἀμιλλωμένην πρὸς τὴν ἐκ τῶν ἐγγωρίων κουκούλιων.

Ὅθεν φρονοῦμεν ὅτι, ἐάν ἡ Κυβέρνησις ἀληθῶς ἐπιθυμῇ ἂν οὐχὶ τὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον τὴν διατήρησιν τοῦ ὠραίου τούτου προϊόντος, ὅπερ δύναται νὰ αὐξήσῃ ἀνευ βλάβης τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπὸ σποδαιὰν μέριμναν τὴν εἰσαγωγὴν ὑγιῶν ἰαπωνικῶν σπόρων μονογόνων, μιμουμένη τ' ἄλλα σκωληκτροφία Κράτη τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐπιτυχία αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ καταλλήλου κλιματος παρέχει μεγάλας ἐλπίδας καὶ διὰ τὴν ἐπιτόπιον ἀνανέωσιν τῶν σπόρων, ἥτις, ὡς μέχρι τοῦδε ἀπεδείχθη, ἀποτυγχάνει εἰς τὰς ἄλλας τῆς Εὐρώπης χώρας.

Μέχρις ὅτου δὲ δὲν ἀποδειχθῇ διὰ δοκιμασιῶν καὶ διὰ τῆς ἐν γένει κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης διεξηγημένης σκωληκτροφίας ὅτι ἡ ἐπιτόπιος ἀνανέωσις τῶν ἰαπωνικῶν σπόρων ἐπιτυγχάνει καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ φροντίσῃ ἡ Σ. Κυβέρνησις περὶ τῆς κατ' ἔτος εἰσαγωγῆς τῶν σπόρων τούτων, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ τὸ κυριώτερον προῖον τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν σταφίδα, ἥτοι τὰ κουκούλια. φρονοῦμεν δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον εἰμὴ ἡ εἰσαγωγὴ τῶν σπόρων τούτων διὰ τῆς Κυβερνήσεως, καθόσον ἡ γνησίαι ἀγορὰ αὐτῶν εἶναι μόνον ἡ πατρίς αὐτῶν, διὸ καθίσταται λίαν ἀπρόσιτος τοῖς παρ' ἡμῖν σκωληκτρόφοις. Οἱ δ' ἐπιμελεῖς Λακεδαιμόνιοι, οἱ τοσαύτας θυσίας καὶ κόπους καταβάλλοντες διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐξ ἄλλων μερῶν καὶ διὰ τὴν περιποίησιν τῶν σπόρων, ἤθελον πλουσιοπαρόχως ἀνταμείψαι τὴν σχετικῶς ἀσήμαντον ταύτην δαπάνην.

Βραβεύσεις.

Ἀργυροῦν νομισματόσημον Α'. τάξεως.

Τῷ δήμῳ Ἀνδρου.

» » Προσχίου, Ναυπακτίας.